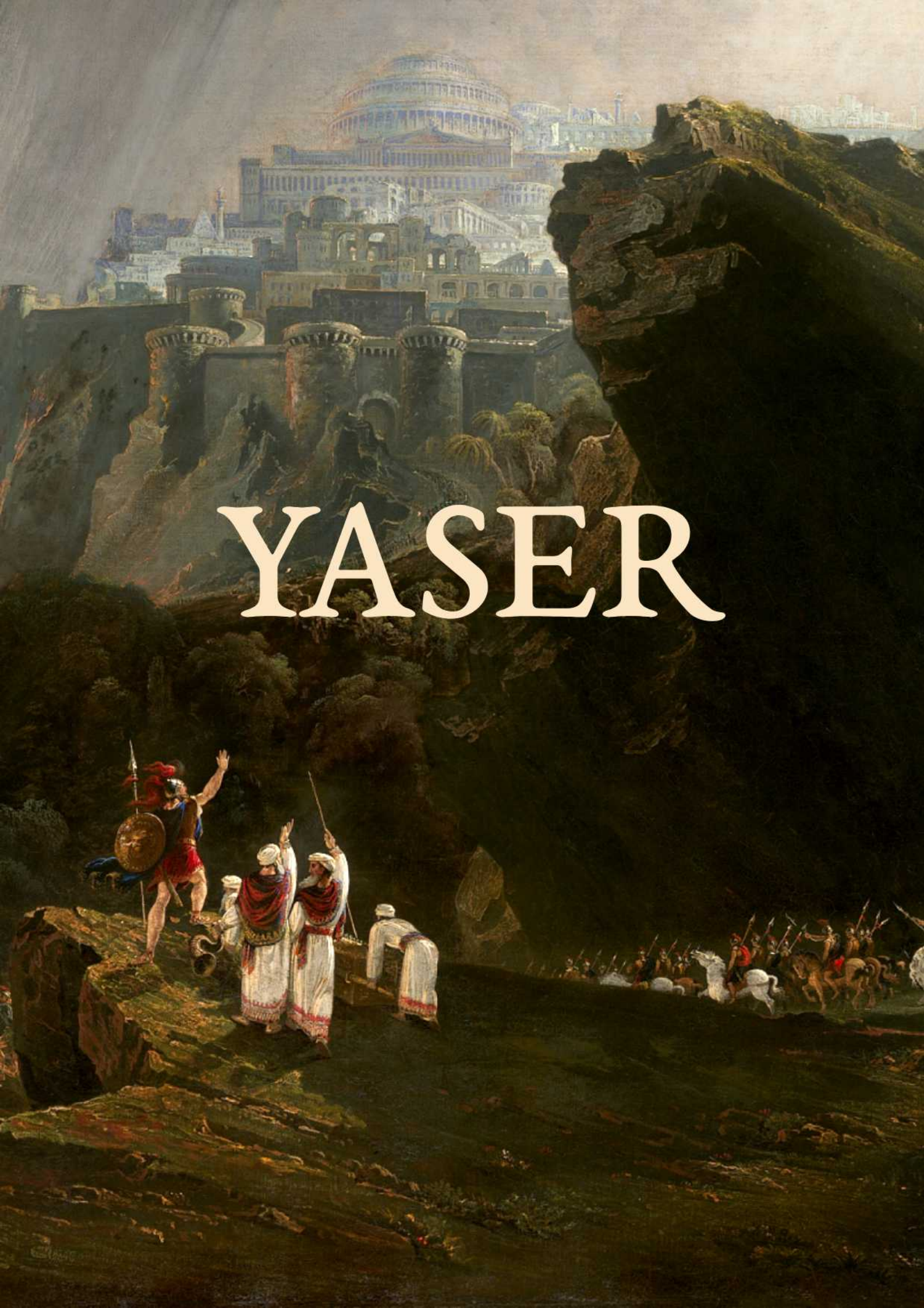
YASER

SABABU 1

1 Ala ko: «An ka mɔgɔ da an ja la, an bɔŋɔgɔnko la, Ala ye mɔgɔ da a yɛrɛ ja la.»
2 Ala ye hadamaden da ka bɔ dugukolo la, a ye ŋɛnamaya ninakili fiyɛ a nugu kɔnɔ, hadamaden kɛra ni ŋɛnama ye, kuma sera a ma.
3 Matigi ko: «Mɔgɔ ka to a kelen na, o man ŋi. Ne na dɛmɛbaga dɔ kɛ a ye.
4 Matigi ye sunɔgɔba lase Hadama ma, a sunɔgɔra, a y'a kɔkili kelen bɔ a la, ka sogo jɔ a kan, k'a dilan k'a lase Hadama ma, Hadama kununna ka bɔ sunɔgɔ la, muso dɔ jɔlen bɛ a ŋɛfɛ.
5 A ko: «Nin ye ne kolo kolo ye, a na wele ko muso, katuguni o bɔra cɛ la. Hadama y'a tɔgɔ da ko Hawa, katuguni a tun ye ŋɛnamaw bɛɛ ba ye.
6 Ala ye duba u ye k'u tɔgɔ da ko Adama ni Hawa, a ye u da don min na, Matigi Ala ko: «Aw ka den ka caya ka dugukolo fa.»
7 Matigi Elohim ye Hadama ni a muso ta ka u bila Edɛn nakɔ kɔnɔ walisa k'a labɛn ani k'a mara. A y'a fɔ u ye k'a fɔ u ye ko: «Aw bɛ se ka nakɔ jiriw bɛɛ dun, nka aw kana ŋuman ni juguman dɔnni jiri de dun, katuguni aw bɛna a dun don min na, aw na sa tiŋɛ na.»
8 Elohim ye dugawu kɛ u ye ka ci fɔ u ye tuma min na, a bɔra u la, ka Hadama n'a muso sigi nakɔ kɔnɔ ka kɛŋɛ ni Matigi ye ci min fɔ u ye.
9 Elohim ye sa min da ni u ye dugukolo kan, o nana u fɛ walisa k'u lasun u ka Ala ka ci fɔlenw tiŋɛ.
10 Sa ye muso lafili k'a lasun a ka dɔnniya jiri den dun, muso ye sa kan lamɛn, a ye Elohim ka kuma tiŋɛ, ka ŋuman ni juguman dɔnni jiri ta, ka dumuni kɛ, ka o ta ka di a cɛ fana ma, a ye dumuni kɛ.
11 Hadama ni a muso ye Ala ka ci fɔlenw tiŋɛ, Ala y'o dɔn.
12 Matigi Elohim ye u gɛn ka bɔ Edɛn nakɔ la o don na ka taa dugukolo sɛnɛ, u taara sigi Edɛn nakɔ kɔrɔn fɛ. Hadama y'a muso Hawa dɔn, a ye denkɛ fila ni denmuso saba bange.
13 A ye den fɔlɔ tɔgɔ da Kaɛn k'a fɔ ko: «Ne ye cɛ dɔ sɔrɔ Matigi fɛ, a ye tɔ kelen tɔgɔ da Abɛli la, katuguni a y'a fɔ ko: «An nana dugukolo kan fu, an na bɔ a la fu.»
14 Cɛdenw kɔrɔla, u fa ye dugukolo di u ma. Kaɛn tun ye dugukolo sɛnɛbaga ye, Abɛli tun ye sagaw marabaga ye.
15 San damadɔw tɛmɛnen kɔ, u nana ni saraka surun ye Matigi ye, Kaɛn nana ni dugukolo denw ye, Abɛl nana ni a ka sagaden fɔlɔw ye ka bɔ u tulu la, Ala y'i jɛngɛ ka taa Abɛli ni a ka saraka la, tasuma jiginna ka bɔ Matigi la ka bɔ sankolo la k'a jeni.
16 Matigi ma kɔsegin Kaɛn ni a ka saraka la, a ma ŋaniya o la, katuguni a ye jiriden dɔgɔmanninw lase Matigi ŋɛ kɔrɔ, wa Kaɛn ye keleya kɛ a balimakɛ Abɛl la o kosɔn, a ye dalilu ŋini k'a faga.
17 Waati dɔ tɛmɛnen kɔ, Kaɛn ni a balimakɛ Abɛl taara foro la don dɔ ka u ka baara kɛ. U fila bɛɛ tun bɛ foro la, Kaɛn tun bɛ ka dugukolo sɛnɛ ani ka a ka dugukolo sɛnɛ, Abɛl tun bɛ ka a ka sagaw balo. Kaɛn ye yɔrɔ min sɛnɛ dugukolo la, sagakulu tɛmɛna o yɔrɔ la, o ye Kaɛn dusu tiŋɛ kosɛbɛ o de kosɔn.
"
19 Abɛl y'a balimakɛ Kaɛn jaabi k'a fɔ a ye ko: «Mun bɛ ne ni e cɛ, ka ne ka saga sogo dun ka i yɛrɛ don u wulu la?»
20 Sisan o de kosɔn, i ye ne ka sagaw wuluwulu bɔ, i ye u den ni u sogo minnu dun, i ka olu sara ne ye, ni i ye nin kɛ, o tuma na, ne bɛ bɔ i ka jamana na i ko i y'a fɔ cogo min na?
21 Kaɛn y'a fɔ a balimakɛ Abɛl ye ko: «Tiŋɛ na, ni ne ye i faga bi, jɔn bɛna i joli ŋini ne fɛ?»
22 Abɛl ye Kaɛn jaabi ko: «Tiŋɛ na, Ala min ye an da dugukolo kan, o na ne ka ko hakɛ bɔ, a na ne joli ŋini i fɛ ni i ye ne faga, katuguni Matigi ye kiritigɛla ni kiritigɛla ye, ale de na mɔgɔ sara ka kɛŋɛ ni a ka kojugu ye, ka mɔgɔ jugu sara ka kɛŋɛ ni kojugu ye, a bɛ se ka min kɛ dugukolo kan.»
23 Sisan, ni i ye ne faga yan, siga t'a la, Ala b'i ka gundo miiriyaw dɔn, wa a bɛna i kiri tigɛ i ka juguya kosɔn, i y'a fɔ ko i bɛna ne kɛ bi.
24 Kaɛn ye a balimakɛ Abɛl ka kuma mɛn tuma min na, a filɛ, Kaɛn ka dimi juguyara a balimakɛ Abɛl kɔrɔ, a ka kuma fɔlen kosɔn.
25 Kaɛn y'i teliya ka wuli ka a ka sɛnɛkɛminɛn nɛgɛ yɔrɔ minɛ, a y'a balimakɛ bugɔ ni o ye yɔrɔnin kelen, k'a faga, Kaɛn y'a balimakɛ Abɛli joli bɔn dugukolo kan, Abɛli joli woyola dugukolo kan sagakulu ŋɛkɔrɔ.
26 O kɔfɛ, Kaɛn nimisara a balimakɛ fagali la, a dusu tiŋɛna kosɛbɛ, a kasila a kosɔn, o ye a tɔɔrɔ kosɛbɛ.
27 Kaɛn wulila ka dingɛ dɔ sɔgɔ foro kɔnɔ, a ye a balimakɛ su don o kɔnɔ, ka buguri wuli o kan.
28 Matigi y'a dɔn Kaɛn ye min kɛ a balimakɛ la, Matigi y'i yɛrɛ jira Kaɛn na k'a fɔ a ye ko: «I balimakɛ Abɛl min tun bɛ i fɛ, o bɛ min?»
29 Kaɛn y'a yɛrɛ jɛngɛ k'a fɔ ko: «Ne t'a dɔn, yala ne ye ne balimakɛ kɔrɔsibaga ye wa?» Matigi y'a fɔ a ye ko: «I ye mun kɛ?» I balimakɛ joli kan bɛ pɛrɛn ne fɛ ka bɔ dugukolo la, i ye a faga yɔrɔ min na.
30 I ye i balima faga ka i yɛrɛ kɛ ne ŋɛ kɔrɔ, ka miiri i dusukun na ko ne ma i ye, ko ne ma i ka kɛwalew bɛɛ dɔn.
31 Nka i ye nin ko kɛ, i ye i balima faga fu, k'a masɔrɔ a ye kuma ŋuman fɔ i ye, sisan, o de kosɔn, i danga ka bɔ dugukolo la, dugukolo min y'a da wuli ka i balimakɛ joli sɔrɔ i bolo, ani i y'a su don min kɔnɔ.
32 N'i y'a sɛnɛ tuma min na, a tɛna fanga di i ma tugun i ko a daminɛ na, katuguni ŋaniw ni ŋɛŋɛw bɛna bɔ dugukolo la, i na yaala-yaala dugukolo kan fo i ka saya don.
33 O waati la, Kaɛn bɔra Matigi ŋɛ kɔrɔ, a tun bɛ yɔrɔ min na, ka yaala-yaala jamana kɔnɔ Edɛn kɔrɔn fɛ, ale ni a ta bɛɛ.
34 Kaɛn y'a muso dɔn o donw na, a ye kɔnɔ ta ka denkɛ bange, a y'a tɔgɔ da Henɔki, k'a fɔ ko: «O waati la, Matigi y'a daminɛ ka lafiya ni dususuma di a ma dugukolo kan.»
35 O waati la, Kaɛn fana ye dugu jɔli daminɛ, a ye dugu jɔ, a ye dugu tɔgɔ da Henɔki, ka kɛŋɛ ni a denkɛ tɔgɔ ye. sabu o donw la Matigi tun ye lafiŋɛ di a ma dugukolo kan, a ma yaala ka yaala i ko fɔlɔ.
36 Iradi wolola Henɔki fɛ, Iradi ye Mekuyaɛl bange, Mekuyaɛl ye Mɛtusaɛl bange.

SABABU 2NAN

1 Hadama ka ŋɛnamaya san kɛmɛ ni bi sabanan na dugukolo kan, a ye a muso Hawa dɔn kokura, a ye denkɛ bange a bɔŋɔgɔnko la ani a ja la, a y'a tɔgɔ da Sɛti, k'a fɔ ko: «Katuguni Ala ye bɔnsɔn wɛrɛ sigi ne ye Abɛl nɔ na, katuguni Kaɛn y'a faga.»

2 Sɛti ye san kɛmɛ ni duuru sɔrɔ, a ye denkɛ wolo. Sɛti y'a denkɛ tɔgɔ da Enɔsi, k'a fɔ ko: «Katuguni o waati la, hadamaden denw y'a daminɛ ka caya, ka u niw ni u dusukunw tɔɔrɔ ni u ye sariya tiɲɛ ani ka muruti Ala ma.»
3 Enɔsi ka waati la, hadamaden denw tora ka muruti Ala ma ka sariya tiɲɛ, ka dɔ fara Matigi ka diminya kan mɔgɔw denw ma.
4 Mɔgɔ denkɛw taara ka baara kɛ ala wɛrɛw ye, u ɲinɛna Matigi kɔ, ale min ye u da dugukolo kan, o donw la, hadamaden denw ye ja dilan ni nɛgɛ ni nɛgɛ, jiri ni kabakurun ye, ka u biri ka baara kɛ u ye.
5 Mɔgɔ kelen-kelen bɛɛ y'u ka ala da, u y'u biri u ɲɛ na, mɔgɔw denkɛw ye Matigi bila Enɔsi ni a denw ka waati bɛɛ la. Matigi ka dimi donna u ka kɛwalew ni u ka ko haramulenw kosɔn, u ye minnu kɛ dugukolo kan.
6 Matigi ye Gihɔn baji ji lase u ma, a ye u halaki ka u halaki, ka dugukolo tila sabanan tiɲɛ, o bɛɛ n'a ta, hadamaden denw ma kɔsegin u ka sira juguw kan, u bolow tora ka kojugu kɛ Matigi ɲɛ kɔrɔ.
7 O donw la, danni ni suman tigɛ si tun tɛ dugukolo kan. Dumuni si tun tɛ mɔgɔ denkɛw ye ani kɔngɔ tun ka bon kosɛbɛ o donw na.
8 U ye kisɛ min dan o donw na dugukolo la, o kɛra ŋaniw ni ŋɛɲɛw ni ŋɛɲɛw ye. sabu kabini Hadama ka donw na, nin fɔli tun bɛ dugukolo ko la, Ala ka danga ko la, a ye dugukolo danga, Hadama ye jurumu min kɛ Matigi ɲɛ kɔrɔ.
9 Mɔgɔw tora ka muruti Elohim ma, ka u ka siraw tiɲɛ tuma min na, dugukolo fana tolira.
10 Enɔsi ye san bi kɔnɔntɔn sɔrɔ, a ye Kayɛn bange.
11 Kenan kɔrɔla ka san binaani sɔrɔ, a kɛra hakilitigi ye, ka dɔnniya ni seko sɔrɔ hakilitigiya bɛɛ la, ka masaya kɛ hadamadenw bɛɛ kun na, ka hadamaden denw bila hakilitigiya ni dɔnniya la. katuguni Kayɛn tun ye hakilitigi ye kosɛbɛ, hakilitigiya bɛɛ tun b'a fɛ, a tun bɛ jinɛw ni jinɛw mara ni a ka hakilitigiya ye.
12 Kenan y'a dɔn a ka hakilitigiya barika la ko Elohim na hadamaden denw halaki ka da a kan u ye jurumu kɛ dugukolo kan, ani ko Matigi bɛna sanjiba ji lase u ma don labanw na.
13 O donw na, Kayɛn ye sɛbɛnni kɛ kabakurunw kan, ko minnu tun bɛna kɛ waati nataw la, k'u don a ka nafolo marayɔrɔw la.
14 Kenan ye masaya kɛ dugukolo bɛɛ kan, ka hadamaden denkɛ dɔw wuli ka taa Elohim ka baara la.
15 Kayɛn si ye san biwolonwula sɔrɔ tuma min na, a ye denkɛ saba ni denmuso fila bange.
16 Nin ye Kayɛn bɔnsɔnw tɔgɔw ye. den fɔlɔw tɔgɔ ko Mahlalɛli, filanan tɔgɔ ko Enan, ani sabanan tɔgɔ ye Mered, ani u balimamusow tun ye Ada ni Zila ye. Ninnu ye Kayɛn den duuru ye minnu wolola a fɛ.
17 Matuzaɛl denkɛ Lamɛki ye furu kɛ Kayɛn fɛ, ka a denmuso fila ta ka kɛ a muso ye, Ada ye kɔnɔ ta ka denkɛ bange Lamɛki ye, a tɔgɔ dara ko Yabali.
18 A ye kɔnɔ ta ko kura ka denkɛ bange, k'a tɔgɔ da ko Jubali. O waatiw la, a balimamuso Zila tun tɛ den sɔrɔ.
19 O donw la, hadamaden denw y'a daminɛ ka Elohim tiɲɛ, ka ci minnu fɔ Hadama ye, u ye olu tiɲɛ, ka den sɔrɔ ka caya dugukolo kan.
20 Cɛ denkɛ dɔw y'a to u musow ka jimafɛn dɔ min, walisa u ka se ka u ja to u cogo la, u ɲɛda cɛɲi kana ban o cogo la.
21 Mɔgɔ denkɛw ye u muso dɔw min tuma min na, Zila ye minni kɛ u fɛ.
22 Muso minnu bɛ den sɔrɔ, olu tun bɛ i ko mɔgɔ haramulenw u cɛw ɲɛ na i n'a fɔ muso cɛ salenw, k'a masɔrɔ u cɛw tun bɛ balo la, katuguni u tun nɔrɔlen bɛ bangebaliw dɔrɔn de la.
23 Donw ni sanw laban na, Zila kɔrɔla tuma min na, Matigi y'a kɔnɔ da wuli.
24 A kɔnɔ ta ka denkɛ bange, a y'a tɔgɔ da Tubali Kaɛn, k'a fɔ ko: «Ne jalen kɔ, ne y'a sɔrɔ Sebaayabɛɛtigi Ala fɛ.»
25 A kɔnɔ ta ko kura ka denmuso dɔ bange, a y'a tɔgɔ da ko Naama, katuguni a y'a fɔ ko: «Ne jalen kɔ, ne ye nisɔndiya ni nisɔndiya sɔrɔ.»
26 Lamɛki kɔrɔla, a si tun kɔrɔla, a ɲɛw tun bɛ fiyen fo a tun tɛ se ka yeli kɛ, a denkɛ Tubali Kaɛn tun bɛ a ɲɛminɛ ani don dɔ la, Lamɛki taara foro la, a denkɛ Tubal Kaɛn tun bɛ a fɛ, k'u to taama na foro kɔnɔ, Hadama denkɛ Kaɛn taara u fan fɛ. katuguni Lamɛki kɔrɔla kosɛbɛ, a tun tɛ se ka fɛn caman ye, a denkɛ Tubali Kaɛn tun ka dɔgɔ kosɛbɛ.
27 Tubali Kaɛn y'a fɔ a fa ye ko a ka a ka nɛgɛso sama, a ye Kaɛn gosi ni bɛlɛkisɛw ye, Kayini min tun yɔrɔ ka jan hali bi, k'a faga, katuguni a y'a jira u la ko a ye bagan ye.
28 Tɛgɛw donna Kaɛn fari la hali ni a tun yɔrɔ ka jan u la, a binna duguma ka sa.
29 Matigi ye Kaɛn ka kojugu sara ka kɛɲɛ ni a ka juguya ye, a ye min kɛ a balimakɛ Abɛl la, ka kɛɲɛ ni Matigi ka kuma fɔlen ye.
30 Kaɛn sara tuma min na, Lamɛki ni Tubali taara bagan min faga, u y'o ye, u bɛnbakɛ Kaɛn binna dugukolo kan.
31 Lamɛki dusu tiɲɛna kosɛbɛ o kɛli la, a y'a bolow da ɲɔgɔn kan, a y'a denkɛ bugɔ k'a faga.
32 Lamɛki musow ye Lamɛki ka ko kɛlenw mɛn, u y'a ɲini k'a faga.
33 Lamɛki musow y'a koniya kabini o don, katuguni a ye Kaɛn ni Tubali Kaɛn faga, Lamɛki musow farala a la, nka u ma sɔn ka a lamɛn o donw na.
34 Lamɛki taara a musow fɛ, a y'u degun ka a lamɛn o ko la.
35 A y'a fɔ a musow Ada ni Zila ye ko: «A' ye ne kan lamɛn, Lamɛki musow, aw ka ne ka kumaw lajɛ, katuguni sisan aw y'a fɔ ko ne ye cɛ dɔ faga ni ne joginw ye, ka denmisɛn dɔ faga ni ne gosili ye, k'a sababu kɛ u ma fariyako si kɛ k'a sɔrɔ a ma dɔn.
36 Lamɛki musow y'a lamɛn o ko la, u seginna ka na a fɛ ni u fa Hadama ka laadilikan ye, nka u ma den si bange a fɛ kabini o waati, k'a sɔrɔ u y'a dɔn ko Ala ka dimi tun bɛ ka bonya o donw na hadamadenw denw kama, walisa k'u halaki ni sanjiba ji ye u ka kɛwale juguw kosɔn.
37 Kayɛn denkɛ Maalalɛli ye san biwɔɔrɔ ni duuru sɔrɔ, a ye Yared bange. Yared ye san biwɔɔrɔ ni fila sɔrɔ, a ye Henɔki bange.

SABABU 3NAN

1 Henɔki ye san biwɔɔrɔ ni duuru sɔrɔ, a ye Matusela bange. Henɔki taamana ni Elohim ye Matusela bangenen kɔ, a ye baara kɛ Matigi ye, ka mɔgɔw ka sira juguw mafiɲɛya.
2 Henɔki ni tun sirilen bɛ Matigi ka kalan na, dɔnniya ni faamuyali la. a ye hakilitigiya kɛ ka lafiɲɛbɔ hadamadenw denkɛw fɛ, ka a yɛrɛ dogo u la tile caman kɔnɔ.

3 San caman tɛmɛnen kɔ, k'a to Matigi baara la, ka delili kɛ a ɲɛ kɔrɔ a ka so kɔnɔ, Matigi ka mɛlɛkɛ dɔ ye a wele ka bɔ sankolo la k'a fɔ a ye ko: «Ne filɛ nin ye.»
4 A ko: «Wuli ka bɔ i ka so ani i dogoyɔrɔ la, ka i yɛrɛ jira hadamaden denw na, walisa i ka u kalan u ka kan ka taa sira min fɛ ani u ka kan ka baara min kɛ walisa ka don Ala ka siraw la.»
5 Henɔki wulila ka kɛɲɛ ni Matigi ka kuma ye, ka bɔ a ka so, a dogolen bɛ so min kɔnɔ. a taara mɔgɔw denkɛw fɛ ka Matigi ka siraw kalan u ye, o waati la, a ye mɔgɔw denkɛw lajɛ ka u dɔn Matigi ka kalan na.
6 A y'a fɔ ko a fɔ ko: «Mɔgɔ min b'a fɛ ka Matigi ka siraw ni a ka kɛwale ɲumanw dɔn, o bɛ min?» A ka na Henɔki fɛ.
7 Mɔgɔ denkɛw bɛɛ y'u lajɛ a fɛ, katuguni nin ko nege tun bɛ minnu na, olu bɛɛ taara Henɔki fɛ, Henɔki ye masaya kɛ mɔgɔw denkɛw kun na ka kɛɲɛ ni Matigi ka kuma ye, u nana u biri a ɲɛ kɔrɔ, u y'a ka kuma mɛn.
8 Elohim ni tun bɛ Henɔki kan, a ye a ka mɔgɔw bɛɛ kalan Elohim ka hakilitigiya n'a ka siraw la, ka mɔgɔw denkɛw ka baara kɛ Matigi ye Henɔki ka tile bɛɛ kɔnɔ, u nana a ka hakilitigiya lamɛn.
9 Hadamadenw ka masakɛw bɛɛ, fɔlɔ ni laban, n'u ka kuntigiw ni kiritigɛlaw nana Henɔki fɛ, u y'a ka hakilitigiya mɛn tuma min na, u y'u biri a ɲɛ kɔrɔ, u y'a ɲini Henɔki fɛ fana a ka masaya kɛ u kun na, a sɔnna o ma.
10 U bɛɛ lajɛlen ye masakɛ kɛmɛ ni bisaba ni kuntigiw ye, ka Henɔki kɛ masakɛ ye u kun na, u bɛɛ tun bɛ a ka fanga ni a ka kuntigiya kɔrɔ.
11 Henɔki ye u kalan hakilitigiya ni dɔnniya ani Matigi ka siraw la. A ye hɛrɛ kɛ u ni ɲɔgɔn cɛ, hɛrɛ kɛra dugukolo yɔrɔ bɛɛ la Henɔki ka ɲɛnamaya kɔnɔ.
12 Henɔki ye san kɛmɛ fila ni bi naani ni saba kɛ mɔgɔw denkɛw kun na, a ye tilennenya ni tilennenya kɛ a ka mɔgɔw bɛɛ fɛ, ka u bila Matigi ka siraw kan.
13 Enɔki ni Matusela ni Elisa ani Elimɛlɛki bɔnsɔn saba ye nin ye. U balimamusow tun ye Mɛlika ni Nama ye, Matusela ye san biwɔɔrɔ ni wolonwula kɛ ka Lamɛki bange.
14 Lamɛki ka ɲɛnamaya san bi duuru ni wɔɔrɔnan na, Hadama sara. a si tun ye san kɛmɛ kɔnɔntɔn ni bisaba ye a sa tuma na, a denkɛ fila ni Henɔki ni a denkɛ Matusela y'a su don ni bonyaba ye, i n'a fɔ masakɛw sudon waati, Ala tun y'a fɔ a ye cogo min na.
15 Hadamadenw bɛɛ ye dusukasi ni kasiba kɛ o yɔrɔ la Hadama kosɔn. o de y'a to a kɛra laada ye hadamadenw cɛma fo ka na se bi ma.
16 Hadama sara katuguni a ye dɔnniya jiri den dun. ale ni a denw a kɔfɛ, i ko Matigi Ala tun y'a fɔ cogo min na.
17 Hadama ka saya san min tun ye Henɔki ka masaya san kɛmɛ fila ni bi naani ni saba ye, o waati la, Henɔki y'a latigɛ ka a yɛrɛ faran ka bɔ hadamadenw denkɛw la, ka a yɛrɛ dogo i n'a fɔ fɔlɔ, walisa ka baara kɛ Matigi ye.
18 Henɔk y'o kɛ, nka a ma a yɛrɛ dogo u la pewu, nka a y'a yɛrɛ mabɔ mɔgɔw la tile saba, o kɔ, a taara u fɛ tile kelen.
19 Tile saba kɔnɔna na, a tora a ka so kɔnɔ, a ye Matigi a ka Ala deli, k'a tanu, a taara a yɛrɛ jira a ka mɔgɔw la don min na, a ye Matigi ka siraw kalan u ye, u ye fɛn o fɛn ɲininka Matigi ko la, a y'o fɔ u ye.
20 A y'o kɛ san caman kɔnɔ, o kɔfɛ, a y'a yɛrɛ dogo tile wɔɔrɔ kɔnɔ, ka a yɛrɛ jira a ka mɔgɔw la tile kelen tile wolonwula kɔnɔ. o kɔfɛ siɲɛ kelen kalo o kalo, o kɔfɛ siɲɛ kelen san kɔnɔ, fo masakɛw, kuntigiw ni hadamaden denkɛw bɛɛ y'a ɲini, k'a fɛ tugun ka Henɔki ɲɛda ye, k'a ka kuma lamɛn; nka u ma se, i n'a fɔ hadamaden denkɛw bɛɛ tun bɛ siran Henɔki ɲɛ kosɛbɛ, wa u siranna ka gɛrɛ a la Ala siranya kosɔn min tun sigilen bɛ a ɲɛda la o de kosɔn mɔgɔ si tun tɛ se k'a filɛ, a siranna ko a bɛna ɲangi ka sa.
21 Masakɛw ni kuntigiw bɛɛ y'a latigɛ ka mɔgɔw denw lajɛ ka na Henɔki fɛ, k'a miiri ko u bɛɛ bɛ se ka kuma a fɛ waati min na a bɛna bɔ u cɛma, u y'o kɛ.
22 Don dɔ sera, Henɔki bɔra, u bɛɛ lajɛlen ka na a fɛ, Henɔki ye Matigi ka kuma fɔ u ye, a ye hakilitigiya ni dɔnniya kalan u ye, u y'u biri a ɲɛ kɔrɔ k'a fɔ ko: «Masa ka ɲɛnamaya!» Masakɛ ka ɲɛnamaya!
23 Waati dɔ tɛmɛnen kɔ, masakɛw ni kuntigiw ni hadamaden denkɛw tun bɛ ka kuma Henɔki fɛ tuma min na, Henɔki tun bɛ ka u kalan Ala ka siraw la, o tuma na, Matigi ka mɛlɛkɛ dɔ ye Henɔki wele ka bɔ sankolo la, k'a fɛ k'a lase sankolo la, walisa k'a kɛ masakɛ ye Ala denw kun na, i ko a tun ye masaya kɛ hadamaden denw kun na dugukolo kan cogo min na.
24 O waati la Henɔki y'o mɛn tuma min na, a taara dugukolo sigibagaw bɛɛ lajɛ, ka hakilitigiya ni dɔnniya kalan u ye, ka Ala ka cikanw di u ma.
25 Sisan, ne na aw kalan hakilitigiya ni dɔnniya la, ka kalan di aw ma sani ne ka bɔ aw la, aw bɛ se ka kɛ cogo min na dugukolo kan, aw bɛ se ka ɲɛnamaya kɛ cogo min na. A y'o kɛ.
26 A ye hakilitigiya ni dɔnniya kalan u ye, ka kalan di u ma, ka u kɔrɔfɔ, ka sariyaw ni kiritigɛlaw bila u ɲɛ na, u ka kan ka minnu kɛ dugukolo kan, ka hɛrɛ don u ni ɲɔgɔn cɛ, ka ɲɛnamaya banbali kalan u ye, ka to u fɛ waati dɔ la k'u kalan nin kow bɛɛ la.
27 O waati la, mɔgɔw denkɛw tun bɛ Henɔki fɛ, Henɔki tun bɛ kuma u fɛ, u y'u ɲɛ kɔrɔta ka soba bɔlen jigin ka bɔ sankolo la, sow tun bɛ taama san fɛ.
28 U ye min ye, u y'o fɔ Henɔki ye, Henɔk y'a fɔ u ye ko: «Ne de kosɔn nin sow bɛ jigin dugukolo kan. waati sera, ne ka kan ka bɔ aw la, ne tɛna ye aw fɛ tun.
29 O waati la, sow jigira ka jɔ Henɔki ɲɛkɔrɔ, mɔgɔw denkɛ minnu tun bɛ Henɔki fɛ, olu bɛɛ y'a ye.
30 Henɔk ye kumakan dɔ fɔ tugun ko: «Mɔgɔ min ka di a ye ka Matigi a ka Ala ka siraw dɔn, o ka na Enɔki fɛ bi sani a ka bɔ an bolo, o bɛ min.»
31 Mɔgɔ denkɛw bɛɛ ye ɲɔgɔn lajɛn ka na Henɔki fɛ o don na. Dugukolo kan masakɛw bɛɛ n'u ka kuntigiw ni u ka ladilikɛlaw tora a fɛ o don. O kɔfɛ, Henɔki ye hadamaden denkɛw kalan hakilitigiya ni dɔnniya la, ka Ala kalan di u ma; A y'a fɔ u ye ko u ka baara kɛ Matigi ye, ka taama a ka siraw kan u ka ɲɛnamaya bɛɛ kɔnɔ, a tora ka hɛrɛ kɛ u ni ɲɔgɔn cɛ.
32 O kɔ, a wulila ka so kan. A bɔra ka taa a nɔfɛ, cɛ waa kɛmɛ seegin ɲɔgɔn. U taara n'a ye tile kelen taama na.
33 O tile filanan na, a y'a fɔ u ye ko: «Aw ka segin so aw ka fanibuguw kɔnɔ, mun na aw bɛ taa?» laala i bɛ se ka sa; U dɔw bɔra a la, minnu tora, olu taara n'a ye tile wɔɔrɔ taama kɔnɔ. Enɔki y'a fɔ u ye don o don ko: «Aw ka segin aw ka fanibuguw la, walisa aw kana sa. nka u ma sɔn ka kɔsegin, u taara n'a ye.
34 Tile wɔɔrɔnan na, cɛ dɔw tora ka nɔrɔ a la k'a fɔ a ye ko: «An bɛ taa i fɛ i bɛ taa yɔrɔ min na. Matigi ɲɛnama don cogo min na, saya dɔrɔn de bɛna an faranfasi.

35 U y'a ɲini kosɛbɛ u ka taa n'a ye, fo a ye kuma dabila u fɛ. U taara a nɔfɛ, u ma sɔn ka segin.
36 Masakɛw seginna tuma min na, u ye jate kɛ, walisa ka cɛ tɔw hakɛ dɔn, minnu taara ni Henɔki ye. Tile wolonwulanan don na, Henɔki yɛlɛnna sankolo la fiɲɛba dɔ fɛ, ni sow ni tasuma wotoroninw ye.
37 Tile 8nan don na, masakɛ minnu tun bɛ Henɔki fɛ, olu bɛɛ ye ci bila ka taa ni Henɔki ye sankolo yɔrɔ min na, olu hakɛ lasegin.
38 O masakɛw bɛɛ taara o yɔrɔ la, u y'a ye ko dugukolo falen bɛ nɛnɛ na, nɛnɛba kabakurunw tun bɛ nɛnɛ kan, kelen y'a fɔ tɔ kelen ye ko: «Aw ka na, an ka nɛnɛ tigɛ ka a lajɛ, n'a sɔrɔ cɛ minnu tora Enɔki fɛ, olu sara, sisan u bɛ nɛnɛ kabakurunw kɔrɔ, u y'a ɲini nka u ma se k'a sɔrɔ, katuguni a wulila sankolo la.

SABABU 4nan

1 Henɔki ye san kɛmɛ saba ni bi wɔɔrɔ ni duuru kɛ dugukolo kan.
2 Enɔki yɛlɛnna sankolo la tuma min na, dugukolo kan masakɛw bɛɛ wulila ka a denkɛ Matusela minɛ k'a mun a la, ka a kɛ masakɛ ye u kun na a fa nɔ na.
3 Matusela ye ko tilennen kɛ Elohim ɲɛ kɔrɔ i ko a fa Henɔki y'a kalan cogo min na, a ka ɲɛnamaya bɛɛ kɔnɔ, a ye hakilitigiya ni dɔnniya ni Ala ɲɛsiran dege mɔgɔw denkɛw la, a ma kɔsegin sira ɲuman kan ka taa kinin fɛ wala numan fɛ.
4 Nka Matusela ka don labanw na, mɔgɔw denw y'u kɔdon Matigi la, u ye dugukolo tiɲɛ, u ye ɲɔgɔn sonya ka ɲɔgɔn minɛ, ka muruti Elohim ma, ka sariya tiɲɛ, ka u ka siraw tiɲɛ, u ma sɔn ka Matusela ka kuma lamɛn, nka u murutira a ma.
5 Matigi dimina kosɛbɛ u kɔrɔ, Matigi tora ka o kisɛw halaki o donw na, fo danni ma kɛ ni suman tigɛli ma kɛ dugukolo kan.
6 U ye dugukolo dan tuma min na walisa u ka balo sɔrɔ, ŋaniw ni ŋɛŋɛw bɔra u ma minnu dan.
7 O bɛɛ n'a ta, hadamaden denkɛw ma kɔsegin u ka sira juguw la, u bolow tun bɛ kɔrɔta hali bi ka kojugu kɛ Ala ɲɛ kɔrɔ, u ye Matigi dimi ni u ka sira juguw ye, ani Matigi dimina kosɛbɛ, ka nimisa ko a ye mɔgɔ da.
8 A y'a miiri k'u halaki k'u halaki, a y'o kɛ.
9 Matusela denkɛ Lamɛki si tun bɛ san kɛmɛ ni biwɔɔrɔ la tuma min na, Hadama denkɛ Sɛti sara.
10 Sɛti ye san kɛmɛ kɔnɔntɔn ni tan ni fila kɛ, a sara.
11 Lamɛki si tun bɛ san kɛmɛ ni biwɔɔrɔ la tuma min na a ye Asmua minɛ, a facɛ denkɛ Enɔki denkɛ Elisa, ka kɔnɔ ta.
12 O waati la, hadamaden denw ye dugukolo dan, dumuni dɔɔnin bɔra, o bɛɛ n'a ta, hadamaden denw ma kɔsegin u ka sira juguw la, u ye sariya tiɲɛ ka muruti Elohim ma.
13 Lamɛki muso kɔnɔ ta ka denkɛ wolo a ye o waati la.
14 Matusela y'a tɔgɔ da Nuhun k'a fɔ ko: «Dugukolo tun lafiyalen don, a tun tɛ toli la, a fa Lamɛki y'a tɔgɔ da Menakemɛ, k'a fɔ ko: «Nin na an dusu saalo an ka kɛwalew ni an ka baara juguw la dugukolo kan, Ala tun ye minnu danga.»
15 Den kɔrɔbayara ka sin bɔ, a taara a fa Matusela ka siraw fɛ, a dafalen ni tilennenya Ala ɲɛkɔrɔ.
16 O donw la, hadamaden denkɛw bɛɛ bɔra Matigi ka siraw la, k'a sɔrɔ u cayara dugukolo kan ni denkɛw ni denmusow ye, ka ɲɔgɔn kalan u ka kɛwale juguw la, ka to ka jurumu kɛ Matigi kɔrɔ.
17 Mɔgɔ kelen-kelen bɛɛ ye ala kɛ u yɛrɛ ye, u kelen-kelen bɛɛ ye u mɔgɔɲɔgɔn ni u somɔgɔ sonya, ka dugukolo tiɲɛ, ka dugukolo fa fariyakow la.
18 U ka kiritigɛlaw ni kuntigiw taara cɛw denmusow fɛ k'u musow minɛ fanga la u cɛw fɛ ka kɛɲɛ n'u ka sugandili ye, o waatiw la, mɔgɔ denkɛw ye dugukolo baganw ni kungosogow ni sanfɛla kɔnɔw ta, ka bagan suguya kelen ni tɔ kelen ɲagami ɲɔgɔn na, walisa ka Matigi dimi o waati la. Ala ye dugukolo bɛɛ ye, a tiɲɛna, katuguni farisogow bɛɛ tun y'a ka siraw tiɲɛ dugukolo kan, mɔgɔw bɛɛ ni baganw bɛɛ.
19 Matigi ko: «Ne ye mɔgɔ min da, ne na o bɔ dugukolo kan, ka bɔ hadamaden na ka taa sanfɛ kɔnɔw la, ka fara baganw ni baganw kan minnu bɛ foro la, katuguni ne nimisara ko ne ye u da.»
20 Mɔgɔ minnu tun bɛ taama Matigi ka siraw kan, olu bɛɛ sara o donw na, sanni Matigi ka juguya lase mɔgɔ ma, a ye min fɔ, katuguni o bɔra Matigi de yɔrɔ, walisa Matigi ye kojugu min fɔ hadamaden denw ko la, u kana o ye.
21 Nuhun ye nɛɛma sɔrɔ Matigi ɲɛ kɔrɔ, Matigi y'a ni a denw ɲɛnatɔmɔ ka kisɛw labɔ u fɛ dugukolo bɛɛ kan.

SABABU 5NAN

1 Nuhun ka san biwɔɔrɔ ni naaninan na, Sɛti denkɛ Henɔki sara, a si tun bɛ san kɛmɛ kɔnɔntɔn ni duuru la a sa tuma na.
2 Nuhun ka san kɛmɛ ni biwolonwulanan na, Enɔsi denkɛ Kayɛn sara, Kayɛn ka san kɛmɛ kɔnɔntɔn ni tan, a sara.
3 Nuhun ka san kɛmɛ fila ni bi saba ni naaninan na, Kayɛn denkɛ Malalalɛli sara, Malalɛli ka san kɛmɛ seegin ni bi kɔnɔntɔn ni duuru, a sara.
4 Mahlalɛli denkɛ Yared sara o donw na, Nuhun ka ɲɛnamaya san kɛmɛ saba ni bi saba ni wɔɔrɔnan na. Yared ka tile bɛɛ kɛra san kɛmɛ kɔnɔntɔn ni bi wɔɔrɔ ni fila ye, a sara.
5 Minnu tugura Matigi kɔ, olu bɛɛ sara o donw na, sani u ka Elohim ye kojugu min kɛ dugukolo kan.
6 San caman tɛmɛnen kɔ, Nuhun ka ɲɛnamaya san kɛmɛ naani ni biwɔɔrɔnan na, o cɛ minnu tugura Matigi nɔfɛ, olu bɛɛ sara ka bɔ hadamadenw cɛma, Matusela kelenpe tora o waati la, Ala y'a fɔ Nuhun ni Matusela ye.
7 A' ye kuma fɔ mɔgɔw denkɛw ye k'a fɔ ko: Matigi ko ten, aw ka segin ka bɔ aw ka sira juguw la ka aw ka kɛwalew bila, Matigi na nimisa juguya la, a ye kojugu min kɛ aw la, walisa o kana kɛ.
8 Matigi ko: «A filɛ, ne bɛ san kɛmɛ ni mugan di aw ma. ni aw na aw kɔsegin ne ma ka aw ka sira juguw bila, o tuma na, ne ye kojugu min fɔ aw ye, ne fana na ne kɔ, o tɛna kɛ yen, Matigi ko ten.
9 Nuhun ni Matusela tun bɛ Matigi ka kumaw bɛɛ fɔ mɔgɔw ye don o don.
10 Hadamadenw tun t'a fɛ ka u lamɛn, u ma u tulo kɔrɔta u ka kumaw la, u kunkolo gɛlɛyara.
11 Matigi ye san kɛmɛ ni mugan di u ma, k'a fɔ u ye ko: «Ni u seginna, Ala na nimisa o kojugu la, walisa a kana dugukolo halaki.»
12 Lamɛki denkɛ Nuhun y'a yɛrɛ tanga muso furuli ma o donw na, ka denw bange, k'a masɔrɔ a y'a fɔ ko: «Tiɲɛ na sisan Ala na dugukolo halaki, mun na ne na denw bange?»

13 Nuhun tun ye mɔgɔ tilennen ye, a tun dafalen don a bɔnsɔn na, Matigi y'a sugandi walisa ka kisɛw labɔ a bɔnsɔnw cɛma dugukolo kan.
14 Matigi y'a fɔ Nuhun ye ko: «I ka muso ta ka denw bange, katuguni ne y'i ye i tilennen na ne ɲɛkɔrɔ bi mɔgɔw la.»
15 I na bɔnsɔnw ni i denw lamɔ dugukolo cɛma. Nuhun taara muso ta, a ye Henɔki denmuso Naama sugandi, a si tun ye san kɛmɛ duuru ni biwɔɔrɔ ye.
16 Nuhun si tun bɛ san kɛmɛ naani ni bi kɔnɔntɔn ni seegin na tuma min na a ye Naama ta ka kɛ muso ye.
17 Naama ye kɔnɔ ta ka denkɛ bange, a y'a tɔgɔ da ko Yafeti, k'a fɔ ko: «Ala ye ne bonya dugukolo kan. A ye kɔnɔ ta ko kura ka denkɛ bange, a y'a tɔgɔ da ko Sɛm, k'a fɔ ko: «Ala ye ne kɛ mɔgɔ tolenw ye, walisa ka kisɛw labɔ dugukolo cɛma.»
18 Nuhun si tun bɛ san kɛmɛ duuru ni fila la tuma min na Naama ye Sɛm bange, cɛdenw kɔrɔla ka taa Matigi ka siraw kan, Matusela ni u fa Nuhun ye u kalan fɛn minnu bɛɛ la.
19 Nuhun facɛ Lamɛki sara o donw na. o bɛɛ n'a ta, tiɲɛ na, a ma taa ni a dusukun bɛɛ ye a fa ka siraw la, a sara Nuhun ka ɲɛnamaya san kɛmɛ ni bi kɔnɔntɔn ni duurunan na.
20 Lamɛki ka san kɛmɛ wolonwula ni biwolonwula, a sara.
21 Mɔgɔ denkɛ minnu tun bɛ Matigi dɔn, olu bɛɛ sara o san kɔnɔ sani Matigi ka kojugu lase u ma. sabu Matigi tun b'a fɛ u ka sa, walisa Ala bɛna kojugu min lase u balimaw ni u somɔgɔw ma, u kana o ye, i ko a y'a fɔ cogo min na.
22 O waati la, Matigi y'a fɔ Nuhun ni Matusela ye ko: «Ne ye kuma minnu fɔ aw ye o donw na, aw ka jɔ ka o fɔ mɔgɔw ye, n'a sɔrɔla u bɛ se ka u kɔsegin u ka sira juguw la, o tuma na, ne na nimisa o kojugu la, ne tɛna na ni o ye.»
23 Nuhun ni Matusela y'i jɔ ka Ala ka kuma fɔ u ko la mɔgɔw tulo la.
24 Nka hadamaden denw tun t'a fɛ ka o lamɛn, u tun t'u tulo da u ka kuma fɔlenw bɛɛ la.
25 O kɔ, Matigi y'a fɔ Nuhun ye ko: «Harisogow bɛɛ laban sera ne ɲɛkɔrɔ u ka kɛwale juguw kosɔn, ne na dugukolo halaki.»
26 I ka gofɛrɛ jiri ta ka taa yɔrɔ dɔ la ka kurunba dɔ dilan k'a bila o yɔrɔ la.
27 I na a dilan nin cogo la. A janya ye mɛtɛrɛ kɛmɛ saba ye, a bonya ye mɛtɛrɛ bi duuru ye, a janya ye mɛtɛrɛ bisaba ye.
28 I ka da dɔ da i ye, ka da a kɛrɛ fɛ, ka ban san fɛ fo ka se mɛtɛrɛ kelen ma, ka a kɔnɔna ni kɛnɛma datugu ni bɔgɔdaga ye.
29 A filɛ, ne na ji sanjiba lase dugukolo kan, farisogo bɛɛ na halaki, dugukolo kan fɛn bɛɛ na halaki ka bɔ sankolo jukɔrɔ.
30 E n'i somɔgɔw na taa fɛn ɲɛnama fila lajɛ, cɛ ni muso, ka na n'u ye kurunba kɔnɔ, ka kisɛw labɔ u la dugukolo kan.
31 Baganw bɛɛ bɛ dumuni minnu dun, i ka olu bɛɛ lajɛ i ye, walisa dumuni ka kɛ i ni u ye.
32 I ka npogotigi saba sugandi i denkɛw ye, cɛw denmusow cɛma, u na kɛ i denkɛw musow ye.
33 Nuhun wulila ka kurunba dilan yɔrɔ la, Ala ye ci fɔ a ye yɔrɔ min na.
34 A san kɛmɛ duuru ni bi kɔnɔntɔn ni duurunan na, Nuhun ye kurun dilan daminɛ, ka kurun dilan san duuru kɔnɔ, i ko Matigi y'a fɔ cogo min na.
35 O kɔ, Nuhun ye Matusela denkɛ Eliyakim denmuso saba ta ka kɛ muso ye a denkɛw ye, i ko Matigi tun y'a fɔ Nuhun ye cogo min na.
36 O waati la, Henɔki denkɛ Matusela sara, a si tun bɛ san kɛmɛ kɔnɔntɔn ni bi wɔɔrɔ la.

SABABU 6NAN

1 O waati la, Matusela salen kɔ, Matigi y'a fɔ Nuhun ye ko: «I ni i somɔgɔw taa kurun kɔnɔ. a filɛ, ne na dugukolo kan baganw bɛɛ lajɛ i ye, kungo sogow ni sankolola kɔnɔw, u bɛɛ na na kurunba lamini.»
2 I na taa i sigi kurunba da la, baganw ni baganw ni kɔnɔw bɛɛ na ɲɔgɔn lajɛn k'u bila i ɲɛ kɔrɔ, ani minnu nana ka u biri i ɲɛ kɔrɔ, i na olu minɛ k'u don i denkɛw bolo, olu minnu bɛna u lase kurunba kɔnɔ, ani minnu bɛna jɔ i ɲɛfɛ, i na olu bɛɛ bila.
3 Matigi ye o kɛ o dugujɛ, baganw ni baganw ni kɔnɔw nana jamaba la ka kurunba lamini.
4 Nuhun taara ka sigi kurun da la, a ye sogo minnu bɛɛ biri a ɲɛfɛ, a nana ni olu bɛɛ ye kurun kɔnɔ, a ye minnu bɛɛ to a ɲɛfɛ.
5 Warabamuso dɔ nana, n'a ka wulu fila ye, cɛ ni muso, u saba y'u biri Nuhun ɲɛ kɔrɔ, o wulu fila wulila ka warabamuso kɛlɛ k'a bugɔ, k'a boli ka bɔ a yɔrɔ la, a taara, u seginna u sigiyɔrɔw la, ka u biri dugukolo kan Nuhun ɲɛ kɔrɔ.
6 Warabilen muso bolila ka jɔ warabilenw nɔ na.
7 Nuhun y'o ye, a kabakoyara kosɛbɛ, a wulila ka wulu fila minɛ k'u don kurun kɔnɔ.
8 Nuhun ye fɛn ɲɛnamaw bɛɛ lase kurun kɔnɔ ka bɔ dugukolo kan, fo mɔgɔ si ma to yen ni Nuhun nana ni olu ye kurun kɔnɔ.
9 Mɔgɔ fila ni fila donna kurun kɔnɔ Nuhun fɛ, nka bagan saniyalenw ni kɔnɔ saniyalenw nana ni furuɲɔgɔn wolonwula ye, i ko Ala y'a fɔ a ye cogo min na.
10 Baganw ni baganw ni kɔnɔw bɛɛ tun bɛ yen hali bi, u ye kurunba lamini yɔrɔ bɛɛ, sanji ma jigin fo tile wolonwula o kɔfɛ.
11 O don na, Matigi ye dugukolo bɛɛ yɛrɛyɛrɛ, tile dibi donna, diɲɛ jusigilanw ye wuli, dugukolo bɛɛ y'i lamaga ni fanga ye, sanpɛrɛn ye mankan bɔ, sanpɛrɛn ye mankan bɔ, jibolisira minnu bɛ dugukolo kan, olu bɛɛ karilen don, i n'a fɔ dugudenw tun ma deli cogo min na fɔlɔ. Ala ye nin wale barikama kɛ walisa ka hadamaden denw lasiran, walisa kojugu si kana kɛ dugukolo kan tun.
12 O bɛɛ n'a ta, hadamaden denw tun t'a fɛ ka kɔsegin ka bɔ u ka sira juguw la, u ye dɔ fara Matigi ka dimi kan o waati la, hali u ma u dusukunw ɲɛsin nin bɛɛ ma.
13 Tile wolonwula laban na, Nuhun ka san kɛmɛ wɔɔrɔnan na, sanjiba ji donna dugukolo kan.
14 Dugukolo jibɔyɔrɔw bɛɛ karilen don, sankolo finɛtiriw dabɔra, sanji nana dugukolo kan tile binaani ni su binaani.
15 Nuhun ni a somɔgɔw ni a fɛ fɛn ɲɛnamaw bɛɛ donna kurun kɔnɔ sanjiba ji kosɔn, Matigi y'a datugu.
16 Mɔgɔ denkɛ minnu tora dugukolo kan, olu bɛɛ sɛgɛnna kojugu fɛ sanji kosɔn, katuguni ji tun bɛ ka na dugukolo kan ni fanga ye ka taa a fɛ, baganw ni baganw tun bɛ kurunba lamini hali bi.
17 Cɛw ni muso waa kɛmɛ wolonwula ɲɔgɔn ye ɲɔgɔn lajɛn ka taa Nuhun fɛ kurunba kɔnɔ.

18 U ye Nuhun wele k'a fɔ ko: «I ka da wuli an ye walisa an ka na i fɛ kurun kɔnɔ.
19 Nuhun ye u jaabi ni kanba ye ka bɔ kurun kɔnɔ ko: «Aw bɛɛ ma muruti Matigi ma k'a fɔ ko a tɛ yen wa?» o de kosɔn Matigi nana ni nin juguya ye aw kan, ka aw halaki ka aw tigɛ ka bɔ dugukolo kan.
20 Ne ye kuma min fɔ aw ye san kɛmɛ ni mugan tɛmɛnen kɔ, k'a sɔrɔ aw tun t'a fɛ ka Matigi ka kuma lamɛn, yala aw b'a fɛ ka ɲɛnamaya kɛ dugukolo kan sisan wa?
21 U y'a fɔ Nuhun ye ko: «An labɛnnen don ka segin Matigi fɛ. da yele an ye dɔrɔn walisa an ka ɲɛnamaya, an kana sa.
22 Nuhun y'u jaabi ko: «Aw ye aw niw ka tɔɔrɔ ye sisan, aw b'a fɛ ka segin Matigi ma. mun na aw ma segin nin san kɛmɛ ni mugan kɔnɔ , Matigi ye min di aw ma i n' a fɔ waati latigɛlen ?
23 Nka sisan aw nana nin fɔ ne ye aw niw ka tɔɔrɔw kosɔn, sisan fana Matigi tɛna aw lamɛn, a tɛna aw tulo da bi don na, walisa aw kana ɲɛ sɔrɔ aw sago la sisan.
24 Hadamadenw gɛrɛla ka don kurun kɔnɔ ka don sanji kosɔn, katuguni u ma se ka sanji muɲu u kan.
25 Matigi ye baganw ni bagan minnu jɔlen bɛ kurunba lamini na, olu bɛɛ ci. Baganw ye se sɔrɔ u kan ka u gɛn ka bɔ o yɔrɔ la, mɔgɔ kelen-kelen bɛɛ taara u yɛrɛw jɛnsɛn dugukolo kan tugun.
26 Sanji tun bɛ ka jigin dugukolo kan hali bi, a jiginna tile binaani ni su binaani kɔnɔ, ji ye se sɔrɔ dugukolo kan kosɛbɛ. Sogo minnu tun bɛ dugukolo kan wala ji la, olu bɛɛ sara, hadamadenw, baganw, baganw, fɛnɲɛnamaw walima sankolola kɔnɔw, Nuhun ni a fɛ kurun kɔnɔmɔgɔw dɔrɔn tora yen.
27 Ji ye fanga sɔrɔ ka caya kosɛbɛ dugukolo kan, ka kurunba kɔrɔta ka wuli ka bɔ dugukolo kan.
28 Kurun tun bɛ pan ji sanfɛ, ka wuli ji kan fo a kɔnɔfɛn ɲɛnamaw bɛɛ tun bɛ yɛlɛma i n'a fɔ daga min bɛ daga kɔnɔ.
29 Jɔrɔnankoba ye fɛn ɲɛnamaw bɛɛ minɛ kurun kɔnɔ.
30 Dafɛn ɲɛnama minnu tun bɛ kurun kɔnɔ, olu bɛɛ siranna, warabaw ye mankan bɔ, misiw ye mankan bɔ, waraw ye kulekan bɔ, kurun kɔnɔ fɛn ɲɛnama bɛɛ ye kuma fɔ ka kasi u yɛrɛ ka kan na, fo u kanw sera yɔrɔ jan na, Nuhun n'a denkɛw kulela ka kasi u ka tɔɔrɔw kɔnɔ. u siranna kosɛbɛ ko u sera saya da la.
31 Nuhun ye Matigi deli, ka pɛrɛn o ko la, k'a fɔ a ye ko: «Matigi an dɛmɛ, katuguni fanga t'an bolo ka nin kojuguba in muɲu, min y'an lamini, katuguni jikuruw y'an lamini, baji juguw ye an lasiran, saya janw nana an ɲɛ. an jaabi, Matigi, an jaabi, i ɲɛda yeelen an fan fɛ, ka nɛɛma kɛ an ye, ka an kunmabɔ ka an kisi.
32 Matigi ye Nuhun kan lamɛn, Matigi hakili jiginna a la.
33 Fiɲɛ dɔ tɛmɛna dugukolo kan, ji tun sigilen bɛ ka kurunba lafiɲɛ.
34 Dugujugu jibɔyɔrɔw ni sankolo finɛtiriw datugulen don, sanji fana tun bɛ ka na ka bɔ sankolo la.
35 O donw na, ji dɔgɔyara, kurunba tun sigilen bɛ Ararat kuluw kan.
36 Nuhun ye kurun finɛtiriw da wuli, Nuhun tun bɛ ka Matigi wele hali bi o waati la k'a fɔ ko: «Matigi, min ye dugukolo ni sankolo ni a kɔnɔfɛnw bɛɛ dilan, i ka an niw labɔ nin kasobon in kɔnɔ, ani ka bɔ kasobon kɔnɔ, i ye an bila kaso la, katuguni ne sɛgɛnnen don kosɛbɛ ni sɔgɔsɔgɔ ye.»
37 Matigi ye Nuhun kan lamɛn k'a fɔ a ye ko: «Ni i ye san kelen dafa, i na taa.»
38 San jiginni waati la, Nuhun sigili san dafalen donna kurun kɔnɔ, ji jalen don ka bɔ dugukolo kan, Nuhun ye kurun datugulan bɔ.
39 O waati la, kalo filanan tile mugan ni wolonwulanan na, dugukolo jalen don, nka Nuhun ni a denkɛw ni a fɛmɔgɔw ma bɔ kurun kɔnɔ fo Matigi ka o fɔ u ye.
40 Matigi y'a fɔ u ye ko u ka bɔ don min na, u bɛɛ bɔra kurunba kɔnɔ.
41 U kelen-kelen bɛɛ seginna u ka sira la ani u ka yɔrɔ la, Nuhun n'a denkɛw sigilen bɛ jamana kɔnɔ, Ala ye min fɔ u ye.
42 A y'a fɔ u ye ko: «A' ye den sɔrɔ ka dugukolo bɛɛ fa. aw ka barika sɔrɔ ka caya ka caya dugukolo kan ka caya a kɔnɔ.

SABABU 7nan

1 Nuhun denkɛw tɔgɔw filɛ nin ye: Yafɛti, Hamu ani Sɛm. Denw bangera u fɛ sanjiba kɔfɛ, katuguni u tun ye musow ta sani sanjiba ka na.
2 Ninnu ye Yafeti denkɛw ye. Gomɛri ni Magɔg ni Madayi ni Yawan ni Tubali ni Mɛseki ni Tirasi, olu ye denkɛ wolonwula ye.
3 Gomer dencɛw tun ye Askinazi ni Refati ani Tegarma ye.
4 Magog dencɛw tun ye Elikanafu ni Lubal ye.
5 Madayi bɔnsɔnw tun ye Akɔni ni Zeɛlɔ ni Kazɔni ani Lɔti ye.
6 Yawan dencɛw tun ye Elisa ni Tarsis ni Kitim ani Dudonim ye.
7 Tubali dencɛw tun ye Arifi ni Kesed ani Taari ye.
8 Meseki dencɛw tun ye Dedɔn ni Zarɔn ani Sebasini ye.
9 Tirasi denkɛw tun ye Benib ni Gera ni Lupiriyɔn ani Gilak ye. olu ye Yafeti denkɛw ye ka kɛɲɛ n'u ka denbayaw ye, u hakɛ tun bɛ cɛ kɛmɛ naani ni bi wɔɔrɔ ɲɔgɔn bɔ o donw na.
10 Hamu denw ye ninnu ye. Kusi ni Mizirayimu ni Futi ani Kanan, denkɛ naani. Kusi dencɛw tun ye Seba ni Hawila ni Sabta ni Raama ni Sateka ye, Raama dencɛw tun ye Seba ni Dedan ye.
11 Mitizrayimu denkɛw tun ye Ludi ni Anɔmu ni Patrosi ni Kasloti ni Kafitɔri ye.
12 Futi denkɛw tun ye Gebul ni Hadan ni Benah ani Adani ye.
13 Kanan dencɛw tun ye Sidɔn ni Hɛti ni Amɔri ni Gɛrɛgasi ni Hivi ni Arke ni Seni ni Arodi ni Zimodi ni Kamoti ye.
14 Ninnu ye Hamu denkɛw ye ka kɛɲɛ n'u ka denbayaw ye, u hakɛ tun bɛ cɛ kɛmɛ wolonwula ni bisaba ɲɔgɔn bɔ o donw na.
15 Ninnu ye Sɛmu denkɛw ye. Elam ni Asur ni Arpaksad ni Lud ni Aram, olu ye denkɛ duuru ye. Elam dencɛw tun ye Susani ni Makul ani Harmɔni ye.
16 Asar denkɛw tun ye Mirus ni Mokili ye, Arpaksadi denkɛw tun ye Selak ni Anari ani Akɔli ye.
17 Lud denkɛw tun ye Petɔri ni Bizayɔn ye, Aramu denkɛw tun ye Uzi ni Kuli ni Gatɛri ani Masi ye.
18 Ninnu ye Sɛmu denkɛw ye ka kɛɲɛ n'u ka denbayaw ye. U hakɛ tun bɛ cɛ kɛmɛ saba ɲɔgɔn bɔ o donw na.

19 Ninnu ye Sɛmu bɔnsɔnw ye. Sɛmu ye Arpaksadi bange, Arpaksadi ye Selak bange, Selak ye Eber bange, den fila wolola Eber fɛ, kelen tɔgɔ ko Peleg, katuguni a ka waati la, mɔgɔw denkɛw tilalen don, ani don labanw na, dugukolo tilalen don.
20 Filanan tɔgɔ tun ye ko Yoktan, o kɔrɔ ye ko a ka waati la, hadamadenw ka ɲɛnamaya tun bɛ dɔgɔya ka dɔgɔya.
21 Ninnu ye Yɔktan denkɛw ye. Almodadi, Selaf, Chazarmoveti, Yeraki, Hadurom, Ozel, Dikla, Obal, Abimaɛl, Seba, Ofir, Havila ani Jobab; Ninnu bɛɛ ye Yoktan denw ye.
22 A balimakɛ Pelɛgi ye Yɛn bange, Yɛn ye Serug bange, Serug ye Nakɔri bange ani Nakɔri ye Tera bange, Tera si tun bɛ san bisaba ni segin la, a ye Haran ni Nakɔri bange.
23 Hamu denkɛ Kus, Nuhun denkɛ, ye muso ta o donw na a kɔrɔbayalen na, a ye denkɛ bange, u y'a tɔgɔ da ko Nimrɔd, k'a fɔ ko: «O waati la, mɔgɔ denkɛw y'a daminɛ ka muruti Ala ma, ka sariya tiɲɛ, den kɔrɔla, a fa y'a kanu kosɛbɛ, katuguni a kɔrɔba denkɛ tun don.
24 Elohim ye fini minnu dila Hadama ni a muso ye, u bɔra nakɔ kɔnɔ tuma min na, olu dira Kus ma.
25 Hadama ni a muso salen kɔfɛ, o finiw dira Yared denkɛ Henɔki ma, Henɔki taara ni u ye Ala bolo tuma min na, a y'u di a denkɛ Matusela ma.
26 Matusela salen kɔ, Nuhun y'u ta ka na n'u ye kurun kɔnɔ, u tora a fɛ fo a ka bɔ kurun kɔnɔ.
27 U bɔtɔ, Hamu ye o finiw sonya a fa Nuhun fɛ, a y'u ta k'u dogo a balimaw la.
28 Hama ye a denkɛ fɔlɔ Kusi bange tuma min na, a ye o finiw di a ma gundo la, u tora Kusi fɛ tile caman.
29 Kusi fana y'u dogo a denkɛw ni a balimakɛw la, Kusi ye Nimrɔd bange tuma min na, a ye o finiw di a ma a ka kanuya kosɔn, Nimrod kɔrɔla, a si tun bɛ san mugan na, a ye o finiw don.
30 Nimrod barika bonyana tuma min na a ye finiw don, ani Ala ye fanga ni fanga di a ma, ani a tun ye sogo ɲinibaga barikama ye dugukolo kan, ɔwɔ, a tun ye sogo ɲininikɛla barikama ye foro la, ani a tun bɛ baganw sogo ani a ye sarakabɔlanw jɔ, ani a ye baganw saraka u kan Matigi ɲɛ kɔrɔ.
31 Nimrɔd ye barika don a la, ka wuli ka bɔ a balimaw cɛma, ka a balimaw ka kɛlɛw kɛ u juguw bɛɛ fɛ.
32 Matigi ye a balimaw juguw bɛɛ don a bolo, Ala ye ɲɛtaa sɔrɔ a ka kɛlɛw la tuma ni tuma, ka masaya kɛ dugukolo kan.
33 O de y'a to o donw na, ni cɛ dɔ tun bɛ mɔgɔ minnu dege kɛlɛ kama, a tun b'a fɔ u ye ko: «I ko Ala y'a kɛ Nimrɔd la cogo min na, o min tun ye sogo ɲininikɛla ŋana ye dugukolo kan, ka se sɔrɔ a balimaw kan kɛlɛw la, ko a y'u kisi u juguw bolo, o cogo la Ala ka an barika bonya ka an kisi bi.»
34 Nimrɔd si tun bɛ san binaani la tuma min na, kɛlɛ kɛra a balimaw ni Yafeti bɔnsɔnw cɛ, fo u tun bɛ u juguw ka fanga kɔrɔ.
35 Nimrod taara o waati la, ka Kusi denkɛw bɛɛ lajɛlen n'u ka somɔgɔw bɛɛ lajɛ, cɛ kɛmɛ naani ni bi wɔɔrɔ ɲɔgɔn, ka cɛ biwɔɔrɔ ɲɔgɔn ta a teriw ni a dɔnbaga dɔw fɛ, ka u ka sara di u ma, ka taa n'u ye kɛlɛ la, a tora sira kan tuma min na, Nimrod ye mɔgɔ minnu taara a fɛ, olu dusukunw barika bonya.
36 A y'a fɔ u ye ko: «Aw kana siran, aw kana siran, katuguni an juguw bɛɛ na don an bolo, aw bɛ se ka aw sago kɛ u la.»
37 Cɛ minnu taara, olu bɛɛ tun bɛ kɛmɛ duuru ɲɔgɔn bɔ, u ye kɛlɛ kɛ ni u juguw ye, ka u halaki ka u kolo, Nimrɔd ye kuntigiw jɔ u kun na u sigiyɔrɔw la.
38 A ye u den dɔw ta ka kɛ lakanabagaw ye, u bɛɛ kɛra Nimrɔd ni a balimakɛw ka baaradenw ye, Nimrɔd ni a fɛ mɔgɔw bɛɛ seginna u ka so.
39 Nimrɔd seginna ka bɔ kɛlɛ la ni ɲagali ye, a kɛlen kɔ ka se sɔrɔ a juguw kan, a balimakɛw bɛɛ ni a dɔnbagaw ye ɲɔgɔn lajɛ ka a kɛ masakɛ ye u kun na, ka masafugulan don a kun na.
40 A y'a ka jamanadenw ni a ka jamanaw, kuntigiw ni kiritigɛlaw ni kuntigiw sigi i ko masakɛw ka laadalakow.
41 A ye Nakɔri denkɛ Tera sigi a ka kɛlɛbolo kuntigi la, ka a bonya ka a kɔrɔta ka tɛmɛ a kuntigiw bɛɛ kan.
42 K'a to masaya la ka kɛɲɛ ni a dusukun nege ye, a kɛlen kɔ ka se sɔrɔ a juguw bɛɛ kan a lamini na, a ni a ladilikɛlaw ye laadilikan di ko u ka dugu jɔ a ka masaso ye, u y'o kɛ.
43 U ye kɔba dɔ sɔrɔ kɔrɔn fan fɛ, ka duguba dɔ jɔ a ye min ka bon kosɛbɛ, Nimrɔd ye dugu min jɔ, o tɔgɔ dara Sinar, katuguni Matigi tun ye a juguw lamaga kosɛbɛ k'u halaki.
44 Nimrɔd sigira Sinar, a ye masaya kɛ lafiya la, a ye kɛlɛ kɛ ni a juguw ye, ka u kolo, a ye ɲɛtaa sɔrɔ a ka kɛlɛw bɛɛ la, a ka masaya bonyalen don kosɛbɛ.
45 Siyaw ni kanw bɛɛ y'a tɔgɔ mɛn, u y'u yɛrɛ lajɛ a ɲɛ kɔrɔ, u y'u biri dugukolo kɔrɔ, ka na ni sarakaw ye a ye, ka kɛ u makɛ ni u ka masakɛ ye, u bɛɛ sigira a fɛ Sinar dugu kɔnɔ, Nimrɔd ye masaya kɛ dugukolo kan Nuhun denkɛw bɛɛ kun na, u bɛɛ tun bɛ a ka sebaaya ni a ka laadilikan kɔrɔ.
46 Dugukolo bɛɛ tun bɛ kan kelen na ani kelenya kumaw la, nka Nimrɔd ma taa Matigi ka siraw la, a tun ka jugu ka tɛmɛ a ɲɛfɛ mɔgɔw bɛɛ kan, k'a ta sanjiba donw na fo ka na se o donw ma.
47 A ye ala da ni jiri ni kabakurun ye, a y'i biri u ɲɛ na, ka muruti Matigi ma, ka a ka jamanadenw bɛɛ ni dugukolo mɔgɔw kalan a ka sira juguw la. A denkɛ Mardɔn tun ka jugu ka tɛmɛ a fa kan.
48 Mɔgɔ o mɔgɔ ye Nimrɔd denkɛ Mardɔn ka kow mɛn, o tun b'a fɔ a ko la ko: «Juguya bɛ bɔ mɔgɔ jugu la. o de kosɔn a kɛra ntalen ye dugukolo bɛɛ kan, ko: Juguya bɛ bɔ mɔgɔ jugu la, wa a tun bɛ mɔgɔw ka kumaw la kabini o waati fo ka na se bi ma.
49 Nimrɔd ka kɛlɛbolo kuntigi Nakɔri denkɛ Tera tun ka bon kosɛbɛ o waatiw la masakɛ ni a ka jamanadenw ɲɛ na, masakɛ ni kuntigiw y'a kanu, u y'a kɔrɔta kosɛbɛ.
50 Tera ye muso dɔ ta, a tɔgɔ ko Amtelo, Kɔrnɛbo denmuso. O donw la, Tera muso kɔnɔ ta ka denkɛ bange a ye.
51 Tera tun ye san biwolonwula sɔrɔ tuma min na a bangera tuma min na, Tera ye a denkɛ min bangera a fɛ, o tɔgɔ da ko Abramu, katuguni masakɛ y'a lamɔ o donw na, ka bonya da a kan ka tɛmɛ a ka kuntigiw bɛɛ kan.

SABABU 8NAN

1 Abramu wolola su min na, Tera ka baarakɛlaw bɛɛ ni Nimrɔd ka hakilitigiw bɛɛ ni a ka subagaw nana dumuni kɛ ka minni kɛ Tera ka so kɔnɔ, u nisɔndiyara a fɛ o su fɛ.

2 Hakilitigiw ni lagbɛrikɛlaw bɛɛ bɔra Tera ka so tuma min na, u y'u ɲɛ kɔrɔta sankolo la o su in na ka dolow filɛ, u y'a ye, dolow belebeleba kelen nana ka bɔ kɔrɔn fɛ ka boli sankolo la, ka dolow naani munumunu ka bɔ sankolo fan naani la.
3 Masakɛ hakilitigiw bɛɛ n'a ka lagbɛrikɛlaw kabakoyara o yelen in na, hakilitigiw ye o ko faamu, u y'a nafa dɔn.
4 U y'a fɔ ɲɔgɔn ye ko: «Nin bɛ den min wolola Tera fɛ bi su in na, o de bɛ bonya dɔrɔn ka den sɔrɔ, ka caya ka dugukolo bɛɛ ta, ale n'a denw, ani a bɔnsɔn na masakɛbaw faga, ka u ka jamanaw ciyɛn ta.»
5 Hakilitigiw ni lagbɛrikɛlaw taara so o su in na, sɔgɔma, o hakilitigiw ni lagbɛrikɛlaw bɛɛ wulila sɔgɔma ka u lajɛ so dɔ kɔnɔ.
6 U kumana ɲɔgɔn fɛ ko: «An ye yelifɛn min ye kunun su fɛ, o dogolen bɛ masakɛ la, o ma fɔ a ye.»
7 Ni o ko dɔnna masakɛ fɛ don labanw na, a na a fɔ an ye ko: «Mun y'a to aw ye nin ko dogo ne la, o kɔ, an bɛɛ na tɔɔrɔ. o de kosɔn , sisan an ka taa a fɔ masakɛ ye an ye min ye , ani a kɔrɔ fɔ , o tuma na an na to ka jɛya .
8 U y'o kɛ, u bɛɛ taara masakɛ fɛ ka u biri a ɲɛ kɔrɔ duguma, u ko: «Masa ka ɲɛnamaya, masakɛ ka ɲɛnamaya.»
9 An y'a mɛn ko denkɛ wolola Nakɔri denkɛ Tera fɛ, i ka kɛlɛbolo kuntigi, kunun su fɛ, an nana a ka so, an ye dumuni kɛ ka minni kɛ ka ɲagali a fɛ o su fɛ.
10 I ka baarakɛlaw bɔra Tera ka so tuma min na, ka taa an ka so, ka to yen su fɛ, an ye an ɲɛ kɔrɔta sankolo la, an ye dolow belebeleba dɔ ye min bɛ na ka bɔ kɔrɔn fɛ, o dolow kelen bolila ni teliyaba ye, ka dolow belebeleba naani munumunu, ka bɔ sankolo fan naani la.
11 An ye yelifɛn min ye, i ka baarakɛlaw kabakoyara kosɛbɛ, u siranna kosɛbɛ, an ye an ka kiri tigɛ o yelen kan, ka o kɔrɔ fɔcogo ɲuman dɔn an ka hakilitigiya fɛ, ko nin ko in bɛ tali kɛ den min bangera Tera fɛ, o bɛ bonya ka caya kosɛbɛ, ka kɛ fangatigi ye, ka dugukolo kan masakɛw bɛɛ faga, ka u bɛɛ ciyɛn ta dugukolow, ale n'a kisɛw fo abada.
12 Sisan, an matigi, an ka masakɛ, an ye min ye nin den in ko la, an y'o dɔn tiɲɛ na.
13 Ni a diyara masakɛ ye ka nafa di a fa ma den in kosɔn, an na a faga sani a ka bonya ka caya jamana kɔnɔ, a ka juguya ka caya an ma, walisa anw ni an denw ka halaki a ka kojugu kosɔn.
14 Masakɛ y'u ka kumaw mɛn, u y'a ye ko u ka ɲi a ɲɛ kɔrɔ, a ye ci bila ka taa Tera wele, Tera nana masakɛ ɲɛkɔrɔ.
15 Masakɛ y'a fɔ Tera ye ko: «A fɔra ne ye ko denkɛ dɔ wolola i fɛ kunun su fɛ.
16 Sisan, i ka den di ne ma, walisa an k'a faga sani a ka juguya ka wuli an kama, ne na i di a nafa kosɔn, i ka so min falen bɛ warijɛ ni sanu la.
17 Tera ye masakɛ jaabi k'a fɔ a ye ko: «Ne Matigi, ne masakɛ, ne ye i ka kuma mɛn, i ka baaraden na a ka masakɛ sago bɛɛ kɛ.»
18 Nka ne matigi ni ne masakɛ, ne na min kɛra ne la kunun su fɛ, ne na o fɔ i ye, walisa ne k'a lajɛ masakɛ bɛna laadilikan min di a ka jɔn ma, o kɔfɛ, ne na masakɛ jaabi a ye min fɔ sisan. Masakɛ ko: «A fɔ.»
19 Tɛrɛ y'a fɔ masakɛ ye ko: «Mored denkɛ Ayon nana ne fɛ kunun su fɛ.
20 Masakɛ ye sow belebeleba ni so cɛɲi di ne ma, ne na warijɛ ni sanu ni bɔgɔ ni balo di i ma a nafa kosɔn. Ne y'a fɔ a ye ko: «I ka to ka masakɛ ye i ka kuma ko la, ka a filɛ, masakɛ bɛ fɛn o fɛn fɔ, ne na o kɛ.»
21 Sisan ne matigi ni ne masakɛ, a filɛ ne ye nin ko fɔ i ye, ani ne ka masakɛ bɛna laadilikan minnu di a ka jɔn ma, ne na tugu o kɔ.»
22 Masakɛ ye Tera ka kuma mɛn, a ka dimi juguyara, a y'a jateminɛ hakilintan yeelen na.
23 Masakɛ ye Tere jaabi ko: «I ye hakilintan ye, wala i tɛ fɛn dɔn, wala i ka faamuyali dɛsɛlen don, ka nin ko kɛ, ka i ka so cɛɲi di warijɛ ni sanu na, walima hali bɔgɔ ni balo la wa?»
24 Wari ni sanu dɛsɛra i la fo i ka nin ko in kɛ, katuguni i tɛ se ka bɔgɔ ni balo sɔrɔ ka i ka sow balo wa? Warijɛ ni sanu ye mun ye i bolo, wala bɔgɔ ni balofɛn, walisa ne ye so ɲuman min di i ma, i ka o di i ma, o sow ɲɔgɔn tɛ yen dugukolo bɛɛ kan?
25 Masakɛ ye kuma dabila, Tera ye masakɛ jaabi ko: «Masa ye kuma fɔ a ka jɔnkɛ ye nin cogo la.
26 Ne makɛ ni masakɛ, ne b'i deli, i ye min fɔ ne ye, o ye mun ye, k'a fɔ ko: I denkɛ di an ma, an k'a faga, ne na warijɛ ni sanu di i ma a nafa la. ne denkɛ salen kɔfɛ, ne na mun kɛ ni warijɛ ni sanu ye? jɔn na ne ciyɛn ta? tiɲɛ na o tuma na ne sa tuma na , warijɛ ni sanu bɛ segin ne ka masakɛ ma min ye o di.
27 Masakɛ ye Tera ka kumaw ni a ye ntalen min fɔ masakɛ ko la, o mɛn tuma min na, o ye a dusu kasi kosɛbɛ, a dusu tiɲɛna o ko la, a diminnen donna a kɔnɔ.
28 Tera y'a ye ko masakɛ ka dimi juguyara a kɔrɔ, a y'a jaabi ko: «Ne bolofɛn bɛɛ bɛ masakɛ ka fanga kɔrɔ. Masakɛ b'a fɛ ka fɛn o fɛn kɛ a ka jɔnkɛ la, a k'o kɛ, ɔwɔ, hali ne denkɛ, a bɛ masakɛ ka fanga kɔrɔ, nafa tɛ a la, ale n'a balimakɛ fila minnu ka kɔrɔ n'a ye.
29 Masakɛ y'a fɔ Tera ye ko: «Ayi, nka ne na i denkɛ dɔgɔkɛ san sɔngɔ la.»
30 Tɛrɛ ye masakɛ jaabi ko: «Ne makɛ ni masakɛ b'i deli ko i ka i ka baarakɛla bila ka kuma dɔ fɔ i ɲɛkɔrɔ, masakɛ k'a ka jɔnkɛ ka kuma mɛn, Tera ko: «Ne masakɛ ka tile saba waati di ne ma fo ne ka nin ko in jateminɛ ne yɛrɛ kɔnɔ, ka lajɛ kɛ ni ne somɔgɔw ye ne ka masakɛ ka kumaw ko la. a ye masakɛ degun kosɛbɛ walasa a ka sɔn o ma.
31 Masakɛ ye Tera lamɛn, a y'o kɛ, a ye tile saba waati di a ma, Tera bɔra masakɛ ɲɛ kɔrɔ, ka na so a somɔgɔw fɛ, ka masakɛ ka kuma bɛɛ fɔ u ye. Jama siranna kosɛbɛ.
32 O tile sabanan don, masakɛ ye ci bila ka taa Tera fɛ k'a fɔ a ye ko: «I denkɛ ci ne ma ka kɛɲɛ ni sɔngɔ ye i ko ne y'a fɔ i ye cogo min na. ni i ma nin kɛ, ne na ci bila ka i bolofɛn bɛɛ faga i ka so kɔnɔ, walisa hali wulu kelen kana to i la.»
33 Tera y'i teliya, i ko kɔrɔtɔko tun bɛ masakɛ fɛ, ka den dɔ ta a ka jɔnkɛ dɔ fɛ o don, a ka jɔnmuso ye den min bange a ye o don.
34 Matigi tun bɛ Tera fɛ o ko la, walisa Nimrɔd kana kɛ sababu ye ka Abramu faga, masakɛ ye den ta Tera fɛ, k'a kunkolo ci duguma ni a fanga bɛɛ ye, katuguni a tun b'a miiri ko Abramu de don. o dogora a la kabini o don, masakɛ ɲinɛna o kɔ, bawo a tun ye Providence sago ye ko a kana Abramu ka saya tɔɔrɔ.
35 Tera y'a denkɛ Abramu minɛ gundo la, n'a ba n'a denmuso ye, ka u dogo kɔdingɛ dɔ kɔnɔ, ka na n'u ka balo ye kalo o kalo.

36 Matigi tora Abramu fɛ kɔdingɛ kɔnɔ, a kɔrɔla, Iburama tora kɔdingɛ kɔnɔ san tan, masakɛ n'a ka kuntigiw, subagatɔw ni hakilitigiw tun b'a miiri ko masakɛ ye Abramu faga.

SABABU 9NAN

1 Abrama kɔrɔkɛ Tera denkɛ Haran ye muso ta o waatiw la.
2 Haran ye a ta tuma min na, a si tun ye san bisaba ni kɔnɔntɔn ye. Haran muso kɔnɔ ta ka denkɛ bange, a y'a tɔgɔ da Lɔti.
3 A kɔnɔ ta ko kura ka denmuso dɔ bange, a tɔgɔ dara ko Milka. A ye kɔnɔ ta tugun ka denmuso dɔ bange, a y'a tɔgɔ da ko Sarayi.
4 Haran ye Sarayi bange tuma min na, a si tun bɛ san binaani ni fila la. o donw na, Abramu n'a ba ni a denmuso bɔra kɔdingɛ kɔnɔ, k'a sɔrɔ masakɛ n'a ka mɔgɔw ɲinɛna Abramu ka ko kɔ.
5 Abramu bɔra kɔdingɛ kɔnɔ tuma min na, a taara Nuhun n'a denkɛ Sɛm fɛ, a tora u fɛ ka Matigi ka kalan ni a ka siraw dege, mɔgɔ si ma Abramu yɔrɔ dɔn, Abramu ye baara kɛ Nuhun ni a denkɛ Sɛm ye waati jan kɔnɔ.
6 Abramu ye san bisaba ni kɔnɔntɔn kɛ Nuhun ka so kɔnɔ, Iburama ye Matigi dɔn kabini a si san saba, a taara Matigi ka siraw kan fo ka se a saya don ma, i ko Nuhun ni a denkɛ Sɛm tun y'a kalan cogo min na. o donw la, dugukolo denkɛw bɛɛ ye Matigi hakɛ tiɲɛ kosɛbɛ, u murutira a ma, ka baara kɛ ala wɛrɛw ye, u ɲinɛna Matigi kɔ min ye u da dugukolo kan; Dugukolo kan sigibagaw bɛɛ kelen-kelen y'u ka ala kɛ u yɛrɛ ye o waati la. jiri ni kabakurun ala minnu tun tɛ se ka kuma, ka mɛnni kɛ, ka mɔgɔ kisi, hadamaden denw tun bɛ baara kɛ u ye, u kɛra u ka ala ye.
7 Masakɛ ni a ka baarakɛlaw bɛɛ ani Tera ni a somɔgɔw bɛɛ tun ye jiri ni kabakurun ala batobagaw ye fɔlɔ.
8 Tɛrɛ tun bɛ ni ala tan ni fila ye, minnu bonyalen don ni jiri ni kabakurun ye, san kalo tan ni fila kɔfɛ, a tun bɛ baara kɛ u kelen-kelen bɛɛ ye kalo o kalo, kalo o kalo, Tera tun bɛ na n'a ka dumuni saraka ni minni saraka ye a ka ala ye. Tera y'o kɛ tile bɛɛ la ten.
9 O bɔnsɔn bɛɛ tun ye mɔgɔ juguw ye Matigi ɲɛ kɔrɔ, u kelen-kelen bɛɛ kɛra u ka ala ye ten, nka u ye Matigi bila, o min ye u da.
10 Mɔgɔ si ma sɔrɔ o donw na dugukolo bɛɛ la, min tun bɛ Matigi dɔn (k'a masɔrɔ u kelen-kelen bɛɛ tun bɛ baara kɛ u yɛrɛ ka Ala ye) fo Nuhun ni a ka somɔgɔw, ani mɔgɔ minnu tun bɛ a ka laadilikan kɔrɔ, olu bɛɛ tun bɛ Matigi dɔn o donw na.
11 Tere denkɛ Abramu tun bɛ ka bonya o donw na Nuhun ka so kɔnɔ, mɔgɔ si ma o dɔn, Matigi tun bɛ a fɛ.
12 Matigi ye hakili faamuya di Iburama ma, a y'a dɔn ko o bɔnsɔn ka kɛwalew bɛɛ ye fu ye, ko u ka ala bɛɛ ye fu ye, foyi tɛ.
13 Abramu ye tile yeelen ye dugukolo kan, Iburama y'a fɔ a yɛrɛ kɔnɔ, tiɲɛ na, nin tile min bɛ yeelen bɔ dugukolo kan, o ye Ala ye, ne na baara kɛ ale de ye.
14 Abramu ye tile baara o don na, a ye a deli, wula fɛ, tile binna i ko a delila ka kɛ cogo min na, Iburama y'a fɔ a yɛrɛ kɔnɔ ko: «Tiɲɛ na, nin tɛ se ka kɛ Ala ye wa?»
15 Iburama tora ka kuma a yɛrɛ kɔnɔ ko: «Jɔn ye sankolow ni dugukolo da?» jɔn ye danni kɛ dugukolo kan? a bɛ min ?
16 Su dibi donna a kan, a y'a ɲɛ kɔrɔta ka taa tilebin fɛ, worodugu fɛ, saheli fɛ ani kɔrɔn fɛ, a y'a ye ko tile tununna dugukolo kan, tile kɛra dibi ye.
17 Iburama ye dolow ni kalo ye a ɲɛ kɔrɔ, a ko: «Tiɲɛ na, Ala ye nin ye, min ye dugukolo bɛɛ da ani hadamadenw fana.
18 Sɔgɔma, yeelen bɔra tuma min na, tile mana yeelen bɔ dugukolo kan i ko a delila ka kɛ cogo min na, Matigi Ala ye fɛn minnu da dugukolo kan, Abramu ye olu bɛɛ ye.
19 Iburama y'a fɔ a yɛrɛ kɔnɔ, tiɲɛ na, ninnu tɛ ala ye minnu ye dugukolo ni hadamadenw bɛɛ da, nka ninnu ye Ala ka baarakɛlaw ye, Abramu tora Nuhun ka so kɔnɔ ka Matigi ni a ka siraw dɔn yen' ani a ye baara kɛ Matigi ye a si bɛɛ la, o bɔnsɔn bɛɛ ɲinɛna Matigi kɔ, ka baara kɛ yiri ni kabakurun ala wɛrɛw ye, ka muruti u si bɛɛ la.
20 Masakɛ Nimrɔd ye masaya kɛ lafiya la, dugukolo bɛɛ tun bɛ a ka fanga kɔrɔ, dugukolo bɛɛ tun bɛ kan kelen ni kelenya kumaw la.
21 Nimrɔd dugu kuntigiw bɛɛ n'a ka cɛkɔrɔbaw ye jɛkafɔ kɛ ɲɔgɔn fɛ. Futi, Mizrayimu, Kus ani Kanan n'u ka denbayaw, u y'a fɔ ɲɔgɔn ye ko: «A' ye na an ka dugu dɔ jɔ, ka sankanso barikama dɔ jɔ a kɔnɔ, a kuncɛ ka se sankolo la, ka an tɔgɔ bɔ, walisa an ka masaya kɛ diɲɛ bɛɛ kan, walisa an juguw ka juguya ka ban an na, walisa an ka se ka fanga sɔrɔ u kan, walisa an kana jɛnsɛn dugukolo kan u ka kɛlɛw kosɔn.
22 U bɛɛ taara masakɛ ɲɛkɔrɔ, u ye o kuma fɔ masakɛ ye, masakɛ sɔnna u ma o ko la, a y'o kɛ.
23 Denbaya bɛɛ lajɛlen ye cɛ ba kɛmɛ wɔɔrɔ ɲɔgɔn ye, u taara dugukolo yɔrɔba dɔ ɲini ka dugu ni sankanso jɔ, u ye dugukolo bɛɛ ɲini, u ma mɔgɔ si sɔrɔ i n'a fɔ kɔdingɛ Sinari jamana kɔrɔn fɛ, tile fila taama ɲɔgɔn, u taara yen ka sigi yen.
24 U y'a daminɛ ka biriki dila ka tasuma jeni walasa ka dugu ni sankanso jɔ, u tun b'a miiri ka min ban.
25 O sankanso jɔli kɛra u bolo jurumu ni jurumu ye, u y'a daminɛ k'a jɔ, k'a sɔrɔ u tun bɛ ka sankolola Matigi Ala kɛlɛ, u y'a miiri u dusukunw na ko u bɛna a kɛlɛ ani ka wuli sankolo la.
26 O mɔgɔw bɛɛ ni denbayaw bɛɛ tila tila saba ye. fɔlɔ ko An bɛna wuli sankolo la ka kɛlɛ kɛ a fɛ ; filanan ko : An na yɛlɛn sankolo la ka an yɛrɛ ka ala bila yen ka baara kɛ u ye ; A tila sabanan y'a fɔ ko: «An na yɛlɛn sankolo la ka a bugɔ ni bɛlɛkisɛw ni tamaw ye.» Ala ye u ka kɛwalew bɛɛ dɔn ani u ka miiri juguw bɛɛ, a ye dugu ni sankanso min jɔ, a ye o ye.
27 U tun bɛ ka so jɔ tuma min na, u ye duguba dɔ jɔ u yɛrɛ ye ani sankansoba ye min ka bon kosɛbɛ. a janya kosɔn, bɔgɔdaga ni birikiw ma se so jɔbagaw ma u jiginni na a la, fo minnu wulila ka san dafalen kɛ, o kɔfɛ, u sera so jɔbagaw ma ka bɔgɔdaga ni biriki di u ma o tun bɛ kɛ ten don o don.
28 A filɛ, ninnu yɛlɛla ani mɔgɔ wɛrɛw jiginna tile kuuru bɛɛ la. ni biriki dɔ binna u bolo ka kari, u bɛɛ tun bɛ kasi o kan, ni cɛ binna ka sa, u si tun tɛ a filɛ.
29 Matigi y'u ka miiriliw dɔn, u ye so jɔ tuma min na, u ye bɛlɛkisɛw fili sankolo fan fɛ, bɛlɛkisɛw bɛɛ binna u kan, u falen joli la, u y'u ye tuma min na, u y'a fɔ ɲɔgɔn ye ko: «Tiɲɛ na, an ye sankolola mɔgɔw bɛɛ faga.»
30 Katuguni o bɔra Matigi de yɔrɔ walisa u ka fili ani u ka kɛ cogo la. ka u halaki ka bɔ dugukolo kan.

31 U ye sankanso ni dugu jɔ, u tun bɛ o ko kɛ don o don fo ka tile caman ni san caman tɛmɛn.
32 Elohim y'a fɔ mɛlɛkɛ biwolonwula ye minnu jɔlen bɛ a ɲɛfɛ, a gɛrɛfɛmɔgɔw ye, k'a fɔ a ye ko: «Aw ka jigin ka u kanw ɲagami, walisa mɔgɔ kelen kana a mɔgɔɲɔgɔn ka kan faamu, u y'o kɛ u la.»
33 Kabini o don kɔfɛ, u kelen-kelen bɛɛ ɲinɛna u sigiɲɔgɔn kan kɔ, u ma se ka kan kelen fɔli faamu, ni so jɔbaga ye lime walima kabakurun minɛ a sigiɲɔgɔn bolo, a ma min yamaruya, so jɔbaga tun bɛ o fili ka o fili a sigiɲɔgɔn kan, fo a ka sa.
34 U ye tile caman kɛ ten, u ye u caman faga nin cogo la.
35 Matigi ye kulu saba minnu tun bɛ yen, a ye olu gosi, ka u ɲangi ka kɛɲɛ n'u ka kɛwalew ni u ka laɲiniw ye. minnu ko : An bɛ wuli sankolo la ka baara kɛ an ka ala ye , olu kɛra i n' a fɔ wuluw ni wuluw ; Minnu y'a fɔ ko: «An na sankolo gosi ni bɛlɛkisɛw ye, Matigi y'u faga, cɛ kelen a mɔgɔɲɔgɔn bolo. Minnu y'a fɔ ko: «An na wuli sankolo la ka a kɛlɛ, olu tila sabanan ye u jɛnsɛn dugukolo fan bɛɛ la.»
36 Minnu tora u cɛma, u ye kojugu min bɛ na u kan, u y'o dɔn k'a faamu tuma min na, u ye boon bila, u fana jɛnsɛnna dugukolo bɛɛ kan.
37 U ye dugu ni sankanso jɔli dabila. o de y'a to a y' o yɔrɔ wele ko Babɛli , katugu Matigi ye dugukolo bɛɛ ka Kan maloya yen ; A filɛ Sinar jamana kɔrɔn fɛ.
38 Hadamadenw denkɛw ye sankanso min jɔ, dugukolo y'a da wuli k'a tila sabanan kelen munumunu, tasuma fana jigira ka bɔ sankolo la ka tila sabanan wɛrɛ jeni, tila sabanan tɔ tora fo ka na se bi ma, o yɔrɔ bɔra san fɛ, a lamini ye tile saba taama ye.
39 Mɔgɔ denkɛ caman sara o sankanso kɔnɔ.

SABABU 10NAN

1 Ebɛri denkɛ Pelɛgi sara o donw na, Tera denkɛ Abramu ka san binaani ni seginnan na, Pelɛgi ka san kɛmɛ fila ni bi saba ni kɔnɔntɔn.
2 Matigi ye hadamaden denkɛw jɛnsɛn u ka jurumu kosɔn sankanso la tuma min na, u y'u jɛnsɛn ka kɛ kulu caman ye, ka mɔgɔw bɛɛ jɛnsɛn dugukolo fan naani la.
3 Denbaya bɛɛ kelen-kelen bɛɛ kɛra ka kɛɲɛ n'u ka kan ni u ka jamana walima u ka dugu ye.
4 Mɔgɔ denw ye dugu caman jɔ ka kɛɲɛ n'u ka denbayaw ye, u taara yɔrɔ minnu bɛɛ la, ani dugukolo yɔrɔ bɛɛ la, Matigi ye u jɛnsɛn yɔrɔ minnu na.
5 U dɔw ye duguw jɔ yɔrɔ minnu na, u tun bɛ ban yɔrɔ minnu na kɔfɛ, u ye o duguw wele u yɛrɛ tɔgɔw la, walima u denw tɔgɔw la, walima u ka ko kɛrɛnkɛrɛnnenw kosɔn.
6 Nuhun denkɛ Yafeti denkɛw taara dugubaw jɔ u jɛnsɛnna yɔrɔ minnu na, u y'u ka duguw bɛɛ wele u tɔgɔw la, Yafeti denkɛw tilalen don dugukolo kan ka kɛ tilayɔrɔ caman ye ani kan caman na.
7 Yafeti denkɛw ye Gomɛri ni Magɔg ni Medayi ni Yawan ni Tubali ni Mɛseki ani Tirasi ye. olu ye Yafeti bɔnsɔnw ye ka kɛɲɛ ni u bɔnsɔnw ye.
8 Gomer denw, ka kɛɲɛ n'u ka duguw ye, olu tun ye Francum ye, minnu sigilen bɛ Franza jamana na, Franza ba da la, Senah ba da la.
9 Refati bɔnsɔnw ye Bartonimw ye, olu sigilen bɛ Bartoniya jamana la Leda baji da la, o min bɛ a ji lankolon Gihɔn bajiba la, o kɔrɔ ye ko oceanus.
10 Tugarma denw ye denbaya tan ye, u tɔgɔw filɛ nin ye: Buzari, Parzunaki, Balgar, Elikanum, Ragbib, Tarki, Bid, Zebuc, Ongal ani Tilmaz. ninnu bɛɛ jɛnsɛnna ka lafiɲɛ worodugu fɛ ka duguw jɔ u yɛrɛ ye.
11 U y'u ka duguw wele u yɛrɛ tɔgɔw la, olu de tora Hitila ni Italaki baji da la fo ka na se bi ma.
12 Nka Angoli bɔnsɔnw, Balgar ani Parzunac, u sigilen bɛ Dubnee bajiba da la. U ka duguw tɔgɔw fana bɛ bɛn u yɛrɛ tɔgɔw ma.
13 Yawan bɔnsɔn ye Yavanw ye minnu sigilen bɛ Makdoni jamana na, ani Medayare denw ye Orelum ye minnu sigilen bɛ Kurson jamana na, ani Tubal denw ye minnu sigilen bɛ Tuskana jamana na Pasiya baji da la.
14 Mesekɛ bɔnsɔnw ye Sibasiniw ye, Tirasi bɔnsɔnw ye Rusasi ni Kusini ani Ɔngoliw ye. ninnu bɛɛ taara duguw jɔ u yɛrɛ ye . o ye duguw ye minnu sigilen bɛ kɔgɔji da la Jabus da la Cura baji da la , min b' a yɛrɛ lankolon Tragan baji kɔnɔ .
15 Elisa denw ye Almaniw ye, u fana taara duguw jɔ u yɛrɛ ye. o ye duguw ye minnu bɛ Job ni Sibatmo kuluw cɛ; ani u dɔw tun ye Lumbardikaw ye minnu sigilen bɛ Job ni Sibatmo kuluw kɛrɛfɛ, u ye Itali jamana minɛ ka to yen fo ka na se bi ma.
16 Kitimu bɔnsɔnw ye Romɛkaw ye minnu sigilen bɛ Kanopi kɔdingɛ kɔnɔ Tibreu baji da la.
17 Dudonim bɔnsɔnw ye minnu sigilen bɛ Gihɔn bajida duguw la, Bordna jamana na.
18 Yafeti bɔnsɔnw ye olu ye ka kɛɲɛ n'u ka duguw ni u ka kanw ye, tuma min na u jɛnsɛnna sankanso kɔfɛ. U ye u ka duguw bɛɛ tɔgɔw ye ka kɛɲɛ n'u ka denbayaw ye, u ye minnu jɔ o donw na sankanso kɔfɛ.
19 Hamu bɔnsɔnw tun ye Kusi ni Mizrayimu ni Futi ani Kanan ye ka kɛɲɛ n'u bɔnsɔnw ni u ka duguw ye.
20 U bɛɛ taara duguw jɔ u yɛrɛ ye, u ye yɔrɔ bɛnnenw sɔrɔ u ye cogo min na, u ye u ka duguw wele u bɛnbaw tɔgɔw la ko Kusi ni Misirayimu ni Futi ani Kanan.
21 Mitizrayimu denw ye Ludimu ni Anamimu ni Lehabimu ni Nafutukimu ni Patirisimu ni Kaslukimu ni Kafiturim ye, olu ye denbaya wolonwula ye.
22 U bɛɛ sigilen bɛ Sihori baji da la, o ye Misira baji ye, u ye duguw jɔ u yɛrɛw la ka u tɔgɔ da u yɛrɛ la.
23 Patrosi ni Kasloki denw ye furu kɛ ɲɔgɔn fɛ, Pelisitimu ni Azatimu ni Gerarim ni Gitimu ni Ekronim bɔra u la, denbaya duuru bɛɛ la. olu fana ye duguw jɔ u yɛrɛ ye, u ye u ka duguw wele u bɛnbaw tɔgɔw la fo ka na se bi ma.
24 Kanan denw fana ye duguw jɔ u yɛrɛ ye, ka u ka duguw wele u tɔgɔw la, dugu tan ni kelen ani dɔw jatebaliya.
25 Hamu bɔnsɔn cɛ naani taara kɛnɛba kɔnɔ. O cɛ naani tɔgɔw ye Sodɔmu ni Gomɔri ni Adma ani Zeboyim ye.
26 O cɛw ye dugu naani jɔ kɛnɛba kɔnɔ, ka u ka duguw tɔgɔ da u yɛrɛ tɔgɔw la.
27 U n'u denw n'u ka mɔgɔw bɛɛ sigira o duguw kɔnɔ, u ye den sɔrɔ ka caya, ka sigi hɛrɛ la.
28 Kanan denkɛ Hivi denkɛ Hur denkɛ Seyiri taara kɔdingɛ dɔ sɔrɔ Paran kulu kɛrɛfɛ, ka dugu dɔ jɔ yen, ale n'a denkɛ wolonwula n'a ka somɔgɔw sigilen bɛ yen, a ye dugu min jɔ, a y'o tɔgɔ da ko Seir. o de ye Seyiri jamana ye fo ka na se bi ma.»
29 Hamu bɔnsɔnw ka bɔnsɔnw don, ka kɛɲɛ n'u ka kanw ni u ka duguw ye, tuma min na u jɛnsɛnna ka taa u ka jamanaw na sankanso kɔfɛ.

30 Ebɛri bɔnsɔn bɛɛ fa Nuhun denkɛ Sɛm den dɔw fana taara duguw jɔ u jɛnsɛnnen yɔrɔ minnu na, u y'u ka duguw wele u tɔgɔw la.
31 Sɛm denkɛw tun ye Elamu ni Asur ni Arpaksadi ni Lud ani Aram ye, u ye duguw jɔ u yɛrɛ ye ka u ka duguw bɛɛ tɔgɔ da u tɔgɔw la.
32 Sem denkɛ Asur n'a denw n'a somɔgɔw bɔra o waati la, u taara jamana yɔrɔjan dɔ la, u taara yɔrɔ min na, u taara jamana min na, u ye dala belebeleba dɔ kunbɛn, ka dugu naani jɔ u yɛrɛ ye, u y'u wele u yɛrɛ tɔgɔw ni u ka ko kɛlenw la.
33 Asuri bɔnsɔnw ye dugu minnu jɔ, olu tɔgɔw filɛ nin ye: Ninivɛ, Resɛn, Kalakisi ani Rehobotɛri. Asuri bɔnsɔnw sigilen bɛ yen fo ka na se bi ma.
34 Aram bɔnsɔnw fana taara dugu dɔ jɔ u yɛrɛ ye, u ye dugu tɔgɔ da u kɔrɔkɛ tɔgɔ la ko Uz. O ye Uz jamana ye fo ka na se bi ma.
35 San filanan kɔfɛ, sankanso in kɔfɛ, cɛ dɔ bɔra Asuri ka so, a tɔgɔ ko Bela, ka bɔ Niniwe jamana na ka taa sigi a ka somɔgɔw fɛ yɔrɔ o yɔrɔ la. U sera yen fo ka se Sodɔmɛ duguw kɛrɛfɛ, ka sigi yen.
36 Cɛ wulila ka dugu misɛn dɔ jɔ yen k'a tɔgɔ da ko Bela. O ye Zoar jamana ye fo ka na se bi ma.»
37 Sem bɔnsɔnw jɛnsɛnnen kɔ dugukolo kan sankanso kɔfɛ.
38 Nuhun bɔnsɔnw ka masaya ni dugu ani denbaya bɛɛ ye dugu caman jɔ u yɛrɛ ye o kɔfɛ.
39 U ye goferɛnamanw sigi u ka duguw bɛɛ la, walisa u ka kow sigi sen kan. Nuhun bɔnsɔnw bɛɛ fana kɛra ten fo abada.

SABABU 11NAN

1 Kus denkɛ Nimrɔd tun bɛ Sinar jamana na hali bi, a ye masaya kɛ o yɔrɔ la ka sigi yen.
2 A ye dugu naani minnu jɔ, olu tɔgɔw filɛ nin ye, a y'u tɔgɔ da ko minnu kɛra u la sankanso jɔli la.
3 A ye Babɛl fɔlɔ wele k'a fɔ ko: «Katuguni Matigi ye dugukolo bɛɛ kan maloya. A ye filanan tɔgɔ da Erɛki, katuguni Ala ye u jɛnsɛn ka bɔ yen.
4 A sabanan ye Ekɛdi wele k'a fɔ ko kɛlɛba kɛra o yɔrɔ la. A naaninan na, a ye Kalna wele, katuguni a ka kuntigiw ni sebaaw halakira yen, u ye Matigi tɔɔrɔ, u murutira a ma.
5 Nimrɔd ye o duguw jɔ Sinar jamana na tuma min na, a ye a ka jamanaden tɔw, a ka kuntigiw ni a ka cɛfarin minnu tora a ka masaya kɔnɔ, olu bila u kɔnɔ.
6 Nimrɔd sigira Babɛl dugu kɔnɔ, a ye a ka masaya kura kɛ a ka jamanaden tɔw kan, ka masaya kɛ lafiya la, Nimrɔd ka maradenw ni a kuntigiw y'a tɔgɔ da ko Amrafel, k'a fɔ ko a ka kuntigiw ni a ka cɛdenw binna sankanso yɔrɔ la.
7 O bɛɛ n'a ta, Nimrɔd ma kɔsegin Matigi ma, a tora ka juguya kɛ ani ka mɔgɔ denw kalan juguya la; ani a denkɛ Mardon tun ka jugu ni a fa ye, wa a tora ka dɔ fara a fa ka ko haramulenw kan.
8 A ye hadamaden denw bila jurumu la, o de y'a to a fɔra ko: Juguya bɛ bɔ mɔgɔ jugu la.
9 O waati la, kɛlɛ kɛra Hamu bɔnsɔnw ni ɲɔgɔn cɛ, u sigilen bɛ dugu minnu jɔ.
10 Elam masakɛ Kedɔrlaɔmɛri bɔra Hamu bɔnsɔnw na, a ye kɛlɛ kɛ n'u ye, a y'u kolo, a taara kɛnɛba dugu duuru la, a ye u kɛlɛ, a y'u kolo, u tun bɛ a ka fanga kɔrɔ.
11 U ye san tan ni fila kɛ a ka baara la, ka san o san takasi di a ma.
12 O waati la, Serug denkɛ Nakɔri sara Tera denkɛ Abramu ka san binaani ni kɔnɔntɔnnan na.
13 Tera denkɛ Abramu ka ɲɛnamaya san biduurunan na, Abramu bɔra Nuhun ka so ka taa a fa ka so.
14 Iburama ye Matigi dɔn, a taara a ka siraw ni a ka cikanw la, Matigi a ka Ala tun bɛ a fɛ.
15 O waatiw la, a fa Tera tun ye masakɛ Nimrɔd ka kɛlɛbolo kuntigi ye hali bi.
16 Iburama sera a fa ka so, a ye ala tan ni fila ye u jɔlen bɛ u ka batosow kɔnɔ.
17 Iburama y'a fɔ ko: «Matigi ɲɛnama don cogo min na, o ja ninnu tɛna to ne fa ka so kɔnɔ. Matigi min ye ne da, o na kɛ ne ye ten, ni tile saba kɔnɔ, ne ma u bɛɛ tiɲɛ.
18 Iburama bɔra u la, a ka dimi juguyara a kɔnɔ. Iburama ye teliya ka bɔ so kɔnɔ ka taa a fa ka kɛnɛma, a y'a sɔrɔ a fa sigilen bɛ kɛnɛba kɔnɔ, a ka baarakɛlaw bɛɛ bɛ a fɛ, Iburama nana sigi a ɲɛfɛ.
19 Uburama y'a fa ɲininka ko: «Ne Fa, Ala min ye sankolo ni dugukolo da, ani hadamaden denw bɛɛ da dugukolo kan, ani min ye e ni ne da, o bɛ min.» Tɛrɛ y'a denkɛ Abramu jaabi k'a fɔ ko: «Mɔgɔ minnu y'an da, olu bɛɛ bɛ an fɛ so kɔnɔ.»
20 Iburama y'a fɔ a fa ye ko: «Ne makɛ, i ka u jira ne la. Tera nana ni Abramu ye so kɔnɔna na, Iburama y'a ye ko so bɛɛ falen bɛ jiri ni kabakurun ala la, ja belebele tan ni fila, dɔw fana ka dɔgɔ ni u jatebaliya ye.
21 Tɛrɛ y'a fɔ a denkɛ ye ko: «A filɛ, i ye fɛn minnu ye dugukolo kan, olu ye ne ni e ni hadamadenw bɛɛ da.»
22 Tera y'i biri a ka ala ɲɛkɔrɔ, a taara u fɛ, a denkɛ Abramu taara n'a ye.
23 Iburama bɔra u la tuma min na, a taara a ba fɛ k'i sigi a ba ɲɛkɔrɔ, a y'a fɔ a ba ye ko: «A filɛ, ne fa ye sankolo ni dugukolo dabɔbagaw ni hadamaden denkɛw bɛɛ jira ne la.» " laala o cogo la, ne bɛ se ka kɛ mɔgɔ ye min bɛ sɔn u fɛ.
25 A ba y'o kɛ, a ye misiden dɔ ta ka sogo duman dila o la ka na ni o ye Iburama ma, Abramu ye sogo duman ta a ba fɛ k'a lase a fa ka ala ɲɛkɔrɔ, a gɛrɛla u la walisa u ka dumuni kɛ. A fa Tera tun t'o dɔn.
26 Iburama sigilen tun bɛ u cɛma don min na, a y'a ye ko u mankan tɛ, u tɛ mɛnni kɛ, u ma lamaga, u si ma se k'a bolo kɔrɔta ka dumuni kɛ.
27 Abramu ye u tulo geren k'a fɔ u ye ko: «Tiɲɛ na, ne ye dumuni duman min labɛn, o ma diya u ye, wala a tun ka dɔgɔ u bolo, o de kosɔn u ma sɔn ka dumuni kɛ. o de kama sini ne bɛna sogo duman kura labɛn , min ka fisa ani min ka ca ni nin ye , walasa ne ka se ka a nɔ ye .
28 O dugujɛ, Abramu y'a ba bila sogo duman ko la, a ba wulila ka denmisɛnnin ɲuman saba ta ka bɔ sagakulu la, ka sogo duman duman dɔ dilan u ye, i n'a fɔ a denkɛ tun ka di a ye cogo min na, ka o di a denkɛ Abramu ma. A fa Tera tun t'o dɔn.
29 Abramu ye dumuni duman ta a ba fɛ k'a lase a fa ka ala ɲɛkɔrɔ so kɔnɔ. A gɛrɛla u la walisa u ka dumuni kɛ, a y'a bila u ɲɛ kɔrɔ, Iburama y'i sigi u ɲɛ kɔrɔ tile bɛɛ, a tun b'a miiri ko n'a sɔrɔ u bɛ se ka dumuni kɛ.
30 Iburama y'u filɛ tuma min na, a ma mɛn, u si ma a bolo kɔrɔta dumuni na walisa ka dumuni kɛ.
31 O don wula fɛ o so kɔnɔ, Abramu tun bɛ Elohim ni fini don.

32 A pɛrɛnna k'a fɔ ko: «Bɔnɛ bɛ ne fa ni nin bɔnsɔn jugu in na, minnu dusukunw bɛɛ b'a fɛ ka kɛ fu ye, minnu bɛ baara kɛ nin jiri ni kabakurun boli ninnu ye minnu tɛ se ka dumuni kɛ, ka kasa mɛn, ka mɛnni kɛ, ka kuma, minnu da tɛ kuma, ɲɛw tɛ ye, tulo tɛ mɛn, bolow tɛ dusukunnataw ye, ani senw tɛ se ka lamaga. i n' a fɔ olu fana ye olu ye , minnu y' u da ani minnu bɛ u jigi da u kan .
33 Iburama ye o kow bɛɛ ye minkɛ, a diminnen don a fa kɔrɔ, a y'i teliya ka nɛgɛso minɛ a bolo ka taa ala ka so kɔnɔ, ka a fa ka ala bɛɛ kari.
34 A ye jaw kari ka ban tuma min na, a ye nɛgɛso da ala belebeleba bolo min tun bɛ u ɲɛfɛ. A fa Tera nana so, katuguni a ye da la da la, a ye nɛgɛso gosili mankan mɛn. o de la Tere donna so kɔnɔ walisa k'a dɔn nin ko in bɛ min kan.
35 Tɛrɛ ye nɛgɛso mankan mɛn jaw so kɔnɔ, a bolila ka taa so kɔnɔ ka taa jaw la.
36 Tɛrɛ donna so kɔnɔ, a y'a sɔrɔ boliw bɛɛ binna ka karilen sɔrɔ, bololanɛgɛ min tun bɛ u bɛɛ la belebele bolo, o ma kari, ani a denkɛ Abramu ye dumuni duman min dilan, o tun bɛ u ɲɛkɔrɔ hali bi.
37 Tera y'o ye tuma min na, a ka dimi juguyara, a ye teliya ka bɔ so kɔnɔ ka taa Abramu fɛ.
38 A ye a denkɛ Abramu sɔrɔ so kɔnɔ hali bi. A y'a fɔ a ye ko: «I ye mun kɛ ne ka ala la?»
39 Abramu y'a fa Tera jaabi k'a fɔ a ye ko: «O tɛ ne matigi, katuguni ne nana ni sogo duman ye u ɲɛ na, ne gɛrɛla u la ni dumuni ye, u bɛ se ka dumuni min kɛ, u bɛɛ y'u bolo kɔrɔta o yɔrɔnin bɛɛ la ka dumuni kɛ sani cɛba ka a bolo kɔrɔta ka dumuni kɛ.»
40 U ye u ka baara minnu kɛ a ɲɛ kɔrɔ, cɛba y'o ye, a ka dimi juguyara u la, a taara ka nɛgɛso min tun bɛ so kɔnɔ, o ta ka na u bɛɛ kari, a filɛ, nɛgɛso bɛ a bolo hali bi i n'a fɔ i b'a ye cogo min na.
41 Tɛrɛ ka dimi juguyara a denkɛ Abramu kɔrɔ. Tera y'a fɔ a denkɛ Abramu ye a dimi na ko: «I ye maana min fɔ, o ye mun ye?» I bɛ nkalon tigɛ ne ye.
42 Ni ni, wala se bɛ nin ala ninnu na ka i ye min fɔ ne ye, o bɛɛ kɛ wa? Yala u tɛ jiri ni kabakurun ye wa, ne yɛrɛ ma u dilan wa, yala i bɛ se ka nkalon suguw fɔ k'a fɔ ko ala belebele min tun bɛ u fɛ, o de y'u bugɔ wa? E de ye bɔgɔdaga bila a bolo, ka sɔrɔ k'a fɔ ko a y'u bɛɛ bugɔ.
43 Abramu y'a fa jaabi k'a fɔ a ye ko: «O tuma na fɛ, i bɛ se ka baara kɛ nin boli ninnu ye cogo di? I dalen bɛ boli minnu na, yala i bɛ se k'i kisi wa? U bɛ se ka i ka deliliw lamɛn ni i ye u wele wa? u bɛ se k'i kisi i juguw bolo wa, walima u bɛna i ka kɛlɛw kɛ i juguw kama, walisa i ka baara kɛ jiri ni kabakurunw ye minnu tɛ se ka kuma, wa u tɛ se ka mɛnni kɛ wa?
44 Sisan, tiɲɛ na, a man ɲi i ma, mɔgɔ denkɛ minnu ni i cɛsirilen don, ka o kow kɛ. i ye hakilintanw ye, i ye hakilintanw ye walima i ka faamuyali ka dɔgɔ fo i bɛna baara kɛ jiri ni kabakurunw ye, ka kɛ nin cogo in na wa?
45 Aw ka ɲinɛ Matigi Elohim kɔ, ale min ye sankolo ni dugukolo da, ani min ye aw da dugukolo la, ka juguyaba lase aw niw ma nin ko in na, aw kɛtɔ ka baara kɛ kabakurun ni jiriw ye?
46 An bɛnbaw ma jurumu kɛ nin ko in na, ani diɲɛ bɛɛ ka Matigi Ala ye sanjiba ji lase u ma ka dugukolo bɛɛ halaki wa?
47 Aw bɛ se ka taa a fɛ ka nin kɛ cogo di ka baara kɛ jiri ni kabakurun ala ye, minnu tɛ se ka kuma mɛn, walima ka kuma, walima ka aw kisi degun ma, ka diɲɛ Ala ka dimi jigin aw kan?
48 Sisan, ne fa ka i yɛrɛ tanga nin ma, i kana kojugu lase i niw ni i somɔgɔw niw ma.»
49 Iburama y'i teliya ka pan ka bɔ a fa ɲɛ kɔrɔ ka nɛgɛso ta ka bɔ a fa ka boliba la, Iburama y'a kari ni min ye ka boli.
50 Abrama ka ko kɛlenw bɛɛ ye Tera ye, a ye teliya ka bɔ a ka so, a taara masakɛ fɛ, a sera Nimrɔd ɲɛkɔrɔ, ka jɔ a ɲɛ kɔrɔ, ka a biri masakɛ ɲɛkɔrɔ. Masakɛ y'a fɔ ko: «Mun b'i fɛ?»
51 A ko: «Ne b'i deli ne matigi la, i ka ne lamɛn--Sisan san biduuru tɛmɛnen kɔ, den bangera ne ye, a ye ne ka ala kɛ ten, a kumana nin cogo la. O de kosɔn sisan, ne makɛ ni ne masakɛ, i ka a wele walisa a ka na i ɲɛ kɔrɔ ka kiri tigɛ a kan ka kɛɲɛ ni sariya ye, walisa an ka kisi a ka kojugu ma.»
52 Masakɛ y'a ka jɔnkɛ saba ci ka taa ni Abramu ye masakɛ ɲɛ kɔrɔ. O don na, Nimrɔd ni a ka kuntigiw ni a ka baarakɛlaw bɛɛ sigilen tun bɛ a ɲɛfɛ.
53 Masakɛ y'a fɔ Abramu ye ko: «I ye mun kɛ i fa ni a ka ala la?» Aburama ka kuma minnu fɔ a fa ye, olu ye masakɛ jaabi, a ko: «Ala belebele min tun bɛ u fɛ so kɔnɔ, i ye min mɛn, o y'o kɛ u ye.»
54 Masakɛ y'a fɔ Abramu ye ko: «Yala se tun bɛ u fɛ ka kuma ka dumuni kɛ ani ka i ka fɔta kɛ wa?» Iburama ye masakɛ jaabi ko: «Ni fanga tɛ u la, mun na i bɛ baara kɛ u ye ka mɔgɔ denw fili i ka hakilintanya kow la?»
55 I b'a miiri ko u bɛ se ka i kisi wala ka fɛn fitinin walima fɛnba kɛ, walisa i ka baara kɛ u ye wa? Mun na i tɛna diɲɛ bɛɛ ka Ala dɔn, ale min ye i da ani min fanga bɛ mɔgɔ faga ani ka to ɲɛnamaya la?
56 0 masakɛ hakilintan, nɔgɔlen ani dɔnbali, bɔnɛ bɛ i ye fo abada.
57 Ne tun b'a miiri ko i na i ka jɔnw kalan sira tilennen na, nka i ma o kɛ, nka i ye dugukolo bɛɛ fa i ka jurumuw ni i ka mɔgɔw ka jurumuw la minnu tugura i ka siraw kɔ.
58 I t'a dɔn wala i m'a mɛn ko i bɛ nin kojugu min kɛ, an bɛnbaw ye jurumu kɛ o la kabini fɔlɔfɔlɔ, ani Ala banbali ye sanjiba ji lase u ma ka u bɛɛ halaki, ka dugukolo bɛɛ halaki u kosɔn wa? Yala e n'i ka mɔgɔw bɛna wuli sisan ka nin baara in kɛ i n'a fɔ, walisa ka diɲɛ bɛɛ ka Matigi Ala ka dimi jigin, ka kojugu lase i ni dugukolo bɛɛ ma wa?
59 Sisan, i bɛ nin wale jugu min kɛ, i ka o bila ka baara kɛ diɲɛ bɛɛ ka Ala ye, i n'a fɔ i ni bɛ a bolo cogo min na, o tuma na, a bɛna ɲɛ i bolo.
60 Ni i dusukun jugu ma ne ka kuma lamɛn walisa k'i bila ka i ka sira juguw bila, ka baara kɛ Ala banbali ye, o tuma na, i na sa maloya la laban donw na, e, i ka mɔgɔw ani mɔgɔ minnu bɛɛ sirilen bɛ i la, k'i ka kumaw mɛn walima ka taama i ka sira juguw kan.
61 Abrama ye kuma dabila masakɛ ni kuntigiw ɲɛ kɔrɔ tuma min na, Abrama y'a ɲɛ kɔrɔta sankolo la k'a fɔ ko: «Matigi bɛ mɔgɔ juguw bɛɛ ye, a na kiri tigɛ u kan.»

SABABU 12NAN

1 Masakɛ ye Abramu ka kuma mɛn tuma min na, a y'a fɔ ko a ka don kaso la. Abramu ye tile tan kɛ kaso la.
2 O donw laban na, masakɛ ye yamaruya di ko masakɛw ni kuntigiw ni marabolow kuntigiw ni hakilitigiw bɛɛ ka na a

ɲɛfɛ, u sigilen tun bɛ a ɲɛfɛ, Iburama tun bɛ kasobon kɔnɔ hali bi.
3 Masakɛ y'a fɔ kuntigiw ni hakilitigiw ye ko: «Tɛrɛ denkɛ Abramu ye min kɛ a fa la, aw y'o mɛn wa? A y'a kɛ nin cogo la, ne ye yamaruya di ko u ka na n'a ye ne ɲɛ kɔrɔ, a kumana nin cogo la. a dusukun ma sigasiga a la, a ma wuli ne ɲɛ kɔrɔ fana, a filɛ sisan a sirilen bɛ kaso la.
4 O de kosɔn, aw ka a latigɛ kiritigɛ min ka kan ka kɛ nin cɛ min ye masakɛ tɔgɔ tiɲɛ. Aw ye fɛn minnu mɛn, olu bɛɛ kumana ka u kɛ.
5 U bɛɛ y'a jaabi ko: «Mɔgɔ min bɛ masakɛ tɔgɔ tiɲɛ, o ka dulon jiri la. nka a ye min fɔ, a kɛlen kɔ k'o bɛɛ kɛ, ka an ka ala mafiɲɛya, o de kosɔn a ka kan ka jeni fo ka sa, katuguni sariya ye nin ko in ye.
6 Ni a diyara masakɛ ye ka nin kɛ, a ka yamaruya di a ka jɔnw ma ko u ka tasuma mana su ni tile i ka biriki foro kɔnɔ, o kɔ an na nin cɛ fili o kɔnɔ. Masakɛ y'o kɛ, a y'a fɔ a ka baarakɛlaw ye ko u ka tasuma labɛn tile saba ni su saba masakɛ ka foro kɔnɔ, o ye Kasidim ye. Masakɛ y'a fɔ u ye ko u ka Abramu bɔ kaso la k'a labɔ ka taa a jeni.
7 Masakɛ ka baarakɛlaw bɛɛ, kuntigiw ni kuntigiw, gɔfɛrɛnɛrɛw ni kiritigɛlaw ani jamana sigibagaw bɛɛ, cɛ waa kɛmɛ kɔnɔntɔn ɲɔgɔn, olu jɔlen tora tasumabɔlan kɛrɛfɛ walisa ka Abramu ye.
8 Musow ni denmisɛnninw bɛɛ y'u dalajɛ sow ni sankansobaw kan walisa ka Abramu ka ko kɛlenw lajɛ, u bɛɛ jɔlen tora ɲɔgɔn fɛ yɔrɔ jan. Cɛ si ma to yen min ma na o don na ka o ko lajɛ.
9 Abrama sera tuma min na, masakɛ ka lagbɛrikɛlaw ni hakilitigiw ye Abramu ye, u pɛrɛnna masakɛ ma k'a fɔ ko: «An matigi, tiɲɛ na, an b'a dɔn ko nin ye den ye, dolow belebeleba ye dolow naani munumunu a wolotuma na, an y'o fɔ masakɛ ye sisan a bɛ san bi duuru bɔ.»
10 A filɛ sisan, a fa fana ye i ka ci fɔlenw tiɲɛ, ka i tulo geren ka den wɛrɛ lase i ma, i ye min faga.
11 Masakɛ y'u ka kuma mɛn tuma min na, a dimina kosɛbɛ, a y'a fɔ ko u ka na ni Tera ye a ɲɛ kɔrɔ.
12 Masakɛ y'a fɔ ko: «Lagbɛrikɛlaw ye min fɔ, i y'o mɛn wa?» Sisan, a fɔ ne ye tiɲɛ na, i ye cogo di; Ni i ye tiɲɛ fɔ, i na jalaki.»
13 Tɛrɛ y'a ye ko masakɛ ka dimi juguyara kosɛbɛ, a y'a fɔ masakɛ ye ko: «Ne makɛ ni ne masakɛ, i ye tiɲɛ mɛn, hakilitigiw ye min fɔ, o ye tiɲɛ ye.» Masakɛ y'a fɔ ko: «I tun bɛ se ka nin ko kɛ cogo di, ka ne ka ci fɔlenw tiɲɛ, ka den di ne ma, i ma min bange, ka nafa don a la?»
14 Tera y'a jaabi masakɛ ye ko: «Katuguni ne dusu ka di ne denkɛ ye, o waati la, ne ye ne ka jɔnmuso denkɛ dɔ ta ka na n'a ye masakɛ fɛ.»
15 Masakɛ y'a ɲininka Jɔn de ye i laadi nin ko in na? A fɔ ne ye ko i kana foyi dogo ne la, o kɔ, i tɛna sa.
16 Tera siranna kosɛbɛ masakɛ ɲɛ kɔrɔ, a y'a fɔ masakɛ ye ko: «Ne denkɛ kɔrɔba Haran de ye ne laadi o ko la. Abrama wolola don minnu na, a si tun ye san bisaba ni fila ye.
17 Nka Haran ma a fa laadi foyi la, katuguni Tera y'o fɔ masakɛ ye walisa k'a ni kisi masakɛ ma, katuguni a siranna kosɛbɛ. Masakɛ y'a fɔ Tera ye ko: «I denkɛ Haran min ye i laadi o ko la, o na sa tasuma fɛ ni Abramu ye.» sabu saya jalaki bɛ a kan, k'a sababu kɛ a murutilen don masakɛ nege ma nin ko in kɛli la.
18 O waati la, Haran tun b'a fɛ ka tugu Abrama ka siraw kɔ, nka a y'o to a yɛrɛ kɔnɔ.
19 Haran y'a fɔ a dusukun na ko: «Abrama ka ko kɛlenw kosɔn, masakɛ ye Abramu minɛ sisan, ni Abramu ye se sɔrɔ masakɛ kan, ne na tugu a nɔfɛ, nka ni masakɛ ye se sɔrɔ, ne na taa masakɛ nɔfɛ.»
20 Tera ye nin kuma fɔ masakɛ ye a denkɛ Haran ko la tuma min na, masakɛ y'a fɔ ko u ka Haran minɛ ni Abramu ye.
21 U nana ni u fila bɛɛ ye, Abramu ni a balimakɛ Haran, walisa k'u fili tasuma la. O don na, jamana sigibagaw bɛɛ ni masakɛ ka baarakɛlaw ni kuntigiw ni musow ni denmisɛnninw bɛɛ tun jɔlen bɛ yen.
22 Masakɛ ka baarakɛlaw ye Abramu ni a balimakɛ minɛ k'u ka finiw bɛɛ bɔ u la fo u ka duguma finiw.
23 U y'u bolow ni u senw siri ni lenfu juruw ye, masakɛ ka baarakɛlaw y'u kɔrɔta k'u fila bɛɛ fili foro kɔnɔ.
24 Matigi ye Abramu kanu, a hinɛ donna a la, Matigi jigira ka Abramu kisi tasuma ma, a ma jeni.
25 Nka u y'a siri juru minnu na, olu bɛɛ jenina, k'a sɔrɔ Iburama tora ka yaala-yaala tasuma la.
26 U y'a fili tasuma la, Haran sara, ka a jeni ka kɛ buguri ye, katuguni a dusukun tun ma dafa Matigi fɛ. Cɛ minnu y'a fili tasuma la, tasuma tasuma y'u jɛni, u jɛnina, cɛ tan ni fila sara.
27 Iburama taamana tasuma cɛma tile saba ni su saba kɔnɔ, masakɛ ka baarakɛlaw bɛɛ y'a ye tasuma la, u nana a fɔ masakɛ ye ko: «An y'a ye ko Abramu bɛ yaala-yaala tasuma cɛma, hali duguma fini minnu bɛ a kan, olu ma jeni, nka a sirilen bɛ juru min na, o jɛnina.
28 Masakɛ y'u ka kuma mɛn tuma min na, a dusukun sɛgɛnna, a ma da u la. o de la a ye kuntigi kantigi wɛrɛw ci ka na nin ko in lajɛ , u taara o ye k' o fɔ masakɛ ye ; Masakɛ wulila ka taa a lajɛ, a ye Abramu ye a bɛ ka taama ka yaala tasuma cɛma, a ye Haran su jenilen ye, masakɛ kabakoyara kosɛbɛ.
29 Masakɛ y'a fɔ ko u ka Abramu bɔ tasuma la. A ka baarakɛlaw gɛrɛla k'a labɔ, u ma se, katuguni tasuma tun bɛ u lamini na, tasuma tun bɛ ka wuli ka taa u fan fɛ ka bɔ foro la.
30 Masakɛ ka baarakɛlaw bolila ka bɔ yen, masakɛ y'u kɔrɔfɔ ko: «Aw ka teliya ka Abramu labɔ tasuma la walisa aw kana sa.»
31 Masakɛ ka jɔnw gɛrɛla kokura walisa ka Abramu labɔ, tasuma nana u kan ka u ɲɛda jeni fo u 8 fagara.
32 Masakɛ y'a ye tuma min na ko a ka baarakɛlaw tɛ se ka gɛrɛ tasuma la walisa u kana jeni, masakɛ ye Abramu wele ko: «E Ala ka baarakɛla min bɛ sankolo la, bɔ tasuma cɛma ka na yan ne ɲɛkɔrɔ. Abramu ye masakɛ ka kuma lamɛn, a bɔra tasuma la ka na jɔ masakɛ ɲɛ kɔrɔ.
33 Abrama bɔra tuma min na, masakɛ ni a ka baarakɛlaw bɛɛ ye Abramu natɔ ye masakɛ ɲɛkɔrɔ, a ka finiw tun ma jeni.
34 Masakɛ y'a fɔ Abramu ye ko: «Mun y'a to i ma jeni tasuma la?»
35 Iburama y'a fɔ masakɛ ye ko: «Ne jigi bɛ sankolo ni dugukolo ka Ala min kan, ani a seko bɛɛ bɛ min na, o de ye ne kisi tasuma ma, i ye ne fili tasuma min kɔnɔ.»
36 Abramu balimakɛ Haran jenilen don ka kɛ buguri ye, u y'a su ɲini, u y'a sɔrɔ a tiɲɛnen don.
37 Haran si tun bɛ san biwɔɔrɔ ni fila la tuma min na a sara Kasdimu tasuma la. Masakɛ ni kuntigiw ni jamana

sigibagaw y'a ye ko Abramu kisira tasuma ma, u nana u biri Abramu ɲɛkɔrɔ.
38 Iburama y'a fɔ u ye ko: «Aw kana aw biri ne ɲɛ, nka aw ka aw biri diɲɛ Ala ɲɛ kɔrɔ, min ye aw da, ka baara kɛ a ye, ka taa a ka siraw kan, katuguni ale de ye ne kisi ka bɔ nin tasuma in na, ka mɔgɔ bɛɛ niw ni u niw da, ka mɔgɔ da a ba kɔnɔ, ka a labɔ diɲɛ kɔnɔ, ale de bɛna mɔgɔ minnu jigi da a kan, olu kisi mɔgɔw bɛɛ ma.» dimi.
39 A kɛra kabako ye masakɛ ni kuntigiw ɲɛ na kosɛbɛ, ko Iburama kisira tasuma ma, ka Haran jeni. Masakɛ ye nilifɛn caman di Iburama ma, ka a ka baarakɛla kuntigi fila di a ma ka bɔ masakɛ ka so. kelen tɔgɔ tun ye Oni ye, tɔ kelen tɔgɔ tun ye Eliyezer ye.
40 Masakɛw ni kuntigiw ni jɔnw bɛɛ ye warijɛ ni sanu ni perle caman di Iburama ma, masakɛ n'a ka kuntigiw y'a bila ka taa, a taara hɛrɛ la.
41 Abramu bɔra masakɛ la hɛrɛ la, masakɛ ka jɔnkɛ caman tugura a nɔfɛ, cɛ kɛmɛ saba ɲɔgɔn nana fara a kan.
42 O don na, Abramu seginna ka taa a fa ka so, a ni a nɔfɛmɔgɔw, Abramu ye baara kɛ Matigi a ka Ala ye a si bɛɛ la, ka taama a ka siraw kan ka tugu a ka sariya kɔ.
43 Kabini o don na, Abramu ye mɔgɔw dusukunw bila ka baara kɛ Matigi ye.
44 O waati la, Nakɔri ni Abramu ye musow ta, u balimakɛ Haran denmusow. Nakɔri muso tɔgɔ tun ye Milka ye, Abramu muso tɔgɔ tun ye Sarayi ye. Iburama muso Sarayi tun ye denntan ye. a tun tɛ den sɔrɔ o waatiw la.
45 San fila tɛmɛnen kɔ Iburama bɔlen kɔ tasuma la, o kɔrɔ ye ko a si san biduuru ni filanan, masakɛ Nimrɔd sigilen bɛ Babɛli masasigilan kan, masakɛ sunɔgɔra ka siko kɛ ko a ni a ka kɛlɛbolow ni a ka kɛlɛbolow jɔlen bɛ kɔdingɛ dɔ kɔnɔ masakɛ ka foro kɛrɛfɛ.
46 A y'a ɲɛ kɔrɔta k'a ye ko Abram bɔɲɔgɔnko cɛ dɔ bɔra foro la, a nana jɔ masakɛ ɲɛ kɔrɔ n'a ka npan bɔlen ye, ka tila ka pan ka taa masakɛ fɛ n'a ka npan ye, tuma min na masakɛ bolila ka bɔ cɛ la, katuguni a siranna. a bolitɔ , cɛ ye kɔnɔ dɔ fili masakɛ kun na , o kɔnɔ kɛra bajiba ye .
47 Masakɛ ye siko kɛ ko a ka kɛlɛbolow bɛɛ binna o baji la ka sa, masakɛ bolila ni cɛ saba ye minnu tun bɛ a ɲɛfɛ, a bolila.
48 Masakɛ ye o cɛw filɛ, u ye masakɛ finiw don i n'a fɔ masakɛw ka finiw, u ɲɛda ni u bonya tun bɛ i ko masakɛw.
49 U bɛ boli tuma min na, baji jiginna ka kɛ kɔnɔ ye masakɛ ɲɛkɔrɔ, kɔnɔden dɔ bɔra o kɔnɔ, o nana masakɛ ɲɛkɔrɔ, ka pan a kun na ka masakɛ ɲɛ bɔ.
50 Masakɛ dusu tiɲɛna o yelen kɔ, a kununna ka bɔ a ka sunɔgɔ la, a hakili ɲagamina. Siranba dɔ y'a ye.
51 Sɔgɔma, masakɛ wulila ka bɔ a ka dilan kan siranya fɛ, a y'a fɔ hakilitigiw ni subagayakɛlaw bɛɛ ka na a ɲɛ kɔrɔ, masakɛ y'a ka sugo lakali u ye tuma min na.
52 Masakɛ ka baarakɛla hakilitigi dɔ min tɔgɔ ye ko Anuki, o y'a jaabi ko: «Nin tɛ foyi wɛrɛ ye ni Abramu n'a bɔnsɔn ka juguya tɛ, min bɛna falen ne Matigi ni ne ka masakɛ kama don labanw na.»
53 Don dɔ na se, Abramu ni a bɔnsɔn ni a somɔgɔw bɛna kɛlɛ kɛ ni ne ka masakɛ ye, u na masakɛ ka kɛlɛbolow bɛɛ n'a ka kɛlɛbolow faga.
54 I ye min fɔ cɛ saba ko la, i ye minnu ye i ko i yɛrɛ, ani minnu bolila, o kɔrɔ ye ko i dɔrɔn de bɛna kisi ni masakɛ saba ye ka bɔ dugukolo masakɛw la minnu bɛna kɛ i fɛ kɛlɛ la.
55 I ye min ye baji la min jiginna ka kɛ kɔnɔ ye i n'a fɔ a daminɛ na, ani kɔnɔnin bɛ i ɲɛ bɔ, o kɔrɔ tɛ fosi ye ni Abramu bɔnsɔn tɛ, min bɛna masakɛ faga don labanw na.
56 Nin ye ne masakɛ ka sugo ye, a kɔrɔ ye nin ye, o sugo ye tiɲɛ ye, i ka baaraden ye kɔrɔ min di i ma, o ye tiɲɛ ye.
57 Sisan o de kosɔn ne masakɛ, tiɲɛ na, i b'a dɔn ko a bɛ san bi duuru ni fila bɔ kabini i hakilitigiw ye nin ye Abramu wolotuma na, wa ni ne masakɛ y'a to Abramu ka sigi dugukolo kan, o bɛna kɛ ne makɛ ni ne masakɛ jogin ye, katuguni Abramu tɛna ɲɛnamaya don minnu na, e ni i ka masaya tɛna sabati, katuguni o tun bɛ dɔn fɔlɔ a bange waati la Mun na ne ka masakɛ tɛna a faga, walisa a ka kojugu ka dogo i la don labanw na?
58 Nimrɔd ye Anuki kumakan lamɛn, a ye a ka baarakɛla dɔw ci gundo la ka taa Abramu minɛ k'a lase masakɛ ɲɛ kɔrɔ walisa a ka sa.
59 Masakɛ ye Abramu ka baarakɛla Eliyezer min di a ma, o tun bɛ masakɛ ɲɛkɔrɔ o waati la, Anuki ye min laadi masakɛ ma, ani masakɛ ye min fɔ walisa ka Abramu faga.
60 Eliezer y'a fɔ Abramu ye ko: «I teliya, i ka wuli ka i ni kisi, walisa i kana sa masakɛ bolo, bawo a ye nin ye sugo la i ko la, wa Anuki y'o kɔrɔ fɔ ten, wa Anuki fana ye masakɛ laadi i ko la ten.
61 Iburama ye Eliezer ka kuma lamɛn, Iburama ye teliya ka boli ka taa Nuhun ni a denkɛ Sɛm ka so, a y'i dogo yen, ka lafiya yɔrɔ sɔrɔ. masakɛ ka baarakɛlaw nana Abramu ka so k'a ɲini, nka u ma se k'a sɔrɔ, u ye jamana fan bɛɛ ɲini, a ma sɔrɔ, u taara ɲini fan bɛɛ fɛ, a tun man kan ka kunbɛn.
62 Masakɛ ka baarakɛlaw ma se ka Abramu sɔrɔ tuma min na, u seginna masakɛ fɛ, nka masakɛ ka dimi Abramu ma, u ma a sɔrɔ cogo min na, o dabilalen don, masakɛ ye o ko gɛn ka bɔ a hakili la.
63 Abramu dogolen tora Nuhun ka so kɔnɔ kalo kelen kɔnɔ, fo masakɛ ɲinɛna o kɔ kɔ, nka Abramu siranna masakɛ ɲɛ hali bi. Tera nana a denkɛ Abramu ye gundo la Nuhun ka so kɔnɔ, Tere tun ka bon kosɛbɛ masakɛ ɲɛ na.
64 Iburama y'a fɔ a fa ye ko: «I m'a dɔn ko masakɛ b'a fɛ ka ne faga, ka ne tɔgɔ halaki dugukolo kan a ka ladilikɛla juguw ka laadilikan fɛ wa?
65 Jɔn bɛ i bolo yan ani mun bɛ i bolo nin jamana in kɔnɔ? Wuli, an ka taa ɲɔgɔn fɛ Kanan jamana na, walisa an ka kisi a bolo, walisa i kana halaki a barika la don labanw na.»
66 Yala i m'a dɔn wala i m'a mɛn ko kanuya tɛ Nimrɔd bɛ nin bonya bɛɛ di i ma, nka a bɛ nin ɲumanya bɛɛ di i ma a nafa dɔrɔn de kama wa?
67 Ni a ye ɲumanya kɛ i ye min ka bon ni nin ye, siga t'a la ko ninnu ye diɲɛ fuw dɔrɔn de ye, katuguni nafolo ni nafolo tɛ se ka nafa sɔrɔ diminya ni dimi don na.
68 Sisan, aw ka ne kan lamɛn, an ka wuli ka taa Kanan jamana la, Nimrɔd ka se ka jogin yɔrɔ min na. I ka baara kɛ Matigi ye min ye i da dugukolo kan, a na ɲɛ i ma; I bɛ tugu fɛn fu minnu kɔ, i ka olu bɛɛ fili.»
69 Abrama ye kuma dabila tuma min na Nuhun ni a denkɛ Sɛm ye Tere jaabi ko: «Abrama ye kuma min fɔ i ye, o ye tiɲɛ ye.»
70 Tera y'a denkɛ Abramu ka kuma lamɛn, Abrama ye min fɔ, Tera y'o bɛɛ kɛ, katuguni o bɔra Matigi de yɔrɔ, ko masakɛ kana kɛ sababu ye ka Abramu faga.

SABABU 13NAN

1 Tera y'a denkɛ Abramu ni a denkɛ Loti, Haran denkɛ, ani a denmuso Sarayi, a denkɛ Abramu muso, ani a somɔgɔw bɛɛ ta ka taa n'u ye ka bɔ Uri Kasdim ka taa Kanan jamana na. U sera Haran jamana la tuma min na, u tora yen, katuguni dugukolo tun ka ɲi kosɛbɛ baganmara kama, wa a tun bɛ se u taamabagaw ma.
2 Haran jamana mɔgɔw y'a ye ko Abramu ka ɲi ani ko a tilennen don Ala ni mɔgɔw ɲɛ na, ko Matigi a ka Ala tun bɛ a fɛ, Haran jamana mɔgɔw dɔw nana fara Abramu kan, ka Matigi kalan ni a ka siraw kalan u ye. O cɛw tora Abramu fɛ a ka so kɔnɔ, u nɔrɔla a la.
3 Iburama tora o jamana kɔnɔ san saba, san saba bannen kɔ, Matigi y'i yɛrɛ jira Abramu la k'a fɔ a ye. Ne de ye Matigi ye min ye i labɔ Uri Kasdim, ka i kisi i juguw bɛɛ bolo.
4 Sisan o de kosɔn ni i ye ne kan lamɛn ka ne ka ci fɔlenw ni ne ka sariyaw ni ne ka sariyaw mara, o tuma na, ne na i juguw bin i ɲɛ kɔrɔ, ka i bɔnsɔn caya i ko sankolo dolow, ne na ne ka dugawu ci i bolow ka kɛwalew bɛɛ kan, foyi tɛna dɛsɛ i la.
5 Wuli sisan ka i muso ni i bolofɛnw bɛɛ ta ka taa Kanan jamana na ka to yen, ne na kɛ i fɛ yen ka kɛ Ala ye, ne na duba i ye.» Abramu wulila ka a muso ni a bolofɛnw bɛɛ ta ka taa Kanan jamana la i ko Matigi y'a fɔ a ye cogo min na. Abramu bɔra Haran tuma min na, a si tun bɛ san bi duuru la.
6 Iburama sera Kanan jamana na ka sigi dugu cɛmancɛ la, a y'a ka fanibugu jɔ o yɔrɔ la Kanan denw cɛma, o jamana sigibagaw.
7 Matigi y'i yɛrɛ jira Abramu la tuma min na a sera Kanan jamana na, k'a fɔ a ye ko: «Ne ye jamana min di i ma ani i bɔnsɔn ma fo abada, ne na i bɔnsɔn kɛ i ko sankolo dolow, i bɛ jamana minnu ye, ne na olu bɛɛ di i bɔnsɔn ma u ka ciyɛn ye.»
8 Elohim kumana a fɛ yɔrɔ min na, Iburama ye sarakabɔlan dɔ jɔ, o yɔrɔ la, Iburama ye Matigi tɔgɔ wele yen.
9 O waati la, Iburama ka sigi san saba bannen Kanan jamana na, Nuhun sara o san kɔnɔ, o kɛra Abramu ka ɲɛnamaya san bi duuru ni segin ye. Nuhun ye san kɛmɛ kɔnɔntɔn ni bi duuru kɛ, a sara.
10 Abrama ni a muso ani a ka fɛnw bɛɛ, ani a taamaɲɔgɔnw bɛɛ, ani minnu farala a kan ka bɔ jamana mɔgɔw la, olu sigilen tora Kanan jamana na. Nka Abramu balimakɛ Nakɔri, a facɛ Tera, ani Haran denkɛ Lɔti, ani u ta bɛɛ tun sigilen bɛ Haran.
11 Iburama sigilen san duurunan na Kanan jamana na, Sodɔmɛ ni Gomɔri mɔgɔw ni kɛnɛba duguw bɛɛ murutira ka bɔ Elam masakɛ Kedɔrlaɔmɛri ka fanga kɔrɔ. Kɔgɔjida duguw masakɛw bɛɛ tun ye Kedɔrlaɔmɛri baara san tan ni fila kɔnɔ, ka san o san taasibila di a ma, nka o donw la san tan ni sabanan na, u murutira a ma.
12 Abramu sigili san tannan na Kanan jamana na, kɛlɛ kɛra Sinar masakɛ Nimrɔd ni Elam masakɛ Kedɔrlaɔmɛri cɛ, Nimrɔd nana kɛlɛ kɛ ni Kedɔrlaɔmɛri ye k'a kolo.
13 Kedɔrɔlaɔmɛri tun ye Nimrɔd ka kɛlɛbolo kuntigi dɔ ye o waati la, sankanso kɔnɔ mɔgɔw bɛɛ jɛnsɛnna tuma min na, ani minnu tora, olu fana jɛnsɛnna dugukolo kan, Kedɔrlaɔmɛri taara Elam jamana na ka masaya kɛ o jamana kan, ka muruti a makɛ ma.
14 Nimrɔd y'a ye ko kɛnɛba duguw murutira tuma min na, a nana ni kuncɛbaya ni dimi ye ka taa kɛlɛ kɛ ni Kedɔrlaɔmɛri ye, Nimrɔd y'a ka kuntigiw ni a ka jamanadenw bɛɛ lajɛ, cɛ ba kɛmɛ wolonwula ɲɔgɔn, ka taa Kedɔrlaɔmɛri kɛlɛ, Kedɔrlaɔmɛri bɔra ka taa a kunbɛn ni cɛ waa duuru ye, u y'u labɛn kɛlɛ kama Babɛl kɔdingɛ kɔnɔ bɛ Elam ni Sinari cɛ.
15 O masakɛw bɛɛ ye kɛlɛ kɛ yen, Nimrɔd n'a ka mɔgɔw gosira Kedɔrlaɔmɛri mɔgɔw ɲɛ kɔrɔ, ka mɔgɔ waa kɛmɛ wɔɔrɔ ɲɔgɔn bin Nimrɔd ka cɛdenw fɛ, masakɛ denkɛ Mardɔn binna u cɛma.
16 Nimrɔd bolila ka segin a ka jamana kɔnɔ ni maloya ni maloya ye, ka a kolo Kedɔrlaɔmɛri kɔrɔ waati jan kɔnɔ, Kedɔrlaɔmɛri seginna a ka jamana na, ka a ka kɛlɛbolo kuntigiw ci a lamini masakɛw ma, ka taa Elasar masakɛ Arioki fɛ, ani Goyimu masakɛ Tidali fɛ, ka layidu ta u fɛ, u bɛɛ ye a ka ci fɔlenw labato.
17 Iburama sigilen san tan ni duurunan na Kanan jamana na, o min ye Abramu ka ɲɛnamaya san biwolonwulanan ye, Matigi y'i yɛrɛ jira Abramu la o san na, a y'a fɔ a ye ko: «Ne de ye Matigi ye min ye i labɔ Uri Kasdim ka nin jamana di i ma ka kɛ i ka ciyɛn ye.»
18 Sisan, taama ne ɲɛ kɔrɔ ka kɛ mɔgɔ dafalenw ye ka ne ka ci fɔlenw mara, katuguni ne na nin jamana di e ni i bɔnsɔnw ma ka kɛ ciyɛn ye, k'a ta Misirayimu baji la ka taa a bila Efrati bajiba la.
19 I na na i bɛnbaw fɛ hɛrɛ ni kɔrɔya la, bɔnsɔn naaninan na segin yan nin jamana in kɔnɔ ka a ciyɛn ta fo abada. Iburama ye sarakabɔlan dɔ jɔ, ka Matigi tɔgɔ wele, min y'i yɛrɛ jira a la, ka sarakaw lase Matigi ma sarakabɔlan kan.
20 O waati la, Abramu seginna ka taa Haran ka taa a fa ni a ba ni a fa somɔgɔw ye, ani Abramu n'a muso ani a ka fɛnw bɛɛ seginna Haran, Iburama ye san duuru kɛ Haran.
21 Haran jamanaden caman, cɛ biwolonwula ni fila ɲɔgɔn, tugura Abrama kɔ, ka Abram ka Matigi kalan ni a ka siraw kalan u la, ka u kalan Matigi dɔnni na.
22 O donw la, Matigi y'i jira Iburama la Haran, a y'a fɔ a ye ko: «A filɛ, ne kumana i fɛ nin san mugan tɛmɛnenw na.
23 I ka bɔ i ka jamana na, ka bɔ i woloyɔrɔ la ani i fa ka so, ka taa jamana min jira i la k'a di i ni i denw ma, katuguni ne na duba i ye o jamana kɔnɔ yen, ka i kɛ jamanaba ye, ka i tɔgɔ bonya, dugukolo kan denbayaw na duba i kɔnɔ.
24 Sisan, i ka wuli ka bɔ nin yɔrɔ la, e, i muso, ani i ta bɛɛ, ani mɔgɔ minnu bangera i ka so kɔnɔ, ani i ye ni minnu bɛɛ da Haran, i ka taa n'u ye ka bɔ yan, ka wuli ka segin Kanan jamana na.
25 Iburama wulila ka a muso Sarayi ni a bolofɛnw bɛɛ ni a bangebagaw bɛɛ ta a ka so kɔnɔ ani u ye mɔgɔ minnu da Haran dugu kɔnɔ, u bɔra ka taa Kanan jamana na.
26 Iburama taara ka segin Kanan jamana kan ka kɛɲɛ ni Matigi ka kuma ye. A balimakɛ Haran denkɛ Lɔti taara a fɛ, Iburama si tun bɛ san biwolonwula ni duuru la tuma min na a bɔra Haran ka segin Kanan jamana na.
27 A sera Kanan jamana na ka kɛɲɛ ni Matigi ka kuma fɔlen ye Abramu ye, a y'a ka fanibugu jɔ ka sigi Mamre kɛnɛ kan, a balimakɛ denkɛ Lɔti ni a ta bɛɛ tun bɛ a fɛ.
28 Matigi y'i yɛrɛ jira Iburama la k'a fɔ ko: «Ne na nin jamana di i bɔnsɔnw ma. A ye sarakabɔlan dɔ jɔ yen Matigi ye min y'i yɛrɛ jira a la, o bɛ Mamre kɛnɛ kan fo ka na se bi ma.

SABABU 14NAN

1 O waatiw la, hakilitigi dɔ tun bɛ Sinari jamana na, hakilitigiya bɛɛ tun bɛ min na, a ɲɛda tun cɛ ka ɲi, nka a tun ye faantan ye, a tun ye dɛsɛbagatɔ ye. a tɔgɔ tun ye Rikayon ye wa a tun ka gɛlɛn ka a yɛrɛ balo.
2 A y'a latigɛ ka taa Misira, Misira masakɛ Anɔmu denkɛ Oswiris fɛ, k'a ka hakilitigiya jira masakɛ la. sabu laala a bɛ se ka nɛɛma sɔrɔ a ɲɛ na, ka a lakunun ka balo di a ma. ani Rikayon y'o kɛ.
3 Rikayon sera Misira tuma min na a ye Misira sigibagaw ɲininka masakɛ ko la, Misira sigibagaw ye Misira masakɛ ka laadalakow fɔ a ye, bawo o waati la, Misira masakɛ ka laadalakow tun ye ko a bɛ bɔ a ka masaso la, ka ye jamana kɔkan tile kelen dɔrɔn san kɔnɔ, o kɔfɛ, masakɛ tun bɛ segin a ka masaso la ka to yen.
4 Masakɛ bɔra don min na, a ye kiritigɛ kɛ jamana kɔnɔ, mɔgɔ o mɔgɔ tun bɛ ni fini ye, o nana masakɛ ɲɛkɔrɔ o don na walisa k'a ka delili sɔrɔ.
5 Rikayon ye o laadalakow mɛn Misira ani ko a tɛ se ka na masakɛ ɲɛkɔrɔ, a dusu tiɲɛna kosɛbɛ, a dusu tiɲɛna kosɛbɛ.
6 wula fɛ, Rikayɔn bɔra ka so tiɲɛnen dɔ sɔrɔ, fɔlɔ, a tun ye tobilikɛyɔrɔ ye Misira, a tora yen su bɛɛ ni dusukasi ye, kɔngɔ y'a sɔgɔsɔgɔ, sunɔgɔ bɔra a ɲɛ na.
7 Rikayon y'a jateminɛ a yɛrɛ kɔnɔ a ka kan ka min kɛ dugu kɔnɔ fo masakɛ k'a yɛrɛ jira, ani a bɛ se k'a yɛrɛ mara yen cogo min na.
8 A wulila sɔgɔma ka yaala-yaala ka nakɔfɛnw ni kisɛ suguya caman feerelaw kunbɛn a ka sira kan.
9 Rikayon tun b'a fɛ k'o ɲɔgɔn kɛ walasa ka balo sɔrɔ dugu kɔnɔ, nka a tun tɛ jamanadenw ka laadalakow dɔn, wa a tun bɛ i n'a fɔ fiyentɔ u cɛma.
10 A taara nakɔfɛnw ta k'u feere a dɛmɛni kama, jamakulu y'a lamini k'a tulo geren, k'a ka nakɔfɛnw ta a bolo, u ma foyi to a ye.
11 A wulila ka bɔ yen ni dusukasi ye, ka taa sɔgɔsɔgɔ ka taa tobilikɛyɔrɔ la, a tun sigilen bɛ min kɔnɔ su bɛɛ ka kɔn o ɲɛ, ka sunɔgɔ yen su filanan na.
12 O su in na, a ye miiri a yɛrɛ kɔnɔ ko kura, a bɛ se k'a yɛrɛ kisi kɔngɔ ma cogo min na, ka fɛɛrɛ tigɛ a kɛcogo la.
13 A wulila sɔgɔma ka kɛwale kɛ ni hakilitigiya ye, ka taa jamaba cɛma barikama bisaba ta baara la, u ka kɛlɛkɛminɛnw tun b'u bolo, ka u bila ka taa Misira kaburu sanfɛ, ka u bila yen.
14 A y'a fɔ u ye ko: «Masakɛ y'a fɔ nin ye ko: «Aw ka barika don aw la ka kɛ cɛ jagɛlɛnw ye, aw kana mɔgɔ si su don yan fo warijɛ kɛmɛ fila ka di u ma, o kɔ, a ka se ka su don. o cɛw ye o san bɛɛ kɛ ka kɛɲɛ ni Rikayon ka yamaruya ye Misirakaw ye.
15 Kalo 8 kɔnɔ, Rikayon n'a ka cɛdenw ye warijɛ ni sanu nafolo caman lajɛ, Rikayon ye sow ni bagan wɛrɛw caman ta, ka cɛ wɛrɛw ta, ka sow di u ma, u tora a fɛ.
16 San sera tuma min na, masakɛ taara dugu kɔnɔ tuma min na, Misira sigibagaw bɛɛ ye ɲɔgɔn lajɛ ka kuma a fɛ Rikayon n'a ka cɛdenw ka baara ko la.
17 Masakɛ bɔra don latigɛlen na, Misirakaw bɛɛ nana a ɲɛ kɔrɔ ka pɛrɛn a fɛ ko:
18 Masakɛ ka ɲɛnamaya fo abada. I bɛ mun kɛ dugu kɔnɔ i ka baarakɛlaw ye, walisa i kana a to su ka su don fo warijɛ ni sanu caman ka di u ma? Yala nin ɲɔgɔnna dɔ kɛra dugukolo yɔrɔ bɛɛ la, kabini masakɛ kɔrɔw ka donw, ɔwɔ hali kabini Hadama ka donw, fo ka na se bi ma, walisa mɔgɔ salenw kana su don sɔngɔ latigɛlen dɔrɔn na wa?
19 An b'a dɔn ko masakɛw ka laada don ka san o san takasi ta mɔgɔ ɲɛnamaw fɛ, nka i tɛ o dɔrɔn de kɛ, nka i bɛ takasi ɲini mɔgɔ salenw fana fɛ don o don.
20 Masakɛ, an tɛ se ka nin muɲu tun, katuguni dugu bɛɛ tiɲɛna o de kosɔn, i t'a dɔn wa?
21 Masakɛ y'u ka kumaw bɛɛ mɛn tuma min na, a dimina kosɛbɛ, a ka dimi juguyara a kɔnɔ o ko la, katuguni a tun ma foyi dɔn o ko la.
22 Masakɛ y'a fɔ ko: «Mɔgɔ min b'a ja gɛlɛya ka nin ko jugu in kɛ ne ka jamana kɔnɔ, k'a sɔrɔ ne ma o fɔ?» Tiɲɛ na, i bɛna o fɔ ne ye.
23 U ye Rikayon n'a ka cɛdenw ka baara bɛɛ fɔ a ye, masakɛ ka dimi wulila, a y'a fɔ ko u ka na ni Rikayon n'a ka cɛdenw ye.
24 Rikayon ye den ba kelen ɲɔgɔn ta, denkɛw ni denmusow, k'u don siliki ni finimugu la, k'u bila sow kan, k'u ci masakɛ ma a ka cɛdenw sababu fɛ, ani a ye warijɛ ni sanu ni kabakurun sɔngɔ gɛlɛn caman fana ta, ani sow barikama ni cɛɲi dɔ fana, ka kɛ nilifɛn ye masakɛ ma, a nana ni o ye masakɛ ɲɛkɔrɔ k'i biri a ɲɛ kɔrɔ dugukolo a ɲɛfɛ; masakɛ n'a ka baarakɛlaw ani Misirakaw bɛɛ kabakoyara Rikayon ka baara la , u y' a ka nafolo ni nilifɛn min lase masakɛ ma , u y' o ye .
25 O diyara masakɛ ye kosɛbɛ, a kabakoyara o la. Rikayon sigilen a ɲɛfɛ tuma min na masakɛ y'a ɲininka a ka baara bɛɛ la, Rikayon y'a ka kuma bɛɛ fɔ ni hakilitigiya ye masakɛ n'a ka baarakɛlaw ani Misira sigibagaw bɛɛ ɲɛkɔrɔ.
26 Masakɛ ye Rikayɔn ka kumaw n'a ka hakilitigiya mɛn tuma min na, Rikayɔn ye nɛɛma sɔrɔ a ɲɛ na, a ye nɛɛma ni ɲumanya sɔrɔ masakɛ ka baarakɛlaw bɛɛ fɛ ani Misira sigibagaw bɛɛ fɛ, a ka hakilitigiya n'a ka kuma ɲumanw kosɔn, wa kabini o waati, u y'a kanu kosɛbɛ.
27 Masakɛ y'a jaabi k'a fɔ Rikayɔn ye ko: «I tɔgɔ tɛna wele ko Rikayɔn tun, nka Faraon na kɛ i tɔgɔ ye, katuguni i ye takasi ɲini suw fɛ. A y'a tɔgɔ da ko Faraon.
28 Masakɛ n'a ka jamanadenw ye Rikayon kanu a ka hakilitigiya kosɔn, u ye lajɛ kɛ ni Misira sigibagaw bɛɛ ye walasa k'a kɛ masakɛ ka kuntigi ye.
29 Misira sigibagaw ni a hakilitigiw bɛɛ y'o kɛ, ka sariya sigi Misira.
30 U ye Rikayon Faraon kɛ masakɛ ye Misira masakɛ Oswiris ka fanga kɔrɔ, Rikayon Faraon tun bɛ Misira mara kɛ, don o don ka tilennenya kɛ dugu bɛɛ ye, nka masakɛ Oswiris tun bɛ jamana mɔgɔw kiri tigɛ don kelen san kɔnɔ, n'a tun bɛ bɔ ka taa a yɛrɛ jira.
31 Rikayon Faraon ye Misira jamana ka gɔfɛrɛnaman minɛ ni nanbara ye, ka takasi ɲini Misira sigibagaw bɛɛ fɛ.
32 Misira sigibagaw bɛɛ ye Rikayon Faraon kanu kosɛbɛ, u ye sariya ta ko masakɛ o masakɛ bɛna u ni u bɔnsɔn kuntigiya kɛ Misira, ko Faraon.
33 O de y'a to masakɛ minnu kɛra masakɛ ye Misira kabini o waati la, olu bɛɛ tɔgɔ dara ko Faraon fo ka na se bi ma.

SABABU 15NAN

1 O san kɔnɔ, kɔngɔba donna Kanan jamana fan bɛɛ la, jamana sigibagaw ma se ka to yen kɔngɔ kosɔn, katuguni kɔngɔ tun ka jugu kosɛbɛ.
2 Iburama ni a bolofɛnw bɛɛ wulila ka taa Misira kɔngɔ kosɔn, u sera Mitizrayimu baji la tuma min na, u tora yen waati dɔ la walisa ka lafiɲɛ sira sɛgɛnnen kɔ.

3 Abramu ni Sarayi tun bɛ taama Mitizrayimu baji da la, Iburama y'a muso Sarayi ye ko a cɛ ka ɲi kosɛbɛ.
4 Iburama y'a fɔ a muso Sarayi ye ko: «Ikomi Ala ye i da ni nin ɲɛda cɛɲi ye, ne bɛ siran Misirakaw ɲɛ, walisa u kana ne faga k'i ta, katuguni Ala ɲɛsiran tɛ nin yɔrɔw la.»
5 Tiɲɛ na, i na nin kɛ ko: «A fɔ i ye ne balimamuso ye, mɔgɔ minnu bɛ se ka i ɲininka, walisa ne ka ɲɛ, an ka ɲɛnamaya, an kana faga.»
6 Abramu ye o ci fɔ mɔgɔ minnu bɛɛ ye minnu nana Misira kɔngɔ kosɔn. a balimakɛ denkɛ Lɔti fana y'a fɔ ko: «Ni Misirakaw ye i ɲininka Sarayi ko la, a fɔ ko a ye Abramu balimamuso ye.»
7 O bɛɛ n'a ta, Iburama ma da u la, nka a ye Sarayi minɛ k'a bila kɛsu dɔ kɔnɔ, k'a dogo u ka minɛnw cɛma, katuguni Abramu hami tun bɛ Sarayi ko la kosɛbɛ Misirakaw ka juguya kosɔn.
8 Iburama ni a bolofɛnw bɛɛ wulila ka bɔ Mitizrayimu baji la ka taa Misira. U tun ma se ka don dugu da la tuma min na, garadiw y'i jɔ u kɔrɔ k'a fɔ u ye ko: «Aw ka taasibila di masakɛ ma ka bɔ aw bolo, o kɔ aw bɛ se ka don dugu kɔnɔ. Abramu ni a fɛ mɔgɔw y'o kɛ.
9 Iburama ni a ni a ka jama taara Misira, u sera yen tuma min na, u nana ni kɛsu ye, Sarayi tun dogolen bɛ min kɔnɔ, Misirakaw ye o kɛsu ye.
10 Masakɛ ka baarakɛlaw gɛrɛla Abramu la k'a fɔ ko: «Mun bɛ i bolo nin kɛsu kɔnɔ yan, an ma min ye?» Sisan, i ka o kɛsu da wuli ka a kɔnɔfɛnw bɛɛ tannan di masakɛ ma.
11 Iburama y'a fɔ ko: «Ne tɛna nin kɛsu da wuli, nka aw bɛ fɛn o fɛn ɲini a la, ne na o bɛɛ di.» Faraon ka sɔrɔdasi kuntigiw ye Abramu jaabi ko: «Kabakurun sɔngɔ gɛlɛn kɛsu don, a tannan di an ma.»
12 Abramu y'a fɔ ko: «I b'a fɛ fɛn o fɛn na, ne na o bɛɛ di, nka i kana kɛsu da wuli.»
13 Masakɛ ka kɛlɛcɛw ye Abramu digidigi, u sera a disi la k'a da wuli ni fanga ye, u y'a ye ko muso cɛɲumanba dɔ tun bɛ a disi la.
14 Masakɛ kuntigiw ye Sarayi ye tuma min na, u kabakoyara kosɛbɛ a cɛɲi ko la, Faraon kuntigiw ni a ka baarakɛlaw bɛɛ lajɛlen ye Sarayi ye, katuguni a cɛ ka ɲi kosɛbɛ. Masakɛ ka kuntigiw bolila ka taa a fɔ Faraon ye, u ye min ye, u ye Sarayi tanu masakɛ ye. Faraon y'a fɔ ko u ka na n'a ye, muso nana masakɛ ɲɛ kɔrɔ.
15 Faraon ye Sarayi ye, a diyara a ye kosɛbɛ, a ka cɛɲa ye a kabakoya, masakɛ nisɔndiyara kosɛbɛ a ko la.
16 O kɔ, u nana ni muso ye Faraon ka so, Abramu dusu tiɲɛna a muso kosɔn, a ye Matigi deli ko a k'a kisi Faraon bolo.
17 Sarayi fana ye delili kɛ o waati la k'a fɔ ko: «Matigi Ala, i y'a fɔ ne Matigi Abramu ye ko a ka bɔ a ka jamana na ani a fa ka so ka taa Kanan jamana na, i ye layidu ta ko i bɛna ko ɲuman kɛ a ye ni a y'i ka ci fɔlenw labato. sisan a filɛ, i ye min fɔ an ye, an ye o kɛ, an ye an ka jamana ni an ka denbayaw to yen, ka taa jamana wɛrɛ la ani jamana dɔ la, an tun ma minnu dɔn fɔlɔ.
18 An nana nin jamana in na walisa k'an yɛrɛ tanga kɔngɔ ma, wa nin kasaara jugu in kɛra ne la. o de kosɔn sisan, Matigi Ala, i ka an kisi ka an kisi nin degunbaga ma, ka ko ɲuman kɛ ne ye i ka makari kosɔn.
19 Matigi ye Sarayi kan lamɛn, Matigi ye mɛlɛkɛ ci ka na Sarayi kisi Faraon ka sebaaya ma.
20 Masakɛ gɛrɛla Sarayi ɲɛ kɔrɔ ka Matigi ka mɛlɛkɛ dɔ jɔlen ye u kun na, a y'i yɛrɛ jira Sarayi la k'a fɔ a ye ko: «I kana siran, katuguni Matigi y'i ka delili mɛn.»
21 Masakɛ gɛrɛla Sarayi la k'a fɔ a ye ko: «Cɛ min nana ni i ye yan, o ye mun ye i bolo?» A ko: «Ne balimakɛ don.»
22 Masakɛ y'a fɔ ko: «An ka kan k'a kɛ mɔgɔba ye, k'a kɔrɔta ani ka ko ɲuman minnu bɛɛ fɔ an ye, k'olu bɛɛ kɛ a ye. o waati la, masakɛ ye warijɛ ni sanu ani kabakurun sɔngɔ gɛlɛnw ci Abramu ma ka caya, ka fara baganw kan, jɔn cɛw ni jɔnmusomanw. Masakɛ y'a fɔ ko u ka na ni Abramu ye, a y'i sigi masakɛ ka so kɔnɔ, masakɛ ye Abramu kɔrɔta kosɛbɛ o su in na.
23 Masakɛ gɛrɛla ka kuma Sarayi fɛ, a y'a bolo kɔrɔta ka maga a la, mɛlɛkɛ y'a bugɔ kosɛbɛ.
24 Masakɛ gɛrɛla Sarayi la tuma min na, mɛlɛkɛ y'a bugɔ duguma, ka o kɛ a ye su bɛɛ kɔnɔ, masakɛ siranna kosɛbɛ.
25 O su in na, mɛlɛkɛ ye masakɛ ka baarakɛlaw bɛɛ n'a ka somɔgɔw bɛɛ faga kosɛbɛ Sarayi kosɔn.
26 Faraon ye kojugu min kɛra a la, a y'a fɔ ko: «Tiɲɛ na, nin muso in de y'a to nin ko in kɛra ne la, a y'a yɛrɛ mabɔ muso la yɔrɔ dɔ la, ka kuma dumanw fɔ a ye.»
27 Masakɛ y'a fɔ Sarayi ye ko: «I nana ni cɛ min ye yan, i ka o fɔ ne ye. Sarayi ko: «Nin cɛ ye ne cɛ ye, ne y'a fɔ i ye ko ne balimakɛ don, katuguni ne siranna, walisa i kana a faga juguya kosɔn.»
28 Masakɛ y'a yɔrɔ janya Sarayi la, Matigi ka mɛlɛkɛ ka tɔɔrɔw banna a ni a somɔgɔw la. Faraon y'a dɔn ko a gosira Sarayi kosɔn, masakɛ kabakoyara kosɛbɛ o la.
29 Sɔgɔma, masakɛ ye Abramu wele k'a fɔ a ye ko: «I ye mun kɛ ne la?» Mun na i y'a fɔ ko: Ne balimamuso don, ne y'a ta ka kɛ ne muso ye, o de kosɔn nin tɔɔrɔba in nana ne ni ne somɔgɔw kan.'
30 Sisan, i muso filɛ nin ye, i ka a ta ka bɔ an ka jamana na, walisa an bɛɛ ka sa a kosɔn.» Faraon ye bagan wɛrɛw ta, jɔn cɛw ni jɔnmusow, ani warijɛ ni sanu ka di Abramu ma, ka segin a muso Sarayi fɛ.
31 Masakɛ ye npogotiginin dɔ ta, a ye min bange a musomusow fɛ, ka o di Sarayi ma, a ka kɛ jɔnmuso ye.
32 Masakɛ y'a fɔ a denmuso ye ko: «A ka fisa ne denmuso ka kɛ jɔnmuso ye nin cɛ ka so kɔnɔ ka tɛmɛn ka kɛ ne ka so kɔnɔ, an kɛlen kɔ ka kojugu min kɛra an na nin muso in kosɔn.»
33 Iburama wulila ka bɔ Misira. Faraon y'a fɔ a ka cɛ dɔw ye ko u ka taa n'a ye ani mɔgɔ minnu taara ɲɔgɔn fɛ.
34 Abramu seginna Kanan jamana na, a ye sarakabɔlan dilan yɔrɔ min na, a tun ye a ka fanibugu jɔ yɔrɔ min na fɔlɔ.
35 Abrama balimakɛ Haran denkɛ Loti tun bɛ ni baganw ni sagaw ni sagaw ani fanibugu caman ye, katuguni Matigi ye fɛn caman di u ma Abramu kosɔn.
36 Iburama sigilen tun bɛ jamana kɔnɔ tuma min na, Loti ka baganmaralaw ye sɔsɔli kɛ ni Abramu ka baganmaralaw ye, katuguni u ka nafolo tun ka ca kojugu, u tun tɛ se ka to ɲɔgɔn fɛ jamana kɔnɔ, jamana ma se ka u muɲu u ka baganw kosɔn.
37 Iburama ka baganmaralaw taara u ka sagaw balo tuma min na, u tun t'a fɛ ka taa jamana mɔgɔw ka forow la, nka Lɔti ka baganmaralaw ka baganw tun bɛ o kɛ cogo wɛrɛ la, katuguni u tora ka balo jamana mɔgɔw ka forow la.
38 Jamana mɔgɔw tun bɛ o ko ye don o don, u tun bɛ taa Abramu fɛ ka sɔsɔli kɛ ni a ye Lɔti ka sagagɛnnaw kosɔn.

39 Iburama y'a fɔ Lɔti ye ko: «I bɛ mun kɛ ne la walisa ka ne kɛ mɔgɔ mafiŋɛyali ye jamana sigibagaw fɛ, ko i y'a fɔ i ka baganmarala ye ko a ka i ka baganw balo jamana wɛrɛw ka forow kɔnɔ?» Yala i m'a dɔn ko ne ye dunan ye nin jamana in na Kanan mɔgɔw cɛma, mun na i na nin kɛ ne la wa?
40 Iburama tun bɛ sɔsɔli kɛ ni Lɔti ye don o don o kosɔn, nka Lɔti ma sɔn ka Abramu lamɛn, a tora ka o ɲɔgɔn kɛ, jamana sigibagaw nana o fɔ Iburama ye.
41 Iburama y'a fɔ Lɔti ye ko: «I na kɛ ne sennasanbara ye fo waati jumɛn ni jamana sigibagaw ye?» Sisan ne b'i deli ko sɔsɔli kana kɛ an ni ɲɔgɔn cɛ tun, katuguni an ye somɔgɔw ye.
42 Nka ne b'i deli i ka fara ne kan, i ka taa yɔrɔ dɔ sugandi i bɛ se ka sigi yɔrɔ min na n'i ka baganw ni i ta bɛɛ ye, nka I ni i ka somɔgɔw yɔrɔ ka jan ne la.
43 I kana siran ka taa ne fɛ, katuguni ni mɔgɔ dɔ ye kojugu kɛ i la, a to ne k'a dɔn, ne na i ka ko hakɛ bɔ a la, i ka bɔ ne la dɔrɔn.»
44 Iburama ye nin kumaw bɛɛ fɔ Lɔti ye tuma min na, Lɔti wulila ka a ɲɛ kɔrɔta ka taa Jurdɛn baji la.
45 A y'a ye ko nin yɔrɔ bɛɛ ji bɛ ka ɲɛ, ko a ka ɲi hadamaden ma, ka baganmara fana di u ma.
46 Lɔti bɔra Abramu ka taa o yɔrɔ la, a y'a ka fanibugu jɔ yen ka sigi Sodɔmu, u farala ɲɔgɔn kan.
47 Abramu sigilen tun bɛ Mamre kɛnɛ kan, Heburuni dugu kɔnɔ, a y'a ka fanibugu jɔ yen, Iburama tora o yɔrɔ la san caman.

SABABU 16NAN

1 O wagati la, Elam masakɛ Kedɔrlaɔmɛri ye ci bila a sigiɲɔgɔn masakɛw bɛɛ ma, Sinar masakɛ Nimrɔd fɛ, o min tun bɛ a ka fanga kɔrɔ o waati la, ani Goyimu masakɛ Tidali, ani Elasar masakɛ Arioki fɛ, a ye layidu ta olu fɛ, k'a fɔ ko: «Aw ka wuli ne fɛ ka ne dɛmɛ, walisa an ka Sodɔmɛ duguw bɛɛ n'a sigibagaw gosi, k'a masɔrɔ u ye layidu ta.» murutira ne ma nin san tan ni saba in kɔnɔ.
2 O masakɛ naani taara ni u ka sigiyɔrɔw bɛɛ ye, cɛ ba kɛmɛ seegin ɲɔgɔn, u taara i ko u taara cogo min na, u ye mɔgɔ o mɔgɔ sɔrɔ u ka sira kan, u y'o bɛɛ faga.
3 Sodɔmu ni Gomɔri masakɛ duuru, Adma masakɛ Sinab, Zeboyimu masakɛ Semɛbɛri, Sodɔmu masakɛ Bera, Gomɔri masakɛ Bersa, ani Zoar masakɛ Bɛla bɔra ka taa u kunbɛn, u bɛɛ farala ɲɔgɔn kan Sidim kɔdingɛ kɔnɔ.
4 O masakɛ kɔnɔntɔn ye kɛlɛ kɛ Sidimu kɔdingɛ kɔnɔ. Sodɔmɛ ni Gɔmɔri masakɛw fagara Elam masakɛw ɲɛkɔrɔ.
5 Sidim kɔdingɛ tun falen bɛ lime dingɛw la, Elam masakɛw ye Sodɔmɛ masakɛw nɔfɛ, Sodɔmu masakɛw n'u ka sigiyɔrɔw bolila ka bin lime dingɛw kɔnɔ, minnu tora, olu bɛɛ taara kulu la, ka taa u la, ka taa u nɔfɛ ka taa Sodɔmɛ da la, ka Sodɔmɛ fɛn bɛɛ minɛ.
6 U ye Sodɔmɛ ni Gomɔri duguw bɛɛ minɛ, ka Abramu balimakɛ denkɛ Loti ni a bolofɛnw fana minɛ, ka Sodɔmɛ duguw nafolo bɛɛ minɛ ka taa. Abrama ka jɔnkɛ Uniki min tun bɛ kɛlɛ la, o y'o ye, ka masakɛw ye ko minnu kɛ Sodɔmu duguw la, olu bɛɛ lakali Abrama ye, ko Lɔti minɛna jɔnya la u fɛ.
7 Iburama y'o mɛn, a wulila ni cɛ kɛmɛ saba ni tan ni segin ɲɔgɔn ye minnu tun bɛ a fɛ, o su in na, a ye o masakɛw nɔfɛ ka u bugɔ, u bɛɛ binna Abramu n'a ka cɛdenw ɲɛkɔrɔ, mɔgɔ si ma to masakɛ naani bolilenw kɔ, u kelen-kelen bɛɛ taara u yɛrɛ ka sira fɛ.
8 Abramu ye Sodɔmɛ nafolo bɛɛ sɔrɔ, a ye Lɔti ni a ka nafolo, a musow ni a denmisɛnninw ni a ta bɛɛ sɔrɔ, fo Loti ma dɛsɛ.
9 A seginna ka bɔ o masakɛw bugɔli la tuma min na, a n'a ka cɛdenw tɛmɛna Sidimu kɔdingɛ kɔnɔ, masakɛw tun ye kɛlɛ kɛ yɔrɔ min na.
10 Sodɔmu masakɛ Bera ni a ka cɛden tɔw bɔra u binna dingɛ minnu kɔnɔ, ka taa Abramu n'a ka cɛdenw kunbɛn.
11 Jerusalɛm masakɛ Adonizedɛk, o tɔgɔ ko Sɛm, taara Abramu ni a ka mɔgɔw kunbɛn ni dumuni ni diwɛn ye, u tora ɲɔgɔn fɛ Mɛlɛki kɔdingɛ kɔnɔ.
12 Adonisɛdɛki ye dugawu kɛ Abramu ye, Abram ye a nana ni fɛn minnu bɛɛ ye a juguw ka nafolo la, a y'a tannan kelen di a ma, katuguni Adonizedɛk tun ye sarakalasebaa ye Ala ɲɛ kɔrɔ.
13 Sodɔmu ni Gomɔri masakɛ minnu tun bɛ yen, olu bɛɛ n'u ka jɔnw gɛrɛla Abramu la k'a deli ko a ka u ka jɔnkɛ minnu bila jɔnya la, a ka olu segin u ma, ka nafolo bɛɛ minɛ a yɛrɛ bolo.
14 Abramu ye Sodɔmu masakɛw jaabi ko: «Matigi ɲɛnama min ye sankolo ni dugukolo da, ka ne ni kunmabɔ ka bɔ tɔɔrɔw bɛɛ la, ka ne kisi bi ne juguw ma, ka u di ne bolo, ne tɛna aw ta si ta, walisa aw kana waso sini, k'a fɔ ko: «Abrama ye nafolo sɔrɔ an ka nafolo la, a ye min kisi.»
15 Ne jigi dalen bɛ Matigi ne ka Ala kan, o y'a fɔ ne ye ko: «Foyi tɛna dɛsɛ i la, katuguni ne na duba i ye i bolo kɛwalew bɛɛ la.»
16 Sisan, a filɛ, aw bɛɛ ta filɛ nin ye, aw ka o ta ka taa. Matigi ɲɛnama don cogo min na ne tɛna bɔ ni ɲɛnama dɔ la ka jigin sanbara walima jiri la, fo ni ne bɔra kɛlɛ la, olu ka dumuni musakaw, i n'a fɔ cɛ minnu taara ni ne ye, Anari, Askɔli ani Mamre, olu ni u ka cɛw fana, ani minnu tora ka bagaji kɔlɔsi, olu fana na u niyɔrɔ ta ka bɔ o fɛn minɛta la.
17 Sodɔmu masakɛw ye Abramu di a ma ka kɛɲɛ ni a ka kuma fɔlenw bɛɛ ye, u y'a degun a ka fɛn o fɛn ɲɛnatɔmɔ, nka a ma sɔn.
18 A ye Sodɔmɛ masakɛw ni u cɛden tɔw bila ka taa, a ye ci fɔ u ye Lɔti ko la, u taara u ka yɔrɔw la.
19 A balimakɛ denkɛ Lɔti fana taara n'a ka nafolo ye, a taara n'u ye, Lɔti seginna a ka so Sodɔmu, Abramu n'a ka mɔgɔw seginna u ka so Mamre kɛnɛ kan, Heburuni.
20 O wagati la, Matigi y'i jira Iburama la tugun Heburun, a y'a fɔ a ye ko: «I kana siran, i ka sara ka bon kosɛbɛ ne ɲɛ kɔrɔ, katuguni ne tɛna i bila, fo ne ka i caya ka duba i ye ka i bɔnsɔn kɛ i n'a fɔ sankolo dolow, minnu tɛ se ka suman, u tɛ se ka jate.
21 I bɛ jamana minnu ye i ɲɛ na, ne na olu bɛɛ di i bɔnsɔn ma, ne na u di u ma ka kɛ ciyɛn ye fo abada, i ka barika sɔrɔ dɔrɔn, i kana siran, i ka taama ne ɲɛ kɔrɔ ka kɛ mɔgɔ dafalenw ye.
22 Abrama ka ɲɛnamaya san biwolonwula ni seginnan na, Pelɛgi denkɛ Rewu sara, Rewu ka san kɛmɛ fila ni bi saba ni kɔnɔntɔn, a sara.
23 Abramu muso Haran denmuso Sarayi tun ye denkɛ ye o waatiw la. a ma denkɛ wala denmuso wolo Abramu ye.
24 A y'a ye ko a ma den sɔrɔ tuma min na, a y'a ka jɔnmuso Agar minɛ, Faraon tun ye min di a ma, ka o di a cɛ Abramu ma a muso ye.

25 Katuguni Agar ye Sarayi ka siraw bɛɛ dege i ko Sarayi y'a kalan cogo min na, a ma dɛsɛ a ka sira ɲumanw na cogo si la.
26 Sarayi y'a fɔ Abramu ye ko: «Ne ka jɔnmuso Agar filɛ nin ye, taa a fɛ ka den sɔrɔ ne gɛnɛgɛnɛw kan, walisa ne fana ka denw sɔrɔ a sababu fɛ.»
27 Iburama ka san tan bannen kɔ Kanan jamana na, o min ye Abramu ka san biwɔɔrɔ ni duurunan ye, Sarayi ye Agar di a ma.
28 Iburama y'a muso Sarayi kan lamɛn, a y'a ka jɔnmuso Agar ta, Abramu nana a fɛ ka kɔnɔ ta.
29 Agar y'a ye ko a kɔnɔma donna tuma min na, a nisɔndiyara kosɛbɛ, a matigimuso mafiɲɛya a ɲɛ na, a y'a fɔ a yɛrɛ kɔnɔ ko: «Nin bɛ se ka kɛ ko ne ka fisa ni ne matigi Sarayi ye Ala ɲɛ kɔrɔ, katuguni ne matigi tora ne makɛ fɛ tile minnu bɛɛ la, a ma kɔnɔ ta, nka Matigi ye ne kɔnɔ ta waati kunkurunnin kɔnɔ.»
30 Sarayi y'a ye tuma min na ko Agar ye kɔnɔ ta Abramu fɛ, Sarayi keleyara a ka jɔnmuso kɔrɔ, Sarayi y'a fɔ a yɛrɛ kɔnɔ ko: «Nin tɛ foyi wɛrɛ ye ni a ka fisa ni ne ye.»
31 Sarayi y'a fɔ Abramu ye ko: «Ne ka kojugu ka kɛ i la, katuguni waati min na i ye Matigi deli denw ko la, mun na i ma delili kɛ ne kosɔn, walisa Matigi ka bɔnsɔn di ne ma?»
32 Ni ne kumana Agar fɛ i ɲɛ kɔrɔ, a bɛ ne ka kuma mafiɲɛya, katuguni a kɔnɔma don, i tɛna foyi fɔ a ye. Matigi ka kiri tigɛ ne ni e cɛ, i ye min kɛ ne la.»
33 Iburama y'a fɔ Sarayi ye ko: «I ka jɔnmuso bɛ i bolo, i ka ko ɲuman kɛ a la. Sarayi y'a tɔɔrɔ, Agar bolila ka bɔ a ɲɛ ka taa kungokolon kɔnɔ.
34 Matigi ka mɛlɛkɛ dɔ y'a sɔrɔ a bolila yɔrɔ min na, kɔlɔn dɔ da la, a y'a fɔ a ye ko: «I kana siran, katuguni ne na i bɔnsɔn caya, katuguni i na denkɛ bange, i na a tɔgɔ da Ismaɛl. Sisan, i ka segin i matigi Sarayi fɛ, ka i kolo a bolo.»
35 Agar ye o kɔlɔn yɔrɔ wele ko Beer-Lahai-royi, o bɛ Kadɛsi ni Bered kungokolon cɛ.
36 O waati la, Agar seginna a makɛ ka so, tile laban na, Agar ye denkɛ bange Abramu ye, Iburama y'a tɔgɔ da Ismaɛl. Iburama bangera tuma min na, a si tun bɛ san biwɔɔrɔ ni wɔɔrɔ la.

SABABU 17NAN

1 O donw na, Abramu ka ɲɛnamaya san bi kɔnɔntɔn ni kelennan na, Kitimu bɔnsɔnw ye kɛlɛ kɛ ni Tubali bɔnsɔnw ye, katuguni Matigi ye hadamaden denkɛw jɛnsɛn dugukolo kan tuma min na, Kitimu bɔnsɔnw taara u yɛrɛ farikolo la Kanopi kɛnɛ kan, ka dugubaw jɔ yen ka sigi Tibreu baji da la.
2 Tubali bɔnsɔnw sigira Tuskana, u dancɛw sera Tibreu baji ma, Tubali bɔnsɔnw ye dugu dɔ jɔ Tuskana, u ye Sabina tɔgɔ da, u fa Tubal denkɛ Sabina tɔgɔ la, u sigilen bɛ yen fo ka na se bi ma.
3 O waati la, Kitimu bɔnsɔnw ye kɛlɛ kɛ ni Tubali bɔnsɔnw ye, Tubali bɔnsɔnw fagara Kitimu bɔnsɔnw ɲɛ, Kitimu bɔnsɔnw ye cɛ kɛmɛ saba ni biwolonwula faga Tubali bɔnsɔnw cɛma.
4 O wagati la, Tubali denw ye kali Kitimu bɔnsɔnw ye ko: «Aw kana furu kɛ an cɛma, mɔgɔ si kana a denmuso di Kitimu denkɛ si ma.»
5 Tubal denmusow bɛɛ tun cɛ ka ɲi o waatiw la, katuguni muso si tun ma sɔrɔ dugukolo fan bɛɛ la min tun cɛ ka ɲi i n'a fɔ Tubali denmusow.
6 Muso cɛɲiw diyara mɔgɔ minnu bɛɛ ye, olu taara Tubali denmusow fɛ ka musow ta u fɛ, cɛ denkɛw, masakɛw ni kuntigiw, minnu nisɔndiyara kosɛbɛ musow cɛɲa la, olu ye musow ta o donw na Tubal denmusow fɛ.
7 San saba bannen kɔ, Tubali denw ye kali Kitim denw ye ko u tɛna u denmusow di u ma ka kɛ muso ye, Kitimu bɔnsɔn cɛ mugan ɲɔgɔn taara Tubali denmuso dɔw ta, nka u ma si sɔrɔ.
8 Tubali denw y'u ka kaliliw labato ko u tɛna furu kɛ u fɛ, u ma sɔn u ka kaliliw tiɲɛ.
9 Suman tigɛ donw na, Tubali denw taara u ka forow la ka taa u ka suman tigɛ waati la, Kitimu kamalenninw ye ɲɔgɔn lajɛn ka taa Sabina dugu la, u kelen-kelen bɛɛ ye sungurunnin kelen ta Tubali denmusow cɛma, u sera u ka duguw la.
10 Tubalidenw y'o mɛn, u taara kɛlɛ kɛ n'u ye, u ma se ka se sɔrɔ u kan, bawo kulu tun ka jan kosɛbɛ u la, u y'a ye k'u tɛ se ka se sɔrɔ u kan tuma min na, u seginna u ka jamana na.
11 O san kɔnɔna na, Tubali bɔnsɔnw taara cɛ ba tan ɲɔgɔn ta ka bɔ duguw la minnu tun bɛ u kɛrɛfɛ.
12 Tubali denw taara kɛlɛ la ni Kitimu bɔnsɔnw ye, ka u ka jamana tiɲɛ, k'u tɔɔrɔ, o kɛlɛ in na, Tubali denw ye se sɔrɔ Kitimu bɔnsɔnw kan, Kitimu denw y'a ye ko u dusu tiɲɛna kosɛbɛ, u ye den minnu sɔrɔ Tubal denmusow fɛ, u ye olu kɔrɔta kogo jɔlen kan, ka kɛ denw ɲɛ kɔrɔ Tubabukan na.
13 Kitimu bɔnsɔnw y'a fɔ u ye ko: «Aw nana kɛlɛ kɛ ni aw yɛrɛ denkɛw ni aw denmusow ye, wa an ma jate aw farisogo ni aw kolo ye kabini o waati fo ka na se bi ma wa?»
14 Tubalikaw y'o mɛn tuma min na, u ye kɛlɛ dabila ni Kitimu bɔnsɔnw ye.
15 U seginna u ka duguw la, Kitimu bɔnsɔnw ye ɲɔgɔn lajɛn ka dugu fila jɔ baji da la, u ye kelen wele ko Purtu, ka tɔ kelen tɔgɔ da ko Ariza.
16 Tere denkɛ Abramu si tun ye san bi kɔnɔntɔn ni kɔnɔntɔn ye.
17 O waati la, Matigi y'i jira a la k'a fɔ a ye ko: «Ne na ne ka layidu ta ne ni e cɛ, ne na i bɔnsɔn caya kosɛbɛ, ne ni layidu min bɛ ne ni i cɛ, o ye nin ye, ko den cɛman bɛɛ ka bolokoli, e ni i bɔnsɔn kɔfɛ.»
18 Ni a si bɛ tile 8 la, a ka bolokoli, o layidu na kɛ aw farisogo la, ka kɛ layidu banbali ye.
19 Sisan, i tɔgɔ tɛna wele ko Ibrahima tun tɛ Ibrahima kɔ, i muso tɛna wele ko Sarayi tun.
20 Katuguni ne na duba aw fila bɛɛ ye, ne na aw bɔnsɔnw caya aw kɔfɛ walisa aw ka kɛ siyaba ye, masakɛw na bɔ aw la.

SABABU 18NAN

1 Ibrahima wulila ka Ala ka ci fɔlen bɛɛ kɛ, a ye a ka somɔgɔw ni a ka wari sannikɛlaw ta ka u boloko i ko Matigi y'a fɔ a ye cogo min na.
2 Mɔgɔ si ma boloko min ma boloko, Ibrahima ni a denkɛ Ismaɛl bolokora u farisogo la. Ismaɛl tun ye san tan ni saba sɔrɔ tuma min na a bolokoli a ɲɛda sogo la.

3 O tile sabanan na, Ibrahima bɔra a ka fanibugu kɔnɔ ka sigi da la ka tile funteni diyabɔ, a farisogo dimi waati la.
4 Matigi y'i jira a la Mamre kɛnɛ kan, ka a ka baarakɛla mɛlɛkɛ saba ci ka taa bɔ a ye, a sigilen tun bɛ fanibugu da la, a y'a ɲɛ kɔrɔta k'a ye, cɛ saba tun bɛ na ka bɔ yɔrɔ jan, a wulila ka boli ka taa u kunbɛn, a y'i biri u ɲɛ kɔrɔ ka u lase a ka so kɔnɔ.
5 A y'a fɔ u ye ko: «Ni ne ye nɛɛma sɔrɔ aw ɲɛ na sisan, aw ka na ka nbuuru dɔ dun. a y'u digidigi, u y'u kɔsegin ka don, a ye ji di u ma, u y'u senw ko, ka u bila jiri dɔ kɔrɔ fanibugu da la.
6 Ibrahima bolila ka misiden dɔ ta, a ka ɲi, a ka ɲi, a y'a teliya k'a faga, k'a di a ka jɔnkɛ Eliyezer ma, a ka fini don.
7 Ibrahima sera Saran fɛ fanibugu kɔnɔ, a y'a fɔ a ye ko: «I ka suman sumanikɛlan saba labɛn joona, k'a mugumugu ka gato kɛ ka sogo bɛ daga datugu, a y'o kɛ.»
8 Ibrahima ye teliya ka na ni tulu ni nɔnɔ, misisogo ni sagasogo ye u ɲɛ na, k'a di u ma u ka dumuni kɛ sani misiden sogo ka ban, u ye dumuni kɛ.
9 U ye dumuni kɛ ka ban tuma min na, u dɔ y'a fɔ a ye ko: «Ne bɛ segin i ma ka kɛɲɛ ni a ka ɲɛnamaya waati ye, i muso Saran na denkɛ sɔrɔ.»
10 O kɔfɛ, cɛw taara ka taa u ci yɔrɔ minnu na.
11 O donw na, Sodɔmu ni Gomɔri mɔgɔw bɛɛ, ani dugu duuru bɛɛ la, u tun ye mɔgɔ juguw ni jurumukɛlaw ye kosɛbɛ Matigi kɔrɔ ani u ye Matigi dimi ni u ka ko haramulenw ye, u barika bonyalen don kɔrɔya la Matigi ɲɛ kɔrɔ, o donw na, u ka juguya ni u ka kojuguw tun ka bon o donw na Matigi ɲɛ kɔrɔ.
12 Kɔgɔjiba dɔ tun bɛ u ka jamana kɔnɔ, tile tilancɛ taama ɲɔgɔn na, jibolisiraw ni binkɛnɛ caman tun bɛ o kɔnɔ ka ji lamini.
13 Sodɔmu ni Gomɔri mɔgɔw bɛɛ tun bɛ taa yen siɲɛ naani san kɔnɔ, n'u musow ni u denw ani u ta bɛɛ, u tun bɛ ɲagali yen ni dununw ni dɔnw ye.
14 Nisɔndiya waati la, u bɛɛ tun bɛ wuli ka u mɔgɔɲɔgɔn musow minɛ, dɔw, u sigiɲɔgɔn denmuso npogotigininw, ka u diyabɔ, u kelen-kelen bɛɛ y'a muso ni a denmuso ye u sigiɲɔgɔn bolo, u ma kuma foyi fɔ.
15 U tun bɛ o kɛ kabini sɔgɔma fo su, o kɔfɛ, u kelen-kelen bɛɛ seginna so u ka so, muso kelen-kelen bɛɛ tun bɛ segin u ka fanibugu la. o de la u tun bɛ o kɛ siɲɛ naani san kɔnɔ tuma bɛɛ .
16 Ni dunan dɔ nana u ka duguw kɔnɔ ka na ni fɛnw ye, a ye minnu san walasa k'u fili yen, o dugu mɔgɔw tun bɛ ɲɔgɔn lajɛ, cɛw ni musow ni denmisɛnw, denmisɛnninw ni mɔgɔkɔrɔbaw, ka taa cɛ fɛ k'a ka nafolo ta fanga la, ka dɔɔni di cɛ kelen-kelen bɛɛ ma fo ka se a tigi ka nafolo bɛɛ ban, a nana ni minnu ye jamana kɔnɔ.
17 Ni fɛntigi ye sɔsɔli kɛ u fɛ k'a fɔ u ye ko: «I ye nin baara min kɛ ne la, o ye mun ye, o tuma na fɛ, u tun bɛ gɛrɛ a la kelen kelen, u kelen-kelen bɛɛ tun bɛ fɛn fitinin min ta, k'o jira a la k'a tulo geren k'a fɔ ko: «I ye fɛn fitinin min di ne ma, ne ye o dɔrɔn de ta.» Ni a y'o mɛn u bɛɛ fɛ, a tun bɛ wuli ka taa u fɛ ni dusukasi ni dusukasi ye, tuma min na u bɛɛ tun bɛ wuli ka taa a nɔfɛ, k'a gɛn ka bɔ dugu kɔnɔ ni mankanba ni mankanba ye.
18 Cɛ dɔ tun bɛ bɔ Elam jamana na, a tun sigilen bɛ a ka fali kan, a tun bɛ fini ɲuman dɔ ta, a ɲɛw tun ka ca, a fini tun sirilen bɛ ni juru ye fali kan.
19 Cɛ tun bɛ taama na ka tɛmɛ Sodɔmɛ sira kan, tile bintɔ wula fɛ, a tora yen walisa ka to yen su fɛ, nka mɔgɔ si tun t'a to a ka don a ka so. O wagati la, cɛ jugu dɔ tun bɛ Sodɔmu dugu kɔnɔ, cɛ jugu dɔ tun bɛ yen, min tun bɛ ko jugu kɛ.
20 A y'a ɲɛ kɔrɔta ka taamakɛla ye dugu nbɛda la, a nana a fɛ k'a fɔ a ye ko: «I bɛ bɔ min, i bɛ taa min?»
21 Cɛ y'a fɔ a ye ko: «Ne bɛ ka bɔ Heburun ka taa Elam, ne bɛ yɔrɔ min na, ne bɛ tɛmɛ tuma min na, tile bintɔ, mɔgɔ si ma sɔn ne ka don a ka so, hali ni buru ni ji ani bɔgɔ ni balo fana tun bɛ ne bolo ne ka fali ye, foyi tɛ ne bolo.
22 Hedad y'a jaabi k'a fɔ a ye ko: «I mago bɛ fɛn o fɛn na, o bɛɛ na di ne ma, nka i tɛna to nbɛda la su bɛɛ.»
23 Hedad nana n'a ye a ka so, a ye fini bɔ fali la ni juru ye, ka na n'u ye a ka so, ka bɔgɔ ni balo di fali ma, k'a sɔrɔ taamakɛla tun bɛ dumuni kɛ ka minni kɛ Hedad ka so, ka to yen o su fɛ.
24 Sɔgɔma, taamakɛla wulila sɔgɔma ka taa taama na, Hedad y'a fɔ a ye ko: «I ka i dusukun dusu saalo ni nbuuru dɔɔni ye, o kɔ, i ka taa, cɛ y'o kɛ. A tora a fɛ, u fila bɛɛ ye dumuni kɛ ka minni kɛ ɲɔgɔn fɛ tile fɛ, cɛ wulila ka taa.
25 Hedad y'a fɔ a ye ko: «Tile bɛ ka dɔgɔya sisan, a ka fisa i ka to su bɛɛ la walisa i dusukun ka dusu saalo. A y'a degun fo a tora yen su bɛɛ, a tile filanan na, a wulila sɔgɔma ka taa, Hedad y'a digidigi k'a fɔ ko: «I ka i dusukun dusu saalo ni nbuuru dɔ ye ka sɔrɔ ka taa, a tora ka dumuni kɛ n'a ye tile filanan fana na, o kɔ, cɛ wulila ka taa a ka taama la.
26 Hedad y'a fɔ a ye ko: «Tile bɛ ka dɔgɔya sisan, to ne fɛ ka i dusu saalo, ka wuli sɔgɔma ka taa.»
27 Cɛ ma sɔn ka to, nka a wulila k'a ka fali siri, k'a to a ka fali kan, Hedadi muso y'a fɔ a cɛ ye ko: «Nin cɛ tora an fɛ tile fila ka dumuni kɛ ka minni kɛ, a ma foyi di an ma, sisan a bɛ taa an fɛ k'a sɔrɔ a ma foyi di wa?» Hedad y'a fɔ a ye ko: «I makun.»
28 Cɛ y'a ka fali siri ka taa, a y'a ɲini Hedad fɛ a ka juru ni fini di a ma walisa k'a siri fali la.
29 Hedad y'a fɔ a ye ko: «I bɛ mun fɔ?» A y'a fɔ a ye ko: «I ye juru ni fini min dila ni kulɛri suguya caman ye, i ka o di ne ma i ka so kɔnɔ walisa k'a ladon.»
30 Hedad y'a jaabi ko: «I ye juru min ye, o kɔrɔ ye nin ye, o kɔrɔ ye ko i ka ɲɛnamaya na janya i ko juru, ani i kɛlen kɔ ka rezɛn nakɔ dɔ sɔrɔ min kɔnɔ, i bɛna jiriden suguya bɛɛ dan.
31 Taamakɛla y'a jaabi ko: «A tɛ ten ne matigi, katuguni ne kununna tuma min na ne ye juru ni fini dɔ di i ma, min sirilen bɛ ni kulɛri suguya wɛrɛw ye, i ye fali bɔ ka u don ne ye. Hedad y'a jaabi ko: «Tiɲɛ na, ne ye i ka sugo kɔrɔ fɔ i ye, o ye sugo ɲuman ye, o kɔrɔ ye nin ye.»
32 Mɔgɔ denkɛw bɛ warijɛ naani di ne ma, o ye ne ka baara ye ka sugo kɔrɔ fɔ, ne bɛ warijɛ saba ɲini e dɔrɔn fɛ.
33 O cɛ dimina Ɛdadi ka kuma kosɔn, a pɛrɛnna kosɛbɛ, a taara ni Hɛdadi ye Sodɔmu kiritigɛla Serak fɛ.
34 Cɛ y'a ka ko fɔ kiritigɛla Serak ɲɛ kɔrɔ, Hedad y'a jaabi ko: «O tɛ ten, nka ko bɛ nin cogo la. Kiiritigɛla y'a fɔ taamakɛla ye ko: «Nin cɛ Hedadi bɛ tiɲɛ fɔ i ye, katuguni a tɔgɔ bɔra dugubaw kɔnɔ sugo kɔrɔ ɲuman kosɔn.»
35 Kiiritigɛla ka kuma fɔlen kɔ, cɛ pɛrɛnna k'a fɔ ko: «Ne Matigi tɛ ten, katuguni don min na ne ye juru ni fini don fali kan, walisa k'u don a ka so kɔnɔ. U fila bɛɛ ye sɔsɔli kɛ

kiritigɛla ɲɛkɔrɔ, kelen y'a fɔ ko: «Ko kɛra ten, tɔ kelen y'a fɔ ko wɛrɛ tɛ.»
36 Hedad y'a fɔ o cɛ ye ko: «Warijɛ naani di ne ma, ne ka ne ka sugo kɔrɔ fɔ. Ne tɛna allowance si di; I ye dumuni naani minnu dun ne ka so kɔnɔ, i ka olu musaka di ne ma.»
37 Cɛ y'a fɔ Hɛdadi ye ko: «Tiɲɛ na, ne na dumuni min kɛ i ka so kɔnɔ, ne na o sara i ye, i ye juru ni fini min dogo i ka so kɔnɔ, i ka o dɔrɔn di ne ma.»
38 Hedad y'a jaabi kiritigɛla ɲɛkɔrɔ k'a fɔ cɛ ye ko: «Ne ma i ka sugo kɔrɔ fɔ i ye wa?» juru kɔrɔ ye ko i ka donw na janya i n'a fɔ juru , ani manto , ko i bɛna rezɛn nakɔ sɔrɔ i bɛna jiriden suguya bɛɛ dan min kɔnɔ .
39 Nin ye i ka sugo kɔrɔ ɲuman ye, sisan ne bɛ warijɛ naani di ne ma, ne bɛ minnu ɲini ka kɛ sara ye, katuguni ne tɛna i bila.
40 O cɛ pɛrɛnna Hedadi ka kuma fɔlenw fɛ, u fila bɛɛ ye sɔsɔli kɛ kiritigɛla ɲɛkɔrɔ, kiritigɛla ye ci bila a ka baarakɛlaw ma, ka u gɛn ka bɔ so kɔnɔ ni kɔrɔtɔ ye.
41 U taara sɔsɔli la kiritigɛla fɛ, Sodɔmɛkaw y'u mɛn tuma min na, u y'u lajɛ u lamini na ka pɛrɛn dunan ma, u y'a gɛn ka bɔ dugu kɔnɔ ni kɔrɔtɔ ye.
42 Cɛ tora a ka fali kan ni dusukasi ni kasi ye.
43 K'a to taama na, a kasilen don ko min kɛra a la Sodɔmu dugu tiɲɛnen kɔnɔ.

SABABU 19NAN

1 Sodɔmu duguw tun bɛ ni kiritigɛla naani ye ka kɛ dugu naani ye, u tɔgɔw tun ye Serak ye Sodɔmu dugu la, Sarkad dugu la Gomɔra, Zabnaki min bɛ Adma ani Menɔn.
2 Eliezer Ibrahima ka jɔnkɛ ye tɔgɔ wɛrɛw da u la, a ye Seraki kɛ Sakra ye, ka Sarkad kɛ Sakrura ye, Zebnaki ka kɛ Kezobimu ye, ka Menɔn kɛ Matzlodin ye.
3 Sodɔmu ni Gomɔrikaw ka sago kosɔn, u ye dilanw jɔ duguw nbɛdaw la, ni mɔgɔ dɔ nana o yɔrɔw la, u tun b'a minɛ k'a lase u ka dilan dɔ la, k'a da o yɔrɔw la ni fanga ye.
4 A dalen tun bɛ tuma min na, cɛ saba tun bɛ jɔ a kun na, saba tun bɛ jɔ a sen kɔrɔ, k'a suma ni dilan janya ye, ni cɛ tun ka dɔgɔ ni dilan ye, o cɛ wɔɔrɔ tun bɛ a kɔrɔta a kun kelen kelen bɛɛ la, ni a kulela u ye, u tun tɛ a jaabi.
5 Ni a janya tun ka bon ni dilan ye, u tun bɛ dilan fan fila sama ɲɔgɔn na a kun kelen kelen bɛɛ la, fo cɛ ka se saya da la.
6 Ni a tora ka pɛrɛn u fɛ, u tun bɛ a jaabi ko: «Mɔgɔ min bɛ na an ka jamana na, o na kɛ ten.»
7 Sodɔmu dugu mɔgɔw ye o kow bɛɛ mɛn tuma min na, u y'u yɛrɛ tanga ka na yen.
8 Ni faantan dɔ nana u ka jamana na, u tun bɛ warijɛ ni sanu di a ma, ka welewele da dugu bɛɛ kɔnɔ ko u kana dumunifɛn dɔ di a ma, ni dunan tora yen tile dɔw, ka sa kɔngɔ fɛ, k'a sɔrɔ a ma se ka nbuuru dɔ sɔrɔ, o tuma na, a salen, dugumɔgɔw bɛɛ tun bɛ na u ka warijɛ ni sanu, u ye minnu di a ma, olu ta.
9 U ye warijɛ walima sanu min di a ma, olu tun bɛ se k'o dɔn, u y'a ta ka segin a kan, a salen, u y'a ka finiw bɔ a la, ka kɛlɛ kɛ u la, ka se sɔrɔ a sigiɲɔgɔn kan, o y'u minɛ.
10 O kɔfɛ, u tun b'a fɛ k'a ta k'a su don kungokolon kɔnɔ jirisun dɔw kɔrɔ. Mɔgɔ o mɔgɔ nana u fɛ ka sa u ka jamana kɔnɔ, u tun bɛ o kɛ tile bɛɛ la.
11 Waati tɛmɛnen kɔ, Saran ye Eliezer bila ka taa Sodɔmu, ka taa Lɔti ye, k'a ɲininka a ka ko la.
12 Eliezer taara Sodɔmu, a ye Sodɔmu cɛ dɔ kunbɛn, a ni dunan dɔ tun bɛ kɛlɛ la, Sodɔmu cɛ ye faantan cɛ ka finiw bɛɛ bɔ a la ka taa.
13 O cɛ faantan pɛrɛnna Eliezer ma k'a ka nɛɛma deli Sodɔmɛ cɛ ye min kɛ a la.
14 A y'a fɔ a ye ko: «Mun na i bɛ nin wale kɛ faantan min nana i ka jamana na?»
15 Sodɔmu cɛ y'a fɔ Eliezer ye ko: «Nin cɛ ye i balimakɛ ye wa, walima Sodɔmu mɔgɔw y'i kɛ kiritigɛla ye bi, i bɛ kuma nin cɛ in ko la wa?»
16 Eliezer ye sɔsɔli kɛ ni Sodɔmu cɛ ye faantan kosɔn, Eliezer gɛrɛla ka faantan ka finiw ta ka bɔ Sodɔmu cɛ la, a ye teliya ka Eliezer gosi ni kabakurun ye a ɲɛda la.
17 Joli caman bɔra Eliezer ɲɛda la, cɛ ye o joli ye tuma min na, a ye Eliezer minɛ k'a fɔ ko: «I ka ne sara di ne ma, ka da a kan ne ye nin joli jugu in bɔ i ɲɛda la, katuguni laada ni sariya bɛ an ka jamana kɔnɔ.»
18 Eliezer y'a fɔ a ye ko: «I ye ne jogin, k'a ɲini ne fɛ ne ka i ka sara sara i ye. Eliezer ma sɔn ka Sodɔmu cɛ ka kuma lamɛn.
19 Cɛ ye Eliyezer minɛ k'a lase Sodɔmu kiritigɛla Sakra ma, walisa a ka kiri tigɛ.
20 Cɛ y'a fɔ kiritigɛla ye k'a fɔ ko: «Ne matigi b'i deli, nin cɛ in ye nin kɛ, katuguni ne ye kabakurun dɔ gosi a ɲɛda la, joli bɔra a ɲɛda la, nka a t'a fɛ ka ne ka sara di ne ma.»
21 Kiiritigɛla y'a fɔ Eliezer ye ko: «Nin cɛ bɛ tiɲɛ fɔ i ye, a ka sara di a ma, katuguni an ka jamana laada ye nin ye. Eliezer ye kiritigɛla ka kuma mɛn, a ye kabakurun kɔrɔta ka kiritigɛla bugɔ, kabakurun y'a gosi a ɲɛda la, joli bɔnna kosɛbɛ ka bɔ kiritigɛla ɲɛda la, Eliezer ko: «Ni nin kɛra i ka jamana laada ye, ne tun ka kan ka min di a ma, i ka o di nin cɛ ma, katuguni o kɛra i ka latigɛ ye, i de y'a latigɛ.
22 Eliezer ye Sodɔmu cɛ to kiritigɛla fɛ ka taa.
23 Elam masakɛw ye kɛlɛ kɛ ni Sodɔmu masakɛw ye tuma min na, Elam masakɛw ye Sodɔmɛ nafolo bɛɛ minɛ, u ye Lɔti minɛ jɔnya la, n'a ka nafolo ye, a fɔra Ibrahima ye tuma min na, a taara kɛlɛ kɛ ni Elam masakɛw ye, a ye Lɔti ka nafolo bɛɛ bɔ u bolo ani Sodɔmu nafolo bɛɛ.
24 O waati la, Lɔti muso ye denmuso dɔ bange a ye, a y'a tɔgɔ da ko Paliti, k'a fɔ ko: «Katuguni Ala y'a ni a somɔgɔw bɛɛ kisi Elam masakɛw ma. Lɔti denmuso Paliti kɔrɔbayara, Sodɔmu cɛ dɔ y'a ta ka kɛ muso ye.
25 Faantan dɔ nana dugu kɔnɔ ka balo ɲini, a tora dugu kɔnɔ tile dɔw la, Sodɔmukaw bɛɛ y'a fɔ u ka laadalakow ye ko u kana nbuuru dɔɔni di nin cɛ ma a ka dumuni kɛ, fo a ka salen bin dugukolo kan, u y'o kɛ.
26 Luti denmuso Paliti ye nin cɛ dalen ye nbɛdaw la kɔngɔ b'a la, mɔgɔ si ma foyi di a ma walisa k'a to a ka ɲɛnamaya, nka a tun bɛ ka sa.
27 O cɛ hinɛ donna a ni la, a ye dumuni di a ma dogo la tile caman kɔnɔ, o cɛ ni lakununna.
28 A tun bɛ taa ji ta tuma min na, a tun bɛ buru don jifilen kɔnɔ, ni a sera faantan tun bɛ yɔrɔ min na, a tun bɛ buru ta daga kɔnɔ k'a di a ma a ka dumuni kɛ. a ye tile caman kɛ ten.
29 Sodɔmu ni Gomɔrɛ mɔgɔw bɛɛ y'u yɛrɛ ɲininka cogo min na nin cɛ bɛ se ka kɔngɔ muɲu tile caman kɔnɔ.
30 U y'a fɔ ɲɔgɔn ye ko: «Nin bɛ se ka kɛ a ka dumuni ni minni dɔrɔn de ye, katuguni mɔgɔ si tɛ se ka kɔngɔ muɲu tile caman kɔnɔ, ka ɲɛnamaya kɛ i ko nin cɛ, hali ni a ɲɛda

ma Changé. cɛ saba y'u dogo yɔrɔ dɔ la, faantan sigilen bɛ yɔrɔ min na, k'a dɔn jɔn de nana ni dumuni ye a bolo.
31 Loti denmuso Paliti bɔra o don na ka ji ta, a ye nbuuru don a ka jifilen kɔnɔ, a taara ji sama faantan ka yɔrɔ la, a ye nbuuru bɔ daga kɔnɔ k'a di faantan ma, a y'o dun.
32 Palti ye min kɛ faantan na, o cɛ saba ye o ye, u y'a fɔ a ye ko: «E de y'a dɛmɛ, o de y'a to kɔngɔ ma kɛ a la, a ɲɛda ma yɛlɛma, a ma sa i ko tɔw.»
33 O cɛ saba bɔra u dogolen yɔrɔ la, u ye Paliti ni nbuuru minɛ min tun bɛ faantan bolo.
34 U ye Paliti minɛ k'a lase u ka kiritigɛlaw ɲɛ kɔrɔ, u y'a fɔ u ye ko: «A ye nin kɛ, ale de ye dumuni di faantan ma, o de kosɔn a ma sa nin waati bɛɛ la. sisan o de kosɔn ɲangili min ka kan ka sɔrɔ nin muso in kan, o fɔ an ye, k'a sababu kɛ a ye an ka sariya tiɲɛ.
35 Sodɔmɛ ni Gomɔri mɔgɔw ye ɲɔgɔn lajɛn ka tasuma mana dugu nbɛda la, u ye muso minɛ k'a fili tasuma la, a jeni ka kɛ buguri ye.
36 Adma dugu kɔnɔ, muso dɔ tun bɛ yen, u ye o ɲɔgɔn kɛ a la.
37 Katuguni taamakɛla dɔ nana Adma dugu kɔnɔ ka to yen su bɛɛ, a tun b'a fɛ ka taa so sɔgɔma, a y'i sigi npogotiginin fa ka so da la, ka to yen, i n'a fɔ tile binna cogo min na, a sera o yɔrɔ la cogo min na. sungurunnin y'a ye ko a sigilen bɛ so da la.
38 Yesu y'a ɲini a fɛ a ka ji min, a y'a fɔ a ye ko: «E ye jɔn ye?» a y'a fɔ a ye ko: «Ne tun bɛ taa sira kan bi, ka se yan, tile bintɔ, o de la ne na to yan su bɛɛ, sɔgɔma, ne na wuli joona ka taa n ka taama na.»
39 Npogotiginin donna so kɔnɔ ka nbuuru ni ji ta cɛ fɛ a ka dumuni kɛ ka min.
40 O ko dɔnna Admakaw fɛ, u ye ɲɔgɔn lajɛ ka na ni sungurunnin ye kiritigɛlaw ɲɛkɔrɔ, walisa u ka kiri tigɛ a kan o wale in kosɔn.
41 Kiiritigɛla y'a fɔ ko: «Saya kiri ka kan ka tɛmɛ nin muso kan, katuguni a ye an ka sariya tiɲɛ, o de kosɔn a ka ko latigɛlen don.»
42 O duguw mɔgɔw ye ɲɔgɔn lajɛn ka npogotiginin labɔ ka npogotiginin tulu kɛ a kun na ka taa a bila a sen na, i n'a fɔ kiritigɛla y'a fɔ cogo min na, u y'a bila sumanw kulu dɔ ɲɛkɔrɔ, minnu tun bɛ u ka sogow kɔnɔ o waati la, sumanw y'u pan a kan k'a sɔgɔ fo a farikolo bɛɛ fununna.
43 Npogotiginin pɛrɛnna sumanw kosɔn, nka mɔgɔ si ma a kɔlɔsi, ka hinɛ a la, a kulekan wulila ka taa sankolo la.
44 Matigi dimina o ko la ani Sodɔmu duguw ka baara bɛɛ la, katuguni dumuni caman tun bɛ u bolo, u tun bɛ lafiya sɔrɔ u cɛma, hali bi u tun tɛ se ka faantanw ni dɛsɛbaatɔw balo, wa o donw na, u ka kɛwale juguw ni u ka jurumuw cayara Matigi ɲɛ kɔrɔ.
45 Matigi ye mɛlɛkɛ fila wele minnu nana Ibrahima ka so, ka Sodɔmu ni a duguw halaki.
46 Mɛlɛkɛw wulila ka bɔ Ibrahima ka fanibugu da la, u kɛlen kɔ ka dumuni kɛ ka minni kɛ, u sera Sodɔmu wula fɛ, Lɔti sigilen tun bɛ Sodɔmu da la, a y'u ye tuma min na, a wulila ka u kunbɛn, a y'i biri duguma.
47 A y'u digi kosɛbɛ k'u lase a ka so kɔnɔ, ka dumunifɛnw di u ma, u ye minnu dun, u tora su bɛɛ a ka so kɔnɔ.
48 Mɛlɛkɛw y'a fɔ Lɔti ye ko: «Wuli ka bɔ nin yɔrɔ la, e ni i ta bɛɛ, walisa i kana halaki dugu ka tilenbaliya la, katuguni Matigi na nin yɔrɔ halaki.»
49 Mɛlɛkɛw ye Loti bolo ni a muso bolo minɛ, ani a denw bolo ani a ta bɛɛ, ka taa n'a ye ka a bila duguw kɔkan.
50 U y'a fɔ Lɔti ye ko: «I ka boli i ka ɲɛnamaya kosɔn, a ni a ta bɛɛ bolila.»
51 O kɔ, Matigi ye kiburu ni tasuma nana ka bɔ sankolo la Sodɔmu ni Gomɔri duguw bɛɛ kan.
52 A ye o duguw ci, kɛnɛba ni dugudenw bɛɛ, ani dugukolo kan fɛn minnu falen don. Lɔti muso Ado y'a kɔ filɛ ka duguw halakili ye, katuguni a denmuso minnu tora Sodɔmu, olu hinɛ donna a la, katuguni u ma taa n'a ye.
53 A y'a kɔ filɛ tuma min na, a kɛra kɔgɔ jɔlan ye, a bɛ o yɔrɔ la fo ka na se bi ma.
54 Misi minnu tun jɔlen bɛ o yɔrɔ la don o don, olu tun bɛ kɔgɔ sɔgɔ fo u senw da la, sɔgɔma a tun bɛ bɔ kokura, u tun bɛ a sɔgɔ kokura fo ka na se bi ma.
55 Lɔti ni a denmuso fila minnu tora a fɛ, olu bolila ka boli ka taa Adulam kɔdingɛ kɔnɔ, u tora yen waati dɔ kɔnɔ.
56 Ibrahima wulila sɔgɔmada joona fɛ walisa k'a lajɛ min kɛra Sodɔmu duguw la. A y'a filɛ k'a ye ko duguw sisi bɛ ka wuli i n'a fɔ foro sisi.
57 Lɔti n'a denmuso fila tora kɔdingɛ kɔnɔ, ka u fa diwɛn min, ka da a fɛ, katuguni u ko mɔgɔ si tɛ dugukolo kan min bɛ se ka kisɛ labɔ u la, katuguni u tun b'a miiri ko dugukolo bɛɛ halakira.
58 U fila bɛɛ da la u fa fɛ, u kɔnɔma donna ka denkɛw bange, den fɔlɔw y'a denkɛ tɔgɔ da Mowabu k'a fɔ ko: «Ne fa de y'a kɔnɔ ta. ale de ye Mowabukaw fa ye fo ka na se bi ma.
59 A dɔgɔkɛ fana y'a denkɛ wele ko Benami. ale de ye Amɔn bɔnsɔnw fa ye fo ka na se bi ma.
60 O kɔfɛ, Lɔti n'a denmuso fila bɔra yen, ka sigi Jurdɛn baji fan dɔ fɛ n'a denmuso fila n'u denkɛw ye, Loti denkɛw bonyalen don, u taara musow ta ka bɔ Kanan jamana na, u ye denw bange, u ye den sɔrɔ ka caya.

SABABU 20NAN

1 O waati la, Ibrahima bɔra Mamre kɛnɛ kan, ka taa Filisitikaw ka jamana la, ka sigi Gerar. Ibrahima ka san mugan ni duurunan na Kanan jamana na, ani Ibrahima ka san kɛmɛnan na, a sera Gerar Filisitikaw ka jamana na.
2 U donna jamana kɔnɔ tuma min na, a y'a fɔ a muso Saran ye ko: «Mɔgɔ o mɔgɔ bɛ i ɲininka, a fɔ i ye ne balimamuso ye, walisa an ka kisi jamana sigibagaw ka juguya ma.»
3 Ibrahima sigilen tun bɛ Filisitikaw ka jamana kɔnɔ tuma min na, Filisitikaw ka masakɛ Abimelɛki ka baarakɛlaw y'a ye ko Saran cɛ ka ɲi kosɛbɛ, u ye Ibrahima ɲininka a ko la, a ko: «Ne balimamuso don.»
4 Abimelɛki ka baarakɛlaw taara Abimɛlɛki fɛ k'a fɔ ko: «Cɛ dɔ bɔra Kanan jamana na ka sigi o jamana kɔnɔ, balimamuso dɔ b'a fɛ min cɛ ka ɲi kosɛbɛ.»
5 Abimelɛki ye a ka baarakɛlaw ka kuma mɛn minnu ye Sara tanu a ye, Abimelɛki ye a ka sɔrɔdasi ɲɛmɔgɔw ci ka taa ni Sara ye masakɛ fɛ.
6 Sara sera Abimelɛki ka so, masakɛ y'a ye ko Sara cɛ ka ɲi, a diyara a ye kosɛbɛ.
7 A gɛrɛla a la k'a fɔ a ye ko: «I nana ni cɛ min ye an ka jamana na, o ye mun ye i bolo?» Saran y'a jaabi k'a fɔ ko ale ye ne balimakɛ ye, an bɔra Kanan jamana na ka taa sigi yɔrɔ o yɔrɔ la.

8 Abimelɛki y'a fɔ Saran ye ko: «Ne ka jamana bɛ i ɲɛ kɔrɔ, i ka i balima bila nin jamana yɔrɔ o yɔrɔ la min ka di i ye, an ka kan k'a kɔrɔta ani k'a kɔrɔta ka tɛmɛ jamana mɔgɔw bɛɛ kan, k'a masɔrɔ a ye i balimakɛ ye.»
9 Abimelɛki ye ci bila ka Ibrahima wele, Ibrahima taara Abimelɛki fɛ.
10 Abimelɛki y'a fɔ Ibrahima ye ko: «Ne ye ci fɔ ko i ka bonya i ko i b'a fɛ cogo min na i balimamuso Sara kosɔn.»
11 Ibrahima bɔra masakɛ la, masakɛ ka nilifɛnw tugura a nɔfɛ.
12 I ko wula fɛ, sani mɔgɔw ka u da ka lafiɲɛ, masakɛ tun sigilen bɛ a ka masasigilan kan, sunɔgɔba donna a la, a y'i da masasigilan kan ka sunɔgɔ fo sɔgɔma.
13 A ye siko kɛ ko Matigi ka mɛlɛkɛ dɔ nana a fɛ ni npan bɔlen ye a bolo, mɛlɛkɛ jɔlen tora Abimelɛki kun na, a tun b'a fɛ k'a faga ni npan ye, masakɛ siranna kosɛbɛ a ka sugo la, a y'a fɔ mɛlɛkɛ ye ko: «Ne ye jurumu jumɛn kɛ i la, ko i nana ne faga ni i ka npan ye?»
14 Mɛlɛkɛ y'a jaabi k'a fɔ Abimelɛki ye ko: «I nana ni muso min ye i ka so kunun su fɛ, i bɛ sa, katuguni muso furulen don, Ibrahima muso min nana i ka so. o de kosɔn sisan, o cɛ segin a muso ma, katuguni a muso don. Ni i man kan k'a kɔsegin, i k'a dɔn ko i na sa tiɲɛ na, e ni i ta bɛɛ.»
15 O su in na, kulekanba donna Filisitikaw ka jamana kɔnɔ, jamana sigibagaw ye cɛ dɔ ja ye min jɔlen bɛ ni npan bɔlen ye a bolo, a ye jamana sigibagaw bugɔ ni npan ye, ɔwɔ, a tora ka u bugɔ.
16 Matigi ka mɛlɛkɛ ye Filisitikaw ka jamana bɛɛ gosi o su in na, ka ɲagami kosɛbɛ o su in na ani o duguje.
17 Denso bɛɛ tun datugulen don, ani u den bɛɛ tun datugulen don, Matigi bolo tun bɛ u kan Ibimalɛki muso Sara kosɔn.
18 Sɔgɔma, Abimelɛki kununna ni siran ni hakili ɲagami ani siranba ye, a ye ci bila ka taa a ka baarakɛlaw wele ka na a ka sugo lakali u ye, jama siranna kosɛbɛ.
19 Cɛ dɔ jɔlen tun bɛ masakɛ ka baarakɛlaw cɛma, a y'a fɔ masakɛ ye ko: «Masakɛ kuntigi, i ka nin muso lasegin a cɛ ma, katuguni a cɛ don, katuguni o ɲɔgɔn kɛra Misira masakɛ la, nin cɛ nana Misira tuma min na.»
20 A y'a fɔ a muso ko la ko: «Ne balimamuso don, katuguni a nana sigi jamana min na, a bɛ o kɛ ten.»
21 Faraon ye ci bila ka taa muso in ta ka kɛ muso ye, Matigi ye tɔɔrɔ juguw lase a ma fo ka muso segin a cɛ ma.
22 O de y'a to sisan, masakɛ kuntigi, min kɛra jamana bɛɛ la kunun su fɛ, i k'o dɔn, katuguni siranba ni dimi ni kasiba kɛra, an b'a dɔn ko i ye muso min ta, o de kosɔn.
23 Sisan, aw ka nin muso lasegin a cɛ ma, walisa a kana kɛ an na i ko a kɛra Misira masakɛ Faraon n'a ka jamanadenw na, walisa an kana sa. Abimelɛki ye teliya ka Saran wele, ka Saran wele, a nana a ɲɛfɛ, a ye Ibrahima wele, a nana a ɲɛfɛ.
24 Abimɛlɛki y'a fɔ u ye ko: «Aw ye nin baara jumɛn kɛ k'a fɔ ko aw ye balimakɛ ni balimamuso ye, ne ye nin muso ta ka kɛ muso ye?»
25 Ibrahima y'a fɔ ko: «Katuguni ne tun b'a miiri ko ne bɛna saya tɔɔrɔ ne muso kosɔn. Abimelɛki ye sagaw ni sagagɛnw ni jɔnw ni jɔnmuso cɛw ta, ani warijɛ ba kelen, ka olu di Ibrahima ma, ka Sara kɔsegin a ma.
26 Abimelɛki y'a fɔ Ibrahima ye ko: «Jamana bɛɛ bɛ i ɲɛ kɔrɔ, i mana i sago kɛ yɔrɔ o yɔrɔ, i ka sigi a kɔnɔ.»
27 Ibrahima ni a muso Saran bɔra masakɛ ɲɛ kɔrɔ ni bonya ni bonya ye, ka sigi jamana kɔnɔ Gerar.
28 Filisitikaw ni masakɛ ka jɔnw bɛɛ tun bɛ tɔɔrɔ la hali bi, mɛlɛkɛ ye tɔɔrɔ min lase u ma su bɛɛ la Sara kosɔn.
29 Abimelɛki ye ci bila ka Ibrahima wele k'a fɔ ko: «I ka Matigi i ka Ala deli i ka jɔnw kosɔn, walisa a ka nin saya ban an cɛma.»
30 Ibrahima ye delili kɛ Abimelɛki n'a ka mɔgɔw kosɔn, Matigi ye Ibrahima ka delili lamɛn, ka Abimelɛki ni a ka mɔgɔw bɛɛ kɛnɛya.

SABABU 21NAN

1 Ibrahima sigilen san kelen ni kalo naani Filisitikaw ka jamana la Gerari, o waati la, Ala taara bɔ Sara ye, Matigi hakili jigira a la, ka kɔnɔ ta ka denkɛ bange Ibrahima ye.
2 Ibrahima ye denkɛ min bangera a ye, Saran ye o tɔgɔ da ko Isaka.
3 Ibrahima ye a denkɛ Isaka boloko a si tun bɛ tile 8 la, i ko Ala tun y'a fɔ Ibrahima ye cogo min na a ka bɔnsɔn na. Isaka wolola tuma min na, Ibrahima si tun ye san kɛmɛ ni Saran ye san bi kɔnɔntɔn.
4 Den kɔrɔbayara ka sin tigɛ, Ibrahima ye seliba kɛ Isaka ka sin tigɛ don min na.
5 Sem ni Ebɛri ni jamana jamaba bɛɛ, ani Filisitikaw ka masakɛ Abimelɛki, ani a ka baarakɛlaw, ani a ka kɛlɛbolo kuntigi Fikɔli, nana dumuni kɛ ka minni kɛ ani ka ɲagali Ibrahima ye seli min kɛ a denkɛ Isaka ka sin bɔ don na.
6 Ibrahima facɛ Tera ni a balimakɛ Nakɔri fana nana ka bɔ Haran, olu ni u ta bɛɛ, katuguni u nisɔndiyara kosɛbɛ k'a mɛn ko denkɛ dɔ bangera Sara fɛ.
7 U sera Ibrahima fɛ, u ye dumuni kɛ ka minni kɛ Ibrahima ye seli min kɛ Isaka ka sin bɔ don na.
8 Tera ni Nakɔri ɲagalila Ibrahima fɛ, u tora a fɛ tile caman Filisitikaw ka jamana kɔnɔ.
9 O waati la, Rewu denkɛ Serug sara, Ibrahima denkɛ Isaka wolo san fɔlɔ la.
10 Serug ka san kɛmɛ fila ni bi saba ni kɔnɔntɔn, a sara.
11 Ibrahima denkɛ Ismaɛl kɔrɔla o donw na. a si tun ye san tan ni naani ye tuma min na Saran ye Isaka bange Ibrahima ye.
12 Ala tora Ibrahima denkɛ Ismaɛl fɛ, a kɔrɔla, a ye bɛlɛkisɛ dege ka kɛ bɛlɛkisɛtigi ye.
13 Isaka si tun bɛ san duuru la tuma min na, a ni Ismaɛl tun sigilen bɛ fanibugu da la.
14 Ismaɛl sera Isaka ma, a y'i sigi a kɛrɛfɛ, a ye bɛlɛkisɛ ta k'a sama ka bɛlɛkisɛ don a kɔnɔ, a tun b'a fɛ ka Isaka faga.
15 Saran y'a ye ko Ismaɛl tun b'a fɛ ka min kɛ a denkɛ Isaka la, o y'a dusu tiɲɛ kosɛbɛ a denkɛ kosɔn, a ye ci bila ka Ibrahima wele k'a fɔ a ye ko: «Nin jɔnmuso n'a denkɛ gɛn ka bɔ yen, katuguni a denkɛ tɛna kɛ ne denkɛ ciyɛntala ye, katuguni a y'a ɲini ka nin de kɛ a la bi.»
16 Ibrahima ye Saran kumakan lamɛn, a wulila sɔgɔmada joona fɛ, a ye nbuuru tan ni fila ni jifilen kelen ta, a ye min di Hagar ma, ka a bila ka taa n'a denkɛ ye, Agar taara n'a denkɛ ye kungokolon kɔnɔ, u ni kungo kɔnɔ sigibagaw sigira Paran kungokolon kɔnɔ, Ismaɛl tun ye bɛlɛkisɛtigi ye kungo kɔnɔ waati jan.
17 O kɔfɛ, ale n'a ba taara Misira jamana na, u sigira yen, Agar ye muso ta a denkɛ ye Misira, a tɔgɔ ye ko Meriba.

18 Ismaɛl muso kɔnɔ ta ka denkɛ naani ni denmuso fila bange, o kɔfɛ, Ismaɛl ni a ba n'a muso ni a denw taara ka segin kungokolon kɔnɔ.
19 U ye fanibuguw dilan kungokolon kɔnɔ, u sigilen bɛ yɔrɔ min na, ka taa taama na, ka sɔrɔ ka lafiɲɛ kalo o kalo ni san o san.
20 Elohim ye sagaw ni sagaw ni fanibuguw di Ismaɛl ma a fa Ibrahima kosɔn.
21 Ismaɛl tora kungokolonw ni fanibuguw kɔnɔ, a tun bɛ taama ka lafiɲɛ waati jan kɔnɔ, nka a ma a fa ɲɛda ye.
22 Waati dɔ tɛmɛnen kɔ, Ibrahima y'a fɔ a muso Saran ye ko: «Ne bɛ taa ne denkɛ Ismaɛl ye, katuguni ne b'a fɛ k'a ye, katuguni ne ma a ye kabini tuma jan.»
23 Ibrahima donna a ka ɲɔgɔmɛ dɔ kan ka taa kungokolon kɔnɔ ka taa a denkɛ Ismaɛl ɲini, katuguni a y'a mɛn ko a ni a bolofɛnw bɛɛ sigilen bɛ fanibugu dɔ kɔnɔ kungokolon kɔnɔ.
24 Ibrahima taara kungokolon kɔnɔ, a sera Ismaɛl ka fanibugu la tilelafana fɛ, a ye Ismaɛl nɔ ɲini, a ye Ismaɛl muso sɔrɔ a sigilen bɛ fanibugu kɔnɔ n'a denw ye, a cɛ Ismaɛl ni a ba tun tɛ u fɛ.
25 Ibrahima ye Ismaɛl muso ɲininka ko: «Ismaɛl taara min?» A ko: «A taara foro la ka sogo ɲini, Ibrahima tun bɛ ɲɔgɔmɛ kan hali bi, katuguni a tun t'a fɛ ka jigin duguma i ko a ye kali a muso Sara la cogo min na ko a tɛna jigin ɲɔgɔmɛ kan.»
26 Ibrahima y'a fɔ Ismaɛl muso ye ko: «Ne denmuso, ji dɔɔni di ne ma ne ka min, katuguni ne sɛgɛnnen don taama na.»
27 Ismaɛl muso y'a jaabi k'a fɔ Ibrahima ye ko: «Ji ni nbuuru tɛ an bolo, a tora ka sigi fanibugu kɔnɔ, a ma Ibrahima kɔlɔsi, a ma a ɲininka a ye jɔn ye.»
28 Nka a tun bɛ ka a denw bugɔ fanibugu kɔnɔ, a tun bɛ ka u danga, a tun bɛ a cɛ Ismaɛl fana danga k'a kɔrɔfɔ, Ibrahima ye Ismaɛl muso ka kuma mɛn a denw ye, a dimina kosɛbɛ, a ma diya a ye.
29 Ibrahima ye muso wele ka bɔ fanibugu kɔnɔ ka bɔ a fɛ, muso nana jɔ Ibrahima kɛrɛfɛ, katuguni Ibrahima tun sigilen bɛ ɲɔgɔmɛ kan.
30 Ibrahima y'a fɔ Ismaɛl muso ye ko: «Ni i cɛ Ismaɛl seginna so, i ka nin kuma fɔ a ye.
31 Cɛkɔrɔba dɔ bɔra Filisitikaw ka jamana na ka na i ɲini yan, a yecogo ni a ja tun bɛ ten. Ne m'a ɲininka a ye jɔn ye, k'a ye ko i tɛ yan, a kumana ne fɛ k'a fɔ ne ye ko: «I cɛ Ismaɛl seginna k'a fɔ a ye nin cogo la, nin cɛ y'a fɔ ko: Ni i sera so, i ye fanibugu min bila yan, i ka nin nɛgɛ bɔ, ka nɛgɛ wɛrɛ da a nɔ na.
32 Ibrahima y'a ka cikanw dafa muso ye, a y'i kɔsegin ka taa ɲɔgɔmɛ kan ka taa so.
33 O kɔ, Ismaɛl nana ka bɔ u nɔfɛ, a ni a ba seginna ka taa fanibugu kɔnɔ, a muso ye nin kuma fɔ a ye.
34 Cɛkɔrɔba dɔ bɔra Filisitikaw ka jamana na ka na i ɲini. Ne m'a ɲininka a ye jɔn ye, k'a ye ko i tɛ so kɔnɔ, a ko ne ye ko: Ni i cɛ nana so, i k'a fɔ a ye, cɛkɔrɔba ko ten, i ye fanibugu min da yan, i ka o nɛgɛ bɔ ka nɛgɛ wɛrɛ da a nɔ na.
35 Ismaɛl y'a muso ka kuma mɛn, a y'a dɔn ko a fa don, a muso ma bonya da a kan.
36 Ismaɛl ye a fa ka kuma faamu, a ye min fɔ a muso ye, Ismaɛl ye a fa kan lamɛn, Ismaɛl ye o muso gɛn ka taa.
37 O kɔ, Ismaɛl taara Kanan jamana na, a ye muso wɛrɛ ta ka taa n'a ye a ka fanibugu la, a sigilen tun bɛ yɔrɔ min na.
38 San saba tɛmɛnen kɔ, Ibrahima y'a fɔ ko: «Ne bɛ taa ne denkɛ Ismaɛl ye tugun, katuguni ne ma a ye kabini tuma jan.»
39 A donna a ka ɲɔgɔmɛ kan ka taa kungokolon kɔnɔ, ka se Ismaɛl ka fanibugu la tilelafana fɛ.
40 A muso bɔra fanibugu kɔnɔ, a muso bɔra fanibugu kɔnɔ, a ko: «A tɛ yan ne matigi, katuguni a taara sogo ɲini foro kɔnɔ, ka ɲɔgɔmɛw balo, muso y'a fɔ Ibrahima ye ko: «I ka ne makɛ don fanibugu kɔnɔ ka nbuuru dɔ dun, katuguni i ni ka kan ka sɛgɛn taama kosɔn.»
41 Ibrahima y'a fɔ a ye ko: «Ne tɛna jɔ, katuguni ne kɔrɔtɔlen don ka taa ɲɛ, nka i ka ji dɔɔni di ne ma, katuguni minnɔgɔ bɛ ne la. Muso y'i teliya ka boli ka don fanibugu kɔnɔ, a ye ji ni nbuuru bɔ Ibrahima ye, a y'o bila a ɲɛ kɔrɔ, a y'a jija a ka dumuni kɛ, a ye dumuni kɛ ka minni kɛ, a dusukun dusu saalora, a ye dugawu kɛ a denkɛ Ismaɛl ye.
42 A ye dumuni kɛ ka ban, a ye Matigi tanu, a y'a fɔ Ismaɛl muso ye ko: «Ismaɛl nana so tuma min na, i ka nin kuma fɔ a ye.»
43 Cɛkɔrɔba dɔ bɔra Filisitikaw ka jamana na ka na i nɔfɛtaama, nka i tun tɛ yan. ne ye nbuuru ni ji bɔ a ye, a ye dumuni kɛ ka minni kɛ, a dusukun dusu saalora.
44 A ye nin kuma fɔ ne ye ko: Ni i cɛ Ismaɛl nana so, i k'a fɔ a ye ko: «I ka fanibugu nɛgɛso ka ɲi kosɛbɛ, i kana a bɔ fanibugu la.»
45 Ibrahima ye ci fɔ muso ye ka ban, a taara so kan ka taa a ka so ka taa Filisitikaw ka jamana na. Ismaɛl sera a ka fanibugu la tuma min na, a muso bɔra ka taa a kunbɛn ni nisɔndiya ni dusukun nisɔndiyalen ye.
46 A y'a fɔ a ye ko: «Cɛkɔrɔba dɔ nana yan ka bɔ Filisitikaw ka jamana na, a ɲɛda kɛra ten, a ye i ɲininka, i tun tɛ yan, o de la ne ye nbuuru ni ji bɔ, a ye dumuni kɛ ka minni kɛ, a dusukun dusu saalora.
47 A ye nin kuma fɔ ne ye ko: «Ni i cɛ Ismaɛl nana so, a fɔ a ye ko: «I ka fanibugu nɛgɛso ka ɲi kosɛbɛ, i kana a bɔ fanibugu la.»
48 Ismaɛl y'a dɔn ko a fa don, ko a muso y'a bonya.

SABABU 22NAN

1 O kɔ, Ismaɛl wulila ka a muso ni a denw ni a ka baganw ni a bolofɛnw bɛɛ ta ka bɔ yen ka taa a fa fɛ Filisitikaw ka jamana na.
2 Ismaɛl ye muso fɔlɔ min ta, Ibrahima y'o fɔ a denkɛ Ismaɛl ye ka kɛɲɛ ni muso fɔlɔ ye.
3 Ismaɛl ni a denw tora Ibrahima fɛ tile caman o jamana kɔnɔ, Ibrahima tora Filisitikaw ka jamana la kabini waati jan.
4 O tile cayara ka se san mugan ni wɔɔrɔ ma, o kɔfɛ, Ibrahima n'a ka baarakɛlaw ni a bolofɛnw bɛɛ bɔra Filisitikaw ka jamana na ka taa yɔrɔ jan, u gɛrɛla Heburuɔn dugu la, u tora yen, Ibrahima ka jɔnw ye kɔlɔnw sɔgɔ, Ibrahima ni a ta bɛɛ sigira ji da la, ani Filisitikaw ka masakɛ Abimelɛki ka baarakɛlaw a ye kibaruya mɛn ko Ibrahima ka baarakɛlaw ye kɔlɔnw sɔgɔ jamana dancɛw la.
5 U nana sɔsɔli kɛ ni Ibrahima ka jɔnw ye, u ye kɔlɔnba min sɔgɔ, u ye o sonya.
6 Filisitikaw ka masakɛ Abimelɛki ye o ko mɛn, a ni a ka kɛlɛbolo kuntigi Pikolo n'a ka cɛden mugan nana Ibrayima

fɛ, Abimelɛki ye kuma fɔ Ibrahima ye a ka jɔnw ko la, Ibrahima ye Abimelɛki kɔrɔfɔ a ka jɔnw ye kɔlɔn min bɔ a la.
7 Abimelɛki y'a fɔ Ibrahima ye ko: «Matigi ɲɛnama min ye dugukolo bɛɛ da, ne ma o ko mɛn ne ka jɔnw ye min kɛ i ka jɔnw na fo ka na se bi ma.»
8 Ibrahima ye sagaden wolonwula ta k'u di Abimelɛki ma k'a fɔ a ye ko: «I ka ninnu ta ne bolo walisa a ka kɛ ne seereya ye ko ne ye nin kɔlɔn in sɔgɔ.»
9 Ibimalɛki ye sagaden wolonwula minnu di a ma, Abimelɛki ye olu ta, katuguni a ye baganw ni sagagɛn caman fana di a ma, Abimelɛki ye kalifa kɛ Ibrahima ye kɔlɔn ko la, o de y'a to a ye o kɔlɔn wele ko Beerseba, katuguni u fila bɛɛ ye kali o ko la yen.
10 U fila bɛɛ ye layidu ta Bɛrɛseba, Abimelɛki wulila ni a ka kɛlɛbolo kuntigi Pikolo n'a ka cɛdenw bɛɛ ye, ka segin Filisitikaw ka jamana na, Ibrahima ni a ta bɛɛ sigira Bɛrɛseba, a tora o jamana la kabini waati jan.
11 Ibrahima ye nakɔba dɔ turu Bɛrɛseba dugu kɔnɔ, a ye da naani da o la ka ɲɛsin dugukolo fan naani ma, ka rezɛn nakɔ dɔ sɛnɛ o kɔnɔ, fo ni taamakɛla dɔ nana Ibrahima fɛ, a tun bɛ don da o daa la min tun bɛ a ka sira kan, ka to yen ka dumuni kɛ ka minni kɛ ka wasa, ka sɔrɔ ka taa.
12 Iburahima ka so tun dabɔra tuma bɛɛ mɔgɔw ye minnu tun bɛ tɛmɛn ka tɛmɛn, olu tun bɛ na dumuni kɛ ka minni kɛ Ibrahima ka so don o don.
13 Kɔngɔ tun bɛ mɔgɔ o mɔgɔ la ka na Ibrahima ka so, Ibrahima tun bɛ dumuni di a ma walisa a ka dumuni kɛ ka min ani ka wasa, ni mɔgɔ o mɔgɔ farilankolon nana a ka so, a tun bɛ finiw don a sago la, ka warijɛ ni sanu di a ma, ka Matigi ladɔnniya a la, ale min y'a da dugukolo kan. Ibrahima ye o de kɛ a si bɛɛ la.
14 Ibrahima ni a denw bɛɛ tun sigilen bɛ Bɛrɛseba.
15 Ibrahima balimakɛ Nakɔri ni a fa ni u ka mɔgɔw bɛɛ sigilen tun bɛ Haran, katuguni u ni Ibrahima ma na Kanan jamana na.
16 Nakɔri ye denw bange, Haran denmuso Milka, Ibrahima muso Sara balimamuso.
17 Denkɛ 8 minnu bangera a fɛ, olu tɔgɔw ye Uzi ni Buzi ni Kemuɛl ni Kesedi ni Kazo ni Pildasi ni Tidlaf ani Bɛtuɛl ye.
18 Nakɔri ye musomuso dɔ sɔrɔ, a tɔgɔ ko Reuma, a ye denkɛ naani bange Nakɔri ni Zebaki ni Gakasi ni Takasi ani Maaka ye.
19 Denmisɛn minnu wolola Nakɔri fɛ, olu tun ye denkɛ tan ni fila ye ka fara a denmusow kan, u ye denw fana wolo Haran.
20 Nakɔri denkɛ fɔlɔ Uz denkɛw tun ye Abi ni Keref ni Gadin ni Mɛlusi ani u balimamuso Dɛbora ye.
21 Buzi dencɛw tun ye Berakɛli ni Naamati ni Seva ani Madɔnu ye.
22 Kemuɛl denkɛw tun ye Aramu ni Rekɔb ye.
23 Kesed denkɛw tun ye Anamlɛki ni Mesayi ni Bɛnɔn ani Yifi ye. Kazo dencɛw tun ye Pildasi ni Meki ani Ɔfer ye.
24 Pildasi dencɛw tun ye Arudi ni Kamumu ni Mered ani Molɔki ye.
25 Tidlaf denkɛw tun ye Musan ni Kusan ani Mutsi ye.
26 Betuɛl denw tun ye Sekari ni Laban ani u balimamuso Rebɛka ye.
27 Nakɔri bɔnsɔn minnu wolola Haran dugu kɔnɔ, olu ye olu ye. Kemuɛl denkɛ Aramu ni a balimakɛ Rekɔb taara Haran, u ye kɔ dɔ sɔrɔ Efrate baji da la jamana kɔnɔ.
28 U ye dugu dɔ jɔ yen, u ye dugu tɔgɔ da Aramu denkɛ Petɔri tɔgɔ la, o ye Aram Naherayim ye fo ka na se bi ma.
29 Kesed bɔnsɔn fana taara sigi yɔrɔ sɔrɔyɔrɔ la, u taara kɔdingɛ dɔ sɔrɔ Sinar jamana kɛrɛfɛ, u sigilen bɛ yen.
30 U ye dugu dɔ jɔ yen, u ye o tɔgɔ da dugu la ko Kesed u fa tɔgɔ la, o ye jamana ye Kasdim fo ka na se bi ma, Kasdimw sigilen bɛ o jamana kɔnɔ, u ye den sɔrɔ, u cayara kosɛbɛ.
31 Nakɔri ni Ibrahima facɛ Tera taara muso wɛrɛ ta a kɔrɔbayalen kɔ, a tɔgɔ ko Pelila, a ye kɔnɔ ta ka denkɛ bange a ye, a y'a tɔgɔ da ko Zoba.
32 Tɛrɛ ye san mugan ni duuru sɔrɔ Zoba bangenen kɔ.
33 Tera sara o san kɔnɔ, o kɔrɔ ye ko Ibrahima denkɛ Isaka wolo san bisaba ni duurunan na.
34 Tera ka san kɛmɛ fila ni duuru kɛra, a su donna Haran.
35 Tera denkɛ Zoba ye san bisaba sɔrɔ, a ye Aramu ni Aklisi ni Merik bange.
36 Tera denkɛ Zoba denkɛ Aramu ye muso saba sɔrɔ, a ye denkɛ tan ni fila ni denmuso saba bange. Matigi ye nafolo ni bolofɛn caman di Zoba denkɛ Aramu ma, ani baganw ni sagaw ni sagaw caman, o cɛ cayara kosɛbɛ.
37 Zoba denkɛ Aramu n'a balimakɛ ni a somɔgɔw bɛɛ bɔra Haran ka taa sigiyɔrɔ sɔrɔ yɔrɔ min na, k'a masɔrɔ u ka nafolo tun ka bon kosɛbɛ fo u tun tɛ se ka to Haran. Katuguni u ni u balima Nakɔri bɔnsɔnw tun tɛ se ka jɔ Haran dugu kɔnɔ.
38 Zoba denkɛ Aramu taara n'a balimaw ye, u ye kɔba dɔ sɔrɔ yɔrɔ jan kɔrɔnfɛ jamana fan fɛ, ka sigi yen.
39 U ye dugu dɔ fana jɔ yen, u y'a tɔgɔ da ko Aram, u kɔrɔkɛ tɔgɔ la. o de ye Aram Zoba ye fo ka na se bi ma.
40 Ibrahima denkɛ Isaka tun bɛ ka bonya o donw na, a fa Ibrahima y'a kalan Matigi ka sira la walisa ka Matigi dɔn, Matigi tun bɛ a fɛ.
41 Isaka si tun bɛ san bisaba ni wolonwula la tuma min na, a balimakɛ Ismaɛl tun bɛ yaala-yaala fanibugu kɔnɔ.
42 Ismaɛl y'a yɛrɛ bonya Isaka ye k'a fɔ ko: «Ne si tun ye san tan ni saba ye tuma min na Matigi y'a fɔ ne fa ye ko a ka an boloko.
43 Isaka ye Ismaɛl jaabi ko: «Mun na i bɛ waso ne la nin ko la, i ye i farisogo fitinin min ta i fari la, Matigi ye ci min fɔ i ye o ko la?»
44 Matigi ɲɛnama don, ne fa Ibrahima ka Ala, ni Matigi y'a fɔ ne fa ye ko: `I denkɛ Isaka ta ka na ni saraka ye ne ɲɛ kɔrɔ, ne tɛna ne yɛrɛ tanga, nka ne na sɔn o ma ni ɲagali ye.
45 Isaka ye kuma min fɔ Ismaɛl ye, Matigi ye o mɛn, a kɛra ko ɲuman ye Matigi ɲɛ kɔrɔ, a y'a miiri ka Ibrahima kɔrɔbɔ o ko la.
46 Don sera, Ala denw nana u yɛrɛ bila Matigi ɲɛ kɔrɔ, Sitanɛ fana nana ni Elohim denw ye Matigi ɲɛ kɔrɔ.
47 Matigi y'a fɔ Sitanɛ ye ko: «I bɔra min?» Sitanɛ ye Matigi jaabi k'a fɔ ko: «Ka bɔ yaala ka taa dugukolo kan, ka yaala ka yaala a kɔnɔ.»
48 Matigi y'a fɔ Sitanɛ ye ko: «I ye mun fɔ ne ye dugukolo denw bɛɛ ko la?» Sitanɛ ye Matigi jaabi k'a fɔ ko: «Ne ye dugukolo denw bɛɛ ye minnu bɛ baara kɛ i ye, ka u hakili to i la ni u bɛ fɛn dɔ ɲini i fɛ.»
49 Ni i ye fɛn min ɲini i fɛ, ni i ye o di u ma, u bɛ sigi u lafiyalen na, ka i bila, u hakili tɛ to i la tun.

50 I ye Tera denkɛ Ibrahima ye, a tun tɛ den sɔrɔ fɔlɔ, a tun bɛ baara kɛ i ye ka sarakabɔlanw jɔ i ye a nana yɔrɔ o yɔrɔ, ka sarakaw lase u ma, ka i tɔgɔ fɔ tuma bɛɛ dugukolo mɔgɔw bɛɛ ye.
51 A denkɛ Isaka bangera a fɛ sisan, a ye i bila, a ye seliba kɛ jamana sigibagaw bɛɛ ye, a ɲinɛna Matigi kɔ.
52 A ka ko kɛlenw bɛɛ cɛma, a ma na ni saraka si ye i fɛ. Saraka jɛnita wala hɛrɛ saraka, misi, sagaden wala bakɔrɔn, a ye fɛn o fɛn faga a denkɛ bɔra sin na don min na.
53 Kabini a denkɛ bange waati fo ka na se bi ma, a si bɛ san bisaba ni wolonwula la, a ma sarakabɔlan si jɔ i ɲɛkɔrɔ, a ma na ni saraka si ye i ye, katuguni a y'a ye ko a ye min ɲini i ɲɛ, i y'o di, o de y'a to a y'i bila.
54 Matigi y'a fɔ Sitanɛ ye ko: «I ye ne ka jɔnkɛ Ibrahima jateminɛ nin cogo la wa?» sabu a bɔŋɔgɔnko si tɛ dugukolo kan, mɔgɔ dafalen ni tilennenya ne ɲɛ kɔrɔ, min bɛ siran Ala ɲɛ ka a yɛrɛ tanga kojugu ma. ne ɲɛnama don, ni ne tun b'a fɔ a ye ko: I denkɛ Isaka lamɔ ne ɲɛ kɔrɔ, a tɛna a bali ne ma, ka tɛmɛn o kan ni ne y'a fɔ a ye ko a ka saraka jɛnita lase ne ɲɛ kɔrɔ ka bɔ a ka sagaw walima a ka sagaw la.'
55 Sitanɛ ye Matigi jaabi k'a fɔ ko: «I y'a fɔ Ibrahima ye sisan, i na a lajɛ ni a tɛna sariya tiɲɛ bi, ka i ka kuma bila.»

SABABU 23NAN

1 O waati la, Matigi ka kuma sera Ibrahima ma, a y'a fɔ a ye ko: «Iburahima», a ko: «Ne filɛ nin ye.»
2 A y'a fɔ a ye ko: «I denkɛ kelenpe, i bɛ min kanu, Isaka, ta ka taa Moriya jamana na, k'a kɛ saraka jɛnita ye yen, kulu minnu bɛna jira i la, olu dɔ la kelen kan, katuguni i na sankaba ni Matigi nɔɔrɔ ye yen.»
3 Ibrahima y'a fɔ a yɛrɛ kɔnɔ ko: «Ne bɛ se ka ne denkɛ Isaka ni a ba Sara faranfasi cogo di, walisa k'a lamɔ ka kɛ saraka jɛnita ye Matigi ɲɛ kɔrɔ?»
4 Ibrahima donna fanibugu kɔnɔ, a y'i sigi a muso Saran ɲɛ kɔrɔ, ka nin kuma fɔ a ye.
5 Ne denkɛ Isaka kɔrɔla, a ma a ka Ala ka baara kalan kabini waati jan, sisan sini ne bɛ taa n'a ye Sem, ani a denkɛ Eber, a na Matigi ka siraw dege yen, katuguni u na a kalan ka Matigi dɔn ka fara a kan k'a dɔn ko ni a bɛ to ka delili kɛ Matigi ɲɛ kɔrɔ, a na a jaabi, o de kosɔn a na baara kɛcogo dɔn yen.
6 Saran ko: «I ye kuma ɲuman fɔ, taa ne makɛ ka a kɛ i ko i y'a fɔ cogo min na, nka i kana a yɔrɔ janya ne la, a kana to yen ka mɛn kojugu, katuguni ne ni sirilen bɛ a ni kɔnɔ.»
7 Ibrahima y'a fɔ Saran ye ko: «Ne denmuso, an ka Matigi an ka Ala deli walisa a ka ko ɲuman kɛ an ye.»
8 Saran y'a denkɛ Isaka ta, a tora a fɛ o su bɛɛ, a y'a susu k'a minɛ a bolo, ka cikanw di a ma fo sɔgɔma.
9 A y'a fɔ a ye ko: «Ne denkɛ, ne ni bɛ se ka a yɛrɛ faran ka bɔ i la cogo di?» A tun bɛ a susu hali bi k'a minɛ a la, ka cikanw di Ibrahima ma a ko la.
10 Saran y'a fɔ Ibrahima ye ko: «Ne makɛ, ne b'i deli i k'i janto i denkɛ la, k'i ɲɛ da a kan, katuguni denkɛ ni denmuso wɛrɛ tɛ ne fɛ ni ale tɛ.»
11 Aw kana a to yen. Ni kɔngɔ b'a la, aw ye dumuni di a ma, ni minnɔgɔ b'a la, aw ka ji di a ma a ka min. aw kana a to senna, a kana sigi tile la.
12 A kana a to a kelen na sira kan, i kana a waajibiya a sago la, nka a b'a fɔ i ye cogo min na, i k'o kɛ.
13 Saraka kasi kosɛbɛ su bɛɛ Isaka kosɔn, a ye ci fɔ a ye fo sɔgɔma.
14 Sɔgɔmada fɛ, Saran ye fini ɲumanba dɔ ɲɛnatɔmɔ ka bɔ a ka so kɔnɔ finiw cɛma, Abimelɛki ye minnu di a ma.
15 O kɔ, a ye fini don a denkɛ Isaka la, ka finimugu don a kun na, ka kabakurun sɔngɔ gɛlɛn dɔ datugu a kunsigi sanfɛ, ka balo di u ma sira la, u taara, Isaka taara n'a fa Ibrahima ye, u ka baaraden dɔw taara n'u ye ka taa u ye sira kan.
16 Sara taara n'u ye sira kan walisa k'u bila, u y'a fɔ a ye ko: «Segin fanibugu la.»
17 Saran y'a denkɛ Isaka ka kuma mɛn tuma min na, a kasilen don kosɛbɛ, a cɛ Ibrahima kasila n'a ye. Minnu taara n'u ye, olu fana kasilen don kosɛbɛ.
18 Saran y'a denkɛ Isaka minɛ k'a minɛ a bolo la, a y'a minɛ ka kasi ka to a fɛ, Saran y'a fɔ a ye ko: «Jɔn b'a dɔn ni bi kɔfɛ, ne na i ye tugun?»
19 U tun bɛ kasi ɲɔgɔn fɛ hali bi, Ibrahima ni Saran ni Isaka, ani mɔgɔ minnu tun bɛ u fɛ sira kan, olu bɛɛ tun bɛ kasi ɲɔgɔn fɛ, o kɔfɛ, Saran y'a kɔdon a denkɛ la, ka kasi kosɛbɛ.
20 Ibrahima taara ni a denkɛ Isaka ye walisa k'a lamɔ ka kɛ saraka ye Matigi ɲɛ kɔrɔ, i ko a y'a fɔ a ye cogo min na.
21 Ibrahima ye a ka kamalennin fila ta n'a ye, Agar denkɛ Ismaɛl ani a ka jɔnkɛ Eliyezer, u taara ɲɔgɔn fɛ n'u ye.
22 Ismaɛl y'a fɔ Eliezer ye ko: «Sisan, ne fa Ibrahima bɛ taa ni Isaka ye ka na ni a ye ka kɛ saraka jɛnita ye Matigi ye, i ko a y'a fɔ a ye cogo min na.»
23 Ni a seginna tuma min na, a na a bolofɛnw bɛɛ di ne ma, ka o ciyɛn ta a kɔfɛ, katuguni ne ye a den fɔlɔ ye.
24 Eliezer ye Ismaɛl jaabi k'a fɔ ko: «Tiɲɛ na, Ibrahima ye i gɛn ni i ba ye, ka kali ko i tɛna a bolofɛnw bɛɛ ciyɛn ta, a na a bolofɛnw bɛɛ di jɔn ma, ni a ka nafolo bɛɛ ye, ni ne tɛ a ka jɔn ye, min ye kantigi ye a ka so kɔnɔ, min ye baara kɛ a ye su ni tile, ka a sago bɛɛ kɛ ne ye?» a ka fɛn minnu b'a bolo, a na olu bɛɛ ci ne ma a satɔ.»
25 Ibrahima ni a denkɛ Isaka taatɔ sira kan tuma min na, Sitanɛ nana i yɛrɛ jira Ibrahima la i n'a fɔ cɛkɔrɔba dɔ, majiginlen ni nimisali la, a gɛrɛla Ibrahima la k'a fɔ a ye ko: «I ye hakilintan ye wa, i bɛ taa nin ko kɛ i denkɛ kelenpe la bi wa?»
26 Elohim ye denkɛ di i ma i ka don labanw na, i ka kɔrɔya waati la, yala i na taa a faga bi, katuguni a ma fariyako si kɛ, wa i na i denkɛ kelenpe ni halaki ka bɔ dugukolo kan wa?
27 I t'a dɔn k'a faamu ko nin ko tɛ se ka bɔ Matigi la wa? katuguni Matigi tɛ se ka o juguya sugu kɛ mɔgɔ la dugukolo kan k'a fɔ a ye ko: «Taa i den faga.»
28 Ibrahima y'o mɛn, a y'a dɔn ko Sitanɛ ka kuma de y'a ɲini k'a bɔ Matigi ka sira kan, nka Ibrahima ma Sitanɛ kan lamɛn, Ibrahima y'a kɔrɔfɔ fo a taara.
29 Sitanɛ seginna ka na Isaka fɛ. A y'i yɛrɛ jira Isaka la i n'a fɔ kamalennin cɛɲumanba dɔ ja.
30 A gɛrɛla Isaka la k'a fɔ a ye ko: «I m'a dɔn k'a faamu ko i fa hakilintan kɔrɔ bɛ na ni i ye fagali la bi fu wa?»
31 Sisan, ne denkɛ, i kana a lamɛn, i kana i janto a la, katuguni cɛkɔrɔba hakilintan don, i ni nafama ni i ja cɛɲi kana tunun dugukolo kan.
32 Isaka y'o mɛn k'a fɔ Ibrahima ye ko: «Ne fa, nin cɛ ye min fɔ, i y'o mɛn wa?» hali nin cogo la a ye kuma fɔ.

33 Ibrahima y'a denkɛ Isaka jaabi k'a fɔ a ye ko: «I k'i janto a la, i kana a ka kuma lamɛn, i kana i janto a la, katuguni Sitanɛ don, a b'a jija ka an bɔ Ala ka ci fɔlenw na bi.»
34 Ibrahima tun bɛ Sitanɛ kɔrɔfɔ hali bi, Sitanɛ bɔra u la, k'a ye ko a ma se ka se sɔrɔ u kan, a y'a yɛrɛ dogo u ɲɛ, ka tɛmɛ u ɲɛ sira kan. A y'a yɛrɛ yɛlɛma ka kɛ jiba ye sira kan, Ibrahima ni Isaka n'a ka kamalennin fila sera o yɔrɔ la, u ye kɔba dɔ ye min ka bon, a barika ka bon i n'a fɔ ji barikama.
35 U donna kɔdingɛ kɔnɔ ka tɛmɛ a fɛ, ji sera u senw ma fɔlɔ.
36 U taara kɔba kɔnɔ ka taa a fɛ, ji sera u kɔ la, u bɛɛ siranna ji kosɔn. U tun bɛ ka baji tigɛ tuma min na, Ibrahima y'o yɔrɔ dɔn, a y'a dɔn ko ji tun tɛ yen fɔlɔ.
37 Ibrahima y'a fɔ a denkɛ Isaka ye ko: «N bɛ nin yɔrɔ dɔn, kɔji ni ji tun tɛ yɔrɔ min na, sisan o de kosɔn nin Sitanɛ de bɛ nin bɛɛ kɛ an na, walisa k'an bɔ Ala ka ci fɔlenw na bi.»
38 Ibrahima y'a kɔrɔfɔ k'a fɔ a ye ko: «Matigi ka i kɔrɔfɔ, Sitanɛ, an bangera an fɛ, katuguni an bɛ taa ka kɛɲɛ ni Ala ka ci fɔlenw ye.»
39 Sitanɛ siranna Ibrahima kan fɛ, a taara u fɛ, o yɔrɔ kɛra dugukolo jalen ye kokura i n'a fɔ a tun bɛ cogo min na fɔlɔ.
40 Ibrahima ni Isaka taara yɔrɔ la, Ala tun y'a fɔ a ye yɔrɔ min na.
41 O tile sabanan don, Ibrahima y'a ɲɛ kɔrɔta ka yɔrɔ ye yɔrɔ jan, Ala tun ye yɔrɔ min fɔ a ye.
42 Tasuma jɔlan dɔ y'i jira ka bɔ dugukolo la ka taa sankolo la, nɔɔrɔ sankaba dɔ y'i jira kulu kan, Matigi nɔɔrɔ y'a ye sankaba kɔnɔ.
43 Ibrahima y'a fɔ Isaka ye ko: «Ne denkɛ, an bɛ min ye yɔrɔ jan, ne bɛ min ye a kan, yala i bɛ o ye wa?
44 Isaka y'a fɔ a fa ye ko: «Ne bɛ tasuma jɔlan ni sankaba ye, Matigi nɔɔrɔ bɛ ye sankaba kan.»
45 Ibrahima y'a dɔn ko a denkɛ Isaka sɔnna Matigi ɲɛ kɔrɔ ka kɛ saraka jɛnita ye.
46 Ibrahima y'a fɔ Eliezer ni a denkɛ Ismaɛl ye ko: «An bɛ min ye kulu kan, aw fana bɛ o ye wa?»
47 U y'a jaabi ko: «An tɛ foyi ye ni dugukolo kan kulu tɔw bɔlen tɛ.» Ibrahima y'a dɔn ko u ma sɔn Matigi ɲɛ kɔrɔ ka taa n'u ye, Ibrahima y'a fɔ u ye ko: «Aw ka to yan ni fali ye, ka ne ni ne denkɛ Isaka ka taa kulu la yan ka bato kɛ yen Matigi ɲɛ kɔrɔ, ka segin aw ma.»
48 Eliezer ni Ismaɛl tora o yɔrɔ la i ko Ibrahima tun y'a fɔ cogo min na.
49 Ibrahima ye yiri ta ka kɛ saraka jɛnita ye k'a da a denkɛ Isaka kan, ka tasuma ni muru ta, u fila bɛɛ taara o yɔrɔ la.
50 U taatɔ tuma min na, Isaka y'a fɔ a fa ye ko: «Ne bɛ tasuma ni jiri ye yan, sagaden min bɛna kɛ saraka jɛnita ye Matigi ɲɛ kɔrɔ, o bɛ min?»
51 Ibrahima y'a denkɛ Isaka jaabi ko: «Matigi ye ne denkɛ sugandi ka kɛ saraka jɛnita dafalen ye sagaden nɔ na.»
52 Isaka y'a fɔ a fa ye ko: «Matigi ye min fɔ i ye, ne na o bɛɛ kɛ ni ɲagali ni nisɔndiya ye.»
53 Ibrahima y'a fɔ a denkɛ Isaka ye ko kura ko: «Miirili wala laadilikan dɔ bɛ i dusukun na o ko la wa? a fɔ ne denkɛ ye, ne b'i deli, ne denkɛ, i kana o dogo ne la.
54 Isaka y'a fa Ibrahima jaabi k'a fɔ a ye ko: «Ne fa, Matigi ɲɛnama don cogo min na ani i ni ɲɛnama don cogo min na, foyi tɛ ne dusukun na min bɛ se ka ne bila kinin fɛ walima numan fɛ ka bɔ a ka kuma la, a ye kuma min fɔ i ye.»
55 Farikolo ni farikolo si ma lamaga walima ka wuli nin ko in na, wa miirili walima laadilikan jugu si tɛ ne dusukun na o ko la.
56 Nka ne dusukun nisɔndiyalen don ani ne nisɔndiyalen don o ko la, wa ne b'a fɔ ko: Matigi min ye ne sugandi bi ka kɛ saraka jɛnita ye a ɲɛ kɔrɔ, o ye dubaden ye.
57 Ibrahima nisɔndiyara kosɛbɛ Isaka ka kumaw kosɔn, u taara ɲɔgɔn fɛ Matigi ye yɔrɔ min kofɔ.
58 Ibrahima gɛrɛla ka sarakabɔlan jɔ o yɔrɔ la, Ibrahima tun bɛ kasi, Isaka ye kabakurunw ni bɔgɔdaga ta fo ka sarakabɔlan jɔ ka ban.
59 Ibrahima ye o yiri ta k'a bila ɲɔgɔn na sarakabɔlan kan.
60 A y'a denkɛ Isaka ta k'a siri walisa k'a bila sarakabɔlan kan jiri kan, walisa k'a faga ka kɛ saraka jɛnita ye Matigi ɲɛ kɔrɔ.
61 Isaka y'a fɔ a fa ye ko: «I ka ne siri ka ɲɛ, ka ne bila sarakabɔlan kan, walisa ne kana kɔsegin ka wuli ka bɔ muru fanga la ne farisogo kan, ka saraka jɛnita nɔgɔ. Ibrahima y'o kɛ.
62 Isaka y'a fɔ a fa ye hali bi ko: «Ne fa, ni i ye ne faga ka ne jeni ka kɛ saraka ye, i ka ne ka buguri tolen ta ka na ni ne ba Sara ye, k'a fɔ a ye ko: «Nin ye Isaka kasa duman kasa duman ye.» nka i kana o fɔ a ye ni a sigilen bɛ kɔlɔn kɛrɛfɛ walima yɔrɔ jan dɔ kan, walisa a kana a ni fili ne nɔfɛ ka sa.
63 Ibrahima ye Isaka ka kuma mɛn, a ye a kan kɔrɔta ka kasi tuma min na Isaka ye o kuma fɔ. Ibrahima ɲɛji bɔra a denkɛ Isaka kan, Isaka kasi kosɛbɛ, a y'a fɔ a fa ye ko: «Ne fa, i teliya ka Matigi an ka Ala sago kɛ ne ye i ko a y'a fɔ i ye cogo min na.»
64 Matigi ye ci min fɔ u ye, Ibrahima ni Isaka dusukunw nisɔndiyara. Nka ɲɛ kasilen don kosɛbɛ k'a sɔrɔ dusukun nisɔndiyara.
65 Ibrahima y'a denkɛ Isaka siri k'a bila sarakabɔlan kan jiri kan, Isaka y'a kɔ kɔrɔta sarakabɔlan kan a fa ɲɛ kɔrɔ, Ibrahima y'a bolo kɔrɔta ka muru ta ka a denkɛ faga ka kɛ saraka jɛnita ye Matigi ɲɛ kɔrɔ.
66 O waati la, makari mɛlɛkɛw nana Matigi ɲɛ kɔrɔ ka kuma a fɛ Isaka ko la.
67 0 Matigi, i ye Masakɛ makari ni hinɛbaga ye i ye fɛn minnu da sankolo ni dugukolo kan, i bɛ olu bɛɛ dɛmɛ; O de kosɔn, i ka kunmabɔsara ni kunmabɔli di i ka jɔnkɛ Isaka nɔ na, ka hinɛ ani ka hinɛ Ibrahima ni a denkɛ Isaka la, olu minnu bɛ i ka ci fɔlenw labato bi.»
68 Matigi, i y'a ye cogo min na i ka jɔnkɛ Ibrahima denkɛ Isaka sirilen bɛ fagali la i ko bagan wa? O de kosɔn sisan, i ka hinɛ ka wuli u kosɔn, Matigi.»
69 O waati la, Matigi y'i jira Ibrahima la ka a wele ka bɔ sankolo la k'a fɔ a ye ko: «I kana i bolo da cɛnin kan, i kana foyi kɛ a la, katuguni sisan ne y'a dɔn ko i bɛ siran Elohim ɲɛ nin wale in kɛli la, ka i denkɛ kelenpe bali ne la.»
70 Ibrahima y'a ɲɛ kɔrɔta k'a ye ko sagaden dɔ minɛna kungo kɔnɔ a biɲɛw fɛ. Matigi Ala tun ye sagaden min da dugukolo kan, a ye dugukolo ni sankolo da don min na.
71 Matigi tun ye nin sagaden in labɛn kabini o don, ka kɛ saraka jɛnita ye Isaka nɔ na.
72 Sagaden in tun bɛ ka taa Ibrahima fɛ tuma min na Sitanɛ y'a minɛ k'a biɲɛw siri kungo kɔnɔ, walisa a kana taa ɲɛfɛ Ibrahima fɛ, walisa Ibrahima ka a denkɛ faga.
73 Ibrahima y'a ye ko sagaden bɛ ka taa a fɛ, Sitanɛ y'a bali, a y'a ta ka na n'a ye sarakabɔlan ɲɛfɛ, a y'a denkɛ Isaka lajɔ

ka bɔ a sirilan na, ka sagaden bila a nɔ na, Ibrahima ye sagaden faga sarakabɔlan kan, k'a lase a denkɛ Isaka nɔ na, ka kɛ saraka ye.
74 Ibrahima ye sagaden joli dɔ seri sarakabɔlan kan, a pɛrɛnna k'a fɔ ko: «Nin bɛ ne denkɛ nɔ na, nin ka jate ne denkɛ joli ye bi Matigi ɲɛ kɔrɔ.»
75 Ibrahima ye fɛn o fɛn kɛ nin ko in na sarakabɔlan kɛrɛfɛ, a tun bɛ pɛrɛn k'a fɔ ko: «Nin bɛ ne denkɛ ka so kɔnɔ, a ka jateminɛ bi Matigi ɲɛ kɔrɔ ne denkɛ nɔ na. Ibrahima ye baara bɛɛ ban sarakabɔlan da la, baara sɔnna Matigi ɲɛ kɔrɔ, a jatera i n'a fɔ Isaka. Matigi ye dugawu kɛ Ibrahima ni a bɔnsɔn ye o don na.
76 Sitanɛ taara Saran fɛ, a y'i yɛrɛ jira a la cɛkɔrɔba dɔ ja la, min majiginlen don kosɛbɛ, a majiginlen don.
77 A y'a fɔ a ye ko: «Iburahima ye baara minnu kɛ ni i denkɛ kelenpe ye bi, yala i t'o bɛɛ dɔn wa? katuguni a ye Isaka minɛ ka sarakabɔlan jɔ, k'a faga, ka na n'a ye saraka ye sarakabɔlan kan, Isaka kulela ka kasi a fa ɲɛ kɔrɔ, nka a ma a filɛ, a ma hinɛ a la.
78 Sitanɛ seginna o kumaw kan, a taara a fɛ, Saran ye Sitanɛ ka kuma bɛɛ mɛn, a y'a miiri ko a ye cɛkɔrɔba ye ka bɔ cɛ denkɛw cɛma, minnu tun bɛ a denkɛ fɛ, ka na o kow fɔ a ye.
79 Saran y'a kan kɔrɔta ka kasi ka pɛrɛn kosɛbɛ a denkɛ kosɔn. A y'a yɛrɛ fili duguma ka buguri fili a kun na, a ko: «Ne denkɛ, ne denkɛ Isaka, ni ne tun sara bi i nɔ na.» A tora ka kasi k'a fɔ ko: «Ne denkɛ, ne denkɛ Isaka, ne sara bi i nɔ na, o bɛ ne dusu kasi.»
80 A tora ka kasi hali bi k'a fɔ ko: «Ne ye ne lamɔ ka i lamɔ, o bɛ ne dusu kasi i kosɔn. sisan ne ka nisɔndiya jiginna ka kɛ dusukasi ye i ko la, ne min nege tun bɛ i la, ka pɛrɛn ka Ala deli fo ne ka i bange san bi kɔnɔntɔn na; Sisan, i ye baara kɛ bi muru ni tasuma kama, walisa u ka kɛ saraka ye.»
81 Nka ne bɛ ne yɛrɛ dusu saalo i fɛ, ne denkɛ, a kɛlen Matigi ka kuma ye, katuguni i ye i ka Ala ka ci fɔlen kɛ. K'a masɔrɔ jɔni bɛ se ka an ka Ala ka kuma tiɲɛ, danfɛn ɲɛnama bɛɛ ni bɛ min bolo?
82 Matigi an ka Ala, i tilennen don, katuguni i ka kɛwalew bɛɛ ka ɲi, u tilennen don. Katuguni ne fana nisɔndiyara i ka kuma fɛ, i ye min ci, k'a sɔrɔ ne ɲɛ bɛ kasi kosɛbɛ, ne dusukun bɛ ɲagali.
83 Saran y'a kunkolo da a ka jɔnmuso dɔ disi kan, a jɔlen tora i ko kabakurun.
84 O kɔfɛ, a wulila ka yaala-yaala ka ɲininkaliw kɛ fo ka se Heburun, a ye mɔgɔ minnu bɛɛ sɔrɔ sira kan, a ye olu bɛɛ ɲininka, mɔgɔ si ma se k'a fɔ a ye ko min kɛra a denkɛ la.
85 A taara n'a ka jɔnmusow ni a ka jɔnkɛ cɛmanw ye Kireati-Arba, o ye Heburun ye, a ye ɲininkali kɛ a Denkɛ ko la, a tora yen tuma min na a y'a ka jɔnkɛ dɔw ci ka taa a ɲini Ibrahima ni Isaka taara yɔrɔ min na. u taara a ɲini Sɛm ni Ebɛri ka so kɔnɔ, u ma se k'a sɔrɔ, u ye ɲinini kɛ jamana fan bɛɛ la, a ma sɔrɔ yen.
86 Sitanɛ nana Saran fɛ cɛkɔrɔba cogo la, a nana jɔ a ɲɛ kɔrɔ, a y'a fɔ a ye ko: «Ne ye nkalon fɔ i ye, katuguni Ibrahima ma a denkɛ faga, a ma sa. A ye o kuma mɛn tuma min na, a ka ɲagali juguyara a denkɛ kosɔn, fo a ni bɔra ɲagali fɛ. a sara, a lajɛra a ka mɔgɔw fɛ.
87 Ibrahima y'a ka baara ban tuma min na, a ni a denkɛ Isaka seginna a ka kamalenninw fɛ, u wulila ka taa ɲɔgɔn fɛ Beerseba, u seginna so.
88 Ibrahima ye Sara ɲini, nka a ma se k'a sɔrɔ, a ye ɲininkali kɛ a ko la, u y'a fɔ a ye ko: «A taara fo Heburun ka aw fila ɲini aw taara yɔrɔ min na, katuguni a ladɔnniyalen don nin cogo la.»
89 Ibrahima ni Isaka taara a fɛ Heburɔni, u y'a ye tuma min na ko a sara, u ye u kan kɔrɔta ka kasi kosɛbɛ a kosɔn. Isaka y'i biri a ba ɲɛda la ka kasi a kosɔn, a ko: «Ne ba, ne ba, i ye ne to cogo di, i taara min?» E cogo di, i ye ne to yen cogo di!
90 Ibrahima ni Isaka ka kasi kosɛbɛ ani u ka jɔnw bɛɛ kasilen don n'u ye Sara kosɔn.

SABABU 24NAN

1 Saran ka ɲɛnamaya kɛra san kɛmɛ ni mugan ni wolonwula ye, Saran sara. Ibrahima kununna ka bɔ a suw ɲɛ kɔrɔ ka taa sudon yɔrɔ ɲini walisa k'a muso Saran su don. A taara ka kuma Hɛti bɔnsɔn, jamana sigibaaw fɛ.
2 Ne ye dunan ye ani dunan ye aw fɛ aw ka jamana kɔnɔ. Sudon yɔrɔ di ne ma i ka jamana kɔnɔ, walisa ne ka ne suw su don ne ɲɛ kɔrɔ.»
3 Hɛti bɔnsɔnw y'a fɔ Ibrahima ye ko: «Jamana bɛ i ɲɛ kɔrɔ, an ka kaburuw sugandili la, i ka suw su don, katuguni mɔgɔ si tɛna i bali ka i ka suw su don.»
4 Ibrahima y'a fɔ u ye ko: «Ni aw sɔnna o ma, aw ka taa ne deli Zokar denkɛ Efurɔn fɛ, k'a ɲini a fɛ a ka Makipela kɔdingɛ di ne ma, o min bɛ a ka foro laban na, ne na o san a fɛ, a b'a fɛ fɛn o fɛn na.»
5 Efurɔn sigira Hɛti bɔnsɔnw cɛma, u taara a wele, a sera Ibrahima ɲɛ kɔrɔ, Efurɔn y'a fɔ Ibrahima ye ko: «I b'a ɲini i ka jɔn fɛ, a ka o bɛɛ kɛ. Ibrahima ko: «Ayi, nka ne na kɔdingɛ ni foro san i bolo, walisa o ka kɛ sudon yɔrɔ ye fo abada.»
6 Efurɔn y'a jaabi ko: «Foro ni kɔba bɛ i ɲɛfɛ, i b'a fɛ fɛn o fɛn di. Iburahima y'a fɔ ko: «Ne na o san i bolo ni i ka dugu da la, ani i bɔnsɔn bolo fo abada.»
7 Efurɔn ni a balimakɛw bɛɛ y'o mɛn, Ibrahima ye warijɛ kɛmɛ naani pese Efurɔn ni a balimakɛw bɛɛ bolo. Ibrahima ye o jago sɛbɛn, a ye o sɛbɛn ka seereya kɛ ni seere naani ye.
8 O seerew tɔgɔw filɛ nin ye: Amigali denkɛ Abisna hɛtikɛ denkɛ, Adikorɔmu denkɛ Asunak denkɛ, Akiriramu denkɛ Gomerikɛ denkɛ, Bakdil, Abudisi denkɛ Sidɔn.
9 Ibrahima ye sanni kitabu ta k'a bila a ka nafolomafɛnw kɔnɔ, Ibrahima ye kuma minnu sɛbɛn o kitabu kɔnɔ, olu filɛ nin ye.
10 Ibrahima ye kuluba ni foro min san hɛtika Efurɔn fɛ, ani a bɔnsɔnw fɛ, ani minnu bɛ bɔ a ka dugu la, ani u bɔnsɔnw fɛ badaa-badaa, o bɛna kɛ sanni ye Ibrahima ni a bɔnsɔn ni minnu bɛ bɔ a kɔ la, ka kɛ sudon yɔrɔ ye badaa. A ye taamashyɛn dɔ da a kan ka a seereya kɛ ni seerew ye.
11 O foro ni kɔdingɛ min tun bɛ o kɔnɔ ani o yɔrɔ bɛɛ tun ye Ibrahima ni a bɔnsɔn ye, ka bɔ Hɛti bɔnsɔnw na. A filɛ Mamre ɲɛfɛ Heburun dugu la, Kanan jamana na.
12 O kɔ, Ibrahima y'a muso Saran su don yen, o yɔrɔ n'a dancɛ bɛɛ kɛra Ibrahima ni a bɔnsɔn ta ye ka kɛ sudon yɔrɔ ye.
13 Ibrahima ye Saran su don ni bonya ye i ko masakɛw sudon waati la.

14 Sɛm ni a denkɛw Ebɛri ni Abimɛlɛki tun bɛ a ka sudon yɔrɔ la, ani Anari ni Akɔli ni Mamre, jamana ka mɔgɔba bɛɛ tugura a ka sudon na.
15 Saran ka donw kɛra san kɛmɛ ni mugan ni wolonwula ye, a sara, Ibrahima ye dusukasiba kɛ, a ye dusukasi kow kɛ tile wolonwula kɔnɔ.
16 O jamanaden bɛɛ ye Ibrahima ni a denkɛ Isaka dusu saalo Saran kosɔn.
17 U ka dusukasi donw tɛmɛna tuma min na, Ibrahima y'a denkɛ Isaka bila ka taa Sem ni Ebɛri ka so, ka Matigi ka siraw ni a ka cikanw dɔn, Ibrahima tora yen san saba.
18 O waati la Ibrahima wulila n'a ka jɔnw bɛɛ ye, u taara u ka so Bɛrɛseba.
19 San min na, Filisitikaw ka masakɛ Abimelɛki sara o san kɔnɔ. a si tun bɛ san kɛmɛ ni bi kɔnɔntɔn ni saba la a sa tuma na ; Ibrahima taara n'a ka mɔgɔw ye Filisitikaw ka jamana la, u ye somɔgɔw bɛɛ dusu saalo ani a ka jɔnw bɛɛ, o kɔ, a y'i kɔsegin ka taa so.
20 Abimelɛki salen kɔfɛ, Gerarikaw ye a denkɛ Benmalik minɛ, a si tun bɛ san tan ni fila dɔrɔn na, u y'a da a fa nɔ na.
21 U y'a tɔgɔ da Abimɛlɛki la a fa tɔgɔ la, katuguni u delila ka o kɛ Gerar dugu kɔnɔ, Abimelɛki kɛra masakɛ ye a fa Abimɛlɛki nɔ na, a y'i sigi a ka masasigilan kan.
22 Haran denkɛ Lɔti fana sara o donw na, Isaka ka ɲɛnamaya san bisaba ni kɔnɔntɔnnan na, Loti ye san kɛmɛ ni binaani kɛ, a sara.
23 Loti denmuso minnu bangera a denmusow fɛ, olu ye ninnu ye, den fɔlɔ tɔgɔ ko Mowabu, filanan tɔgɔ ko Benami.
24 Loti denkɛ fila taara ka musow ta ka bɔ Kanan jamana na, u ye denw bange u ye, Mowabu denw tun ye Ed, Mayon, Tarse ani Kanvil ye, denkɛ naani, ninnu ye Mowabu denw faw ye fo ka na se bi ma.
25 Loti bɔnsɔn somɔgɔw bɛɛ taara sigi yɔrɔ o yɔrɔ, u tun ka kan ka yeelen bɔ yɔrɔ o yɔrɔ, k'a masɔrɔ u tun bɛ den ka caya.
26 U taara duguw jɔ u sigiyɔrɔ la, u ye dugu minnu jɔ u yɛrɛ tɔgɔw la.
27 Ibrahima balimakɛ Tera denkɛ Nakɔri sara o donw na Isaka ka ɲɛnamaya san binaaninan na, Nakɔri ka san kɛmɛ ni biwolonwula ni fila bɛɛ kɛra san kɛmɛ ni biwolonwula ni fila ye, a sara ka su don Haran.
28 Ibrahima y'a mɛn tuma min na ko a balimakɛ sara, a dusu tiɲɛna kosɛbɛ.
29 Ibrahima ye a ka jɔnkɛ kuntigi Eliyezer wele walisa a ka ci fɔ a ye a ka so ko la.
30 Ibrahima y'a fɔ a ye ko: «Ne kɔrɔla, ne tɛ ne ka saya don dɔn. katuguni ne kɔrɔla donw la. Sisan, aw ka wuli ka taa, aw kana muso ta ne denkɛ ye ka bɔ nin yɔrɔ in na ani nin jamana in na, an sigilen bɛ Kanan denmuso minnu cɛma.»
31 Nka taa ne ka jamana la ani ne woloyɔrɔ la, ka muso ta ka bɔ yen ne denkɛ ye, ani Matigi Sankolo ni dugukolo Ala, min ye ne ta ka bɔ ne fa ka so ka ne lase nin yɔrɔ in na, k'a fɔ ne ye ko: `Ne na nin jamana di i bɔnsɔnw ma ka kɛ ciyɛn ye badaa, a na a ka mɛlɛkɛ ci i ɲɛ, ka ɲɛtaa sɔrɔ i ka sira kan, walisa i ka muso sɔrɔ ne ye denkɛ bɔra n ka denbaya la ani ka bɔ n fa ka so .
32 O baaraden y'a makɛ Ibrahima jaabi k'a fɔ ko: «Ne bɛ taa i wolodugu ni i fa ka so, ka muso ta i denkɛ ye ka bɔ yen. nka ni muso ma sɔn ka tugu ne kɔ ka taa nin jamana in na, yala ne bɛ taa ni i denkɛ ye ka segin i wolodugu la wa?
33 Ibrahima y'a fɔ a ye ko: «I k'i janto i kana na ni ne denkɛ ye yan, katuguni ne taamana Matigi min ɲɛ kɔrɔ, a na a ka mɛlɛkɛ ci i ɲɛ ka taa ɲɛ.»
34 Eliezer ye Ibrahima ka ci fɔlen kɛ cogo min na, Eliezer ye kali a makɛ Ibrahima ye o ko la. Eliezer wulila ka ɲɔgɔmɛ tan ta a makɛ ka ɲɔgɔmɛw la, ka cɛ tan ta a makɛ ka baarakɛlaw fɛ, u wulila ka taa Haran, Ibrahima ni Nakɔri ka dugu la, walisa ka muso ta Ibrahima denkɛ Isaka ye. U taatɔ tuma min na, Ibrahima ye ci bila ka taa Sɛmu ni Ebɛri ka so, u nana ni a denkɛ Isaka ye ka bɔ yen.
35 Isaka taara so a fa ka so Bɛrɛseba, Eliezer ni a ka cɛdenw nana Haran. U jɔra dugu kɔnɔ jibɔyɔrɔ da la, a y'a ka ɲɔgɔmɛw biri ji kɛrɛ fɛ, u tora yen.
36 Ibrahima ka jɔnkɛ Eliyezer ye delili kɛ k'a fɔ ko: «E ne makɛ Ibrahima ka Ala. ne ci ne b'i deli teliya ɲuman na bi ka ɲumanya jira ne makɛ la, ko i ka muso sigi bi ne makɛ denkɛ ye ka bɔ a somɔgɔw la.
37 Matigi ye Eliyezer ka kuma lamɛn, a ka baarakɛla Ibrahima kosɔn, a ye Betuɛl denmuso kunbɛn, min ye Milka denkɛ ye, Nakɔri muso, Ibrahima balimakɛ, Eliezer nana a ka so.
38 Eliezer y'a haminankow bɛɛ fɔ u ye, k'a fɔ u ye ko Ibrahima ka jɔn don.
39 U bɛɛ ye Matigi tanu, o min ye nin ko in kɛ, ka Betuɛl denmuso Rebɛka di a ma, ka kɛ muso ye Isaka ye.
40 Npogotiginin tun cɛ ka ɲi kosɛbɛ, a tun ye npogotiginin ye, Rebɛka si tun bɛ san tan la o waatiw la.
41 Betuɛl ni Laban ni a denw ye dumuni kɛ o su in na, Eliezer ni a ka cɛdenw nana dumuni kɛ ka minni kɛ ka ɲagali o su fɛ.
42 Eliezer ni a fɛ cɛw wulila sɔgɔma, a ye Betuɛl ka so bɛɛ wele k'a fɔ ko: «A' ye ne bila ka taa ne makɛ fɛ. U wulila ka Rebɛka ni a denmuso Debora bila ka taa, Uz denmuso, ka warijɛ ni sanu di a ma, jɔn cɛw ni jɔnmusow, u ye dugawu kɛ a ye.
43 U ye Eliezer bila ka taa n'a ka cɛdenw ye. Baaradenw ye Rebɛka minɛ, a taara a makɛ fɛ Kanan jamana na.
44 Isaka ye Rebɛka minɛ k'a kɛ a muso ye, ka taa n'a ye fanibugu kɔnɔ.
45 Isaka si tun bɛ san binaani na tuma min na a ye a facɛ denkɛ Betuɛl denmuso Rebɛka ta ka kɛ muso ye.

SABABU 25NAN

1 O waati la, Ibrahima ye muso ta ko kura a kɔrɔbayalen kɔ, a tɔgɔ ko Ketura, ka bɔ Kanan jamana na.
2 A ye Zimran ni Joksan ni Medan ni Madiyan ni Isbak ani Suwaki bange a denkɛ wɔɔrɔ ye. Zimran denw tun ye Abihen, Molik ani Narim ye.
3 Joksan dencɛw tun ye Seba ni Dedan ye, Medan denkɛw tun ye Amida ni Jowabu ni Goki ni Elisa ani Notaki ye. Madiyan dencɛw tun ye Efa ni Efer ni Kanakɔ ni Abida ani Elda ye.
4 Isbaki dencɛw tun ye Makiro ni Beyoduwa ani Tatɔri ye.
5 Suwaki denkɛw tun ye Bildad ni Mamdad ni Munan ni Meban ye. Ninnu bɛɛ ye Kanan muso Ketura bɔnsɔn ye, a ye min bange Heburuka Ibrahima ye.
6 Ibrahima ye ninnu bɛɛ bila ka taa, ka nilifɛnw di u ma, u taara a denkɛ Isaka fɛ ka taa sigi yɔrɔ o yɔrɔ la.
7 U bɛɛ taara kulu la kɔrɔn fɛ, ka dugu wɔɔrɔ jɔ u yɛrɛ ye, u sigilen bɛ minnu kɔnɔ fo ka na se bi ma.

8 Nka Seba ni Dedan bɔnsɔn, Joksan denw ni u denw ma sigi u balimaw fɛ u ka duguw kɔnɔ, u taara u sigi jamanaw ni kungokolonw kɔnɔ fo ka na se bi ma.
9 Ibrahima denkɛ Madiyan bɔnsɔnw taara Kus jamana kɔrɔn fɛ, u ye kɔba dɔ sɔrɔ yen kɔrɔnfɛla jamana na, u tora yen ka dugu dɔ jɔ, u tora o yɔrɔ la, o ye Madiyan jamana ye fo ka na se bi ma.
10 Madiyan ye dugu min jɔ, ale ni a denkɛ duuru ani a ta bɛɛ, u sigira o dugu kɔnɔ.
11 Madiyan denkɛw tɔgɔw ye Efa ni Efer ni Kanak ni Abida ani Elda ye ka kɛɲɛ n'u tɔgɔw ye.
12 Efa denkɛw tun ye Metak, Mesar, Avi ani Tzanuwa ye, Efer denkɛw tun ye Efurɔn ni Zuru, Alirun ani Medin ye, Kanɔki denkɛw tun ye Rewɛl ni Rekem, Azi, Aliyosubu ani Aladi ye.
13 Abida denkɛw tun ye Kuru ni Mɛludi ni Keruri ni Mɔliki ye. Eldaa denkɛw tun ye Miker ni Reba ni Malchiya ni Gabol ye. Madiyankaw tɔgɔw don ka kɛɲɛ n'u ka denbayaw ye. O kɔ, Madiyan bɔnsɔnw jɛnsɛnna Madiyan jamana fan bɛɛ la.
14 Ninnu ye Ibrahima denkɛ Ismaɛl bɔnsɔn ye, Saran ka jɔnmuso Agar ye min bange Ibrahima ye.
15 Ismaɛl ye muso dɔ ta ka bɔ Misira jamana na, a tɔgɔ ko Riba, o tɔgɔ ye ko Meriba.
16 Riba ye Ismaɛl Nebayoti ni Kedar ni Adbeɛl ni Mibsam ani u balimamuso Bosmati bange.
17 Ismaɛl y'a muso Riba bila ka taa a fɛ, ka segin Misira a fa ka so, ka sigi yen, katuguni a tun ka jugu kosɛbɛ Ismaɛl ni a fa Ibrahima ɲɛ kɔrɔ.
18 O kɔ, Ismaɛl ye muso dɔ ta Kanan jamana na, a tɔgɔ ko Malkuti, ka Nisma ni Duma ni Masa ni Kadad ni Tema ni Yetur ni Nafisi ani Kedma bange a ye.
19 Ninnu ye Ismaɛl denkɛw ye, u tɔgɔw ye nin ye. O kɔfɛ, Ismaɛl ka denbayaw jɛnsɛnna, Ismaɛl y'a denw ni a ka nafolo bɛɛ ta, ka fara a ka somɔgɔw niw ni a ta bɛɛ kan, u taara sigiyɔrɔ sɔrɔ yɔrɔ min na.
20 U taara sigi Paran kungokolon gɛrɛfɛ, u sigiyɔrɔ tun bɛ k'a ta Hawila fo ka taa a bila Suri la, o min bɛ Misira ɲɛfɛ, i natɔ Asiri fan fɛ.
21 Ismaɛl ni a denkɛw sigira o jamana kɔnɔ, u ye denw bange, u ye den sɔrɔ ka caya.
22 Ismaɛl denkɛ fɔlɔ Nebayoti denkɛw tɔgɔw filɛ nin ye. Mend, Ci, Mayon, ani a ka baara; Kedar dencɛw tun ye Aliyɔn ni Kezɛmu ni Kamadi ni Eli ye.
23 Adbeel denkɛw tun ye Kamadi ni Yabin ye. Mibsam dencɛw tun ye Obadiya ni Ebɛdmɛlɛki ani Yusi ye. olu ye Ismaɛl muso Riba bɔnsɔnw ye.
24 Ismaɛl denkɛ Misma denkɛw tun ye Samuwa ni Zekariyɔn ani Obɛd ye. Duma dencɛw tun ye Kezedi ni Eli ni Makmadi ni Amɛdi ye.
25 Masa denkɛw tun ye Melɔn ni Mula ani Ebidadɔn ye. Kadad dencɛw tun ye Azur, Minzar ani Ebɛdmɛlɛki ye. Tema dencɛw tun ye Seyiri ni Sadɔn ani Yakɔli ye.
26 Yetur denkɛw tun ye Meriti ni Yaisi ni Aliyo ani Pakɔti ye. Nafisi dencɛw tun ye Ebɛd-Tamɛdi ni Abiyasafu ani Miri ye. Kedma dencɛw tun ye Kalipu ni Takiti ani Omiri ye. Olu tun ye Ismaɛl muso Malkuti bɔnsɔnw ye ka kɛɲɛ n'u ka somɔgɔw ye.
27 U bɛɛ ye Ismaɛl bɔnsɔnw ye ka kɛɲɛ ni u bɔnsɔnw ye, u sigilen bɛ jamana minnu na fo ka na se bi ma.
28 Ibrahima denkɛ Isaka muso Betuɛl denmuso Rebɛka tun ye denkɛ ye o waatiw la. Isaka tun sigilen bɛ a fa fɛ Kanan jamana na. Matigi tun bɛ Isaka fɛ. Nuhun denkɛ Sɛm denkɛ Arpaksadi sara o donw na, Isaka ka ɲɛnamaya san binaani ni seeginnan na, Arpaksadi ye san kɛmɛ naani ni bi saba ni seegin kɛ, a sara.

SABABU 26NAN

1 Ibrahima denkɛ Isaka ka ɲɛnamaya san bi duuru ni kɔnɔntɔnnan na, a muso Rebɛka tun ye denkɛ ye o waatiw la.
2 Rebɛka y'a fɔ Isaka ye ko: «Tiɲɛ na, ne matigi, ne y'a mɛn ko i ba Sara tun ye bangentan ye a ka waati la, fo ne Matigi Ibrahima, i fa, ka delili kɛ a ye, ka kɔnɔ ta a fɛ.»
3 Sisan, i jɔ ka Elohim deli fana, a na i ka delili lamɛn, ka a hakili to an na a ka makari barika la.
4 Isaka y'a muso Rebɛka jaabi ko: «Iburahima ye ne deli kaban Ala fɛ walisa k'a bɔnsɔn caya, sisan o de kosɔn nin bangebaliya ka kan ka bɔ an na i fɛ.»
5 Rebɛka y'a fɔ a ye ko: «Nka i ka wuli sisan ka delili kɛ, walisa Matigi ka i ka delili lamɛn, ka denw di ne ma, Isaka y'a muso ka kuma lamɛn, Isaka n'a muso wulila ka taa Moriya jamana na ka delili kɛ yen, ka Matigi ɲini, u sera o yɔrɔ la, Isaka wulila ka Matigi deli a muso kosɔn, katuguni a muso tun ye denkɛ ye.
6 Isaka ko: «Matigi sankolo ni dugukolo Ala, min ka ɲumanya ni a ka makari bɛ dugukolo fa, e min ye ne fa bɔ a fa ka so ani a woloyɔrɔ la, ka na n'a ye nin jamana in na, k'a fɔ a ye ko: `Ne na jamana di i bɔnsɔn ma, i ye layidu ta a ye, ka o fɔ a ye, ne na i caya kisɛ i ko sankolo dolow ni kɔgɔji cɛncɛn, sisan i ye kuma minnu fɔ ne fa ye, olu ka tiɲɛ.
7 E ye Matigi an ka Ala ye, an ɲɛ bɛ i la walisa ka mɔgɔw bɔnsɔn di an ma, i ko i ye layidu ta an ye cogo min na, katuguni i ye Matigi an ka Ala ye, an ɲɛw bɛ i dɔrɔn de la.
8 Matigi ye Ibrahima denkɛ Isaka ka delili lamɛn, Matigi y'a deli a muso Rebɛka kɔnɔ.
9 Kalo wolonwula ɲɔgɔn kɔfɛ, denmisɛnw ye kɛlɛ kɛ ɲɔgɔn fɛ a kɔnɔ, a dusu tiɲɛna kosɛbɛ, k'a sɔrɔ a sɛgɛnna u kosɔn, a y'a fɔ o waati la jamana kɔnɔ musow bɛɛ ye ko: «Aw kɛra ne la cogo min na wa? U y'a fɔ a ye ko: «Ayi.»
10 A y'a fɔ u ye ko: «Mun na ne kelen bɛ nin ko in na musow bɛɛ cɛma?» A taara Moriya jamana la ka Matigi ɲini o kosɔn. A taara Sem ni a denkɛ Eber fɛ walisa ka u ɲininka o ko la, wa u ka Matigi ɲini o ko la a ko la.
11 A ye Ibrahima deli fana ko a ka Matigi ɲini ka ɲininkali kɛ a la.
12 U bɛɛ ye Matigi ɲininka o ko la, u nana ni a ka kuma ye ka bɔ Matigi yɔrɔ k'a fɔ a ye ko: «Den fila bɛ i kɔnɔ, siya fila na wuli ka bɔ u la. Siya kelen na barika bonya ka tɛmɛ tɔ kelen kan, min ka bon, o na baara kɛ dɔgɔmanninw ye.
13 A ka jiginni donw dafara tuma min na, a y'i biri ka filaninw ye a kɔnɔ, i ko Matigi y'a fɔ a ye cogo min na.
14 Fɔlɔ bɔra a fan bɛɛ la ka bilen i ko fini kunsigi bɛ min na, jamana mɔgɔw bɛɛ y'a tɔgɔ da Esawu k'a fɔ ko: «Nin cɛ dafalen don kabini a kɔnɔ.»
15 O kɔ, a balimakɛ nana, a bolo ye Esawu senkɔni minɛ, o de y'a to u y'a tɔgɔ da Yakuba.
16 Ibrahima denkɛ Isaka si tun bɛ san biwɔɔrɔ la.

17 Cɛdenw kɔrɔla fo ka se u san tan ni duuru ma, u nana mɔgɔw cɛma. Esawu tun ye fɛn dilannikɛla ye ani nanbarakɛla, ani sogo ɲininikɛla ŋana ye foro la, ani Yakuba tun ye cɛ dafalen ni hakilitigi ye, a tun sigilen bɛ fanibuguw kɔnɔ, ka sagaw balo ani ka Matigi ka cikanw ni a fa ni a ba ka cikanw dege.
18 Isaka ni a somɔgɔw tora a fa Ibrahima fɛ Kanan jamana na, i ko Ala tun y'a fɔ u ye cogo min na.
19 Ibrahima denkɛ Ismaɛl taara n'a denw ni u bolofɛnw bɛɛ ye, u seginna Havila jamana na ka sigi yen.
20 Ibrahima ka musomusow bɛɛ taara sigi kɔrɔnfɛ jamana la, katuguni Ibrahima tun ye u bila ka bɔ a denkɛ la, ka nilifɛnw di u ma, u taara.
21 Ibrahima y'a bolofɛnw bɛɛ di a denkɛ Isaka ma, ka a ka nafolo bɛɛ di a ma.
22 A y'a fɔ a ye ko: «I t'a dɔn ani k'a faamu ko Matigi ye Ala ye sankolo ni dugukolo kan, mɔgɔ wɛrɛ tɛ yen ni ale tɛ wa?»
23 Ale de ye ne ta ka bɔ ne fa ka so ani ne woloyɔrɔ la, ka dugukolo kan fɛn bɛɛ di ne ma. Ale de ye ne kisi mɔgɔ jugu ka laadilikan ma, katuguni ne jigi tun bɛ ale de la.
24 A nana ni ne ye nin yɔrɔ la, ka ne kisi Uri Kasdim. A y'a fɔ ne ye ko: «Ne na nin jamanaw bɛɛ di i bɔnsɔnw ma, u na u ciyɛn ta tuma min na u ye ne ka ci fɔlenw ni ne ka sariyaw ni ne ka kiritigɛlaw mara, ne ye minnu ci i ma, ne bɛna minnu ci u ma.»
25 Sisan ne denkɛ, i ka ne kan lamɛn, ka Matigi i ka Ala ka ci fɔlenw mara, ne ye minnu ci i ma, i kana bɔ sira ɲuman kan ka taa kinin fɛ walima numan fɛ, walisa i ni i denw ka ɲɛ fo abada.
26 Aw k'aw hakili to Matigi ka kabako kɛwalew la, ani a ka ɲumanya min kɛra an ye, a kɛlen k'an kisi an juguw bolo, ani Matigi an ka Ala ye u bin an bolo. O de kosɔn sisan, ne ye fɛn minnu fɔ i ye, i ka olu bɛɛ mara, i kana i kɔdon i ka Ala ka ci fɔlenw na, ka baara kɛ mɔgɔ si ye a kɔ, walisa i ni i bɔnsɔn ka ɲɛ.
27 I ka i denw ni i bɔnsɔnw kalan Matigi ka cikanw ni a ka ci fɔlenw na, ka u kalan sira tilennen na, u ka kan ka taa cogo min na, walisa a ka ɲɛ u bolo fo abada.
28 Isaka y'a fa jaabi k'a fɔ a ye ko: «Ne Matigi ye ci min fɔ ne ye, ne na o kɛ, ni ne tɛna bɔ Matigi ne ka Ala ka ci fɔlenw na, ne na o bɛɛ labato. Ibrahima ye dugawu kɛ a denkɛ Isaka ni a denw fana ye. Ibrahima ye Yakuba kalan Matigi ka kalan ni a ka siraw la.
29 O waati de la Ibrahima sara, Isaka denkɛw Yakuba ni Esawu ka ɲɛnamaya san tan ni duurunan na, Ibrahima ka san kɛmɛ ni biwolonwula ni duuru kɛra, a sara ka taa a lajɛ a ka mɔgɔw fɛ kɔrɔya ɲuman na, a kɔrɔla, a wasalen don, a denkɛw Isaka ni Ismaɛl y'a su don.
30 Kanan dugumɔgɔw y'a mɛn ko Ibrahima sara, u bɛɛ nana n'u ka masakɛw ni u ka kuntigiw ni u ka cɛdenw bɛɛ ye ka Ibrahima su don.
31 Haran jamana sigibagaw bɛɛ, ani Ibrahima ka somɔgɔw bɛɛ, ani kuntigiw ni cɛkɔrɔbaw bɛɛ, ani Ibrahima denkɛw bɛɛ, u bɛɛ nana Ibrahima ka saya ko mɛn tuma min na, u ye Ibrahima ka ɲumanya sara, ka a denkɛ Isaka dusu saalo, ka Ibrahima su don kɔdingɛ kɔnɔ, a ye min san Hɛtikɛ Efurɔn n'a denw fɛ sudon yɔrɔ dɔ.
32 Kanan dugumɔgɔw bɛɛ ni Ibrahima dɔnbagaw bɛɛ kasila Ibrahima kosɔn san kelen kɔnɔ, cɛw ni musow ka kasi a kosɔn.
33 Denmisɛnw bɛɛ ni jamana sigibagaw bɛɛ kasila Ibrahima ko la, katuguni Ibrahima tun ye koŋuman kɛ u bɛɛ ye, ani a tun tilennen don Ala ni mɔgɔw ɲɛkɔrɔ.
34 Cɛ si ma wuli min tun bɛ siran Elohim ɲɛ i ko Ibrahima, katuguni a tun bɛ siran a ka Ala ɲɛ kabini a denmisɛnman, ka baara kɛ Matigi ye, ka taa a ka siraw bɛɛ la a ka ɲɛnamaya kɔnɔ, kabini a denmisɛnman fo ka se a saya don ma.
35 Matigi tora a fɛ ka a kisi Nimrɔd ni a ka mɔgɔw ka laadilikan ma, a ye kɛlɛ kɛ ni Elam masakɛ naani ye tuma min na, a ye se sɔrɔ u kan.
36 A nana ni dugukolo kan mɔgɔw bɛɛ ye Elohim ka baara la, ka u kalan Matigi ka siraw la, ka u bila ka Matigi dɔn.
37 A ye rezɛn nakɔ dɔ sigi o kɔnɔ, a tun bɛ dumuni ni minfɛn labɛn tuma bɛɛ a ka fanibugu kɔnɔ jamana tɛmɛbagaw ye, walisa u ka wasa a ka so kɔnɔ.
38 Matigi Ala ye dugukolo bɛɛ kisi Ibrahima kosɔn.
39 Ibrahima salen kɔfɛ, Ala ye dugawu kɛ a denkɛ Isaka n'a denw ye, Matigi tora Isaka fɛ i n'a fɔ a fa Ibrahima tun bɛ cogo min na, katuguni Isaka ye Matigi ka ci fɔlenw bɛɛ labato i ko a fa Ibrahima y'a fɔ a ye cogo min na. a fa tun ye sira min fɔ a ye, a ma wuli ka taa kinin fɛ walima ka taa numan fɛ.

SABABU 27NAN

1 O waati la, Ibrahima salen kɔ, Esawu tun bɛ to ka taa foro la ka sogo ɲini.
2 Babɛl masakɛ Nimrɔd, o tɔgɔ ko Amrafel, o fana tun bɛ to ka taa sogo ɲini foro kɔnɔ, ka yaala-yaala n'a ka cɛdenw ye.
3 Nimrɔd tun bɛ Esawu kɔlɔsi tile bɛɛ la, katuguni keleya tun bɛ Nimrɔd dusukun na Esawu kama tile bɛɛ.
4 Don dɔ la, Esawu taara foro la ka sogo ɲini, a ye Nimrɔd sɔrɔ a bɛ taama kungokolon kɔnɔ n'a ka cɛ fila ye.
5 A ka cɛbatigiw ni a ka mɔgɔw bɛɛ tun bɛ a fɛ kungokolon kɔnɔ, nka u y'u yɔrɔ jan a la, ka taa a fɛ ka taa fan wɛrɛw fɛ ka taa sogo ɲini, Esawu y'a dogo Nimrɔd ye, a y'i dogo a nɔfɛ kungokolon kɔnɔ.
6 Nimrod ni a ka cɛdenw tun tɛ a dɔn, Nimrod n'a ka cɛdenw tun bɛ to ka yaala-yaala foro kɔnɔ tile nɛnɛ waati la, k'a dɔn a ka cɛdenw tun bɛ sogo ɲini yɔrɔ min na foro kɔnɔ.
7 Nimrɔd ni a ka cɛden fila sera yɔrɔ la, Esawu y'a daminɛ yɔrɔnin kelen ka bɔ a dogoyɔrɔ la, ka a ka npan bɔ, ka teliya ka boli ka taa Nimrɔd fɛ k'a kunkolo tigɛ.
8 Esawu ye kɛlɛba kɛ ni Nimrɔd cɛ fila ye, u ye a wele tuma min na, Esawu y'i jɛngɛ ka u faga ni a ka npan ye.
9 Nimrɔd ka cɛfarin minnu tun y'a bila ka taa kungokolon kɔnɔ, olu bɛɛ ye o kulekan mɛn yɔrɔ jan, u ye o cɛ fila kan dɔn, u bolila ka taa o ko dɔn, tuma min na u y'u ka masakɛ ni cɛ fila minnu tun bɛ a fɛ, olu dalen bɛ kungokolon kɔnɔ.
10 Esawu ye Nimrɔd ka cɛfarinw natɔ ye yɔrɔ jan, a bolila ka kisi. Esawu ye Nimrɔd ka fini nafamaw ta, Nimrɔd fa tun ye minnu bila Nimrɔd ye, ni Nimrɔd ye se sɔrɔ jamana bɛɛ kan ni minnu ye, a bolila k'u dogo a ka so kɔnɔ.
11 Esawu ye o finiw ta ka boli ka don dugu kɔnɔ Nimrɔd ka cɛdenw kosɔn, a nana a fa ka so, a sɛgɛnnen ani a sɛgɛnnen kɛlɛ fɛ, a tun labɛnnen don ka sa dusukasi fɛ, tuma min na a gɛrɛla a balimakɛ Yakuba la ka sigi a ɲɛfɛ.
12 A y'a fɔ a balimakɛ Yakuba ye ko: «Ne na sa bi, mun na ne b'a fɛ ka fɔlɔfɔlɔ jogo sɔrɔ?» Yakuba ye hakilitigiya kɛ

ni Esawu ye o ko la, Esawu y'a ka fasodenŋumanya hakɛ feere Yakuba ma, katuguni Matigi de y'o kɛ ten.
13 Esawu ka niyɔrɔ min tun bɛ Makipela foro kɔdingɛ kɔnɔ, Ibrahima tun ye min san Hɛti bɔnsɔnw fɛ ka kɛ sudon yɔrɔ ye, Esawu fana y'o feere Yakuba ma, Yakuba ye o bɛɛ san a balimakɛ Esawu fɛ.
14 Yakuba ye o ko bɛɛ sɛbɛn kitabu kɔnɔ, a ye o seereya kɛ ni seerew ye, ka taamasiyɛn kɛ o kan, o kitabu tora Yakuba bolo.
15 Kusi denkɛ Nimrɔd sara tuma min na, a ka cɛdenw y'a kɔrɔta ka na n'a ye ni siran ye, k'a su don a ka dugu kɔnɔ, Nimrɔd ye san kɛmɛ fila ni tan ni duuru kɛ, a sara.
16 Nimrɔd ye masaya kɛ jamana mɔgɔw kan, o kɛra san kɛmɛ ni biwɔɔrɔ ni duuru ye. Nimrɔd sara Esawu ka npan fɛ maloya ni mafiŋɛyali fɛ, Ibrahima bɔnsɔn y'a faga i ko a y'a ye a ka sugo la cogo min na.
17 Nimrɔd salen a ka masaya tilalen don yɔrɔ caman na, Nimrɔd ye masaya kɛ yɔrɔ minnu na, olu bɛɛ seginna jamana masakɛ kelen-kelen bɛɛ ma, minnu y'u lasegin Nimrɔd salen kɔfɛ, Nimrɔd ka so mɔgɔw bɛɛ kɛra jɔnya ye jamana masakɛ tɔw bɛɛ bolo kabini waati jan.

SABABU 28NAN

1 O donw la, Ibrahima salen kɔ, o san na, Matigi ye kɔngɔba lase jamana ma, kɔngɔ tun bɛ Kanan jamana na, Isaka wulila ka jigin Misira kɔngɔ kosɔn, i ko a fa Ibrahima y'a kɛ cogo min na.
2 Matigi y'i yɛrɛ jira Isaka la o su in na k'a fɔ a ye ko: «I kana jigin Misira, nka i ka wuli ka taa Gerar, Filisitikaw ka masakɛ Abimelɛki fɛ, ka to yen fo kɔngɔ ka ban.»
3 Isaka wulila ka taa Gerar, i ko Matigi y'a fɔ a ye cogo min na, a tora yen san kelen dafalen.
4 Isaka sera Gerari tuma min na, jamana mɔgɔw y'a ye ko a muso Rebɛka cɛ ka ɲi, Gerarkaw ye Isaka ɲininka a muso ko la, a ko: «Ne balimamuso don, katuguni a siranna k'a fɔ ko a muso don, walisa jamana mɔgɔw kana a faga a muso kosɔn.»
5 Abimelɛki kuntigiw taara muso tanu masakɛ ye, nka a ma u jaabi, a ma u ka kumaw labato.
6 Nka a y'a mɛn u b'a fɔ ko Isaka y'a fɔ ko a balimamuso don, o de la masakɛ y'o to a yɛrɛ kɔnɔ.
7 Isaka tora jamana kɔnɔ kalo saba tuma min na, Abimelɛki ye a filɛ finɛtiri la, a y'a ye ko Isaka tun bɛ tulon kɛ ni a muso Rebɛka ye, katuguni Isaka tun sigilen bɛ masakɛ ka so kɛnɛma, fo Isaka ka so tun bɛ masakɛ ka so kɛrɛfɛ.
8 Masakɛ y'a fɔ Isaka ye ko: «I ye mun kɛ an na k'a fɔ i muso ye ko: «Ne balimamuso don?» jama cɛba dɔ tun bɛ se ka da a fɛ nɔgɔya la cogo min na, o tuma na fɛ, i tun na jalaki lase an ma.
9 Isaka y'a fɔ Abimelɛki ye ko: «Ne siranna ko ne ka sa ne muso kosɔn, o de y'a to ne y'a fɔ ko: «Ne balimamuso don.»
10 O waati la, Abimelɛki ye ci bila a ka kuntigiw ni cɛba bɛɛ ma, u ye Isaka ni a muso Rebɛka minɛ ka taa n'u ye masakɛ ɲɛ kɔrɔ.
11 Masakɛ y'a fɔ u ye ko u ka kuntigiw ka finiw don u la, ka u bila sow kan dugu nbɛdaw la, ka waajuli kɛ u ɲɛ kɔrɔ jamana fan bɛɛ la, k'a fɔ ko: «Cɛ nin ye a muso ye. Mɔgɔ o mɔgɔ magara nin cɛ wala a muso la, o na sa.» Isaka ni a muso seginna masakɛ ka so, Matigi tora Isaka fɛ, a tora ka bonya, foyi ma dɛsɛ a la.
12 Matigi ye Isaka diya Abimelɛki ni a ka jamanadenw bɛɛ ɲɛ na, Abimelɛki ye ko ɲuman kɛ ni Isaka ye, katuguni Abimelɛki hakili tora kalili ni layidu la min tun bɛ a fa ni Ibrahima cɛ.
13 Abimelɛki y'a fɔ Isaka ye ko: «Dugukolo bɛɛ bɛ i ɲɛ kɔrɔ. i ka sigi yɔrɔ o yɔrɔ, a bɛ se ka kɛ ko a ka ɲi i ɲɛ na fo i ka segin i ka jamana kan; Abimɛlɛki ye forow ni rezɛn nakɔw ni Gerar jamana yɔrɔ bɛɛ la ɲuman di Isaka ma, a ka danni kɛ, ka suman tigɛ, ka dugukolo denw dun fo kɔngɔ donw ka tɛmɛ.
14 Isaka ye danni kɛ o jamana la, a ye siɲɛ kɛmɛ sɔrɔ o san kelen kɔnɔ, Matigi ye dugawu kɛ a ye.
15 Cɛ bonyalen don, sagaw ni sagaw ani jɔnw marayɔrɔ caman tun b'a bolo.
16 Kɔngɔ donw tɛmɛna tuma min na, Matigi y'i jira Isaka la k'a fɔ a ye ko: «Wuli ka bɔ nin yɔrɔ la ka segin i ka jamana kan, Kanan jamana na. Isaka wulila ka segin Heburun, Kanan jamana na, ale ni a ta bɛɛ, i ko Matigi y'a fɔ a ye cogo min na.
17 O kɔfɛ, Selak denkɛ Selak sara Arpaksadi o san kɔnɔ, o ye Yakuba ni Esawu ka ɲɛnamaya san tan ni segin ye. Selak ye san kɛmɛ naani ni bi saba ni saba kɛ, a sara.
18 O waati la, Isaka ye a denkɛ dɔgɔkɛ Yakuba bila ka taa Sɛm ni Ebɛri ka so, a ye Matigi ka cikanw dege, Yakuba tora Sɛm ni Ebɛri ka so san bisaba ni fila kɔnɔ, a balimakɛ Esawu ma taa, katuguni a ma sɔn ka taa, a tora a fa ka so Kanan jamana na.
19 Esawu tun bɛ to ka sogo ɲini foro kɔnɔ walisa a ka se ka min sɔrɔ, Esawu tun bɛ o kɛ ten.
20 Esawu tun ye ŋaniyaŋuman ni nanbarakɛla ye, a tun bɛ mɔgɔw dusukunw ɲini ka u datugu, Esawu tun ye cɛ jagɛlen ye foro kɔnɔ, waati tɛmɛnen kɔfɛ, a tun bɛ taa sogo ɲini i n'a fɔ a delila ka kɛ cogo min na. A sera Seyiri foro la, o ye Edɔmu ye.
21 A tora Seyiri jamana na ka sogo ɲini foro la san kelen ni kalo naani.
22 Esawu ye Kanan cɛ dɔ denmuso ye Seyiri jamana na, a tɔgɔ ko Jehuditi, Efer denkɛ Beeri denmuso.
23 Esawu y'a muso ta ka taa a fɛ. Esawu y'a minɛ tuma min na, a si tun bɛ san binaani na, a taara n'a ye Heburun, a fa sigiyɔrɔ jamana.
24 O donw na, Isaka ka ɲɛnamaya san kɛmɛ ni tannan na, Yakuba ka ɲɛnamaya san biduurunan na, Nuhun denkɛ Sɛm sara o san na. Sɛm si tun ye san kɛmɛ wɔɔrɔ ye a sa tuma na.
25 Sɛmu sara tuma min na, Yakuba seginna a fa fɛ Heburun, o min bɛ Kanan jamana na.
26 Yakuba ka ɲɛnamaya san bi duuru ni wɔɔrɔnan na, mɔgɔw nana ka bɔ Haran.
27 Laban muso tun ye den sɔrɔn ye o waatiw la, a ma den sɔrɔ, a ka jɔnmuso bɛɛ ma den sɔrɔ.
28 Matigi hakili jiginna Laban muso Adina la, ka kɔnɔ ta ka denmuso filaninw bange, Laban ye a denmusow tɔgɔ da, a kɔrɔkɛ Leya, ani Rasɛli dɔgɔkɛ tɔgɔ.
29 O mɔgɔw nana o kow fɔ Rebɛka ye, Rebɛka nisɔndiyara kosɛbɛ ko Matigi taara bɔ a balimakɛ ye ani ko a ye denw sɔrɔ.

SABABU 29NAN

1 Ibrahima denkɛ Isaka kɔrɔla, a kɔrɔbayara. u tun bɛ fiyen ani u tun tɛ se ka yeli kɛ.
2 O waati la, Isaka ye a denkɛ Esawu wele k'a fɔ ko: «I ka taa i ka kɛlɛkɛminɛnw ni i ka nɛgɛso ni i ka nɛgɛbere, wuli ka taa foro la ka sogo sogo dɔ ta ne ye, ka sogo duman di ne ma ka na n'a ye ne fɛ, walisa ne ka dumuni kɛ walisa ne ka dugawu kɛ i ye sani ne ka sa, i ko ne kɔrɔla ni ne kunkolo bilenman don sisan.»
3 Esawu y'o kɛ. a y'a ka marifa ta ka taa foro la ka sogo sogo ɲini, i n'a fɔ a delila ka kɛ cogo min na, ka na n'a ye a fa fɛ i n'a fɔ a y'a fɔ a ye cogo min na, walasa a ka dugawu kɛ a ye.
4 Isaka ye kuma minnu fɔ Esawu ye, Rebɛka ye olu bɛɛ mɛn, a y'i teliya k'a denkɛ Yakuba wele k'a fɔ ko: «I fa ye kuma i balimakɛ Esawu fɛ nin cogo la, ne ye nin mɛn, sisan o de kosɔn i teliya ka min fɔ i ye, i ka o kɛ.»
5 Wuli ka taa sagakulu fɛ ka bakɔrɔn den ɲuman fila lase ne ma, ne na sogo duman sɔrɔ i fa ye, i na na ni sogo duman ye, a bɛ se ka min dun sani i balima ka bɔ gɛnni na, walisa i fa ka dugawu kɛ i ye.
6 Yakuba ye teliya k'a kɛ i ko a ba tun y'a fɔ a ye cogo min na, ka dumuni duman dila k'a lase a fa ɲɛ kɔrɔ sanni Esawu ka bɔ a nɔfɛ.
7 Isaka y'a fɔ Yakuba ye ko: «Ne denkɛ, e ye jɔn ye?» A ko: «Ne ye i denkɛ fɔlɔ Esawu ye, i ye yamaruya di ne ma cogo min na, ne ye o kɛ, sisan ne ka wuli ka ne ka sogo ɲini, walisa i ni ka dugawu kɛ ne ye i ko i y'a fɔ ne ye cogo min na.»
8 Isaka wulila ka dumuni kɛ ka minni kɛ, a dusukun dusu saalolen don, a ye dugawu kɛ Yakuba ye ani Yakuba taara a fa fɛ. Isaka ye dugawu kɛ Yakuba ye dɔrɔn, ka taa a fɛ dɔrɔn, Esawu nana ka bɔ a ka sogo ɲinini na ka bɔ foro la, a ye sogo duman fana dila ka na n'a ye a fa fɛ k'a dun k'a duba a ye.
9 Isaka y'a fɔ Esawu ye ko: «Jɔn ye sogo sogo ta ka na n'a ye sani i ka na, ne ye dugawu kɛ min ye?» Esawu y'a dɔn ko a balimakɛ Yakuba ye nin kɛ, Esawu ka dimi donna a balimakɛ Yakuba kɔrɔ, ko a ye o kɛ a kɔrɔ.
10 Esawu y'a fɔ a ye ko: «Yala a tɔgɔ man kan ko Yakuba wa?» sabu a ye ne nɔ bila siɲɛ fila, a ye ne ka kɔrɔsigi ta bɔsi ne la ani sisan a ye ne ka dugawu bɔsi; Esawu kasila kosɛbɛ. Isaka ye a denkɛ Esawu kasikan mɛn tuma min na, Isaka y'a fɔ Esawu ye ko: «Ne denkɛ, ne bɛ se ka mun kɛ, i balimakɛ nana ni hakilitigiya ye ka i ka dugawu ta. Esawu ye a balimakɛ Yakuba koniya a fa ye dugawu min di a ma, o kosɔn, a ka dimi juguyara a kɔrɔ.
11 Yakuba siranna kosɛbɛ a balimakɛ Esawu ɲɛ, a wulila ka boli ka taa Sem denkɛ Ebɛri ka so, a y'i dogo yen a balimakɛ kosɔn, Yakuba si tun bɛ san biwɔɔrɔ ni saba la tuma min na a bɔra Kanan jamana na ka bɔ Heburuɔn, Yakuba dogolen tora Ebɛri ka so san tan ni naani a balimakɛ Esawu kosɔn Matigi ka siraw ni a ka ci fɔlenw.
12 Esawu y'a ye tuma min na ko Yakuba bolila ka kisi a ma, ani ko Yakuba ye dugawu sɔrɔ ni nanbara ye, Esawu dusu tiɲɛna kosɛbɛ. A fana wulila ka a muso ta ka taa a fa ni a ba fɛ ka taa Seyiri jamana na, ka sigi yen. Esawu ye muso dɔ ye yen ka bɔ Hɛti denmusow cɛma, a tɔgɔ ko Bosmati, Ɛlɔn denmuso, a y'a ta ka kɛ muso ye ka fara a muso fɔlɔ kan, Esawu y'a tɔgɔ da ko Ada, k'a fɔ ko dugawu tɛmɛna ale fɛ o waati la.
13 Esawu ye kalo wɔɔrɔ sigi Seyiri jamana na, k'a sɔrɔ a ma a fa ni a ba ye, o kɔfɛ, Esawu y'a musow ta ka wuli ka segin Kanan jamana na, Esawu y'a muso fila bila a fa ka so Heburuni.
14 Esawu musow ye Isaka ni Rebɛka dusu tiɲɛ, u ka kɛwalew fɛ, k'a masɔrɔ u ma taama Matigi ka siraw kan, nka u tun bɛ baara kɛ u fa ka ala ye yiri ni kabakurunw ye i ko u fa y'a kalan cogo min na, wa u tun ka jugu ka tɛmɛ u fa kan.
15 U taara ka kɛɲɛ ni u dusukun nege juguw ye, u ye saraka bɔ ka wusulan jeni Baaliw ye, Isaka ni Rebɛka sɛgɛnna u fɛ.
16 Rebɛka y'a fɔ ko: «Ne sɛgɛnna ne ka ɲɛnamaya la Hɛti denmusow kosɔn. Ni Yakuba ye Hɛti denmusow muso ta, i n'a fɔ jamana denmusow, ɲɛnamaya nafa ye mun ye ne bolo?
17 O donw na, Esawu muso Ada kɔnɔ ta ka denkɛ bange a ye, Esawu ye denkɛ min bangera a ye, o tɔgɔ da ko Elifazi, Esawu si tun bɛ san biwɔɔrɔ ni duuru la tuma min na.
18 Ibrahima denkɛ Ismaɛl sara o donw na, Yakuba ka san biwɔɔrɔ ni naaninan na, Ismaɛl ye san kɛmɛ ni bisaba ni wolonwula kɛ, a sara.
19 Isaka y'a mɛn tuma min na ko Ismaɛl sara, a ye kasi a kosɔn, Isaka ye kasi kɛ a kosɔn tile caman.
20 Yakuba ka san tan ni naani kɛlen kɔ Ebɛri ka so kɔnɔ, Yakuba tun b'a fɛ k'a fa ni a ba ye, Yakuba nana a fa ni a ba ka so Heburuni, wa Esawu tun ɲinɛna Yakuba ye min kɛ a la o donw na, a kɛlen ka dugawu ta a bolo o donw na.
21 Esawu ye Yakuba natɔ ye a fa ni a ba fɛ tuma min na, a hakili jigira Yakuba ye min kɛ a la, a dimina kosɛbɛ a kɔrɔ, a y'a ɲini k'a faga.
22 Ibrahima denkɛ Isaka kɔrɔla, a kɔrɔla, Esawu y'a fɔ ko: «Ne fa ka waati surunyara a ka sa, ni a sara, ne na ne balimakɛ Yakuba faga.»
23 O fɔra Rebɛka ye, a ye ci bila ka a denkɛ Yakuba wele, a y'a fɔ a ye ko: «Wuli ka taa Haran ka taa n balimakɛ Laban fɛ, ka to yen waati dɔ kɔnɔ, fo i balimakɛ ka dimi ka bɔ i la, o kɔ, i bɛ segin.»
24 Isaka ye Yakuba wele k'a fɔ a ye ko: «I kana muso ta Kanan denmusow la, katuguni an fa Ibrahima ye ci fɔ an ye nin cogo la ka kɛɲɛ ni Matigi ka kuma ye, a ye min fɔ a ye. ni i denw ye ne ka layidu mara, ne ye min fɔ i ye, ne fana na o kɛ i denw ye, ne tɛna u bila.»
25 O de y'a to ne denkɛ ka ne kan lamɛn, ne bɛna fɛn o fɛn fɔ i ye. i ka wuli ka taa Haran i ba facɛ Betuɛl ka so, ka muso dɔ ta i ba balimakɛ Laban denmusow fɛ yen.»
26 O de kosɔn, i k'i janto i kana ɲinɛ i ka Matigi Elohim kɔ ani a ka siraw bɛɛ kɔ i bɛ taa jamana min na, ka jɛɲɔgɔnya don ni jamana mɔgɔw ye, ka tugu fuw kɔ, ka Matigi i ka Ala bila.
27 Nka ni i sera jamana la, i ka baara kɛ Matigi ye yen, i kana i kɔsegin i kinin fɛ wala i numan fɛ ka bɔ sira la, ne ye min ci i ma, i ye min kalan.
28 Sebaayabɛɛtigi Ala ka nɛɛma di i ma dugukolo kan mɔgɔw ɲɛ na, walisa i ka muso ta yen ka kɛɲɛ ni i sago ye. mɔgɔ min ka ɲi ani min tilennen don Matigi ka siraw la.
29 Elohim ka i fa Ibrahima ka dugawu di i n'i bɔnsɔn ma, ka i den ka caya, i bɛ taa jamana min na, i ka kɛ jamaba ye, ani Ala ka i kɔsegin nin jamana in na, i fa sigiyɔrɔ jamana, ni denw ye, ni nafolo caman ye, ni ɲagali ni nisɔndiya ye.

30 Isaka ye Yakuba ci ka ban ka dugawu kɛ a ye, a ye nilifɛn caman di a ma, warijɛ ni sanu, ka a bila ka taa. Yakuba ye a fa ni a ba lamɛn. a ye u susu ka wuli ka taa Padan-Aram. Yakuba si tun bɛ san biwolonwula ni wolonwula la tuma min na a bɔra Kanan jamana na ka bɔ Bɛrɛseba.
31 Yakuba taara Haran tuma min na, Esawu y'a denkɛ Elifaz wele k'a fɔ a ye gundo la ko: «Sisan, i ka teliya ka i ka npan ta i bolo ka Yakuba nɔfɛ ka tɛmɛ a ɲɛ sira kan, ka i dogo a nɔfɛ ka a faga ni i ka npan ye kulu dɔ la kelen kan, ka a bolofɛnw bɛɛ minɛ ka segin.»
32 Esawu denkɛ Elifaz tun ye cɛ timinandiyalen ye, a tun ye bɔgɔdaga dɔnbaga ye i n'a fɔ a fa y'a kalan cogo min na.
33 Elifaz y'a kɛ i ko a fa y'a fɔ a ye cogo min na, Elifaz si tun bɛ san tan ni saba la o waati la, Elifaz wulila ka taa a ba balimakɛ tan ta ka taa Yakuba nɔfɛ.
34 A tugura Yakuba kɔ kosɛbɛ, a y'i dogo Kanan jamana dancɛ la, Sikɛm dugu kɛrɛfɛ.
35 Yakuba ye Elifaz n'a ka cɛdenw tugu a nɔfɛ, Yakuba tun bɛ taa yɔrɔ min na, a jɔlen tora o yɔrɔ la, walisa k'a dɔn o ko ye min ye, katuguni a tun tɛ o ko dɔn. Elifaz y'a ka npan bɔ ka taa ɲɛ, ale ni a ka cɛdenw, ka taa Yakuba fan fɛ. Yakuba y'a fɔ u ye ko: «Aw nana yan, mun bɛ aw la, ani aw bɛ tugu o kɔ ni aw ka npanw ye, o kɔrɔ ye mun ye.»
36 Elifaz gɛrɛla Yakuba la, a y'a jaabi k'a fɔ a ye ko: «Ne fa ye ci fɔ ne ye nin cogo la, o de kosɔn sisan ne tɛna bɔ ne fa ye cikan minnu di ne ma. Yakuba y'a ye tuma min na ko Esawu kumana Elifaz fɛ walisa ka fanga kɛ, Yakuba gɛrɛla Elifaz n'a ka cɛdenw deli k'a fɔ a ye.
37 Ne fa ni ne ba ye fɛn minnu bɛɛ di ne ma, olu bɛɛ filɛ, olu bɛɛ bɛ ta i bolo ka taa ne fɛ, u kana ne faga, o ka jate tilennenya ye i bolo.
38 Matigi ye Yakuba ka nɛɛma sɔrɔ Esawu denkɛ Elifaz n'a ka cɛdenw ɲɛ na, u ye Yakuba kan lamɛn, u ma a faga, Elifaz n'a ka cɛdenw ye Yakuba bolofɛnw bɛɛ ta ka fara warijɛ ni sanu kan, a nana ni warijɛ ni sanu ye ka bɔ Bɛrɛseba. u ma foyi to a ye.
39 Elifaz ni a ka cɛdenw taara a fɛ ka segin Esawu fɛ Bɛrɛseba.
40 Esawu dimina a denkɛ Elifaz ni a ka cɛdenw kɔrɔ, katuguni u ma Yakuba faga.
41 U y'a jaabi k'a fɔ Esawu ye ko: «Katuguni Yakuba ye an deli nin ko in na ko an kana a faga, an hinɛ donna a la, an y'a bolofɛnw bɛɛ ta k'u lase i ma. Elifaz ye warijɛ ni sanu minnu ta Yakuba bolo, Esawu ye olu bɛɛ ta k'u bila a ka so kɔnɔ.
42 Esawu y'a ye tuma min na ko Isaka ye dugawu kɛ Yakuba ye, k'a fɔ a ye ko: «I kana muso ta Kanan denmusow cɛma, ani ko Kanan denmusow ka jugu Isaka ni Rebɛka ɲɛ kɔrɔ.
43 O kɔ, a taara a facɛ denkɛ Ismaɛl ka so, ka fara a muso kɔrɔbaw kan, a ye Nebayoti balimamuso Ismaɛl denmuso Maklati ta ka kɛ muso ye.

SABABU 30NAN

1 Yakuba taara a ka sira la ka taa Haran, ka se Moriya kulu ma, a tora yen su bɛɛ Luz dugu gɛrɛfɛ. Matigi y'i yɛrɛ jira Yakuba la o su fɛ, a y'a fɔ a ye ko: «Ne ye Matigi Ibrahima ka Ala ni i fa Isaka ka Ala ye. I dalen bɛ jamana min kan, ne na o di i ni i bɔnsɔn ma.»
2 A filɛ, ne bɛ i fɛ, i bɛ taa yɔrɔ o yɔrɔ, ne na i mara, ne na i bɔnsɔn caya i n'a fɔ Sankolo dolow, ka i juguw bɛɛ bin i ɲɛ kɔrɔ. Ni u na kɛlɛ kɛ ni i ye, u tɛna se sɔrɔ i kan, ne na i lasegin jamana in na ni nisɔndiya ye, ni denw ye, ni nafolo caman ye.
3 Yakuba kununna ka bɔ sunɔgɔ la, a ye yelifɛn min ye, a nisɔndiyara kosɛbɛ. A y'o yɔrɔ tɔgɔ da ko Betɛli.
4 Yakuba wulila ka bɔ o yɔrɔ la ni ɲagaliba ye, a taamana tuma min na, a senw yeelenna a ɲɛ na ɲagali kosɔn, a bɔra yen ka taa kɔrɔnfɛmɔgɔw ka jamana na, a seginna Haran, a y'i sigi sagagɛnnaw ka kɔlɔn da la.
5 A ye cɛ dɔw sɔrɔ yen. ka bɔ Haran ka taa u ka sagaw balo, Yakuba ye ɲininkali kɛ u la, u ko: «An bɔra Haran.»
6 A y'a fɔ u ye ko: «Aw bɛ Nakɔri denkɛ Laban dɔn wa?» U ko: «An b'a dɔn, a denmuso Rasɛl bɛ na a fa ka sagaw balo.»
7 Ka a to kuma la u fɛ, Laban denmuso Rasɛl nana a fa ka sagaw balo, katuguni a tun ye sagagɛnna ye.
8 Yakuba ye a ba balimakɛ Laban denmuso Rasɛl ye tuma min na, a bolila ka taa a susu, ka a kan kɔrɔta ka kasi.
9 Yakuba y'a fɔ Rasɛl ye ko ale ye a fa balimamuso Rebɛka denkɛ ye, Rasɛl bolila ka taa a fɔ a fa ye, Yakuba tora ka kasi, katuguni foyi tun tɛ a fɛ ka na ni a ye Laban ka so.
10 Laban y'a mɛn tuma min na ko a balimamuso denkɛ Yakuba nana, a bolila k'a susu, k'a minɛ ka na n'a ye so kɔnɔ ka dumuni di a ma.
11 Yakuba y'a fɔ Laban ye a balimakɛ Esawu ye min kɛ a la, ani a denkɛ Elifaz ye min kɛ a la sira kan.
12 Yakuba tora Laban ka so kalo kelen kɔnɔ, Yakuba ye dumuni kɛ ka minni kɛ Laban ka so, o kɔfɛ, Laban y'a fɔ Yakuba ye ko: «I ka sara bɛna kɛ mun ye ne ye, katuguni i bɛ se ka baara kɛ ne ye fu cogo di?»
13 Denkɛ si tun tɛ Laban fɛ ni denmusow dɔrɔn tɛ, a muso tɔw ni a ka jɔnmuso tɔw tun ye bangenenw ye o waatiw la. A muso Adina ye Laban denmuso minnu bange a ye, olu tɔgɔw filɛ nin ye. cɛkɔrɔba tɔgɔ tun ye Leya ye, dɔgɔkɛ tɔgɔ tun ye Rasɛli ye. Leya tun ka di, nka Rasɛl tun cɛ ka ɲi, a tun ka di a ye kosɛbɛ, Yakuba tun b'a kanu.
14 Yakuba y'a fɔ Laban ye ko: «Ne na baara kɛ i ye san wolonwula i denmuso fitinin Rasɛl kosɔn. Laban sɔnna o ma ani Yakuba ye san wolonwula kɛ Laban ye a denmuso Rasɛl kosɔn.
15 Yakuba ka sigi Haran san filanan na, o kɔrɔ ye ko Yakuba ka san biwolonwula ni kɔnɔntɔnnan na, o san na, Sɛm denkɛ Ebɛri sara, a si tun bɛ san kɛmɛ naani ni bi wɔɔrɔ ni naani na a sa tuma na.
16 Yakuba y'a mɛn tuma min na ko Ebɛri sara, a dusu tiɲɛna kosɛbɛ, a ye kasi ka kasi a kosɔn tile caman.
17 Yakuba sigili san sabanan na Haran, Esawu muso Ismaɛl denmuso Bosmati ye denkɛ bange a ye, Esawu y'a tɔgɔ da ko Rewɛl.
18 Yakuba sigilen san naaninan na Laban ka so, Matigi taara bɔ Laban ye ka a hakili to a la Yakuba kosɔn, denkɛw wolola a ye, a denkɛ fɔlɔ tun ye Bewori ye, a filanan tun ye Alibu ye, a sabanan tun ye Korasi ye.
19 Matigi ye nafolo ni bonya di Laban ma, denkɛw ni denmusow, o cɛ cayara kosɛbɛ Yakuba kosɔn.
20 O donw na, Yakuba tun bɛ baara kɛ Laban ye baara sifa bɛɛ la, so kɔnɔ ani foro la, Matigi ka dugawu tun bɛ Laban ta bɛɛ la so kɔnɔ ani foro la.

21 O san duurunan na, Esawu muso Beeri denmuso Jehuditi sara Kanan jamana na, dencɛ si tun tɛ a fɛ ni denmusow dɔrɔn tɛ.
22 A denmuso minnu bangera Esawu ye, olu tɔgɔw filɛ nin ye, cɛkɔrɔba tɔgɔ ko Marziti, a dɔgɔkɛ tɔgɔ ko Puiti.
23 Jehuditi sara tuma min na, Esawu wulila ka taa Seyiri ka sogo ɲini foro la, i n'a fɔ a delila ka kɛ cogo min na, Esawu tora Seyiri jamana la ka mɛn.
24 San wɔɔrɔnan na, Esawu ye muso ta, ka fara a muso tɔw kan, Alibama, Hewisi Zebeyɔn denmuso, Esawu nana n'a ye Kanan jamana na.
25 Alibama ye kɔnɔ ta ka denkɛ saba bange Esawu ye, olu tɔgɔw ye Yeush, Yaalan ani Kore ye.
26 O donw na, Kanan jamana na, sɔsɔli kɛra Esawu ka baganmaralaw ni Kanan jamana sigibagaw ka baganmaralaw cɛ, bawo Esawu ka baganw ni a ka nafolo tun ka ca kojugu a ma se ka to Kanan jamana na, a fa ka so kɔnɔ, wa Kanan jamana ma se k'a muɲu a ka baganw kosɔn.
27 Esawu y'a ye tuma min na ko a ka sɔsɔli cayara ni Kanan jamana mɔgɔw ye, a wulila ka a musow ni a denkɛw ni a denmusow ta, ani a bolofɛnw bɛɛ, ani a ka baganw bɛɛ, ani a ka nafolo bɛɛ, a ye minnu sɔrɔ Kanan jamana na, ka bɔ jamana sigibagaw la ka taa Seyiri jamana na a sigilen tun bɛ Seyiri jamana na.
28 Esawu tun bɛ taa a fa ni a ba ye Kanan jamana na tuma dɔw la, Esawu tun bɛ furu kɛ ni Horikaw ye, ka a denmusow di Seyiri denkɛw ma.
29 A y'a denmuso kɔrɔba Marziti di a muso Zebeyɔn denkɛ Ana ma, ka Puiti di Horikɛ Bilhan denkɛ Azar ma. Esawu ni a denw tora kulu kan, u ye den sɔrɔ ka caya.

SABABU 31NAN

1 San wolonwulanan na, Yakuba ye baara min kɛ Laban ye, o dafara, Yakuba y'a fɔ Laban ye ko: «Ne muso di ne ma, katuguni ne ka baara donw dafara. Laban y'o kɛ, Laban ni Yakuba ye o yɔrɔ mɔgɔw bɛɛ lajɛ ka dumuni kɛ.
2 wula fɛ, Laban sera so kɔnɔ, o kɔfɛ, Yakuba nana yen ni seli mɔgɔw ye.
3 Yakuba y'a fɔ Laban ye ko: «Mun na i bɛ nin ko kɛ an na?» Laban y'a jaabi ko: «An ka delinanko don nin jamana in na.»
4 O kɔ, Laban y'a denmuso Leya ta ka na n'a ye Yakuba fɛ, a nana a fɛ, Yakuba m'a dɔn ko Leya don.
5 Laban y'a denmuso Leya di a ka jɔnmuso Zilpa ma ka kɛ jɔnmuso ye.
6 Seli la mɔgɔw bɛɛ y'a dɔn Laban ye min kɛ Yakuba la, nka u ma o ko fɔ Yakuba ye.
7 O su in na, sigiɲɔgɔnw bɛɛ nana Yakuba ka so, u ye dumuni kɛ ka minni kɛ ka ɲagali, ka dɔnkiliw da Lea ɲɛ kɔrɔ, ka dɔnw kɛ, ka jaabi di Yakuba ɲɛkɔrɔ, Heleya, Heleya.
8 Yakuba ye u ka kumaw mɛn nka a ma u kɔrɔ faamu, nka a y'a miiri ko o de bɛ se ka kɛ u ka laadalakow ye nin jamana in kɔnɔ.
9 U sigiɲɔgɔnw ye o kuma fɔ Yakuba ɲɛkɔrɔ su fɛ, Laban ka so kɔnɔ lanpanw bɛɛ fagara o su fɛ.
10 Sɔgɔma, tile yeelen bɔra tuma min na, Yakuba y'i ɲɛsin a muso ma, a y'a ye, a y'a ye ko Leya tun dalen bɛ a disi la, Yakuba ko: «Sisan ne y'a dɔn sigiɲɔgɔnw ye min fɔ kunun su fɛ ko: «Hɛli, u ko, ne ma o dɔn.»
11 Yakuba ye Laban wele k'a fɔ a ye ko: «I ye mun kɛ ne la?» Tiɲɛ na, ne ye baara kɛ i ye Rasɛl kosɔn, mun na i ye ne lafili ka Leya di ne ma?
12 Laban ye Yakuba jaabi ko: «A tɛ kɛ an nɔ na ka dɔgɔkɛ di cɛkɔrɔba ma sisan, ni i b'a fɛ k'a balimamuso fana ta, i ka baara kɛ ne ye san wolonwula wɛrɛ kɔnɔ.»
13 Yakuba y'o kɛ, a ye Rasɛl fana ta ka kɛ muso ye, ka baara kɛ Laban ye san wolonwula wɛrɛ, Yakuba fana nana Rasɛl fɛ, a ye Rasɛl kanu ka tɛmɛ Leya kan, Laban y'a ka jɔnmuso Bilha di a ma ka kɛ jɔnmuso ye.
14 Matigi y'a ye ko Leya koniyalen don tuma min na, Matigi y'a kɔnɔ da wuli, a ye denkɛ naani bange Yakuba fɛ o donw na.
15 U tɔgɔw ye Rubɛn Simeɔn ni Levi ani Juda ye.
16 O waati la, Rasɛl tun ye bangebali ye, den tun tɛ a la, Rasɛl ye keleya kɛ a balimamuso Lea la, Rasɛl y'a ye ko a ma den sɔrɔ Yakuba fɛ, a y'a ka jɔnmuso Bilha ta, ka denkɛ fila bange Yakuba ye, Dan ni Naftali.
17 Leya y'a ye ko a tora den la, a y'a ka jɔnmuso Zilpa fana ta, ka muso di Yakuba ma, Yakuba fana nana Zilpa, a ye denkɛ fila bange Yakuba fɛ, Gad ni Aser.
18 O donw la, Leya ye denkɛ fila ni denmuso kelen bange Yakuba fɛ, u tɔgɔw ye Isakar ni Zebulɔn ani u balimamuso Dina ye.
19 Rasɛl tun ye denntan ye o donw na, Rasɛl ye Matigi deli o waati la, a ko: «Matigi Ala, i hakili to ne la ka taa bɔ ne ye, ne b'i deli, katuguni sisan ne cɛ na ne fili, katuguni ne ma den si bange a ye.»
20 Matigi Ala, ne ka delili lamɛn i ɲɛ kɔrɔ, ka ne ka tɔɔrɔ ye, ka denw di ne ma i ko jɔnmuso dɔ, walisa ne kana ne ka maloya muɲu tun.
21 Elohim y'a lamɛn k'a kɔnɔ da wuli, Rasɛl kɔnɔ ta ka denkɛ bange, a ko: «Matigi ye ne mafiɲɛya bɔ ne la, a y'a tɔgɔ da Yusufu k'a fɔ ko: «Matigi ka denkɛ wɛrɛ fara ne kan. Yakuba si tun bɛ san bi kɔnɔntɔn ni kelen na tuma min na.
22 O waati la, Yakuba ba Rebɛka y'a denmuso Debora ci ka taa Yakuba fɛ.
23 U sera Yakuba fɛ Haran, u y'a fɔ a ye ko: «Rebɛka ye an ci i ma ko i ka segin i fa ka so Kanan jamana na. Yakuba ye u lamɛn a ba ka kuma fɔlenw la.
24 O waati la, Yakuba ye san wolonwula tɔ minnu kɛ Laban ye Rasɛl kosɔn, olu dafara, a kɛlen kɔ ka san tan ni naani kɛ Haran, Yakuba y'a fɔ Laban ye ko i ka ne musow di ne ma ka ne bila ka taa ne ka jamana la, katuguni ne ba ye ci bila ne ma ka bɔ Kanan jamana na, ko ne ka segin ne fa ka so.
25 Laban y'a fɔ a ye ko: «Ne tɛ ten. ni ne ye nɛɛma sɔrɔ i ɲɛ na, i kana ne to yen. I ka sara di ne ma, ne na o di ne ma, ka to ne fɛ.»
26 Yakuba y'a fɔ a ye ko: «I na sara min di ne ma, o ye nin ye, ko ne na bi i ka sagakulu bɛɛ cɛma, ka sagaden nɛrɛmuguma ni nɛrɛmugumaw bɛɛ bɔ u bolo sagaw ni bakɔrɔnw cɛma, ni i b'a fɛ ka nin ko in kɛ ne ye, ne bɛ segin ka taa i ka sagakuluw balo i n'a fɔ fɔlɔ.
27 Laban y'o kɛ tuma min na, Laban ye Yakuba ka kuma fɔlenw bɛɛ bɔ a ka sagakulu kɔnɔ ka u di a ma.
28 Yakuba ye fɛn minnu bɛɛ bɔ Laban ka sagakulu kɔnɔ, a y'o bɛɛ bila a denkɛw bolo, Yakuba tun bɛ ka Laban ka saga tɔw balo.

29 A ye Isaka ka jɔnkɛ minnu ci Yakuba ma, olu y'a ye tuma min na ko Yakuba tɛna segin u fɛ Kanan jamana na a fa fɛ, u taara a fɛ ka segin u ka so Kanan jamana na.
30 Debora tora Yakuba fɛ Haran, a ma kɔsegin ni Isaka ka baarakɛlaw ye Kanan jamana na, Debora tora Yakuba musow ni a denw fɛ Haran.
31 Yakuba ye baara kɛ Laban ye san wɔɔrɔ wɛrɛ kɔnɔ, sagaw bɔra tuma min na, Yakuba ye fɛn nɔgɔlenw ni nɔgɔw bɔ u la, i n'a fɔ a tun y'a latigɛ cogo min na Laban fɛ, Yakuba y'o kɛ Laban ka so san wɔɔrɔ kɔnɔ, o cɛ cayara kosɛbɛ, ka baganw ni jɔnmusow ni jɔn cɛw, ɲɔgɔmɛw ni faliw sɔrɔ.
32 Yakuba ka bagan kɛmɛ fila tun b'a fɛ, a ka baganw tun ka bon kosɛbɛ, u ɲɛ tun ka ɲi kosɛbɛ, u tun bɛ den kosɛbɛ, wa mɔgɔw denkɛw ka denbayaw bɛɛ tun b'a fɛ ka Yakuba ka bagan dɔw sɔrɔ, katuguni u tun ye ɲɛtaa sɔrɔ kosɛbɛ.
33 Mɔgɔ denkɛ caman nana Yakuba ka saga dɔw labɔ, Yakuba ye saga di u ma jɔn cɛ walima jɔnmuso walima fali walima ɲɔgɔmɛ, walima Yakuba ye fɛn o fɛn ɲini u fɛ, u ye o di a ma.
34 Yakuba ye nafolo ni bonya ni nafolo sɔrɔ o jagokɛtaw fɛ ni hadamaden denw ye.
35 Waati tɛmɛnen kɔ, a ye Laban denkɛw ka kuma mɛn ko: «An fa ta bɛɛ Yakuba ye an fa ta, a ye o nɔɔrɔ bɛɛ sɔrɔ an fa ta la.»
36 Yakuba ye Laban ni a denw ɲɛda filɛ, o donw la, a tun tɛ a ɲɛ na i n'a fɔ fɔlɔ.
37 Matigi y'i jira Yakuba la san wɔɔrɔ bannen kɔ, k'a fɔ a ye ko: «Wuli ka bɔ nin jamana in na ka segin i wolodugu la, ne na kɛ i fɛ.»
38 Yakuba wulila o waati la, a y'a denw ni a musow ni a bolofɛnw bɛɛ wuli ɲɔgɔmɛw kan, ka taa Kanan jamana la a fa Isaka fɛ.
39 Laban m'a dɔn ko Yakuba bɔra a la, katuguni Laban tun ye saga tigɛbaga ye o don na.
40 Rasɛl y'a fa ka jaw sonya, a y'u ta k'u dogo a sigilen bɛ ɲɔgɔmɛ min kan, a taara ɲɛ.
41 Jaw cogoya filɛ nin ye. ka cɛ fɔlɔ minɛ k'a faga k'a kunsigi bɔ a kun na, ka kɔgɔ ta ka kɔgɔ kɛ a kun na k'a mu tulu la, ka sɔrɔ ka nɛgɛfugulan fitinin dɔ walima sanu sɛbɛnfura dɔ ta k'a tɔgɔ sɛbɛn a kan, ka sɛbɛnfura bila a nɛnkun kɔrɔ, ka kunkolo ta ni sɛbɛnfura ye a kan kɔrɔ k'a bila so kɔnɔ, ka yeelenw mana a ɲɛfɛ k'i biri a kɔrɔ.
42 Ni u bɛ u biri a ɲɛ kɔrɔ tuma min na, u bɛ fɛn minnu ɲini a fɛ, o bɛ kuma u fɛ, tɔgɔ min sɛbɛnnen bɛ a kɔnɔ, o fanga barika la.
43 Dɔw b'u kɛ mɔgɔw ja ye, sanu ni warijɛ, ka taa u fɛ waati dɔntaw la, o jaw bɛ dolow fanga sɔrɔ, ka siniko fɔ u ye, Rasɛl ye ja minnu sonya a fa fɛ, olu kɛra o cogo la.
44 Rasɛl ye a fa ta ja ninnu sonya walisa Laban kana a dɔn Yakuba taara yɔrɔ min na.
45 Laban sera so, a ye ɲininkali kɛ Yakuba ni a somɔgɔw ko la, nka a ma sɔrɔ, Laban y'a ka jaw ɲini walisa k'a dɔn Yakuba taara yɔrɔ min na, a ma se k'u sɔrɔ, a taara ja wɛrɛw fɛ, a ye u ɲininka, u y'a fɔ a ye ko Yakuba bolila ka bɔ a la ka taa a fa ta la, ka taa Kanan jamana na.
46 Laban wulila ka a balimaw ni a ka jɔnw bɛɛ minɛ, ka taa Yakuba nɔfɛ, ka a sɔrɔ Gilead kulu kan.
47 Laban y'a fɔ Yakuba ye ko: «I ye mun kɛ ne la walisa ka boli ka ne lafili, ka ne denmusow ni u denw bila jɔnya la npan fɛ?»
48 I ma sɔn ne ka u susu ka u bila ni nisɔndiya ye, i ye ne ka ala sonya ka taa.
49 Yakuba ye Laban jaabi ko: «Ne siranna ko i kana i denmusow minɛ ni fanga ye. Sisan, i mana i ka ala sɔrɔ ni mɔgɔ o mɔgɔ ye, o na sa.»
50 Laban ye o jaw ɲini, a ye Yakuba ka fanibuguw ni a ka minɛnw bɛɛ sɛgɛsɛgɛ, nka a ma se k'u sɔrɔ.
51 Laban y'a fɔ Yakuba ye ko: «An na layidu ta ɲɔgɔn fɛ, o na kɛ seereya ye ne ni e cɛ. ni i ye ne denmusow tɔɔrɔ, walima ni i ye muso wɛrɛw ta ka fara ne denmusow kan, hali Ala na kɛ seere ye ne ni e cɛ o ko la.»
52 U ye kabakurunw ta ka kulu dɔ dilan, Laban y'a fɔ ko: «Nin kulu ye seere ye ne ni e cɛ, o de y'a to a y'a tɔgɔ da Gilead.»
53 Yakuba ni Laban ye saraka bɔ kulu kan, u ye dumuni kɛ yen kulu kɛrɛfɛ, u tora kulu kan su bɛɛ, Laban wulila sɔgɔmada joona fɛ, ka kasi ni a denmusow ye, ka u susu, ka segin a nɔ na.
54 A y'a teliya ka a denkɛ Beɔri, min si tun ye san tan ni wolonwula ye, ka taa ni Nakɔri denkɛ Uz denkɛ Abikorof ye, ani cɛ tan tun bɛ u fɛ.
55 U ye teliya ka taa sira fɛ ka tɛmɛ Yakuba ɲɛfɛ, ka taa sira wɛrɛ fɛ ka taa Seyiri jamana na.
56 U sera Esawu ma k'a fɔ a ye ko: «I balimakɛ ni i somɔgɔ, i ba balimakɛ Laban, Betuɛl denkɛ, ko ten.
57 I balimakɛ Yakuba ye min kɛ ne la, o min nana ne fɛ fɔlɔ, a farilankolon, ne taara a kunbɛn, ka na n'a ye ne ka so ni bonya ye, ka a kɛ mɔgɔba ye, ka ne denmuso fila di a ma ka kɛ ne musow ye, ani ne ka jɔnmuso fila fana.»
58 Elohim ye dugawu kɛ a ye ne kosɔn, a cayara kosɛbɛ ka denkɛw ni denmusow ni jɔnmusow sɔrɔ.
59 Sagaw ni sagaw, ɲɔgɔmɛw ni faliw, warijɛ ni sanu caman fana b'a bolo. a y'a ye ko a ka nafolo cayara tuma min na, a ye ne to yen tuma min na ne tun bɛ taa ne ka saga tigɛ, a wulila ka boli gundo la.
60 A y'a musow ni a denw kɔrɔta ɲɔgɔmɛw kan, a y'a ka baganw ni a ka nafolo minnu sɔrɔ ne ka jamana kɔnɔ, a y'olu bɛɛ ta ka taa, a y'a ɲɛda kɔrɔta ka taa a fa Isaka fɛ, Kanan jamana na.
61 A ma sɔn ne ka ne denmusow n'u denw susu, a ye ne denmusow ɲɛminɛ i n'a fɔ jɔnw minɛna npan fɛ, a ye ne ka ala fana sonya ani a bolila.
62 Sisan ne y'a to Yabuk baji kulu la, ale ni a ta bɛɛ. foyi tɛ a la.
63 Ni i b'a fɛ ka taa a fɛ, taa o tuma na, i na a sɔrɔ yen, i bɛ se ka i ni sago kɛ a la. Laban ka cidenw nana o kow bɛɛ fɔ Esawu ye.
64 Esawu ye Laban ka cidenw ka kuma bɛɛ mɛn, a ka dimi juguyara Yakuba kɔrɔ, a hakili jigira a ka koniya la, a ka dimi juguyara a kɔnɔ.
65 Esawu y'a teliya ka a denw ni a ka baarakɛlaw ni a ka somɔgɔw minɛ, u tun ye cɛ biwɔɔrɔ ye, ka taa Horikaw ka Seyiri denkɛw bɛɛ lajɛlen ni u ka mɔgɔw lajɛ, u ye cɛ kɛmɛ saba ni binaani ye, ka nin cɛ kɛmɛ naani bɛɛ minɛ ni npanw ye, ka taa Yakuba fɛ k'a faga.
66 Esawu ye o hakɛ tila tilayɔrɔ caman na, ka a denw ni a ka baarakɛlaw ni a ka somɔgɔw cɛ bi wɔɔrɔ ta ka kɛ kuntigi kelen ye, ka u don a denkɛ kɔrɔba Elifaz la.
67 Kuntigi tɔ minnu tora, a ye olu di Horika Seyiri denkɛ wɔɔrɔ ma, ka mɔgɔ kelen-kelen bɛɛ bila u bɔnsɔnw ni u denw kunna.

68 O sigiyɔrɔ bɛɛ taara i n'a fɔ u tun bɛ cogo min na, Esawu taara u cɛma ka taa Yakuba fan fɛ.
69 Laban ka cidenw bɔra Esawu la ka taa Kanan jamana na, ka se Yakuba ni Esawu ba Rebɛka ka so.
70 U y'a fɔ a ye ko: «A filɛ, i denkɛ Esawu taara a balimakɛ Yakuba kɛlɛ ni cɛ kɛmɛ naani ye, katuguni a y'a mɛn ko a bɛ na, a taara kɛlɛ kɛ n'a ye, k'a faga k'a bolofɛnw bɛɛ minɛ.»
71 Rebɛka ye teliya ka cɛ biwolonwula ni fila ci ka bɔ Isaka ka jɔnw fɛ ka taa Yakuba kunbɛn sira kan. A y'a fɔ ko: «N'a sɔrɔla, Esawu bɛ se ka kɛlɛ kɛ sira kan, n'a y'a kunbɛn.»
72 O cidenw taara sira kan ka Yakuba kunbɛn, u y'a kunbɛn kɔba sira la Yabuk kɔji fan dɔ fɛ, Yakuba y'u ye tuma min na, a y'a fɔ ko: «Nin sigiyɔrɔ in latigɛra ne ye ka bɔ Ala yɔrɔ, Yakuba ye o yɔrɔ tɔgɔ da Makanayim.»
73 Yakuba y'a fa ka mɔgɔw bɛɛ dɔn, a y'u susu k'u minɛ ka na u fɛ, Yakuba ye u ɲininka a fa ni a ba ko la, u ko: «U kɛnɛyara.»
74 O cidenw y'a fɔ Yakuba ye ko: «I ba Rebɛka y'an ci i ma k'a fɔ i ye ko: «Ne denkɛ, ne y'a mɛn ko i balimakɛ Esawu bɔra i kɛlɛ sira kan ni Seyiri Hori bɔnsɔnw ye.»
75 O de kosɔn, ne denkɛ, i ka ne kan lamɛn, k'a lajɛ ni i ka laadilikan ye, i bɛna min kɛ, ni a nana i fɛ, i ka a deli, i kana kuma a fɛ ni kɔrɔtɔ ye, ka nilifɛn di a ma ka bɔ i bolofɛnw na, ani Ala ye nɛɛma min di i ma.
76 Ni a y'i ɲininka i ka kow la, i kana foyi dogo a la, laala a bɛ se ka kɔsegin a ka dimi ma i kama, i bɛna i ni kisi o cogo la, e ni i ta bɛɛ, bawo i ka kan k'a bonya, bawo ale ye i kɔrɔkɛ ye.
77 Cidenw ye a ba ka kuma mɛn tuma min na, Yakuba ye a kan kɔrɔta ka kasi kosɛbɛ, ka a ba ka ci fɔlen kɛ o waati la.

SABABU 32NAN

1 O waati la Yakuba ye cidenw ci a balimakɛ Esawu ma Seyiri jamana fan fɛ.
2 A y'a fɔ u ye ko: «Aw ka nin fɔ ne makɛ Esawu ye ko: «I ka baaraden Yakuba y'a fɔ nin cogo la ko: «Ne makɛ kana miiri ko ne fa ye dugawu min kɛ ne la, o kɛra ne nafa ye.»
3 Ne ye san mugan kɛ ni Laban ye, a ye ne lafili ka ne ka sara yɛlɛma siɲɛ tan.
4 Ne ye baara kɛ a ka so kɔnɔ ni sɛgɛnba ye, o kɔfɛ, Ala ye ne ka tɔɔrɔ, ne ka baara ni ne bolo baara ye, ka nɛɛma ni nɛɛma sɔrɔ ne ɲɛ na.
5 O kɔ, ne ye misiw ni faliw ni baganw ni cɛw ni jɔnmusow ni jɔnmusow sɔrɔ Ala ka makariba ni a ka ɲumanya barika la.
6 Sisan ne bɛ na ne ka jamana na ani ne ka so ne fa ni ne ba fɛ, olu minnu bɛ Kanan jamana na. ne ye ci bila ka ne makɛ ladɔnniya nin bɛɛ la walisa ka nɛɛma sɔrɔ ne matigi ɲɛ na, walisa a kana miiri ko ne ye nafolo sɔrɔ ne yɛrɛ fɛ, walima ko ne fa ye dugawu min kɛ ne la, o ye ne nafa.
7 O cidenw taara Esawu fɛ, k'a sɔrɔ Edɔmu jamana dankan na, a bɛ taa Yakuba fan fɛ, ani Horikaw ka Seyiri bɔnsɔn cɛ kɛmɛ naani tun jɔlen bɛ ni npanw ye.
8 Yakuba ye kuma minnu fɔ u ye Esawu ko la, Yakuba ka cidenw ye Esawu fɔ.
9 Esawu y'u jaabi ni kuncɛbaya ni mafiɲɛyali ye, k'a fɔ u ye ko: «Tiɲɛ na, Yakuba ye min kɛ Laban la, ne y'o mɛn, tiɲɛ na, a fɔra ne ye, o min y'a kɔrɔta a ka so, ka a denmusow di a ma musow ye, ka denkɛw ni denmusow bange, ka nafolo ni nafolo caya kosɛbɛ Laban ka so a ka nafolo la.
10 A y'a ye tuma min na ko a ka nafolo ka ca, ko a ka nafolo ka ca, a bolila ni a bolofɛnw bɛɛ ye, ka bɔ Laban ka so, ka Laban denmusow bila ka bɔ u fa ɲɛ kɔrɔ, i n'a fɔ jɔnya minnu minɛna npan fɛ, k'a sɔrɔ u ma o fɔ a ye.
11 Yakuba ma nin kɛ Laban dɔrɔn de la, nka a ye o kɛ ne fana ye, ka ne nɔ bila siɲɛ fila, wa ne bɛna makun wa?
12 Sisan, ne ni ne ka sigiyɔrɔw nana bi ka a kunbɛn.
13 Cidenw seginna ka na Yakuba fɛ k'a fɔ a ye ko: «An nana i balimakɛ Esawu fɛ, an y'i ka kuma bɛɛ fɔ a ye, a ye an jaabi nin cogo la, a filɛ, a nana i kunbɛn ni cɛ kɛmɛ naani ye.»
14 Sisan, i ka kan ka min kɛ, i k'o dɔn k'a lajɛ, ka Ala deli ko a k'i kisi a ma.
15 A ye a balimakɛ ka kuma mɛn min fɔra Yakuba ka cidenw ye, Yakuba siranna kosɛbɛ, a dusu tiɲɛna.
16 Yakuba ye Matigi a ka Ala deli, a ko: «Matigi ne bɛnbaw ka Ala, Ibrahima ni Isaka, i y'a fɔ ne ye tuma min na ne taara ne fa ka so.
17 Ne ye Matigi I fa Ibrahima ka Elohim ni Isaka ka Ala ye, ne na nin jamana ni i bɔnsɔn di i ma i ko sankolo dolow, i na wuli ka taa sankolo fan naani la, dugukolo kan denbayaw bɛɛ na duba i la ani i bɔnsɔnw na.
18 I ye i ka kumaw sabati, ka nafolo ni denw ni baganw di ne ma, i ko i ye ne dusukun sago bɛɛ di i ka baaraden ma cogo min na; Ne ye fɛn minnu ɲini i fɛ, i ye olu bɛɛ di ne ma, foyi ma dɛsɛ ne la.
19 O kɔ, i y'a fɔ ne ye ko: «Segin i bangebagaw fɛ ani i woloyɔrɔ la, ne na koɲuman kɛ i ye hali bi.»
20 Ni ne nana sisan, i ye ne kisi Laban ma, ne na bin Esawu bolo min na ne faga, ɔwɔ, ne ni ne denw ba.
21 Matigi Ala, ne kisi ne balimakɛ Esawu bolo, katuguni ne bɛ siran a ɲɛ kosɛbɛ.
22 Ni tilennenya tɛ ne la, o kɛ Ibrahima ni ne fa Isaka kosɔn.
23 Ne y'a dɔn ko ne ye nin nafolo sɔrɔ ɲumanya ni makari de barika la. Sisan ne b'i deli ko i ka ne kisi bi ni i ka ɲumanya ye, ka ne jaabi.»
24 Yakuba ye Matigi delili dabila, a ye jama minnu tun bɛ a fɛ ni sagaw ni baganw ye, a ye olu tila ka kɛ sigiyɔrɔ fila ye, ka u tilancɛ di Ibrahima ka jɔnkɛ Eliezer denkɛ Damɛsekɛ ma, ka sigiyɔrɔ dɔ di a denw ma.
25 A y'a fɔ u ye ko: «Aw ka yɔrɔ jan aw ka sigiyɔrɔw la, aw kana gɛrɛ ɲɔgɔn na kojugu, ni Esawu nana sigiyɔrɔ kelen na k'a faga, sigiyɔrɔ tɔ kelen min bɛ yɔrɔ jan o yɔrɔ la, o na kisi a ma.»
26 Yakuba tora yen o su in na, su bɛɛ kɔnɔ, a ye cikanw di a ka jɔnw ma kɛlɛbolow ni a denw ko la.
27 Matigi ye Yakuba ka delili lamɛn o don na, Matigi ye Yakuba kisi a balimakɛ Esawu bolo.
28 Matigi ye sankolo mɛlɛkɛ saba ci ka taa Esawu ɲɛ ka taa a fɛ.
29 O mɛlɛkɛw y'u yɛrɛ jira Esawu n'a ka mɔgɔw la i ko cɛ waa fila, sow kan minnu labɛnna ni kɛlɛminɛn suguya bɛɛ ye, u y'u yɛrɛ jira Esawu n'a ka cɛdenw bɛɛ ɲɛ na ka tila kulu naani ye, kuntigi naani bɛ u ɲɛ.
30 U ye Esawu sɔrɔ ni cɛ kɛmɛ naani ye ka na a balimakɛ Yakuba fan fɛ, o sigiyɔrɔ bolila ka taa Esawu n'a ka mɔgɔw la ka u lasiran, Esawu binna so kan ni siran ye, a ka cɛdenw bɛɛ farala a la o yɔrɔ la, katuguni u siranna kosɛbɛ.

31 U bolila Esawu ɲɛ tuma min na, kɛlɛcɛw bɛɛ pɛrɛnna u nɔfɛ, kɛlɛcɛw bɛɛ y'a jaabi ko:
32 Tiɲɛ na, an ye Yakuba ka baarakɛlaw ye, o min ye Elohim ka baarakɛla ye, jɔn bɛ se ka jɔ an kɛlɛ? Esawu y'a fɔ u ye ko: «O tuma na fɛ, ne makɛ ni ne balimakɛ Yakuba ye aw makɛ ye, ne ma min ye kabini san mugan, sisan ne nana a ye bi, yala aw bɛ ne minɛ nin cogo la wa?
33 Mɛlɛkɛw y'a jaabi ko: «Matigi ɲɛnama don, ni i bɛ kuma i balimakɛ Yakuba kan, an tun ma a to mɔgɔ kelen ka to i ni i ka mɔgɔw la, nka Yakuba dɔrɔn de kosɔn an tɛna foyi kɛ u la.»
34 O sigiyɔrɔ tɛmɛna Esawu n'a ka cɛdenw fɛ, ka taa, Esawu n'a ka cɛdenw tun bɔra u fɛ ka taa ɲɔgɔn fɛ, tuma min na, sigiyɔrɔ filanan nana a fan fɛ ni marifa suguya bɛɛ ye, u ye Esawu n'a ka cɛdenw fana kɛ i n'a fɔ kafo fɔlɔ y'a kɛ cogo min na.
35 U y'a to yen ka taa ɲɛ tuma min na, u y'a ye ko sigiyɔrɔ sabanan nana a fan fɛ, u bɛɛ siranna kosɛbɛ, Esawu binna ka bɔ so kan, kaburu bɛɛ pɛrɛnna k'a fɔ ko: «Tiɲɛ na, an ye Yakuba ka baarakɛlaw ye, min ye Ala ka baarakɛla ye, jɔn bɛ se ka jɔ an kɛlɛ?»
36 Esawu y'u jaabi ko kura ko: «O tuma na fɛ, ne makɛ Yakuba ani aw makɛ ye ne balimakɛ ye, wa a bɛ san mugan bɔ ne ma a ɲɛda ye, ka a mɛn bi ko a bɛ na, ne taara a kunbɛn bi, yala aw bɛ ne minɛ nin cogo la wa?
37 U y'a jaabi k'a fɔ a ye ko: «Matigi ɲɛnama don, yala Yakuba tun tɛ i balimakɛ ye i n'a fɔ i y'a fɔ cogo min na, an ma mɔgɔ tolen to i ni i ka cɛw la, nka i bɛ kuma Yakuba min ko la i balimakɛ ye, an tɛna an sen don i ni i cɛw la.
38 Kàlan sabanan fana tɛmɛna u fɛ, a ni a ka cɛdenw tora a ka sira kan hali bi ka taa Yakuba fan fɛ, kaburu naaninan nana a fan fɛ tuma min na, u fana ye a ni a ka cɛdenw kɛ i ko tɔw y'a kɛ cogo min na.
39 Mɛlɛkɛ naani ye kojugu min kɛ a ni a ka cɛdenw na Esawu ye o ye tuma min na, a siranna a balimakɛ Yakuba ɲɛ kosɛbɛ, a taara a kunbɛn hɛrɛ la.
40 Esawu y'a ka Yakuba koniya dogo, katuguni a siranna a ka ɲɛnamaya ɲɛ a balimakɛ Yakuba kosɔn, ani a tun b'a miiri ko a ye yɔrɔ naani minnu yeelen bɔ, Yakuba ka baarakɛlaw de don.
41 O su in na, Yakuba tora a ka jɔnw fɛ u ka bugudaw la, a ni a ka jɔnw y'a latigɛ ka nilifɛn dɔ di Esawu ma, a ka fɛn bɛɛ la, ani a ka nafolo bɛɛ la. Yakuba ni a ka cɛdenw wulila sɔgɔma, u ye nilifɛn dɔ sugandi baganw cɛma Esawu ye.
42 Yakuba ye nilifɛn hakɛ min sugandi a ka sagakulu cɛma k'a di a balimakɛ Esawu ma, a ye kunkolo kɛmɛ fila ni binaani sugandi sagaw cɛma, ka misi bisaba sugandi ka bɔ ɲɔgɔmɛw ni faliw cɛma, ka misi bi duuru sugandi baganw cɛma.
43 A y'u bɛɛ kɛ kulu tan ye, a y'u kelen-kelen bɛɛ bila u kelen na, ka u don a ka jɔnkɛ tan bolo, u kelen-kelen bɛɛ kelen-kelen.
44 A y'a fɔ u ye k'a fɔ u ye ko: «Aw ka yɔrɔ janya ɲɔgɔn na, ka yɔrɔ dɔ bila sagaw cɛ, ni Esawu ni a fɛmɔgɔw na aw kunbɛn k'aw ɲininka ko: «Aw ye jɔn ta ye, aw bɛ taa min, ani nin bɛɛ ye jɔn ta ye aw ɲɛ, aw na a fɔ u ye ko: «An ye Yakuba ka jɔnw ye, an nana Esawu kunbɛn hɛrɛ la, ka Yakuba filɛ.» bɛ na an kɔfɛ.
45 Min bɛ an ɲɛkɔrɔ, o ye nilifɛn ye min cilen bɛ Yakuba fɛ ka taa a balimakɛ Esawu ma.
46 Ni u y'a fɔ aw ye ko: «Mun na a bɛ mɛn aw kɔ, ka na a balimakɛ kunbɛn, k'a ɲɛda ye, o tuma na fɛ, aw na a fɔ u ye ko: 'Tiɲɛ na, a bɛ na an kɔfɛ ni ɲagali ye ka a balimakɛ kunbɛn, katuguni a ko: `Ne na a dusu saalo ni nilifɛn ye min bɛ taa a fɛ, o kɔfɛ, ne na a ɲɛda ye, laala a na sɔn ne ma.'
47 O nilifɛn bɛɛ tɛmɛna a ka baarakɛlaw bolo, ka taa a ɲɛfɛ o don na, a y'i sigi o su fɛ ni a ka sigiyɔrɔw ye Yabuk baji dancɛ la, ka wuli su cɛmancɛ la, ka a musow n'a ka jɔnmusow bɛɛ ta, ani a ta bɛɛ, o su in na, a y'u tɛmɛ Yabuk baji kan.
48 A ye a bolofɛnw bɛɛ tɛmɛ kɔji kan tuma min na, Yakuba tora a kelen na, cɛ dɔ y'a kunbɛn, a ye kɛlɛ kɛ n'a ye o su fɛ fo ka se tilegan ma, Yakuba cɛya dingɛ bɔra a la kɛlɛ kɛli fɛ.
49 Tile sɔgɔma, cɛ ye Yakuba to yen, a ye dugawu kɛ a ye ka taa, Yakuba tɛmɛna baji fɛ tilegan fɛ, a y'i jɔ a cɛmancɛ la.
50 Tile bɔra a kan tuma min na a tɛmɛna kɔji la, a wulila ka taa a ka baganw ni a denw sigiyɔrɔ la.
51 U taara fo tilelafana fɛ, u taatɔ, nilifɛn tun bɛ tɛmɛ u ɲɛ.
52 Yakuba y'a ɲɛ kɔrɔta k'a filɛ, Esawu tun bɛ yɔrɔ jan, u ni mɔgɔ kɛmɛ naani ɲɔgɔn tun bɛ na, Yakuba siranna kosɛbɛ a balimakɛ ɲɛ.
53 Yakuba ye teliya k'a denw tila a musow ni a ka jɔnmusow cɛ, ka a denmuso Dina bila kɛsu dɔ kɔnɔ k'a don a ka jɔnw bolo.
54 A tɛmɛna a denw n'a musow ɲɛkɔrɔ ka taa a balimakɛ kunbɛn, a y'i biri duguma, ɔwɔ, a y'i biri siɲɛ wolonwula fo ka gɛrɛ a balimakɛ la, Ala ye Yakuba ka nɛɛma ni nɛɛma sɔrɔ Esawu n'a ka cɛdenw ɲɛ na, katuguni Ala tun ye Yakuba ka delili mɛn.
55 Yakuba siran ni a ka siranba donna a balimakɛ Esawu la, katuguni Esawu siranna kosɛbɛ Yakuba ɲɛ, Ala ka mɛlɛkɛw ye min kɛ Esawu la.
56 Esawu ye Yakuba bolitɔ ye ka taa a fɛ tuma min na, a bolila ka taa a fɛ, a y'a minɛ, a y'i bin a kɔ kan, u ye ɲɔgɔn susu ka kasi.
57 Esawu nana cɛ minnu na, Ala ye siran ni ɲumanya kɛ Yakuba ɲɛ, olu fana ye Yakuba susu k'a minɛ.
58 Esawu denkɛ Elifaz n'a balimakɛ naani, Esawu denkɛw, kasila ni Yakuba ye, u y'a susu k'a minɛ ɲɔgɔn na, katuguni Yakuba siran tun bɛ u bɛɛ la.
59 Esawu y'a ɲɛ kɔrɔta ka musow ye n'u denw ye, Yakuba denw, u bɛ taama Yakuba kɔfɛ ka u biri Esawu sira kan.
60 Esawu y'a fɔ Yakuba ye ko: «N balimakɛ, ninnu ye jɔnw ye i fɛ?» U ye i denw ye wa, wala i ka jɔnw don wa? Yakuba ye Esawu jaabi k'a fɔ ko: «Ala ye ne den minnu di i ka jɔn ma ni nɛɛma ye, olu ye olu ye.»
61 Yakuba tun bɛ ka kuma Esawu n'a ka cɛdenw fɛ tuma min na, Esawu ye sigiyɔrɔ bɛɛ ye, a y'a fɔ Yakuba ye ko: «Ne ye ɲɔgɔn sɔrɔ kunun su fɛ, i ye sigiyɔrɔ bɛɛ sɔrɔ min?» Yakuba y'a fɔ ko: «Walisa ka nɛɛma sɔrɔ ne makɛ ɲɛ na, Ala ye min di i ka jɔn ma ni nɛɛma ye.»
62 Nilifɛn nana Esawu ɲɛkɔrɔ, Yakuba ye Esawu degun k'a fɔ ko: «Ne ye nilifɛn min lase ne makɛ ma, ne bɛ o ta, Esawu y'a fɔ ko: «Mun na ne kun ye nin ye?» Fɛn min bɛ i bolo, i k'o mara i yɛrɛ ye.»
63 Yakuba ko: «Ne ka kan ka nin bɛɛ di, k'a masɔrɔ ne ye i ɲɛda ye, i bɛ balo hɛrɛ la hali bi.»
64 Esawu ma sɔn ka o nilifɛn ta, Yakuba y'a fɔ a ye ko: «Ne makɛ b'i deli, ni ne ye nɛɛma sɔrɔ i ɲɛ na sisan, i ka ne

ka nilifɛn minɛ ne bolo, katuguni ne ye i ɲɛda ye i ko ne ye ɲɛda ye min bɛ i ko ala, katuguni ne diyara ne ye.»
65 Esawu ye o nilifɛn ta, Yakuba ye warijɛ ni sanu ni bdeliyɔmu di Esawu fana ma, katuguni a degunna kosɛbɛ fo a y'u ta.
66 Esawu ye bagan minnu tun bɛ sigiyɔrɔ la, olu tila-tila, ka u tilancɛ di a fɛ, k'a masɔrɔ u nana sara la, ka tila tɔ kelen di a denw bolo.
67 A ye warijɛ ni sanu ni bdeli di a denkɛ kɔrɔba Elifaz bolo, Esau y'a fɔ Yakuba ye ko: «An ka to i fɛ, an na taa dɔɔnin dɔɔnin i fɛ fo i ka se ne yɔrɔ la ni ne ye, walisa an ka sigi yen ɲɔgɔn fɛ.»
68 Yakuba y'a balimakɛ jaabi k'a fɔ ko: «Ne makɛ b'a fɔ ne ye cogo min na, ne b'a fɛ k'o kɛ, nka ne matigi b'a dɔn ko denmisɛnw ka nɔgɔn, sagaw ni sagaw ni u denw minnu bɛ ne fɛ, olu bɛ taa dɔɔnin dɔɔnin, katuguni ni u taara teliya la, u bɛɛ tun bɛna sa, katuguni e de b'u ka doni ni u sɛgɛn dɔn.
69 O de y'a to ne matigi ka tɛmɛ a ka jɔnkɛ ɲɛ, ne na taa dɔɔnin dɔɔnin denmisɛnw ni sagaw kosɔn, fo ka se ne matigi ka yɔrɔ la Seyiri.
70 Esawu y'a fɔ Yakuba ye ko: «Ne na mɔgɔ dɔw bila i fɛ minnu bɛ ne fɛ, walisa u k'i ladon sira kan, ka i sɛgɛn ni i ka doni ta, a ko: «Ne matigi mago bɛ mun na, ni ne ye nɛɛma sɔrɔ i ɲɛ kɔrɔ?»
71 A filɛ ne na na i fɛ Seyiri ka sigi yen ɲɔgɔn fɛ i ko i y'a fɔ cogo min na, i ka taa n'i ka mɔgɔw ye o tuma na, katuguni ne na tugu i kɔ.
72 Yakuba ye nin fɔ Esawu ye walisa ka Esawu ni a ka cɛdenw bɔ a bolo, walisa Yakuba ka taa a fa ka so Kanan jamana na.
73 Esawu ye Yakuba kan lamɛn, Esawu seginna ni cɛ kɛmɛ naani ye minnu tun bɛ a fɛ Seyiri sira kan, Yakuba n'a ta bɛɛ taara o don fo Kanan jamana dancɛ la, a tora yen waati dɔ.

SABABU 33NAN

1 Waati dɔ tɛmɛnen kɔ, Yakuba bɔra jamana dancɛw la, ka se Salem jamana na, o ye Sikɛm dugu ye, o min bɛ Kanan jamana na, ka lafiɲɛ dugu ɲɛfɛ.
2 A ye foro yɔrɔ dɔ san o yɔrɔ la, jamanaden Hamɔri bɔnsɔnw fɛ, sekel duuru la.
3 Yakuba ye so jɔ yen, a y'a ka fanibugu jɔ yen, ka buguw dila a ka baganw ye, o de y'a to a y'o yɔrɔ tɔgɔ da Sukɔti.
4 Yakuba tora Sukɔti san kelen ni kalo wɔɔrɔ.
5 O waati la, jamanaden muso dɔw taara Sikɛm dugu kɔnɔ ka dɔn kɛ ka ɲagali ni duguden denmusow ye, u bɔlen kɔ Yakuba musow Rasɛli ni Lea n'u ka denbayaw fana taara dugu denmusow ka ɲagali lajɛ.
6 Yakuba denmuso Dina fana taara n'u ye ka dugu denmusow ye, u tora yen o denmusow ɲɛkɔrɔ, ka dugu mɔgɔw bɛɛ jɔ u kɛrɛfɛ walisa k'u ka ɲagaliw lajɛ, ani dugu mɔgɔba bɛɛ tun bɛ yen.
7 Hamɔri denkɛ Sikɛmu, jamana kuntigi tun jɔlen bɛ yen walisa k'u ye.
8 Sikɛmu ye Yakuba denmuso Dina ye, a sigilen bɛ a ba fɛ dugu denmusow ɲɛkɔrɔ, o sungurunnin diyara a ye kosɛbɛ, a y'a teriw ni a ka mɔgɔw ɲininka yen ko: «Nin denmuso sigilen bɛ musow cɛma, ne tɛ minnu dɔn dugu in kɔnɔ?»
9 U y'a fɔ a ye ko: «Tiɲɛ na, nin ye Heburu Isaka denkɛ Yakuba denmuso ye, min sigilen bɛ dugu in kɔnɔ kabini waati jan, a fɔra tuma min na ko jamana denmusow bɛ taa ɲagali la, a taara n'a ba ni a ka jɔnmuso ye ka sigi u cɛma i ko i y'a ye cogo min na.
10 Sikɛmu ye Yakuba denmuso Dina ye, a y'a filɛ tuma min na, a ni jɔrɔlen don Dina la.
11 A ye ci bila ka taa a minɛ ni fanga ye, Dina sera Sikɛmu ka so, a y'a minɛ ni fanga ye, ka da a fɛ k'a majigin, a y'a kanu kosɛbɛ, k'a bila a ka so.
12 U nana o ko fɔ Yakuba ye, Yakuba y'a mɛn tuma min na ko Sikɛmu ye a denmuso Dina nɔgɔ, Yakuba ye a ka jɔnkɛ tan ni fila ci ka taa Dina lase Sikɛmu ka so, u taara Sikɛmu ka so ka Dina ta ka bɔ yen.
13 U sera yen tuma min na, Sikɛmu taara u fɛ n'a ka cɛdenw ye, ka u gɛn ka bɔ a ka so, a ma sɔn u ka na Dina ɲɛkɔrɔ, nka Sikɛmu sigilen tun bɛ Dina fɛ k'a susu k'a minɛ u ɲɛ kɔrɔ.
14 Yakuba ka jɔnw seginna ka na a fɔ a ye ko: «An sera tuma min na, ale n'a ka cɛdenw ye an gɛn ka taa, Sikɛmu ye Dina kɛ nin cogo la an ɲɛ kɔrɔ.»
15 Yakuba y'a dɔn fana ko Sikɛmu ye a denmuso nɔgɔ, nka a ma foyi fɔ, a denkɛw tun bɛ ka a ka baganw balo foro la, Yakuba tora a makun fo u seginna.
16 Sanni a denkɛw ka na so Yakuba ye npogotiginin fila ci ka bɔ a ka jɔnmuso denmusow la ka taa Dina ladon Sikɛmu ka so, ka to a fɛ, Sikɛmu ye a teri saba ci a fa Hamɔri ma, o min ye Kidekɛm denkɛ ye, Pered denkɛ.
17 Hewite Kidekɛm denkɛ Hamɔri nana a denkɛ Sikɛm ka so, a y'i sigi a ɲɛfɛ, Hamɔri y'a fɔ a denkɛ ye ko: «Sikɛmu: «Muso si tɛ i ka jamana denmusow cɛma, i ka Heburu muso dɔ ta min tɛ i ka siya la wa?»
18 Sikɛmu y'a fɔ a ye ko: «I ka kan ka a kelenpe sɔrɔ ne ye, katuguni a ka di ne ye. Hamɔri y'a kɛ ka kɛɲɛ ni a denkɛ ka kuma fɔlen ye, katuguni a tun ka di a ye kosɛbɛ.
19 Hamɔri taara Yakuba fɛ walisa ka kuma a fɛ o ko la, ka bɔ a denkɛ Sikɛmu ka so, sanni a ka na Yakuba fɛ ka kuma a fɛ, Yakuba denkɛw bɔra foro la, u ye Hamɔri denkɛ Sikɛmu ka ko mɛn dɔrɔn.
20 Cɛw dusu tiɲɛna kosɛbɛ u balimamuso ko la, u bɛɛ nana so ni dimi ye, sanni u ka baganw lajɛ waati ka se.
21 U nana sigi u fa ɲɛ kɔrɔ, u y'a fɔ a ye ni dimi ye ko: «Tiɲɛ na, saya ka kan nin cɛ in n'a ka so de kan, katuguni dugukolo bɛɛ ka Matigi Ala ye ci fɔ Nuhun n'a denw ye ko mɔgɔ kana jatɔya kɛ abada. sisan a filɛ, Sikɛmu ye jatɔya kɛ ni an balimamuso ye, dugu mɔgɔw bɛɛ si ma kuma foyi fɔ a ye.
22 Tiɲɛ na, i y'a dɔn k'a faamu ko saya kiri ka kan ka kɛ Sikɛm ni a fa ni dugu bɛɛ la a ka ko kelen kosɔn.
23 U tun bɛ kuma u fa ɲɛkɔrɔ o ko la tuma min na, Sikɛm facɛ Hamɔri nana a denkɛ ka kuma fɔ Yakuba ye Dina ko la, a y'i sigi Yakuba ni a denkɛw ɲɛ kɔrɔ.
24 Hamɔri y'a fɔ u ye ko: «Ne denkɛ Sikɛm ni bɛ aw denmuso fɛ. Ne b'a deli aw k'a di a ma ka kɛ muso ye, ka furu kɛ an fɛ. aw denmusow di an ma, an na an denmusow di aw ma, aw na sigi an fɛ an ka jamana kɔnɔ, an na kɛ jamana kelen ye.
25 An ka jamana ka bon kosɛbɛ, o de kosɔn aw ka sigi a kɔnɔ ka jago kɛ ka nafolo sɔrɔ a kɔnɔ, ka aw sago kɛ a kɔnɔ, mɔgɔ si tɛna aw bali ka kuma fɔ aw ye.
26 Hamɔri ye kuma dabila Yakuba n'a denkɛw fɛ, a denkɛ Sikɛm nana a nɔfɛ, a sigilen bɛ u ɲɛ kɔrɔ.

27 Sikɛm y'a fɔ Yakuba n'a denkɛw ɲɛ kɔrɔ ko: «Ne ka nɛɛma sɔrɔ i ɲɛ na, ko i na i denmuso di ne ma, i mana fɛn o fɛn fɔ ne ye, ne na o kɛ a ye.»
28 Aw ye furusiri ni nilifɛn caman ɲini ne fɛ, ne na o di, aw mana fɛn o fɛn fɔ ne ye, ne na o kɛ, ani mɔgɔ o mɔgɔ bɛna muruti aw ka cikanw ma, o na sa. npogotiginin dɔrɔn di ne ma muso ye.
29 Simeɔn ni Levi ye Hamɔri ni a denkɛ Sikɛm jaabi ni nanbara ye k'a fɔ ko: «Aw ye kuma minnu fɔ an ye, an na olu bɛɛ kɛ aw ye.»
30 A filɛ an balimamuso bɛ i ka so, nka i ka i yɔrɔ janya a la fo an ka ci bila an fa Isaka ma o ko la, katuguni an tɛ se ka foyi kɛ ni a ma sɔn.
31 A bɛ an fa Ibrahima ka siraw dɔn, a mana fɛn o fɛn fɔ an ye, an tɛna foyi dogo aw la.
32 Simeɔn ni Levi ye o fɔ Sikɛm ni a fa ye walisa ka dalilu ɲini, ka laadilikan ɲini Sikɛmu ni a ka dugu la o ko la.
33 Sikɛm ni a fa ye Simeɔn ni Levi ka kuma mɛn tuma min na, a diyara u ɲɛ na, Sikɛm ni a fa bɔra ka taa so.
34 U taara tuma min na, Yakuba denkɛw y'a fɔ u fa ye ko: «A filɛ, an b'a dɔn ko saya bɛ nin mɔgɔ jugu ninnu ni u ka dugu la, katuguni Ala ye ci min fɔ Nuhun ni a denw n'a bɔnsɔn ye u kɔfɛ, u ye o tiɲɛ.
35 Sikɛmu ye nin ko kɛ an balimamuso Dina la k'a nɔgɔ, katuguni o juguya sugu tɛna kɛ an cɛma abada.
36 Sisan, aw bɛna min kɛ, aw k'o dɔn k'a lajɛ, ka laadilikan ɲini ani ka dalilu ɲini min bɛna kɛ u la, walisa ka dugu in sigibagaw bɛɛ faga.
37 Simeɔn y'a fɔ u ye ko: «Aw ka laadilikan ɲuman filɛ nin ye: aw k'a fɔ u ye ko u ka cɛ kelen-kelen bɛɛ boloko i ko an bolokoli cogo min na, ni u t'a fɛ ka nin kɛ, an na an denmuso ta u bolo ka taa.»
38 Ni u sɔnna ka nin kɛ, n'u bɛna o kɛ, o tuma na, ni u binna ni dimi ye, an bɛna bin u kan ni an ka npanw ye, i n'a fɔ mɔgɔ dususumanin ni hɛrɛtigi kan, an na cɛ kelen-kelen bɛɛ faga u cɛma.
39 Simeɔn ka laadilikan diyara u ye, Simeɔn ni Levi y'a latigɛ k'a fɔ u ye cogo min na.
40 O dugusagwɛ, Sikɛm ni a fa Hamɔri seginna ka na Yakuba n'a denkɛw fɛ, ka kuma Dina ko la, ka Yakuba denkɛw bɛna jaabi min di u ka kumaw ma, k'o lamɛn.
41 Yakuba denkɛw ye nanbara fɔ u ye ko: «An ye aw ka kuma bɛɛ fɔ an fa Isaka ye, aw ka kuma diyara a ye.»
42 Nka Yesu y'a fɔ an ye ko: «A fa Ibrahima ye ci bila a ma ka bɔ Elohim fɛ, n'o ye dugukolo bɛɛ Matigi ye, ko mɔgɔ o mɔgɔ tɛ a bɔnsɔn dɔ ye, n'a b'a fɛ ka a denmuso dɔ ta, o ka cɛ kelen-kelen bɛɛ boloko i ko an bolokoli cogo min na, o kɔ, an ka se k'an denmuso di a ma a muso ye.»
43 An fa ye an ka sira minnu fɔ an ye, an y'o bɛɛ ladɔnniya aw la, katuguni aw ye min fɔ an ye, an tɛ se k'o kɛ, ka an denmuso di cɛ bolokobali ma, katuguni o ye maloyako ye an bolo.
44 Nka an na sɔn aw ma, ka an denmuso di aw ma, an na aw denmusow fana ta, ka sigi aw cɛma ka kɛ jama kelen ye i ko aw y'a fɔ cogo min na, ni aw ye an lamɛn, ka sɔn ka kɛ an bɔɲɔgɔnko ye, ka aw ka cɛw bɛɛ boloko, i ko an bolokoli cogo min na.
45 Ni aw ma an lamɛn, ka cɛ kelen-kelen bɛɛ boloko i ko anw bolokoli cogo min na, i ko an y'a fɔ cogo min na, an na na aw fɛ ka an denmuso ta aw bolo ka taa.
46 Sikɛmu ni a fa Hamɔri ye Yakuba denkɛw ka kuma mɛn, o ko diyara u ye kosɛbɛ, Sikɛmu ni a fa Hamɔri ye teliya ka Yakuba denkɛw sago kɛ, katuguni Dina tun ka di Sikɛmu ye kosɛbɛ, wa a ni tun bɛ a la.
47 Sikɛmu ni a facɛ Hamɔri teliya la ka taa dugu da la, u ye u ka dugu cɛdenw bɛɛ lajɛ ka Yakuba denkɛw ka kuma fɔ u ye.
48 An nana nin cɛw fɛ, Yakuba denkɛw, ka kuma u fɛ u denmuso ko la, o cɛw na sɔn ka kɛ ka kɛɲɛ ni an sago ye, ani a filɛ, an ka dugukolo bonya ka bon u bolo, u na sigi a kɔnɔ, ka jago kɛ a la, an na kɛ jamana kelen ye an na u denmusow ta, an na an denmusow di u ma ka kɛ muso ye.
49 Nka nin cogo dɔrɔn de la, nin cɛw bɛna sɔn ka nin ko kɛ, ko an cɛma cɛ kelen-kelen bɛɛ ka bolokoli i ko u bolokoli cogo min na, i n'a fɔ u ka Ala y'a fɔ u ye cogo min na, ani ni an y'a fɔ u bolokoli ye cogo min na, o tuma na, u na sigi an cɛma, n'u ka baganw n'u bolofɛnw ye, an ni u ka kɛ jamana kelen ye.
50 Dugu cɛdenw bɛɛ ye Sikɛmu ni a fa Hamɔri ka kuma mɛn tuma min na, u ka dugu cɛdenw bɛɛ sɔnna o hakilina ma, u ye boloko labato, katuguni Sikɛmu ni a fa Hamɔri tun bɛ u bonya kosɛbɛ, u tun ye jamana kuntigiw ye.
51 O dugusagwɛ, Sikɛmu ni a fa Hamɔri wulila sɔgɔmada joona fɛ, u ye u ka dugu cɛdenw bɛɛ lajɛ dugu cɛmancɛ la, ka Yakuba denkɛw wele.
52 U ye Sikɛmu ni a fa Hamɔri ani Sikɛm balimakɛ duuru bolokoli, o kɔ, u bɛɛ wulila ka taa u ka so, katuguni o ko bɔra Matigi fɛ Sikɛm dugu kama, ani Simeɔn ka laadilikan bɔra Matigi fɛ o ko la, walisa Matigi ka Sikɛmu dugu don Yakuba denkɛ fila bolo.

SABABU 34NAN

1 Cɛ bolokolilenw bɛɛ hakɛ tun ye cɛ kɛmɛ wɔɔrɔ ni bi naani ni duuru ni den kɛmɛ fila ni bi naani ni wɔɔrɔ ye.
2 Nka Pɛridi denkɛ Kidekɛmu, Hamɔri facɛ, ani a balimakɛ wɔɔrɔ ma sɔn ka Sikɛmu ni a fa Hamɔri ka kuma lamɛn, wa u ma boloko, katuguni Yakuba denkɛw ka fɔli tun ka jugu u ɲɛ na, u dimina kosɛbɛ o ko la, ko dugu mɔgɔw ma u lamɛn.
3 Tile filanan wula fɛ, u ye denmisɛnnin 8 sɔrɔ minnu ma boloko, katuguni u ba tun ye u dogo Sikɛmu ni a fa Hamɔri ni dugu cɛw la.
4 Sikɛmu ni a facɛ Hamɔri ye ci bila ka taa u bolokoli, Kidekɛmu ni a balimakɛ wɔɔrɔ ye u pan ni u ka npanw ye k'a ɲini k'u faga.
5 U y'a ɲini ka Sikɛmu ni a fa Hamɔri fana faga ani u y'a ɲini ka Dina faga n'u ye o ko kosɔn.
6 U y'a fɔ u ye ko: «Aw ye mun kɛ?» Muso si tɛ aw balimaw Kanan denmusow cɛma, aw b'a fɛ ka Heburu denmusow ta aw yɛrɛw ye, aw tun ma minnu dɔn fɔlɔ, wa aw na nin wale kɛ, aw bɛnbaw ma ci min fɔ aw ye abada wa?
7 I b'a miiri ko i bɛna ɲɛ sɔrɔ o wale in sababu fɛ wa? I na mun jaabi o ko la i balima Kanankaw ma, olu minnu na na sini ka i ɲininka nin ko la?
8 Ni aw ka kɛwale ma kɛ tilennenya ni ko ɲuman ye u ɲɛ na, aw na mun kɛ aw ka ɲɛnamaya kosɔn, ani ne na an ka ɲɛnamaya kosɔn, aw ma an ka kuma lamɛn?
9 Ni jamana sigibagaw ni aw balima Hamu bɔnsɔnw bɛɛ ye aw ka ko mɛn.

10 Heburu muso dɔ kosɔn, Sikɛmu ni a fa Hamɔri ni u ka dugu sigibagaw bɛɛ ye ko kɛ, u tun ma deli ka min kɛ, u bɛnbaw tun ma ci min fɔ u ye abada, o tuma na fɛ, aw bɛna pan min wala aw bɛna aw ka maloya dogo yɔrɔ min, aw ka waati bɛɛ la aw balimaw ɲɛkɔrɔ, Kanan jamana sigibagaw?
11 Sisan, an tɛ se ka aw ka ko kɛlen muɲu, an bɛnbaw ma ci min fɔ an ye, an tɛ se ka doni da an kan fana.
12 A filɛ sini an na taa an balimaw bɛɛ lajɛ, Kanan balima minnu sigilen bɛ jamana kɔnɔ, an bɛɛ na na aw ni aw jigi da aw bɛɛ kan, walisa mɔgɔ tolen si kana to aw ni u la.
13 Hamɔri ni a denkɛ Sikɛmu ni dugumɔgɔw bɛɛ ye Kidekɛmu ni a balimakɛw ka kuma mɛn tuma min na, u siranna kosɛbɛ u ka ɲɛnamaya ɲɛ u ka kumaw kosɔn, u nimisara u ka ko kɛlenw na.
14 Sikɛmu ni a fa Hamɔri ye u fa Kidekɛmu ni a balimakɛw jaabi, u y'a fɔ u ye ko: «Aw ye kuma minnu fɔ an ye, olu bɛɛ ye tiɲɛ ye.»
15 Aw kana a fɔ aw dusukunw na ko Heburuw ka kanuya kosɔn an ye nin ko kɛ, an bɛnbaw ma ci min fɔ an ye.
16 Nka k'a masɔrɔ an y'a ye k'u ŋaniya ni u nege tun tɛ ka sɔn an sago ma u denmuso ko la, fo n'a kɛra o cogo la, o de kosɔn an y'u kan lamɛn ka nin wale in kɛ aw ye min ye, walisa k'an nege sɔrɔ u fɛ.
17 Ni an ye an ka delili sɔrɔ u fɛ tuma min na, an bɛ segin u ma ka i ka kuma fɔ u ye.
18 O tuma na fɛ, an b'aw deli ko aw ka to ka to ka kɛnɛya fo an farisogo ka kɛnɛya, ka barika sɔrɔ kokura, o tuma na, an na taa ɲɔgɔn fɛ u kama ka fɛn min bɛ aw dusukunw ni anw kɔnɔ, o kɛ u ye.
19 Yakuba denmuso Dina ye Kidekɛmu ni a balimakɛw ka kuma fɔlenw bɛɛ mɛn, ani Hamɔri ni a denkɛ Sikɛmu ni u ka dugu mɔgɔw ye min jaabi.
20 A y'a teliya ka a ka npogotiginin dɔ ci, a fa ye min ci ka taa a ladon Sikɛmu so kɔnɔ, a fa Yakuba ni a balimakɛw ma.
21 Kidekɛmu ni a balimakɛw ye laadilikan di aw ma nin cogo la, Hamɔri ni Sikɛmu ni dugu mɔgɔw ye u jaabi nin cogo la.
22 Yakuba ye o kumaw mɛn tuma min na, a dimina kosɛbɛ, a dimina u kɔrɔ.
23 Simeɔn ni Levi ye kali k'a fɔ ko: «Matigi ɲɛnama, dugukolo bɛɛ ka Ala, sini waati la, mɔgɔ si tɛna to dugu bɛɛ kɔnɔ.»
24 Kamalen mugan bolokobaliw tun y'u dogo, o kamalenninw ye Simeɔn ni Levi kɛlɛ, Simeɔn ni Levi ye u tan ni seegin faga, fila bolila u ɲɛ ka boli ka taa lime dingɛ dɔw la dugu kɔnɔ, Simeɔn ni Levi y'u ɲini, nka u ma se k'u sɔrɔ.
25 Simeɔn ni Levi tora ka yaala dugu kɔnɔ, u ye dugu mɔgɔw bɛɛ faga npan da la, u ma mɔgɔ si to yen.
26 Siranba donna dugu cɛmancɛ la, dugu mɔgɔw ka kulekan wulila ka taa sankolo la, musow ni denmisɛnw bɛɛ pɛrɛnna ni kanba ye.
27 Simeɔn ni Levi ye dugu bɛɛ faga. u ma cɛ kelen to dugu bɛɛ kɔnɔ.
28 U ye Hamɔri ni a denkɛ Sikɛm faga npan da la, ka Dina labɔ Sikɛmu ka so, ka bɔ yen.
29 Yakuba denkɛw taara kɔsegin ka taa mɔgɔ fagalenw kan ka u ka nafolo bɛɛ tiɲɛ dugu ni foro kɔnɔ.
30 U tun bɛ ka nafolo minɛ tuma min na, cɛ kɛmɛ saba wulila ka buguri fili u ma ka kabakurunw ci u ma, Simeɔn y'a ɲɛsin u ma, a y'u bɛɛ faga ni npan da la, Simeɔn y'i kɔ tigɛli kɛ Levi ɲɛ kɔrɔ ka don dugu kɔnɔ.
31 U y'u ka sagaw ni u ka misiw ni u ka baganw ta ka taa n'u ye, ani musow ni denmisɛnnin tɔw fana, u ye u bɛɛ bila ka taa, ka da dɔ da wuli ka bɔ ka taa u fa Yakuba fɛ ni fanga ye.
32 Yakuba ye u ka kow bɛɛ ye dugu la, ka u ka nafolo minɛta ye tuma min na, Yakuba dimina u kɔrɔ kosɛbɛ, Yakuba y'a fɔ u ye ko: «Aw ye mun kɛ ne la?» A filɛ, ne ye lafiɲɛ sɔrɔ Kanankaw cɛma, u si ma a sen don ne la.
33 Sisan, aw ye ne kɛ fɛn ye min bɛ ne ɲɛnafin bɔ jamana sigibagaw la, Kanankaw ni Pereziw cɛma, ne ye mɔgɔ damadɔ dɔrɔn de ye, u bɛɛ na ɲɔgɔn lajɛn ne kama ka ne faga ni u ye aw ka baara mɛn ni u balimaw ye, ne ni ne somɔgɔw bɛna halaki.
34 Simeɔn ni Levi ni u balimakɛw bɛɛ ye u fa Yakuba jaabi k'a fɔ a ye ko: «An sigilen bɛ jamana kɔnɔ, yala Sikɛmu bɛna nin kɛ an balimamuso la wa?» Sikɛmu ye ko minnu kɛ, mun na i ma kuma? A bɛna an balimamuso minɛ i n'a fɔ jatɔmuso min bɛ nbɛdaw la wa?
35 Simeɔn ni Levi ye muso minnu minɛ ka bɔ Sikɛm dugu kɔnɔ, u ma minnu faga, olu hakɛ tun ye biwɔɔrɔ ni duuru ye.
36 U cɛma, sungurunnin dɔ tun cɛ ka ɲi, a ɲɛda tun ka di kosɛbɛ, a tɔgɔ tun ye Buna ye, Simeɔn y'a ta ka kɛ muso ye, u ye cɛ minnu minɛ jɔnya la, u ma minnu faga, olu hakɛ tun ye cɛ binaani ni wolonwula ye, u ye tɔw faga.
37 Simeɔn ni Levi ye sungurunnin minnu minɛ jɔnya la ka bɔ Sikɛm dugu kɔnɔ, olu bɛɛ kɛra Yakuba denkɛw ni u denw ka jɔnw ye fo ka se Yakuba denkɛw bɔra Misira jamana na.
38 Simeɔn ni Levi bɔra dugu kɔnɔ tuma min na, kamalennin fila minnu tora, olu minnu tun dogolen bɛ dugu kɔnɔ, u ma sa dugu mɔgɔw cɛma, olu wulila, o kamalenninw taara dugu kɔnɔ ka yaala dugu kɔnɔ, ka dugu lakolon ye, cɛ tɛ min na, musow dɔrɔn de bɛ kasi, o kamalenninw pɛrɛnna k'a fɔ ko: «A filɛ, nin ye o ye.» Yakuba denkɛw ye kojugu min kɛ nin dugu in na, k'a sɔrɔ u ye Kanan dugu dɔ tiɲɛ bi, u ma siran u ka ɲɛnamaya ɲɛ Kanan jamana bɛɛ la.
39 O cɛw bɔra dugu kɔnɔ ka taa Tapnaki dugu la, u sera yen ka ko minnu kɛra u la, ani Yakuba denkɛw ye ko minnu kɛ Sikɛm dugu la, olu bɛɛ lakali Tapnak dugumɔgɔw ye.
40 O kibaruya sera Tapnak masakɛ Yasubu ma, a ye cɛ dɔw ci ka taa Sikɛmu dugu la ka taa o kamalenninw ye, katuguni masakɛ ma da u la o ko la, k'a fɔ ko: «Cɛ fila bɛ se ka duguba tiɲɛ cogo di i n'a fɔ Sikɛmu?»
41 Yasubu ka cidenw seginna ka na a fɔ a ye ko: «An nana dugu la, a tiɲɛna, mɔgɔ si tɛ yen. muso kasitɔ dɔrɔn; Sagaw wala bagan si tɛ yen, katuguni Yakuba denkɛw ye dugu kɔnɔ fɛnw bɛɛ ta.
42 Yasubu kabakoyara o la k'a fɔ ko: «Cɛ fila bɛ se ka nin ko kɛ cogo di ka duguba halaki, k'a sɔrɔ mɔgɔ kelen ma se ka jɔ u kɛlɛ?»
43 O ɲɔgɔn ma kɛ kabini Nimrɔd ka waati la, hali kabini waati jan, o ɲɔgɔn ma kɛ. Tapnak masakɛ Yasubu y'a fɔ a ka mɔgɔw ye ko: «A' ye aw jagɛlɛya, an na taa nin Heburuw kɛlɛ, ka u kɛ u la i ko u ye dugu ta cogo min na, an na dugu mɔgɔw ka kow hakɛ bɔ.»

44 Tapnak masakɛ Yasubu ye lajɛ kɛ ni a ka ladilikɛlaw ye o ko la, a ladilikɛlaw y'a fɔ a ye ko: «I kelen tɛna se sɔrɔ Heburuw kan, katuguni fanga ka kan ka kɛ u la ka nin baara kɛ dugu bɛɛ ye.»
45 Ni u fila ye dugu bɛɛ tiɲɛ, ni mɔgɔ si ma jɔ u kɛlɛ, ni i b'a fɛ ka taa u kɛlɛ, u bɛɛ na wuli an kama ka an halaki o cogo kelen na.
46 Nka ni i ye mɔgɔ ci an lamini masakɛw bɛɛ ma k'u bila ɲɔgɔn fɛ, an na taa n'u ye ka Yakuba denkɛw kɛlɛ. O tuma na fɛ, i na se sɔrɔ u kan.»
47 Yasubu ye a ka ladilikɛlaw ka kumaw mɛn, u ka kuma diyara ale ni a ka mɔgɔw ye, a y'o kɛ. Tapnak masakɛ Yasubu ye ci bila Amɔri masakɛw bɛɛ ma minnu ye Sikɛmu ni Tapnaki lamini.
48 Aw ka taa ni ne ye ka ne dɛmɛ, an na Heburu denkɛ Yakuba n'a denkɛw bɛɛ faga ka u halaki ka bɔ dugukolo kan, katuguni a ye nin kɛ Sikɛmu dugu la, aw t'o dɔn wa?
49 Yakuba denkɛw ye kojugu min kɛ Sikɛm dugu la, Amɔri masakɛw bɛɛ ye o mɛn, u kabakoyara kosɛbɛ.
50 Amɔriw ka masakɛ wolonwula ni u ka kɛlɛbolow bɛɛ lajɛlen ye cɛ waa tan ɲɔgɔn sɔrɔ ni npanw ye, ka taa Yakuba denkɛw kɛlɛ. Yakuba y'a mɛn ko Amɔrikaw ka masakɛw y'u lajɛ ka taa a denkɛw kɛlɛ, Yakuba siranna kosɛbɛ, o y'a tɔɔrɔ.
51 Yakuba pɛrɛnna Simeɔn ni Levi ma k'a fɔ ko: «Aw ye mun kɛ?» mun na i ye ne jogin, ka na ni Kanan denw bɛɛ ye ne kɛlɛ walisa ka ne ni ne somɔgɔw halaki? katuguni ne ni ne somɔgɔw tun lafiyalen don, aw ye nin ko kɛ ne la, ka jamana sigibagaw dimi ne ma aw ka ko kɛlenw fɛ.
52 Juda y'a fa jaabi ko: «Ne balimakɛ Simeɔn ni Levi ye Sikɛm duguɔgɔw bɛɛ faga fu wa?» Tiɲɛ na, o kɛra sabu Sikɛmu ye an balimamuso majigin, ka an ka Ala ka cikan tiɲɛ Nuhun n'a denw ma, katuguni Sikɛmu ye an balimamuso ta ka taa n'a ye fanga la, ka jatɔya kɛ n'a ye.
53 Sikɛmu ye o kojugu bɛɛ kɛ, a ka duguden si ma a sen don a la k'a fɔ ko: «Mun na i bɛna nin kɛ?» O de kosɔn ne balimaw taara dugu minɛ, Matigi y'a don u bolo, katuguni a sigibagaw ye an ka Ala ka ci fɔlenw tiɲɛ. O tuma na fɛ, yala u ye nin bɛɛ kɛ fu wa?
54 Sisan mun na i bɛ siran wala i dusu tiɲɛna, mun na i ma diya ne balimaw ye, mun na i ka dimi bɛ u kɔrɔ?
55 Tiɲɛ na, an ka Elohim min ye Sikɛmu dugu ni a mɔgɔw don u bolo, a na Kanan masakɛw bɛɛ di an ma, minnu bɛna na an kɛlɛ.
56 Sisan, i hakili sigi u ko la, ka i ka siranw fili, nka i ka i jigi da Matigi an ka Ala kan, ka a deli a ka an dɛmɛ ka an kisi, ka an juguw don an bolo.
57 Juda ye a fa ka jɔnkɛ dɔ wele ko: «Taa sisan k'a lajɛ masakɛ minnu bɛ na an kɛlɛ, olu ni u ka kɛlɛbolow sigilen bɛ yɔrɔ min na.»
58 Baaraden taara yɔrɔ jan, ka wuli ka taa Sihɔn kulu kɛrɛfɛ, ka masakɛw ka sigiyɔrɔw bɛɛ jɔlen ye foro kɔnɔ, a seginna Juda k'a fɔ ko: «Masakɛw ni u ka sigiyɔrɔw bɛɛ sigilen bɛ foro la, jamana minnu ka ca kosɛbɛ, i n'a fɔ kɔgɔji da la cɛncɛn.»
59 Juda y'a fɔ Simeɔn ni Levi ni a balimakɛw bɛɛ ye ko: «A' ye barika don aw yɛrɛw la ka kɛ jagɛlɛya denw ye, katuguni Matigi an ka Ala bɛ an fɛ, aw kana siran u ɲɛ.»
60 Aw kelen-kelen bɛɛ ka jɔ, aw ka kɛlɛkɛminɛnw ni u ka nɛgɛberew ni u ka npan sirilen don, an na taa nin cɛ bolokobali ninnu kɛlɛ. matigi ye an ka Ala ye, a na an kisi.
61 U wulila, u kelen-kelen bɛɛ sirilen bɛ u ka kɛlɛkɛminɛnw na, mɔgɔbaw ni fitininw, Yakuba denkɛ tan ni kelen ani Yakuba ka baarakɛlaw bɛɛ.
62 Isaka ka jɔnkɛ minnu tun bɛ Isaka fɛ Heburuɔn, olu bɛɛ nana u fɛ ni kɛlɛminɛn sugu bɛɛ ye, Yakuba denkɛw n'u ka jɔnw, cɛ kɛmɛ ni tan ni fila, taara o masakɛw fan fɛ, Yakuba fana taara n'u ye.
63 Yakuba denkɛw ye ci bila u fa Ibrahima denkɛ Isaka ma Heburun, Kireati-Arba.
64 An b'i deli an kosɔn Matigi an ka Elohim fɛ, i k'an tanga Kanankaw bolo minnu bɛ na an kɛlɛ, k'u don an bolo.
65 Ibrahima denkɛ Isaka ye Matigi deli a denkɛw kosɔn, k'a fɔ ko: «Matigi Ala, i ye layidu ta ne fa ye ko: `Ne na i bɔnsɔn caya i ko sankolo dolow, i ye layidu ta ne fana ye, ka i ka kuma sabati, sisan, Kanan masakɛw bɛ na ɲɔgɔn fɛ, ka kɛlɛ kɛ ni ne denw ye, katuguni u ma fariyako si kɛ.»
66 Sisan, Matigi Ala, dugukolo bɛɛ ka Ala, i ka nin masakɛw ka laadilikanw tiɲɛ walisa u kana ne denw kɛlɛ.
67 Aw ka o masakɛw ni u ka mɔgɔw dusukunw kabakoya ni ne denkɛw ka siran ye, ka u ka kuncɛbaya jigin, walisa u ka u kɔdon ne denkɛw la.
68 I bolo barikama ni i bolo kɔrɔtalen ka ne denkɛw ni u ka jɔnw kisi u ma, k'a masɔrɔ sebaaya ni sebaaya bɛ i bolo ka nin bɛɛ kɛ.
69 Yakuba denkɛw n'u ka jɔnw taara o masakɛw fan fɛ, u y'u jigi da Matigi u ka Ala kan, u taatɔ, u fa Yakuba fana ye Matigi deli k'a fɔ ko: «Matigi Ala, Elohim fangatigi ani kɔrɔtalen Ala, min ye masaya kɛ kabini fɔlɔfɔlɔ, kabini bi fo badaa.
70 E de ye kɛlɛw lawuli ka u dabila, sebaaya ni sebaaya bɛ i bolo ka kɔrɔta ani ka jigin; O ne ka delili ka sɔn i ɲɛ kɔrɔ ko i ka i kɔsegin ne ma ni i ka hinɛ ye, ka nin masakɛ ninnu n'u ka mɔgɔw dusukunw kabakoya ni ne denkɛw ka siran ye, ka u n'u ka sigiyɔrɔw lasiran, ani ka mɔgɔ minnu jigi dalen bɛ i kan, i ka olu bɛɛ kisi ni i ka ɲumanyaba ye, bawo e de bɛ se ka mɔgɔw bila an kɔrɔ, ka siyaw dɔgɔya an ka fanga kɔrɔ.

SABABU 35NAN

1 Amɔri masakɛw bɛɛ nana u jɔ foro la ka taa u ka ladilikɛlaw lajɛ Yakuba denkɛw la, katuguni u tun bɛ siran u ɲɛ hali bi, k'a fɔ ko: «A filɛ, u fila ye Sikɛm dugu bɛɛ faga.»
2 Matigi ye Isaka ni Yakuba ka deliliw lamɛn, a ye o masakɛw ka ladilikɛlaw bɛɛ dusukun fa siran ni siranba la fo u bɛɛ y'a fɔ ko:
3 Aw ye hakilintanw ye bi wa, wala faamuyali si t'aw la ko aw na kɛlɛ kɛ ni Heburuw ye wa, mun na aw na nisɔndiya aw yɛrɛw halakili la bi?
4 A filɛ, u fila nana Sikɛm dugu kɔnɔ, u ma siran, u ma siran, u ye dugu kɔnɔmɔgɔw bɛɛ faga, fo mɔgɔ si ma wuli u kama, aw na se ka kɛlɛ kɛ n'u bɛɛ ye cogo di?
5 Tiɲɛ na, aw b'a dɔn ko u ka Elohim ka di u ye kosɛbɛ, wa a ye sebaaya kow kɛ u ye, i n'a fɔ minnu ma kɛ kabini fɔlɔfɔlɔ, ani siyaw ka ala bɛɛ cɛma, mɔgɔ si tɛ se ka kɛ i n'a fɔ a ka sebaaya kɛwalew.
6 Tiɲɛ na, a ye u fa Ibrahima, Heburuka, kisi Nimrɔd bolo, ani a ka mɔgɔw bɛɛ bolo, olu minnu tun b'a ɲini ka a faga siɲɛ caman.

7 Masakɛ Nimrɔd tun y'a fili tasuma min na, a y'a kisi o ma, a ka Ala y'a kisi o tasuma ma.
8 Jɔn wɛrɛ bɛ se ka o ɲɔgɔn kɛ? Tiɲɛ na, Ibrahima de ye Elam masakɛ duuru faga, u magara a balimakɛ denkɛ la min tun sigilen bɛ Sodɔmu o donw na.
9 U y'a ka jɔnkɛ dannamɔgɔ dɔ minɛ a ka so kɔnɔ, ani a ka cɛden damadɔw, u ye Elam masakɛw nɔfɛ su kelen kɔnɔ, k'u faga.
10 Siga t'a la aw b'a dɔn ko nin Heburuw ka Elohim ka di u ye kosɛbɛ, u fana nisɔndiyara a la, katuguni u b'a dɔn ko a y'u kisi u juguw bɛɛ ma.
11 A filɛ a ka kanuya kosɔn a ka Ala la, Ibrahima y'a denkɛ kelenpe minɛ, a tun b'a fɛ k'a lamɔ ka kɛ saraka jɛnita ye a ka Ala ye, ni Ala tun ma a bali ka nin kɛ, a tun na o kɛ a ka kanuya fɛ a ka Ala ye.
12 Elohim y'a ka kɛwalew bɛɛ ye, ka kali a la, ka layidu ta a ye ko a na a denkɛw ni a bɔnsɔn bɛɛ kisi tɔɔrɔ bɛɛ ma min bɛna kɛ u la, katuguni a ye nin ko kɛ, a ka kanuya barika la a ka Ala ye, a ye a ka hinɛ dabila a den ko la.
13 U ka Ala ye min kɛ Misira masakɛ Faraon ni Gerar masakɛ Abimelɛki la, a kɛlen ka Ibrahima muso minɛ, o min tun y'a fɔ a ko la ko: `Ne balimamuso don, walisa u kana a faga a kosɔn, ka miiri k'a kɛ muso ye wa? Aw ye fɛn minnu mɛn, Ala ye olu bɛɛ kɛ u ni u ka mɔgɔw la.
14 An y'a ye an ɲɛw la ko Yakuba balimakɛ Esawu nana a fɛ ni cɛ kɛmɛ naani ye, k'a fɛ k'a faga, katuguni a hakili jiginna ko a ye a fa ka dugawu bɔsi a bolo.
15 A bɔra Siri tuma min na, a taara a kunbɛn, ka a ba ni denw bugɔ, jɔn y'a kisi a bolo ni a ka Elohim tɛ? a y' a kisi a balimakɛ bolo ani fana a juguw bolo , siga t' a la ko a bɛna u lakana tugun .
16 Jɔn t'a dɔn ko aw ye kojugu min mɛn, u ka Ala de ye fanga di u ma ka o kɛ Sikɛmu dugu la?
17 O tuma na fɛ, yala cɛ fila tun bɛ se ka duguba halaki i n'a fɔ Sikɛmu, n'u tun dalen bɛ u ka Ala la, yala o tun tɛ se ka kɛ wa? a y' o fɔ k' o bɛɛ kɛ u ye walasa ka dugu sigibagaw faga u ka dugu kɔnɔ .
"
19 Tiɲɛ na, aw b'a dɔn k'a faamu ko aw tɛ na kɛlɛ kɛ ni u ye, nka aw bɛ na kɛlɛ kɛ ni u ka Ala ye, o min ye u sugandi, o de kosɔn aw bɛɛ nana bi ka halaki.
20 Aw b'a ɲini ka kojugu min lase aw yɛrɛw ma sisan, aw k'aw yɛrɛ tanga o ma, o la a ka fisa aw ma aw kana taa kɛlɛ la n'u ye, hali ni u hakɛ man ca, katuguni u ka Ala bɛ u fɛ.
21 Amɔri masakɛw y'u ka ladilikɛlaw ka kuma bɛɛ mɛn tuma min na, siranba donna u dusukun na, u siranna Yakuba denkɛw ɲɛ, u ma sɔn u kɛlɛ.
22 U y'u tulo da u ladilikɛlaw ka kumaw kan, u y'u ka kumaw bɛɛ lamɛn, ladilikɛlaw ka kumaw diyara masakɛw ye kosɛbɛ, u y'o kɛ.
23 Masakɛw y'u kɔdon k'u yɛrɛ tanga Yakuba denkɛw ma, katuguni u ma u ja gɛlɛya ka gɛrɛ u la ka kɛlɛ kɛ u fɛ, katuguni u siranna kosɛbɛ, u dusukunw tun bɛ u siran u ɲɛsiran kosɔn.
24 Matigi y'a jira u la, katuguni a ye a ka jɔnkɛ Isaka ni Yakuba ka deliliw lamɛn, katuguni u tun dalen bɛ a la. Masakɛw bɛɛ seginna n'u ka sigiyɔrɔw ye o don na, u kelen-kelen bɛɛ ka dugu la, nka u ma kɛlɛ kɛ ni Yakuba denkɛw ye o waati la.
25 Yakuba denkɛw y'u jɔ o don fo wula fɛ Sihɔn kulu kɛrɛfɛ, k'a ye ko o masakɛw ma na u kɛlɛ, Yakuba denkɛw seginna u ka so.

SABABU 36NAN

1 O waati la Matigi y'i jira Yakuba la k'a fɔ ko: «Wuli ka taa Betɛli ka to yen, ka sarakabɔlan dɔ kɛ yen Matigi ye min y'i yɛrɛ jira i la, ale min ye i ni i denw kisi tɔɔrɔ ma.»
2 Yakuba wulila n'a denkɛw ni a bolofɛnw bɛɛ ye, u taara Betɛli ka kɛɲɛ ni Matigi ka kuma ye.
3 Yakuba ye san bi kɔnɔntɔn ni kɔnɔntɔn sɔrɔ tuma min na a taara Betɛli, Yakuba ni a denkɛw ni a fɛ mɔgɔw bɛɛ tora Betɛli la Luz dugu kɔnɔ, a ye sarakabɔlan jɔ yen Matigi ye min y'a yɛrɛ jira a la, Yakuba n'a denkɛw tora Betɛli kalo wɔɔrɔ.
4 O waati la, Uz denmuso Debora sara, Rebɛka denmuso min tun bɛ Yakuba fɛ. Yakuba y'a su don Betɛli jukɔrɔ, jirisunba dɔ kɔrɔ.
5 Yakuba ba Betuɛl denmuso Rebɛka fana sara o waati la Heburun dugu la, o tɔgɔ ye Kireati-Arba.
6 Rebɛka ka ɲɛnamaya kɛra san kɛmɛ ni bi saba ni saba ye, a sara, Yakuba y'a mɛn tuma min na ko a ba Rebɛka sara, a kasilen don kosɛbɛ a ba kosɔn, ka dusukasiba kɛ a la, ani a denmuso Debora kosɔn, o jirisunba jukɔrɔ, a y'o yɔrɔ tɔgɔ da ko Alɔn-bakuti.
7 Sirika Laban sara o donw na, katuguni Ala y'a bugɔ katuguni a ye layidu tiɲɛ min tun bɛ ale ni Yakuba cɛ.
8 Yakuba si tun bɛ san kɛmɛ la tuma min na Matigi y'a yɛrɛ jira a la ka duba a ye k'a tɔgɔ da ko Israɛl, Yakuba muso Rasɛl kɔnɔma don o donw na.
9 O wagati la, Yakuba ni a ta bɛɛ bɔra Betɛli ka taa a fa ka so Heburun.
10 Ka u to sira kan, sira dɔɔnin tun tora ka se Efrati, Rasɛl ye denkɛ bange, a ye baara gɛlɛn kɛ, a sara.
11 Yakuba y'a su don Efrati sira kan, o min ye Bɛtilɛhɛm ye, ka jɔn jɔ a kaburu kan, o min bɛ yen fo ka na se bi ma. Rasɛl ka san binaani ni duuru kɛra, a sara.
12 Yakuba ye a denkɛ min bangera a ye, Rasɛl ye o tɔgɔ da ko Bɛnzamɛn, katuguni a bangera a kinin fɛ jamana la.
13 Rasɛl salen kɔ, Yakuba y'a ka fanibugu jɔ a ka jɔnmuso Bilha ka fanibugu kɔnɔ.
14 Rubɛn keleyara a ba Leya kosɔn o kosɔn, a dimina kosɛbɛ, a wulila ka don Bilha ka fanibugu kɔnɔ, a y'a fa ka dilan bɔ yen.
15 O wagati la, fɔlɔfɔlɔ niyɔrɔ ni masaya ni sarakalasebaaya baara bɔra Rubɛn denkɛw la, katuguni a ye a fa ka dilan nɔgɔ, ka kɔrɔsigi ka di Yusufu ma, masakɛya dira Juda ma, ka sarakalasebaaya di Levi ma, katuguni Rubɛn ye a fa ka dilan nɔgɔ.
16 Yakuba bɔnsɔn minnu wolola Padan-Aram, Yakuba denkɛw tun ye mɔgɔ tan ni fila ye.
17 Leya denkɛw tun ye Rubɛn denkɛ fɔlɔ ye, Simeɔn ni Levi ni Juda ni Isakar ni Zabulɔn ani u balimamuso Dina. Rasɛl dencɛw tun ye Yusufu ni Bɛnzamɛn ye.
18 Lea ka jɔnmuso Zilpa denkɛw tun ye Gad ni Aser ye, ani Rasɛl ka jɔnmuso Bilha denkɛw tun ye Dan ni Naftali ye. Yakuba dencɛ minnu wolola Padan-Aram, olu ye olu ye.
19 Yakuba n'a denkɛw ni a ta bɛɛ taara Mamre, o ye Kireati-Arba ye, Heburuni dugu kɔnɔ, Ibrahima ni Isaka

tun sigilen bɛ yɔrɔ min na, Yakuba n'a denkɛw ni a ta bɛɛ tun sigilen bɛ a fa fɛ Heburuni.
20 A balimakɛ Esawu ni a denkɛw ni a ta bɛɛ taara Seyiri jamana na ka sigi yen, ka nafolo sɔrɔ Seyiri jamana na, Esawu denw cayara kosɛbɛ Seyiri jamana na.
21 Esawu bɔnsɔn minnu wolola Kanan jamana na, olu ye Esawu denkɛ duuru ye.
22 Ada ye a denkɛ fɔlɔ Elifaz bange Esawu fɛ, a ye Rewuɛl bange a ye, Alibama ye Jeusi ni Yaalamu ni Kore bange a ye.
23 Esawu bɔnsɔn minnu wolola Kanan jamana na, olu ye olu ye. Esawu denkɛ Elifazi dencɛw tun ye Teman ni Omar ni Zefo ni Gatamu ni Kenaz ni Amalɛkisi ye, Rewɛl dencɛw tun ye Nakati ni Zeraki ni Sama ani Miza ye.
24 Jewusi dencɛw tun ye Timna ni Alva ani Jeteti ye. Yaalamu dencɛw tun ye Ala ni Finor ani Kenaz ye.
25 Kore dencɛw tun ye Teman, Mibzar, Magdiɛl ani Eram ye. Esawu bɔnsɔnw ka bɔnsɔnw don ka kɛɲɛ n'u ka masaya ye Seyiri jamana na.
26 Seyiri Hori denkɛw tɔgɔw filɛ nin ye, olu minnu sigilen bɛ Seyiri jamana na, Lotan, Sobal, Zibeɔn, Ana, Disan, Ezer ani Disɔn, denkɛ wolonwula.
27 Lotan denw tun ye Hori ni Heman ani u balimamuso Timna ye, Timna min nana Yakuba n'a denkɛw fɛ, u ma sɔn k'a tulo da a kan, a taara Esawu denkɛ Elifaz ka musomuso ye, ka Amalɛki bange a ye.
28 Sobal denkɛw tun ye Alvan ni Manahati ni Ebal ni Sefo ni Onam ye, Sibeyɔn denkɛw tun ye Aja ni Ana ye, o ye Ana ye min ye Yemimu sɔrɔ kungokolon kɔnɔ tuma min na a tun bɛ a fa Sibeɔn ka faliw balo.
29 K'a to a fa ka faliw balo la, a taara n'u ye kungokolon kɔnɔ waati wɛrɛw la walisa k'u balo.
30 Don dɔ la, a nana n'u ye kungokolon dɔ la kɔgɔji da la, jama kungokolon kɛrɛfɛ, k'a to u balo la, fɔŋɔba dɔ nana ka bɔ kɔgɔji fan dɔ fɛ ka lafiɲɛ faliw kan minnu tun bɛ balo yen, u bɛɛ jɔlen tora.
31 O kɔ, bagan belebele kɛmɛ ni mugan ɲɔgɔn bɔra kungo kɔnɔ kɔgɔji fan dɔ fɛ, u bɛɛ sera faliw bɛ yɔrɔ min na, u y'u sigi yen.
32 O baganw, k'a ta u cɛmancɛ la ka jigin, u tun bɛ hadamaden denw cogo la, k'a ta u cɛmancɛ la ka taa san fɛ, dɔw tun bɛ i n'a fɔ ursi, dɔw tun bɛ i n'a fɔ keephas, u kɔw tun bɛ u kɔfɛ ka bɔ u kamankunw cɛ ka se dugukolo ma, i n'a fɔ ducheephath kɔw, ani o baganw nana ka wuli ka sow kan fali ninnu kan, k'u bila ka taa, u taara yɔrɔ jan fo ka na se bi ma.
33 O bagan dɔ gɛrɛla Ana la k'a bugɔ ni a kɔ ye, ka tila ka boli ka bɔ o yɔrɔ la.
34 A ye o baara ye minkɛ, a siranna kosɛbɛ a ka ɲɛnamaya ɲɛ, a bolila ka boli ka taa dugu kɔnɔ.
35 A ye ko kɛlenw bɛɛ fɔ a denkɛw ni a balimaw ye, cɛ caman taara faliw ɲini nka u ma se k'u sɔrɔ, Ana ni a balimakɛw ma taa o yɔrɔ la tugun kabini o don kɔfɛ, katuguni u tun bɛ siran kosɛbɛ u ka ɲɛnamaya ɲɛ.
36 Seyiri denkɛ Ana bɔnsɔnw tun ye Disɔni ni a balimamuso Alibama ye, ani Disɔni bɔnsɔnw tun ye Hemdan ni Ɛsban ni Itrani ni Keran ye, Ezer bɔnsɔnw tun ye Bilhan ni Zawan ni Akan ye, Disɔn bɔnsɔnw tun ye Uzi ni Aran ye.
37 Ninnu ye Seyiri Hori bɔnsɔnw ye, ka kɛɲɛ n'u ka masaya ye Seyiri jamana kɔnɔ.
38 Esawu n'a denw sigilen tun bɛ Seyiri Hori jamana kɔnɔ, o min tun sigilen bɛ o jamana kan, u ye nafolo sɔrɔ o kɔnɔ, u ye den sɔrɔ ka caya kosɛbɛ, Yakuba n'a denw ni u ta bɛɛ sigira u fa Isaka fɛ Kanan jamana na, i ko Matigi tun y'a fɔ u fa Ibrahima ye cogo min na.

SABABU 37NAN

1 Yakuba ka ɲɛnamaya san kɛmɛ ni duurunan na, o ye Yakuba ka sigi san kɔnɔntɔnnan ye n'a denw ye Kanan jamana na, a bɔra Padan-Aram.
2 O donw na, Yakuba n'a denw bɔra Heburun, u taara kɔsegin Sikɛm dugu kɔnɔ, u ni u ta bɛɛ, ka sigi yen, katuguni Yakuba denw ye baganmarayɔrɔ ɲuman ni tuluma sɔrɔ u ka baganw ye Sikɛmu dugu kɔnɔ, Sikɛmu dugu jɔra kokura o waati la, cɛ ni muso kɛmɛ saba ɲɔgɔn tun bɛ o kɔnɔ.
3 Yakuba n'a denw n'a ta bɛɛ tun sigilen bɛ foro yɔrɔ la, Yakuba tun ye min san Sikɛm facɛ Hamɔri fɛ, a bɔra Padan-Aram tuma min na, sani Simeɔn ni Levi ka dugu minɛ.
4 Kanankaw ni Amɔrikaw ka masakɛ minnu tun bɛ Sikɛm dugu lamini, olu bɛɛ y'a mɛn ko Yakuba denkɛw seginna Sikɛmu ka sigi yen.
5 U y'a fɔ u ye ko: «Heburu Yakuba denkɛw na segin dugu kɔnɔ ka sigi dugu kɔnɔ, k'a sɔrɔ u ye dugudenw bugɔ k'u gɛn ka bɔ yen wa?» u bɛna segin sisan ka dugu sigibagaw gɛn ka bɔ yen wala u bɛna u faga wa?
6 Kanan masakɛw bɛɛ ye ɲɔgɔn lajɛn tugun ka Yakuba n'a denkɛw kɛlɛ.
7 Tapnak masakɛ Yasubu fana ye ci bila a sigiɲɔgɔn masakɛw bɛɛ ma, Gaas masakɛ Elan, Silo masakɛ Ihuri, ani Kazar masakɛ Paratɔni, Sarton masakɛ Susi, ani Bɛtikɔran masakɛ Laban, ani Ɔtini-ma masakɛ Sabir.
8 Aw ka na ne fɛ ka ne dɛmɛ, an ka Heburu denkɛ Yakuba n'a denkɛw bɛɛ faga, katuguni u nana Sikɛm ko kura ka a ta, ka a sigibagaw faga i ko fɔlɔ.
9 O masakɛw bɛɛ ye ɲɔgɔn lajɛn ka na n'u ka sigiyɔrɔw bɛɛ ye, jamana min tun ka ca kosɛbɛ i n'a fɔ cɛncɛn min bɛ kɔgɔji da la, u bɛɛ tun bɛ Tapnaki kɛrɛfɛ.
10 Tapnak masakɛ Yasubu taara u fɛ n'a ka kɛlɛbolo bɛɛ ye, ka sigi u fɛ Tapnaki kɛrɛfɛ dugu kɔkan, u ye o masakɛw bɛɛ tila kulu wolonwula ye, ka kɛ sigiyɔrɔ wolonwula ye Yakuba denkɛw kama.
11 U ye sɛbɛn ci Yakuba n'a denkɛ ma k'a fɔ a ye ko: «Aw bɛɛ ka na an fɛ walisa an ka ɲininkali kɛ ɲɔgɔn fɛ kɛnɛba kɔnɔ, ka Sikɛmu cɛw hakɛ bɔ aw ka dugu kɔnɔ, aw na segin Sikɛm dugu kɔnɔ ka sigi yen, ka a kɔnɔmɔgɔw faga i ko fɔlɔ.»
12 Yakuba denkɛw y'o mɛn, u diminna kosɛbɛ Kanan masakɛw ka kumaw kosɔn, Yakuba denkɛ tan wulila ka wuli, u kelen-kelen bɛɛ y'u siri a ka kɛlɛkɛminɛnw na. U ka baaraden kɛmɛ ni fila tun bɛ u fɛ, kɛlɛkɛminɛnw tun bɛ u fɛ.
13 O cɛw bɛɛ, Yakuba denkɛw n'u ka jɔnw taara o masakɛw fan fɛ, u fa Yakuba tun bɛ u fɛ, u bɛɛ jɔlen tora Sikɛmu kulu kan.
14 Yakuba ye Matigi deli a denkɛw kosɔn, a y'a bolow kɔrɔta Matigi ye k'a fɔ ko: «Ala, i ye Sebaayabɛɛtigi Ala ye, e de ye an fa ye, i de ye an da ani an ye i bolow ka kɛwalew ye. Ne b'i deli i ka ne denkɛw kisi i ka makari fɛ ka bɔ u juguw bolo, olu minnu bɛ na bi ka kɛlɛ kɛ n'u ye,

k'u kisi u bolo, k'a masərə sebaaya ni sebaaya bɛ i bolo, ka məgə damadəw kisi caman ma.
15 I ka dusukun fanga ni fanga di ne denkɛw ma, u ka kɛlɛ kɛ ni u juguw ye, ka u kolo, ka u juguw bin u ɲɛ kərə, ka ne denkɛw ni u ka jənw kana sa Kanan denw bolo.
16 Nka ni a ka ɲi i ɲɛ na ka ne denkɛw ni u ka jənw ka ɲɛnamaya bəsi u la, i ka u minɛ i ka hinɛba la i ka cidenyabaarakɛlaw bolo, walisa u kana halaki bi Amərі masakɛw bolo.
17 Yakuba ye Matigi delili dabila tuma min na, dugukolo yɛrɛyɛrɛla ka bə a yərə la, tile dibi donna, o masakɛw bɛɛ siranna, siranba y'u minɛ.
18 Matigi ye Yakuba ka delili lamɛn, Matigi ye masakɛw ni u ka kɛlɛbolow bɛɛ dusukun kabakoya ni Yakuba denw ka siran ni u ka siran ye.
19 Matigi y'a to u ye wotoro ni so barikamaw kan mɛn ka bə Yakuba denkɛw fɛ, ani kɛlɛboloba kan min tun bɛ u fɛ.
20 O masakɛw siranna kosɛbɛ Yakuba denkɛw ɲɛ na, u jəlen tora u sigiyərə la, Yakuba denkɛw ye u kɛlɛ, ni cɛ kɛmɛ ni tan ni fila ye, ni kulekanba ye.
21 Masakɛw y'a ye ko Yakuba denkɛw bɛ ka taa u fan fɛ tuma min na, u siranna ka tɛmɛn fələ kan, u y'a fɛ ka kəsegin Yakuba denkɛw ɲɛkərə i n'a fə fələ, u ma kɛlɛ kɛ ni u ye.
22 Nka u ma kəsegin, k'a fə ko: «Ni an kəsegin Heburuw ɲɛkərə, o na kɛ maloyako ye an bolo siɲɛ fila.»
23 Yakuba denkɛw gɛrɛla ka taa o masakɛw ni u ka kɛlɛbolow bɛɛ kɛlɛ, u y'a ye ko jamaba barikamaba don, u ka ca i n'a fə kəgəji cɛncɛn.
24 Yakuba denkɛw ye Matigi wele k'a fə ko: «Matigi, an dɛmɛ, an dɛmɛ ka an jaabi, katuguni an jigi b'i kan, an kana sa bolokobaliw bolo, minnu nana an kama bi.»
25 Yakuba denkɛw y'u siri u ka kɛlɛkɛminɛnw na, u kelen-kelen bɛɛ y'u ka kala ni u ka nɛgɛbere minɛ u bolo, ka gɛrɛ kɛlɛ la.
26 Yakuba denkɛ Juda bolila a balimakɛw ɲɛ fələ, ani a ka jənkɛ tan.
27 Tapnak masakɛ Yasubu fana nana fələ ni a ka kɛlɛbolo ye Juda ɲɛkərə, Juda ye Yasubu ni a ka kɛlɛbolo ye ka na a fan fɛ, Juda ka dimi juguyara a kənə, a gɛrɛla kɛlɛ la, Juda y'a ka kɛlɛ kɛ min kənə.
28 Yasubu ni a ka kɛlɛbolo bɛɛ tun bɛ ka taa Juda fan fɛ, a tun bɛ sow kan, so barikamaba ni fangatigiba də kan, Yasubu tun ye cɛ jagɛlɛnba ye, nɛgɛ ni nɛgɛbere tun datugulen bɛ a kun na ka taa a bila a sen na.
29 K'a to so kan, a ye bɛlɛkisɛw ci ni a bolo fila ye ka bə ɲɛfɛ ani kəfɛ, i n'a fə a kɛcogo tun bɛ cogo min na a ka kɛlɛw bɛɛ la, wa a tun bɛ a ka bɛlɛkisɛw laɲini yərə min na, a ma tɛmɛ o yərə la abada.
30 Yasubu nana kɛlɛ kɛ ni Juda ye tuma min na, ka bɛlɛkisɛ caman ci Juda ma, Matigi ye Yasubu bolo siri, a ye bɛlɛkisɛ minnu ci, olu bɛɛ seginna a yɛrɛ ka cɛdenw kan.
31 O bɛɛ n'a ta, Yasubu tora ka taa Juda fan fɛ, ka a səsə ni bɛlɛkisɛw ye, nka u ni ɲəgən cɛ janya tun bɛ mɛtɛrɛ bisaba ɲəgən bə, Juda ye Yasubu ye a bɛ ka a ka bɛlɛkisɛw ci a ma tuma min na, a bolila ka taa a fɛ ni a ka diminya fanga ye.
32 Juda ye kabakurunba də ta duguma, a girinya tun ye sekel biwəərə ye, Juda bolila ka taa Yasubu fan fɛ, ka kabakurun gosi a ka kala la, fo Yasubu kabakoyara o gosili fɛ, ka bin ka bə a ka so la ka bin duguma.
33 O kɛlɛbolo farala ka bə Yasubu bolo, o gosili fanga fɛ, a wulila fo ka se mɛtɛrɛ tan ni duuru ɲəgən ma, o kala binna kaburu filanan ɲɛfɛ.
34 Masakɛ minnu nana ni Yasubu ye, olu ye Yakuba denkɛ Juda fanga ye yərə jan, ani a ye min kɛ Yasubu la, u siranna kosɛbɛ Juda ɲɛ.
35 U y'u lajɛ Yasubu ka sigiyərə gɛrɛfɛ, k'a ye ko a hakili ɲagamina, Juda y'a ka npan bə ka Yasubu ka sigiyərə cɛ binaani ni fila faga, Yasubu ka sigiyərə bɛɛ bolila Juda ɲɛ, məgə si ma jə a kɛlɛ, u ye Yasubu bila ka boli a ɲɛ, Yasubu tun birilen bɛ duguma hali bi.
36 Yasubu y'a ye ko a ka sigiyərə cɛdenw bɛɛ bolila a ɲɛ, a teliyalen don ka wuli ni siran ye Juda kama, ka jə a senw kan Juda kɛrɛfɛ.
37 Yasubu ye kɛlɛ kelen kɛ ni Juda ye, a ye kalaw bila kɛlɛbolo la, Yasubu ka cɛdenw bɛɛ bolila, katuguni u siranna kosɛbɛ Juda ɲɛ.
38 Yasubu y'a ka tama minɛ a bolo walisa ka Juda gosi a kun na, nka Juda y'a ka kala da a kun na Yasubu ka tama la joona, fo Juda ka nɛgɛso ye gosili sərə Yasubu ka tama fɛ, o kala fana farala.
39 Juda y'a ye tuma min na ko a ka kala karilen don, a ye teliya k'a ka npan bə ka Yasubu gosi a senkəniw na, ka a senw tigɛ fo Yasubu binna duguma, tama ka bə a bolo.
40 Juda ye Yasubu ka tama ta, a y'a kunkolo tigɛ ni o tama ye k'a fili a sen kɛrɛfɛ.
41 Yakuba denkɛw ye Juda ye min kɛ Yasubu la, u bɛɛ bolila ka don masakɛ təw cɛma, Yakuba denkɛw ye kɛlɛ kɛ ni Yasubu ka kɛlɛbolo ye, ani masakɛ minnu tun bɛ yen.
42 Yakuba denkɛw ye u ka cɛ waa tan ni duuru faga, u y'u bugə i n'a fə u bɛ ka wuluw gosi, təw bolila ka u niw kisi.
43 Juda tun jəlen bɛ Yasubu su kɛrɛfɛ, ka Yasubu ka fini bə a la.
44 Juda ye nɛgɛ ni nɛgɛso minnu tun bɛ Yasubu lamini na, olu fana bə, ka Yasubu kuntigiw cɛ kənəntən nana ka na Juda kɛlɛ.
45 Juda y'i teliya ka kabakurun də ta duguma, ka u də bugə ni o ye, a kunkolo karilen don, a su fana binna ka bə so la ka taa duguma.
46 Kuntigi 8 minnu tora, olu ye Juda fanga ye, u siranna kosɛbɛ, u bolila, Juda n'a ka cɛ tan tugura u nəfɛ, u y'u minɛ k'u faga.
47 Yakuba denkɛw tun bɛ ka masakɛw ka kɛlɛbolow gosi hali bi, u ye u caman faga, nka o masakɛw y'u ja gɛlɛya ka u jə u kuntigiw fɛ, u ma kəsegin u sigiyərəw la, u ye kulekan bə u ka kɛlɛbolo minnu bolila Yakuba denkɛw ɲɛkərə, nka məgə si ma u lamɛn, katuguni u tun bɛ siran u ka ɲɛnamaya ɲɛ walisa u kana sa.
48 Yakuba denkɛw bɛɛ kɛlen kə ka masakɛw ka kɛlɛbolow gosi, u seginna ka na Juda ɲɛkərə, Juda tun bɛ ka Yasubu kuntigi 8 faga hali bi, ka u ka finiw bə.
49 Levi ye Gaas masakɛ Elən ye, a ni a ka kuntigi tan ni naani tun bɛ ka taa a fɛ ka a faga, nka Levi tun t'o dən tiɲɛ na.
50 Elən n'a ka sərədasi kuntigiw gɛrɛla, Levi y'a kə filɛ k'a ye ko kɛlɛ daminɛna a kəfɛ, Levi bolila n'a ka jənkɛ tan ni fila ye, u taara Elən n'a ka kɛlɛcɛw faga ni npan da ye.

SABABU 38NAN

1 Silo masakɛ Ihuri nana Elɔn dɛmɛ, a gɛrɛla Yakuba la tuma min na Yakuba y'a ka nɛgɛbere min tun bɛ a bolo, a y'o sama ka Ihuri gosi ni bɛlɛkisɛ ye min y'a faga.
2 Silo masakɛ Ihuri sara tuma min na, masakɛ naani tɔw bolila ka bɔ u jɔyɔrɔ la ni kuntigi tɔw ye, u y'u jija ka kɔsegin, k'a fɔ ko: «Fɛɛrɛ tɛ an na tugun Heburuw fɛ, u kɛlen kɔ ka masakɛ saba ni u ka kuntigiw faga, minnu fanga tun ka bon ni an ye.»
3 Yakuba denkɛw y'a ye tuma min na ko masakɛ tɔw bɔra u jɔyɔrɔ la, u tugura u nɔfɛ, Yakuba fana nana ka bɔ Sikɛm kulu la ka bɔ a jɔlen yɔrɔ la, u taara masakɛw nɔfɛ, u gɛrɛla u la n'u ka jɔnw ye.
4 Masakɛw ni kuntigiw ni u ka kɛlɛbolo tɔw y'a ye ko Yakuba denkɛw gɛrɛla u la, u siranna u ka ɲɛnamaya ɲɛ, u bolila fo ka se Kazar dugu la.
5 Yakuba denkɛw tugura u nɔfɛ fo ka se Kazar dugu da la, u ye kɛlɛba kɛ masakɛw ni u ka kɛlɛbolow cɛma, cɛ ba naani ɲɔgɔn, k'u to masakɛw ka kɛlɛbolo gosi tuma min na, Yakuba bolo tun bɛ a ka nɛgɛbere la ka a yɛrɛ siri masakɛw fagali la, a y'u bɛɛ faga.
6 A ye Kazar masakɛ Paratɔni faga Kazar dugu da la, o kɔfɛ, a ye Sarton masakɛ Susi ni Bɛtikɔrin masakɛ Laban ni Maknayma masakɛ Sabir faga, ka u bɛɛ faga ni bɛlɛkisɛw ye, ka bɛlɛkisɛ kɛ u kelen-kelen bɛɛ ye, u sara.
7 Yakuba denkɛw y'a ye ko masakɛw bɛɛ sara, u karilen don ka kɔsegin, u taara a fɛ ka kɛlɛ kɛ ni masakɛw ka kɛlɛbolow ye Kazar da kɛrɛfɛ, hali bi u ye u ka cɛ kɛmɛ naani ɲɔgɔn faga.
8 Yakuba ka baarakɛlaw cɛ saba binna o kɛlɛ la, Juda y'a ye tuma min na ko a ka jɔnkɛ saba sara, o ye a dusu kasi kosɛbɛ, a ka dimi juguyara a kɔnɔ Amɔrikaw ma.
9 Masakɛw ka kɛlɛbolo minnu tora, olu bɛɛ siranna kosɛbɛ u ka ɲɛnamaya ɲɛ, u bolila ka Chazar dugu kogow da kari, u bɛɛ donna dugu kɔnɔ lakana kama.
10 U y'u dogo Chazar dugu cɛmancɛ la, katuguni Chazar dugu tun ka bon kosɛbɛ, a tun ka bon kosɛbɛ, o kɛlɛbolow bɛɛ donna dugu kɔnɔ tuma min na, Yakuba denkɛw bolila u nɔfɛ ka taa dugu kɔnɔ.
11 Cɛba naani minnu tun bɛ kɛlɛ dɔn kosɛbɛ, olu bɔra dugu kɔnɔ ka jɔ dugu da la, npanw ni tama bɔlenw b'u bolo, u y'u yɛrɛ bila Yakuba denkɛw kɛrɛfɛ, u ma sɔn u ka don dugu kɔnɔ.
12 Naftali bolila ka na u cɛma, ka u fila faga ni a ka npan ye, ka u kunkolo tigɛ siɲɛ kelen.
13 A y'i jɛngɛ ka taa fila tɔw la, a filɛ, u bolila, a tugura u nɔfɛ, k'u minɛ, k'u bugɔ k'u faga.
14 Yakuba denkɛw nana dugu kɔnɔ k'a ye ko kogo wɛrɛ bɛ dugu kɔnɔ, u ye kogo da ɲini, u ma se k'a sɔrɔ, Juda ye wuli ka taa kogo sanfɛ, Simeɔn ni Levi tugura a nɔfɛ, u saba bɛɛ jiginna ka bɔ kogo la ka don dugu kɔnɔ.
15 Simeɔn ni Levi ye cɛ minnu boli ka don dugu kɔnɔ lakana kama, olu bɛɛ faga, ani dugu kɔnɔmɔgɔw fana n'u musow ni u denmisɛnninw, u ye u faga ni npan da la, dugu kulekanw wulila ka taa sankolo la.
16 Dan ni Naftali pɛrɛnna kogo kan walisa k'a lajɛ fɛn min ye kasikan mankan bila, katuguni Yakuba denkɛw jɔrɔla u balimaw ko la, u ye dugu kɔnɔmɔgɔw mɛn u bɛ ka kasi ni deliliw ye, k'a fɔ ko: «Aw ka an bolofɛnw bɛɛ ta dugu kɔnɔ ka taa, aw kana an faga.»
17 Juda ni Simeɔn ani Levi ye dugudenw fagali dabila tuma min na, u wulila kogo kan ka Dan ni Naftali wele, olu minnu tun bɛ kogo kan, ani u balima tɔw, Simeɔn ni Levi ye u ladɔnniya dugu dondaw la, Yakuba denkɛw bɛɛ nana o fɛnw ta.
18 Yakuba denkɛw ye Kazar dugu ka nafolo minɛ, sagaw ni sagaw ani nafolo, u ye fɛn minnu minɛ, u ye olu bɛɛ minɛ ka bɔ dugu kɔnɔ o don.
19 O dugusagwɛ, Yakuba denkɛw taara Sarton, k'a masɔrɔ u y'a mɛn ko Sarton cɛ minnu tora dugu kɔnɔ, olu tun bɛ ka ɲɔgɔn lajɛn ka taa kɛlɛ kɛ n'u ye, k'a sababu kɛ u ye u ka masakɛ faga, ani Sarton tun ye duguba ye min tun ka bon kosɛbɛ, a barika ka bon kosɛbɛ.
20 Kogo jɔlan tun bɛ mɛtɛrɛ bi duuru ɲɔgɔn bɔ, a bonya tun ye mɛtɛrɛ binaani ɲɔgɔn ye, yɔrɔ si tun tɛ yen cɛ ka don dugu kɔnɔ kogoba kosɔn, Yakuba denkɛw ye dugu kogo ye, u ye dondaw ɲini a kɔnɔ, nka u ma se k'a sɔrɔ.
21 Dugu dondaw tun bɛ kɔfɛ, mɔgɔ o mɔgɔ tun b'a fɛ ka don dugu kɔnɔ, o tun bɛ taa o sira fɛ ka dugu bɛɛ lamini, o kɔfɛ, a donna dugu kɔnɔ.
22 Yakuba denkɛw y'a ye ko u ma se ka dugu kɔnɔ sira sɔrɔ, u ka dimi juguyara, dugudenw y'a ye ko Yakuba denkɛw bɛ na u fɛ, u siranna u ɲɛ kosɛbɛ, katuguni u ye u ka fanga ni u ye min kɛ Chazar la, u y'o mɛn.
23 Sarton dugudenw ma se ka bɔ Yakuba denkɛw fan fɛ, u lajɛlen kɔ dugu kɔnɔ ka taa u kɛlɛ, walisa u kana don dugu kɔnɔ, nka u y'a ye ko u bɛ na u fan fɛ tuma min na, u siranna kosɛbɛ, katuguni u ye u ka fanga ni u ye min kɛ Chazar la, u y'o mɛn.
24 O la sa, Sarton dugumɔgɔw ye dugu siraba dabɔyɔrɔ ta joona, ka bɔ a yɔrɔ la, sani Yakuba denkɛw ka na, ka na n'a ye dugu kɔnɔ.
25 Yakuba denkɛw nana sira ɲini ka don dugu kɔnɔ, u ma se k'a sɔrɔ, dugudenw wulila ka taa kogo sanfɛ, k'a ye, Yakuba denkɛw tun bɛ dondaw ɲini dugu kɔnɔ.
26 Dugu kɔnɔmɔgɔw ye Yakuba denkɛw kɔrɔfɔ ka bɔ kogo sanfɛ, u ye u danga, Yakuba denkɛw ye o tɔgɔjuguw mɛn, u diminna kosɛbɛ, u ka dimi ye u kɔnɔ.
27 Yakuba denkɛw dimina u kɔrɔ, u bɛɛ wulila ka pan kogo kan ni u fanga fanga ye, ka kogo bonya mɛtɛrɛ binaani tɛmɛ u ka sebaaya fɛ.
28 U tɛmɛna kogo la tuma min na, u jɔlen tora dugu kogo kɔrɔ, u ye dugu da bɛɛ datugu ni nɛgɛ daaw ye.
29 Yakuba denkɛw gɛrɛla ka dugu daaw da kari, dugudenw ma sɔn u ma, katuguni u tun bɛ kabakurunw ni bɛlɛkisɛw ci ka bɔ kogo sanfɛ.
30 Jama minnu tun bɛ kogo kan, olu hakɛ tun bɛ cɛ kɛmɛ naani ɲɔgɔn bɔ, Yakuba denkɛw y'a ye tuma min na ko dugu cɛdenw t'a to u ka dugu daaw da wuli, u wulila ka wuli ka wuli kogo sanfɛ, Juda taara fɔlɔ dugu kɔrɔn fɛ.
31 Gad ni Aser taara a nɔfɛ dugu tilebin fɛ, Simeɔn ni Levi kɔseginna worodugu fɛ, Dan ni Rubɛn saheli fan fɛ.
32 Cɛ minnu tun bɛ kogo sanfɛ, olu minnu tun bɛ dugu kɔnɔ, olu y'a ye ko Yakuba denkɛw bɛ na u ma, u bɛɛ bolila ka bɔ kogo la, ka jigin dugu kɔnɔ ka u dogo dugu cɛmancɛ la.
33 Isakari ni Naftali minnu tora kogo kɔrɔ, olu gɛrɛla ka dugu daaw kari, ka tasuma mana dugu da la, nɛgɛ wulila, Yakuba denkɛw bɛɛ donna dugu kɔnɔ, u ni u ka cɛdenw bɛɛ, ka kɛlɛ kɛ ni Sarton dugu sigibagaw ye, ka u bugɔ ni npan da ye, mɔgɔ si ma jɔ u ɲɛfɛ.

34 Cɛ kɛmɛ fila ɲɔgɔn bolila ka bɔ dugu kɔnɔ, u bɛɛ taara u dogo sankanso dɔ la dugu kɔnɔ, Juda ye u nɔfɛ fo sankanso la, ka sankanso ci, o binna cɛw kan, u bɛɛ sara.
35 Yakuba denkɛw wulila sankanso sanfɛ sira fɛ, u y'a ye, sankanso barikama ni janba wɛrɛ tun bɛ dugu kɔnɔ yɔrɔ jan, a kuncɛ sera sankolo la, Yakuba denkɛw ye teliya ka jigin, ka taa n'u cɛw bɛɛ ye o sankanso la, ka a ye ko a falen bɛ cɛ kɛmɛ saba ɲɔgɔn na, musow ni denmisɛnnin fitininw.
36 Yakuba denkɛw ye fagaliba kɛ o cɛw cɛma sankanso kɔnɔ, u bolila ka boli u ɲɛ.
37 Simeɔn ni Levi tugura u nɔfɛ, cɛ barikama tan ni fila bɔra u dogoyɔrɔ la ka na u fɛ.
38 O cɛ tan ni fila ye kɛlɛba kɛ Simeɔn ni Levi kama, Simeɔn ni Levi ma se ka se sɔrɔ u kan, o cɛ jagɛlɛnw ye Simeɔn ni Levi ka kalaw kari, u dɔ la kelen ye Levi kunkolo gosi ni a ka npan ye, tuma min na Levi y'a bolo da a kun na joona, katuguni a siranna npan ɲɛ, npan ye Levi bolo gosi tun b'a fɛ ka Levi bolo tigɛ.
39 Levi ye cɛ jagɛlɛn ka npan minɛ a bolo k'a ta cɛ la ni fanga ye, ka fangatigi kunkolo gosi n'o ye, k'a kunkolo tigɛ.
40 Cɛ tan ni kelen gɛrɛla ka taa Levi kɛlɛ, katuguni u y'a ye ko u dɔ fagara, Yakuba denkɛw fana ye kɛlɛ kɛ, nka Yakuba denkɛw ma se ka se sɔrɔ u kan, katuguni o cɛw fanga tun ka bon kosɛbɛ.
41 Yakuba denkɛw y'a ye k'u tɛ se ka se sɔrɔ u kan, Simeɔn ye kulekanba bɔ, ka fangatigi tan ni kelen kabakoya Simeɔn ka kulekan fɛ.
42 Juda ye Simeɔn ka kulekan dɔn yɔrɔ jan, Naftali ni Juda bolila n'u ka kalaw ye ka taa Simeɔn ni Levi fɛ, ka u sɔrɔ u ni o cɛ barikamaw bɛ kɛlɛ la, u ma se ka se sɔrɔ u kan, k'a sɔrɔ u ka kalaw karilen don.
43 Naftali y'a ye ko Simeɔn ni Levi ka kalaw karilen don, a ye kala fila ta a ka jɔnw bolo k'u lase Simeɔn ni Levi ma.
44 Simeɔn ni Levi ani Juda ye o don na, u saba bɛɛ ye kɛlɛcɛ tan ni kelen kɛlɛ fo tilebin waati, nka u ma se ka se sɔrɔ u kan.
45 O fɔra Yakuba ye, a dusu tiɲɛna kosɛbɛ, a ye Matigi deli, ale ni a denkɛ Naftali taara o cɛ barikamaw kɛlɛ.
46 Yakuba gɛrɛla k'a ka bɛlɛkisɛ sama, ka gɛrɛ fangatigiw la, ka u ka cɛ saba faga ni bɛlɛkisɛ ye, mɔgɔ 8 tɔw kɔsegira u kɔ, k'a filɛ, kɛlɛ tun bɛ ka kɛ u kama ɲɛfɛ ani kɔfɛ, u siranna kosɛbɛ u ka ɲɛnamaya ɲɛ, u ma se ka jɔ Yakuba denkɛw ɲɛkɔrɔ, u bolila ka bɔ u ɲɛ.
47 U bolitɔ, u ye Dan ni Aser sɔrɔ ka na u fan fɛ, u barila ka bin u kan, ka kɛlɛ kɛ u fɛ, ka u fila faga, Juda n'a balimakɛw tugura u nɔfɛ, ka u tɔw gosi ka u faga.
48 Yakuba denkɛw bɛɛ seginna ka dugu yaala, k'a ɲini ka cɛ dɔ sɔrɔ, u ye kamalennin mugan ɲɔgɔn sɔrɔ kɔdingɛ dɔ kɔnɔ dugu kɔnɔ, Gad ni Aser ye u bɛɛ faga, Dan ni Naftali ye yeelen bɔ cɛ tɔw kan, minnu bolila ka boli ka bɔ sankanso filanan na, ka u bɛɛ bugɔ.
49 Yakuba denkɛw ye Sarton dugudenw bɛɛ faga, nka u ye musow ni denmisɛnninw to dugu kɔnɔ, u ma u faga.
50 Sarton dugu sigibagaw bɛɛ tun ye cɛ barikamaw ye, u dɔ tun bɛna mɔgɔ ba kelen nɔfɛ, u fila tun tɛna boli cɛ tɔw la mɔgɔ ba tan ɲɛ.
51 Yakuba denkɛw ye Sarton duguməgəw bɛɛ faga ni npan da la, fo mɔgɔ si ma wuli u kama, u ye musow to dugu kɔnɔ.
52 Yakuba denkɛw ye dugu nafolo bɛɛ minɛ, ka u sago minɛ, u ye sagaw ni sagaw ni nafolo ta dugu kɔnɔ, Yakuba denkɛw ye Sarton ni a sigibagaw kɛ cogo min na, u ye Chazar ni a sigibagaw kɛ cogo min na, u y'u kɔsegin ka taa.

SABABU 39NAN

1 Yakuba denkɛw bɔra Sarton dugu la tuma min na, u tun taara mɛtɛrɛ kɛmɛ fila ɲɔgɔn na tuma min na u ye Tapnak duguməgəw kunbɛn minnu tun bɛ na u fan fɛ, katuguni u bɔra ka taa kɛlɛ kɛ n'u ye, katuguni u ye Tapnak masakɛ n'a ka cɛdenw bɛɛ gosi.
2 Min tora Tapnach dugu kɔnɔ, olu bɛɛ bɔra ka taa kɛlɛ kɛ ni Yakuba denkɛw ye, u y'a miiri k'u ye nafolo ni nafolo minɛlenw minɛ u bolo Kazar ni Sarton fɛ.
3 Tapnak tɔw ye kɛlɛ kɛ ni Yakuba denkɛw ye o yɔrɔ la, Yakuba denkɛw ye u gosi, u bolila u ɲɛ, ka tugu u nɔfɛ ka taa Arbelan dugu la, u bɛɛ binna Yakuba denkɛw ɲɛkɔrɔ.
4 Yakuba denkɛw seginna ka na Tapnaki ka Tapnak ka nafolo ta, u sera Tapnaki tuma min na, u y'a mɛn ko Arbelan mɔgɔw bɔra ka taa u kunbɛn ka u balimaw ka nafolo kisi, Yakuba denkɛw y'u ka cɛ tan to Tapnak ka dugu minɛ, u taara Arbela mɔgɔw fan fɛ.
5 Arbelan cɛw taara ni u musow ye ka taa kɛlɛ kɛ ni Yakuba denkɛw ye, katuguni u musow tun bɛ kɛlɛ la, u taara, cɛ ni muso kɛmɛ naani ɲɔgɔn.
6 Yakuba denkɛw bɛɛ pɛrɛnna ni kanba ye, u bɛɛ bolila ka taa Arbelan duguməgəw fan fɛ, ni kanba ni kanba ye.
7 Arbelan duguməgəw ye Yakuba denkɛw ka pɛrɛnkan mankan mɛn i ko waraba mankan ani i n'a fɔ kɔgɔji ni a jikuruw mankan.
8 Siran ni siran ye u dusukun minɛ Yakuba denkɛw kosɔn, u siranna kosɛbɛ u ɲɛ, u kɔseginna ka boli u ɲɛ ka don dugu kɔnɔ, Yakuba denw tugura u nɔfɛ fo ka se dugu da la, u sera u ma dugu kɔnɔ.
9 Yakuba denkɛw ye kɛlɛ kɛ ni u ye dugu kɔnɔ, u musow bɛɛ tun bɛ ka Yakuba denkɛw kɛlɛ, kɛlɛ juguyara u cɛma o don bɛɛ la fo wula fɛ.
10 Yakuba denkɛw ma se ka se sɔrɔ u kan, Yakuba denkɛw tun bɛ ɲini ka halaki o kɛlɛ la, Yakuba denkɛw ye Matigi wele ka fanga sɔrɔ kosɛbɛ wula fɛ, Yakuba denkɛw ye Arbelan duguməgəw bɛɛ faga ni npan ye, cɛw ni musow ani denmisɛnninw.
11 Jama tɔ minnu bolila ka bɔ Sarton, Yakuba denkɛw y'u bugɔ Arbelan, Yakuba denkɛw ye Arbelan ni Tapnach kɛ i ko u ye Chazar ni Sarton kɛ cogo min na, musow y'a ye tuma min na ko cɛw bɛɛ sara, u taara dugu sanfɛ ka Yakuba denkɛw gosi ni kabakurunw ye i n'a fɔ sanji.
12 Yakuba denkɛw ye teliya ka don dugu kɔnɔ ka musow bɛɛ minɛ k'u faga ni npan da la, Yakuba denkɛw ye nafolo ni nafolomafɛnw bɛɛ minɛ, sagaw ni baganw ni baganw.
13 Yakuba denkɛw ye Makanama kɛ i ko u ye Tapnak ni Kazar ni Silo kɛ cogo min na.
14 O tile duurunan na, Yakuba denkɛw y'a mɛn ko Gaasi mɔgɔw y'u lajɛ kɛlɛ la, katuguni u ye u ka masakɛ ni u kuntigiw faga, katuguni kuntigi tan ni naani tun bɛ Gaas dugu kɔnɔ, Yakuba denkɛw tun y'u bɛɛ faga kɛlɛ fɔlɔ la.
15 O don na, Yakuba denkɛw y'u ka kɛlɛkɛminɛnw siri, u taara Gaas dugudenw kɛlɛ, Gaas dugu kɔnɔ, Amɔrikaw ka jamana barikama ni fangatigi dɔ tun bɛ yen, Gaas tun ye dugu barikama ni dugu barikaman ye min ka fisa ni dugu tɔw bɛɛ ye Amorkaw ka duguw bɛɛ la, kogo saba tun b'a la.

16 Yakuba denkɛw sera Gaas, u y'a ye ko dugu daaw datugulen don, cɛ kɛmɛ duuru ɲɔgɔn jɔlen bɛ kɛnɛma kogo sanfɛ, ani jamaba minnu tun ka ca i n'a fɔ cɛncɛn kɔgɔji da la, olu tun bɛ Yakuba denkɛw lamini ka bɔ dugu kɔkan.
17 Yakuba denkɛw gɛrɛla ka dugu daaw da wuli, u gɛrɛla tuma min na, mɔgɔ minnu tun bɛ u lamini dugu kɔfɛ, olu bɔra u sigiyɔrɔw la ka Yakuba denkɛw lamini.
18 Yakuba denkɛw tun sirilen bɛ Gaasi mɔgɔw cɛ, kɛlɛ tun bɛ u ɲɛfɛ ani u kɔfɛ, cɛ minnu tun bɛ kogo kan, olu bɛɛ tun bɛ ka bɛlɛkisɛw ni kabakurunw fili u kan ka bɔ kogo la.
19 Juda y'a ye ko Gaas cɛw tun bɛ ka girinya kojugu u ma, a ye kulekanba bɔ kosɛbɛ, wa Gaas cɛdenw bɛɛ siranna kosɛbɛ Juda ka kulekan fɛ, cɛw binna ka bɔ kogo la a ka kulekan barikama fɛ, ani dugu kɔkanmɔgɔw ni dugu kɔnɔmɔgɔw bɛɛ siranna kosɛbɛ u ka ɲɛnamaya ɲɛ.
20 Yakuba denkɛw tun bɛ gɛrɛ dugu daw kari, tuma min na Gaas cɛw ye kabakurunw ni bɛlɛkisɛw ci u ma ka bɔ kogo sanfɛ ka u boli ka bɔ da la.
21 Yakuba denkɛw seginna ka na Gaas cɛw kɛlɛ minnu tun bɛ u fɛ ka bɔ dugu kɔkan, u y'u bugɔ kosɛbɛ, i n'a fɔ u tun bɛ ka gosiw gosi, u ma se ka jɔ Yakuba denkɛw kama, katuguni siran ni siran tun y'u minɛ Juda kulekan kosɔn.
22 Yakuba denkɛw ye cɛ minnu bɛɛ faga dugu kɔkan, Yakuba denkɛw tun bɛ ka surunya hali bi ka don dugu kɔnɔ, ka kɛlɛ kɛ dugu kogow kɔrɔ, nka u ma se, katuguni Gaas duguden minnu tora dugu kɔnɔ, olu bɛɛ tun ye Gaas kogow lamini fan bɛɛ fɛ, fo Yakuba denkɛw ma se ka gɛrɛ dugu la ka kɛlɛ kɛ n'u ye.
23 Yakuba denkɛw gɛrɛla yɔrɔ kelen na ka kɛlɛ kɛ kogo jukɔrɔ, Gaas duguməgəw ye bɛlɛkisɛw ni kabakurunw ci u ma i ko sanjiba, u bolila ka bɔ kogo jukɔrɔ.
24 Gaas jamanaden minnu tun bɛ kogo kan, olu y'a ye ko Yakuba denkɛw tɛ se ka se sɔrɔ u kan ka bɔ kogo jukɔrɔ, u ye Yakuba denw kɔrɔfɔ nin kumaw fɛ.
25 Mun de bɛ aw la kɛlɛ la, aw tɛ se ka se sɔrɔ min kan? O tuma na fɛ, aw bɛ se ka Gaas dugu barikaman ni a sigibagaw kɛ i ko aw ye Amɔrikaw ka duguw kɛ cogo min na, fanga tun tɛ minnu na ten wa? Tiɲɛ na, i ye o kow kɛ an cɛma barikantanw ye, k'u faga dugu da la, katuguni fanga tun tɛ u la tuma min na u siranna i ka kulekan mankan fɛ.
26 Aw bɛna se ka kɛlɛ kɛ nin yɔrɔ la sisan wa? Tiɲɛ na, aw bɛɛ na sa yan, aw ye dugu minnu tiɲɛ, an bɛna olu hakɛ bɔ.
27 Gaas duguməgəw ye Yakuba denkɛw kɔrɔfɔ kosɛbɛ, ka u tɔgɔ tiɲɛ ni u ka ala ye.
28 Juda ni a balimakɛw ye Gaas sigibagaw ka kuma mɛn, u diminna kosɛbɛ, Juda ye keleya kɛ a ka Ala la o ko la, a pɛrɛnna k'a fɔ ko: «Matigi, dɛmɛ, i ka dɛmɛ ci anw ni an balimaw ma.»
29 A bolila ka taa yɔrɔ jan n'a ka fanga bɛɛ ye, a ka npan bɔlen b'a bolo, ka pan ka bɔ dugukolo kan ani a fanga barika la, ka wuli kogo kan, a ka npan binna a bolo.
30 Juda pɛrɛnna kogo kan, cɛ minnu tun bɛ kogo kan, olu bɛɛ siranna kosɛbɛ, u dɔw binna ka bɔ kogo la ka don dugu kɔnɔ ka sa, minnu tun bɛ kogo kan hali bi, u ye Juda fanga ye tuma min na, u siranna kosɛbɛ, u bolila ka taa dugu kɔnɔ u ka ɲɛnamaya kama.
31 Dɔw ja gɛlɛyara ka kɛlɛ kɛ ni Juda ye kogo kan, u gɛrɛla k'a faga, u y'a ye ko npan si tɛ Juda bolo, u y'a miiri k'a fili ka bɔ kogo la ka taa a balimaw ma, dugu kɔnɔ cɛ mugan nana u dɛmɛ, u ye Juda lamini, u bɛɛ pɛrɛnna a kan, ka gɛrɛ a la ni npan bɔlenw ye, u siranna kosɛbɛ Juda, ani Juda ye kulekan bɔ a balimaw ye ka bɔ kogo la.
32 Yakuba n'a denkɛw ye bɛlɛkisɛ sama ka bɔ kogo jukɔrɔ ka cɛ saba gosi kogo sanfɛ, Juda tora ka pɛrɛn ko: «Matigi an dɛmɛ, Matigi k'an kisi, a pɛrɛnna ni kanba ye kogo kan, o kulekan mɛnna yɔrɔ jan.
33 O kulekan kɔfɛ, a seginna ka pɛrɛn, cɛ minnu ye Juda lamini kogo sanfɛ, olu bɛɛ siranna kosɛbɛ, u kelen-kelen bɛɛ y'u ka npan fili ka bɔ a bolo Juda ka kulekan ni a yɛrɛyɛrɛ mankan fɛ, ka boli.
34 Juda ye npan minnu binna u bolo, Juda ye kɛlɛ kɛ u fɛ, ka u ka cɛ mugan faga kogo kan.
35 Cɛ ni muso biwɔɔrɔ ɲɔgɔn tun bɛ ka wuli kogo la ka bɔ dugu kɔnɔ, ka Juda lamini, Matigi ye Juda siran bila u dusukun na, fo u ma se ka gɛrɛ a la.
36 Yakuba ni a taamaɲɔgɔnw bɛɛ ye bɔgɔdaga sama ka bɔ kogo jukɔrɔ, ka cɛ tan faga kogo kan, ka bin kogo jukɔrɔ, Yakuba n'a denkɛw ɲɛ kɔrɔ.
37 Jama minnu tun bɛ kogo kan, u y'a ye ko u ka cɛ mugan binna, u bolila ka taa Juda fan fɛ hali bi ni npanw ye, nka u ma se ka gɛrɛ a la, katuguni u siranna kosɛbɛ Juda fanga kosɔn.
38 U ka cɛba dɔ gɛrɛla ka Juda gosi a kun na ni a ka npan ye, tuma min na Juda ye a ka kala da a kun na joona, ka npan gosi o kala la, a tilalen don fila ye.
39 O cɛba in kɛlen kɔ ka Juda gosi, a bolila ka a ni kisi, Juda siranya kosɔn, a senw y'a senw sɔgɔsɔgɔ kogo kan, ka bin Yakuba denkɛw cɛma minnu tun bɛ kogo jukɔrɔ, Yakuba denkɛw y'a bugɔ k'a faga.
40 Juda kunkolo tun bɛ a dimi fangatigi ka gosili kosɔn, a tun bɛ ɲini ka Juda sa o fɛ.
41 Juda pɛrɛnna kogo kan dimi kosɔn min bɔra o bugɔli la, Dan y'a mɛn tuma min na, a ka dimi ye a kɔnɔ, a wulila ka taa yɔrɔ jan, ka boli ka pan ka bɔ dugukolo kan ka wuli kogo kan n'a ka diminya fanga ye.
42 Dan sera kogo kan tuma min na Juda kɛrɛfɛ, kogo kan cɛ minnu jɔlen tun bɛ Juda kɛlɛ, olu bɛɛ bolila ka taa kogo filanan na, ka bɛlɛkisɛw ni kabakurunw ci Dan ni Juda ma ka bɔ kogo filanan na, k'u jija k'u gɛn ka bɔ kogo la.
43 Tɛgɛw ni kabakurunw ye Dan ni Juda gosi, u tun bɛ ɲini ka faga kogo kan, Dan ni Juda bolila yɔrɔ o yɔrɔ ka bɔ kogo la, u binna ni bɛlɛkisɛw ni kabakurunw ye ka bɔ kogo filanan na.
44 Yakuba n'a denkɛw tun bɛ dugu da la hali bi kogo fɔlɔ jukɔrɔ, u ma se k'u ka nɛgɛbere sama dugu kɔnɔməgəw ma, k'a sɔrɔ u tun tɛ se ka u ye, k'a sɔrɔ u tun bɛ kogo filanan kan.
45 Dan ni Juda ma se ka kabakurunw ni bɛlɛkisɛ minnu binna u kan ka bɔ kogo filanan na tugun, u fila bɛɛ panna kogo filanan kan dugu mɔgɔw kɛrɛfɛ, dugu mɔgɔw minnu tun bɛ kogo filanan kan, olu y'a ye tuma min na ko Dan ni Juda sera u ma kogo filanan kan, u bɛɛ pɛrɛnna ka jigin kogow cɛma.
46 Yakuba n'a denkɛw ye dugu mɔgɔw ka pɛrɛnkan mankan mɛn, u tun bɛ dugu da la hali bi, u jɔrɔlen bɛ Dan ni Juda ko la, u tun tɛ minnu ye, u tun bɛ kogo filanan kan.
47 Naftali wulila ni a ka diminya fanga ye ka pan kogo fɔlɔ kan k'a lajɛ fɛn min ye pɛrɛnkan mankan mɛn dugu kɔnɔ, Isakar ni Zabulɔn gɛrɛla ka dugu daaw kari, u ye dugu daaw da wuli ka don dugu kɔnɔ.

48 Naftali y'i pan ka bɔ kogo fɔlɔ la ka taa kogo filanan na, ka na a balimaw ni Gaas sigibagaw dɛmɛ minnu tun bɛ kogo kan, k'a ye ko Naftali ye mɔgɔ sabanan ye min nana a balimaw dɛmɛ, u bɛɛ bolila ka jigin dugu kɔnɔ, Yakuba n'a denkɛw bɛɛ n'u ka kamalenninw bɛɛ nana dugu kɔnɔ u fɛ.
49 Juda ni Dan ni Naftali jiginna ka bɔ kogo la ka don dugu kɔnɔ, ka dugu sigibagaw nɔfɛ, Simeɔn ni Levi bɔra dugu kɔkan, u m'a dɔn ko da dabɔra, u wulila ka bɔ yen ka taa kogo la, ka jigin u balimaw fɛ dugu kɔnɔ.
50 Dugu kɔnɔmɔgɔw bɛɛ jigira dugu kɔnɔ, Yakuba denkɛw nana u fɛ fan wɛrɛw fɛ, kɛlɛ kɛra u fɛ ka bɔ ɲɛfɛ ani kɔfɛ, Yakuba denkɛw ye u faga kosɛbɛ, ka cɛ ni muso waa mugan ɲɔgɔn faga, u si ma se ka jɔ Yakuba denkɛw kama.
51 Joli tun bɛ woyo kosɛbɛ dugu kɔnɔ, a kɛra i n'a fɔ kɔji dɔ, joli tun bɛ woyo i ko kɔba dɔ ka taa dugu kɔkan, ka se Bɛtikɔrin kungokolon la.
52 Bɛtikɔrinkaw ye joli bɔntɔ ye Gaas dugu kɔnɔ yɔrɔ jan, cɛ biwolonwula ɲɔgɔn bolila ka taa o joli lajɛ.
53 U tugura joli sira la ka se Gaas dugu kogo la, u ye joli bɔtɔ ye dugu kɔnɔ, u ye kulekan mɛn ka bɔ Gaas sigibagaw yɔrɔ, katuguni a wulila ka taa sankolo la, joli tun bɛ ka woyo kosɛbɛ i n'a fɔ jiba.
54 Yakuba denkɛw bɛɛ tun bɛ ka Gaas dugumɔgɔw faga fo wula fɛ, cɛ ni muso waa mugan ɲɔgɔn, Korinkaw y'a fɔ ko: «Tiɲɛ na, nin ye Heburuw ka baara ye, katuguni u bɛ kɛlɛ la hali bi Amɔrikaw ka duguw bɛɛ kɔnɔ.»
55 O mɔgɔw y'u teliya ka boli ka taa Bɛtikɔrin, u kelen-kelen bɛɛ y'u ka kɛlɛkɛminɛnw ta ka pɛrɛn Bɛtikɔrin dugumɔgɔw bɛɛ ma, olu minnu fana y'u ka kɛlɛkɛminɛnw siri, u ka taa kɛlɛ kɛ ni Yakuba denkɛw ye.
56 Yakuba denkɛw ye Gaas dugumɔgɔw faga tuma min na, u ye dugu yaala ka mɔgɔ fagalenw bɛɛ ka finiw bɔ u la, u sera dugu kɔnɔna na ka taa yɔrɔ jan, u ye cɛ barikama saba kunbɛn, npan si tun tɛ u bolo.
57 Yakuba denkɛw taara u sigiyɔrɔ la, fangatigiw bolila ka taa, u dɔ la kelen ye Zabulɔn minɛ, a y'a ye ko a ye kamalennin ye, a janya tun ka surun.
58 Yakuba bolila ka taa a fɛ n'a ka npan ye, Yakuba y'a bugɔ a kɔ duguma ni npan ye, k'a tigɛ fila ye, a su binna Zabulɔn kan.
59 Filanan gɛrɛla Yakuba minɛ k'a bin duguma, Yakuba y'i jɛngɛ ka pɛrɛn a ma, Simeɔn ni Levi bolila ka a gosi a kɔ la ni npan ye k'a bin duguma.
60 Cɛ barikama wulila ka bɔ duguma ni diminya ye, Juda nana a fɛ sanni a ka se ka a sen sɔrɔ, ka a kunkolo gosi ni npan ye, a kunkolo farala ka sa.
61 Fanga sabanan y'a ye ko a jɛɲɔgɔnw fagara, a bolila ka bɔ Yakuba denkɛw ɲɛkɔrɔ, Yakuba denkɛw tugura a nɔfɛ dugu kɔnɔ. fangatigi tun bɛ boli tuma min na, a ye dugudenw ka npan dɔ sɔrɔ, a y'o ta ka taa Yakuba denkɛw fɛ k'u kɛlɛ ni o npan ye.
62 Fangatigi bolila ka taa Juda ka a kunkolo gosi ni npan ye, kala si tun tɛ Juda bolo. k'a to a laɲini na k'a bugɔ, Naftali y'a ka kala ta joona k'a da Juda kun na, fangatigi ka npan ye Naftali ka kala gosi ani Juda ye a yɛrɛ kisi npan ma.
63 Simeɔn ni Levi bolila ka bin fangatigi kan n'u ka npanw ye, ka npan fila don fangatigi fari la k'a tila fila ye, u janya la.
64 Yakuba denkɛw ye cɛba saba ni Gaas dugumɔgɔw bɛɛ faga o waati la, tile tun bɛ ɲini ka ban.
65 Yakuba denkɛw ye Gaas yaala ka dugu nafolo bɛɛ minɛ, hali denmisɛnninw ni musow, u ma sɔn ka ɲɛnamaya kɛ, Yakuba denkɛw ye Gaas kɛ i ko u ye Sarton ni Silo kɛ cogo min na.

SABABU 40NAN

1 Yakuba denkɛw ye Gaas ka nafolo bɛɛ ta ka taa dugu kɔnɔ su fɛ.
2 U tun bɛ ka taama ka taa Bɛtikɔrin duguba fan fɛ, Bɛtikɔrin dugumɔgɔw tun bɛ taa masadugu kɔnɔ ka u kunbɛn, o su in na, Yakuba denkɛw ye kɛlɛ kɛ ni Bɛtikɔrin dugumɔgɔw ye, Bɛtikɔrin dugu kɔnɔ.
3 Bɛtikɔrin dugumɔgɔw bɛɛ tun ye cɛ barikamaw ye, u la kelen tun t'a fɛ ka boli cɛ ba kelen ɲɛ, u ye kɛlɛ kɛ o su in na duguba kɔnɔ, u ka kulekan mɛnna o su in na ka bɔ yɔrɔ jan, dugukolo yɛrɛyɛrɛla u ka kulekan fɛ.
4 Yakuba denkɛw bɛɛ siranna o cɛw ɲɛ, k'a masɔrɔ u tun ma deli ka kɛlɛ kɛ dibi la, u maloyara kosɛbɛ, Yakuba denkɛw y'a fɔ Matigi ye ko: «Matigi, i ka dɛmɛ di an ma, an kisi walisa an kana sa nin cɛ bolokobaliw bolo.»
5 Matigi ye Yakuba denkɛw kumakan lamɛn, Matigi ye siran ni ɲagamiba lase Bɛtikɔrin mɔgɔw minɛ, u ye ɲɔgɔn kɛlɛ su dibi la, ka ɲɔgɔn bugɔ kosɛbɛ.
6 Yakuba denkɛw y'a dɔn ko Matigi nana ni hakili jugu ye o cɛw cɛma, k'u kelen-kelen bɛɛ ni u sigiɲɔgɔn kɛlɛ, u bɔra Bɛtikɔrin jamana ka kuluw cɛma ka taa fo Bɛtikɔrin duguba kɔnɔ, ka taa yɔrɔ jan, u tora yen lafiya la n'u ka kamalenninw ye o su in na.
7 Bɛtikɔrinkaw ye su bɛɛ kɛlɛ, cɛ kelen ni a balimakɛ, tɔ kelen ni a sigiɲɔgɔn, u pɛrɛnna fan bɛɛ fɛ masadugu kan, u ka kulekan mɛnna yɔrɔjan, dugukolo bɛɛ y'i yɛrɛyɛrɛ u kan na, katuguni u fanga tun ka bon ni dugukolo mɔgɔw bɛɛ ye.
8 Kanankaw ni Hɛtikaw ni Amɔrikaw ni Hewitew ni Kanan masakɛw bɛɛ ani minnu tun bɛ Zuruden baji da la, olu bɛɛ ye kulekan mɛn o su in na.
9 U y'a fɔ ko: «Tiɲɛ na, Heburuw ka kɛlɛw ye nin ye, minnu bɛ ka dugu wolonwula kɛlɛ, minnu gɛrɛla u la. Jɔn bɛ se ka jɔ o Heburuw kama?
10 Kanankaw ka duguw bɛɛ la, ani minnu tun bɛ Jurdɛn kɔ fɛ, olu bɛɛ siranna kosɛbɛ Yakuba denkɛw ɲɛ, k'a masɔrɔ u y'a fɔ ko: «A filɛ, o na kɛ an fana na i ko a kɛra o duguw la cogo min na, katuguni jɔn bɛ se ka jɔ u ka fanga barikama kɛlɛ?»
11 Korinkaw ka kulekan tun ka bon kosɛbɛ o su in na. U ye ɲɔgɔn bugɔ fo sɔgɔma, u hakɛ caman fagara.
12 Sɔgɔma donna, Yakuba denkɛw bɛɛ wulila sɔgɔma, u taara duguba kɔnɔ, u ye Korinkaw tolenw bugɔ cogo jugu la, u bɛɛ fagara masadugu kɔnɔ.
13 Tile wɔɔrɔnan y'i jira, Kanan dugumɔgɔw bɛɛ ye Bɛtikɔrin mɔgɔw bɛɛ ye yɔrɔ jan, u dalen bɛ Bɛtikɔrini dugu kɔnɔ, u jɛnsɛnnen bɛ i ko sagadenw ni bakɔrɔnw suw.
14 Yakuba denkɛw ye nafolo minɛlenw bɛɛ ɲɛminɛ ka bɔ Gaas ka taa Bɛtikɔrin, u ye dugu sɔrɔ min falen bɛ mɔgɔw la i ko kɔgɔji cɛncɛn, u ye kɛlɛ kɛ n'u ye, Yakuba denkɛw ye u faga yen fo wula fɛ.
15 Yakuba denkɛw ye Bɛtikɔrini kɛ i ko u ye Gaas ni Tapnak kɛ cogo min na, ani Kazar ni Sarton ni Silo.
16 Yakuba denkɛw taara ni Bɛtikɔrin nafolo ni duguw ka nafolo bɛɛ ye, o don na, u taara u ka so Sikɛm.

17 Yakuba denkɛw sera u ka so Sikɛm dugu kɔnɔ, u tora dugu kɔkan, u ye lafiɲɛ kɛ yen kɛlɛ la, ka to yen su bɛɛ.
18 U ka baaradenw bɛɛ ni u ye nafolo min minɛ dugubaw kɔnɔ, u tora dugu kɔkan, u ma don dugu kɔnɔ, katuguni u y'a fɔ ko: «N'a sɔrɔla kɛlɛ wɛrɛw bɛ se ka kɛ an kama, u bɛ se ka na an lamini Sikɛm.»
19 Yakuba ni a denkɛw n'u ka jɔnw tora o su ni o duguje foro yɔrɔ la, Yakuba ye min san Hamɔri fɛ ni sekel duuru ye, u ye min minɛ, o bɛɛ tun bɛ u fɛ.
20 Yakuba denkɛw ye nafolo min minɛ, o bɛɛ tun bɛ foro yɔrɔ la, i n'a fɔ cɛncɛn min bɛ kɔgɔji da la.
21 Jamanadenw y'u kɔlɔsi ka bɔ yɔrɔ jan, jamanaden bɛɛ siranna Yakuba denkɛw ɲɛ, minnu ye nin ko kɛ, katuguni masakɛ si ma deli ka o ɲɔgɔn kɛ kabini fɔlɔfɔlɔ.
22 Kanan masakɛ wolonwula y'a latigɛ ka bɛn don Yakuba denkɛw cɛ, katuguni u siranna kosɛbɛ u ka ɲɛnamaya ɲɛ Yakuba denkɛw kosɔn.
23 O don na, o tile wolonwulanan na, Heburun masakɛ Yafiya ye ci bila gundo la ka taa Ayi masakɛ ni Gabayɔn masakɛ ni Salɛmu masakɛ ni Adulamu masakɛ ni Lakisi masakɛ ni Kazar masakɛ ni Kanan masakɛw bɛɛ ma minnu tun bɛ u ka mara kɔnɔ, k'a fɔ ko:
24 Aw ka taa ni ne ye, ka na ne fɛ walisa an ka taa Yakuba denkɛw fɛ, ne na bɛnkan don u fɛ, ka bɛnkan kɛ u fɛ, walisa aw ka jamanaw bɛɛ kana halaki Yakuba denkɛw ka npanw fɛ, i ko u y'a kɛ cogo min na Sikɛmu ni a lamini duguw la, i ko aw y'a mɛn cogo min na.
25 Ni aw nana ne fɛ, aw kana na ni cɛ caman ye, nka masakɛ kelen-kelen bɛɛ ka na n'a ka kuntigi saba ye, ka sɔrɔdasi kuntigi saba na.
26 Aw bɛɛ ka na Heburɔni, an na taa ɲɔgɔn fɛ Yakuba denkɛw fɛ ka u deli ko u ka hɛrɛ bɛnkan sigi an ni ɲɔgɔn cɛ.
27 O masakɛw bɛɛ ye Heburun masakɛ ka ci bila u ma cogo min na, k'a masɔrɔ u bɛɛ tun bɛ a ka laadilikan ni a ka ci fɔlenw kɔrɔ, Kanan masakɛw bɛɛ lajɛlen tun bɛ taa Yakuba denkɛw fɛ ka bɛn don u fɛ. Yakuba dencɛw kɔseginna ka taa foro yɔrɔ la Sikɛmu, katuguni u ma da jamana masakɛw la.
28 Yakuba denkɛw kɔseginna ka to foro yɔrɔ la tile tan, mɔgɔ si ma na kɛlɛ kɛ u fɛ.
29 Yakuba denkɛw y'a ye tuma min na ko kɛlɛ tɛ yen, u bɛɛ lajɛlen taara Sikɛm dugu la, Yakuba denkɛw tora Sikɛmu.
30 Tile binaani tɛmɛnen kɔ, Amɔri masakɛw bɛɛ lajɛlen bɔra u ka yɔrɔw bɛɛ la ka taa Heburun, Heburun masakɛ Yafiya.
31 Masakɛ minnu nana Heburuɔn ka bɛn kɛ ni Yakuba denkɛw ye, olu tun ye masakɛ mugan ni kelen ye, kuntigi minnu nana ni u ye, olu hakɛ tun ye bi wɔɔrɔ ni kɔnɔntɔn ye, u ka cɛdenw tun ye kɛmɛ ni biwɔɔrɔ ni kɔnɔntɔn ye, o masakɛw bɛɛ n'u ka cɛdenw tun bɛ lafiɲɛ Heburun kulu da la.
32 Heburun masakɛ taara n'a ka kuntigi saba ni cɛ kɔnɔntɔn ye, o masakɛw y'a latigɛ ka taa Yakuba denkɛw fɛ ka bɛnkan sɔrɔ.
33 U y'a fɔ Heburun masakɛ ye ko: «I ni i ka cɛdenw taa an ɲɛ ka kuma Yakuba denkɛw fɛ an nɔ na, an na i nɔfɛ ka i ka kuma sinsin, Heburun masakɛ y'o kɛ.»
34 Yakuba denkɛw y'a mɛn ko Kanan masakɛw bɛɛ lajɛlen y'u lafiɲɛ Heburun, Yakuba denkɛw ye u ka jɔnkɛ naani ci ka kɛ sɛgɛsɛgɛlikɛlaw ye, k'a fɔ ko: «Taa ka o masakɛw lajɛ, ka u ka cɛdenw ɲini k'a lajɛ ni u ka dɔgɔ walima ni u ka ca, ni u hakɛ ka dɔgɔ, aw ka u bɛɛ jate ka segin.»
35 Yakuba ka baarakɛlaw taara gundo la o masakɛw fɛ, ka Yakuba denkɛw y'a fɔ u ye cogo min na, o don na, u seginna Yakuba denkɛw fɛ, k'a fɔ u ye ko: «An sera o masakɛw ma, u hakɛ man ca, an ye u bɛɛ jate, u tun ye kɛmɛ fila ni biwɔɔrɔ ni segin ye, masakɛw ni cɛw.
36 Yakuba denkɛw y'a fɔ ko: «U hakɛ ka dɔgɔ, o de kosɔn an bɛɛ tɛna taa u fɛ. Sɔgɔma, Yakuba denkɛw wulila ka cɛ biwɔɔrɔ ni fila sugandi, Yakuba denkɛ tan taara n'u ye. U y'u siri u ka kɛlɛkɛminɛnw na, katuguni u y'a fɔ ko: «U nana kɛlɛ kɛ ni an ye, k'a masɔrɔ u tun t'a dɔn ko u bɛ na bɛn kɛ u ni ɲɔgɔn cɛ.»
37 Yakuba denkɛw taara ni u ka jɔnw ye Sikɛm da la, o masakɛw fan fɛ, u fa Yakuba tun bɛ u fɛ.
38 U bɔra tuma min na, Heburun masakɛ ni a ka kuntigi saba ni cɛ kɔnɔntɔn tun bɛ na sira kan ka Yakuba denkɛw kɛlɛ, Yakuba denkɛw y'u ɲɛ kɔrɔta ka Heburun masakɛ Yafiya ye yɔrɔ jan, n'a ka sɔrɔdasi kuntigiw bɛ na u fan fɛ, Yakuba denkɛw y'u jɔ Sekɛmu da la, ka sa kana taa ɲɛ.
39 Heburun masakɛ tora ka taa ɲɛ, ale n'a ka sɔrɔdasi kuntigiw, fo ka gɛrɛ Yakuba denkɛw la, a n'a ka sɔrɔdasi kuntigiw y'u biri duguma, Heburun masakɛ y'i sigi n'a ka kuntigiw ye Yakuba n'a denkɛw ɲɛkɔrɔ.
40 Yakuba denkɛw y'a fɔ a ye ko: «Ebɔrɔn masakɛ, mun kɛra i la?» mun na i nana an fɛ bi? I bɛ mun ɲini an fɛ? Heburun masakɛ y'a fɔ Yakuba ye ko: «Ne makɛ, Kanan masakɛw bɛɛ nana bi ka bɛn sigi aw fɛ.»
41 Yakuba denkɛw ye Heburun masakɛ ka kumaw mɛn, u ma sɔn a ka fɔtaw ma, katuguni Yakuba denkɛw tun dalen tɛ a la, katuguni u tun b'a miiri ko Heburun masakɛ ye nanbara kuma fɔ u ye.
42 Heburun masakɛ y'a dɔn Yakuba denkɛw ka kumaw fɛ, ko u ma da a ka kumaw la, Heburun masakɛ gɛrɛla Yakuba la k'a fɔ a ye ko: «Ne makɛ, ne b'i deli ko i ka da a la ko nin masakɛ ninnu bɛɛ nana i fɛ hɛrɛ la, k'a masɔrɔ u ma na n'u ka cɛdenw bɛɛ ye, u ma na n'u ka kɛlɛkɛminɛnw ye u fɛ ka hɛrɛ ɲini ne makɛ n'a denkɛw fɛ.
43 Yakuba denkɛw ye Heburun masakɛ jaabi ko: «I ka ci bila nin masakɛ ninnu bɛɛ ma, ni i bɛ tiɲɛ fɔ an ye, u kelen-kelen bɛɛ ka na an ɲɛkɔrɔ, ni u nana an fɛ marifa tɛ, an na a dɔn o tuma na ko u bɛ hɛrɛ ɲini an fɛ.»
44 Heburun masakɛ Yafiya y'a ka cɛdenw dɔ ci masakɛw ma, u bɛɛ taara Yakuba denkɛw ɲɛ kɔrɔ, ka u biri duguma, o masakɛw y'u sigi Yakuba n'a denkɛw ɲɛ kɔrɔ, u kumana u fɛ.
45 Aw ye min kɛ Amɔri masakɛw la ni aw ka npan ni aw bolo barikamaba ye, an y'o bɛɛ mɛn, fo mɔgɔ si ma se ka jɔ aw ɲɛ kɔrɔ, an siranna aw ɲɛ an ka ɲɛnamaya kosɔn, walisa a kana kɛ an na i ko a kɛra u la cogo min na.
46 O la sa, an nana aw fɛ ka hɛrɛ bɛnkan sigi an ni ɲɔgɔn cɛ, ka hɛrɛ ni tiɲɛ layidu ta an fɛ sisan, walisa aw kana aw sen don an na, k'a masɔrɔ an ma aw sen don aw la.
47 Yakuba denkɛw y'a dɔn ko u nana hɛrɛ ɲini u fɛ tiɲɛ na, Yakuba denkɛw y'u lamɛn ka layidu ta u fɛ.
48 Yakuba denkɛw ye kali u la ko u tɛna u sen don u la, Kanan masakɛw bɛɛ fana ye kali u ye, Yakuba denkɛw ye u sara kabini o don.
49 O kɔfɛ, o masakɛw kuntigiw bɛɛ n'u ka cɛdenw taara Yakuba ɲɛkɔrɔ, ni nilifɛnw tun b'u bolo Yakuba n'a denkɛw ye, u y'u biri a ɲɛ kɔrɔ duguma.

50 O kɔfɛ, o masakɛw ye Yakuba denkɛw deli k'u deli ko u ye nafolo min minɛ Amɔrikaw ka dugu wolonwula kɔnɔ, u k'o bɛɛ segin, Yakuba denkɛw y'o kɛ, u ye fɛn minnu minɛ, musow ni denmisɛnninw, baganw ani nafolomafɛnw bɛɛ, u y'u bila ka taa, u kelen-kelen bɛɛ taara u ka dugu la.
51 O masakɛw bɛɛ ye u biri Yakuba denkɛw ɲɛ tugun, u ye nilifɛn caman ci walima ka na ni nilifɛn caman ye u fɛ o donw na, Yakuba denkɛw ye o masakɛw n'u cɛdenw bila ka taa u fɛ hɛrɛ la ka taa u ka duguw la, Yakuba denkɛw fana seginna u ka so Sikɛm.
52 Kabini o don na, hɛrɛ tora Yakuba denkɛw ni Kanan masakɛw cɛ, fo ka na se Israɛldenw na ka Kanan jamana ta.

SABABU 41NAN

1 San jiginni waati la, Yakuba denkɛw bɔra Sikɛm, u sera Heburun, u fa Isaka fɛ, u sigilen bɛ yen, nka u ka sagaw ni sagaw tun bɛ balo don o don Sikɛmu, katuguni baganmarayɔrɔ ɲuman ni fasa tun bɛ yen o donw na, Yakuba n'a denkɛw ni u ka so bɛɛ tun sigilen bɛ Heburun kɔdingɛ kɔnɔ.
2 O donw la, Yakuba ka ɲɛnamaya san kɛmɛ ni wɔɔrɔnan, Yakuba nali san tannan na ka bɔ Padan-Aram, Yakuba muso Leya sara. a si tun ye san bi duuru ni kelen ye tuma min na a sara Heburun.
3 Yakuba n'a denkɛw y'a su don Makipela foro kɔnɔ, Heburuni dugu kɔnɔ, Ibrahima tun ye min san Hɛti bɔnsɔnw fɛ, ka kɛ sudon yɔrɔ ye.
4 Yakuba denkɛw sigira u fa fɛ Heburun kɔdingɛ kɔnɔ, jamana sigibagaw bɛɛ y'u fanga dɔn, u tɔgɔ bɔra jamana fan bɛɛ la.
5 Yakuba denkɛ Yusufu ni a balimakɛ Bɛnzamɛn, Yakuba muso Rasɛl denkɛw tun ye denmisɛnninw ye o donw na, u tun tɛ taa ni u balimaw ye u ka kɛlɛw senfɛ Amɔrikaw ka duguw bɛɛ la.
6 Yusufu y'a balimaw ka fanga ni u ka bonya ye tuma min na, a ye u tanu ka u tanu, nka a y'a yɛrɛ bonya ka tɛmɛ u kan, ka a yɛrɛ bonya ka tɛmɛ u kan. a fa Yakuba fana tun b'a kanu ka tɛmɛ a denkɛ tɔw bɛɛ kan, bawo a tun ye a kɔrɔya denkɛ ye, wa a ka kanuya min tun bɛ a la, a y'a kɛ fini ye min ɲɛ ye kulɛri caman ye.
7 Yusufu y'a ye tuma min na ko a fa b'a kanu ka tɛmɛ a balimaw kan, a tora k'a yɛrɛ kɔrɔta ka tɛmɛ a balimaw kan.
8 Yakuba denkɛw y'a ye ko Yusufu ka kɛwalew bɛɛ kɛra u la, k'a ye ko u fa tun b'a kanu ka tɛmɛ u bɛɛ kan, u y'a koniya, u ma se ka kuma a fɛ hɛrɛ la o tile bɛɛ.
9 Yusufu si tun ye san tan ni wolonwula ye, a tun bɛ ka a yɛrɛ bonya ka tɛmɛ a balimaw kan.
10 O waati la, a nana a balimaw fɛ k'a ka sugo fɔ u ye, a y'a fɔ u ye ko: «Ne ye sugo kɛ, an bɛɛ tun bɛ ka wuluw siri foro la, ne ka wulu wulila ka a yɛrɛ bila duguma, aw ka wuluw y'a lamini k'i biri a ɲɛ kɔrɔ.»
11 A balimaw y'a jaabi k'a fɔ a ye ko: «I ye sugo min kɛ, o kɔrɔ ye mun ye?» i b'a miiri i dusukun na ko i bɛna an kuntigiya wala ka an mara wa?
12 A tun bɛ na o kuma fɔ a fa Yakuba ye, Yakuba ye Yusufu susu tuma min na a ye o kumaw mɛn a da la.
13 Yakuba denkɛw y'a ye tuma min na ko u fa ye Yusufu duba k'a susu, ko a b'a kanu kosɛbɛ, u keleyara a la ka a koniya ka tɛmɛn fɔlɔ kan.
14 O kɔ, Yusufu ye sugo wɛrɛ kɛ ka o sugo lakali a fa ye a balimakɛw ɲɛ na, Yusufu y'a fɔ a fa ni a balimakɛw ye ko: «Ne ye sugo kɛ tugun, tile ni kalo ni dolow tan ni kelen ye u biri ne ɲɛ kɔrɔ.»
15 A fa ye Yusufu ka kumaw ni a ka sugo mɛn, k'a ye ko a balimaw ye Yusufu kɔniya o ko kosɔn, Yakuba ye Yusufu kɔrɔfɔ a balimaw ɲɛkɔrɔ o ko la, k'a fɔ ko: «I ye sugo min sugo, ka i yɛrɛ bonya i balimaw ɲɛkɔrɔ minnu kɔrɔla i ye, o kɔrɔ ye mun ye?»
16 I b'a miiri i dusukun na ko ne ni i ba ani i balima tan ni kelen na na i biri i ɲɛ kɔrɔ ko i bɛ nin kumaw fɔ wa?
17 A balimaw ye keleya a la a ka kumaw ni a ka sugo kosɔn, u tora k'a koniya, Yakuba ye o sugow mara a dusukun na.
18 Yakuba denkɛw taara don dɔ la ka taa u fa ka sagaw ladon Sikɛm, katuguni u tun ye baganmaralaw ye o waatiw la. Yakuba denkɛw tun bɛ balo la Sikɛmu dugu kɔnɔ, u ye waati tɛmɛn, baganw lajɛ waati tɛmɛna, u ma se.
19 Yakuba y'a ye ko a denkɛw tun bɛ ka mɛn Sikɛmu, Yakuba y'a fɔ a yɛrɛ kɔnɔ ko: «N'a sɔrɔla Sikɛmu mɔgɔw wulila ka u kɛlɛ, o de kosɔn u ma mɛn ka na bi.»
20 Yakuba ye a denkɛ Yusufu wele k'a fɔ a ye ko: «I balimaw bɛ dumuni kɛ Sikɛmu bi, u ma segin fɔlɔ. O de kosɔn, taa sisan k'a lajɛ u bɛ yɔrɔ min na, ka na ni ne ye i balimaw ka ɲɛtaa ni sagakulu ka ɲɛtaa ko la.
21 Yakuba y'a denkɛ Yusufu ci ka taa Heburun kɔdingɛ kɔnɔ, Yusufu nana a balimakɛw nɔfɛ Sikɛm, nka a ma se k'u sɔrɔ, Yusufu taara foro lamini Sikɛm kɛrɛfɛ, k'a lajɛ a balimaw y'u kɔ tigɛli kɛ yɔrɔ min na, a ye sira tiɲɛ kungokolon kɔnɔ, a tun t'a dɔn a ka kan ka taa sira min fɛ.
22 Matigi ka mɛlɛkɛ dɔ y'a sɔrɔ a bɛ yaala-yaala sira kan ka taa foro fan fɛ, Yusufu y'a fɔ Matigi ka mɛlɛkɛ ye ko: «Ne bɛ ne balimaw ɲini. U bɛ balo yɔrɔ min na, i ma o mɛn wa? Matigi ka mɛlɛkɛ y'a fɔ Yusufu ye ko: «Ne ye i balimaw ye u bɛ dumuni kɛ yan, ne y'a mɛn u ko u bɛ taa dumuni kɛ Dotan.»
23 Yusufu ye Matigi ka mɛlɛkɛ ka kuma lamɛn, a taara a balimaw fɛ Dotan, a y'u sɔrɔ Dotan, u bɛ sagaw balo.
24 Yusufu taara a balimaw fɛ, sanni a ka gɛrɛ u la, u y'a latigɛ k'a faga.
25 Simeɔn y'a fɔ a balimaw ye ko: «Sugotigi bɛ na an fɛ bi, sisan, an ka na a faga k'a fili kungokolon kɔnɔ dingɛw dɔ la kelen kɔnɔ, ni a fa na a ɲini an fɛ, an na a fɔ ko waraba jugu dɔ y'a dun.»
26 Rubɛn ye a balimaw ka kuma mɛn Yusufu ko la, a y'a fɔ u ye ko: «Aw man kan ka nin ko kɛ, katuguni an bɛ se ka an fa Yakuba ɲɛ kɔrɔta cogo di?» Aw k'a fili nin dingɛ kɔnɔ walisa a ka sa yen, nka aw kana aw bolo kɔrɔta ka a joli bɔn. Rubɛn y'o fɔ walisa k'a kisi u bolo, k'a lasegin a fa ma.
27 Yusufu sera a balimaw ma tuma min na, a y'i sigi u ɲɛ kɔrɔ, u wulila a kan k'a minɛ k'a bugɔ dugukolo kan, ka a ka fini kulɛri caman bɔ a la.
28 U y'a minɛ k'a fili dingɛ dɔ kɔnɔ, ji si tun tɛ o dingɛ kɔnɔ, fo sa ni kɔnɔsogoninw. Yusufu siranna saw ni wuluw ɲɛ, minnu tun bɛ dingɛ kɔnɔ. Yusufu pɛrɛnna ni kanba ye, Matigi ye sa ni wulu dogo dingɛ kɛrɛw la, u ma kojugu si kɛ Yusufu la.
29 Yusufu ye a balimaw wele ka bɔ dingɛ kɔnɔ k'a fɔ u ye ko: «Ne ye mun kɛ aw la, ne ye jurumu kɛ mun na?» mun na aw tɛ siran Matigi ɲɛ ne ko la? ne tɛ aw kolo ni aw

farisogo la wa, ne fa Yakuba tɛ aw fa ye wa? mun na aw bɛ nin ko kɛ ne la bi, ani aw na se ka an fa Yakuba ɲɛ kɔrɔta cogo di?
30 A tora ka pɛrɛn ka a balimaw wele ka bɔ dingɛ kɔnɔ, k'a fɔ ko: «Ne balimaw, Juda ni Simeɔn ani Levi, aw ye ne bila dibi la yɔrɔ min na, aw ka na ne la bi ka hinɛ ne la, aw Matigi denw, ne fa Yakuba denkɛw.» Ni ne ye jurumu kɛ aw ye, yala aw tɛ Ibrahima ni Isaka ni Yakuba denkɛw ye wa? ni u ye yatɔ dɔ ye u bɛ hinɛ a la , walima kɔngɔ bɛ min na , u bɛ dumuni di a ma , walima minnɔgɔ bɛ min na , u bɛ ji di a ma , walima min farilankolon don , u b' a datugu ni finiw ye !
31 O tuma na fɛ, i na i ka makari bali i balima la cogo di, katuguni ne ye i farisogo ni i kolo la, ni ne ye jurumu kɛ i ye, siga t'a la, i na nin kɛ ne fa kosɔn!
32 Yusufu ye nin kumaw fɔ ka bɔ dingɛ kɔnɔ, a balimaw ma se k'a lamɛn, ka u tulo kɔrɔta Yusufu ka kumaw la, Yusufu tun bɛ ka kasi ka kasi dingɛ kɔnɔ.
33 Yusufu ko: «Ne fa ye ne balimaw ka ko minnu kɛ ne la, ani u ye kuma minnu fɔ ne ye bi.»
34 A balimakɛw bɛɛ y'a ka kulekan ni a ka kasikan mɛn dingɛ kɔnɔ, a balimaw taara ka u yɛrɛ bɔ dingɛ kɔnɔ, walisa u kana Yusufu ni a ka kasikan mɛn dingɛ kɔnɔ.

SABABU 42NAN

1 U taara sigi fan dɔ fɛ, nɛgɛbere dɔ janya la, u sigilen tun bɛ yen ka buru dun, ka dumuni kɛ tuma min na, u ye ladili kɛ ɲɔgɔn fɛ ko min ka kan ka kɛ a la, ni a bɛna a faga walima ka segin a fa fɛ.
2 U tun bɛ o laadilikan minɛ tuma min na, u y'u ɲɛ kɔrɔta k'a ye k'a ye ko Ismaɛlkaw ka kulu dɔ tun bɛ na yɔrɔ jan Gilead sira da la ka jigin Misira.
3 Juda y'a fɔ u ye ko: «Ni an y'an balima faga, an na tɔnɔ jumɛn sɔrɔ?» laala Ala bɛna a ɲini an fɛ; O tuma na fɛ, laadilikan min fɔra a ko la, o ye nin ye: «Ismaɛlkaw ka jamakulu minnu bɛ jigin Misira, olu filɛ.
4 Sisan, o de kosɔn, na an k'a bila u bolo, an bolo kana kɛ a kan, u na a bila n'u ye, a na tunun jamana mɔgɔw cɛma, an tɛna a faga ni an yɛrɛ bolow ye. O kuma diyara a balimaw ye, u y'a kɛ ka kɛɲɛ ni Juda ka kuma fɔlen ye.
5 U tun bɛ ka kuma o ko la tuma min na, Ismaɛlkaw ka jamakulu ma wuli u fɛ, Madiyɛn jagokɛla wolonwula tɛmɛna u fɛ, u tɛmɛntɔ, minnɔgɔ tun bɛ u la, u y'u ɲɛ kɔrɔta ka Yusufu farigan dingɛ min kɔnɔ, u y'a filɛ, kɔnɔ suguya bɛɛ tun bɛ a kan.
6 O Madiyankaw bolila ka taa dingɛ kɔnɔ ka ji min, k'a masɔrɔ u tun b'a miiri ko ji bɛ a la, u nana dingɛ ɲɛfɛ, u ye Yusufu kan mɛn dingɛ kɔnɔ, a kulela ka kasi dingɛ kɔnɔ, u ye u ɲɛw jigin dingɛ kɔnɔ, u ye kamalennin dɔ ye, a ɲɛda cɛ ka ɲi, a diyara a ye kosɛbɛ.
7 U y'a wele k'a fɔ ko: «I ye jɔn ye ani jɔn de nana ni i ye yan, ani jɔn de y'i bila nin dingɛ kɔnɔ, kungokolon kɔnɔ?» U bɛɛ ye dɛmɛ don ka Yusufu lakunun, u y'a sama ka bɔ dingɛ kɔnɔ, k'a ta ka taa u ka taama na, ka tɛmɛ a balimaw fɛ.
8 U y'a fɔ u ye ko: «Mun y'a to aw bɛ nin kɛ walisa ka an ka baaraden bɔsi an bolo ka taa?» tiɲɛ na an ye nin kamalennin in bila dingɛ kɔnɔ bawo a murutira an ma , aw bɛ na n' a kɔrɔta ka taa n' a ye ; sisan o tuma na, an ka baaraden segin an ma.
9 Madiyankaw y'a jaabi k'a fɔ Yakuba denkɛw ye ko: «Nin ye aw ka jɔn ye wa, walima nin cɛ bɛ aw dɛmɛ wa?» laala aw bɛɛ ye a ka jɔnw ye, katuguni a cɛ ka ɲi, a ka di ka tɛmɛ aw bɛɛ kan, mun na aw bɛɛ bɛ nkalon tigɛ an fɛ?
10 Sisan, an tɛna i ka kuma lamɛn, an tɛna i janto i la, katuguni an ye kamalennin sɔrɔ dingɛ kɔnɔ kungokolon kɔnɔ, an y'a minɛ. o de kosɔn an bɛna taa ɲɛ .
11 Yakuba denkɛw bɛɛ gɛrɛla u la k'u wuli k'a fɔ u ye ko: «An ka jɔnkɛ segin an ma, mun na aw bɛɛ na sa npan da la?» Madiyankaw pɛrɛnna u kama, u y'u ka npanw bɔ ka gɛrɛ Yakuba denkɛw kɛlɛ.
12 Simeɔn wulila ka bɔ a sigiyɔrɔ la ka u kɛlɛ, ka pan duguma ka a ka npan bɔ ka gɛrɛ Madiyankaw la, ka kulekanba bɔ u ɲɛ na, fo a ka kulekan mɛnna yɔrɔ jan, dugukolo yɛrɛyɛrɛla Simeɔn ka kulekan kosɔn.
13 Madiyankaw siranna kosɛbɛ Simeɔn ni a ka pɛrɛnkan mankan kosɔn, u y'u biri u ɲɛda kan, u siranna kojugu.
14 Simeɔn y'a fɔ u ye ko: «Tiɲɛ na, ne ye Simeɔn ye, Heburu Yakuba denkɛ. Elohim na kɛ ne la ten, fo ni aw balimaw bɛɛ, Madiyankaw, ani Kanan masakɛw fana nana aw fɛ, u tun tɛ se ka ne kɛlɛ.
15 Sisan, i ye denmisɛn minnu minɛ, i ka olu segin an ma, walisa ne kana i sogo di sankolo kɔnɔw ni dugukolo kan baganw ma.
16 Madiyankaw siranna Simeɔn ɲɛ kosɛbɛ, u gɛrɛla Yakuba denkɛw la ni siran ni siran ni kuma juguw ye.
17 Tiɲɛ na, i y'a fɔ ko kamalennin ye i ka jɔn ye, ko a murutira i ma, o de y'a to i y'a bila dingɛ kɔnɔ. o tuma na fɛ, baaraden min murutira a makɛ ma, i na mun kɛ? Sisan, aw k'a feere an ma, aw bɛ fɛn o fɛn ɲini a fɛ, an na o bɛɛ di aw ma. A diyara Matigi ye ka nin kɛ walisa Yakuba denkɛw kana u balima faga.
18 Madiyankaw y'a ye ko Yusufu cɛ ka ɲi. u tun b'a fɛ u dusukunw na, wa u tun kɔrɔtɔlen don k'a san a balimaw fɛ.
19 Yakuba denkɛw ye Madiyankaw lamɛn, u y'u balimakɛ Yusufu feere u ma warijɛ mugan na, u balimakɛ Rubɛn tun tɛ u fɛ, Madiyankaw ye Yusufu minɛ ka taa Gilead.
20 U tun bɛ sira kan, Madiyankaw nimisara u ka ko kɛlenw na, u kɛlen ka kamalennin san, u kelen y'a fɔ tɔ kelen ye ko: «An ye mun kɛ ka nin kamalennin bɔ Heburuw bolo, a ɲɛda cɛ ka ɲi, a ka di kosɛbɛ.»
21 N'a sɔrɔ nin kamalennin sonyalen don Heburuw ka jamana na, mun na an ye nin ko in kɛ? Ni a ɲinina ka sɔrɔ an bolo an na sa a barika la.
22 Sisan, tiɲɛ na, cɛ gɛlɛnw ni fangatigiw y'a feere an ma, aw ye min ye bi. n'a sɔrɔ u y'a sonya a ka jamana na n'u fanga n'u bolo barikama ye, o de kosɔn u y'a feere an ma an ye nafa fitinin min di u ma.
23 U tun bɛ kuma ɲɔgɔn fɛ o cogo la, u y'a filɛ, ka Ismayɛlikaw ka jɛkulu ye min tun bɛ na fɔlɔ, Yakuba denkɛw ye minnu ye, olu tun bɛ taa ɲɛfɛ ka taa Madiyankaw fan fɛ, Madiyankaw y'a fɔ ɲɔgɔn ye ko: «Aw ka na nin kamalennin in feere Ismaɛlkaw ka jɛkulu ma minnu bɛ na an fan fɛ, an na fɛn fitinin min di a ma, an na o ta a ye.» a kisira ka bɔ a ka juguya la.
24 U y'o kɛ, u sera Ismaɛlkaw ma, Madiyankaw ye Yusufu feere Ismaɛlkaw ma, warijɛ mugan na, u ye min di a balimaw ma.
25 Madiyankaw taara Gilead sira fɛ, Ismaɛlkaw ye Yusufu minɛ, u y'a to a ka don ɲɔgɔmɛ dɔ kan, u tun bɛ taa n'a ye Misira.

26 Yusufu y'a mɛn ko Ismaɛlkaw bɛ taa Misira, Yusufu ye kasi ka kasi o ko la, fo a tun ka kan ka yɔrɔ jan Kanan jamana la, a fa fɛ, ka kasi kosɛbɛ k'a to ɲɔgɔmɛ kan, u ka cɛ dɔ y'a kɔlɔsi, k'a jigin ka bɔ ɲɔgɔmɛ kɔnɔ ka taama senna, o bɛɛ n'a ta, Yusufu tora ka kasi ka kasi a ko: «Ne fa, ne fa.»
27 Ismaɛlkaw dɔ wulila ka Yusufu bugɔ a ɲɛda la, nka a tora ka kasi. Yusufu sɛgɛnnen don sira kan, a ma se ka taa ɲɛ a ni dusukasi kosɔn, u bɛɛ y'a bugɔ k'a tɔɔrɔ sira kan, u y'a lasiran walisa a ka kasi dabila.
28 Matigi ye Yusufu nege ni a ka tɔɔrɔ ye, Matigi ye dibi ni ɲagami lase o mɔgɔw ma, mɔgɔ o mɔgɔ y'a bugɔ, o bolo jara.
29 U y'a fɔ ɲɔgɔn ye ko: «Ala ye mun kɛ an na sira kan?» U m'a dɔn ko nin kɛra u la Yusufu kosɔn. Cɛw taara sira kan, ka tɛmɛ Efrati sira kan, Rasɛl su donna yɔrɔ min na.
30 Yusufu sera a ba kaburu la, Yusufu ye teliya ka boli ka taa a ba kaburu la, ka bin kaburu kan ka kasi.
31 Yusufu pɛrɛnna a ba kaburu kan k'a fɔ a ye ko: «Ne ba, ne ba, e min ye ne bange, i kununna sisan ka i denkɛ ye, a feerela jɔn ye cogo min na, mɔgɔ si tɛ hinɛ a la.»
32 Wuli ka i denkɛ filɛ, i ka kasi ni ne ye ne ka tɔɔrɔw kosɔn, ka ne balimaw dusukun ye.
33 I ka ne ba lawuli, i ka i kunu ka bɔ i ka sunɔgɔ la ne kosɔn, ka i ka kɛlɛw ɲɛminɛ ne balimaw kama. U ye ne ka fini bɔ ne la cogo di, ka ne feere siɲɛ fila kaban jɔn ye, ka ne faran ka bɔ ne fa la, mɔgɔ si tɛ ne hinɛ.
34 I kunu ka i ka ko bila u kama Elohim ɲɛ kɔrɔ, k'a lajɛ Elohim bɛna jo minnu jate kiritigɛ waati la, ani a bɛna mɔgɔ minnu jalaki.
35 Wuli, ne ba, wuli, ka kunun ka bɔ i sunɔgɔ la ka ne fa ye a ni bɛ ne fɛ bi cogo min na, ka a dusu saalo ani ka a dusukun nɔgɔya.
36 Yusufu tora ka o kumaw fɔ, Yusufu kulela ni kanba ye ka kasi kosɛbɛ a ba kaburu kan. A ye kuma dabila, ka bɔ dusukun dusukasi la, a kɛra i n'a fɔ kabakurun kaburu kan.
37 Yusufu ye kumakan dɔ mɛn ka bɔ dugukolo jukɔrɔ, o kumakan y'a jaabi ni dusukasi ni kasikan ni delilikan ye nin kumaw la.
38 Ne denkɛ, ne denkɛ Yusufu, ne ye i ka kasikan ni i ka kasikan mɛn. Ne ye i ɲɛji ye. Ne bɛ i ka tɔɔrɔw dɔn, ne denkɛ, o bɛ ne dusu kasi i kosɔn, dusukasi caman bɛ fara ne ka dusukasi kan.
39 Sisan, ne denkɛ, ne denkɛ Yusufu, jigi da Matigi kan, ka a makɔnɔ, i kana siran, katuguni Matigi bɛ i fɛ, a na i kisi tɔɔrɔ bɛɛ ma.
40 Wuli ne denkɛ ka jigin Misira n'i makɛw ye, i kana siran, katuguni Matigi bɛ i fɛ, ne denkɛ. A tora ka o kumaw fɔ Yusufu ye.
41 Yusufu y'o mɛn, a kabakoyara kosɛbɛ o la, a tora ka kasi. O kɔfɛ, Ismaɛlkaw dɔ y'a kɔlɔsi a bɛ ka kasi ka kasi kaburu kan, a ka dimi donna a kɔrɔ, ka a gɛn ka bɔ yen, ka a bugɔ ka a danga.
42 Yusufu y'a fɔ cɛw ye ko: «Ne ka nɛɛma sɔrɔ aw ɲɛ na ka ne lasegin ne fa ka so, a na nafolo caman di aw ma.»
43 U y'a jaabi ko: «I tɛ jɔn ye wa, i fa bɛ min?» ni fa tun b'i bolo, i tun tɛna feere siɲɛ fila kaban jɔn na ni nafa dɔgɔman ye ten; U ka dimi tun bɛ a kɔrɔ hali bi, u tora k'a bugɔ k'a kolo, Yusufu kasila kosɛbɛ.
44 Matigi ye Yusufu ka tɔɔrɔ ye, Matigi ye o cɛw bugɔ kokura, ka u ɲangi, Matigi ye dibi don u la dugukolo kan, sanpɛrɛn ye mankan bɔ, sanpɛrɛn ye mankan bɔ, dugukolo yɛrɛyɛrɛna sanpɛrɛn ni fiɲɛba kan fɛ, cɛw siranna kosɛbɛ, u ma taa yɔrɔ dɔn.
45 Baganw ni ɲɔgɔmɛw jɔlen tora yɔrɔ kelen na, u y'u ɲɛminɛ, nka u ma sɔn ka taa, u y'u bugɔ, u y'u biri duguma. Cɛw y'a fɔ ɲɔgɔn ye ko: «Ala ye mun kɛ an na?» an ka jurumuw ye mun ye, ani an ka jurumuw ye mun ye ko nin ko in nana an na ten?
46 U dɔ y'a fɔ u ye ko: «N'a sɔrɔ nin jɔn tɔɔrɔli jurumu de y'a to nin ko in kɛra an na bi. sisan o de kosɔn a deli kosɛbɛ a ka yafa an ma, o tuma na fɛ, an na a dɔn nin juguya bɛ an sɔrɔ jɔn de kosɔn, ni Ala na hinɛ an na, o tuma na, an na a dɔn ko nin bɛɛ bɛ na an ma jɔn in tɔɔrɔli jurumu kosɔn.
47 Cɛw y'o kɛ, u ye Yusufu deli k'a degun ka yafa u ma. U ko: «An ye jurumu kɛ Matigi ni i ye, sisan an bɛ se ka i ka Ala deli ko a ka nin saya bɔ an cɛma, katuguni an ye jurumu kɛ a ye.»
48 Yusufu y'o kɛ ka kɛɲɛ n'u ka kuma fɔlen ye, Matigi ye Yusufu lamɛn, Matigi ye tɔɔrɔ min lase o mɔgɔw ma Yusufu kosɔn, o bɔ yen, waraw wulila ka bɔ duguma ka u bila sira, u taara ɲɛ, fɔɲɔba min tun ka jugu, dugukolo lafiyara, cɛw taara u ka taama na ka jigin Misira, cɛw y'o dɔn o juguya tun kɛra u la Yusufu kosɔn.
49 U y'a fɔ ɲɔgɔn ye ko: «An y'a dɔn ko a ka tɔɔrɔ de y'a to nin ko jugu in nana an na. sisan o de kosɔn mun na an bɛna nin saya lase an niw ma ? An ka laadilikan minɛ an ka kan ka min kɛ nin jɔnkɛ in na.
50 Mɔgɔ dɔ y'a jaabi ko: «Tiɲɛ na, a y'a fɔ an ye ko an k'a lasegin a fa ma. sisan o de kosɔn na , an k' a ta ka segin an ka taa yɔrɔ la a bɛna o fɔ an ye , ka sɔngɔ min di a ma , an ka o ta ka bɔ a somɔgɔw la , an bɛ taa o kɔfɛ .
51 Mɔgɔ dɔ y'a jaabi ko: «Nin laadilikan ka ɲi kosɛbɛ, nka an tɛ se k'o kɛ katuguni sira yɔrɔ ka jan an na kosɛbɛ, an tɛ se ka bɔ an ka sira kan.»
52 Dɔ wɛrɛ y'u jaabi ko: «Ladili min ka kan ka ta, o ye nin ye, an tɛna bɔ o la. a filɛ an bɛ taa Misira bi, ni an sera Misira, an na a feere yen sɔngɔba la, an na kisi a ka kojugu ma.»
53 O ko diyara cɛw ye, u y'o kɛ, u ni Yusufu taara Misira.

SABABU 43NAN

1 Yakuba denkɛw y'u balimakɛ Yusufu feere Madiyankaw ma tuma min na, u dusu tiɲɛna Yesu kosɔn, u nimisara u ka kɛwalew la, u y'a ɲini k'a lasegin, nka u ma se k'a sɔrɔ.
2 Rubɛn seginna Yusufu bilala dingɛ kɔnɔ, walisa k'a kɔrɔta ka a lasegin a fa ma, Rubɛn jɔlen tora dingɛ da la, a ma kuma foyi mɛn, a ye Yusufu wele! Yusufu! Mɔgɔ si ma jaabi di wala ka kuma fɔ.
3 Rubɛn y'a fɔ ko: «Yusufu sara siran fɛ, wala sa dɔ y'a faga. Rubɛn jiginna dingɛ kɔnɔ, a ye Yusufu ɲini, a ma se k'a sɔrɔ dingɛ kɔnɔ, a bɔra kɔsegin.
4 Rubɛn y'a ka finiw tigɛ k'a fɔ ko: «Denmisɛn tɛ yen, ni ne fa sara, ne bɛ se ka bɛn a ma cogo di?» A taara a balimaw fɛ, k'a sɔrɔ u dusu kasira Yusufu kosɔn, ka ladili kɛ ɲɔgɔn fɛ u fa bɛ se ka bɛn cogo min na a ko la, Rubɛn y'a fɔ a balimaw ye ko: «Ne nana dingɛ kɔnɔ k'a ye ko Yusufu tun tɛ yen, o tuma na, an bɛna mun fɔ an fa ye, katuguni ne fa na cɛnin ɲini ne fɛ dɔrɔn.
5 A balimaw y'a jaabi ko: «An ye nin kɛ ten, an dusukunw y'an bugɔ nin wale in kosɔn, an sigilen bɛ sisan ka dalilu ɲini an na an fa bɛn ɲɔgɔn ma cogo min na.»

6 Rubɛn y'a fɔ u ye ko: «Aw ye mun kɛ ka an fa kunsigi jɛmanw jigin kaburu kɔnɔ, dusukasi kɔnɔ?» o ko man ɲi , ko i ye min kɛ .
7 Rubɛn sigilen tora u fɛ, u bɛɛ wulila ka kali ɲɔgɔn ye ko u tɛna nin ko fɔ Yakuba ye, u bɛɛ ko: «Mɔgɔ min bɛna nin fɔ an fa ye, walima a somɔgɔw la, walima ni o bɛna o fɔ jamana denw dɔ ye, an bɛɛ na wuli a kama k'a faga ni npan ye.»
8 Yakuba denkɛw siranna ɲɔgɔn ɲɛ o ko la, k'a ta u dɔgɔkɛ la ka taa a bila u kɔrɔba la, mɔgɔ si ma kuma foyi fɔ, u ye o ko dogo u dusukunw na.
9 O kɔ, u y'i sigi ka fɛn dɔ latigɛ k'a fɔ u fa Yakuba ye nin kow bɛɛ ko la.
10 Isakari y'a fɔ u ye ko: «Ni a ka di aw ɲɛ na ka nin ko in kɛ, aw ka Yusufu ka fini ta k'a tigɛ ka bakɔrɔn dennin dɔ faga k'a su a joli la.»
11 Aw k'a ci an fa ma, a y'a ye tuma min na, a na a fɔ ko waraba jugu dɔ y'a dun, o de kosɔn aw k'a ka fini tigɛ ka a filɛ, a joli bɛna kɛ a ka fini kan, aw ka o kɛli fɛ, an na hɔrɔnya an fa ka ŋunuŋunukanw ma.
12 Isaka ka laadilikan diyara u ye, u y'a lamɛn, ka kɛɲɛ ni Isakar ka kuma ye, a ye min ladili u ye.
13 U ye teliya ka Yusufu ka fini ta k'a tigɛ, u ye bakɔrɔn dennin dɔ faga ka o fini su desiden joli la, ka tila k'a sennatan buguri la, ka o fini ci u fa Yakuba ma Neftali bolo, u y'a fɔ a ye ko a ka nin kuma fɔ.
14 An tun ye baganw lajɛ ka se Sikɛm sira ma ani yɔrɔ janw na, an ye nin fini in sɔrɔ sira kan kungokolon kɔnɔ, a su ji la joli ni buguri la. Sisan, i k'a dɔn ni i denkɛ ka fini don walima ni a tɛ.»
15 Naftali taara a fa fɛ, a ye fini di a ma, a balimaw ye kuma minnu fɔ a ye, a ye olu bɛɛ fɔ a ye.
16 Yakuba ye Yusufu ka fini ye, a y'o dɔn, a y'i biri duguma, a ma sigi i ko kabakurun, o kɔfɛ, a wulila ka pɛrɛn ni kasikanba ye, a ko: «Ne denkɛ Yusufu ka fini don!»
17 Yakuba ye teliya ka a ka jɔnkɛ dɔ ci ka taa a denkɛw fɛ, k'a sɔrɔ u bɛ na sira kan ni sagaw ye.
18 Yakuba denkɛw taara u fa fɛ wulada fɛ, u ka finiw tigɛlen don, buguri tun bɛ u kun na, u y'a sɔrɔ u fa bɛ kule ka kasi ni kanba ye.
19 Yakuba y'a fɔ a denkɛw ye ko: «Tiɲɛ la, aw ye kojugu jumɛn lase ne ma bi? U y'u fa Yakuba jaabi ko: «An tun bɛ na bi sagaw lajɛlen kɔ, an sera ka se Sikɛm dugu ma sira da la kungokolon kɔnɔ, an ye nin fini in fa joli la duguma, an y'o dɔn, an ye ci bila i ma ni i bɛ se k'a dɔn.»
20 Yakuba y'a denkɛw ka kuma mɛn, a pɛrɛnna ni kanba ye k'a fɔ ko: «Ne denkɛ ka fini don, wara jugu dɔ y'a dun. Yusufu farala ɲɔgɔn kan, katuguni ne y'a ci bi, walisa k'a lajɛ ni a ka ɲi i ma, ni sagaw ka ɲɛ, ani ka na ni kuma ye ne fɛ ka bɔ aw yɔrɔ, a taara i ko ne y'a fɔ a ye cogo min na, o kɛra a la bi, k'a sɔrɔ ne tun b'a miiri ko ne denkɛ bɛ i fɛ.
21 Yakuba denkɛw y'a jaabi ko: «A ma na an fɛ, an ma a ye kabini an bɔ tuma min na i fɛ fo ka na se bi ma.»
22 Yakuba y'u ka kuma mɛn tuma min na, a pɛrɛnna ni kanba ye, a wulila k'a ka finiw tigɛ, ka cɛya fini don a kɔ la, ka kasi kosɛbɛ, ka kasi ka a kan kɔrɔta ka kasi, ka pɛrɛn ka nin kuma fɔ.
23 Ne denkɛ Yusufu, ne denkɛ Yusufu, ne ye i ci bi i balimaw ka ɲɛtaa kɔfɛ, i ye i tigɛtigɛ. ne bolo de sababu fɛ nin kɛra ne denkɛ la.
24 O bɛ ne dusu kasi ne denkɛ Yusufu kosɔn, a bɛ ne dusu kasi i kosɔn. i tun ka di ne ye cogo min na ɲɛnamaya kɔnɔ, sisan i ka saya ka di ne ye kosɛbɛ.
25 0 ko ne tun sara i nɔ na ne denkɛ Yusufu, katuguni o bɛ ne dusu kasi kosɛbɛ i kosɔn ne denkɛ, ne denkɛ, ne denkɛ. Ne denkɛ Yusufu, i bɛ min, i samara min? i ka wuli, i ka wuli ka bɔ i yɔrɔ la, ka na ne ka dusukasi ye i ko la, ne denkɛ Yusufu.
26 I ka na ɲɛji minnu bɛ bɔ ne ɲɛw la ka bɔ ne ɲɛda la, i ka olu jate ka taa n'u ye Matigi ɲɛ kɔrɔ, walisa a ka dimi ka bɔ ne la.
27 0 ne denkɛ Yusufu, i binna cogo di, mɔgɔ si ma bin min fɛ kabini diɲɛ daminɛ fo ka na se bi ma. sabu i fagara jugu dɔ bugɔli fɛ, ka juguya kɛ i la, nka tiɲɛ na, ne b'a dɔn ko nin kɛra i la, ne ka jurumu caman kosɔn.
28 Wuli sisan k'a lajɛ ne denkɛ ka tɔɔrɔ ka jugu i ma cogo min na, hali ni ne ma i lamɔ, ka i dilan, ka ninakili ni ni di i ma, nka Elohim de ye i dilan ka i kolow jɔ ka u datugu ni sogo ye, ka ɲɛnamaya ninakili fiyɛ i nuguw la, o kɔ, a ye o ninakili di ne ma.
29 Tiɲɛ na, Ala min ye i di ne ma, o y'i bɔ ne bolo, o ɲɔgɔnnaw kɛra i la
30 Yakuba tora ka nin kumaw fɔ Yusufu ko la. a binna duguma ka kɛ yɔrɔnin kelen ye.
31 Yakuba denkɛw bɛɛ ye u fa ka tɔɔrɔ ye, u nimisara u ka ko kɛlenw na, ka kasi kosɛbɛ.
32 Juda wulila k'a fa kunkolo kɔrɔta ka bɔ duguma k'a da a kɔ kan, ka a fa ɲɛji ko a ɲɛda la, ka kasi kosɛbɛ, k'a sɔrɔ a fa kunkolo tun sigilen bɛ a kɔ kan, i n'a fɔ kabakurun.
33 Yakuba denkɛw ye u fa ka tɔɔrɔ ye, u ye u kan kɔrɔta ka kasi, Yakuba dalen tun bɛ duguma hali bi i ko kabakurun.
34 A denkɛw bɛɛ ni a ka jɔnw ni a ka jɔnkɛ denw bɛɛ wulila ka jɔ a lamini na walisa k'a dusu saalo, nka a ma sɔn ka dusu saalo.
35 Yakuba ka somɔgɔw bɛɛ wulila ka kasi kosɛbɛ Yusufu n'u fa ka tɔɔrɔ kosɔn, o hakili sera Ibrahima denkɛ Isaka ma, Yakuba facɛ, a kasilen don kosɛbɛ Yusufu ko la, a ni a ka somɔgɔw bɛɛ, a bɔra a sigiyɔrɔ la Hebururɔn, ani a ka cɛdenw n'a fɛ, ka a denkɛ Yakuba dusu saalo ka dusu saalo sɔrɔ.
36 O kɔfɛ, Yakuba wulila ka bɔ duguma, a ɲɛji tun bɛ ka bɔ a ɲɛda la, a y'a fɔ a denkɛw ye ko: «A' ye wuli ka aw ka npanw ni aw ka bɛlɛkisɛw ta ka taa foro la k'a ɲini ni aw bɛ se ka ne denkɛ su sɔrɔ k'a lase ne ma walisa ne k'a su don.»
37 Ne b'aw deli, aw k'a ɲini fana baganw cɛma k'u ɲini, ani fɛn min bɛna na fɔlɔ sani aw ka o minɛ k'a lase ne ma, laala Matigi bɛna hinɛ ne ka tɔɔrɔ la bi, ka fɛn min ye ne denkɛ tigɛtigɛ, ka o lase ne ma, ne bɛna o labɛn aw ɲɛ kɔrɔ.
38 A denkɛw y'a kɛ i ko u fa y'a fɔ u ye cogo min na, u wulila sɔgɔmada joona fɛ, u kelen-kelen bɛɛ y'u ka npan ni u ka nɛgɛbere ta u bolo, ka taa foro la ka taa baganw ɲini.
39 Yakuba tun bɛ kule ni kanba ye, ka kasi ka yaala so kɔnɔ, ka a bolow gosi ɲɔgɔn na, k'a fɔ ko: «Ne denkɛ Yusufu, ne denkɛ Yusufu.»
40 Yakuba denkɛw taara kungokolon kɔnɔ ka baganw minɛ, waraba dɔ nana u fan fɛ, u y'a minɛ k'a lase u fa ma, u y'a fɔ a ye ko: «An ye fɔlɔ min sɔrɔ, an nana n'a ye i fɛ i ko i y'a fɔ an ye cogo min na, an ma se ka i denkɛ su sɔrɔ.»
41 Yakuba ye wara minɛ a denkɛw bolo, a pɛrɛnna ni kanba ni kasikan ye, ka wara minɛ a bolo la, ka kuma wara fɛ ni dusukun dusukasilen ye ko: «Mun na i ye ne denkɛ

Yusufu dun, ani cogo di i ma siran dugukolo Ala ɲɛ, wala ne ka tɔɔrɔ ne denkɛ Yusufu kosɔn?»
42 I ye ne denkɛ dun fu, katuguni a ma fariyako si kɛ, ka ne jalaki o kosɔn, o de kosɔn Ala bɛna tɔɔrɔtɔ ɲini.
43 Matigi ye wara da yɛlɛ walisa ka Yakuba dusu saalo ni a ka kumaw ye.
44 I ko Elohim ɲɛnama don cogo min na, o min ye an da dugukolo kan, ani i ni ɲɛnama, ne matigi, ne ma i denkɛ ye, ne m'a tigɛtigɛ, nka ne nana ka bɔ jamana yɔrɔ jan dɔ la ka ne denkɛ ɲini, min bɔra ne fɛ bi, ne t'a dɔn ni a ɲɛnama don walima ni a sara.
45 Ne nana bi foro la ka ne denkɛ ɲini, i denkɛw ye ne sɔrɔ ka ne minɛ ka dɔ fara ne ka dusukasi kan, ka ne lase i ɲɛ bi bi, ne ye ne ka kuma bɛɛ fɔ i ye sisan.
46 Sisan, o de kosɔn, hadamaden denkɛ, ne bɛ i bolo, ka bi kɛ ne ye i ko a ka ɲi i ɲɛ na cogo min na, nka Ala min ye ne da, o ka ɲɛnamaya barika la, ne ma i denkɛ ye, ne ma a tigɛtigɛ, wa hadamaden farisogo ma don ne da la ne ka ɲɛnamaya donw bɛɛ kɔnɔ.
47 Yakuba ye waraba ka kuma mɛn minkɛ, a kabakoyara kosɛbɛ, ka wara bila ka bɔ a bolo, ka taa.
48 Yakuba tun bɛ kule ni kanba ye ka kasi Yusufu kosɔn don o don, a tun bɛ kasi a denkɛ kosɔn tile caman.

SABABU 44NAN

1 Ismaɛl denkɛ minnu ye Yusufu san Madiyankaw fɛ, minnu y'a san a balimaw fɛ, olu taara Misira ni Yusufu ye, u sera Misira dancɛw la, u gɛrɛla Misira jamana na, u ye cɛ naani kunbɛn Ibrahima denkɛ Medan denkɛw la minnu bɔra Misira jamana na u ka taama na.
2 Ismaɛlkaw y'a fɔ u ye ko: «Aw b'a fɛ ka nin jɔn san an fɛ wa? U ko: «A' y'a don an bolo, u ye Yusufu di u ma, u y'a ye ko a ye kamalennin cɛɲi ye kosɛbɛ, u y'a san sekel mugan na.»
3 Ismaɛlkaw taara a fɛ ka taa Misira ani Medaniw fana seginna Misira o don na, Medaniw y'a fɔ ɲɔgɔn ye ko: «An y'a mɛn ko Faraon ka sɔrɔdasi kuntigi Potifar, kɔlɔsilikɛlaw kuntigi, bɛ baaraden ɲuman dɔ ɲini min bɛna jɔ a ɲɛ kɔrɔ ka a dɛmɛ, k'a kɛ a ka so ni a ta bɛɛ kɔrɔsibaga ye.»
4 Sisan, an ka na a feere a ma an b'a fɛ fɛn min na, ni a bɛ se ka fɛn min ɲini a fɛ, o di an ma.
5 O Medanimw taara Potifar ka so k'a fɔ a ye ko: «An y'a mɛn ko i bɛ baaraden ɲuman ɲini i fɛ, baaraden dɔ bɛ an fɛ min ka di i ye, ni i bɛ se ka an sago fɛn di an ma, an na o feere i ma.»
6 Potifar y'a fɔ ko: «Aw ka na n'a ye ne ɲɛ na, ne na a ye, ni a diyara ne ye, aw bɛ se ka min ɲini a fɛ, ne na o di aw ma.»
7 Medaniw taara na ni Yusufu ye k'a bila Potifar ɲɛ kɔrɔ, a y'a ye, a diyara a ye kosɛbɛ, Potifar y'a fɔ u ye ko: «Aw bɛ min ɲini nin kamalennin in fɛ, aw k'o fɔ ne ye?»
8 U ko: «Wari kɛmɛ naani b'a fɛ a ye, Potifar ko: «Ni i nana ni a ka feereli sɛbɛn ye ne ma, ne na o di i ma, ka a ka tariku fɔ ne ye, katuguni a bɛ se ka sonya, katuguni nin kamalennin tɛ jɔn ye, jɔn denkɛ fana tɛ, nka ne bɛ mɔgɔ ɲuman ni cɛɲi yecogo kɔlɔsi a la.»
9 Medankaw taara ni Ismaɛlkaw ye minnu tun ye a feere u ma, u y'a fɔ a ye ko: «Jɔn don, an y'a feere u ma.»
10 Potifar ye Ismaɛlkaw ka kuma mɛn a ka warijɛ dili la Medaniw ma, Medaniw ye warijɛ ta ka taa taama na, Ismaɛlkaw fana seginna u ka so.
11 Potifar ye Yusufu minɛ ka na n'a ye a ka so walisa a ka baara kɛ a ye, Yusufu ye nɛɛma sɔrɔ Potifar ɲɛ na, a y'a jigi da a kan, k'a kɛ a ka so kɔrɔsibaga ye, a ka fɛnw bɛɛ don a bolo.
12 Matigi tora Yusufu fɛ, a kɛra nafolotigi ye, Matigi ye dugawu kɛ Potifar ka so Yusufu kosɔn.
13 Potifar y'a bolofɛn bɛɛ to Yusufu bolo, Yusufu tun ye fɛnw don ka bɔ yen, fɛn bɛɛ tun bɛ labɛn ka kɛɲɛ ni a sago ye Potifar ka so kɔnɔ.
14 Yusufu si tun ye san tan ni segin ye, a tun ye kamalennin ye, a ɲɛw cɛ ka ɲi, a ɲɛda tun cɛ ka ɲi.
15 O waati la k'a to a makɛ ka so kɔnɔ, a tun bɛ don ka bɔ so kɔnɔ ka taa a makɛ la, a makɛ muso Zelika y'a ɲɛ kɔrɔta ka taa Yusufu la, a y'a ye ko a tun ye kamalennin cɛɲi ye, a tun ka di a ye kosɛbɛ.
16 A ka cɛɲa nege don a dusukun na, a ni jɔlen tora Yusufu la, a tun bɛ a lafili don o don, Zelika tun bɛ Yusufu laadi don o don, nka Yusufu ma a ɲɛ kɔrɔta ka a makɛ muso filɛ.
17 Zelika y'a fɔ a ye ko: «I yecogo ni i cogoya ka ɲi kosɛbɛ, tiɲɛ na, ne ye jɔnw bɛɛ filɛ, nka ne ma jɔn cɛɲi ye i n'a fɔ e. Yusufu y'a fɔ a ye ko: «Tiɲɛ na, ale min ye ne da ne ba kɔnɔ, o de ye hadamadenw bɛɛ da.»
18 A y'a fɔ a ye ko: «I ɲɛw cɛ ka ɲi kosɛbɛ, i ye Misira sigibagaw bɛɛ ɲɛnamini ni minnu ye, cɛw ni musow. A y'a fɔ a ye ko: «U cɛ ka ɲi kosɛbɛ k'a sɔrɔ an ɲɛnama don, nka ni i y'u ye kaburu kɔnɔ, siga t'a la i na i mabɔ u la.»
19 A y'a fɔ a ye ko: «I ka kumaw bɛɛ cɛ ka ɲi, u ka di kosɛbɛ. I ka sisan, n b'i deli, npogotiginin min bɛ so kɔnɔ, ka i bolow fɔ k'an ka i ka kumaw lamɛn.»
20 A y'a fɔ a ye ko: «Ne ka kumaw ka di ani u ka di kosɛbɛ ni ne bɛ ne ka Ala tanu ani a nɔɔrɔ fɔ. A y'a fɔ a ye ko: «I kunsigi cɛ ka ɲi kosɛbɛ dɛ, sanu bɔgɔlan min bɛ so kɔnɔ, i k'o ta ka i kunsigi kuru.»
21 A y'a fɔ a ye ko: «I na nin kuma fɔ fo waati jumɛn?» i ka nin kumaw fɔli dabila ne ye, ka wuli ka i janto i ka sokɔnɔkow la.
22 A y'a fɔ a ye ko: «Mɔgɔ si tɛ ne ka so kɔnɔ, foyi tɛ yen ka ɲɛsin i ka kumaw ni i sago kɔ. o bɛɛ n'a ta, a ma se ka na ni Yusufu ye a fɛ, a ma a ɲɛ da a kan, nka a y'a ɲɛw ɲɛsin duguma.
23 Zelika y'a ɲini Yusufu fɛ a dusukun na ko a ka da a fɛ, Yusufu sigilen tun bɛ so kɔnɔ ka a ka baara kɛ tuma min na, Zelika nana sigi a ɲɛ kɔrɔ, a tun bɛ a lafili don o don ni a ka kuma ye, a ka sunɔgɔ a fɛ, walima ka a filɛ tuma bɛɛ, nka Yusufu ma sɔn a lamɛn.
24 A y'a fɔ a ye ko: «Ni i ma ne ka kuma fɔ, ne na i ɲangi ni saya ɲangili ye, ka nɛgɛ juru don i la.»
25 Yusufu y'a fɔ a ye ko: «Tiɲɛ na, Ala min ye hadamaden da, o bɛ kasodenw ka juruw labɔ, ale de na ne kisi ka bɔ i ka kaso la ani ka bɔ i ka kiritigɛ la.»
26 A ma se ka se sɔrɔ a kan, k'a lasun, k'a sɔrɔ a ni jɔlen tora a kan, a nege y'a bila bana jugu dɔ la.
27 Misira musow bɛɛ nana bɔ a ye, u y'a fɔ a ye ko: «Mun na i bɛ nin cogo la?» e min dɛsɛ tɛ foyi la. tiɲɛ na, i cɛ ye kuntigiba ye min bonyalen don masakɛ ɲɛ na, yala i dusukun nege bɛ fɛn dɔ dɛsɛ i la wa?
28 Zelika y'u jaabi ko: «Aw bɛ ne ye cogo min na, o na bɔ yɔrɔ min na, o na fɔ aw ye bi.

29 A ye muruw di u ma walisa u ka sitronw bɔ ka u dun, a y'a fɔ u ye ko u ka fini sɔngɔ gɛlɛnw don Yusufu la, ka a yɛrɛ jira u ɲɛ na, Yusufu nana u ɲɛ kɔrɔ, musow bɛɛ ye Yusufu filɛ, u ma se k'u ɲɛw bɔ a la, u bɛɛ y'u bolow tigɛ ni muruw ye minnu tun bɛ u bolo, sitron minnu tun bɛ u bolo, olu bɛɛ falen joli la.
30 U ye min kɛ, u ma o dɔn nka u tora ka Yusufu cɛɲi filɛ, u ma u ɲɛw wuli ka bɔ a la.
31 Zelika ye u ka ko kɛlenw ye, a y'a fɔ u ye ko: «Aw ye nin baara min kɛ, o ye mun ye?» a filɛ ne ye situlu di aw ma aw ka dumuni kɛ ani aw bɛɛ ye aw bolow tigɛ .
32 Musow bɛɛ y'u bolow ye, u y'a ye ko u falen bɛ joli la, u joli jiginna u ka finiw kan, u y'a fɔ a ye ko: «I ka so jɔnkɛ in ye se sɔrɔ an kan, an ma se ka an ɲɛw wuli ka bɔ a la a cɛɲi kosɔn.»
33 A y'a fɔ u ye ko: «Tiɲɛ na, nin kɛra aw la waati min na aw ye a filɛ tuma min na, aw ma se ka aw yɛrɛ minɛ a la. o tuma na fɛ, ne bɛ se ka n yɛrɛ tanga cogo di k'a sɔrɔ a bɛ ne ka so tuma bɛɛ, wa ne b'a ye don o don a bɛ don ka bɔ ne ka so kɔnɔ? o tuma na fɛ, ne bɛ se ka n yɛrɛ tanga cogo di ka dɔgɔya walima hali ka halaki o kosɔn?
34 U y'a fɔ a ye ko: "O kumaw ye tiɲɛ ye, katuguni jɔn bɛ se ka nin cogo cɛɲi in ye so kɔnɔ ka a yɛrɛ tanga a ma, wa a tɛ i ka jɔn ni i ka baarakɛla ye i ka so kɔnɔ wa, mun na i tɛ min fɔ i dusukun na, k'a to i ni ka halaki nin ko in sababu fɛ?
35 A y'a fɔ u ye ko: «Ne b'a ɲini don o don k'a lasun, a tɛna sɔn ne sago ma, wa ne ye layidu ta a ye ko ɲuman bɛɛ, o bɛɛ n'a ta, ne ma se ka kɔsegin sɔrɔ a fɛ. O la, ne bɛ dɔgɔya cogo la i n'a fɔ aw b'a ye cogo min na.
36 Zelika banana kosɛbɛ Yusufu nege kosɔn, a banana kosɛbɛ Yusufu kosɔn, Zelika ka so mɔgɔw bɛɛ n'a cɛ ma foyi dɔn o ko la, ko Zelika banana Yusufu kanu kosɔn.
37 A ka so mɔgɔw bɛɛ y'a ɲininka ko: «Mun na i bananen don, i bɛ ka ban, foyi tɛ i la?» A y'a fɔ u ye ko: «Ne t'a dɔn ko min bɛ ka caya ne kan don o don.»
38 Musow ni a teriw bɛɛ tun bɛ na a ye don o don, u tun bɛ kuma a fɛ, a y'a fɔ u ye ko: «O bɛ se ka kɛ Yusufu ka kanuya dɔrɔn de la. U y'a fɔ a ye ko: «I ka a lafili k'a minɛ gundo la, n'a sɔrɔ a ka i lamɛn, ka nin saya bila i la.»
39 Zelika juguyara ka tɛmɛn a ka kanuya kan Yusufu fɛ, a tora ka ban fo fanga tun ka dɔgɔ a la ka jɔ.
40 Don dɔ la, Yusufu tun bɛ ka a makɛ ka baara kɛ so kɔnɔ, Zelika nana dogo la ka bin a kan yɔrɔnin kelen, Yusufu wulila ka a kɛlɛ, a fanga tun ka bon ni a ye, a y'a jigin duguma.
41 Zelika ka kasi a dusukun nege kosɔn, a ye a deli ni kasi ye, a ɲɛji bɔra a ɲɛda la, ka kuma a fɛ ni delilikan ni dusukasi ye.
42 I delila ka muso cɛɲi dɔ mɛn, wa i y'a dɔn i n'a fɔ ne, walima min ka fisa ni ne ye, min bɛ kuma i fɛ don o don, ka bin ka dɔgɔya i kanuya fɛ, ka nin bonya bɛɛ di i ma, hali bi i tɛna ne kan lamɛn wa?
43 Ni i makɛ siran de y'a to a kana i ɲangi, i ko masakɛ ɲɛnama don, kojugu si tɛna kɛ i ma ka bɔ i makɛ fɛ nin ko in sababu fɛ. sisan, o de kosɔn i ka delili kɛ ka ne lamɛn, ka sɔn bonya kosɔn ne ye min di i ma, ka nin saya in bila ne la, mun na ne ka kan ka sa i kosɔn? A ye kuma dabila.
44 Yusufu y'a jaabi ko: «I ka i yɛrɛ tanga ne ma, ka nin ko to ne makɛ bolo. a filɛ, ne makɛ t'a dɔn min bɛ ne fɛ so kɔnɔ, katuguni a ye a ta bɛɛ don ne bolo, ne na nin kow kɛ cogo di ne makɛ ka so kɔnɔ?
45 A ye ne bonya kosɛbɛ a ka so kɔnɔ, ka ne kɛ a ka so kɔrɔsibaga ye fana, ka ne kɔrɔta, mɔgɔ si tɛ nin so kɔnɔ min ka bon ni ne ye, ani ne makɛ ma foyi bali ne la, fo e min ye a muso ye, o tuma na fɛ, i bɛ se ka nin kumaw fɔ ne ye cogo di, ani ne bɛ se ka nin kojuguba ni jurumuba in kɛ Ala ni i cɛ ye cogo di?
46 Sisan, i ka i yɛrɛ tanga ne ma, i kana nin kuma suguw fɔ tun, katuguni ne tɛna i ka kuma lamɛn. Nka Zelika ma sɔn ka Yusufu lamɛn tuma min na a ye nin kuma fɔ a ye, nka a tun bɛ a lafili don o don a ka a lamɛn.
47 O kɔfɛ, Misira baji falenna a fan bɛɛ la, Misira sigibagaw bɛɛ bɔra, masakɛ ni kuntigiw fana taara ni dununw ni dɔnw ye, katuguni o tun ye nisɔndiyaba ye Misira, ani seliba Sihori bajiba waati la, u taara yen ka ɲagali tile bɛɛ.
48 Misirakaw bɔra ka taa ɲagali ba la tuma min na, i ko u delila ka kɛ cogo min na, Potifar ka so mɔgɔw bɛɛ taara n'u ye, nka Zelika ma sɔn ka taa n'u ye, katuguni a y'a fɔ ko: «Fɛn tɛ ne la, a tora a kelen na so kɔnɔ, mɔgɔ wɛrɛ si ma kɛ a fɛ so kɔnɔ.»
49 A wulila ka wuli ka taa a ka Alabatosoba kɔnɔ so kɔnɔ, ka masakɛ finiw don, ka kabakurun sɔngɔ gɛlɛnw don a kun na, minnu dilalen don ni warijɛ ni sanu ye, ka a ɲɛda ni a fari cɛɲi ni musow ka saniyaji suguya bɛɛ ye, ka Alabatosoba ni so tulu suma ni kazi ni wuluwulu ye aloes, o kɔfɛ, a sigilen tun bɛ Alabatosoba da la, so tɛmɛsira la, Yusufu tɛmɛna ka taa a ka baara kɛ, ka Yusufu filɛ ka bɔ foro la, ka don so kɔnɔ ka a makɛ ka baara kɛ.
50 A sera yɔrɔ min na, a tun ka kan ka tɛmɛ yɔrɔ min na, a ye Zelika ka baara bɛɛ ye, a kɔseginna.
51 Zelika y'a ye ko Yusufu kɔsegira a kɔ, a ye a wele k'a fɔ ko Yusufu bana bɛ i la mun na? na i ka baara la, ne na yɔrɔ di i ma fo i ka tɛmɛ i sigiyɔrɔ la.»
52 Yusufu seginna ka na so kɔnɔ, ka tɛmɛ o yɔrɔ la ka taa a sigiyɔrɔ la, a y'i sigi ka a makɛ ka baara kɛ i n'a fɔ a delila ka kɛ cogo min na, ka Zelika ye a fɛ ka jɔ a ɲɛfɛ ni masakɛ finiw ye, a ka finiw kasa bɔra yɔrɔ jan.
53 A y'i teliya ka Yusufu ni a ka finiw minɛ k'a fɔ a ye ko: «Masa ɲɛnama bɛ min na, n'i ma ne ka delili kɛ, i na sa bi.»
54 Yusufu siranna a ɲɛ a ka nin ko kɛli la, a wulila ka boli a ɲɛ, a y'a ka finiw ɲɛfɛla minɛ, a ka boli siranya fɛ, Zelika ye fini min minɛ, o tigɛra, Yusufu ye o fini to Zelika bolo, a bolila ka bɔ, katuguni a siranna.
55 Zelika y'a ye tuma min na ko Yusufu ka fini tigɛra, ko a y'a to a bolo ka boli, a siranna a ka ɲɛnamaya ɲɛ, walisa o kuma kana jɛnsɛn a ko la, a wulila ka namara kɛ, ka fini minnu don, a ye olu bɔ, ka a ka fini tɔw don.
56 A ye Yusufu ka fini ta k'a da a kɛrɛ fɛ, a taara a sigi a ka bana na, a sigilen tun bɛ yɔrɔ min na, sanni a ka so mɔgɔw ka bɔ ka taa ba la, a ye kamalennin dɔ wele o waati la, o tun bɛ so kɔnɔ, a y'a fɔ a ye ko a ka so mɔgɔw wele a fɛ.
57 A y'u ye tuma min na, a y'a fɔ u ye ni kanba ye ani ni kasikan ye ko: «Aw makɛ nana ni Heburukan ye ne fɛ so kɔnɔ, katuguni a nana bi ka da ne fɛ.»
58 Aw bɔra tuma min na, a nana so kɔnɔ, a y'a ye ko mɔgɔ si tɛ so kɔnɔ, a nana ne fɛ ka ne minɛ, a tun b'a fɛ ka da ne fɛ.
59 Ne y'a ka finiw minɛ k'u tigɛtigɛ ka a wele ni kanba ye, ne ye ne kan kɔrɔta tuma min na, a siranna a ka ɲɛnamaya ɲɛ ka a ka fini to ne ɲɛ kɔrɔ ka boli.

60 A ka so məgəw ma foyi fɔ, nka u dimina kosɛbɛ Yusufu kərə, u taara a makɛ fɛ k'a ka nanbara kuma fɔ a ye.
61 Potifar diminnen donna so, a muso pɛrɛnna a ma k'a fɔ a ye ko: «I ye mun kɛ ne la ka na ni a ye.» ka baaraden dɔ don ne ka so kənə, katuguni a nana ne fɛ bi ka tulon kɛ ni ne ye. A ye ne kɛ ten bi.
62 Potifar y'a muso ka kuma mɛn, a y'a fɔ ko u ka Yusufu ɲangi ni bugəli jugu ye.
63 U tora ka a bugɔ tuma min na, Yusufu pɛrɛnna ni kanba ye, a y'a ɲɛ kərəta sankolo la k'a fɔ ko: «Matigi Ala, i y'a dɔn ko ne jalakibali don nin kow bɛɛ la, mun na ne na sa bi nkalon kosən, nin cɛjugu bolokolibali ninnu bolo, i bɛ minnu dən?»
64 Potifar ka cɛdenw tun bɛ ka Yusufu bugɔ tuma min na, a tora ka pɛrɛn ka kasi, den dɔ tun bɛ yen, a si tun bɛ kalo tan ni kelen bɔ, Matigi ye den da yɛlɛ, ka o kuma fɔ Potifar ka cɛdenw ɲɛkərə, minnu tun bɛ ka Yusufu bugɔ.
65 Mun b'aw fɛ nin cɛ la, mun na aw bɛ nin kojugu kɛ a la? ne ba bɛ nkalon tigɛ ka nkalon tigɛ. jago in kɛra ten.
66 Denmisɛnnin ye ko kɛlenw bɛɛ fɔ u ye ka ɲɛ, ani Zelika ka kuma bɛɛ fɔ Yusufu ye don o don.
67 Cɛw bɛɛ ye den ka kuma mɛn , u kabakoyara kosɛbɛ den ka kumaw la , den ye kuma dabila , a mafiɲɛya .
68 Potifar maloyara kosɛbɛ a denkɛ ka kumaw kosən, a y'a fɔ a ka məgəw ye ko u kana Yusufu bugɔ tun, o cɛw ye Yusufu bugəli dabila.
69 Potifar ye Yusufu minɛ k'a fɔ ko a ka taa kiritigɛso la sarakalasebaaw ɲɛkərə, olu minnu tun ye masakɛ ka kiritigɛlaw ye, walisa ka kiri tigɛ a kan o ko la.
70 Potifar ni Yusufu taara sarakalasebaaw ɲɛ kərə, olu minnu tun ye masakɛ ka kiritigɛlaw ye, a y'a fɔ u ye ko: «Ne b'a ɲini aw fɛ, kiritigɛ min ka kan ka kɛ jən ye, katuguni a ye o kɛ ten.»
71 Sarakalasebaaw y'a fɔ Yusufu ye ko: «Mun na i ye nin ko kɛ i makɛ la?» Yusufu y'u jaabi ko: «Ne matigiw, ko kɛra ten. Potifar y'a fɔ Yusufu ye ko: «Tiɲɛ na, ne ye ne ta bɛɛ kalifa i bolo, ne ma foyi bali i la ni ne muso tɛ, i tun bɛ se ka nin kojugu kɛ cogo di?»
72 Yusufu y'a jaabi ko: «Ne matigi, Matigi ɲɛnama ni i ni ɲɛnama, ne matigi, i ye kuma min mɛn i muso fɛ, o tɛ tiɲɛ ye, katuguni ko kɛra ten.»
73 San kelen tɛmɛna ne fɛ kabini ne bɛ i ka so kənə. i ye tilenbaliya si ye ne la wa, wala fɛn min bɛ se ka i bila ka ne ka ɲɛnamaya ɲini wa?
74 Sarakalasebaaw y'a fɔ Potifar ye ko: «An ka ci bila, u ka na ni Yusufu ka fini tigɛlen ye an ɲɛ na, ka ɲəji bɔ a kənə, ni o ɲəji bɛ fini ɲɛfɛ, o tuma na, a ɲɛda tun bɛ a kɛrɛfɛ, wa a ka kan ka a minɛ, ka na a fɛ, ani i muso ye a ka kuma fɔlenw bɛɛ kɛ ni nanbara ye.
75 U nana ni Yusufu ka fini ye sarakalasebaaw ɲɛkərə minnu tun ye kiritigɛlaw ye, u y'a ye k'a ye ko ɲəji bɛ Yusufu ɲɛkərə, kiritigɛlaw bɛɛ y'a dən ko muso ye a digidigi, u ko: «Saya kiri ma kɛ nin jənkɛ in ye, katuguni a ma foyi kɛ, nka a ka kiritigɛ ye ko a ka bila kasobon kənə, o fəli kosən, o min kɛra ale de sababu fɛ.» ka bɔ i muso kama.»
76 Potifar y'u ka kuma mɛn, a y'a bila kasobon kənə, masakɛ ka kasodenw sirilen bɛ yərə min na, Yusufu tora kasobon kənə san tan ni fila.
77 O bɛɛ n'a ta, a makɛ muso ma kɔsegin a ma, a ma dabila ka kuma a fɛ don o don walisa k'a lamɛn, kalo saba laban na, Zelika tora ka taa Yusufu fɛ kasobon kənə don o don, a y'a lafili a ka a lamɛn, Zelika y'a fɔ Yusufu ye ko: «I na to nin so kənə fo waati jumɛn? Nka i ka ne kan lamɛn sisan, ne na i labɔ so in kənə.»
78 Yusufu y'a jaabi ko: «A ka fisa ne ma ka to nin so kənə ka tɛmɛn ka i ka kuma lamɛn, ka jurumu kɛ Elohim kərə. A y'a fɔ a ye ko: «Ni i ma ne sago kɛ, ne na i ɲɛw bɔ, ka juruw fara i senw kan, ka i don məgɔ minnu bolo, i tun ma minnu dən fɔlɔ.»
79 Yusufu y'a jaabi k'a fɔ a ye ko: «Dugukolo bɛɛ ka Ala bɛ se ka ne kisi i bɛ se ka min kɛ ne la, katuguni a bɛ fiyentəw ɲɛw yɛlɛ, ka sirilenw lajɔ, ka dunanw bɛɛ tanga minnu tɛ jamana dən.»
80 Zelika ma se ka Yusufu lasun a ka a lamɛn tuma min na, a y'a dabila ka taa a lafili. Yusufu tun sirilen bɛ kasobon kənə hali bi. Yusufu fa Yakuba ni a balimakɛ minnu tun bɛ Kanan jamana na, olu bɛɛ tun bɛ kasi ka kasi o donw na Yusufu kosən, katuguni Yakuba ma sən ka dusu saalo a denkɛ Yusufu kosən, Yakuba kulela ni kanba ye, ka kasi ka kasi o donw bɛɛ la.

SABABU 45NAN

1 O san na, Yusufu jiginna Misira, a balimakɛw y'a feere kɔfɛ, Yakuba denkɛ Rubɛn taara Timna, ka Kanan Avi denmuso Eliuramu ta ka kɛ a muso ye.
2 Rubɛn muso Eliuramu kənə ta ka denkɛ naani wolo a ye Hanɔki ni Palu ni Kɛtirəni ani Karmi. A balimakɛ Simeən y'a balimamuso Dina ta ka kɛ muso ye, ka denkɛ duuru wolo Memuɛl ni Yamin ni Ohadi ni Yakin ni Zokar.
3 O kɔ, a sera Kanan muso Buna fɛ, Simeən ye Buna min minɛ ka bɔ Sikɛm dugu kənə, Buna tun bɛ Dina ɲɛkərə, a y'a ladon, Simeən nana a fɛ, a ye Saul bange a ye.
4 Juda taara Adulam o waati la, a sera Adulam cɛ dɔ fɛ, a təgɔ ko Hira, Juda ye cɛ dɔ denmuso ye yen min bɔra Kanan, a təgɔ ko Aliyati, Suwa denmuso, a y'a minɛ ka na a fɛ, Aliyati ye Juda bange, Er, Onan ani Silo. denkɛ saba.
5 Levi ni Isakar taara kərən fan fɛ, ka Ebɛri denkɛ Yoktan denkɛ Jobab denmusow ta ka kɛ u muso ye. Yoktan denkɛ Jobabu ye denmuso fila sərə. Cɛkərəba təgɔ tun ye Adina ye, a dəgəkɛ təgɔ tun ye Arida ye.
6 Levi ye Adina minɛ, Isakar ye Arida minɛ, u sera Kanan jamana na, u fa ka so, Adina ye Levi bange, Gerson, Kehat ani Merari. denkɛ saba.
7 Arida ye denkɛ naani bange Isakar Tola ni Puwa ni Job ani Shomron ye. Dan taara Mowabu jamana na, ka Mowabuka Kamudan denmuso Aflalet furu, ka na n'a ye Kanan jamana na.
8 Afalalɛti tun ye denkɛ ye, den tun tɛ a la, o kɔfɛ, Ala hakili jigira Dan muso Afilati la, ka kənə ta ka denkɛ bange.
9 Gad ni Naftali taara Haran ka Nakəri denkɛ Uz denkɛ Amuramu denmusow ta ka kɛ muso ye.
10 Amuramu denmusow təgəw filɛ nin ye. Cɛkərəba təgɔ tun ye Merima ye, a dəgəkɛ təgɔ tun ye Uziti ye. Naftali ye Merima minɛ, Gad ye Uziti minɛ. A y'u lase Kanan jamana la, u fa ka so.
11 Merima ye denkɛ naani bange Naftali ye Yakizeɛl ni Guni ni Yazer ani Salɛmi. Uziti ye denkɛ wolonwula bange Gadi Zefiyən ni Kagi ni Sunini ni Ɛzbəni ni Eri ni Arodi ni Arali.

12 Aser bɔra ka taa ni Ismaɛl denkɛ Hadad denkɛ Aflali denmuso Adɔni ye, ka na n'a ye Kanan jamana na.
13 Aser muso Adɔni sara o donw na. Adɔn salen kɔ, Aser taara ba da la ka muso Hadura, Abimaɛl denmuso, Eber denkɛ, Sem denkɛ.
14 O sungurunnin tun cɛ ka ɲi, muso hakilitigi tun don, a tun ye Sem denkɛ Elam denkɛ Malkiɛl muso ye.
15 Hadura ye denmuso dɔ bange Malikiɛl ye, a y'a tɔgɔ da ko Serak, o kɔfɛ, Makiɛl sara, Hadura taara to a fa ka so.
16 Muso salen kɔ Aser, a taara Hadura ta ka kɛ muso ye Kanan jamana na, a nana n'a denmuso Serak fana ye, a si tun bɛ san saba la, npogotiginin lamɔna Yakuba ka so.
17 O sunguru tun cɛ ka ɲi, a tun bɛ taa Yakuba bɔnsɔnw ka sira senumaw la. foyi ma dɛsɛ a la, Matigi ye hakilitigiya ni faamuyali di a ma.
18 Aser muso Hadura ye kɔnɔ ta ka Yimna ni Yisiwa ni Yisiwi ani Beriya bange a ye. denkɛ naani.
19 Zabulɔn taara Madiyan, ka Moladi denmuso Merisi ta muso ye, o min tun ye Madiyan denkɛ Abida denkɛ ye, ka na n'a ye Kanan jamana na.
20 Merusa ye Sered ni Elɔn ni Yakilil bange Zabulɔn ye. denkɛ saba.
21 Yakuba ye ci bila Tere denkɛ Zoba denkɛ Aram ma, ka Aram denmuso Bɛnzamɛn Mɛkali ta a denkɛ ye, ka taa Kanan jamana la Yakuba ka so. Bɛnzamɛn si tun ye san tan sɔrɔ tuma min na a ye Siramu denmuso Mekalia ta ka kɛ muso ye.
22 Mekali ye kɔnɔ ta ka denkɛ duuru bange Bɛnzamɛn Bela ni Bɛkɛri ni Asbɛl ni Gera ni Naaman ye. Bɛnzamɛn taara o kɔfɛ ka Aribati furu, Ibrahima denkɛ Sɔmrɔn denmuso, ka fara a muso fɔlɔ kan, a si tun ye san tan ni segin ye. Aribati ye Aki ni Vosi ni Mupim ni Kupimu ni Ɔrd bange Bɛnzamɛn ye. denkɛ duuru.
23 O donw na, Juda taara Sɛm ka so ka Elam denmuso Tamar minɛ, Sem denkɛ, ka kɛ muso ye a denkɛ fɔlɔ Er ye.
24 Er taara a muso Tamar fɛ, a kɛra a muso ye, a nana a fɛ tuma min na, a y'a bɔnsɔn halaki kɛnɛma, a ka baara kɛra jugu ye Matigi ɲɛ kɔrɔ, Matigi y'a faga.
25 Juda denkɛ fɔlɔ Er salen kɔ, Juda y'a fɔ Onan ye ko i ka taa i balimakɛ muso fɛ k'a furu i n'a fɔ i somɔgɔw.
26 Onan ye Tamar ta ka kɛ muso ye, a nana a fɛ, a balimakɛ ka baara diyara Onan fana ye, a ka baara kɛra jugu ye Matigi ɲɛ kɔrɔ, a y'a fana faga.
27 Onan sara tuma min na, Juda y'a fɔ Tamar ye ko: «I to i fa ka so fo ne denkɛ Silo ka kɔrɔbaya, nka a ma diya Juda ye tugun Tamar ka a di Silo ma, katuguni a ko: «N'a sɔrɔla a fana na sa i ko a balimaw.»
28 Tamar wulila ka taa a fa ka so, Tamar tora a fa ka so waati dɔ kɔnɔ.
29 San jiginni waati la, Juda muso Aliyati sara. Juda dusu saalora a muso kosɔn, Aliyati salen kɔfɛ, Juda taara n'a terikɛ Hira ye Timna ka taa u ka sagaw tigɛ.
30 Tamar y'a mɛn ko Juda taara Timna ka sagaw tigɛ.
31 Tamar wulila k'a ka musocɛ salen ka finiw bɔ, ka fini don a la, a y'a yɛrɛ datugu pewu, ka taa sigi foroba sira kan, Timina sira kan.
32 Juda tɛmɛna k'a ye k'a minɛ, a nana a fɛ, a kɔnɔma don a la, a bange waati la, filaninw tun bɛ a kɔnɔ, a ye fɔlɔ tɔgɔ da ko Peresi, ka filanan tɔgɔ da Zara.

SABABU 46NAN

1 O waatiw la, Yusufu tun sirilen bɛ kasobon kɔnɔ Misira jamana na.
2 O wagati la, Faraon ka baarakɛlaw tun jɔlen bɛ a ɲɛfɛ, dumunikɛlaw kuntigiw ni dumunikɛlaw kuntigi minnu tun ye Misira masakɛ ta ye.
3 Dugutigi ye diwɛn ta k'a bila masakɛ ɲɛkɔrɔ ka min, buru dilabaga ye nbuuru bila masakɛ ɲɛkɔrɔ walisa a ka dumuni kɛ, masakɛ ye diwɛn min ka nbuuru dɔ dun, ale n'a ka baarakɛlaw ni a ka baarakɛlaw minnu bɛ dumuni kɛ masakɛ ka tabali la.
4 U tun bɛ dumuni kɛ ka minni kɛ tuma min na, dumunikɛla ni buru dilabaga tora yen, Faraon ka baarakɛlaw ye wulu caman sɔrɔ diwɛn na, diwɛn dilabaga nana ni min ye, ani nitiri kabakurunw sɔrɔla buru dilabaga ka buru kɔnɔ.
5 Kɔlɔsilikɛlaw kuntigi ye Yusufu bila Faraon ka sɔrɔdasi kuntigiw ka baarakɛla ye, Faraon ka kɛlɛcɛw tun bɛ kaso la san kelen kɔnɔ.
6 San laban na, u fila bɛɛ ye sugo kɛ su kelen kɔnɔ, u tun bɛ kasobon yɔrɔ la, sɔgɔma, Yusufu nana u fɛ ka u ladon i n'a fɔ a delila ka kɛ cogo min na, a y'u ye, a filɛ, u ɲɛda dusu tiɲɛna, u dusu tiɲɛna.
7 Yusufu y'u ɲininka ko: «Mun y'a to aw ɲɛda bɛ dusukasi ni dusukasi la bi? U y'a fɔ a ye ko: «An ye sugo dɔ kɛ, mɔgɔ si tɛ yen min bɛ se k'o kɔrɔ fɔ. Yusufu y'a fɔ u ye ko: «A' ye aw ka sugo lakali ne ye, Ala na hɛrɛ jaabi di aw ma i ko aw b'a fɛ cogo min na.»
8 Dutigikɛ y'a ka sugo lakali Yusufu ye k'a fɔ ko: «Ne ye rezɛnsun belebeleba dɔ ye ne ɲɛ kɔrɔ, ne ye ɛrɛzɛn bolo saba ye o rezɛnsun kan, rezɛnsun falenna joona ka se sanfɛyɔrɔba la, a kurukuruw mɔna ka kɛ rɛzɛn ye.»
9 Ne ye rɛzɛnw ta k'u digidigi jifilen dɔ kɔnɔ k'u bila Faraon bolo ka min. Yusufu y'a fɔ a ye ko: «A bolo saba minnu tun bɛ rezɛnsun kan, olu ye tile saba ye.»
10 O bɛɛ n'a ta, tile saba kɔnɔ, masakɛ bɛna a fɔ ko i ka bɔ kɛnɛma, a na i lasegin i ka baara la, i na a ka diwɛn di masakɛ ma ka min i n'a fɔ a daminɛ na, i tun ye a ka dumunikɛla ye. nka a to ne ka nɛɛma sɔrɔ i ɲɛ kɔrɔ, walisa i ka ne hakili to ne la Faraon fɛ ni a ka di i ye tuma min na, ka ɲumanya kɛ ne ye, ka ne labɔ kasobon in kɔnɔ, katuguni ne sonyalen don Kanan jamana na, ka feere jɔn ye nin yɔrɔ in na.
11 Min fɔra i ye ne makɛ muso ko la, o ye nkalon ye, katuguni u ye ne bila nin kasobon kɔnɔ fu. Dumunikɛla ye Yusufu jaabi ko: «Ni masakɛ ye ne minɛ koɲuman i ko a daminɛ na, i ko i y'a kɔrɔ fɔ ne ye cogo min na laban na, ne na i sago bɛɛ kɛ, ka i labɔ nin kasobon in kɔnɔ.»
12 Nɛgɛso dilabaga y'a ye ko Yusufu ye dɔlɔminna ka sugo kɔrɔ fɔ ka ɲɛ, a gɛrɛla a la k'a ka sugo bɛɛ lakali Yusufu ye.
13 A y'a fɔ a ye ko: «Ne sugo la, ne ye segi finman saba ye ne kun na, ne ye a filɛ, ka sogo tobilen suguya bɛɛ tun bɛ sanfɛ sigilan kɔnɔ Faraon ye, kɔnɔw bɛ ka u dun ka bɔ ne kun na.
14 Yusufu y'a fɔ a ye ko: «I ye segi saba minnu ye, olu ye tile saba ye, o bɛɛ n'a ta, tile saba kɔnɔ, Faraon na i kun bɔ ka i dulon jiri la, kɔnɔw na i sogo dun i ko i y'a ye i ka sugo la cogo min na.»
15 O donw na, masakɛmuso tun bɛna bange, o don na, a ye denkɛ bange Misira masakɛ fɛ, u y'a fɔ ko masakɛ ye a

denkɛ fɔlɔ sɔrɔ, ani Misirakaw bɛɛ ni Faraon ka sɔrɔdasi kuntigiw ni a ka baarakɛlaw bɛɛ nisɔndiyara kosɛbɛ.
16 Faraon wolo tile sabanan don na, Faraon ye seli kɛ a ka kuntigiw ni a ka baarakɛlaw ye, Zoar jamana ni Misira jamana kɛlɛbolow ye.
17 Misirakaw bɛɛ ni Faraon ka baarakɛlaw nana dumuni kɛ ka minni kɛ ni masakɛ ye a denkɛ seli la.
18 Masakɛ ka kuntigiw ni a ka baarakɛlaw bɛɛ tun bɛ ɲagali o waati la tile 8 seli la, u tun bɛ ɲɛnajɛ kɛ ni fɔlifɛn suguya bɛɛ ye, ni fɔlifɛnw ni dɔnkiliw ye masakɛ ka so tile 8 kɔnɔ.
19 Yusufu tun y'a ka sugo kɔrɔ fɔ min ye dumunikɛla min ye, o ɲinɛna Yusufu kɔ.
20 O kɔ, Yusufu tora kasobon kɔnɔ san fila fo ka se san tan ni fila ma.

SABABU 47NAN

1 Ibrahima denkɛ Isaka tun sigilen bɛ o donw na Kanan jamana na. a si tun bɛ san kɛmɛ ni biwɔɔrɔ la kosɛbɛ, a denkɛ Esawu, Yakuba balimakɛ tun bɛ Edɔmu jamana na, a ni a denkɛw tun bɛ nafolo sɔrɔ o la Seyiri bɔnsɔnw cɛma.
2 Esawu y'a mɛn ko a fa ka saya waati surunyana, ale n'a denkɛw ni a somɔgɔw sera Kanan jamana na, a fa ka so, Yakuba n'a denkɛw bɔra yɔrɔ la, u sigilen bɛ Heburuɔn, u bɛɛ taara u fa Isaka fɛ, u ye Esawu ni a denkɛw sɔrɔ fanibugu kɔnɔ.
3 Yakuba n'a denkɛw sigilen tun bɛ a fa Isaka ɲɛkɔrɔ, Yakuba tun bɛ kasi a denkɛ Yusufu kosɔn hali bi.
4 Isaka y'a fɔ Yakuba ye ko: «I ka na n'i denkɛw ye yan, ne na duba u ye. Yakuba nana ni a den tan ni kelen ye a fa Isaka ɲɛkɔrɔ.
5 Isaka y'a bolow da Yakuba denkɛw bɛɛ kan, a y'u minɛ k'u minɛ, k'u susu kelen kelen, Isaka ye dugawu kɛ u ye o don na, a y'a fɔ u ye ko: «Aw bɛnbaw ka Ala ka duba aw ye ka aw bɔnsɔnw caya i ko sankolo dolow.
6 Isaka fana ye dugawu kɛ Esawu denkɛw ye k'a fɔ ko: «Ala k'i kɛ siran ni siranfɛn ye, mɔgɔ minnu bɛna i ye, ani i juguw bɛɛ.»
7 Isaka ye Yakuba n'a denkɛw wele, u bɛɛ nana sigi Isaka ɲɛkɔrɔ, Isaka y'a fɔ Yakuba ye ko: «Matigi Dugukolo bɛɛ ka Ala y'a fɔ ne ye ko: `Ne na nin jamana di i bɔnsɔnw ma ka kɛ ciyɛn ye, ni i denw ye ne ka sariyaw ni ne ka siraw mara, ne ye kalili min kɛ i fa Ibrahima ye, ne na o dafa.
8 Sisan, ne denkɛ, i ka i denw ni i denw denw kalan Matigi ɲɛsiran na, ka taa sira ɲuman fɛ min bɛna diya Matigi i ka Ala ye, katuguni ni i ye Matigi ka siraw ni a ka sariyaw mara, Matigi na a ka layidu min tara Ibrahima fɛ, o fana labato i ye, ka ko ɲuman kɛ i ni i bɔnsɔn ye tile bɛɛ.
9 Isaka ye Yakuba ni a denw ci ka ban tuma min na, a ye jinɛ dabila ka sa, ka taa a lajɛ a ka mɔgɔw fɛ.
10 Yakuba ni Esawu binna u fa Isaka ɲɛda kan, u kasila, Isaka si tun bɛ san kɛmɛ ni biwɔɔrɔ la tuma min na a sara Kanan jamana na, Heburun, a denkɛw taara n'a ye Makipela kɔdingɛ kɔnɔ, Ibrahima tun ye min san Hɛti bɔnsɔnw fɛ ka kɛ sudon yɔrɔ ye.
11 Kanan jamana masakɛw bɛɛ taara ni Yakuba ni Esawu ye ka Isaka su don.
12 Yakuba denkɛw ni Esawu denkɛw taara u lamini sennasanbara la, ka kasi ka kasi fo ka se Kireati-Arba.
13 Yakuba ni Esawu ye u fa Isaka su don Makipela kɔdingɛ kɔnɔ, o min bɛ Kireati-arba la Heburun dugu kɔnɔ, ka a su don ni bonyaba ye, i n'a fɔ masakɛw ka sudon waati la.
14 Yakuba ni a denkɛw ni Esawu ni a denkɛw ni Kanan masakɛw bɛɛ ye dusukasiba kɛ, u y'a su don ka kasi tile caman kɔnɔ.
15 Isaka salen, a y'a ka baganw ni a bolofɛnw ni a bolofɛnw bɛɛ to a denkɛw bolo. Esawu y'a fɔ Yakuba ye ko: «An fa ye fɛn minnu to yen, an na olu tila tila fila ye, ne na sugandili kɛ, Yakuba ko: «An na o kɛ.»
16 Isaka ye fɛn minnu to Kanan jamana na, yakuba ye baganw ni nafolomafɛnw bɛɛ ta, k'u bila yɔrɔ fila la Esawu n'a denkɛw ɲɛkɔrɔ, a y'a fɔ Esawu ye ko: «Nin bɛɛ bɛ i ɲɛ kɔrɔ, i b'a fɛ ka tilancɛ min ta, i ka o ta i yɛrɛ ye.»
17 Yakuba y'a fɔ Esawu ye ko: «Ne bɛna min fɔ i ye, i ka o lamɛn, ko: Matigi sankolo ni dugukolo ka Ala y'a fɔ an bɛnbaw Ibrahima ni Isaka ye ko: «Ne na nin jamana di i bɔnsɔnw ma ka kɛ ciyɛn ye fo abada.»
18 An fa ye fɛn minnu to yen, olu bɛɛ bɛ i ɲɛ kɔrɔ, jamana bɛɛ bɛ i ɲɛ kɔrɔ. I b'a fɛ fɛn min na, i ka o sugandi u cɛma.»
19 Ni i b'a fɛ jamana bɛɛ ka a ta i n'i denw ye fo abada, ne na nin nafolo in ta, ni i b'a fɛ nafolo ka o ta i bolo, ne na nin jamana in ta ne ni ne denw ye fo abada.
20 Ismaɛl denkɛ Nebayoti ni a denw tun bɛ jamana kɔnɔ.
21 Yakuba kumana ne fɛ nin cogo la, a ye ne jaabi nin cogo la, sisan i ka laadilikan di an na.
22 Nebayoti y'a fɔ ko: «Yakuba ye min fɔ i ye, o ye mun ye?» A filɛ Kanan bɔnsɔn bɛɛ sigilen bɛ u ka jamana kɔnɔ lafiya la, Yakuba ko a na o ciyɛn ta n'a bɔnsɔn ye tile bɛɛ.
23 I ka taa i fa ka nafolo bɛɛ ta ka i balimakɛ Yakuba to jamana kɔnɔ i ko a y'a fɔ cogo min na.
24 Esawu wulila ka segin Yakuba fɛ ka Ismaɛl denkɛ Nebayoti ka laadilikanw bɛɛ kɛ. Isaka ye nafolo minnu to yen, Esawu ye olu bɛɛ ta, niw ni baganw ni baganw ni nafolo ani nafolo bɛɛ. a ma foyi di a balimakɛ Yakuba ma; Yakuba ye Kanan jamana bɛɛ minɛ, k'a ta Misira baji la fo ka taa a bila Efrate baji la, a y'o minɛ ka kɛ a bolo banbali ye, ani a denw ni a bɔnsɔn ye a kɔfɛ fo abada.
25 Yakuba ye Makipela kɔdingɛ min san Efurɔn fɛ, Yakuba ye o minɛ a balimakɛ Esawu bolo fo abada.
26 Yakuba ye o kow bɛɛ sɛbɛn sanni gafe kɔnɔ, a y'a bolonɔ bila o la, ka o bɛɛ seereya ni seere kantigi naani ye.
27 Yakuba ye kuma minnu sɛbɛn kitabu kɔnɔ, olu filɛ nin ye, k'a fɔ ko: Kanan jamana ni Hetikaw ni Hevitew ni Jebusikaw ni Amɔrikaw ni Perezikaw ni Gɛrɛgasiw ka duguw bɛɛ, siya wolonwula bɛɛ, k'a ta Misira baji la ka taa a bila Efrate baji la.
28 Heburun Kireati-Arba dugu ni kɔdingɛ min bɛ o kɔnɔ, Yakuba ye o bɛɛ san a balimakɛ Esawu fɛ, ka kɛ a ta ye ani ka kɛ a bɔnsɔn ye a kɔfɛ fo abada.
29 Yakuba ye sanni gafe ni bolonɔbila sɛbɛn, ci fɔlenw ni sariyakolow ani gafe jiralen ta, k'u bila bɔgɔdaga dɔ kɔnɔ walisa u ka to waati jan kɔnɔ, ka u don a denw bolo.
30 Esawu ye fɛn minnu to a bolo a salen kɔfɛ, a y'o bɛɛ minɛ a balimakɛ Yakuba bolo, ka sɔrɔ ka nafolo bɛɛ minɛ, hadamadenw ni baganw, ɲɔgɔmɛw ni faliw, misiw ni sagadenw, warijɛ ni sanu, kabakurunw ni kabakurunw, ani Ibrahima denkɛ Isaka ka nafolo bɛɛ. foyi ma to Esawu ma min ta a yɛrɛ ye, Isaka ye fɛn minnu to a salen kɔfɛ.

31 Esawu y'o bɛɛ ta, a ni a denw taara so Horika Seyiri jamana na, a balimakɛ Yakuba n'a denw cɛ ka jan.
32 Esawu ye nafolo sɔrɔ Seyiri bɔnsɔnw cɛma, Esawu ma kɔsegin Kanan jamana na kabini o don.
33 Kanan jamana bɛɛ kɛra ciyɛn ye Israɛldenw bolo ka kɛ ciyɛn banbali ye, Esawu ni a denw bɛɛ ye Seyiri kulu ciyɛn ta.

SABABU 48NAN

1 O donw la, Isaka salen kɔ, Matigi ye ci bila ka kɔngɔ lase dugukolo bɛɛ ma.
2 O waati la Misira masakɛ Faraon sigilen tun bɛ a ka masasigilan kan Misira jamana na, a dalen tun bɛ a ka dilan kan ka sugo kɛ, Faraon y'a ye a ka sugo la ko a jɔlen bɛ Misira ba da la.
3 A jɔlen kɔ, a ye misi sogo fatɔ wolonwula ye, minnu ka di kosɛbɛ, olu bɔra baji la.
4 Misi wolonwula wɛrɛw nana u nɔfɛ.
5 A kununna, a sunɔgɔra ko kura, a ye siko kɛ sinɛ filanan na, a y'a ye k'a ye ko ɲɔkisɛ wolonwula wulila jiribolo kelen kan, u jɔyɔrɔ ka ɲi, tulo finman wolonwula wulila ni kɔrɔn finɛ ye, ka wuli u nɔfɛ, tulo finmanw ye u falenw munumunu, Faraon kununna ka bɔ a ka sugo la.
6 Sɔgɔma, masakɛ hakili jigira a ka sugo la, a ni dusu tiɲɛna kosɛbɛ a ka sugo kosɔn, masakɛ ye teliya ka ci bila ka Misira sugokɛlaw bɛɛ wele ani hakilitigiw, u nana u jɔ Faraon ɲɛ kɔrɔ.
7 Masakɛ y'a fɔ u ye ko: «Ne ye sugo dɔw kɛ, mɔgɔ si tɛ yen min bɛ se k'u kɔrɔ fɔ. U y'a fɔ masakɛ ye ko: «I ka sugo lakali i ka jɔnw ye, an k'u lamɛn.»
8 Masakɛ y'a ka sugo lakali u ye, u bɛɛ y'a jaabi k'a fɔ masakɛ ye ni kan kelen ye ko: «Masa ka ɲɛnamaya fo abada.» I ka sugo kɔrɔ ye nin ye.»
9 I ye misi ɲuman wolonwula minnu ye, olu bɛ denmuso wolonwula jira minnu bɛna bange i ye laban donw na, ani misi wolonwula minnu nana u nɔfɛ ka u munumunu, o ye taamasyɛn ye ko denmuso minnu bɛna bange i ye, olu bɛɛ bɛna sa masakɛ ka ɲɛnamaya waati la.
10 I ye min ye sugo filanan na, ɲɔkisɛ ɲuman wolonwula falen bɛ wuli jiribolo kelen kan, o kɔrɔ ye nin ye, ko i na dugu wolonwula jɔ i yɛrɛ ye don labanw na Misira jamana bɛɛ la. i ye min ye ɲɔkisɛ wolonwula fiyɛlenw na minnu bɛ falen u nɔfɛ ka u munumunu k'a sɔrɔ i y'u ye i ɲɛ na, o ye taamasyɛn ye ko i bɛna dugu minnu jɔ, olu bɛɛ bɛna halaki laban donw na, masakɛ ka ɲɛnamaya waati la.
11 U ye nin kumaw fɔ tuma min na, masakɛ ma a tulo kɔrɔta u ka kumaw la, a ma a dusukun jɔ u la, katuguni masakɛ y'a dɔn a ka hakilitigiya la ko u ma sugo kɔrɔ fɔ ka ɲɛ. U ye kuma ban masakɛ ɲɛ kɔrɔ tuma min na, masakɛ y'u jaabi ko: «Aw ye mun fɔ ne ye?» tiɲɛ na, aw ye nkalon tigɛ ka nkalon tigɛ. o de kosɔn sisan, aw ka ne ka sugo kɔrɔ fɔ cogo bɛnnen na, walisa aw kana sa.»
12 Masakɛ ye ci bila o kɔfɛ, a ye ci bila ka hakilitigi wɛrɛw wele tugun, u nana jɔ masakɛ ɲɛ kɔrɔ, masakɛ y'a ka sugo lakali u ye, u bɛɛ y'a jaabi ka kɛɲɛ ni kɔrɔ fɔlɔ ye, masakɛ ka dimi juguyara, a dimina kosɛbɛ, masakɛ y'a fɔ u ye ko: «Tiɲɛ na, aw bɛ nkalon tigɛ ka nkalon tigɛ aw ka kuma fɔlenw na.
13 Masakɛ y'a fɔ ko kibaruya dɔ ka bɔ Misira jamana bɛɛ la, k'a fɔ ko: «Masakɛ n'a ka cɛba dɔw y'a latigɛ ko hakilitigi min bɛ sugo kɔrɔ dɔn ani k'a faamu, ni a tɛna na bi masakɛ ɲɛ, o tigi sa.»
14 Mɔgɔ min bɛna a ka sugo kɔrɔ fɔ masakɛ ye, a bɛna fɛn o fɛn ɲini masakɛ fɛ, o na di a ma o yɔrɔ la. Misira jamana hakilitigiw bɛɛ nana masakɛ ɲɛ kɔrɔ, ni subagayakɛlaw ni subagayakɛlaw bɛɛ tun bɛ Misira ni Gosɛn, Ramɛsɛ, Takipansɛ, Zoar ani Misira dankan yɔrɔw bɛɛ la, u bɛɛ jɔlen tora masakɛ ɲɛkɔrɔ.
15 Faamaw ni kuntigiw ni masakɛ ka baarakɛlaw bɛɛ bɔra Misira duguw bɛɛ la ka na ɲɔgɔn fɛ, u bɛɛ sigilen tun bɛ masakɛ ɲɛkɔrɔ, masakɛ y'a ka sugo lakali hakilitigiw ni kuntigiw ni masakɛ ɲɛkɔrɔ, olu bɛɛ kabakoyara o yelifɛn na.
16 Hakilitigi minnu tun bɛ masakɛ ɲɛ, olu bɛɛ farala ɲɔgɔn kan kosɛbɛ a ka sugo kɔrɔ fɔli la. dɔw y'u kɔrɔ fɔ masakɛ ye k'a fɔ ko: «Misi ɲuman wolonwula ye masakɛ wolonwula ye.
17 Misi jugu wolonwula ye kuntigi wolonwula ye, olu na jɔ u kama laban donw na ka u halaki. ɲɔkisɛ wolonwula ye Misira jamana kuntigiba wolonwula ye, minnu bɛna bin u juguw ka kuntigi wolonwula minnu fanga ka dɔgɔ, an makɛ masakɛ ka kɛlɛw la.
18 U dɔw y'a kɔrɔ fɔ masakɛ ye nin cogo la ko: «Misi ɲuman wolonwula ye Misira dugu barikamaw ye, ani misi jugu wolonwula ye Kanan jamana siya wolonwula ye, minnu bɛna na Misira dugu wolonwula kɛlɛ laban donw na ka u halaki.»
19 I ye min ye sugo filanan na, ɲɔkisɛ ɲuman ni sɛnɛfɛn jugu wolonwula, o ye taamasyɛn ye ko Misira mara bɛna segin i bɔnsɔn ma i ko fɔlɔ.
20 A ka masaya waati la, Misira dugu mɔgɔw na wuli Kanan dugu wolonwula minnu barika ka bon ni u ye, u na olu halaki, Misira mara na segin i bɔnsɔn ma.
21 U dɔw y'a fɔ masakɛ ye ko: «I ka sugo kɔrɔ ye nin ye. misi ɲuman wolonwula ye masamuso wolonwula ye, i na minnu ta ka kɛ muso ye laban donw na, misi jugu wolonwula b'a jira ko o musow bɛɛ bɛna sa masakɛ ka ɲɛnamaya kɔnɔ.
22 I ye ɲɔkisɛ ɲuman wolonwula minnu ye sugo filanan na, olu ye den tan ni naani ye, don labanw na, u na wuli ka kɛlɛ kɛ u ni ɲɔgɔn cɛ, u wolonwula na setigi wolonwula gosi.
23 U dɔw y'o kuma fɔ masakɛ ye k'a fɔ ko: «Misi ɲuman wolonwula b'a jira ko den wolonwula bɛna bange i ye, u na i denw den wolonwula faga don labanw na. i ye ɲɔkisɛ ɲuman wolonwula minnu ye sugo filanan na, olu ye o kuntigiw ye, kuntigi wolonwula wɛrɛ minnu fanga ka dɔgɔ, olu bɛna kɛlɛ kɛ ni minnu ye k'u halaki don labanw na, ka i denw ka ko sara, ka gɔferɛnaman segin i bɔnsɔn ma tugun.
24 Masakɛ ye Misira hakilitigiw ka kumaw bɛɛ mɛn ani u ka sugo kɔrɔw, nka u si ma diya masakɛ ye.
25 Masakɛ y'a dɔn a ka hakilitigiya la ko u ma kuma ɲuman fɔ o kumaw bɛɛ la, katuguni o bɔra Matigi yɔrɔ walisa ka Misira hakilitigiw ka kumaw tiɲɛ, walisa Yusufu ka bɔ kasobon kɔnɔ, ka kɛ mɔgɔba ye Misira.
26 Masakɛ y'a ye ko Misira hakilitigiw ni subagaw bɛɛ cɛma, mɔgɔ si ma kuma ɲuman fɔ a ye, masakɛ ka diminya donna a kɔnɔ.
27 Masakɛ y'a fɔ ko hakilitigiw ni subagaw bɛɛ ka bɔ a ɲɛ kɔrɔ, u bɛɛ bɔra masakɛ ɲɛ kɔrɔ ni maloya ni maloya ye.
28 Masakɛ y'a fɔ ko kibaru duman ka ci Misira jamana fan bɛɛ la ko subagatɔ minnu tun bɛ Misira, olu bɛɛ faga, u si kana sɔn ka ɲɛnamaya.

29 Masakɛ ka kɛlɛcɛw kuntigiw wulila ka u ka npan bɔ, u y'a daminɛ ka Misira subagaw ni hakilitigiw faga.
30 O kɔfɛ, masakɛ ka dumunikɛlaw kuntigi Merɔdi nana a biri masakɛ ɲɛ kɔrɔ ka sigi a ɲɛ kɔrɔ.
31 Dumunikɛla y'a fɔ masakɛ ye ko: «Masa ka ɲɛnamaya fo abada, a ka kuntigiya ka bonya jamana kɔnɔ.»
32 I dimina i ka baaraden kɔrɔ o donw na, san fila tɛmɛnen kɔ, ka ne bila kafoda la, ne ni buru dilannikɛlaw kuntigi ye waati dɔ kɛ.
33 Heburukan baarakɛla dɔ tun bɛ an fɛ, min tun ye garadiw kuntigi ye, a tɔgɔ ko Yusufu, katuguni a makɛ tun dimina a kɔrɔ, k'a bila kasobon kɔnɔ, a tun bɛ taa an fɛ yen.
34 Wagati dɔ tɛmɛnen kɔ, an tora kɔda la, an ye sugo kɛ su kelen kɔnɔ, ne ni buru dilannikɛlaw kuntigi. an ye sugo kɛ, mɔgɔ kelen-kelen bɛɛ ka kɛɲɛ ni a ka sugo kɔrɔ ye.
35 An nana sɔgɔma k'u lakali o jɔnkɛ ye, a ye an ka sugo kɔrɔ fɔ an kelen-kelen bɛɛ ye ka kɛɲɛ n'a ka sugo ye wa?
36 A y'a kɔrɔ fɔ an ye cogo min na, o ko kɛra ten. a ka kuma si ma bin duguma.
37 Sisan, ne makɛ ni ne masakɛ tɛ Misirakaw faga fu. a filɛ, jɔn sirilen bɛ so kɔnɔ hali bi a makɛ kɔrɔsibaga kuntigi fɛ, kasobon kɔnɔ.
38 Ni a diyara masakɛ ye, a ka a wele walisa a ka na i ɲɛkɔrɔ, a ka i ka sugo kɔrɔ fɔ i ye.
39 Masakɛ ye dɔlɔminna kuntigi ka kuma mɛn, masakɛ y'a fɔ ko Misira hakilitigiw kana faga.
40 Masakɛ y'a fɔ a ka jɔnw ye ko u ka na ni Yusufu ye a ɲɛ kɔrɔ, masakɛ y'a fɔ u ye ko: «Aw ka taa a fɛ, aw kana a lasiran, walisa a kana hakili ɲagami, a tɛna kuma ka ɲɛ.»
41 Masakɛ ka baarakɛlaw taara Yusufu fɛ joona ka bɔ kasobon kɔnɔ, masakɛ ka baarakɛlaw y'a kunsigi tigɛ, ka a ka kaso fini yɛlɛma, ka taa masakɛ ɲɛkɔrɔ.
42 Masakɛ sigilen tun bɛ a ka masasigilan kan ni masasigilan ye, a sirilen bɛ ni sanu efod ye, sanu ɲuman min tun bɛ a kan, o tun bɛ manamana, karibunkili ni rubi ni ɛmeradi ni kabakurun sɔngɔ gɛlɛnw bɛɛ tun bɛ masakɛ kunkolo kan, olu tun bɛ mɔgɔ ɲɛnafin bɔ, Yusufu kabakoyara kosɛbɛ masakɛ la.
43 Masakɛ sigilen tun bɛ masasigilan min kan, o tun datugulen bɛ ni sanu ni warijɛ ani onisi kabakurunw ye, sennasanbara biwolonwula tun b'a la.
44 U ka laadalakow tun ye Misira jamana bɛɛ la, ko mɔgɔ o mɔgɔ tun bɛ na kuma masakɛ fɛ, ni o tun ye masakɛ ye, walima ni mɔgɔ min ka bon masakɛ ɲɛ na, o tun bɛ wuli masasigilan kan fo ka se sennasan bisaba ni kelennan ma, masakɛ tun bɛ jigin sennasanbara bisaba ni wɔɔrɔnan na ka kuma a fɛ.
45 Ni a tun ye jamanaden gansan dɔ ye, a tun bɛ wuli ka taa sennasanbara sabanan na, masakɛ tun bɛ jigin sennasanbara naaninan na ka kuma a fɛ, wa u ka laadalakow tun ye, ka fara o kan, ko mɔgɔ o mɔgɔ tun bɛ kan biwolonwula bɛɛ fɔli faamu, a tun bɛ wuli sennasanbara biwolonwula la, ka wuli ka kuma fɔ fo ka se masakɛ ma.
46 Mɔgɔ o mɔgɔ ma se ka biwolonwula kalan dafa, a tun bɛ wuli sen caman kan i n'a fɔ a tun bɛ kan minnu fɔ.
47 O waatiw la, a tun bɛ kɛ Misira jamana na, mɔgɔ si kana kɛ masakɛ ye u kun na, fɔ kan biwolonwula fɔli.
48 Yusufu sera masakɛ kɔrɔ tuma min na, a y'i biri duguma masakɛ ɲɛ kɔrɔ, a yɛlɛla sennasanbara sabanan na, masakɛ y'i sigi sennasanbara naaninan kan ka kuma Yusufu fɛ.
49 Masakɛ y'a fɔ Yusufu ye ko: «Ne ye sugo dɔ kɛ, kɔrɔfɔla si tɛ yen min bɛ se k'a kɔrɔ fɔ ka ɲɛ, ne ye ci bila bi ko Misira sugokɛlaw bɛɛ n'a hakilitigiw ka na ne ɲɛkɔrɔ, ka ne ka sugo lakali u ye, mɔgɔ si ma u kɔrɔ fɔ ne ye ka ɲɛ.
50 O kɔfɛ, ne y'a mɛn bi ko i ye hakilitigi ye, i bɛ se ka sugo o sugo mɛn, i bɛ se k'o kɔrɔ fɔ ka ɲɛ.»
51 Yusufu ye Faraon jaabi ko: «Faraon ka a ka sugo lakali. tijɛ na, kɔrɔfɔw ye Ala ta ye; Faraon y'a ka sugo lakali Yusufu ye, misiw ka sugo, ani ɲɔkisɛw ka sugo, masakɛ ye kuma dabila.
52 O tuma la, Yusufu tun ye Elohim ni don masakɛ ɲɛ kɔrɔ, ko minnu tun bɛna kɛ masakɛ la kabini o don, a tun bɛ o bɛɛ dɔn, ka masakɛ ka sugo kɔrɔ bɛnnen dɔn, ka kuma masakɛ ɲɛkɔrɔ.
53 Yusufu ye nɛɛma sɔrɔ masakɛ ɲɛ na, masakɛ y'a tulo ni a dusukun kɔrɔta, ka Yusufu ka kuma bɛɛ mɛn. Yusufu y'a fɔ masakɛ ye ko: «I kana miiri ko u ye sugo fila ye, katuguni sugo kelen dɔrɔn de don, Ala ye min sugandi ka kɛ jamana bɛɛ kɔnɔ, a ye min jira masakɛ la a ka sugo la, o ye i ka sugo kɔrɔ ɲuman ye.
54 Misi ɲuman wolonwula ni ɲɔmuso ye san wolonwula ye, misi jugu wolonwula ni ɲɔkisɛ wolonwula fana ye san wolonwula ye. o ye sugo kelen ye.
55 A filɛ san wolonwula nataw la, fɛn caman na kɛ jamana fan bɛɛ la, o kɔfɛ, san wolonwula kɔngɔ bɛna tugu u kɔ, kɔngɔ juguba don. Nafolo bɛɛ na ɲinɛ jamana kɔnɔ, kɔngɔ na jamana sigibagaw halaki.
56 Masakɛ ye sugo kelen kɛ, o de kosɔn, o sugo seginna Faraon ma, katuguni o ko sabatilen don Ala fɛ, Ala na o kɛ sɔɔni.
57 Sisan ne na ladili di i ma ka i ni ni jamana sigibagaw ni kisi kɔngɔ jugu ma, walisa i ka cɛ hakilitigi ni hakilitigiba ɲini i ka masaya bɛɛ kɔnɔ, min bɛ kuntigiya kow bɛɛ dɔn, k'a sigi Misira jamana kunna.
58 I ye cɛ min bila Misira mara la, o ka kuntigiw sigi a kɔrɔ, walisa u ka san ɲuman nataw dumuniw bɛɛ lajɛ, ka ɲɔ mara k'a bila i ka maganw kɔnɔ.
59 U ka o dumuni mara kɔngɔ san wolonwula kɔnɔ, walisa o ka sɔrɔ e ni i ka mɔgɔw ni i ka jamana bɛɛ ye, kɔngɔ kana i ni i ka jamana tijɛ.
60 A ka fɔ jamana sigibagaw bɛɛ ye fana, u kelen-kelen bɛɛ ka u ka foro sɛnɛfɛnw, dumuni suguya bɛɛ lajɛ, san wolonwula ɲuman kɔnɔ, k'u bila u ka maganw kɔnɔ, walisa u ka sɔrɔ kɔngɔ donw na, ka balo a kan.
61 Nin ye i ka sugo kɔrɔ ɲuman ye, wa nin ye laadilikan ye min dira ka i ni ni i ka jamanadenw bɛɛ ni kisi.
62 Masakɛ y'a jaabi k'a fɔ Yusufu ye ko: «Jɔn b'a fɔ ani jɔn b'a dɔn ko i ka kumaw ye tijɛ ye?» A y'a fɔ masakɛ ye ko: «Nin na kɛ taamasyɛn ye i bolo ne ka kumaw bɛɛ la, ko u ye tijɛ ye, ko ne ka laadilikan ka ɲi i ma.»
63 A filɛ i muso sigilen bɛ bi jiginni sigilan kan, a na denkɛ bange i ye, i na ɲagali a fɛ. ni i den bɔra a ba kɔnɔ, i denkɛ fɔlɔ min wolola nin san fila in tɛmɛnen kɔ, o bɛna sa, i na dusu saalo den na min bɛna bange i ye bi.
64 Yusufu ye nin kumaw fɔ masakɛ ye ka ban, a y'i biri masakɛ ɲɛ kɔrɔ, a bɔra, Yusufu bɔra masakɛ ɲɛ kɔrɔ tuma min na, Yusufu ye taamashyɛn minnu fɔ masakɛ ye, olu kɛra o don na.
65 Masamuso ye denkɛ bange o don na, masakɛ ye kibaru duman mɛn a denkɛ ko la, a nisɔndiyara, kunnafonidila

bɔra masakɛ ɲɛ kɔrɔ tuma min na, masakɛ ka baarakɛlaw ye masakɛ denkɛ fɔlɔ binna duguma.
66 kasikanba ni mankanba kɛra masakɛ ka so kɔnɔ, masakɛ y'o mɛn k'a fɔ ko: «Ne ye mankan ni kasikan min mɛn so kɔnɔ, o ye mun ye?» u y'a fɔ masakɛ ye ko a denkɛ fɔlɔ sara; o tuma na fɛ, masakɛ y'a dɔn ko Yusufu ka kuma minnu fɔra, olu bɛɛ ye tiɲɛ ye, wa masakɛ dusu saalolen don a denkɛ kosɔn den min wolola a ye o don na i ko Yusufu y'a fɔ cogo min na.

SABABU 49NAN

1 O kɔ, masakɛ ye ci bila ka taa a ka sɔrɔdasi kuntigiw ni a ka baarakɛlaw bɛɛ lajɛ, ani masakɛ ka kuntigiw ni faamaw bɛɛ, u bɛɛ taara masakɛ ɲɛkɔrɔ.
2 Masakɛ y'a fɔ u ye ko: «A filɛ nin Heburu cɛ in ka kumaw bɛɛ ye k'u mɛn, a ye taamashyɛn minnu fɔ, olu bɛɛ bɛna kɛ, nka a ka kuma si ma bin duguma.»
3 Aw b'a dɔn ko a ye o sugo kɔrɔ fɔ ka ɲɛ, wa a na kɛ tiɲɛ na, sisan aw ka ladili kɛ ka a dɔn aw bɛna min kɛ ani jamana bɛna kisi kɔngɔ ma cogo min na.
4 A ɲini sisan k'a lajɛ ni o ɲɔgɔnna bɛ se ka sɔrɔ, hakilitigiya ni dɔnniya bɛ min dusukun na, ne na a sigi jamana kunna.
5 Heburu cɛ ye min laadi o ko la, walisa ka jamana kisi kɔngɔ ma, aw y'o mɛn, ne b'a dɔn ko jamana tɛna kisi kɔngɔ ma, fɔ ni Heburu cɛ ka laadilikan ye, o min ye ne laadi.
6 U bɛɛ ye masakɛ jaabi k'a fɔ ko: «Heburukan ye laadilikan min di o ko la, o ka ɲi. sisan o de kosɔn, an matigi ni masakɛ, a filɛ, jamana bɛɛ bɛ i bolo, i ka ko ɲuman kɛ i ɲɛ na.
7 I bɛ mɔgɔ min sugandi, i b'a dɔn i ka hakilitigiya fɛ ko a ye hakilitigi ye, ko a bɛ se ka jamana kisi ni a ka hakilitigiya ye, masakɛ na o de sigi a ka fanga kɔrɔ jamana kunna.
8 Masakɛ y'a fɔ sɔrɔdasi ɲɛmɔgɔw bɛɛ ye ko: «Ne y'a miiri ko kabini Ala y'a ka kuma fɔlenw bɛɛ ladɔnniya Heburu cɛ la, mɔgɔ hakilitigi ni hakilitigi si tɛ jamana bɛɛ kɔnɔ i n'a fɔ ale. ni a ka di i ɲɛ na ne na a bila jamana kun na, katuguni a na jamana kisi n'a ka hakilitigiya ye.
9 Kuntigiw bɛɛ ye masakɛ jaabi k'a fɔ ko: «Nka tiɲɛ na, a sɛbɛnnen bɛ Misira sariyaw kɔnɔ, ko mɔgɔ si tɛna kɛ masakɛ ye Misira jamana kan, ka kɛ masakɛ filanan ye, fo mɔgɔ denw ka kanw bɛɛ dɔnbaga.»
10 An matigi, an ka masakɛ, a filɛ nin Heburukan cɛ bɛ se ka Heburukan dɔrɔn de fɔ, o tuma na, a bɛ se ka kɛ an kuntigi filanan kuntigi ye cogo di, cɛ min yɛrɛ tɛ an ka kan dɔn?
11 Sisan, an b'i deli i ka ci bila ka a wele ka na i ɲɛkɔrɔ ka a kɔrɔbɔ fɛn bɛɛ la ka a kɛ i yɛrɛ ye cogo min na.
12 Masakɛ ko: «A bɛ kɛ sini, i ye kuma min fɔ, o ka ɲi. O don na, sɔrɔdasi kuntigiw bɛɛ nana masakɛ ɲɛkɔrɔ.
13 O su in na, Matigi y'a ka cidenyabaara mɛlɛkɛ dɔ ci ka taa Misira jamana na Yusufu fɛ, Matigi ka mɛlɛkɛ jɔlen tora Yusufu kun na, ka Yusufu dalen ye su fɛ a makɛ ka so kɔnɔ kasobon kɔnɔ, katuguni a makɛ tun y'a bila kokura kasobon kɔnɔ a muso kosɔn.
14 Mɛlɛkɛ y'a kunun ka bɔ sunɔgɔ la, Yusufu wulila ka jɔ a senw kan, ka Matigi ka mɛlɛkɛ jɔlen ye a kɛrɛfɛ. Matigi ka mɛlɛkɛ kumana ni Yusufu ye, a ye mɔgɔw ka kanw bɛɛ kalan o su la, ka a tɔgɔ da ko Jehosefu.
15 Matigi ka mɛlɛkɛ bɔra a la, Yusufu seginna ka da a ka dilan kan, Yusufu kabakoyara o yelifɛn na.
16 Sɔgɔma, masakɛ ye ci bila ka a ka sɔrɔdasi kuntigiw ni a ka baarakɛlaw bɛɛ wele, u bɛɛ nana sigi masakɛ ɲɛkɔrɔ, masakɛ y'a fɔ ko u ka na ni Yusufu ye, masakɛ ka baarakɛlaw taara ni Yusufu ye Faraon ɲɛ kɔrɔ.
17 Masakɛ bɔra ka wuli ka wuli masasigilan sen kan, Yusufu ye kuma fɔ masakɛ fɛ kan bɛɛ la, Yusufu taara a fɛ ka kuma masakɛ fɛ fo a sera masakɛ ɲɛkɔrɔ sennasanbara biwolonwulanan na, a y'i sigi masakɛ ɲɛkɔrɔ.
18 Masakɛ nisɔndiyara kosɛbɛ Yusufu kosɔn, masakɛ ka kuntigiw bɛɛ nisɔndiyara kosɛbɛ masakɛ fɛ tuma min na u ye Yusufu ka kumaw bɛɛ mɛn.
19 A diyara masakɛ ni kuntigiw ɲɛ na, ka Yusufu sigi masakɛ filanan ye Misira jamana bɛɛ kunna.
20 Sisan, i ye laadilikan di ne ma ko ne ka hakilitigi dɔ sigi Misira jamana kun na, walisa ka jamana kisi kɔngɔ ma ni a ka hakilitigiya ye. sisan o de kosɔn, ikomi Ala ye nin bɛɛ ladɔnniya i la, ani i ye kuma minnu fɔ, i bɔɲɔgɔnko hakilitigi ni hakilitigi si tɛ jamana fan bɛɛ la.
21 I tɔgɔ tɛna wele ko Yusufu tun, nka Zafnati Paaneya na kɛ i tɔgɔ ye. i na kɛ filanan ye ne kɔfɛ, ka kɛɲɛ ni i ka kuma ye, ne ka kuntigiya kow bɛɛ na kɛ, ani ne ka mɔgɔw na bɔ ka don i ka kuma la.
22 Ne ka baarakɛlaw ni kuntigiw ka sara min bɛ di u ma kalo o kalo, olu na ka bɔ i bolo fana, jamana mɔgɔw bɛɛ na u biri i kɔrɔ. ne ka masasigilan dɔrɔn de la, ne na bonya ka tɛmɛ e kan.»
23 Masakɛ y'a ka bololanɛgɛ bɔ a bolo k'a don Yusufu bolo, masakɛ ye masakɛ fini don Yusufu la, ka sanu masafugulan don a kun na, ka sanu cakɛda don a kɔ la.
24 Masakɛ y'a fɔ a ka baarakɛlaw ye, u y'a bila masakɛ ka wotoro filanan na, o min tun bɛ taa masakɛ ka wotoro kɛrɛfɛ, ka a bila soba barikamaba dɔ kan ka bɔ masakɛ ka sow la, ka taa ni a ye Misira nbɛdaw la.
25 Masakɛ y'a fɔ ko minnu bɛ fɔlikan ni fɔlifɛn wɛrɛw fɔ, olu bɛɛ ka taa ni Yusufu ye. timbre ba kelen, mekoloti ba kelen, ani nebalim ba kelen taara a nɔfɛ.
26 Cɛ ba duuru, npanw bɛ manamana u bolow la, u taara taama ka tulon kɛ Yusufu ɲɛkɔrɔ, ani masakɛ cɛba ba mugan minnu sirilen don ni fari cɛsirilanw ye minnu datugulen don ni sanu ye, olu taamana Yusufu kinin fɛ, ani mɔgɔ ba mugan a kinin fɛ, musow ni musomanninw bɛɛ taara so sanfɛ walima ka jɔ nbɛdaw la ka tulon kɛ a nisɔndiyara Yusufu la, ka Yusufu yecogo ni a cɛɲi filɛ.
27 Masakɛ ka jama taara a ɲɛfɛ ani a kɔfɛ, ka sira tulu suma ni wusulan ni kasiya ni kasa duman suguya bɛɛ ye, ka mire ni alow jɛnsɛn sira kan, cɛ mugan ye nin kuma fɔ a ɲɛ kɔrɔ jamana fan bɛɛ la ni kanba ye.
28 Masakɛ ye nin cɛ min sugandi ka kɛ a filanan ye, yala aw bɛ o ye wa? gofɛrɛnaman ka kow bɛɛ bɛ labɛn a fɛ , wa min bɛ a ka cikanw tiɲɛ , walima min ma i biri a ɲɛ kɔrɔ duguma , o bɛ sa , bawo a murutira masakɛ n' a filanan ma .
29 Laselikɛlaw ye waajuli dabila tuma min na, Misirakaw bɛɛ y'u biri duguma Yusufu ɲɛ kɔrɔ k'a fɔ ko: «Masakɛ ka ɲɛnamaya, a filanan fana ka ɲɛnamaya. Misira sigibagaw bɛɛ y'u biri sira kan, kibaru dumanw gɛrɛla u la tuma min na, u y'u biri, u ɲagalila ni fɔlifɛn suguya bɛɛ ye, mekoli ni nebal Yusufu ɲɛkɔrɔ.

30 Yusufu min tun bɛ a ka so kan, a y'a ɲɛ kɔrɔta sankolo la ka pɛrɛn k'a fɔ ko: «A bɛ faantan kɔrɔta ka bɔ buguri la. E, Kɛlɛbolow Matigi, mɔgɔ min dalen bɛ i la, o tigi ka di.
31 Yusufu taara Misira jamana fan bɛɛ la ni Faraon ka baarakɛlaw ni a ka kuntigiw ye, ka Misira jamana bɛɛ ni masakɛ ka nafolo bɛɛ jira a la.
32 Yusufu seginna ka na o don na Faraon ɲɛ kɔrɔ, masakɛ ye foro ni rezɛn nakɔw di Yusufu ma Misira jamana na, masakɛ ye warijɛ talan ba saba ni sanu talanta ba kelen di Yusufu ma, ani kabakurun onisi ni bdeliyɔmu ani nilifɛn caman.
33 O dugusagwɛ, masakɛ y'a fɔ Misirakaw bɛɛ ye ko u ka na ni sarakaw ni nilifɛnw ye Yusufu fɛ, ka masakɛ ka ci fɔlen tiɲɛ, o ka sa. U ye yɔrɔ jan dɔ sigi dugu nbɛda la, ka finiw labɔ yen, mɔgɔ o mɔgɔ nana ni fɛn dɔ ye Yusufu fɛ, o b'o don sanfɛyɔrɔ la.
34 Misirakaw bɛɛ ye fɛn dɔ fili sanfɛyɔrɔ la, cɛ kelen ye sanu tulolanɛgɛ, tɔ kelen bololanɛgɛ ni tulolanɛgɛw, ani sanu ni warijɛ minɛn suguya wɛrɛw, ani oniksi kabakurunw ni bdeliyɔmu. bɛɛ kelen-kelen ye fɛn dɔ di a bolofɛnw na.
35 Yusufu ye o fɛnw bɛɛ ta k'u bila a ka nafolo marayɔrɔw la, masakɛ ka kuntigiw ni faamaw bɛɛ ye Yusufu kɔrɔta, ka nilifɛn caman di a ma, k'a masɔrɔ masakɛ y'a sugandi ka kɛ a filanan ye.
36 Masakɛ ye ci bila Ɔni ka sarakalasebaa Ahiram denkɛ Potifera ma, ka a denmuso fitinin Osnati ta k'a di Yusufu ma a ka kɛ muso ye.
37 Npogotigi cɛ ka ɲi kosɛbɛ, npogotiginin, cɛ tun ma min dɔn, Yusufu y'a ta ka kɛ muso ye. Masakɛ y'a fɔ Yusufu ye ko: «Ne ye Faraon ye, i kɔ, mɔgɔ si tɛna a ja gɛlɛya k'a bolo ni a sen kɔrɔta ka ne ka mɔgɔw labɛn Misira jamana bɛɛ la.»
38 Yusufu ye san bisaba sɔrɔ tuma min na a jɔlen tora Faraon ɲɛ kɔrɔ, Yusufu bɔra masakɛ ɲɛ kɔrɔ ka kɛ masakɛ filanan ye Misira.
39 Masakɛ ye baaraden kɛmɛ di Yusufu ma walisa u ka taa a fɛ a ka so, Yusufu fana ye baaraden caman ci ka taa u san, u tora Yusufu ka so.
40 O kɔ, Yusufu ye so cɛɲiba dɔ jɔ a yɛrɛ ye i n'a fɔ masakɛw ka so, masakɛ ka so kɔnɔna ɲɛfɛ, ka Alabatosoba belebeleba dɔ jɔ o so kɔnɔ, a ɲɛda cɛ ka ɲi kosɛbɛ, a sigiyɔrɔ bɛnnen don. san saba Yusufu kɛra a ka so jɔli la.
41 Yusufu ye masasigilan cɛɲi kosɛbɛ, sanu ni warijɛ caman bɛ min kɔnɔ, a y'o datugu ni oniksi kabakurunw ni bdeliyɔmu ye, ka o kɛ Misira jamana bɛɛ bɔɲɔgɔnko ye, ani Misira baji bɔlen min bɛ Misira jamana bɛɛ ji bɔ. Yusufu sigilen tun bɛ a ka masasigilan kan a ka so kɔnɔ ani Matigi ye dɔ fara Yusufu ka hakilitigiya kan.
42 Misirakaw bɛɛ ni Faraon ka baarakɛlaw ni a ka kuntigiw ye Yusufu kanu kosɛbɛ, katuguni o ko bɔra Matigi fɛ Yusufu fɛ.
43 Kɛlɛbolo dɔ tun bɛ Yusufu fɛ, u tun bɛ taa kɛlɛbolow ni kɛlɛbolow la fo ka se cɛ waa binaani ni kɛmɛ wɔɔrɔ ma, minnu tun bɛ se ka marifaw ta ka masakɛ ni Yusufu dɛmɛ ka juguw kɛlɛ, ka fara masakɛ ka kɛlɛbolow ni a ka baarakɛlaw ni Misira sigibagaw kan.
44 Yusufu ye kalaw ni nɛgɛberew ni finiw ni finiw ni kabakurunw di a ka kɛlɛcɛw ni a ka kɛlɛbolo bɛɛ ma.

SABABU 50NAN

1 O waati la, Tarsis bɔnsɔnw nana Ismaɛl denkɛw kɛlɛ, ka kɛlɛ kɛ u fɛ, Tarsis bɔnsɔnw ye Ismaɛldenw cɛ ka mɛn.
2 Ismaɛl bɔnsɔn tun ka dɔgɔ o donw na, u ma se ka se sɔrɔ Tarsis bɔnsɔnw kan, u tɔɔrɔla kosɛbɛ.
3 Ismaɛl cɛkɔrɔbaw ye seereya ci Misira masakɛ ma k'a fɔ ko: «I ka sɔrɔdasi kuntigiw ni i ka kɛlɛbolow ci i ka jɔnw ma, u ka an dɛmɛ ka Tarsis bɔnsɔnw kɛlɛ, katuguni an bɛ ka ban kabini tuma jan.»
4 Faraon ye Yusufu ci ka bɔ masakɛ ka so cɛbaaw ni kɛlɛcɛw cɛma.
5 U taara Hawila jamana na Ismaɛl bɔnsɔn fɛ, ka u dɛmɛ Tarsis bɔnsɔnw ma, Ismaɛl bɔnsɔnw ye kɛlɛ kɛ ni Tarsis bɔnsɔnw ye, Yusufu ye Tarsiskaw kɛlɛ ka u ka jamana bɛɛ minɛ, Ismaɛl bɔnsɔnw sigilen bɛ yen fo ka na se bi ma.
6 Tarsis jamana minɛna tuma min na, Tarsiskaw bɛɛ bolila ka taa u balimaw Yavan bɔnsɔn dancɛ la, Yusufu n'a ka kɛlɛcɛw bɛɛ n'a ka kɛlɛbolow seginna Misira, u si ma tunun.
7 San jiginni waati la, Yusufu ka masaya san filanan na, Misira mara la, Matigi ye fɛn caman di jamana fan bɛɛ la san wolonwula kɔnɔ i ko Yusufu y'a fɔ cogo min na, katuguni Matigi ye dugawu kɛ dugukolo sɛnɛfɛnw bɛɛ la o donw na san wolonwula kɔnɔ, u ye dumuni kɛ ka wasa kosɛbɛ.
8 O waati la, Yusufu kuntigiw tun bɛ a kɔrɔ, u tun bɛ san ɲumanw dumuniw bɛɛ lajɛ, ka ɲɔ lajɛ san o san, ka o bila Yusufu ka nafolo marayɔrɔw la.
9 Ni u ye dumuni lajɛ tuma o tuma, Yusufu y'a fɔ u ye ko u ka na ni ɲɔ ye tulo la, ka na ni foro dugukolo dɔw ye fana, walisa a kana tiɲɛ.
10 Yusufu tun bɛ o kɛ ka kɛɲɛ ni nin ye san o san, a tun bɛ ɲɔw dalajɛ i n'a fɔ kɔgɔji cɛncɛn ka caya, katuguni a ka nafolomafɛnw tun ka bon kosɛbɛ, u tun tɛ se ka jate u caya kosɔn.
11 Misirakaw bɛɛ ye dumunifɛn sugu bɛɛ lajɛ u ka maganw kɔnɔ ka caya san wolonwula ɲuman kɔnɔ, nka u ma o kɛ i ko Yusufu y'a kɛ cogo min na.
12 Yusufu ni Misirakaw ye dumuni minnu bɛɛ lajɛ san wolonwula kɔnɔna na, olu bɛɛ tun bɛ mara kɔngɔ san wolonwula kɔnɔ, jamana bɛɛ dɛmɛni kama.
13 Misirakaw kelen-kelen bɛɛ y'u ka magasa ni u dogoyɔrɔ fa ni ɲɔ ye, kɔngɔ waati la.
14 Yusufu ye dumuni minnu lajɛ, a ye olu bɛɛ bila Misira duguw bɛɛ kɔnɔ, ka maganw bɛɛ datugu ka kɔlɔsilikɛlaw bila u kun na.
15 Yusufu muso Osnati, Potifera denmuso ye denkɛ fila wolo a ye, Manase ni Efrayimu, Yusufu si tun bɛ san bisaba ni naani sɔrɔ tuma min na.
16 Cɛdenw kɔrɔla, u taara a ka siraw fɛ ani a ka cikanw fɛ, u ma bɔ u fa tun bɛ u kalan sira min fɛ, u kinin fɛ walima numan fɛ.
17 Matigi tora cɛninw fɛ, u kɔrɔla ka faamuyali ni seko sɔrɔ hakilitigiya bɛɛ la ani kuntigiya ko bɛɛ la, masakɛ ka sɔrɔdasi ɲɛmɔgɔw bɛɛ n'a ka cɛba minnu tun bɛ Misira sigibagaw la, olu ye cɛdenw kɔrɔta, u lamɔna masakɛ denw cɛma.
18 Nafolo san wolonwula min kɛra jamana fan bɛɛ la, o banna, san wolonwula kɔngɔ nana u kɔfɛ i ko Yusufu y'a fɔ cogo min na, kɔngɔ donna jamana fan bɛɛ la.
19 Misirakaw bɛɛ y'a ye ko kɔngɔ daminɛna Misira jamana na, Misirakaw bɛɛ y'u ka ɲɔ marayɔrɔ da wuli kɔngɔ kosɔn.

20 U ye dumunifɛnw bɛɛ sɔrɔ u ka maganw kɔnɔ, u falen bɛ fɛŋɛnamaw la, kɔngɔba donna jamana fan bɛɛ la, Misira sigibagaw bɛɛ nana kule Faraon ɲɛ kɔrɔ, katuguni kɔngɔ tun ka gɛlɛn u ma.
21 U y'a fɔ Faraon ye ko: «I ka dumuni di i ka jɔnw ma, an ni an denmisɛnninw na sa kɔngɔ fɛ mun na i ɲɛ kɔrɔ?»
22 Faraon y'u jaabi ko: «Mun na aw bɛ pɛrɛn ne fɛ?» Yusufu ma ci fɔ ko ɲɔ ka mara san wolonwula kɔnɔna na, kɔngɔ sanw kama wa? Mun na aw ma a kan lamɛn?
23 Misirakaw ye masakɛ jaabi ko: «An matigi, i ni ɲɛnama don, i ka baarakɛlaw ye Yusufu ka ci fɔlenw bɛɛ kɛ, katuguni i ka baarakɛlaw fana ye u ka foro sɛnɛfɛnw bɛɛ lajɛ san wolonwula kɔnɔ, ka u bila maganw kɔnɔ fo ka na se bi ma.»
24 Kɔngɔ ye se sɔrɔ i ka jɔnw kan tuma min na, an ye an ka maganw da wuli, an ka sɛnɛfɛnw bɛɛ falen don fɛŋɛnamaw la, u ma se dumuni ma.
25 Masakɛ ye fɛn bɛɛ mɛn min kɛra Misirakaw la, masakɛ siranna kosɛbɛ kɔngɔ kosɔn, a siranna kosɛbɛ. Masakɛ ye Misirakaw jaabi ko: «Kabini nin bɛɛ kɛra aw la, aw ka taa Yusufu fɛ, a mana fɛn o fɛn fɔ aw ye, aw kana o kɛ, aw kana a ka ci fɔlenw tiɲɛ.»
26 Misirakaw bɛɛ bɔra ka taa Yusufu fɛ k'a fɔ a ye ko: «Dumuni di an ma, mun na an na sa i ɲɛ kɔrɔ kɔngɔ fɛ?» sabu an ye an ka sɛnɛfɛnw lajɛ san wolonwula kɔnɔ i n'a fɔ i y'a fɔ cogo min na, an y'u bila marayɔrɔ la, o kɛra an kan ten.
27 Yusufu ye Misirakaw ka kumaw bɛɛ mɛn ani min kɛra u la, Yusufu y'a ka sɛnɛfɛnw marayɔrɔw bɛɛ da wuli ka u feere Misirakaw ma.
28 Kɔngɔ donna jamana fan bɛɛ la, kɔngɔ kɛra jamana bɛɛ la, nka sɛnɛfɛnw tun bɛ feere Misira jamana na.
29 Misirakaw bɛɛ nana Yusufu fɛ ka ɲɔ san, kɔngɔ ye u minɛ, u ka ɲɔ bɛɛ tiɲɛna, Yusufu tun bɛ o feere Misira mɔgɔw bɛɛ ma don o don.
30 Kanan jamana sigibagaw ni Filisitikaw ni Jurdɛn baji kɔfɛmɔgɔw bɛɛ, kɔrɔnfɛmɔgɔw ni jamanaw ka dugubaw bɛɛ y'a mɛn ko ɲɔ bɛ Misira, u bɛɛ nana Misira ka ɲɔ san, katuguni kɔngɔ ye u minɛ.
31 Yusufu ye ɲɔ marayɔrɔw da wuli ka kuntigiw bila u kun na, u tun bɛ jɔ don o don ka feere mɔgɔ nataw bɛɛ ma.
32 Yusufu y'a dɔn ko a balimaw fana tun bɛna na Misira ka ɲɔ san, katuguni kɔngɔ tun bɛ dugukolo yɔrɔ bɛɛ la. Yusufu y'a fɔ a ka mɔgɔw bɛɛ ye ko u ka o fɔ Misira jamana fan bɛɛ la.
33 A ka di masakɛ ye, a filanan n'u ka cɛba dɔw la, ko mɔgɔ o mɔgɔ b'a fɛ ka ɲɔ san Misira, o tigi kana a ka jɔnw bila ka taa Misira ka taa sanni kɛ, fo a denkɛw, ani Misirakaw walima Kanankaw fana, ni u bɔra maganw dɔ la kelen na ka bɔ ɲɔ sanni na Misira, ka taa a feere jamana fan bɛɛ la, o tigi na sa, katuguni mɔgɔ si tɛna a san ni a ka somɔgɔw dɛmɛni tɛ.
34 Mɔgɔ o mɔgɔ bɛ bagan fila walima saba ɲɛminɛ, o tigi na sa, katuguni mɔgɔ na a yɛrɛ ka bagan dɔrɔn de ɲɛminɛ.
35 Yusufu ye kɔlɔsilikɛlaw bila Misira daaw la k'a fɔ u ye ko: «Mɔgɔ o mɔgɔ bɛ na ɲɔ san, o kana a to a ka don fo a tɔgɔ ni a fa tɔgɔ ni a fa tɔgɔ ka sɛbɛn, ani fɛn o fɛn sɛbɛnnen bɛ tile fɛ, aw k'u tɔgɔ ci ne ma wula fɛ, walisa ne k'u tɔgɔ dɔn.»
36 Yusufu ye kuntigiw bila Misira jamana fan bɛɛ la, a y'a fɔ u ye ko u ka o kow bɛɛ kɛ.
37 Yusufu ye nin kow bɛɛ kɛ ka nin sariyaw sigi walisa a ka a dɔn a balimaw na na Misira ka ɲɔ san tuma min na. Yusufu ka mɔgɔw tun bɛ o fɔ don o don Misira jamana na ka kɛɲɛ ni Yusufu ye o kumaw ni sariya minnu fɔ.
38 Yusufu ye sariyaw ni sariyakolo minnu sigi Misira jamana na, kɔrɔnfɛla ni tilebin jamana mɔgɔw bɛɛ ye olu mɛn, ani dugukolo dankanw nana ka ɲɔ san Misira don o don, ka tila ka taa.
39 Misira kuntigiw bɛɛ ye Yusufu ka ci fɔlen kɛ cogo min na, ani mɔgɔ minnu tun bɛ na Misira ka ɲɔ san, da kɔlɔsibagaw tun bɛ u tɔgɔw ni u faw tɔgɔw sɛbɛn, ka na ni u ye don o don wula fɛ Yusufu ɲɛkɔrɔ.

SABABU 51NAN

1 Yakuba y'a mɛn ko ɲɔ bɛ Misira, a y'a denkɛw wele u ka taa Misira ka ɲɔ san, katuguni kɔngɔ ye se sɔrɔ u fana kan.
2 A filɛ ne y'a mɛn ko ɲɔ bɛ Misira, dugukolo mɔgɔw bɛɛ bɛ taa sanni kɛ yen, sisan mun na aw na aw wasa jira dugukolo bɛɛ ɲɛ kɔrɔ? aw fana jigin Misira ka ɲɔ dɔɔni san an ye yen mɔgɔw cɛma, walisa an kana sa.
3 Yakuba denkɛw ye u fa ka kuma lamɛn, u wulila ka jigin Misira walisa ka ɲɔ san mɔgɔ tɔw cɛma minnu nana yen.
4 U facɛ Yakuba y'a fɔ u ye ko: «Ni aw donna dugu kɔnɔ, aw kana don ɲɔgɔn fɛ da kelen kɔnɔ, jamana sigibagaw kosɔn.»
5 Yakuba denkɛw bɔra ka taa Misira, Yakuba denkɛw ye fɛn bɛɛ kɛ i ko u fa tun y'a fɔ u ye cogo min na, Yakuba ma Bɛnzamɛn ci, katuguni a y'a fɔ ko: «Walisa kasaara kana kɛ a la sira kan i ko a balimakɛ. Yakuba denkɛ tan bɔra yen.
6 Yakuba denkɛw tun bɛ taa sira kan tuma min na, u nimisara u ka ko kɛlenw na Yusufu la, u kumana ɲɔgɔn fɛ ko: «An b'a dɔn ko an balima Yusufu jiginna Misira, sisan an bɛna a ɲini an bɛ taa yɔrɔ min na, ni an y'a sɔrɔ an bɛna a ta a makɛ fɛ kunmabɔsara ye, ni o ma kɛ, ni fanga ye, an na sa a kosɔn.»
7 Yakuba denkɛw sɔnna o ma ka barika don Yusufu kosɔn, walisa k'a kisi a makɛ bolo, Yakuba denkɛw taara Misira. U gɛrɛla Misira tuma min na, u farala ɲɔgɔn kan, u tɛmɛna Misira da tan fɛ, da kɔlɔsibagaw y'u tɔgɔ sɛbɛn o don na, ka na n'u ye Yusufu fɛ wula fɛ.
8 Yusufu ye o tɔgɔw kalan dugu da kɔlɔsibagaw bolo, a y'a ye ko a balimakɛw donna dugu da tan la, Yusufu y'a fɔ o waati la ko o fɔli ka fɔ Misira jamana fan bɛɛ la.
9 Aw ka taa maganw marabagaw bɛɛ la, ka ɲɔfeerelaw bɛɛ datugu, ka kelen dɔrɔn to da la, walisa mɔgɔ minnu bɛ na, olu ka se ka sanni kɛ o la.
10 Yusufu ka kuntigiw bɛɛ y'o kɛ o waati la, u ye maganw bɛɛ datugu ka kelen da wulilen to.
11 Yusufu y'a balimaw tɔgɔ sɛbɛnnenw di magan da wulilen ma, a y'a fɔ a ye ko: «Mɔgɔ o mɔgɔ nana i fɛ ka ɲɔ san, i k'a tɔgɔ ɲininka, ni o tɔgɔlamɔgɔw nana i ɲɛ kɔrɔ, i k'u minɛ k'u ci, u y'o kɛ.»
12 Yakuba denkɛw sera dugu kɔnɔ tuma min na, u farala ɲɔgɔn kan dugu kɔnɔ ka Yusufu ɲini sani u ka ɲɔ san u yɛrɛ ye.
13 U taara jatɔmuso kogow la, ka Yusufu ɲini jatɔmuso kogow la tile saba kɔnɔ, k'a masɔrɔ u tun b'a miiri ko Yusufu bɛna na jatɔmuso kogow la, katuguni Yusufu tun cɛ ka ɲi kosɛbɛ, a tun ka di a ye kosɛbɛ, Yakuba denkɛw ye Yusufu ɲini tile saba kɔnɔ, nka u ma se k'a sɔrɔ.

14 Cɛ min tun sigilen bɛ magasa da la, o ye tɔgɔ minnu ɲini Yusufu fɛ, nka a ma olu sɔrɔ.
15 A ye ci bila Yusufu ma k'a fɔ a ye ko: «Tile saba tɛmɛna, i ye mɔgɔ minnu tɔgɔ da ne la, olu ma na. Yusufu ye baarakɛlaw ci ka taa cɛw ɲini Misira jamana bɛɛ la, ka u lase Yusufu ɲɛ kɔrɔ.
16 Yusufu ka baarakɛlaw taara Misira, u ma se k'u sɔrɔ, u taara Gosɛn, u ma se yen, u taara Ramɛsɛ dugu la, u ma se k'u sɔrɔ.
17 Yusufu tora ka jɔnkɛ tan ni wɔɔrɔ ci ka taa a balimaw ɲini, u taara u yɛrɛ labɔ dugu fan naani la, ka baaraden naani don jatɔmusow ka so kɔnɔ, u ye cɛ tan sɔrɔ yen, u bɛ u balimakɛ ɲini.
18 O cɛ naani y'u minɛ k'u lase a ɲɛ kɔrɔ, u y'u biri a ɲɛ kɔrɔ duguma, Yusufu sigilen tun bɛ a ka masasigilan kan a ka Alabatosoba kɔnɔ, a tun bɛ ni masakɛ finiw ye, sanu masafugulan belebeleba dɔ tun bɛ a kun na, cɛfarinw bɛɛ tun sigilen bɛ a lamini na.
19 Yakuba denkɛw ye Yusufu ye, a ja ni a cɛɲa ni a ɲɛda bonya kɛra kabako ye u ɲɛ na.
20 Yusufu ye a balimaw ye, a y'u dɔn, nka u ma a dɔn, katuguni Yusufu tun ka bon kosɛbɛ u ɲɛ na, o de kosɔn u tun t'a dɔn.
21 Yusufu y'a fɔ u ye ko: «Aw bɔra min? U bɛɛ y'a jaabi k'a fɔ ko: «I ka baarakɛlaw bɔra Kanan jamana na ka na ɲɔ san, katuguni kɔngɔ bɛ dugukolo yɔrɔ bɛɛ la, i ka baarakɛlaw y'a mɛn ko ɲɔ bɛ Misira, o de la u nana mɔgɔ tɔw cɛma ka ɲɔ san u ka dɛmɛ kama.
22 Yusufu y'u jaabi ko: «Ni aw nana sanni kɛ i ko aw b'a fɔ cogo min na, mun na aw bɛ tɛmɛ dugu da tan fɛ? a bɛ se ka kɛ dɔrɔn ko i nana jamana sɛgɛsɛgɛli kɛ .
23 U bɛɛ ye Yusufu jaabi k'a fɔ ko: «O tɛ ne matigi, an bɛ tiɲɛ fɔ, i ka baarakɛlaw tɛ sɛgɛsɛgɛlikɛlaw ye, nka an nana ɲɔ san, katuguni i ka baarakɛlaw bɛɛ ye balimaw ye, cɛ kelen denw ye Kanan jamana na, an fa ye ci fɔ an ye ko: «Ni aw sera dugu kɔnɔ, aw kana don ɲɔgɔn fɛ da kelen na jamana kɔnɔmɔgɔw kosɔn.»
24 Yusufu y'u jaabi ko kura ko: «Ne ye kuma min fɔ aw ye, o de don, aw nana jamana sɛgɛsɛgɛ, o de y'a to aw bɛɛ tɛmɛna dugu da tan fɛ. aw nana jamana farilankolon ye .
25 Tiɲɛ na, mɔgɔ o mɔgɔ bɛ na ɲɔ san, o bɛ taa a ka sira fɛ, aw bɛ tile saba kɛ jamana kɔnɔ kaban, aw bɛ mun kɛ jatɔmuso kogow la, aw bɛ tile saba kɔnɔ? tiɲɛ na, sɛgɛsɛgɛlikɛlaw bɛ o kow ɲɔgɔn kɛ.
26 U y'a fɔ Yusufu ye ko: «A ka jan an makɛ ka nin kuma fɔ, katuguni an ye balima tan ni fila ye, an fa Yakuba denkɛw, Kanan jamana na, Isaka denkɛ, Ibrahima denkɛ, Heburukan na, ani a filɛ, a dɔgɔkɛ bɛ an fa fɛ bi Kanan jamana na, mɔgɔ kelen tɛ yen, katuguni a tununna an fɛ, an tun b'a miiri ko a bɛ se ka kɛ nin jamana in na, an fana bɛ ten u y'a ɲini jamana fan bɛɛ la, u nana jatɔmusow ka sow la k'a ɲini yen.
27 Yusufu y'a fɔ u ye ko: «Aw y'a ɲini dugukolo fan bɛɛ la wa Misira dɔrɔn tora aw fɛ k'a ɲini wa?» I balimakɛ fana ka kan ka mun kɛ jatɔmusow ka so kɔnɔ, hali ni a tun bɛ Misira? Aw m'a fɔ ko aw bɔra Ibrahima denkɛ Isaka denkɛw la wa, Yakuba denkɛw na mun kɛ jatɔmusow ka so kɔnɔ wa?
28 U y'a fɔ a ye ko: «Katuguni an y'a mɛn ko Ismaɛlkaw y'a sonya an fɛ, k'a fɔ an ye ko u y'a feere Misira, ani i ka jɔnkɛ, an balima, cɛ ka ɲi kosɛbɛ, a ka di an ye kosɛbɛ, o de kosɔn an y'a miiri ko a bɛna kɛ jatɔmusow ka so, o de kosɔn i ka jɔnw taara yen k'a ɲini ka kunmabɔsara di a ma.»
29 Yusufu y'u jaabi hali bi ko: «Tiɲɛ na, aw bɛ nkalon tigɛ ka nkalon tigɛ, k'a fɔ aw yɛrɛw ye ko aw ye Ibrahima denw ye. Faraon ɲɛnama don cogo min na, aw ye sɛgɛsɛgɛlikɛlaw ye, o de kosɔn aw nana jatɔmusow ka so, aw kana dɔn.»
30 Yusufu y'a fɔ u ye ko: «Ni aw y'a sɔrɔ sisan, ni a makɛ ye sɔngɔba ɲini aw fɛ, yala aw bɛna o di a ma wa?» U ko: «A na di.»
31 A y'a fɔ u ye ko: «Ni a makɛ ma sɔn ka fara a fɛ ni sɔngɔba ye, aw na mun kɛ a la a kosɔn?» U y'a jaabi ko: «Ni a ma a di an ma, an na a faga ka an balima minɛ ka taa.»
32 Yusufu y'a fɔ u ye ko: «Ne ye kuma min fɔ aw ye, o de don. aw ye sɛgɛsɛgɛlikɛlaw ye, katuguni aw nana jamana sigibagaw faga, katuguni an y'a mɛn ko aw balimakɛ fila ye Sikɛm sigibagaw bɛɛ faga, Kanan jamana na, aw balimamuso kosɔn, aw nana o ɲɔgɔn kɛ Misira aw balimakɛ kosɔn sisan.
33 Ne na a dɔn nin dɔrɔn de fɛ ko aw ye mɔgɔ sɛbɛw ye. ni aw ye kelen ci ka bɔ aw cɛma ka taa aw dɔgɔkɛ lase aw fa fɛ, ka na n'a ye yan ne fɛ, ni nin ko in kɛli fɛ, ne na a dɔn ko aw bɛ tiɲɛ fɔ.
34 Yusufu ye a ka cɛden biwolonwula wele k'a fɔ u ye ko: «A' ye nin cɛw ta ka na n'u ye kɛlɛbolo la.»
35 Cɛbatigiw ye o cɛ tan minɛ, u y'u minɛ k'u bila kɛlɛbolo kɔnɔ, u tora o yɔrɔ la tile saba.
36 O tile sabanan na, Yusufu y'a fɔ u ye ka bɔ kasobon kɔnɔ, a y'a fɔ u ye ko: «Ni aw ye mɔgɔ sɛbɛw ye, aw ka nin kɛ aw yɛrɛw ye, walisa aw ka ɲɛnamaya, aw balimakɛ dɔ na bila kasobon kɔnɔ, k'aw ta ka taa ni aw ka somɔgɔw ka ɲɔ ye so, Kanan jamana na, ka taa ni aw dɔgɔkɛ ye, ka na n'a ye ne fɛ yan, walisa ne k'a dɔn ko aw ye mɔgɔ sɛbɛw ye.» fɛn.
37 Yusufu bɔra u la ka don so kɔnɔ ka kasi kosɛbɛ, katuguni a hinɛ donna u la, a y'a ɲɛda ko ka segin u ma, ka Simeɔn ta u bolo k'a fɔ ko a ka siri, nka Simeɔn ma sɔn ka o kɛ, katuguni a tun ye mɔgɔ barikamaba ye, u ma se k'a siri.
38 Yusufu y'a ka cɛfarinw wele, cɛ jagɛlɛn biwolonwula nana a ɲɛ kɔrɔ ni npanw ye, Yakuba denkɛw siranna kosɛbɛ u ɲɛ.
39 Yusufu y'a fɔ u ye ko: «Aw ka nin cɛ minɛ k'a bila kaso la fo a balimakɛw ka na a fɛ, Yusufu ka cɛfarinw ye teliya ka Simeɔn minɛ k'a siri, Simeɔn ye kulekanba ni siranba bɔ, kulekan mɛnna yɔrɔ jan.
40 Yusufu ka cɛfarinw bɛɛ siranna o kulekan mankan fɛ, fo u y'i bin u ɲɛda kan, u siranna kosɛbɛ ka boli.
41 Yusufu fɛ cɛ minnu tun bɛ yen, olu bɛɛ bolila, katuguni u siranna kosɛbɛ u ka ɲɛnamaya ɲɛ, Yusufu ni a denkɛ Manase dɔrɔn tora yen, Yusufu denkɛ Manase ye Simeɔn fanga ye, a dimina kosɛbɛ.
42 Yusufu denkɛ Manasa wulila ka taa Simeɔn fɛ, Manase ye Simeɔn gosi kosɛbɛ a kɔ la.
43 Manase ye Simeɔn minɛ k'a minɛ ni fanga ye, k'a siri k'a don kasobon kɔnɔ, Yakuba denkɛw bɛɛ kabakoyara o kamalennin in ka ko la.
44 Simeɔn y'a fɔ a balimaw ye ko: «Aw si man kan k'a fɔ ko nin ye Misirakaw fagali ye, nka ne fa ka so fagali don.»

45 O kɔfɛ, Yusufu y'a fɔ ko u ka a wele, min tun sigilen bɛ fɛnmarayɔrɔ kun na, ka u ka bɔrɔw fa ni ɲɔ ye, u bɛ se ka min ta, ka mɔgɔ kelen-kelen bɛɛ ka wari segin u ka bɔrɔ kɔnɔ, ka dumuni di u ma sira la, a y'a kɛ u ye ten.
46 Yusufu y'a fɔ u ye ko: «A' ye aw janto ne ka ci fɔlen na ka na ni aw balima ye i ko ne y'a fɔ aw ye cogo min na, ni aw nana ni aw balima ye ne ma yan, o tuma na ne na a dɔn ko aw ye mɔgɔ sɛbɛw ye.
47 U bɛɛ y'a jaabi ko: «An makɛ b'a fɔ cogo min na, an na o kɛ ten.»
48 Mɔgɔ kelen-kelen bɛɛ y'u ka ɲɔ kɔrɔta u ka fali kan ka taa Kanan jamana la u fa fɛ. U sera jatigila la, Levi y'a ka bɔrɔ wuli walisa ka balo di a ka fali ma, tuma min na a y'a ye ko a ka wari girinya bɛɛ bɛ a ka bɔrɔ kɔnɔ hali bi.
49 Cɛ siranna kosɛbɛ, a y'a fɔ a balimaw ye ko: «Ne ka wari seginna, a filɛ, a bɛ ne ka bɔrɔ kɔnɔ, cɛw siranna kosɛbɛ, u y'a fɔ ko: «Ala ye mun kɛ an na?»
50 U bɛɛ y'a fɔ ko: «Matigi ka ɲumanya min kɛra an bɛnbaw ye, Ibrahima ni Isaka, Yakuba laban bɛ min, ko Matigi ye an don Misira masakɛ bolo bi, walisa ka fɛɛrɛ tigɛ an kama?»
51 Juda y'a fɔ u ye ko: «Tiɲɛ na, an ye jurumukɛla jalakibaliw ye Matigi an ka Ala ɲɛ kɔrɔ, an balima, an yɛrɛ farisogo feerelen, ani mun na aw b'a fɔ ko: Matigi ka ɲumanya bɛ min an bɛnbaw ye?»
52 Rubɛn y'a fɔ u ye ko: «Ne m'a fɔ aw ye ko aw kana jurumu kɛ cɛnin kɔrɔ wa? sisan Ala b'a ɲini an fɛ, aw b'a ja gɛlɛya cogo di k'a fɔ ko: Matigi ka ɲumanya bɛ min an faw ye, k'a sɔrɔ aw ye jurumu kɛ Matigi ye?
53 U tora o yɔrɔ la, u wulila sɔgɔmada joona fɛ ka u ka fali doni n'u ka ɲɔ ye, ka u ɲɛminɛ ka taa u fa ka so Kanan jamana na.
54 Yakuba ni a somɔgɔw bɔra ka taa a denw kunbɛn, Yakuba y'a ye k'a ye ko u balimakɛ Simeɔn tɛ u fɛ, Yakuba y'a fɔ a denkɛw ye ko: «Aw balimakɛ Simeɔn bɛ min, ne tɛ min ye?» A denkɛw ye fɛn minnu bɛɛ kɛ u la Misira jamana na, u y'o fɔ a ye.

SABABU 52NAN

1 U donna u ka so kɔnɔ, u kelen-kelen bɛɛ y'u ka bɔrɔ da wuli, u y'a ye k'a ye ko u ni u fa siranna kosɛbɛ.
2 Yakuba y'a fɔ u ye ko: «Aw ye mun kɛ ne la?» Ne ye i balimakɛ Yusufu ci ka taa i ka ɲɛtaa ɲini, i y'a fɔ ne ye. Kungosogo dɔ y'a dun tiɲɛ na.
3 Simeɔn taara ni aw ye ka dumuni san, aw b'a fɔ ko Misira masakɛ y'a bila kaso la, aw b'a fɛ ka Bɛnzamɛn minɛ ka a faga fana, ka ne kunsigi jɛmanw jigin kaburu la ni dusukasi ye Bɛnzamɛn ni a balimakɛ Yusufu kosɔn.
4 Sisan, ne denkɛ tɛna jigin ni aw ye, katuguni a balimakɛ sara, a tora a kelen na, kojugu bɛ se ka kɛ a la aw bɛ taa sira min fɛ, i ko a kɛra a balimakɛ la cogo min na.
5 Rubɛn y'a fɔ a fa ye ko: «Ni ne ma na ni i denkɛ ye k'a bila i ɲɛ, i na ne denkɛ fila faga. Yakuba y'a fɔ a denkɛw ye ko: «Aw ka to yan, aw kana jigin Misira, katuguni ne denkɛ tɛna jigin ni aw ye Misira, wa a tɛna sa i ko a balimakɛ.»
6 Juda y'a fɔ u ye ko: «Aw ka aw yɛrɛ tanga a ma fo ɲɔ ka ban, o tuma na fɛ, a na a fɔ ko: «A' ye aw balima jigin, ni a na a yɛrɛ ni a ka somɔgɔw ka ɲɛnamaya sɔrɔ farati la kɔngɔ fɛ.»
7 O donw na, kɔngɔba donna jamana fan bɛɛ la, dugukolo mɔgɔw bɛɛ taara Misira ka dumuni san, katuguni kɔngɔba sera u ma, Yakuba denkɛw tora Kanan san kelen ni kalo fila fo u ka ɲɔ ka ban.
8 U ka ɲɔ bannen kɔ, kɔngɔ ye Yakuba ka somɔgɔw bɛɛ minɛ, Yakuba denkɛw bɛɛ lajɛlen nana ɲɔgɔn fɛ, u gɛrɛla Yakuba la, u bɛɛ y'a lamini, u y'a fɔ a ye ko: «Nbuuru di an ma, mun na an bɛɛ na halaki kɔngɔ fɛ i ɲɛ kɔrɔ?»
9 Yakuba y'a denkɛ denw ka kuma mɛn, a kasilen don kosɛbɛ, a hinɛ donna u la, Yakuba ye a denkɛw wele, u bɛɛ nana sigi a ɲɛ kɔrɔ.
10 Yakuba y'a fɔ u ye ko: «Aw m'a ye aw denw bɛ kasi ne kosɔn bi cogo min na, k'a fɔ ko: `A' ye dumuni di an ma, k'a sɔrɔ a si tɛ yen wa?' sisan o de kosɔn aw ka segin ka dumuni dɔɔnin san an ye .
11 Juda y'a jaabi k'a fɔ a fa ye ko: «Ni i ye an balima ci an fɛ, an na jigin ka ɲɔ san i ye, ni i ma a ci, an tɛna jigin, katuguni Misira masakɛ ye ci fɔ an ye kɛrɛnkɛrɛnnenya la, k'a fɔ ko: «I tɛna ne ɲɛda ye fo ni i balimakɛ tɛ i fɛ, katuguni Misira masakɛ ye masakɛ barikama ni barikama ye, ni an bɛ taa.» ale ni an balimakɛ tɛ an bɛɛ na faga.
12 I m'a dɔn wa i m'a mɛn ko nin masakɛ fanga ka bon kosɛbɛ, a hakili ka di kosɛbɛ, wa a bɔɲɔgɔnko tɛ dugukolo yɔrɔ bɛɛ la wa? a filɛ an ye dugukolo kan masakɛw bɛɛ ye ani an ma kelen ye i n'a fɔ o masakɛ, Misira masakɛ. tiɲɛ na, dugukolo kan masakɛw bɛɛ cɛma, mɔgɔ si tɛ yen min ka bon ni Filisitikaw ka masakɛ Abimelɛki ye, o bɛɛ n'a ta, Misira masakɛ ka bon ani a fanga ka bon n'a ye, wa Abimelɛki bɛ se ka suma ni a ka kuntigi kelen dɔrɔn ye.
13 Fa, i ma a ka masaso ni a ka masasigilan ye, ani a ka baarakɛlaw bɛɛ jɔlen bɛ a ɲɛ kɔrɔ. i ma o masakɛ ye a ka masasigilan kan a ka bonya n'a ka masaya yecogo la, a ka masakɛ fini donna ni sanu masafugulanba ye a kun na; Ala ye bonya ni nɔɔrɔ min di a ma, i ma o ye, katuguni a bɔɲɔgɔnko tɛ dugukolo bɛɛ la.
14 Fa, Ala ye hakilitigiya ni faamuyali ni dɔnniya min di a dusukun na, i ma o ye, i ma a kan duman mɛn tuma min na a kumana an fɛ.
15 An t'a dɔn an fa, min y'a jira an na an tɔgɔw la ani ko minnu kɛra an na, o bɛɛ n'a ta, a y'i ɲininka fana ko: «I fa bɛ balo la hali bi wa a ka ɲi wa?»
16 I m'a ye ko Misira mara ka kow labɛnna a fɛ, k'a sɔrɔ i ma a makɛ Faraon ɲininka. a ye siran ni siran min bila Misirakaw bɛɛ la, i ma o ye.
17 An bɔra a la tuma min na, an ye bagabagali kɛ fana ko an bɛna Misira kɛ i n'a fɔ Amɔrikaw ka dugu tɔw, ani an dimina kosɛbɛ a ka kumaw bɛɛ la, a ye minnu fɔ an ko la iko sɛgɛsɛgɛlikɛlaw, sisan ni an nana a ɲɛkɔrɔ tugun, a ka siran na bin an bɛɛ kan, an si tɛna se ka kuma a fɛ dɔɔnin walima fɛnba.
18 Sisan, ne fa, an ka cɛnin ci an fɛ, an na jigin ka dumuni san i ye an ka balo kama, an kana sa kɔngɔ fɛ.» Yakuba y'a fɔ ko: «Mun y'a to i ye kojugu kɛ ne la walisa k'a fɔ masakɛ ye ko i balimakɛ dɔ b'i fɛ? aw ye nin ko min kɛ ne la, o ye mun ye?
19 Juda y'a fɔ a fa Yakuba ye ko: «I ka cɛnin di ne ma, an na wuli ka jigin Misira ka ɲɔ san, ka segin, an kɔsegin tuma min na, ni cɛnin tɛ an fɛ, o tuma na, ne ka i jalaki fo abada.»

20 I y'a ye ko an denmisɛnninw bɛɛ bɛ kasi i kosɔn kɔngɔ fɛ, fanga tɛ i bolo k'u wasa wa? sisan, i ka hinɛ ka wuli u kosɔn ka an balima ci an fɛ an na taa.»
21 Matigi ka ɲumanya na jira i la cogo di an bɛnbaw ma, k'a sɔrɔ i b'a fɔ ko Misira masakɛ bɛna i denkɛ ta? Matigi ɲɛnama don cogo min na, ne tɛna a to yen fo ne ka na n'a ye k'a bila i ɲɛ kɔrɔ. nka i ka Matigi deli an ye, walisa a ka ɲumanya kɛ an ye, ka an bisimila koɲuman ni ɲumanya la Misira masakɛ n'a ka cɛdenw ɲɛkɔrɔ, katuguni ni an tun ma mɛn sisan sisan, an tun seginna sinɛ filanan ni i denkɛ ye.
22 Yakuba y'a fɔ a denkɛw ye ko: «Ne jigi b'a kan Matigi Elohim la ko a ka aw kisi ani ka nɛɛma di aw ma Misira masakɛ ni a ka cɛdenw bɛɛ ɲɛ na.»
23 Sisan, aw ka wuli ka taa cɛ fɛ, ka nilifɛn dɔ ta aw bolo, fɛn minnu bɛ se ka sɔrɔ jamana kɔnɔ, ka na n'o ye a ɲɛ kɔrɔ, Sebaayabɛɛtigi Ala ka makari aw la a ɲɛ kɔrɔ, walisa a ka aw balimaw Bɛnzamɛn ni Simeɔn ci aw fɛ.
24 Cɛw bɛɛ wulila ka u balimakɛ Bɛnzamɛn minɛ, u ye nilifɛnba dɔ ta u bolo jamana kɔnɔ fɛn bɛɛ la ɲuman na, ka warijɛ tilayɔrɔ fila fana ta.
25 Yakuba ye ci bila a denkɛw ma kosɛbɛ Bɛnzamɛn ko la ko: «Aw ka taa sira min fɛ, aw k'aw janto a la, aw kana aw faran ka bɔ a la sira kan, Misira fana.»
26 Yakuba wulila ka bɔ a denw cɛma ka a bolow kɔrɔta ka Matigi deli a denkɛw kosɔn, k'a fɔ ko: «Matigi sankolo ni dugukolo Ala, i hakili to i ka layidu la ni an fa Ibrahima ye, i hakili to o la ni ne fa Isaka ye, ka ɲumanya kɛ ne denkɛw ye, i kana u don Misira masakɛ bolo. o kɛ ne bɛ i deli Ala i ka makari kosɔn ka ne denw bɛɛ kunmabɔ ka u kisi Misira fanga ma, ka u balimakɛ fila ci u ma.
27 Yakuba denkɛw musow bɛɛ n'u denw y'u ɲɛ kɔrɔta sankolo la, u bɛɛ kasila Matigi ɲɛ kɔrɔ ka pɛrɛn a ma ko a ka u bɛnbaw kisi Misira masakɛ bolo.
28 Yakuba ye seereya sɛbɛn Misira masakɛ ma k'a di Juda ni a denw bolo Misira masakɛ ye.
29 I ka jɔnkɛ Yakuba, Isaka denkɛ, Heburu denkɛ Ibrahima denkɛ, Elohim ka kuntigi, fo ka taa a bila masakɛ barikama ni hakilitigi la, gundo jirabaga, Misira masakɛ.
30 Ne makɛ Misira masakɛ k'a dɔn ko kɔngɔba donna an na Kanan jamana na, ne ye ne denkɛw ci ka taa i fɛ ka dumuni dɔɔnin san i fɛ an dɛmɛni kama.
31 Katuguni ne denkɛw ye ne lamini, ne kɔrɔla kosɛbɛ, ne tɛ se ka yeli kɛ ni ne ɲɛw ye, katuguni ne ɲɛw girinyana kosɛbɛ ne kɔrɔbayali fɛ, ani don o don kasi ne denkɛ kosɔn, Yusufu kosɔn min tun tununna ne ɲɛ kɔrɔ, ani ne ye ci fɔ ne denkɛw ma ko u sera Misira tuma min na, u kana don dugu da la, jamana sigibagaw kosɔn.
32 Ne y'a fɔ u ye fana ko u ka taa Misira yaala ka ne denkɛ Yusufu ɲini, n'a sɔrɔla u bɛ se k'a sɔrɔ yen, u y'o kɛ, i y'u jate jamana sɛgɛsɛgɛlikɛlaw ye.
33 An ma mɛn i ko la ko i ye Faraon ka sugo kɔrɔ fɔ ani ko i ye tiɲɛ fɔ a ye wa? O tuma na fɛ, i t'a dɔn i ka hakilitigiya la cogo di ko ne denkɛw ye sɛgɛsɛgɛlikɛlaw ye walima ni u tɛ?
34 Sisan, ne makɛ ni ne masakɛ, a filɛ ne ye ne denkɛ ci ka kɔn i ɲɛ, i ko i y'a fɔ ne denkɛw ye cogo min na. Ne b'i deli ko i ka i ɲɛ da a kan fo a ka segin ne ma hɛrɛ la ni a balimaw ye.
35 An ka Ala ye min kɛ Faraon na tuma min na a ye ne ba Sara ta, ani a ye min kɛ Filisitikaw ka masakɛ Abimelɛki la a kosɔn, ani an fa Ibrahima ye min kɛ Elam masakɛ kɔnɔntɔn na, a ye u bɛɛ bugɔ ni cɛ damadɔw ye minnu tun bɛ a fɛ, yala i ma o dɔn wa?
36 Ne denkɛ fila Simeɔn ni Levi ye min kɛ Amɔrikaw ka dugu 8 la, u y'u halaki u balimamuso Dina kosɔn?
37 U balimakɛ Bɛnzamɛn fana kosɔn u y'u dusu saalo a balimakɛ Yusufu ka bɔnɛ kosɔn. o tuma na fɛ, u bɛna mun kɛ a ye, n'u y'a ye ko jamana dɔ bolo bɛ se sɔrɔ u kan, a kosɔn?
38 Misira masakɛ, yala i t'a dɔn ko Elohim ka sebaaya bɛ an fɛ, ko Elohim fana bɛ an ka deliliw lamɛn tuma bɛɛ ka an bila tile bɛɛ la wa?
39 Ne denkɛw ye i ka ko kɛlenw fɔ ne ye tuma min na, ne ma Matigi wele i kosɔn, katuguni o tuma na, i tun na halaki ni i ka cɛw ye sani ne denkɛ Bɛnzamɛn ka na i ɲɛ, nka ne y'a miiri ko ne denkɛ Simeɔn tun bɛ i ka so cogo min na, laala i bɛ se ka ɲumanya kɛ a la, o de kosɔn ne ma nin ko kɛ i la.
40 Sisan, ne denkɛ Bɛnzamɛn nana i fɛ ni ne denkɛw ye, ka i janto a la ka i ɲɛ da a kan, o tuma na, Ala na a ɲɛ da i kan ani i ka masaya bɛɛ la.
41 Sisan ne ye fɛn bɛɛ fɔ i ye ne dusukun na, ne denkɛw bɛ na i fɛ n'u balima ye, ka dugukolo yɔrɔ bɛɛ sɛgɛsɛgɛ u kosɔn, ka u bila ka segin u balimaw fɛ hɛrɛ la.
42 Yakuba ye o seereya di a denkɛw ma Juda bolo walisa k'a di Misira masakɛ ma.

SABABU 53NAN

1 Yakuba denkɛw wulila ka Bɛnzamɛn ni nilifɛnw bɛɛ minɛ, u taara Misira, u jɔlen tora Yusufu ɲɛkɔrɔ.
2 Yusufu ye a balimakɛ Bɛnzamɛn ye u fɛ, a y'u fo, o cɛw nana Yusufu ka so.
3 Yusufu y'a fɔ a ka so kuntigi ye ko a ka dumuni di a balimaw ma.
4 Midi waati la, Yusufu ye ci bila ka na a ɲɛ kɔrɔ ni Bɛnzamɛn ye, cɛw ye warijɛ min kɔsegin u ka bɔrɔw kɔnɔ, o fɔ Yusufu ka so kuntigi ye, a y'a fɔ u ye ko: «Aw na ɲɛ, aw kana siran, a nana ni u balimakɛ Simeɔn ye u fɛ.»
5 Simeɔn y'a fɔ a balimaw ye ko: «Misirakaw matigi ye ɲumanya kɛ ne la kosɛbɛ, a ma ne siri i ko aw ɲɛw y'a ye cogo min na, katuguni aw bɔra dugu kɔnɔ tuma min na, a ye ne bila ka ne bila ka ɲumanya kɛ ne ye a ka so.»
6 Juda ye Bɛnzamɛn bolo minɛ ka taa Yusufu ɲɛfɛ ka u biri a ɲɛ kɔrɔ duguma.
7 Cɛw ye o nilifɛn di Yusufu ma, u bɛɛ sigilen bɛ a ɲɛ kɔrɔ, Yusufu y'a fɔ u ye ko: «Aw bɛ ka ɲɛ, aw denw ka ɲɛ wa, aw fa kɔrɔba bɛ ka ɲɛ wa?» U ko: «A ka ɲi, Yakuba ye seereya min ci, Juda ye o ta ka o di Yusufu bolo.»
8 Yusufu ye bataki kalan k'a fa ka sɛbɛn dɔn, a tun b'a fɛ ka kasi, a donna so kɔnɔna dɔ kɔnɔ, a kasilen don kosɛbɛ. A bɔra yen.
9 A y'a ɲɛ kɔrɔta k'a balimakɛ Bɛnzamɛn filɛ k'a fɔ a ye ko: «I kumana ne balimakɛ min ko la, yala nin ye i balimakɛ ye wa?» Bɛnzamɛn gɛrɛla Yusufu la, Yusufu y'a bolo da a kun na k'a fɔ a ye ko: «Ala ka nɛɛma kɛ i ye ne denkɛ.»
10 Yusufu y'a balimakɛ ye minkɛ, a ba denkɛ, a y'a fɛ tugun ka kasi, a donna so kɔnɔ, a kasila yen, a y'a ɲɛda ko, ka bɔ ka kasi, a y'a fɔ ko: «A' ye dumuni labɛn.»
11 Yusufu tun bɛ ni jifilen dɔ ye, a tun bɛ min min, o tun ye warijɛ ye, a tun sirilen bɛ ni onisi kabakurunw ni

bdeliyɔmu ye, ka o jifilen gosi a balimaw ɲɛ na, u sigilen tun bɛ dumuni kɛ n'a ye.
12 Yusufu y'a fɔ cɛw ye ko: «Ne b'a dɔn nin jifilen in fɛ ko Rubɛn denkɛ fɔlɔ, Simeɔn ni Levi ni Juda, Isakar ni Zabulɔn ye denw ye minnu bɔra ba kelen na.
13 A ye tɔw fana bila ka kɛɲɛ n'u woloyɔrɔw ye, a ko: «Ne b'a dɔn ko balimakɛ tɛ nin balimakɛ dɔgɔkɛ in na, ne fana, balimakɛ tɛ ne bɔɲɔgɔnko la, o de kosɔn a na sigi ka dumuni kɛ ne fɛ.»
14 Bɛnzamɛn yɛlɛla Yusufu ɲɛkɔrɔ ka sigi masasigilan kan, cɛw ye Yusufu ka ko kɛlenw ye, u kabakoyara. Cɛw ye dumuni kɛ ka minni kɛ o waati la ni Yusufu ye, o kɔfɛ, a ye nilifɛnw di u ma, Yusufu ye nilifɛn kelen di Bɛnzamɛn ma, Manase ni Efrayimu ye u fa ka kɛwalew ye, u fana ye nilifɛnw di a ma, Osnati ye nilifɛn kelen di a ma, o ye nilifɛn duuru ye Bɛnzamɛn bolo.
15 Yusufu nana ni diwɛn ye u fɛ ka min, u ma sɔn ka min, u ko: «Kabini Yusufu tununna don min na, an ma diwɛn min, an ma dumuni duman si dun.»
16 Yusufu ye kali u ye, a y'u degun kosɛbɛ, u ye minfɛn caman min n'a ye o don na, o kɔfɛ, Yusufu y'i ɲɛsin a balimakɛ Bɛnzamɛn ma walisa ka kuma a fɛ.
17 Yusufu y'a fɔ a ye ko: «I ye den dɔw bange wa?» A ko: «Denkɛ tan bɛ i ka baaraden fɛ, u tɔgɔw filɛ nin ye: Bela, Beker, Ashbal, Gera, Naaman, Aki, Rosh, Mupim, Chupim ani Ord, ne ye u tɔgɔ da ne balimakɛ tɔgɔ la, ne ma min ye.»
18 A y'a fɔ u ye ko u ka na ni a ka dolow karti ye a ɲɛ kɔrɔ, Yusufu tun bɛ waati bɛɛ dɔn min fɛ, Yusufu y'a fɔ Bɛnzamɛn ye ko: «Ne y'a mɛn ko Heburukaw bɛ hakilitigiya bɛɛ dɔn, yala i bɛ fɛn dɔ dɔn o ko la wa?»
19 Bɛnzamɛn y'a fɔ ko: «Ne fa ye ne kalan hakilitigiya minnu na, i ka baaraden fana y'o dɔn, Yusufu y'a fɔ Bɛnzamɛn ye ko: «I ka nin minɛn in lajɛ sisan, i y'a faamu i balimakɛ Yusufu bɛ yɔrɔ min na Misira, i ko a jiginna Misira.»
20 Bɛnzamɛn ye o fɔlifɛn ye ni sankolo dolow karti ye, a ye hakilitigiya kɛ k'a filɛ o yɔrɔ la walisa k'a dɔn a balimakɛ bɛ yɔrɔ min na, Bɛnzamɛn ye Misira jamana bɛɛ tila tila naani ye, a y'a ye ko min sigilen bɛ masasigilan kan a ɲɛfɛ, o ye a balimakɛ Yusufu ye, Bɛnzamɛn kabakoyara kosɛbɛ, Yusufu y'a ye ko a balimakɛ Bɛnzamɛn kabakoyara kosɛbɛ, a y'a fɔ a ye ko: «I ye mun ye mun na i kabakoyara?
21 Bɛnzamɛn y'a fɔ Yusufu ye ko: «Ne bɛ se k'a ye nin fɛ ko ne balimakɛ Yusufu sigilen bɛ ne fɛ yan masasigilan kan, Yusufu y'a fɔ a ye ko: «Ne ye i balimakɛ Yusufu ye, i kana o ko jira i balimaw la. a filɛ, ne na i bila ka taa n'u ye, u taara tuma min na, ne bɛna a fɔ u ye ko u ka segin dugu kɔnɔ, ne na i ta ka bɔ u la.»
22 Ni u y'u ka ɲɛnamaya ja gɛlɛya ka kɛlɛ kɛ i ye, o tuma na fɛ, ne na a dɔn ko u nimisara u ka ko kɛlenw na ne la, ne na ne yɛrɛ jira u la, ani ni u y'i bila n'i minɛna tuma min na, i na to ne fɛ, ne na sɔsɔli kɛ n'u ye, u na taa, ne tɛna dɔn u fɛ.
23 O waati la, Yusufu y'a fɔ a ka sɔrɔdasi ɲɛmɔgɔ ye ko a ka u ka bɔrɔw fa dumuni na, ka u kelen-kelen bɛɛ ka wari don u ka bɔrɔ kɔnɔ, ka jifilen don Bɛnzamɛn bɔrɔ kɔnɔ, ka dumuni di u ma sira la, u y'o kɛ.
24 O dugusagwɛ, cɛw wulila sɔgɔmada joona fɛ, ka u ka faliw doni ni u ka ɲɔ ye, ka taa ni Bɛnzamɛn ye, ka taa Kanan jamana la n'u balimakɛ Bɛnzamɛn ye.
25 U tun ma taa yɔrɔ jan Misira tuma min na Yusufu y'a fɔ a ka so kuntigi ye ko: «Wuli ka tugu nin cɛw nɔfɛ sani u ka yɔrɔ jan Misira, k'a fɔ u ye ko: «Mun na aw ye ne makɛ ka jifilen sonya?»
26 Yusufu ka sɔrɔdasi kuntigi wulila ka se u ma, a ye Yusufu ka kuma bɛɛ fɔ u ye. U ye o kuma mɛn tuma min na, u dimina kosɛbɛ, u ko: «I makɛ ka jifilen bɛna sɔrɔ min fɛ, o na sa, an fana na kɛ jɔnw ye.»
27 U y'u ka bɔrɔ jigin ka bɔ u ka fali la, u y'a lajɛ u ka bɔrɔw kɔnɔ, ka jifilen sɔrɔ Bɛnzamɛn ka bɔrɔ kɔnɔ, u bɛɛ y'u ka finiw tigɛ ka segin dugu kɔnɔ, ka Bɛnzamɛn bugɔ sira kan, ka to ka a bugɔ fo ka se dugu kɔnɔ, u jɔlen tora Yusufu ɲɛkɔrɔ.
28 Juda ka dimi juguyara, a ko: «Nin cɛ ye ne lasegin dɔrɔn ka Misira halaki bi.»
29 Cɛw sera Yusufu ka so, u y'a sɔrɔ Yusufu sigilen bɛ a ka masasigilan kan.
30 Yusufu y'a fɔ u ye ko: «Aw ye mun kɛ, ko aw ye ne ka warijɛ jifilen ta ka taa?» nka ne b'a dɔn ko i ye ne ka jifilen ta walisa k'a dɔn i balimakɛ tun bɛ jamana yɔrɔ min na.
31 Juda y'a fɔ ko: «An na mun fɔ an makɛ ye, an na mun fɔ ani an bɛna jo di an yɛrɛ ma cogo di, Ala ye i ka jɔnw bɛɛ ka tilenbaliya sɔrɔ bi, o de kosɔn a ye nin ko kɛ an na bi.»
32 Yusufu wulila ka Bɛnzamɛn minɛ k'a minɛ a balimaw bolo ni fanga ye, a sera so kɔnɔ ka da tugu u la, Yusufu ye ci bila a ka so kuntigi ma ko a k'a fɔ u ye ko: «Masakɛ y'a fɔ nin ye ko: «Taa hɛrɛ la aw fa fɛ, a filɛ ne ye cɛ min minɛ ne ka jifilen bolo la.»

SABABU 54NAN

1 Juda ye Yusufu ka ko kɛlenw ye u fɛ tuma min na, Juda gɛrɛla a la ka da kari ka taa ni a balimaw ye Yusufu ɲɛkɔrɔ.
2 Juda y'a fɔ Yusufu ye ko: «A kana gɛlɛya ne makɛ ɲɛ na, yala i ka baaraden bɛ se ka kuma dɔ fɔ i ɲɛ kɔrɔ wa?» Yusufu y'a fɔ a ye ko: «A fɔ.»
3 Juda kumana Yusufu ɲɛkɔrɔ, a balimakɛw tun jɔlen bɛ u ɲɛ kɔrɔ. Juda y'a fɔ Yusufu ye ko: «Tiɲɛ na, an nana an makɛ fɛ fɔlɔ ka dumuni san tuma min na, i y'an jate jamana sɛgɛsɛgɛlikɛlaw ye, an nana ni Bɛnzamɛn ye i ɲɛkɔrɔ, i bɛ tulon kɛ an na hali bi.»
4 Sisan, masakɛ ka ne ka kuma lamɛn, ka an balima ci i ma, a ka taa an fɛ an fa fɛ, walisa i ni kana halaki bi ni Misira sigibagaw bɛɛ niw ye.»
5 ne balimakɛ fila, Simeɔn ni Levi, ye min kɛ Sikɛm dugu ni Amɔrikaw ka dugu wolonwula la, an balimamuso Dina kosɔn, ani u tun bɛna min kɛ u balimakɛ Bɛnzamɛn kosɔn, yala i t'a dɔn wa?
6 Ne ni ne barika ka bon ni u fila bɛɛ ye, ne bɛ na i ni i ka jamana kan bi, ni i t'a fɛ ka an balima ci.
7 An ka Elohim min ye an sugandi, o ye min kɛ Faraon na an ba Saran kosɔn, a ye min bɔsi an fa bolo, ka a ni a ka somɔgɔw faga ni tɔɔrɔba ye, fo ka na se bi ma, Misirakaw bɛ o kabako fɔ ɲɔgɔn ye, yala i ma o mɛn wa? an ka Ala na i kɛ o cogo kelen na Bɛnzamɛn kosɔn, i ye min minɛ a fa bolo bi, ani i bɛ kojugu minnu lajɛ an kan bi i ka jamana kɔnɔ. an ka Ala na a hakili to a ka layidu la ni an fa Ibrahima ye, ka kojugu lase i ma, katuguni i ye an fa ni dusukasi bi.

8 Ne ye ne ka kuma minnu fɔ i ye bi, i ka olu lamɛn, ka an balima bila ka taa, walisa e ni i ka jamana mɔgɔw kana sa npan fɛ, katuguni aw bɛɛ tɛ se ka se sɔrɔ ne kan.»
9 Yusufu ye Juda jaabi ko: «Mun na i ye i da yɛlɛ, mun na i bɛ waso an ko la k'a fɔ ko: «Fanga bɛ i bolo?» Faraon ɲɛnama don cogo min na, ni ne ye ci bila ne ka cɛfarinw bɛɛ ma u ka kɛlɛ kɛ ni aw ye, siga t'a la, e n'i balima ninnu tun na jigin bɔgɔ la.»
10 Juda y'a fɔ Yusufu ye ko: «Tiɲɛ na, e ni i ka mɔgɔw ka kan ka siran ne ɲɛ. Matigi ɲɛnama don cogo min na ni ne ye ne ka npan bɔ siɲɛ kelen, ne tɛna a da tugun fo ne ka Misira jamana bɛɛ faga bi, ne na daminɛ i fɛ ka ban i makɛ Faraon fɛ.
11 Yusufu y'a jaabi ko: «Tiɲɛ na, fanga tɛ i kelen ta ye. Ne barika ka bon, ne barika ka bon ka tɛmɛ i kan, tiɲɛ na, ni i ye i ka npan bɔ, ne na o don i kɔ la ani i balimaw bɛɛ kɔ la.
12 Juda y'a fɔ a ye ko: «Tiɲɛ na, ni ne ye ne da wuli i kama bi, ne na i munumunu walisa i ka halaki ka bɔ dugukolo kan, ka halaki i ka masaya la bi.» Yusufu ko: «Tiɲɛ na, ni i y'i da wuli, se bɛ ne ye ka i da datugu ni kabakurun ye fo i kana se ka kuma fɔ. kabakurun hakɛ min bɛ an ɲɛkɔrɔ k' a lajɛ , tiɲɛ na ne bɛ se ka kabakurun dɔ ta , k' a jagoya ka don i da la k' i dawolo kari .
13 Juda y'a fɔ ko: «Ala ye seere ye an ni ɲɔgɔn cɛ, ko fɔlɔ, an tun t'a fɛ ka kɛlɛ kɛ ni i ye, an balima di an ma, an na bɔ i la. Yusufu y'a jaabi ko: «Faraon ɲɛnama don, ni Kanan masakɛw bɛɛ nana ɲɔgɔn fɛ aw fɛ, aw kana a minɛ ne bolo.»
14 Sisan, taa i fa fɛ, i balimakɛ na kɛ ne bolo jɔn ye, katuguni a ye masakɛ ka so sonya. Juda ko: «Mun bɛ i la wala masakɛ jogo la, tiɲɛ na, masakɛ bɛ warijɛ ni sanu ci ka bɔ a ka so, jamana fan bɛɛ la, nilifɛnw walima musakaw la, i bɛ kuma i ka jifilen kan hali bi, i ye min bila an balimakɛ ka bɔrɔ kɔnɔ, k'a fɔ ko a y'o sonya i la?»
15 Elohim ka an balima Bɛnzamɛn wala Ibrahima bɔnsɔn dɔ bali ka nin ko kɛ walisa ka sonyali kɛ i la, wala mɔgɔ wɛrɛ la, masakɛ wo, kuntigi wola mɔgɔ si la.
16 Sisan, i ka nin jalaki dabila, walisa dugukolo bɛɛ kana i ka kuma mɛn, k'a fɔ ko: «Wari dɔɔnin kosɔn Misira masakɛ ye sɔsɔli kɛ ni cɛw ye.»
17 Yusufu y'a jaabi ko: «A' ye nin jifilen in ta aw fɛ ka taa ne fɛ ka aw balima to jɔn ye, katuguni sonyali ka kiri tigɛ ka kɛ jɔn ye.»
18 Juda y'a fɔ ko: «Mun na i tɛ maloya i ka kumaw la ka an balima to yen ka i ka jifilen ta?» Tiɲɛ na, ni i ye i ka jifilen di an ma, walima a siɲɛ ba kelen, an tɛna an balima to warijɛ min bɛ sɔrɔ mɔgɔ si bolo, an tɛna sa a kosɔn.
19 Yusufu y'a jaabi ko: «Mun na i ye i balima bila ka a feere warijɛ mugan na fo ka na se bi ma, mun na i tɛna o ɲɔgɔn kɛ i balima in na?»
20 Juda ko: «Matigi ye seere ye ne ni e cɛ ko an t'a fɛ i ka kɛlɛw la. sisan o de kosɔn i ka an balima di an ma, an na bɔ i la k'a sɔrɔ an ma sɔsɔli kɛ.
21 Yusufu y'a jaabi ko: «Ni jamana masakɛw bɛɛ ye ɲɔgɔn lajɛn, u tɛna se ka i balima minɛ ne bolo. Juda ko: «An na mun fɔ an fa ye, ni a y'a ye ko an balima tɛ na an fɛ, a na dusukasi a kosɔn?»
22 Yusufu y'a jaabi ko: «I ka kan ka min fɔ i fa ye, o filɛ nin ye, k'a fɔ ko: «Jɛli taara daga kɔ.»
23 Juda y'a fɔ ko: «Tiɲɛ na, i ye masakɛ ye, mun na i bɛ nin kumaw fɔ ka nkalon tigɛ?» bɔnɛ bɛ masakɛ ye min bɛ i bɔɲɔgɔnko la.»
24 Yusufu y'a jaabi ko: «Ne ye kuma min fɔ aw balimakɛ Yusufu ko la, nkalon si tɛ o la, katuguni aw bɛɛ y'a feere Madiyankaw ma warijɛ mugan na, aw bɛɛ banna o la aw fa la k'a fɔ a ye ko: «Wara jugu dɔ y'a dun, Yusufu farala ɲɔgɔn kan.»
25 Juda ko: «Sɛmu tasuma bɛ ka jeni ne dusukun na, sisan ne na aw ka jamana bɛɛ jeni ni tasuma ye. Yusufu y'a jaabi ko: «I balimamuso Tamar min ye i dencɛw faga, o ye Sikɛm tasuma faga.»
26 Juda ko: «Ni ne ye kunsigi kelen bɔ ne farisogo la, ne na Misira jamana bɛɛ fa a joli la.»
27 Yusufu y'a jaabi ko: «I delila ka kɛ i balimakɛ la, i ye min feere, k'a ka fini su joli la ka na n'a ye i fa fɛ walisa a k'a fɔ ko waraba jugu dɔ y'a dun, a joli filɛ nin ye.»
28 Juda y'o mɛn tuma min na, a dimina kosɛbɛ, a diminnen donna a kɔnɔ, kabakurun dɔ tun bɛ a ɲɛfɛ o yɔrɔ la, a girinya tun bɛ se sekel kɛmɛ naani ɲɔgɔn ma, Juda ka dimi juguyara, a ye kabakurun minɛ a bolo kelen na k'a fili sankolo la k'a minɛ n'a kininbolo ye.
29 O kɔfɛ, a y'a bila a senw kɔrɔ, a y'i sigi a kan n'a fanga bɛɛ ye, kabakurun jiginna ka kɛ buguri ye Juda fanga kosɔn.
30 Yusufu ye Juda ka ko kɛlenw ye, a siranna kosɛbɛ, nka a ye ci bila a denkɛ Manase ma, ka kabakurun wɛrɛ fana kɛ i n'a fɔ Juda ka ko kɛlen, Juda y'a fɔ a balimaw ye ko: «Aw si kana a fɔ ko nin cɛ ye Misiraka ye, nka a kɛtɔ ka bɔ an fa somɔgɔw la.»
31 Yusufu y'a fɔ ko: «Fɛɛrɛ tɛ di aw dɔrɔn ma, katuguni an fana ye mɔgɔ barikamanw ye, mun na aw na waso an bɛɛ la? Juda y'a fɔ Yusufu ye ko: «Ne balima ci, i kana i ka jamana tiɲɛ bi.»
32 Yusufu y'u jaabi ko: «Taa k'a fɔ aw fa ye ko wara jugu dɔ y'a dun i ko aw y'a fɔ aw balima Yusufu ko la cogo min na.»
33 Juda kumana a balimakɛ Naftali fɛ k'a fɔ a ye ko: «I teliya ka taa Misira nbɛdaw bɛɛ jate ka na o fɔ ne ye. Simeɔn y'a fɔ a ye ko: «Nin ko nin kana kɛ i ka tɔɔrɔ ye. sisan ne na taa kulu la ka kabakurunba kelen ta ka bɔ kulu kan k'a kɛ kelen ye Misira jamana bɛɛ la, ka a kɔnɔfɛnw bɛɛ faga.
34 Yusufu ye o kumaw bɛɛ mɛn a balimaw ye minnu fɔ a ɲɛ kɔrɔ, u m'a dɔn ko Yusufu y'u faamu, katuguni u tun b'a miiri ko a tɛ Heburukan fɔ.
35 Yusufu siranna kosɛbɛ a balimakɛw ka kumaw ɲɛ, walisa u kana Misira halaki, a y'a fɔ a denkɛ Manase ye ko: «I teliya ka taa Misira sigibagaw bɛɛ lajɛlen ni cɛ jagɛlɛnw bɛɛ lajɛlen lajɛ ne fɛ, ka u ka na ne fɛ sisan so kan ani senna ani fɔlifɛn suguya bɛɛ la, Manase taara o kɛ.»
36 Naftali taara i ko Juda y'a fɔ a ye cogo min na, katuguni Naftali sen tun ka nɔgɔn i n'a fɔ wulu teliyalenw dɔ la kelen, a tun bɛ taa ɲɔkisɛw kan, u tun tɛ kari a kɔrɔ.
37 A taara Misira nbɛdaw bɛɛ jate, k'a ye ko u ye mɔgɔ tan ni fila ye, a nana joona ka o fɔ Juda ye, Juda y'a fɔ a balimaw ye ko: «Aw ka teliya ka u ka npan don u kɔ la, an na Misira cɛtigɛ ka u bɛɛ faga, ka mɔgɔ tolen si kana to.»
38 Juda y'a fɔ ko: «A filɛ, ne na sira saba tiɲɛ ni ne ka fanga ye, aw kelen-kelen bɛɛ na sira kelen tiɲɛ. Juda tun bɛ ka o kuma fɔ tuma min na, Misira sigibagaw ni cɛbatigiw bɛɛ nana u fan fɛ ni fɔlifɛn sugu bɛɛ ye ani kulekanba.

39 U hakɛ tun ye sofa kɛmɛ duuru ni sennaməgəw ba tan ye, ani cɛ kɛmɛ naani minnu tun bɛ se ka kɛlɛ kɛ ni npan ni tama tɛ, ni u bolow ni u fanga dərən ye.
40 Cɛbatigiw bɛɛ nana ni sanfiɲɛba ni kulekanba ye, u bɛɛ ye Yakuba denkɛw lamini k'u lasiran, dugukolo yɛrɛyɛrɛla u ka pɛrɛnkan mankan fɛ.
41 Yakuba denkɛw ye o kɛlɛbolow ye tuma min na, u siranna kosɛbɛ u ka ɲɛnamaya ɲɛ, Yusufu y'o kɛ walisa ka Yakuba denkɛw lasiran walisa u ka u hakili sigi.
42 Juda ye a balima dəw ye siranya la, a y'a fə u ye ko: «Mun y'a to aw bɛ siran ka Ala ka nɛɛma to an fɛ?» Juda y'a ye tuma min na Misirakaw bɛɛ y'u lamini Yusufu ka ci fəlen fɛ walisa ka u lasiran, Yusufu kelenpe y'a fə u ye ko: «Aw kana maga u si la.»
43 Juda y'i teliya k'a ka npan bə, ka kulekanba ni dusukasikan bə, a ye a ka npan gosi, ka pan duguma, a tora ka pɛrɛn jama bɛɛ kama.
44 Matigi ye o ko kɛ tuma min na, Matigi ye siran bila Juda ni a balimaw la, ka cɛ jagɛlɛnw ni u lamini məgəw bɛɛ la.
45 U bɛɛ bolila o pɛrɛnkan mankan fɛ, u siranna kosɛbɛ, u binna ɲəgən kan, u caman sara u bintə, u bɛɛ bolila ka bə Juda ni a balimaw ni Yusufu ɲɛkərə.
46 U bolitə tuma min na, Juda n'a balimakɛw tugura u nəfɛ ka taa Faraon ka so, u bɛɛ bolila, Juda y'i sigi kokura Yusufu ɲɛkərə ka pɛrɛn i ko waraba.
47 O kulekan mɛnna yərə jan, Sukəti duguməgəw bɛɛ y'o mɛn, Misira jamana bɛɛ yɛrɛyɛrɛla o kulekan mankan fɛ, Misira ni Gosɛn jamana kogow fana binna ka bə dugukolo yɛrɛyɛrɛli la, Faraon fana binna ka bə a ka masasigilan kan duguma, Misira ni Gosɛn musokənəmaw bɛɛ kənətiɲɛ fana mɛnna yɛrɛyɛrɛ mankan , bawo u siranna kosɛbɛ .
48 Faraon ye ci bila k'a fə ko: «Nin ko min kɛra bi Misira jamana na, o ye mun ye?» U nana o kow bɛɛ fə a ye kabini a daminɛ na fo a laban na, Faraon siranna, a kabakoyara, a siranna kosɛbɛ.
49 A siranna ka bonya ka taa a fɛ, a ye o kow bɛɛ mɛn tuma min na, a ye ci bila Yusufu fɛ k'a fə a ye ko: «I nana ni Heburuw ye ne fɛ walisa ka Misira jamana bɛɛ halaki. i na mun kɛ o jən sonyalen in na? A' y'a bila ka taa n'a balimaw ye, an kana halaki u ka juguya kosən, hali anw, aw ni Misira jamana bɛɛ.
50 Ni i t'a fɛ ka nin ko in kɛ, i ka ne ka fɛn nafamaw bɛɛ fili i ma, ka taa n'u ye u ka jamana na, n'i nisəndiyara o la, katuguni bi u na ne ka jamana bɛɛ halaki ka ne ka məgəw bɛɛ faga. hali Misira musow bɛɛ kənətiɲɛ kɛra u ka kulekanw sababu fɛ . a filɛ u ye min kɛ u ka kulekan ni kumakan dərən fɛ , ka fara o kan n' u ye kɛlɛ kɛ ni npan ye , u bɛna jamana tiɲɛ ; Sisan, i b'a fɛ fɛn min na, i ka o sugandi, ne wala Heburuw wo, Misira wola Heburuw jamana wo.
51 Faraon ka kuma minnu fəra Yusufu ko la, u nana o fə Yusufu ye, Yusufu siranna kosɛbɛ Faraon ni Juda ka kumaw ɲɛ, ani a balimakɛw tun jəlen bɛ Yusufu ɲɛkərə hali bi ni dimi ni dimi ye, Yakuba denkɛw bɛɛ ye mankanba bə Yusufu kərə, i n'a fə kəgəji ni a jikuruw mankan.
52 Yusufu siranna kosɛbɛ a balimaw ɲɛ ani Faraon kosən, Yusufu ye dalilu ɲini walisa k'a yɛrɛ jira a balimaw la, walisa u kana Misira jamana bɛɛ halaki.
53 Yusufu ye ci fə a denkɛ Manase ma, Manase taara ka gɛrɛ Juda la, k'a bolo da a kamankun kan, Juda ka diminya dabilalen don.
54 Juda y'a fə a balimaw ye ko: «Aw məgə si kana a fə ko nin ye Misira kamalennin də ka ko ye, katuguni nin ye ne fa ka so baara ye.»
55 Yusufu y'a ye k'a dən ko Juda ka diminya dabilalen don, a gɛrɛla ka kuma Juda fɛ ni dususumakan ye.
56 Yusufu y'a fə Juda ye ko: «Tiɲɛ na, aw bɛ tiɲɛ fə, aw ye aw ka kuma fəlenw tiɲɛ bi, aw ka fanga ko la, aw ka Ala min ka di aw ye, o ka də fara aw ka ɲɛtaa kan. nka a fə ne ye tiɲɛ na, mun na i bɛ səsəli kɛ ni ne ye cɛnin ko la ka bə i balimaw bɛɛ cɛma, i ko u si ma kuma kelen fə ne ye a ko la.»
57 Juda ye Yusufu jaabi ko: «Tiɲɛ na, i ka kan k'a dən ko ne ye lakana ye cɛnin bolo a fa fɛ.»
58 O de y'a to ne gɛrɛla i la ka bə ne balimaw bɛɛ cɛma, katuguni ne y'a ye ko i t'a fɛ k'a to a ka bə i la. sisan o de kosən ne ka nɛɛma sərə i ɲɛ na ko i k'a ci ka taa an fɛ, k'a filɛ, ne na to a nənabila ye, ka baara kɛ i ye i sago la, bawo i mana ne ci yərə o yərə, ne bɛ taa baara kɛ i ye ni fangaba ye.
59 I ka ne ci sisan masakɛ barikama də fɛ min murutira i ma, i na a dən ne bɛna min kɛ ale ni a ka jamana la. hali ni sofaw ni sennaməgəw walima jamaba fangatigiba bɛ se ka sərə a fɛ, ne na u bɛɛ faga ka masakɛ kunkolo lase i ɲɛ.
60 I m'a dən wala i m'a mɛn ko an fa Ibrahima n'a ka jənkɛ Eliyezer ye Elam masakɛw bɛɛ faga su kelen kənə, u ma məgə kelen to yen wa? kabini o don, an fa ka fanga dira an ma ka kɛ ciyɛn ye, anw ni an bənsənw ye fo abada.
61 Yusufu y'a jaabi ko: «Aw bɛ tiɲɛ fə, nkalon tɛ aw da la, katuguni a fəra an ye fana ko se bɛ Heburuw la, ko Matigi u ka Ala ka di u ye kosɛbɛ, o tuma na, jən bɛ se ka jə u ɲɛ kərə?»
62 Nka, ne na i balimakɛ ci nin cogo in na, n'i nana n'a balimakɛ ye n ɲɛ kərə, a ba denkɛ, i y'a fə min ko la ko a bəra i la ka jigin Misira; Ni aw nana n'a balimakɛ ye ne fɛ, ne na a ta a nə na, katuguni aw si ma kɛ lakana ye a bolo aw fa fɛ, ni a nana ne fɛ, ne na a balimakɛ ci aw fɛ, aw ye lakana kɛ min kosən.
63 Juda ka dimi donna Yusufu la tuma min na a ye nin kuma fə, a ɲɛw ye joli bən ni dimi ye, a y'a fə a balimaw ye ko: «Nin cɛ bɛ a yɛrɛ halakili ɲini cogo di bi, ani Misira jamana bɛɛ halakili!»
64 Simeən ye Yusufu jaabi ko: «An m'a fə i ye fələ ko a taara yərə kɛrɛnkɛrɛnnen min na, an ma o dən, ko a salen don wala a ɲɛnama don, ani mun na ne matigi bɛ kuma nin ko ninnu ɲəgən fɛ wa?»
65 Yusufu ye Juda ɲɛda kələsi, a y'a ye ko a ka dimi daminɛna ka bonya tuma min na a kumana a fɛ ko: «I ka na ni i balimakɛ tə kelen ye ne balimakɛ nə na.»
66 Yusufu y'a fə a balimaw ye ko: «Tiɲɛ na, aw y'a fə ko aw balimakɛ sara walima ko a tununna, sisan ni ne y'a wele bi, ka na aw ɲɛ kərə, yala aw bɛna a di ne ma a balima nə na wa?
67 Yusufu y'a daminɛ k'a fə ko: «Yusufu, Yusufu, na bi ne ɲɛ kərə ka i yɛrɛ jira i balimaw la ka i sigi u ɲɛ kərə.»
68 Yusufu ye o kuma fə u ɲɛ kərə tuma min na, u kelen-kelen bɛɛ ye sira wɛrɛ lajɛ walisa k'a dən Yusufu bɛna bə yərə min na.

69 Yusufu ye u ka kow bɛɛ kɔlɔsi k'a fɔ u ye ko: «Mun na aw bɛ filɛli kɛ yan ni yan?» Ne ye Yusufu ye, i ye min feere Misira, sisan, i kana i dusu kasi ko i ye ne feere, katuguni kɔngɔ waati la, Ala ye ne bila ka kɔn i ɲɛ.
70 Yusufu ka kuma mɛnnen kɔ, a balimaw siranna kosɛbɛ.
71 Bɛnzamɛn ye Yusufu ka kuma mɛn tuma min na, a tora u ɲɛ kɔrɔ so kɔnɔna na, Bɛnzamɛn bolila ka taa a balimakɛ Yusufu fɛ, k'a minɛ k'a bin a kɔ kan.
72 Yusufu balimakɛw y'a ye tuma min na ko Bɛnzamɛn binna a balimakɛ kɔ la ka kasi a fɛ, u fana binna Yusufu kan k'a minɛ a la, ka kasi kosɛbɛ ni Yusufu ye.
73 Kumakan mɛnna Yusufu ka so ko u ye Yusufu balimaw ye, o diyara Faraon ye kosɛbɛ, katuguni a siranna u ɲɛ, walisa u kana Misira halaki.
74 Faraon y'a ka baarakɛlaw ci Yusufu fɛ walisa u ka foli lase a ma a balimaw ko la minnu nana a fɛ, kɛlɛbolo kuntigiw ni kɛlɛbolo kuntigi minnu tun bɛ Misira, olu bɛɛ nana nisɔndiya ni Yusufu ye, Misira jamana bɛɛ nisɔndiyara kosɛbɛ Yusufu balimaw ko la.
75 Faraon ye a ka baarakɛlaw ci Yusufu ma k'a fɔ Yusufu ye ko: «A fɔ i balimaw ye ko u ka u bolofɛnw bɛɛ ta ka na ne fɛ, ne na u bila Misira jamana yɔrɔ ɲuman na, u y'o kɛ.»
76 Yusufu y'a fɔ a ka so kuntigi ye ko a ka nilifɛnw ni finiw lase a balimaw ma, a ye fini caman di u ma, minnu ye masaya finiw ye, ani nilifɛn caman, Yusufu y'u tila a balimaw cɛ.
77 A ye sanu ni warijɛ fini caman di a balimaw kelen-kelen bɛɛ ma, ani warijɛ kɛmɛ saba, Yusufu y'a fɔ u bɛɛ ye ko u ka o finiw don, ka taa ni u ye Faraon ɲɛ kɔrɔ.
78 Faraon y'a ye ko Yusufu balimaw bɛɛ ye cɛ jagɛlɛnw ye, u ɲɛda cɛ ka ɲi, a nisɔndiyara kosɛbɛ.
79 O kɔ, u bɔra Faraon ɲɛ kɔrɔ ka taa Kanan jamana na, u fa fɛ, u balimakɛ Bɛnzamɛn tun bɛ u fɛ.
80 Yusufu wulila ka wotoro tan ni kelen di u ma Faraon fɛ, Yusufu y'a ka wotoro di u ma, a tun bɛ min kan a ka masafugulan don don na Misira, walisa k'a fa lase Misira. Yusufu ye finiw ci a balimakɛ denw bɛɛ ma, ka kɛɲɛ ni u hakɛ ye, ka warijɛ kɛmɛ ci u kelen-kelen bɛɛ ma, ka finiw ci a balima musow ma fana ka bɔ masakɛ musow ka finiw na, ka u ci.
81 A ye cɛ tan di a balima kelen-kelen bɛɛ ma, u ka taa n'u ye Kanan jamana na, ka baara kɛ u denw ni u ta bɛɛ ye, u nali la Misira.
82 Yusufu ye fini tan ci a denkɛ tan ma a balimakɛ Bɛnzamɛn bolo, o niyɔrɔ tun ka ca ni Yakuba denkɛ tɔw ta ye.
83 A ye warijɛ bi duuru ni wotoro tan ci u kelen-kelen bɛɛ ma Faraon ka jate la, a ye fali tan ci a fa ma, minnu doni tun bɛ Misira nafolomafɛnw bɛɛ la, ka fali tan ci a fa ma, ɲɔ ni nbuuru ni balo ani a fa ka balofɛnw, ani a fɛ mɔgɔw bɛɛ, u ka kɛ sira balofɛnw ye.
84 O kɔ, a ye finiw ci a balimamuso Dina ma, warijɛ ni sanu, wusulan ni mire, ani alow ni musow ka finiw camanba, ka o ɲɔgɔn ci Faraon musow ma ka taa Bɛnzamɛn musow ma.
85 A ye oniksi kabakurun suguya bɛɛ di a balimaw bɛɛ ma, u musow fana ma, ani ka bɔ fɛn nafamaw bɛɛ la Misira jamanaba cɛma, fɛn sɔngɔ gɛlɛnw bɛɛ la foyi ma to ni Yusufu ye min ci a fa ka so.
86 A y'a balimaw bila ka taa, u taara, ka a balimakɛ Bɛnzamɛn bila ka taa n'u ye.
87 Yusufu taara n'u ye sira kan ka taa Misira dankan na, a y'a fɔ u ye a fa n'a somɔgɔw ko la ko u ka na Misira.
88 A y'a fɔ u ye ko: «Aw kana sɔsɔli kɛ sira kan, katuguni nin ko bɔra Matigi de yɔrɔ walisa ka jamaba tanga kɔngɔ ma, katuguni kɔngɔ bɛna kɛ san duuru la jamana kɔnɔ hali bi.»
89 A y'a fɔ u ye ko: «Ni aw sera Kanan jamana na, aw kana barika sɔrɔ ne fa ɲɛ kɔrɔ nin ko in na, nka aw ka aw ka hakilitigiya kɛ.»
90 Yusufu ye ci dabila u la, a y'i kɔsegin Misira, Yakuba denkɛw taara Kanan jamana na ni ɲagali ni ɲagali ye u fa Yakuba ye.
91 U sera jamana dancɛw la, u y'a fɔ ɲɔgɔn ye ko: «An na mun kɛ nin ko in na an fa ɲɛkɔrɔ, katuguni ni an barika banna ka na o ko fɔ a ye, a na siran kosɛbɛ an ka kumaw fɛ, a tɛna da an na.»
92 U taara fo ka gɛrɛ u ka sow la, u ye Aser denmuso Serak sɔrɔ, a tun bɛ taa u kunbɛn, o sungurunnin tun ka ɲi kosɛbɛ, a tun ka nɔgɔn kosɛbɛ, a tun bɛ nɛgɛso fɔcogo dɔn.
93 U y'a wele, a nana u ɲɛ kɔrɔ, a y'u susu, u y'a minɛ ka nɛgɛso di a ma, k'a fɔ ko: «Taa an fa ɲɛ kɔrɔ ka i sigi a ɲɛ kɔrɔ ka nɛgɛso gosi ka nin kumaw fɔ.»
94 U y'a fɔ a ye ko a ka taa u ka so, a ye nɛgɛso ta ka teliya ka taa u ɲɛ, ka taa sigi Yakuba kɛrɛfɛ.
95 A ye dɔnkili da ka ɲɛ ka dɔnkili da, ka kuma duman fɔ ko: «Ne kɔrɔkɛ Yusufu ɲɛnama don, a bɛ Misira jamana bɛɛ mara, a ma sa.»
96 A tora ka segin o kumaw kan ani k'u fɔ, Yakuba y'a ka kumaw mɛn, u sɔnna a ma.
97 A ye lamɛnni kɛ k'a sɔrɔ a tun bɛ segin u kan sijɛ fila ni saba, nisɔndiya donna Yakuba dusukun na a ka kuma duman fɛ, Ala ni tun bɛ a kan, a y'a dɔn ko a ka kumaw bɛɛ ye tijɛ ye.
98 Yakuba ye dugawu kɛ Serak ye tuma min na a ye nin kumaw fɔ a ɲɛ kɔrɔ, a y'a fɔ a ye ko: «Ne denmuso, saya kana se sɔrɔ i kan abada, katuguni i ye ne ni lakunu. I ka kuma ne ɲɛ kɔrɔ i ko i y'a fɔ cogo min na, katuguni i ye ne nisɔndiya ni i ka kuma bɛɛ ye.»
99 A tora ka nin kumaw fɔ, Yakuba ye a lamɛn, a diyara a ye, a nisɔndiyara, Ala ni tun bɛ a kan.
100 K'a to kuma la a fɛ, a denkɛw nana a fɛ ni sow ni wotoroninw ni masakɛ finiw ni jɔnw ye minnu tun bɛ boli u ɲɛ.
101 Yakuba wulila ka taa u kunbɛn, a y'a denkɛw ye minnu ye masakɛ finiw don, a ye nafolo bɛɛ ye, Yusufu ye minnu ci u ma.
102 U y'a fɔ a ye ko: «A fɔ a ye ko an balima Yusufu ɲɛnama don, ko ale de bɛ Misira jamana bɛɛ mara, wa ale de kumana an fɛ i ko an y'a fɔ i ye cogo min na.»
103 Yakuba y'a denkɛw ka kumaw bɛɛ mɛn, a dusukun ye u ka kumaw fɔ, katuguni a ma se ka da u la, fo a ye Yusufu ye fɛn minnu bɛɛ di u ma, ani a ye fɛn minnu ci a ma, ani Yusufu ye taamashyɛn minnu fɔ u ye, olu bɛɛ ye.
104 U ye da wuli a ɲɛ kɔrɔ, ka Yusufu cilen bɛɛ jira a la, Yusufu ye min ci a ma, u ye o di u kelen-kelen bɛɛ ma, a y'a dɔn ko u ye tijɛ fɔ, a nisɔndiyara kosɛbɛ a denkɛ ka jate la.
105 Yakuba ko: «Ne denkɛ Yusufu ɲɛnama bɛ ne bolo, ne bɛ taa a lajɛ sani ne ka sa.»

106 A denkɛw ye ko minnu kɛra u la, olu bɛɛ y'a fɔ a ye, Yakuba ko: «Ne bɛ jigin Misira ka ne denkɛ n'a bɔnsɔnw ye.»
107 Yusufu ye fini minnu ci a ma, Yakuba wulila ka olu don, ka a ko ka a kunsigi tigɛ ka ban, a ye Yusufu ye fini min ci a ma, a ye o don a kun na.
108 Yusufu ye fini minnu ci u ma, Yakuba ka so mɔgɔw bɛɛ n'u musow ye olu don, u nisɔndiyara kosɛbɛ Yusufu la, ko a ɲɛnama don hali bi, ko a bɛ masaya kɛ Misira jamana na.
109 Kanan dugumɔgɔw bɛɛ y'o mɛn, u nana nisɔndiya kosɛbɛ Yakuba fɛ, k'a masɔrɔ a ɲɛnama don.
110 Yakuba ye seli kɛ u ye tile saba kɔnɔ, Kanan masakɛw bɛɛ ni jamana faamaw bɛɛ ye dumuni kɛ ka minni kɛ ka ɲagali Yakuba ka so kɔnɔ.

SABABU 55NAN

1 O kɔfɛ, Yakuba ko: «Ne na taa ne denkɛ ye Misira, ka segin Kanan jamana kan, Ala tun ye min fɔ Ibrahima ye, katuguni ne tɛ se ka bɔ ne wolodugu la.»
2 A filɛ Matigi ka kuma nana a ma ko: «I ni i somɔgɔw bɛɛ jigin Misira ka to yen, i kana siran ka jigin Misira katuguni ne na i kɛ jamanaba ye yen.»
3 Yakuba y'a fɔ a yɛrɛ kɔnɔ ko: «Ne bɛ taa ne denkɛ filɛ ni a ka Ala ɲɛsiran bɛ a dusukun na hali bi Misira sigibagaw bɛɛ cɛma.»
4 Matigi y'a fɔ Yakuba ye ko: «I kana siran Yusufu ɲɛ, katuguni a bɛ a ka kantigiya mara hali bi ka baara kɛ ne ye, i ko a ka di i ye cogo min na, Yakuba nisɔndiyara kosɛbɛ a denkɛ ko la.
5 O waati la Yakuba y'a fɔ a denkɛw ni a somɔgɔw ye ko u ka taa Misira ka kɛɲɛ ni Matigi ka kuma fɔlen ye a ye, Yakuba wulila n'a denkɛw n'a ka somɔgɔw bɛɛ ye, ka bɔ Kanan jamana na ka bɔ Bɛrɛseba, ni nisɔndiya ni nisɔndiya ye, u taara Misira jamana na.
6 U gɛrɛla Misira la tuma min na, Yakuba ye Juda bila ka taa a ɲɛ ka taa Yusufu fɛ, walisa a ka ko dɔ jira a la Misira jamana na, Juda y'a kɛ ka kɛɲɛ ni a fa ka kuma fɔlen ye, ka boli ka taa Yusufu fɛ, ka yɔrɔ di u ma Gosɛn jamana na, a somɔgɔw bɛɛ ye, Juda seginna ka na sira kan ka taa a fa fɛ.
7 Yusufu ye wotoro siri, a y'a ka cɛfarinw ni a ka jɔnw ni Misira kuntigiw bɛɛ lajɛlen lajɛ walisa ka taa a fa Yakuba kunbɛn, Yusufu ka ci fɔra Misira ko: «Mɔgɔ minnu tɛ taa Yakuba kunbɛn, olu bɛɛ na sa.»
8 O dugusagwɛ, Yusufu taara ni Misira jamana bɛɛ ye kɛlɛboloba ni fangatigiba dɔ ye, u bɛɛ tun bɛ finiw don minnu dilalen don ni lenfu finmanw ye, ani fini bilenmanw ni warijɛ ni sanu minɛnw ani u ka kɛlɛkɛminɛnw.
9 U bɛɛ taara Yakuba kunbɛn ni fɔlifɛn suguya bɛɛ ye, ni dununw ni dununw ye, ka mire ni alowɛw jɛnsɛn sira fan bɛɛ la, u bɛɛ taara o cogo la, dugukolo yɛrɛyɛrɛla u ka kulekan fɛ.
10 Misira musow bɛɛ taara Misira so sanfɛ ani kogow kan ka Yakuba kunbɛn, Faraon ka masafugulan tun bɛ Yusufu kun na, katuguni Faraon tun y'o ci a ma a ka don a fa kunbɛn waati la.
11 Yusufu sera a fa fɛ mɛtɛrɛ bi duuru la tuma min na, a jigira wotoro kɔnɔ ka taa a fa fan fɛ, Misira sɔrɔdasi kuntigiw bɛɛ n'a ka faamaw y'a ye tuma min na ko Yusufu taara senna ka taa a fa fan fɛ, olu fana jigira ka taama senna ka taa Yakuba fan fɛ.
12 Yakuba gɛrɛla Yusufu ka sigiyɔrɔ la tuma min na, Yakuba ye o yɔrɔ kɔlɔsi, u ni Yusufu tun bɛ na a fan fɛ.
13 Yakuba y'a fɔ Juda ye ko: «Ne bɛ cɛ min ye Misira jamana kɔnɔ, o ye jɔn ye, a ye masakɛ fini don a la, fini bilenmanba don a la, ka masafugulan don a kun na, min jigira ka bɔ a ka wotoro kɔnɔ ka na an fan fɛ?» Juda y'a fa jaabi ko: «I denkɛ Yusufu ye masakɛ ye. Yakuba ɲagalila ka a denkɛ nɔɔrɔ ye.
14 Yusufu gɛrɛla a fa la, a y'i biri a fa kɔrɔ.
15 Yakuba bolila ka teliya ka taa a denkɛ Yusufu fɛ, k'i bin a kɔ kan k'a susu, u kasila, Yusufu fana y'a fa minɛ k'a susu, u kasilen don, Misirakaw bɛɛ kasila n'u ye.
16 Yakuba y'a fɔ Yusufu ye ko: «Sisan ne na sa ni nisɔndiya ye i ɲɛda yelen kɔ, ko i ɲɛnama don hali bi ani nɔɔrɔ la.»
17 Yakuba denkɛw ni u musow ni u denw ni u ka jɔnw ni Yakuba somɔgɔw bɛɛ kasira kosɛbɛ Yusufu fɛ, u y'a susu ka kasi kosɛbɛ.
18 O kɔ, Yusufu ni a ka mɔgɔw bɛɛ seginna u ka so Misira, Yakuba ni a denkɛw ni a somɔgɔw bɛɛ nana ni Yusufu ye Misira, Yusufu y'u bila Misira jamana yɔrɔ bɛɛ la ɲuman na, Gosɛn jamana na.
19 Yusufu y'a fɔ a fa ni a balimakɛw ye ko: «Ne bɛ taa a fɔ Faraon ye ko: «Ne balimaw ni ne fa somɔgɔw ni u ta bɛɛ nana ne ma, u filɛ Gosɛn jamana na.»
20 Yusufu y'o kɛ ka Rubɛn ni Isakar Zabulɔn ani a balimakɛ Bɛnzamɛn minɛ a balimakɛw la ka u bila Faraon ɲɛ kɔrɔ.
21 Yusufu y'a fɔ Faraon ye ko: «Ne balimaw ni ne fa somɔgɔw ni u ka sagaw ni u ka baganw bɛɛ nana ne fɛ ka bɔ Kanan jamana na ka taa sigi Misira jamana na. Kɔngɔ tun ka jugu u ma.
22 Faraon y'a fɔ Yusufu ye ko: «I fa ni i balimaw bila jamana yɔrɔ bɛɛ la ɲuman na, i kana fɛn ɲuman bɛɛ bali u la ka jamana tulu dun.»
23 Yusufu y'a jaabi ko: «Ne ye u sigi Gosɛn jamana na, katuguni u ye sagagɛnnaw ye, o de kosɔn u ka to Gosɛn ka u ka sagaw balo ni Misirakaw tɛ.»
24 Faraon y'a fɔ Yusufu ye ko: «U bɛ min fɔ i ye, i balimaw ka o bɛɛ kɛ. Yakuba denkɛw y'u biri Faraon ɲɛ kɔrɔ, u bɔra a la hɛrɛ la, Yusufu y'a fa lase Faraon ɲɛ kɔrɔ.
25 Yakuba nana a biri Faraon ɲɛ kɔrɔ, Yakuba ye duba Faraon ye. Yakuba ni a denkɛw bɛɛ ni a ka somɔgɔw bɛɛ sigira Gosɛn jamana na.
26 San filanan na, n'o ye Yakuba ka ɲɛnamaya san kɛmɛ ni bisaba ye, Yusufu ye a fa ni a balimakɛw ni a fa ka somɔgɔw bɛɛ ladon ni dumuni ye ka kɛɲɛ ni u denmisɛnninw ye, kɔngɔ donw bɛɛ la. foyi tun tɛ u la.
27 Yusufu ye jamana bɛɛ yɔrɔ fisaman di u ma. Misirakaw ka fisamanw tun bɛ u bolo Yusufu ka waati bɛɛ la. Yusufu tun bɛ finiw ni finiw di u ma ani a fa ka somɔgɔw bɛɛ ma san o san. Yakuba denkɛw tora Misira jamana na u balimakɛ ka ɲɛnamaya bɛɛ kɔnɔ.
28 Yakuba tun bɛ dumuni kɛ tuma bɛɛ Yusufu ka tabali la, Yakuba ni a denkɛw tun tɛ bɔ Yusufu ka tabali la su ni tile, Yakuba denw tun bɛ fɛn minnu dun u ka so kɔnɔ.
29 Kɔngɔ donw na, Misirakaw bɛɛ ye dumuni kɛ ka bɔ Yusufu ka so, katuguni Misirakaw bɛɛ ye u bolofɛnw bɛɛ feere kɔngɔ kosɔn.

30 Yusufu ye Misira jamanaw ni forow bɛɛ san buru ye Faraon ka jate la, kɔngɔ donw bɛɛ la, Yusufu ye buru di Misira jamana bɛɛ ma, ka warijɛ ni sanu minnu nana a fɛ, Yusufu ye olu bɛɛ lajɛ, u ye ɲɔ min san jamana bɛɛ kɔnɔ, ka sanu ni warijɛ caman dalajɛ, ka fara onisi kabakurun camanba kan, ka fara onisi kabakurun caman kan U nana ni finiw ye Yusufu fɛ ka bɔ jamana yɔrɔ bɛɛ la, u ka wari bannen kɔ.
31 Yusufu ye warijɛ ni sanu bɛɛ minɛ a bolo, sanu ni warijɛ talanta biwolonwula ni fila ɲɔgɔn, ani oniksi kabakurunw ni bdeliyɔmu camanba, Yusufu taara u dogo yɔrɔ naani na, ka yɔrɔ kelen dogo kungo kɔnɔ Kɔgɔji Bilen kɛrɛfɛ, ka tila sabanan ni naani dogo kungo kɔnɔ Pɛresi ni Mɛdi kungokolon kɛrɛfɛ.
32 A ye sanu ni warijɛ min tora, a y'o dɔ ta k'o di a balimakɛw bɛɛ ma ani a fa somɔgɔw bɛɛ ma, ani a fa ka so musow bɛɛ ma, ka tɔ kelen lase Faraon ka so, sanu ni warijɛ talanta mugan ɲɔgɔn.
33 Yusufu ye sanu ni warijɛ minnu tora Faraon na, olu bɛɛ di Faraon ma, Faraon y'o bila nafolo marayɔrɔ la, kɔngɔ donw banna o kɔfɛ jamana kɔnɔ, u ye danni kɛ ka suman tigɛ jamana bɛɛ kɔnɔ, u ye u hakɛ delila sɔrɔ san o san. foyi tun tɛ u la.
34 Yusufu sigira Misira, jamana bɛɛ tun bɛ a ka laadilikan kɔrɔ, a fa ni a balimakɛw bɛɛ sigira Gosɛn jamana na k'a ta.
35 Yusufu kɔrɔla kosɛbɛ, a kɔrɔbayara, a denkɛ fila, Efrayimu ni Manase, tora Yakuba ka so tuma bɛɛ, ani u balimaw Yakuba denkɛw, walisa ka Matigi ka siraw ni a ka sariya siraw dege.
36 Yakuba n'a denkɛw sigira Misira jamana la Gosɛn jamana na, u y'u minɛ o yɔrɔ la.

SABABU 56NAN

1 Yakuba ye san tan ni wolonwula kɛ Misira jamana na, Yakuba ka san kɛmɛ ni binaani ni wolonwula.
2 O waati la, Yakuba ye bana min sa, a ye ci bila ka taa a denkɛ Yusufu wele ka bɔ Misira, a denkɛ Yusufu nana ka bɔ Misira, Yusufu nana a fa fɛ.
3 Yakuba y'a fɔ Yusufu n'a denkɛw ye ko: «Ne bɛ sa, aw bɛnbaw ka Ala na taa bɔ aw ye, ka aw lasegin jamana ma, Matigi ye kalifa min di aw ma, aw ni aw kɔfɛ denw ma, sisan o de kosɔn, ni ne sara, aw ka ne su don kɔdingɛ kɔnɔ min bɛ Makpela, Hebɔrɔn, Kanan jamana na, ne bɛnbaw gɛrɛfɛ.»
4 Yakuba ye kali a denkɛw la k'a su don Makipela, Heburɔni dugu la, a denkɛw ye kali a la o ko la.
5 A y'a fɔ u ye ko: «Aw ka baara kɛ Matigi aw ka Elohim ye, katuguni min ye aw bɛnbaw kisi, o na aw kisi tɔɔrɔ bɛɛ ma.»
6 Yakuba ko: «A' ye aw denw bɛɛ wele ne ma, Yakuba denkɛw bɛɛ nana sigi a ɲɛ kɔrɔ, Yakuba ye dugawu kɛ u ye, a y'a fɔ u ye ko: «Matigi aw bɛnbaw ka Ala na o hakɛ di aw ma siɲɛ waa kelen, ka duba aw ye, ka aw fa Ibrahima ka dugawu di aw ma. Yakuba dencɛw bɛɛ bɔra o don na, a ye dugawu kɛ u ye.
7 O dugusagwɛ, Yakuba ye a denkɛw wele tugun, u bɛɛ lajɛlen nana a fɛ ka sigi a ɲɛ kɔrɔ, Yakuba ye dugawu kɛ a denkɛw ye o don na sani a ka sa, u kelen-kelen bɛɛ ye dugawu kɛ ka kɛɲɛ n'a ka dugawu ye. A filɛ a sɛbɛnnen bɛ Matigi ka sariya kitabu kɔnɔ min ɲɛsinnen bɛ Israɛl ma.»
8 Yakuba y'a fɔ Juda ye ko: «Ne denkɛ y'a dɔn ko i ye cɛba ye i balimaw bolo. i ka masaya kɛ u kan, i denkɛw na masaya kɛ u denkɛw kan fo abada.»
9 I denkɛw dɔrɔn de kalan bɛlɛkisɛ ni kɛlɛkɛminɛnw bɛɛ la, walisa u ka se ka u balimakɛ ka kɛlɛw kɛlɛ minnu bɛna a juguw mara.
10 Yakuba ye ci bila a denkɛw ma o don na ko kura ko: «Ne na lajɛ bi ne ka mɔgɔw cɛma. aw ka ne ta ka bɔ Misira ka ne su don Makipela kɔdingɛ kɔnɔ i ko ne y'a fɔ aw ye cogo min na.»
11 O bɛɛ n'a ta, ne b'aw deli ko aw denkɛ si kana ne ta, aw yɛrɛw dɔrɔn.
12 Juda ni Isakar ani Zabulɔn na ne ka sogo ta kɔrɔn fɛ. Rubɛn ni Simeɔn ni Gad saheli fɛ, Efrayimu ni Manase ni Bɛnzamɛn tilebin fɛ, Dan ni Aser ani Naftali worodugu fɛ.
13 Levi kana taa n'i ye, katuguni ale ni a denkɛw na Matigi ka layidu wagande ta ni Israɛldenw ye kaburu kɔnɔ, ne denkɛ Yusufu fana kana a ta, katuguni a nɔɔrɔ ka kɛ masakɛ ye ten. Nka, Efrayimu ni Manase na kɛ u nɔ na.»
14 Aw na ne ta ka taa nin cogo la. ne ka ci fɔ aw ye, aw kana fɛn si to aw kɔ. Ni aw ye nin kɛ ne la tuma min na, Matigi na aw hakili to aw la kosɛbɛ ani aw denw na aw kɔfɛ fo abada.
15 Aw ne denkɛw, aw kelen-kelen bɛɛ ka bonya da aw balimakɛ n'u somɔgɔw kan, ka a fɔ aw denw ni aw denw denw ye aw kɔfɛ, u ka baara kɛ aw bɛnbaw ka Matigi Ala ye tile bɛɛ.
16 Walisa aw ni aw denw ani aw denw denw ka se ka aw ka ɲɛnamaya kɛ jamana kɔnɔ fo abada, ni aw bɛ ko ɲuman ni ko tilennen kɛ Matigi aw ka Ala ɲɛ kɔrɔ, ka taa a ka siraw bɛɛ la.
17 E, ne denkɛ Yusufu, i ka yafa i balimaw ni u ka kɛwale juguw bɛɛ ma, u ye jogin min kɛ i la, k'a masɔrɔ Ala tun b'a fɛ k'o kɛ i ni i denw nafa kama.
18 Ne denkɛ, i kana i balimaw to Misirakaw bolo, i kana u dusu tiɲɛ, katuguni a filɛ, ne bɛ u bila Ala bolo ani i bolo walisa k'u kɔlɔsi Misirakaw ma. Yakuba denkɛw y'u fa jaabi ko: «An fa, i ye min fɔ an ye, an na o bɛɛ kɛ ten. Ala ka kɛ anw dɔrɔn fɛ.
19 Yakuba y'a fɔ a denkɛw ye ko: «Ala ka to aw fɛ ni aw bɛ a ka siraw bɛɛ mara. kana bɔ a ka siraw la ka taa kinin fɛ walima numan fɛ ka ko ɲuman ni tilennenya kɛ a ɲɛ kɔrɔ.
20 K'a masɔrɔ ne b'a dɔn ko gɛlɛya caman na aw sɔrɔ laban donw na jamana kɔnɔ, aw denw ni aw denw denw, aw ka baara kɛ Matigi dɔrɔn de ye, a na aw kisi tɔɔrɔ bɛɛ ma.
21 Ni aw na taa Elohim nɔfɛ ka baara kɛ a ye, ka aw denw kalan aw kɔfɛ, ani aw denw denw, ka Matigi dɔn, o tuma na, Matigi na jɔn dɔ lawuli aw ni aw denw ye ka bɔ aw denw cɛma, Matigi na aw kisi tɔɔrɔ bɛɛ ma a bolo fɛ, ka aw labɔ Misira ka aw lasegin aw faw ka jamana la, ka o ciyɛn ta.
22 Yakuba ye ci dabila a denkɛw la, a y'a senw sama ka don a ka dilan kan, a sara ka taa a lajɛ a ka mɔgɔw fɛ.
23 Yusufu binna a fa kan, a pɛrɛnna ka kasi a kosɔn, a y'a susu, a pɛrɛnna ni kanba ye, k'a fɔ ko: «Ne fa, ne fa.»
24 A denkɛ musow ni a somɔgɔw bɛɛ nana ka bin Yakuba kan, u kasila a kosɔn ka pɛrɛn ni kanba ye Yakuba ko la.
25 Yakuba denkɛw bɛɛ wulila ɲɔgɔn fɛ, u ye u ka finiw tigɛ, u bɛɛ ye bɔrɔw don u kɔ la, u y'i bin u ɲɛda kan, ka buguri fili u kun na sankolo fan fɛ.

26 O ko fɔra Yusufu muso Osnati ye, a wulila ka bɔrɔ don, a ni Misira musow bɛɛ nana kasi ka kasi Yakuba kosɔn.
27 Misira jamanaden minnu tun bɛ Yakuba dɔn, olu bɛɛ nana o don na, u ye o ko mɛn tuma min na, Misira jamana bɛɛ kasila tile caman kɔnɔ.
28 Musow nana Misira ka bɔ Kanan jamana fana na, u y'a mɛn ko Yakuba sara, u kasila a kosɔn Misira tile biwolonwula kɔnɔ.
29 O kɔfɛ, Yusufu y'a fɔ a ka jɔnkɛ dɔgɔtɔrɔw ye ko u ka a fa siri ni mire ni wusulan ni wusulan ni wusulan sifa bɛɛ ye.
30 Misirakaw bɛɛ ni cɛkɔrɔbaw ni Gosɛn jamana sigibagaw bɛɛ kasila ka kasi Yakuba kosɔn, a denkɛw bɛɛ ni a somɔgɔw bɛɛ ye kasi ka kasi u fa Yakuba kosɔn tile caman.
31 A ka kasi donw tɛmɛnnen kɔ, tile biwolonwula bannen kɔ, Yusufu y'a fɔ Faraon ye ko: «Ne na taa ne fa su don Kanan jamana na i ko a ye ne kali cogo min na, o kɔ, ne bɛ segin.»
32 Faraon ye Yusufu ci k'a fɔ a ye ko: «Yɛlɛ ka i fa su don i ko a y'a fɔ cogo min na. Yusufu wulila n'a balimaw bɛɛ ye ka taa Kanan jamana la ka u fa Yakuba su don i ko a y'a fɔ u ye cogo min na.
33 Faraon y'a fɔ ko a fɔ Misira jamana bɛɛ la ko: «Mɔgɔ o mɔgɔ ni Yusufu n'a balimakɛw tɛ taa Kanan jamana na ka Yakuba su don, o tigi sa.»
34 Misira jamana bɛɛ ye Faraon ka o kibaruya mɛn, u bɛɛ wulila ɲɔgɔn fɛ, Faraon ka baarakɛlaw bɛɛ ni a ka so cɛkɔrɔbaw ni Misira cɛkɔrɔbaw bɛɛ taara ni Yusufu ye, Faraon ka kuntigiw ni faamaw bɛɛ taara ka kɛ Yusufu ka baarakɛlaw ye, u taara Yakuba su don Kanan jamana na.
35 Yakuba denkɛw ye su don min kan. U fa ye ci fɔ u ye cogo min na, a denkɛw y'o kɛ a ye ten.
36 Sanu sanuman tun ye sanu sanuman ye, onisi kabakurunw ni bdeliyɔmu tun sirilen bɛ a lamini na. Sanu tigɛlen tun ye sugo datugulan ye, a sirilen bɛ ni juruw ye, ani oniksi kabakurunw ni bdeliyɔmu juruw tun bɛ u kan.
37 Yusufu ye sanu masafugulan belebeleba dɔ don a fa Yakuba kun na, ka sanu bere don a bolo, ka o sugo lamini i n'a fɔ masakɛw tun bɛ kɛ cogo min na u ka ɲɛnamaya kɔnɔ.
38 Misira kɛlɛbolow bɛɛ taara a ɲɛfɛ nin kulu in kɔnɔ, a daminɛ na, Faraon ka cɛfarinw bɛɛ, ani Yusufu ka cɛfarinw, ani u kɔfɛ Misira sigibaga tɔw, u bɛɛ sirilen bɛ npanw na, ka finiw don u la, kɛlɛkɛminɛnw tun bɛ u kan.
39 kasitɔw ni dusukasibagatɔw bɛɛ taara yɔrɔ jan sudon yɔrɔ kɛrɛfɛ, u taara kasi ka kasi, jama tɔw taara sudon yɔrɔ nɔfɛ.
40 Yusufu ni a ka somɔgɔw sennasanbara ni a ka somɔgɔw taara ɲɔgɔn fɛ sudon yɔrɔ la, u tun bɛ kasi. cɛ kelen-kelen bɛɛ tun b'a ka finiw don a kan, u bɛɛ tun bɛ ni u ka kɛlɛkɛminɛnw ye.
41 Yakuba ka jɔnkɛ bi duuru taara tulubɔlan ɲɛfɛ, u ye tulu ni tulu sumalen sifa bɛɛ jɛnsɛn sira kan, Yakuba denkɛ minnu tun bɛ tulu sumalan ta, olu bɛɛ taara tulubɔlan kan, Yakuba ka baarakɛlaw taara u ɲɛfɛ ka tulu suman fiyɛ sira kan.
42 Yusufu taara ni sigiyɔrɔ girinmanw ye, u tun bɛ o kɛ don o don fo ka se Kanan jamana ma, ka se Atadi sɛnɛyɔrɔ la, o min bɛ Jurdɛn baji fan dɔ fɛ.
43 Kanan masakɛw bɛɛ y'o mɛn, u bɛɛ bɔra u ka so, Kanan masakɛ bi saba ni kelen, u bɛɛ nana n'u ka cɛdenw ye ka kasi ani ka kasi Yakuba kosɔn.
44 O masakɛw bɛɛ ye Yakuba ka sugo ye, u y'a ye ko Yusufu ka masafugulan tun bɛ a kan, u fana y'u ka masafugulanw da sudon kan ka a lamini ni masafugulan ye.
45 O masakɛw bɛɛ ye Yakuba denkɛw ni Misira denkɛw dusukasi kosɛbɛ o yɔrɔ la Yakuba ko la, katuguni Kanan masakɛw bɛɛ tun bɛ Yakuba ni a denkɛw ka jagɛlɛya dɔn.
46 O kibaruya sera Esawu ma k'a fɔ ko: «Yakuba sara Misira, a denkɛw ni Misira jamana bɛɛ bɛ taa n'a ye Kanan jamana na walisa k'a su don.»
47 Esawu y'o mɛn tuma min na, a sigilen tun bɛ Seyiri kulu kan, a wulila n'a denkɛw ni a ka mɔgɔw bɛɛ n'a ka somɔgɔw bɛɛ ye, jamaba minnu tun ka bon kosɛbɛ, u nana kasi ka kasi Yakuba kosɔn.
48 Esawu nana tuma min na, a ye dusukasi kɛ a balimakɛ Yakuba kosɔn, Misira jamana bɛɛ ni Kanan jamana bɛɛ wulila ka kasi Esawu fɛ Yakuba ko la o yɔrɔ la
49 Yusufu ni a balimakɛw nana ni u fa Yakuba ye ka bɔ o yɔrɔ la, u taara Heburun ka Yakuba su don kɔdingɛ kɔnɔ a faw fɛ.
50 U sera Kireati-Arba, kɔdingɛ kɔnɔ, u selen kɔ, Esawu ni a denkɛw jɔlen tora Yusufu n'a balimakɛw ɲɛ, k'a fɔ ko: «Yakuba tɛna su don o kɔnɔ, katuguni o ye anw ni an fa ta ye.»
51 Yusufu ni a balimakɛw ye Esawu denkɛw ka kuma mɛn, u dimina kosɛbɛ, Yusufu gɛrɛla Esawu la k'a fɔ ko: «U ye mun fɔ?» tiɲɛ na, ne fa Yakuba y'a san i fɛ nafoloba la Isaka salen kɔfɛ, sisan a bɛ san mugan ni duuru bɔ, ani fana a ye Kanan jamana bɛɛ san i fɛ ani i denkɛw fɛ, ani i bɔnsɔn fana fɛ.
52 Yakuba y'a san a denkɛw ni a bɔnsɔn ye ka kɛ ciyɛn ye badaa, mun na i bɛ nin kumaw fɔ bi?
53 Esawu y'a jaabi ko: «I bɛ nkalon tigɛ ka nkalon tigɛ, katuguni ne ma ne ta si feere nin jamana bɛɛ la, i ko i b'a fɔ cogo min na, ne balimakɛ Yakuba fana ma ne ta fɛn san nin jamana in kɔnɔ.»
54 Esawu ye o kumaw fɔ walisa ka Yusufu lafili ni a ka kumaw ye, katuguni Esawu y'a dɔn ko Yusufu tun tɛ yen o donw na, Esawu y'a bolofɛnw bɛɛ feere Kanan jamana na Yakuba ma.
55 Yusufu y'a fɔ Esawu ye ko: «Tiɲɛ na, ne fa ye o fɛnw don i fɛ sanni sɛbɛn kɔnɔ, ka o sɛbɛn seereya kɛ ni seerew ye, ka a filɛ an fɛ Misira.»
56 Esawu y'a jaabi ko: «I na seereya min sɔrɔ sɛbɛn kɔnɔ, an na o kɛ ten.»
57 Yusufu ye a balimakɛ Naftali wele k'a fɔ a ye ko: «I teliya, i kana to yen, ka boli ka taa Misira ka na ni sɛbɛnw bɛɛ ye. sanni sɛbɛn, sɛbɛn sirilen ani sɛbɛn da wulilen, ani fana sɛbɛn fɔlɔ minnu bɛɛ, bange-jogo jago bɛɛ sɛbɛnnen bɛ minnu kɔnɔ, i ka na.
58 Esawu ni a denkɛw ye kuma minnu fɔ bi, i na olu lase an ma yan.
59 Naftali ye Yusufu kan lamɛn, a ye teliya ka boli ka jigin Misira, Naftali senna tun ka nɔgɔn ka tɛmɛ kungo kɔnɔ sagaw bɛɛ kan, katuguni a tun bɛ taa ɲɔkisɛw la k'a sɔrɔ a ma u mugumugu.
60 Esawu y'a ye tuma min na ko Naftali taara o sɛbɛnw ta, a ni a denkɛw ye dɔ fara u ka kɛlɛ kan kɔdingɛ kɔnɔ, Esawu ni a ka jama bɛɛ wulila ka Yusufu n'a balimaw kɛlɛ kɛlɛ la.
61 Yakuba denkɛw bɛɛ ni Misirakaw ye Esawu ni a ka cɛdenw kɛlɛ, Esawu denkɛw ni a ka mɔgɔw fagara Yakuba

denw ɲɛkɔrɔ, Yakuba denkɛw ye cɛ binaani faga Esawu ka mɔgɔw la.
62 Dan denkɛ Kusimu, Yakuba denkɛ, tun bɛ Yakuba denkɛw fɛ o waati la, nka a ni kɛlɛyɔrɔ cɛ tun bɛ mɛtɛrɛ kɛmɛ ɲɔgɔn bɔ, katuguni a tora Yakuba denkɛ denw fɛ Yakuba ka sogo da la.
63 Kusimu tun ye bobo ni tulogweren ye, o bɛɛ n'a ta, a tun bɛ siran kumakan faamu mɔgɔw cɛma.
64 A y'a ɲininka ko: «Mun na aw tɛ mɔgɔ salenw su don, nin kabakoba ye mun ye?» U ye Esawu ni a denkɛw ka kumaw jaabi. A bolila ka taa Esawu fɛ kɛlɛ cɛma, a ye Esawu faga ni npan ye, ka a kunkolo tigɛ, ka pan ka taa yɔrɔ jan, Esawu binna kɛlɛ mɔgɔw cɛma.
65 Kusimu y'o kɛ tuma min na, Yakuba denkɛw ye se sɔrɔ Esawu denw kan, Yakuba denkɛw ye u fa Yakuba su don ni fanga ye kɔdingɛ kɔnɔ, Esawu denw y'o ye.
66 Yakuba su donna Heburun, Makipela kɔdingɛ kɔnɔ, Ibrahima tun ye min san hɛti denw fɛ ka kɛ sudon yɔrɔ ye, a su donna fini sɔngɔ gɛlɛnbaw la.
67 Masakɛ si ma bonya da a kan i n'a fɔ Yusufu ye bonya min di a fa ma a sa tuma na, katuguni a y'a su don ni bonyaba ye i n'a fɔ masakɛw sudon.
68 Yusufu ni a balimakɛw ye tile wolonwula dusukasi kɛ u fa ye.

SABABU 57NAN

1 O kɔ, Esawu denkɛw ye kɛlɛ kɛ ni Yakuba denkɛw ye, Esawu denkɛw ye Yakuba denkɛw kɛlɛ Heburɔni, Esawu tun dalen bɛ a salen na hali bi, nka a ma su don.
2 Kɛlɛba donna u ni ɲɔgɔn cɛ, Esawu denkɛw gosira Yakuba denkɛw ɲɛkɔrɔ, Yakuba denkɛw ye cɛ biwɔɔrɔ faga Esawu denkɛw la, nka mɔgɔ si ma sa Yakuba denkɛw la. Yusufu bolo sera Esawu bɔnsɔnw bɛɛ kan, a ye Esawu denkɛ Elifaz denkɛ Zefo ni a ka cɛden bi duuru minɛ jɔnya la, ka u siri ni nɛgɛ cakɛda ye, ka u di a ka jɔnw bolo walisa u ka na n'u ye Misira.
3 Yakuba denkɛw ye Zefo ni a ka mɔgɔw minɛ jɔnya la tuma min na, mɔgɔ tɔw bɛɛ siranna kosɛbɛ u ka ɲɛnamaya ɲɛ ka bɔ Esawu ka so, walisa u fana kana minɛ jɔnya la, u bɛɛ bolila ni Esawu denkɛ Elifaz n'a ka mɔgɔw ye, ni Esawu su ye, ka taa Seyiri kulu sira fɛ.
4 U sera Seyiri kulu la, u ye Esawu su don Seyiri, nka u tun ma na n'a kunkolo ye Seyiri, katuguni a su donna yɔrɔ min na kɛlɛ kɛra Heburun.
5 Esawu denkɛw bolila ka bɔ Yakuba denkɛw ɲɛ kɔrɔ tuma min na, Yakuba denkɛw tugura u nɔfɛ fo ka se Seyiri dankan ma, nka u ma mɔgɔ kelen faga u cɛma, u tugura u nɔfɛ, katuguni Esawu su min taara n'u ye, o y'u hakili ɲagami, o de la u bolila ka taa u kɔ, Yakuba denkɛw y'u kɔsegin u balimaw tun bɛ yɔrɔ min na Heburun, u tora yen o don na, o dugujɛ, fo u ka lafiɲɛ kɛlɛ la.
6 O tile sabanan na, u ye Horikɛ Seyiri denkɛw bɛɛ lajɛ, ka kɔrɔnfɛmɔgɔw bɛɛ lajɛ, jamaba minnu tun bɛ i ko kɔgɔji cɛncɛn, u taara ka jigin Misira ka Yusufu n'a balimaw kɛlɛ, walisa k'u balimaw kisi.
7 Yusufu ni Yakuba denkɛw bɛɛ y'a mɛn ko Esawu denw ni kɔrɔnfɛmɔgɔw nana kɛlɛ la walisa k'u balimaw kisi.
8 Yusufu ni a balimakɛw ni Misira cɛ barikamaw bɔra ka taa kɛlɛ kɛ Ramɛsi dugu kɔnɔ, Yusufu n'a balimakɛw ye bɔnɛba lase Esawu denw ni kɔrɔnfɛmɔgɔw ma.
9 U ye cɛ waa kɛmɛ wɔɔrɔ faga u cɛma, ka Seyiri Hori bɔnsɔn cɛfarinw bɛɛ faga. u damadɔw tora, u ye kɔrɔnfɛmɔgɔw ni Esawu bɔnsɔn caman fana faga. Esawu denkɛ Elifaz ni kɔrɔnfɛmɔgɔw bɛɛ bolila Yusufu ni a balimakɛw ɲɛ.
10 Yusufu n'a balimakɛw tugura u nɔfɛ fo ka se Sukɔti, u ye cɛ bisaba faga Sukɔti dugu kɔnɔ, tɔw kisira ka u kelen-kelen bɛɛ boli ka taa u ka dugu la.
11 Yusufu ni a balimakɛw ni Misira cɛ barikamaw kɔsegira u kɔ ni ɲagali ni nisɔndiya ye, katuguni u ye u juguw bɛɛ gosi.
12 Elifaz denkɛ Zefo n'a ka cɛdenw tun ye Yakuba denkɛw ka jɔnw ye Misira jamana na, u ka tɔɔrɔw cayara.
13 Esawu denkɛw ni Seyiri denkɛw seginna u ka jamana na tuma min na, Seyiri denkɛw y'a ye ko u bɛɛ binna Yakuba denw ni Misirakaw bolo Esawu denw ka kɛlɛ kosɔn.
14 Seyiri denkɛw y'a fɔ Esawu denkɛw ye ko: «Aw y'a ye, o de y'a to aw y'a dɔn ko nin sigiyɔrɔ in kɛra aw de kosɔn, cɛ barikama si ma to.
15 Sisan, aw ka bɔ an ka jamana na, ka bɔ an na ka taa Kanan jamana na ka taa aw bɛnbaw sigiyɔrɔ la. mun de kosɔn aw denw na an denw ka nɔw ciyɛn ta don labanw na ?
16 Esawu bɔnsɔnw tun t'a fɛ ka Seyiri bɔnsɔnw lamɛn, Seyiri bɔnsɔnw tun b'a fɛ ka kɛlɛ kɛ u fɛ.
17 Esawu denw ye ci bila gundo la ka taa Afiriki masakɛ Angeyasi fɛ, o tɔgɔ ye ko Dinhaba.
18 I ka cɛ dɔw ci an ma, u ka na an fɛ, an na kɛlɛ kɛ ɲɔgɔn fɛ ni Seyiri Hori denw ye, katuguni u y'a latigɛ ka kɛlɛ kɛ ni an ye walisa k'an gɛn ka bɔ jamana kɔnɔ.
19 Dinhaba masakɛ Angeyasi y'o kɛ, katuguni o donw na, a tun ye Esawu bɔnsɔnw teri ye, ka senna kɛlɛcɛ kɛmɛ duuru ci Esawu bɔnsɔnw ma, ani sofa kɛmɛ seegin.
20 Seyiri bɔnsɔnw ye ci bila kɔrɔnfɛmɔgɔw ni Madiyan bɔnsɔnw ma k'a fɔ ko: «Esawu denw ye min kɛ an na, aw y'o ye, u ni Yakuba denkɛw ka kɛlɛ la.»
21 Sisan, aw ka na an fɛ ka an dɛmɛ, an na u kɛlɛ ɲɔgɔn fɛ, ka u gɛn ka bɔ jamana kɔnɔ, ka u hakɛ bɔ an balimaw ka ko la, minnu sara u kosɔn u ka kɛlɛ la ni u balimaw Yakuba denkɛw ye.
22 Kɔrɔnfɛla mɔgɔw bɛɛ ye Seyiri bɔnsɔnw lamɛn, u nana cɛ kɛmɛ seegin ɲɔgɔn na ni npanw ye, Esawu denw ye kɛlɛ kɛ ni Seyiridenw ye o waati la Paran kungokolon kɔnɔ.
23 Seyiri bɔnsɔnw ye se sɔrɔ Esawu denw kan, Seyiri bɔnsɔnw ye Esawu bɔnsɔn cɛ kɛmɛ fila ɲɔgɔn faga o don na.
24 O tile filanan na, Esawu bɔnsɔnw seginna ka na kɛlɛ kɛ siɲɛ filanan na ni Seyiri bɔnsɔnw ye, kɛlɛ juguyara Esawu bɔnsɔnw kan nin siɲɛ filanan in na, o ye u tɔɔrɔ kosɛbɛ Seyiri bɔnsɔnw kosɔn.
25 Esawu bɔnsɔnw y'a ye tuma min na ko Seyiri bɔnsɔnw fanga ka bon ni u ta ye, Esawu bɔnsɔn dɔw y'u kɔdon ka Seyiri bɔnsɔnw dɛmɛ u juguw la.
26 Esawu bɔnsɔn cɛma bi duuru ni seegin binna kɛlɛ filanan na Dinaba masakɛ Angeyasi.
27 O tile sabanan na, Esawu bɔnsɔn y'a mɛn ko u balima dɔw y'u kɔdon k'u kɛlɛ kɛlɛ filanan na. Esawu denw ye o kuma mɛn tuma min na, u dusu tiɲɛna.
28 U y'a fɔ u ye ko: «An na an balima minnu kɔsegin ka na an juguw Seyiri denw dɛmɛ, an na mun kɛ?» Esawu bɔnsɔn fana ye ci bila Dinaba masakɛ Angeyasi fɛ.

29 Aw ye cɛ wɛrɛw ci an ma walisa an ka se ka kɛlɛ kɛ ni u ye ni Seyiri bɔnsɔnw ye, katuguni u ka gɛlɛn ka tɛmɛ an kan siɲɛ fila kaban.
30 Anjeyasi ye cɛ jagɛlɛn kɛmɛ wɔɔrɔ ɲɔgɔn ci Esawu bɔnsɔnw ma, u nana Esawu bɔnsɔnw dɛmɛ.
31 Tile tan kɔfɛ, Esawu denw ye kɛlɛ kɛ ni Seyiridenw ye kokura Paran kungokolon kɔnɔ, kɛlɛ juguyara kosɛbɛ Seyiri bɔnsɔnw kan, Esawu denw ye se sɔrɔ Seyiri bɔnsɔnw kan o waati la, Seyiri bɔnsɔnw fagara Esawu denw ɲɛkɔrɔ, Esawu denw ye cɛ waa fila ɲɔgɔn faga u la.
32 Seyiri bɔnsɔnw ka cɛfarinw bɛɛ sara o kɛlɛ la, u denmisɛnnin minnu tora u ka duguw kɔnɔ, olu dɔrɔn de tora.
33 Madiyɛn bɛɛ ni kɔrɔnfɛmɔgɔw y'u yɛrɛ bila kɛlɛ la, u ye Seyiri bɔnsɔnw to yen ka boli, u y'a ye ko kɛlɛ ka jugu u ma, Esawu denw ye kɔrɔnfɛmɔgɔw bɛɛ nɔfɛ fo ka se u ka jamana ma.
34 Esawu bɔnsɔnw ye cɛ kɛmɛ fila ni bi duuru ɲɔgɔn faga o kɛlɛ la, Esawu bɔnsɔnw ka mɔgɔw cɛma, cɛ bisaba ɲɔgɔn binna o kɛlɛ la, nka o juguya sera u ma u balimaw fɛ u kɔseginna u fɛ ka Horikaw ka Seyiri bɔnsɔnw dɛmɛ, Esawu denw ye u balimaw ka ko juguw mɛn kokura, u ye kasi o ko la tugun.
35 Kɛlɛ bannen kɔ, Esawu bɔnsɔnw kɔseginna ka na u ka so Seyiri, Esawu bɔnsɔnw ye mɔgɔ minnu tora Seyiri bɔnsɔn jamana na, olu faga. u y'u musow ni denmisɛnninw fana faga, u ma ni si to yen ɲɛnama fo cɛnin bi duuru ni npogotiginin minnu tora u ka ɲɛnamaya la, Esawu denw m'u faga, cɛninw kɛra u ka jɔnw ye, u ye npogotiginin minnu ta ka kɛ muso ye.
36 Esawu bɔnsɔnw sigira Seyiri dugu kɔnɔ Seyiri bɔnsɔnw nɔ na.
37 Esawu bɔnsɔnw ye jamana bolofɛnw bɛɛ ta Seyiri bɔnsɔnw bolo, u ka sagaw, u ka misidenw ni u ka nafolo, ani Seyiri bɔnsɔnw bɛɛ, Esawu bɔnsɔnw y'u ta, ka Esawu denw sigi Seyiri dugu kɔnɔ Seyiri bɔnsɔnw nɔ na fo ka na se bi ma, Esawu denw ye jamana tila tila tila Esawu denkɛ duuru ye ka kɛɲɛ n'u ka denbayaw ye.
38 O donw la, Esawu bɔnsɔnw y'a latigɛ ka masafugulan don u kun na. U y'a fɔ ɲɔgɔn ye ko: «A tɛ ten, katuguni ale na an kuntigiya kɛ an ka jamana kɔnɔ, an na kɛ a ka ladili kɔrɔ, a na an ka kɛlɛw kɛlɛ, an juguw kama, u y'o kɛ.»
39 Esawu bɔnsɔn bɛɛ ye kali k'a fɔ ko: «U balima si tɛna kɛ masakɛ ye u kun na abada, fɔ dunan cɛ min tɛ u balimaw la, katuguni Esawu bɔnsɔn bɛɛ dusu tiɲɛna a denkɛ, u balimakɛw ni u teriw kɔrɔ, u ye kojugu min sɔrɔ u balimaw fɛ, u ni Seyiri denw kɛlɛtɔ.»
40 O de y'a to Esawu denkɛw ye kali k'a fɔ ko: «Kabini o don na, u tɛna masakɛ sugandi u balimaw cɛma, fɔ ka bɔ jamana wɛrɛ la fo ka na se bi ma.»
41 Dinhaba masakɛ dɔ tun bɛ yen ka bɔ Angeya siya la. a tɔgɔ tun ye ko Bela, Beɔri denkɛ, min tun ye cɛ jagɛlɛn ye kosɛbɛ, cɛ cɛɲi ni cɛɲi ani hakilitigi hakilitigiya bɛɛ la, ani hakilitigi ni laadilikɛla; Anjesi jamanaden si tun tɛ yen min bɔlen bɛ a la.
42 Esawu bɔnsɔn bɛɛ y'a miɲɛ k'a tulu kɛ a la, ka masafugulan don a la ka kɛ masakɛ ye, u y'u biri a ɲɛ kɔrɔ k'a fɔ a ye ko: «Masa ka ɲɛnamaya, masakɛ ka ɲɛnamaya.»
43 U ye tulolanɛgɛw labɔ, u kelen-kelen bɛɛ nana ni tulolanɛgɛw ye minnu dilalen don ni sanu ni warijɛ ye, walima bololanɛgɛw walima bololanɛgɛw, ka nafolotigiba kɛ a ye warijɛ ni sanu, ni onisi kabakurunw ni bdeliyɔmu na, ka masasigilan kɛ a ye, ka masafugulan don a kun na, ka masaso jɔ a ye, ka sigi yen, a kɛra masakɛ ye Esawu bɔnsɔn bɛɛ.
44 Anzeyakaw y'u ka kɛlɛ sara ta Esawu denw bolo, u taara u makɛ fɛ Dinaba o waati la.
45 Bela ye masaya kɛ Esawu bɔnsɔnw kunna san bisaba kɔnɔ, Esawu bɔnsɔnw sigira o jamana la Seyiri bɔnsɔnw nɔ na.

SABABU 58NAN

1 Israɛldenw jigintɔ Misira san bisaba ni filanan na, o kɔrɔ ye ko Yusufu ka ɲɛnamaya san biwolonwula ni kelennan na, Misira masakɛ Faraon sara o san na, a denkɛ Magrɔn kɛra masakɛ ye a nɔ na.
2 Faraon y'a fɔ Yusufu ye sani a ka sa, ko a ka kɛ a denkɛ Magrɔn fa ye, ko Magrɔn ka kɛ Yusufu bolo ani a ka laadilikan kɔrɔ.
3 Misira jamana bɛɛ sɔnna o ma ko Yusufu ka kɛ masakɛ ye u kun na, katuguni Misirakaw bɛɛ tun bɛ Yusufu kanu kabini fɔlɔfɔlɔ, Faraon denkɛ Magrɔn dɔrɔn de sigilen tun bɛ a fa ka masasigilan kan, a kɛra masakɛ ye o donw na a fa nɔ na.
4 Magrɔn ye masaya daminɛ tuma min na, a si tun bɛ san binaani ni kelen na, a ye san binaani ni kelen kɛ masaya la Misira, Misira jamana bɛɛ y'a tɔgɔ da Faraon a fa tɔgɔ la, i n'a fɔ u delila ka min kɛ Misira masakɛ o masakɛ ye.
5 Faraon ye masaya kɛ a fa nɔ na tuma min na, a ye Misira sariyaw ni kuntigiya kow bɛɛ bila Yusufu bolo i ko a fa tun y'a fɔ a ye cogo min na.
6 Yusufu kɛra masakɛ ye Misira jamana kan, katuguni a tun bɛ Misira jamana bɛɛ kunna, Misira jamana bɛɛ tun bɛ a ka ladonni ni a ka laadilikan kɔrɔ, katuguni Misira jamana bɛɛ tun bɛ Yusufu fɛ Faraon salen kɔfɛ, u y'a kanu kosɛbɛ ka kɛ masakɛ ye u kun na.
7 Nka mɔgɔ dɔw tun bɛ u cɛma, a ma diya u ye, k'a fɔ ko: Dunan si tɛna kɛ an kun na. hali bi Misira gɔfɛrɛnaman bɛɛ tun bɛ Yusufu bolo o waatiw la, Faraon salen kɔfɛ, ale tun ye sariyatigi ye, a tun b'a fɛ cogo min na jamana fan bɛɛ la, k'a sɔrɔ mɔgɔ si ma a sen don a la.
8 Misira jamana bɛɛ tun bɛ Yusufu bolo, Yusufu ye kɛlɛ kɛ ni a lamini juguw bɛɛ ye. Yusufu ye jamana bɛɛ ni filisitikaw bɛɛ miɲɛ fo ka se Kanan dankan ma, u bɛɛ tun bɛ a ka fanga kɔrɔ ani u tun bɛ san o san takasi di Yusufu ma.
9 Misira masakɛ Faraon sigilen tun bɛ a ka masasigilan kan a fa nɔ na, nka a tun bɛ Yusufu ka kuntigiya ni a ka laadilikan kɔrɔ, i ko a tun bɛ a fa ka kuntigiya kɔrɔ fɔlɔ.
10 A ma masaya kɛ fana Misira jamana dɔrɔn na, Yusufu ka laadilikan kɔrɔ, nka Yusufu ye masaya kɛ jamana bɛɛ kunna o waati la, k'a ta Misira fo ka taa a bila Perati bajiba la.
11 Yusufu ye ɲɛtaa sɔrɔ a ka siraw bɛɛ la, Matigi tora a fɛ, Matigi ye hakilitigiya ni bonya ni nɔɔrɔ ni kanuya fara Yusufu kan Misirakaw ni jamana bɛɛ kɔnɔ, Yusufu ye masaya kɛ jamana bɛɛ kan san binaani.
12 Filisitikaw ni Kanan jamanaw ni Sidɔn jamanaw bɛɛ, ani Jurdɛn baji fan dɔ fɛ, u ye nilifɛnw lase Yusufu ma a ka waati bɛɛ la, jamana bɛɛ tun bɛ Yusufu bolo, u tun bɛ na ni nilifɛnw ye a ma san o san i n'a fɔ a fɔra cogo min na,

katuguni Yusufu tun ye a juguw bɛɛ kɛlɛ, k'u kolo, jamana bɛɛ tun bɛ Yusufu bolo, Yusufu tun sigilen bɛ a ka masasigilan kan Misira.
13 A balimakɛ Yakuba denkɛw bɛɛ tun sigilen bɛ jamana kɔnɔ lafiya la, Yusufu ka waati bɛɛ, u ye den sɔrɔ ka caya kosɛbɛ jamana kɔnɔ, ka baara kɛ Matigi ye u ka waati bɛɛ la, i ko u fa Yakuba tun y'a fɔ u ye cogo min na.
14 Tile caman ni san caman tɛmɛnen kɔ, Esawu denw tora u ka jamana na ni u ka masakɛ Bela ye, Esawu denw cayara ka caya jamana kɔnɔ, u y'a latigɛ ka taa kɛlɛ kɛ ni Yakuba denkɛw ni Misira jamana bɛɛ ye, ka u balimakɛ Zefo, Elifaz denkɛ, ani a ka cɛdenw lase u ma, k'a masɔrɔ u tun ye Yusufu ka jɔnw ye o donw kɔnɔ.
15 Esawu bɔnsɔnw ye ci bila kɔrɔnfɛmɔgɔw bɛɛ ma, u ni u ni ɲɔgɔn cɛ bɛn, kɔrɔnfɛmɔgɔw bɛɛ nana u fɛ ka taa ni Esawu bɔnsɔnw ye Misira kɛlɛ la.
16 Dinhaba masakɛ fana nana Anjeya jamanaden dɔw fɛ, u ye ci bila Ismaɛl bɔnsɔnw fana ma, u fana nana u fɛ.
17 O jama bɛɛ lajɛlen nana Seyiri walisa ka Esawu denw dɛmɛ u ka kɛlɛ la, o sigiyɔrɔ tun ka bon kosɛbɛ, u tun ka gɛlɛn kosɛbɛ, u tun ka ca i n'a fɔ kɔgɔji cɛncɛn, cɛ ba kɛmɛ seegin ɲɔgɔn, sennamɔgɔw ni sofaw, o kɛlɛbolow bɛɛ jiginna Misira ka taa kɛlɛ kɛ ni Yakuba denkɛw ye, ka u sigiyɔrɔw sigi Ramɛsi kɛrɛfɛ.
18 Yusufu taara ni a balimaw ye ni Misira kɛlɛcɛw ye, cɛ kɛmɛ wɔɔrɔ ɲɔgɔn, ka kɛlɛ kɛ n'u ye Ramɛsɛ jamana na. Yakuba denkɛw ye Esawu bɔnsɔnw kɛlɛ tugun o waati la, Yakuba denkɛw jigintɔ Misira san biduurunan na, o ye Bela ka masaya san bisabanan ye Esawu bɔnsɔnw kan Seyiri.
19 Matigi ye Esawu ka cɛbatigiw ni kɔrɔnfɛmɔgɔw bɛɛ don Yusufu n'a balimakɛw bolo, Esawu bɔnsɔnw ni kɔrɔnfɛmɔgɔw gosira Yusufu ɲɛkɔrɔ.
20 Esawu ka mɔgɔw ni kɔrɔnfɛden minnu fagara, cɛ ba kɛmɛ fila ɲɔgɔn binna Yakuba denkɛw ɲɛ kɔrɔ, u ka masakɛ Bela, Beɔri denkɛ, binna u fɛ kɛlɛ la, Esawu denw y'a ye tuma min na ko u ka masakɛ binna kɛlɛ la, ka sa, u bolow barika dɔgɔyara kɛlɛ la.
21 Yusufu ni a balimakɛw ni Misira jamana bɛɛ tun bɛ ka Esawu ka so mɔgɔw gosi hali bi, Esawu ka mɔgɔw bɛɛ siranna Yakuba denkɛw ɲɛ ka boli u ɲɛ.
22 Yusufu ni a balimakɛw ni Misira jamana bɛɛ tugura u kɔ tile kelen taama kɔnɔ, u ye cɛ kɛmɛ saba ɲɔgɔn faga u bolo, ka to ka u faga sira kan. O kɔfɛ, u kɔsegira u kɔ.
23 Yusufu ni a balimakɛw bɛɛ seginna Misira, cɛ kelen ma tunun u la, nka cɛ tan ni fila binna Misirakaw cɛma.
24 Yusufu seginna Misira tuma min na, a y'a fɔ ko Zefo ni a ka cɛdenw ka siri ka fara u kan, ka u siri ni nɛgɛ ye, ka dɔ fara u ka dusukasi kan.
25 Esawu bɔnsɔn mɔgɔw bɛɛ ni kɔrɔnfɛmɔgɔw bɛɛ seginna u ka dugu la ni maloya ye, katuguni cɛ barikama minnu tun bɛ u fɛ, olu bɛɛ binna kɛlɛ la.
26 Esawu bɔnsɔnw y'a ye tuma min na ko u ka masakɛ sara kɛlɛ la, u y'i teliya ka cɛ dɔ minɛ kɔrɔnfɛla mɔgɔw cɛma. a tɔgɔ tun ye Zaraki denkɛ Jobab ye, ka bɔ Botiri jamana na, u y'a kɛ masakɛ ye u kun na, u ka masakɛ Bela nɔ na.
27 Jobab sigira Bela masasigilan kan ka kɛ masakɛ ye a nɔ na, Jobab ye masaya kɛ Edɔmu jamana na Esawu bɔnsɔn bɛɛ kunna san tan, Esawu bɔnsɔnw ma taa kɛlɛ kɛ tugun ni Yakuba denkɛw ye kabini o don, katuguni Esawu denw tun bɛ Yakuba denkɛw ka jagɛlɛya dɔn, u siranna u ɲɛ kosɛbɛ.
28 Kabini o don na, Esawu bɔnsɔnw tun bɛ Yakuba denkɛw kɔniya, u koniya ni juguya tun bɛ u ni ɲɔgɔn cɛ kosɛbɛ o donw bɛɛ la fo ka na se bi ma.
29 O kɔfɛ, san tan bannen kɔ, Zarak denkɛ Jobab sara ka bɔ Botzra, Esawu bɔnsɔnw ye cɛ dɔ ta Teman jamana na, min tɔgɔ ye ko Kusam, ka o kɛ masakɛ ye Jobabu nɔ na, Kusam ye masaya kɛ Edɔmu jamana na san mugan kɔnɔ.
30 Misira masakɛ Yusufu n'a balimakɛw ni Israɛldenw bɛɛ tun sigilen bɛ Misira o donw na, u ni Yusufu denw bɛɛ n'a balimakɛw bɛɛ, u ma bali walima ko jugu si sɔrɔ ani Misira jamana tun lafiyalen don kɛlɛ la o waati la Yusufu n'a balimakɛw ka waati la.

SABABU 59NAN

1 Israɛl denkɛ minnu tun sigilen bɛ Misira, olu ni Yakuba nana, Yakuba denkɛw bɛɛ nana Misira, u kelen-kelen bɛɛ ni u ka somɔgɔw tɔgɔw filɛ nin ye.
2 Leya bɔnsɔnw ye Rubɛn ni Simeɔn ni Levi ni Juda ni Isakar ni Zabulɔn ani u balimamuso Dina ye.
3 Rasɛl dencɛw tun ye Yusufu ni Bɛnzamɛn ye.
4 Lea ka jɔnmuso Zilpa dencɛw tun ye Gad ni Aser ye.
5 Rasɛl ka jɔnmuso Bilha denkɛw tun ye Dan ni Naftali ye.
6 U bɔnsɔn minnu wolola Kanan jamana na, sani u ni u fa Yakuba ka na Misira.
7 Rubɛn dencɛw tun ye Kanok ni Palu ni Ketizrɔn ani Karmi ye.
8 Simeɔn denkɛw tun ye Jemuɛl ni Yamin ni Ohad ni Yakin ni Zokar ani Saul ye.
9 Levi bɔnsɔnw tun ye Gɛrɛsɔn ni Kehat ni Merari ani u balimamuso Jokebɛd ye, o min wolola u ye u jigintɔ Misira.
10 Juda dencɛw tun ye Er ni Onan ni Sela ni Peresi ani Zarak ye.
11 Er ni Onan sara Kanan jamana la. Peresi dencɛw tun ye Kezrɔn ni Kamuli ye.
12 Isakar denkɛw tun ye Tola ni Puwa ni Job ani Shomron ye.
13 Zabulɔn dencɛw tun ye Sered ni Elɔn ni Yakiliɛl ye, Dan denkɛ tun ye Kusimu ye.
14 Naftali denkɛw tun ye Yakizeɛl ni Guni ni Jetzer ani Silam ye.
15 Gad denkɛw tun ye Sifiyɔn ni Sagi ni Sunini ni Ɛzbɔni ni Eri ni Arodi ani Areli ye.
16 Aser denw tun ye Jimna ni Jisiwa ni Jisiwi ni Beriya ani u balimamuso Serak ye. Beriya dencɛw tun ye Kebɛri ni Malkiɛl ye.
17 Bɛnzamɛn dencɛw tun ye Bɛlɛ ni Bɛkɛri ni Asbɛl ni Gera ni Naaman ni Aki ni Rosi ni Mupimu ni Kupimu ni Ɔrdi ye.
18 Yusufu denkɛ minnu wolola Misira, olu ye Manase ni Efrayimu ye.
19 Mɔgɔ minnu bɔra Yakuba kɔ la, olu bɛɛ tun ye mɔgɔ biwolonwula ye. olu de nana ni u fa Yakuba ye Misira ka sigi yen.
20 Yusufu ye san bi kɔnɔntɔn ni saba kɛ Misira jamana na, Yusufu ye masaya kɛ Misira jamana bɛɛ la san biwɔɔrɔ.
21 Yusufu ka saya waati surunyalen, a ye ci bila ka taa a balimaw ni a fa somɔgɔw bɛɛ wele, u bɛɛ nana ɲɔgɔn fɛ ka sigi a ɲɛ kɔrɔ.
22 Yusufu y'a fɔ a balimaw ni a fa ka somɔgɔw bɛɛ ye ko: «Ne bɛ sa, Ala na taa bɔ aw ye ka na ni aw ye ka bɔ nin

jamana in na, ka taa jamana min na, a ye kalifa kɛ aw bɛnbaw ye ko a bɛna o di u ma.»
23 Elohim nana bɔ aw ye tuma min na ka na ni aw ye ka bɔ yan ka taa aw bɛnbaw ka jamana na, o kɔfɛ ka na ni ne kolow ye aw fɛ ka bɔ yan.
24 Yusufu ye Israɛl denkɛw kali u bɔnsɔn kosɔn u kɔfɛ, k'a fɔ ko: «Ala na taa bɔ aw ye, aw na na ni ne kolow ye aw fɛ ka bɔ yan.»
25 O kɔfɛ, Yusufu sara o san kɔnɔ, Israɛldenw jiginna Misira san biwolonwula ni kelennan na.
26 Yusufu tun bɛ san kɛmɛ ni tan sɔrɔ tuma min na a sara Misira jamana na, a balimaw bɛɛ n'a ka jɔnkɛw bɛɛ wulila ka Yusufu sumaya i ko u delila cogo min na.
27 U ye Yusufu bila sanubɔlan dɔ kɔnɔ min falen bɛ tulumafɛnw ni tulumafɛn suguya bɛɛ la, ka a su don ba da la, o ye Sihor ye, ani a denkɛw ni a balimakɛw bɛɛ, ani a fa somɔgɔw bɛɛ ye tile wolonwula dusukasi kɛ a kosɔn.
28 Yusufu salen kɔ, Misirakaw bɛɛ y'a daminɛ ka Israɛl bɔnsɔn kuntigiya o donw na, Misira masakɛ Faraon min kɛra masakɛ ye a fa nɔ na, o ye Misira sariyaw bɛɛ ta ka Misira mara bɛɛ ɲɛminɛ a ka laadilikan kɔrɔ, a ye masaya kɛ a ka mɔgɔw kun na.

SABABU 60NAN

1 San tɛmɛnnen kɔ, Israɛldenw jiginna Misira san biwolonwula ni filanan na, Yusufu salen kɔfɛ, Esawu denkɛ Elifaz denkɛ Zefo bolila ka bɔ Misira, a ni a ka cɛdenw taara.
2 A sera Afiriki, Dinhaba, Afiriki masakɛ Angeyasi fɛ, Angeyasi y'u bisimila ni bonyaba ye, ka Zefo kɛ a ka kɛlɛbolo kuntigi ye.
3 Zefo ye nɛɛma sɔrɔ Angeyasi ni a ka mɔgɔw ɲɛ na, Zefo kɛra Afiriki masakɛ Angeyasi ka kɛlɛbolo kuntigi ye tile caman kɔnɔ.
4 Zefo ye Afiriki masakɛ Angeyasi lafili k'a ka kɛlɛbolo bɛɛ lajɛ ka taa kɛlɛ kɛ ni Misirakaw ni Yakuba denkɛw ye, ka a balimaw hakɛ bɔ u la.
5 Nka Anjeyasi ma sɔn ka Zefo ka nin ko kɛ, katuguni Yakuba denkɛw fanga tun b'a dɔn, ani u ye min kɛ a ka kɛlɛbolo la u ni Esawu bɔnsɔnw cɛ.
6 Zefo tun ka bon kosɛbɛ o donw na Angeyasi ni a ka jama bɛɛ ɲɛ na, a tun bɛ to ka u lafili ka Misira kɛlɛ, nka u ma sɔn.
7 O donw na, cɛ dɔ tun bɛ Kitimu jamana na Puzimna dugu la, o tɔgɔ tun ye Uzu ye, Kitimu bɔnsɔnw y'a kɛ ala ye, o cɛ sara, denkɛ si ma sɔrɔ a la, denmuso kelen dɔrɔn de tɔgɔ ye ko Jania.
8 Npogotiginin cɛ tun cɛ ka ɲi kosɛbɛ, a tun cɛ ka ɲi ani a hakili tun ka di, mɔgɔ si ma ye a bɔɲɔgɔnko la jamana fan bɛɛ la.
9 Afiriki masakɛ Angeyasi mɔgɔw y'a ye, u nana a tanu a ye, Anjesi ye ci bila Kitimu denw ma, a y'a deli ko a ka muso ta a yɛrɛ ye, Kitimukaw sɔnna k'a di a ma ka kɛ muso ye.
10 Angeya cidenw bɔra Kitimu jamana na ka taa u ka taama daminɛ tuma min na, Bibentu masakɛ Turnus ka cidenw nana Kitimu, katuguni Bibentu masakɛ Turnus fana y'a ka cidenw ci ka taa Jania deli a ye, ka muso ta a yɛrɛ ye, katuguni a cɛw bɛɛ tun y'a tanu a fɛ, o de y'a to a y'a ka jɔnw bɛɛ ci a fɛ ale.
11 Turnus ka baarakɛlaw sera Kitimu, u ye Jania deli, u ka taa n'a ye u ka masakɛ Turnus fɛ, a ka kɛ muso ye.
12 Kitimukaw y'a fɔ u ye ko: «An tɛ se k'a di a ma, katuguni Afiriki masakɛ Angeyasi tun b'a fɛ a ka muso ta a fɛ sani aw ka na, ani ko an k'a di a ma, sisan o de kosɔn, an tɛ se ka nin ko kɛ ka Angeyasi bɔ sungurunnin na walisa k'a di Turnusi ma.
13 An bɛ siran Angeya ɲɛ kosɛbɛ, walisa a kana na an kɛlɛ k'an halaki, aw makɛ Turnus tɛna se k'an kisi a bolo.
14 Turnu ka cidenw ye Kitimu bɔnsɔnw ka kuma bɛɛ mɛn tuma min na, u kɔsegira u makɛ fɛ ka Kitimu bɔnsɔnw ka kuma bɛɛ fɔ a ye.
15 Kitimu denw ye hakilijigin sɛbɛn ci Angeyasi ma, k'a fɔ ko: «Turnus ye ci bila ka Jania wele ka taa a ta a fɛ ka kɛ muso ye, an y'a jaabi nin cogo la. an y'a mɛn ko a y'a ka kɛlɛbolo bɛɛ lajɛ ka taa i kɛlɛ, wa a b'a fɛ ka tɛmɛ Sardunia sira fɛ ka i balimakɛ Luku kɛlɛ, o kɔfɛ, a bɛ na i kɛlɛ.
16 U ye Kitim bɔnsɔnw ka kuma mɛn, u ye minnu ci a ma sɛbɛn kɔnɔ, a diminna kosɛbɛ, a wulila k'a ka kɛlɛbolo bɛɛ lajɛ ka tɛmɛn kɔgɔji gunw fɛ, Sarduni sira fɛ, ka taa a balimakɛ Luku fɛ, Sardunia masakɛ.
17 Lukus denkɛ Niblosi y'a mɛn ko a facɛ denkɛ Angeas bɛ na, a bɔra ka taa a kunbɛn ni kɛlɛbolo girinman ye, a y'a susu k'a minɛ, Niblos y'a fɔ Angeas ye ko: «Ni i ye n fa ɲininka a ka ɲɛtaa kɔfɛ, tuma min na ne bɛ taa n'i ye ka taa kɛlɛ kɛ ni Turnus ye, i k'a ɲini a fɛ a ka ne kɛ a ka kɛlɛbolo kuntigi ye, Angeas y'o kɛ o cogo la , a nana a balimakɛ fɛ ani a balimakɛ nana a kunbɛn , a y' a ɲininka a ka ɲɛtaa ko la .
18 Angeyasi y'a ɲini a balimakɛ Luki fɛ a ka ɲɛtaa ko la, ani k'a denkɛ Nibulusi kɛ a ka kɛlɛbolo kuntigi ye, Luki y'o kɛ, Angeyasi n'a balimakɛ Luki wulila ka taa Turnus fan fɛ kɛlɛ la, kɛlɛboloba ni jamaba tun bɛ u fɛ.
19 A nana kurunw kɔnɔ, u sera Asitarasi mara la, Turnus nana u fan fɛ, katuguni a taara Sarduni, a tun b'a fɛ k'a halaki, o kɔfɛ, ka bɔ yen ka taa Angeyasi ka kɛlɛ kɛ n'a ye.
20 Angeyasi ni a balimakɛ Lukusi ye Turnus kunbɛn Kanopi kɔdingɛ kɔnɔ, kɛlɛ barika bonyana u ni ɲɔgɔn cɛ o yɔrɔ la.
21 Kɛlɛ juguyara Sarduni masakɛ Luku kan, a ka kɛlɛbolo bɛɛ binna, a denkɛ Niblos fana binna o kɛlɛ la.
22 A facɛ denkɛ Angeas ye ci bila a ka baarakɛlaw ma, u ye sanu sanubɔlan dɔ dilan Niblos ye, u y'a don o kɔnɔ, Angeas ye kɛlɛ kɛ Turnus fan fɛ tugun, Angeas barika tun ka bon n'a ye, a y'a faga, a y'a ka mɔgɔw bɛɛ faga ni npan da ye, ani Angeas ye a balimakɛ denkɛ Niblos ni a ka kɛlɛbolo koŋɛw hakɛ bɔ balimakɛ Lucus.
23 Turnus sara tuma min na, mɔgɔ minnu ye u yɛrɛ kisi kɛlɛ ma, olu bolo barika dɔgɔyara, u bolila ka bɔ Angeas ni a balimakɛ Luku ɲɛkɔrɔ.
24 Angeas n'a balimakɛ Luku tugura u nɔfɛ fo ka se siraba ma, min bɛ Alfanu ni Romɛ cɛ, u ye Turnus ka kɛlɛbolo bɛɛ faga ni npan da ye.
25 Sarduni masakɛ Luku y'a fɔ a ka baarakɛlaw ye ko u ka sanubɔlan dɔ dilan ni nɛgɛ ye, k'a denkɛ Niblos su don o kɔnɔ, u y'a su don o yɔrɔ la.
26 U ye sankanso jan dɔ jɔ a kan yen siraba kan, u y'a tɔgɔ da Niblos la fo ka na se bi ma, ka Bibentu masakɛ Turnus fana su don yen o yɔrɔ la ni Niblos ye.

27 A filɛ Alfanu ni Roma cɛ siraba kan, Niblos kaburu bɛ fan kelen fɛ, Turnus kaburu bɛ fan dɔ fɛ, ani siraba dɔ bɛ u ni ɲɔgɔn cɛ fo ka na se bi ma.
28 Niblos su donna tuma min na, a fa Lucus seginna n'a ka kɛlɛbolo ye a ka jamana Sardunia, a balimakɛ Afiriki masakɛ Angeas taara n'a ka mɔgɔw ye Bibentu dugu la, o ye Turnus dugu ye.
29 Bibentu duguməgəw y'a tɔgɔ mɛn, u siranna a ɲɛ kosɛbɛ, u taara a kunbɛn ni kasi ni delili ye, Bibentu duguməgəw ye Angeas deli ko u kana u faga, u kana u ka dugu tiɲɛ a y'o kɛ, katuguni o donw na, Bibentu tun jatera Kitimu bɔnsɔnw ka dugu dɔ ye; o de kosɔn a ma dugu tiɲɛ.
30 Kabini o don na, Afiriki masakɛ ka kɛlɛbolow tun bɛ taa Kitimu ka fɛnw cɛ ka a minɛ, ni u tun bɛ taa tuma o tuma, Angeyas kɛlɛbolo kuntigi Zefo tun bɛ taa n'u ye.
31 O kɔfɛ, Angeyasi y'a kɔsegin n'a ka kɛlɛbolo ye, u sera Puzimna dugu la, Angeyasi ye Uzu denmuso Janiа minɛ ka kɛ muso ye, ka na n'a ye a ka dugu la Afiriki.

SABABU 61NAN

1 O waati la, Misira masakɛ Faraon y'a fɔ a ka mɔgɔw bɛɛ ye ko u ka masadugu barikama dɔ jɔ a ye Misira.
2 A y'a fɔ Yakuba denkɛw fana ye ko u ka Misirakaw dɛmɛ o so jɔli la, ani Misirakaw ye masaso cɛɲi ni cɛɲi dɔ dilan ka kɛ masakɛ sigiyɔrɔ ye, a y'a sigi o kɔnɔ, a y'a ka gɔfɛrɛnaman kura ye, a ye masaya kɛ lafiya la.
3 Yakuba denkɛ Zabulɔn sara o san kɔnɔ, o ye Israɛldenw jigintɔ san biwolonwula ni fila ye Misira, Zabulɔn sara a si tun bɛ san kɛmɛ ni tan ni naani la.
4 San biwolonwula ni duurunan na, a balimakɛ Simeɔn sara, a si tun bɛ san kɛmɛ ni mugan na a sa tuma na, a fana donna sanubɔlan dɔ kɔnɔ ka di a denw bolo.
5 Esawu denkɛ Elifaz denkɛ Zefo, min tun ye Dinaba masakɛ Angeyasi ka kɛlɛbolo kuntigi ye don o don, o tun bɛ Angeyasi lafili don o don, a ka kɛlɛ labɛn ka taa kɛlɛ kɛ ni Yakuba denkɛw ye Misira Esawu.
6 O donw la, Zefo tun bɛ Angeyasi lafili don o don ka kɛlɛ kɛ ni Yakuba denkɛw ye o donw na.
7 Waati dɔ tɛmɛnen kɔ, Anjeyasi ye Zefo ka kumaw lamɛn, ka sɔn a ma ka kɛlɛ kɛ ni Yakuba denkɛw ye Misira, Anjeyasi y'a ka mɔgɔw bɛɛ labɛn, jamana minnu tun ka ca i n'a fɔ cɛncɛn min bɛ kɔgɔji da la, a y'a latigɛ ka taa Misira kɛlɛ la.
8 Angeyasi ka baarakɛlaw cɛma, kamalennin dɔ tun bɛ yen min si tun ye san tan ni duuru ye, Beɔri denkɛ Balam tun ye a tɔgɔ ye, o kamalennin tun ye hakilitigi ye kosɛbɛ, a tun bɛ subagaya dɔn.
9 Angeyasi y'a fɔ Balam ye ko: «Ne b'i deli, i ka subagaya kɛ an ye, walisa an k'a dɔn jɔn bɛna se sɔrɔ nin kɛlɛ in na sisan.»
10 Balam y'a fɔ ko u ka na ni siro ye a ye, ka wotoro ni sotigiw bɔlen kɛ o la, minnu bɛ Angeya kɛlɛbolo ni Misira kɛlɛbolo jira, ka u bila ji labɛnnen na ni hakilitigiya ye, a tun bɛ min na o kama, ka misiri jiriw bolow minɛ a bolo, ka a ka namara kɛ, ka u fara ɲɔgɔn kan ji kan, ka u yɛrɛ jira a la yen ji la minnu bɛ i n'a fɔ Angeya ka kɛlɛbolow ja minnu binna Misirakaw ni Yakuba denkɛw ja minnu bɔlen bɛ ɲɔgɔn fɛ.
11 Balam ye o ko fɔ Angeyasi ye, Anjeyasi jigi tigɛra, a ma marifa ta ka jigin Misira kɛlɛ la, a tora a ka dugu kɔnɔ.
12 Elifaz denkɛ Zefo y'a ye tuma min na ko Angeyasi jigi tigɛlen don ka taa kɛlɛ la ni Misirakaw ye, Zefo bolila ka bɔ Angeyasi ka bɔ Afiriki ka taa Kitim.
13 Kitimu mɔgɔw bɛɛ y'a bisimila ni bonyaba ye, u y'a ta ka u ka kɛlɛw kɛ tile bɛɛ la, Zefo kɛra nafolotigiba ye o donw na, ani Afiriki masakɛ ka kɛlɛbolow jɛnsɛnna hali bi o donw na, Kitimu denw ye ɲɔgɔn lajɛ ka taa Kutizi kulu la, Afiriki masakɛ Angeya ka kɛlɛbolow kosɔn, minnu tun bɛ ka taa ɲɛ u kan.
14 Don dɔ la, Zefo bɔnɛna misiden dennin dɔ la, a taara a ɲini, a y'a mɛn ko a bɛ ka wuluwulu kulu lamini na.
15 Zefo taara, a ye kɔba dɔ ye kulu jukɔrɔ, kabakurunba dɔ tun bɛ yen kɔdingɛ da la, Zefo ye kabakurun tigɛ ka don kɔdingɛ kɔnɔ, a y'a filɛ, baganba dɔ bɛ ka misi dun. ka bɔ cɛmancɛ la ka taa san fɛ, a bɛ i ko cɛ, ka bɔ cɛmancɛ la ka jigin, a bɛ i ko bagan, Zefo wulila ka bagan kɛlɛ k'a faga n'a ka npanw ye.
16 Kitim duguməgəw ye o ko mɛn, u nisɔndiyara kosɛbɛ, u y'a fɔ ko: «An na mun kɛ nin cɛ in na, min ye nin bagan faga, an ye an ka baganw dun?»
17 U bɛɛ lajɛlen tun bɛ ɲɔgɔn lajɛ ka don kelen kɛ a ye san kɔnɔ, u ye o tɔgɔ da Zefo tɔgɔ la, ka minfɛn sarakaw lase a ma san o san o don na, ka nilifɛnw lase a ma.
18 O waati la, masakɛ Angeyasi muso Uzu denmuso Janiya banana, Angeyasi n'a ka sɔrɔdasi kuntigiw y'a ka bana juguya, Angeya y'a fɔ a ka hakilitigiw ye ko: «Ne na mun kɛ Janiya la, ne bɛ se k'a kɛnɛya cogo di ka bɔ a ka bana na?» A ka hakilitigiw y'a fɔ a ye ko: «Katuguni an ka jamana fiɲɛ tɛ i ko Kitimu jamana fiɲɛ, an ka ji fana tɛ i ko u ka ji, o de kosɔn masamuso banana.»
19 Fiɲɛ ni ji caman cili kosɔn a banana, ani fana a tun bɛ ji min min a ka jamana kɔnɔ, a bɛnbaw tun ye ji min lamɔ ni bɔrɔw ye ka bɔ Purma.
20 Anjeyasi y'a fɔ a ka jɔnw ye, u nana ni minɛnw ye a ma, minnu bɛ Purma ji la, Kitim ta, ka o ji pese ni Afiriki jamana ji bɛɛ ye, u y'a ye ko o ji ka nɔgɔn ka tɛmɛ Afiriki ji kan.
21 Angeyasi y'o ye, a y'a fɔ a ka sɔrɔdasi ɲɛmɔgɔw bɛɛ ye ko u ka kabakurun tigɛlaw lajɛ ba caman ni ba tan na, u ye kabakurun tigɛ minnu jate tɛ, ani so jɔbagaw nana ka jirisunba dɔ jɔ min barika ka bon kosɛbɛ, ka jibolisira lase ka bɔ Kitim jamana na ka taa Afiriki, ani o ji kɛra masamuso Janiya ye ani a haminankow bɛɛ ye, ka min ka bɔ ani ka taa aw bɛ tobi, ka ko ani ka aw ko ni o ye, ani fana ka dumuni sɔrɔ kisɛ bɛɛ ji la, ani dugukolo jiriden bɛɛ.
22 Masakɛ y'a fɔ u ye ko u ka na ni Kitimu dugukolo dɔ ye kurunbaw kɔnɔ, u nana ni kabakurunw ye fana k'o jɔ, ani so jɔbagaw ye masasobaw jɔ masamuso Janiya ye, masamuso kɛnɛyara a ka bana na.
23 San jiginni waati la, Afiriki kɛlɛbolow tora ka na Kitimu jamana na ka nafolo minɛ i n'a fɔ a delila ka kɛ cogo min na, Elifaz denkɛ Zefo y'u ka kuma mɛn, a ye ci fɔ u ko la, a ye kɛlɛ kɛ n'u ye, u bolila a ɲɛ, a ye Kitimu jamana kisi u bolo.
24 Kitimu bɔnsɔnw ye Zefo ka jagɛlɛya ye, Kitimu bɔnsɔnw y'a latigɛ, u ye Zefo kɛ masakɛ ye u kun na, a kɛra masakɛ ye u kun na, ka a to masaya la, u taara Tubali bɔnsɔnw ni a lamini gunw bɛɛ kolo.
25 U ka masakɛ Zefo taara u kun na, u ye kɛlɛ kɛ ni Tubali ni gunw ye, u y'u kolo, u seginna ka bɔ kɛlɛ la, u y'a ka fanga kura sigi a ye, ka masasigilan belebeleba dɔ jɔ a ye a

ka masasigiyɔrɔ n'a sigiyɔrɔ kama, ka masasigilan belebeleba dɔ sigi a ye, Zefo ye masaya kɛ Kitim jamana bɛɛ la ani Itali jamana kan san biduuru.

SABABU 62NAN

1 O san kɔnɔ, Israɛldenw jiginna Misira san biwolonwula ni kɔnɔntɔnnan na, Yakuba denkɛ Rubɛn sara Misira jamana na. Rubɛn tun bɛ san kɛmɛ ni mugan ni duuru la tuma min na a sara, u y'a don sanubɔlan dɔ kɔnɔ, ka a don a denw bolo.
2 San biwɔɔrɔnan na, a balimakɛ Dan sara. a si tun ye san kɛmɛ ni mugan ye a sa tuma na , a fana donna sanubɔlan dɔ kɔnɔ ka di a denw bolo .
3 O san kɔnɔ, Edɔmu masakɛ Kusam sara, Bedad denkɛ Hadadi ye masaya kɛ san bisaba ni duuru kɔnɔ. San biwɔɔrɔ ni kelennan na, Yakuba denkɛ Isakar sara Misira, Isakar si tun bɛ san kɛmɛ ni mugan ni fila la a sa tuma na, a donna sanubɔlan dɔ kɔnɔ Misira, ka a don a denw bolo.
4 San biwɔɔrɔ ni filanan na, a balimakɛ Aseri sara, a si tun bɛ san kɛmɛ ni mugan ni saba la a sa tuma na, u y'a bila sanubɔlan dɔ kɔnɔ Misira jamana na, k'a don a denw bolo.
5 Gad sara san biwɔɔrɔ ni sabanan na, a si tun bɛ san kɛmɛ ni mugan ni duuru la a sa tuma na, u y'a don sanubɔlan dɔ kɔnɔ Misira jamana na, k'a don a denw bolo.
6 San biwɔɔrɔ ni naaninan na, o ye Edɔmu masakɛ Bɛdad denkɛ Hadad ka masaya san biduurunan ye, Hadad ye Esawu bɔnsɔnw bɛɛ lajɛ, ka a ka kɛlɛbolo bɛɛ labɛn, cɛ waa kɛmɛ naani ɲɔgɔn, ka sira ɲɛsin Mowabu jamana ma, ka taa kɛlɛ kɛ ni Mowabu ye, ka u sara a ye.
7 Mowabu bɔnsɔn y'o mɛn, u siranna kosɛbɛ, u ye ci bila Madiyankaw ma, u ka taa u dɛmɛ ka kɛlɛ kɛ ni Edɔmu masakɛ Bedad denkɛ Hadad ye.
8 Hadad sera Mowabu jamana na, Mowabu ni Madiyan mɔgɔw bɔra ka taa a kunbɛn.
9 Hadad ye Mowabu kɛlɛ, ka mɔgɔ waa kɛmɛ fila ɲɔgɔn faga Mowabu bɔnsɔn ni Madiyɛn bɔnsɔn na.
10 Kɛlɛ juguyara Mowabu kan kosɛbɛ, Mowabu mɔgɔw y'a ye tuma min na ko kɛlɛ ka jugu u ma, u y'u bolow barika dɔgɔya ka u kɔsegin, ka Madiyankaw to yen ka taa kɛlɛ la.
11 Madiyankaw ma Mowabu ŋaniya dɔn, nka u barika donna kɛlɛ la ka Hadad ni a ka kɛlɛbolo bɛɛ kɛlɛ, Madiyan bɛɛ binna a ɲɛ kɔrɔ.
12 Hadad ye Madiyɛnw bɛɛ faga ni bugɔliba ye, ka u faga ni npan da la, ka mɔgɔ si to yen ka na Mowabu dɛmɛ.
13 Madiyan bɔnsɔn bɛɛ halakira kɛlɛ la, Mowabu denw kisilen kɔ, Hadad ye Mowabu jamana bɛɛ kɛ a bolo o waati la, u donna a bolo, u ye san o san takasi di i ko a fɔra cogo min na, Hadad y'i kɔsegin a ka jamana na.
14 San kɔnɔna na, Madiyɛn jamanaden tɔw y'a mɛn tuma min na ko u balimaw bɛɛ binna kɛlɛ la ni Hadad ye Mowabu kosɔn, katuguni Mowabu denw y'u kɔdon kɛlɛ la ka Madiyɛn bila ka taa kɛlɛ la, o tuma na, Madiyan kuntigi duuru y'a latigɛ ni u balima tɔw ye minnu tora u ka jamana kɔnɔ, ka kɛlɛ kɛ ni Mowabu ye u balimaw ka ko la.
15 Madiyankaw ye kɔrɔnfɛmɔgɔw ci u balimaw bɛɛ ma, ani u balimaw bɛɛ, Ketura bɔnsɔn bɛɛ nana Madiyan dɛmɛ ka Mowabu kɛlɛ.
16 Mowabu mɔgɔw ye o kuma mɛn, u siranna kosɛbɛ ko kɔrɔnfɛmɔgɔw bɛɛ lajɛlen ye u kɛlɛ kɛlɛ la, Mowabu mɔgɔw ye hakilijigin sebɛn ci Bedad denkɛ Hadad ma ka taa Edɔmu jamana na.
17 Aw ka na an ma sisan ka an dɛmɛ, an na Madiyan kɛlɛ, katuguni u bɛɛ lajɛlen nana an kɛlɛ ni u balima kɔrɔnyanfan denw bɛɛ ye kɛlɛ la, walisa ka Madiyɛn min binna kɛlɛ la, u ka o hakɛ bɔ.
18 Edɔmu masakɛ Bedad denkɛ Hadad ni a ka kɛlɛbolo bɛɛ taara Mowabu jamana na ka Madiyɛn kɛlɛ, Madiyɛn ni kɔrɔnfɛmɔgɔw ye Mowabu kɛlɛ Mowabu foro kɔnɔ, kɛlɛ juguyara u ni ɲɔgɔn cɛ kosɛbɛ.
19 Hadad ye Madiyankaw ni kɔrɔnfɛmɔgɔw bɛɛ faga ni npan da ye, o waati la, Hadad ye Mowabu kisi Madiyan bolo, Madiyɛn ni kɔrɔnfɛmɔgɔw tora ka boli Hadad n'a ka kɛlɛbolo ɲɛ, Hadad ye u nɔfɛ fo ka se u ka jamana ma, ka u faga ni fagaliba ye, mɔgɔ fagalenw binna sira kan.
20 Hadad ye Mowabu kisi Madiyan bolo, katuguni Madiyan bɔnsɔn bɛɛ binna npan da la, Hadad y'i kɔsegin a ka jamana na.
21 Kabini o don na, Madiyan bɔnsɔnw ye Mowabu bɔnsɔnw koniya, katuguni u binna kɛlɛ la u kosɔn, juguyaba ni juguyaba tun bɛ u ni ɲɔgɔn cɛ tile bɛɛ.
22 Madiyɛn jamanaden minnu bɛɛ sɔrɔla Mowabu jamana sira kan, olu bɛɛ halakira Mowabu npan fɛ, Mowabu jamanaden minnu bɛɛ sɔrɔla Madiyan jamana sira kan, olu bɛɛ halakira Madiyan npan fɛ. O cogo la, Madiyan ye Mowabu ni Mowabu ni Madiyan ye tile caman kɔnɔ.
23 O waati la, Yakuba denkɛ Juda sara Misira, Yakuba jigintɔ san biwɔɔrɔ ni wɔɔrɔnan na Misira, Juda si tun ye san kɛmɛ ni mugan ni kɔnɔntɔn ye a sa tuma na, u y'a sumaya k'a don sanubɔlan dɔ kɔnɔ, k'a don a denw bolo.
24 San biwɔɔrɔ ni kɔnɔntɔnnan na, Naftali sara, a si tun ye san kɛmɛ ni bisaba ni fila ye, u y'a don sanubɔlan dɔ kɔnɔ ka a di a denw bolo.
25 Israɛldenw jigintɔ Misira san bi kɔnɔntɔn ni kelennan na, o kɔrɔ ye ko Esawu denkɛ Zefo ka masaya san bisabanan na, Esawu denkɛ Elifaz ka masaya la, Afiriki denw nana Kitim bɔnsɔnw kan ka u minɛ i ko u delila ka kɛ cogo min na, nka u ma na u kan kabini nin san tan ni saba.
26 U sera u ma o san kɔnɔ, Elifaz denkɛ Zefo taara u fɛ n'a ka cɛden dɔw ye, ka u bugɔ kosɛbɛ, Afiriki kɛlɛbolow bolila ka bɔ Zefo ɲɛkɔrɔ, ka mɔgɔ fagalenw bin a ɲɛ, Zefo n'a ka cɛdenw tugura u nɔfɛ, ka taa u bugɔ fo ka se Afiriki ma.
27 Afiriki masakɛ Angeyasi ye Zefo ka ko kɛlen mɛn, o y'a tɔɔrɔ kosɛbɛ.

SABABU 63NAN

1 San bi kɔnɔntɔn ni saba la, Yakuba denkɛ Levi sara Misira, Levi salen si tun bɛ san kɛmɛ ni bi saba ni wolonwula la.
2 Levi salen kɔfɛ, Misira jamana bɛɛ y'a ye ko Yusufu balimaw Yakuba denkɛw sara, Misirakaw bɛɛ y'a daminɛ ka Yakuba denw tɔɔrɔ, ka u ka ɲɛnamaya dusu tiɲɛ kabini o don fo ka se u bɔdon don na ka bɔ Misira, Yusufu ye rezɛn nakɔw ni foro minnu di u ma, ani Israɛl mɔgɔw ye so cɛɲiw bɛɛ minɛ u bolo ɲɛnamaya kɛra , ani Misira tulumafɛnw bɛɛ , Misirakaw ye u bɛɛ minɛ Yakuba denkɛw bolo o donw na .

3 Misira jamana bɛɛ bolo juguyara o donw na Israɛldenw ma, Misirakaw ye Israɛldenw jogin fo Israɛldenw ka sɛgɛn u ka ɲɛnamaya la Misirakaw kosɔn.
4 O donw na, Israɛl jigintɔ Misira san kɛmɛ ni filanan na, Misira masakɛ Faraon sara, a denkɛ Melɔli kɛra masakɛ ye a nɔ na, Misira cɛ barikamaw bɛɛ ni mɔgɔw bɛɛ minnu tun bɛ Yusufu ni a balimaw dɔn, olu sara o donw na.
5 O kɔ, bɔnsɔn wɛrɛ wulila u nɔ na, minnu tun ma Yakuba denkɛw ni u ye koɲuman minnu kɛ u la, ani u ka sebaaya bɛɛ dɔn Misira.
6 O de y'a to Misira jamana bɛɛ y'a daminɛ ka Yakuba denkɛw ka ɲɛnamaya dusu tiɲɛ, ka u tɔɔrɔ ni baara gɛlɛn sugu bɛɛ ye, katuguni u tun ma u bɛnbaw dɔn minnu ye u kisi kɔngɔ donw na.
7 O fana bɔra Matigi fɛ, Israɛldenw fɛ, walisa u ka nafa don u la u ka laban donw na, walisa Israɛldenw bɛɛ ka Matigi u ka Ala dɔn.
8 Matigi tun bɛna taamashyɛnw ni kabako kabakoma minnu kɛ Misira a ka jama Israɛl kosɔn, walisa u ka siran Matigi ɲɛ u bɛnbaw ka Ala ɲɛ, ka taama a ka siraw bɛɛ la, u ni u bɔnsɔn ka tugu u nɔfɛ tile bɛɛ.
9 Mɛlɔli ye masaya daminɛ tuma min na, a si tun bɛ san mugan na, a ye masaya kɛ san bi kɔnɔntɔn ni naani, Misira jamana bɛɛ y'a tɔgɔ da Faraon, a fa tɔgɔ la, i ko u tun bɛ kɛ masakɛ o masakɛ ye Misira.
10 O waati la, Afiriki masakɛ Angeya ka kɛlɛbolo bɛɛ bɔra ka taa Kitimu jamana na i n'a fɔ a delila ka kɛ cogo min na, ka taa binkanni kɛ.
11 Esawu denkɛ Elifaz denkɛ Zefo y'u ka kuma mɛn, a taara u kunbɛn n'a ka kɛlɛbolo ye, ka u kɛlɛ yen sira kan.
12 Zefo ye Afiriki masakɛ ka kɛlɛbolow faga ni npan ye, ka mɔgɔ si to yen, hali mɔgɔ si ma segin a makɛ fɛ Afiriki.
13 Elifaz denkɛ Zefo ye min kɛ a ka kɛlɛbolow bɛɛ la, Anjeyasi y'o mɛn, ko a y'u halaki, Angeyasi y'a ka kɛlɛbolow bɛɛ lajɛ, Afiriki jamana cɛw bɛɛ, jamana minnu tun ka ca i n'a fɔ cɛncɛn kɔgɔji da la.
14 Angeyasi ye ci bila a balimakɛ Luki ma k'a fɔ a ye ko: «Na ne fɛ n'i ka cɛdenw bɛɛ ye, ka ne dɛmɛ ka Zefo ni Kitim denw bɛɛ faga, olu minnu ye ne ka cɛdenw halaki, Luku nana n'a ka kɛlɛbolo bɛɛ ye, kɛlɛboloba dɔ, ka na a balimakɛ Angeyasi dɛmɛ ka kɛlɛ kɛ ni Zefo ni Kitim denw ye.
15 Zefo ni Kitim bɔnsɔnw y'o mɛn, u siranna kosɛbɛ, siranba donna u dusukunw na.
16 Zefo fana ye bataki ci Edɔmu jamana ma ka taa Edɔmu masakɛ Bɛdadi denkɛ Hadadi ni Esawu bɔnsɔn bɛɛ ma.
17 Ne y'a mɛn ko Afiriki masakɛ Angeas bɛ na an fɛ n'a balimakɛ ye an kɛlɛli la, an bɛ siran a ɲɛ kosɛbɛ, katuguni a ka kɛlɛbolo ka bon kosɛbɛ, kɛrɛnkɛrɛnnenya la, a bɛ na an kɛlɛ n'a balimakɛ n'a ka kɛlɛbolo ye o cogo kelen na.
18 Sisan, aw fana ka na ni ne ye ka ne dɛmɛ, an bɛna kɛlɛ kɛ ɲɔgɔn fɛ ni Angeya ni a balimakɛ Luku ye, aw na an kisi u bolo, nka n'o tɛ, aw k'a dɔn ko an bɛɛ bɛna sa.
19 Esawu bɔnsɔnw ye bataki ci Kitimu bɔnsɔnw ni u ka masakɛ Zefo ma, k'a fɔ u ye ko: «An tɛ se ka Angeyasi n'a ka mɔgɔw kɛlɛ, katuguni hɛrɛ layidu bɛ an ni ɲɔgɔn cɛ nin san caman in na, kabini masakɛ fɔlɔ Bela ka waati la, kabi Misira masakɛ Yakuba denkɛ Yusufu ka waati la, an ni min ye kɛlɛ kɛ Jurdɛn kɔ fɛ, a fa su don tuma min na.
20 Zefo y'a balima Esawu bɔnsɔn ka kuma mɛn tuma min na, a y'a yɛrɛ tanga u ma, Zefo siranna Angeya ɲɛ kosɛbɛ.
21 Angeyasi ni a balimakɛ Luku ye u ka kɛlɛbolow bɛɛ labɛn, cɛ ba kɛmɛ seegin ɲɔgɔn, ka Kitim bɔnsɔnw kɛlɛ.
22 Kitimu bɔnsɔn bɛɛ y'a fɔ Zefo ye ko: «I bɛnbaw ka Ala deli an kosɔn, n'a sɔrɔla a bɛ se k'an kisi Anjɛsi n'a ka kɛlɛbolo ma, katuguni an y'a mɛn ko a ye Ala belebeleba ye, ko a bɛ mɔgɔ minnu bɛɛ jigi da a kan, a bɛ olu kisi.»
23 Zefo ye u ka kumaw mɛn, Zefo ye Matigi ɲini, a ko.
!
25 I hakili to i ka layidu min na ni an fa Ibrahima ye, an bɛnbaw tun ye min lakali an ye bi, ka nɛɛma kɛ ne fɛ bi, an bɛnbaw Ibrahima ni Isaka kosɔn, ka ne ni Kitimu denw kisi Afiriki masakɛ bolo, min bɛ na an kɛlɛ kɛlɛ la.
26 Matigi ye Zefo kan lamɛn, a y'a janto a la Ibrahima ni Isaka kosɔn, Matigi ye Zefo ni Kitim bɔnsɔnw kisi Anjɛsi ni a ka mɔgɔw bolo.
27 Zefo ye Farafinna masakɛ Angeyasi ni a ka mɔgɔw bɛɛ kɛlɛ o don na, Matigi ye Angeyasi mɔgɔw bɛɛ di Kitimu bɔnsɔnw bolo.
28 Kɛlɛ juguyara Angeyasi la, Zefo ye Angeyasi ni a balimakɛ Lukusi cɛdenw bɛɛ faga ni npan da ye, ka cɛ ba kɛmɛ naani ɲɔgɔn bin u fɛ fo o don wula fɛ.
29 Angeyasi y'a ye ko a ka cɛdenw bɛɛ halakira tuma min na, a ye bataki ci Afiriki sigibagaw bɛɛ ma, u ka na a fɛ, k'a dɛmɛ kɛlɛ la, a y'a sɛbɛn o bataki kɔnɔ ko: «Mɔgɔ minnu bɛ sɔrɔ Afiriki, olu bɛɛ ka na ne fɛ kabini san tan ni san tan. u bɛɛ ka na ne ma , a filɛ ni a ma na a na sa , a bolofɛnw bɛɛ n' a somɔgɔw bɛɛ , masakɛ na ta .
30 Afiriki jamanaden tɔw bɛɛ siranna Angeya ka kumaw ɲɛ, cɛ ni cɛden ba kɛmɛ saba ɲɔgɔn bɔra dugu kɔnɔ, k'a ta san tan la ka tɛmɛ, u sera Angeya.
31 Tile tan bannen kɔ, Angeyasi ye Zefo ni Kitim bɔnsɔnw kɛlɛ kokura.
32 Ka bɔ Angeyasi ni Luku ka kɛlɛbolo la, Zefo ye joginbaga caman bila ka taa a bolo, cɛ ba fila ɲɔgɔn, ani Angeyasi kɛlɛbolo kuntigi Sosiftari binna o kɛlɛ la.
33 Sosifitɛri binna tuma min na, Farafinna kɛlɛbolow y'u kɔdon ka boli, u bolila, Angeya ni a balimakɛ Luku tun bɛ u fɛ.
34 Zefo ni Kitimu bɔnsɔnw tugura u nɔfɛ, u ye u bugɔ kosɛbɛ sira kan, cɛ kɛmɛ fila ɲɔgɔn.
35 Angeyasi ni a balimakɛ Lukusi bolila n'u ka cɛ tɔw ye, u bolila ka na Afiriki ni siran ni siran ye, Anjɛsi siranna tile bɛɛ la, ko Elifaz denkɛ Zefo tɛna taa kɛlɛ kɛ n'a ye.

SABABU 64NAN

1 O waati la, Beɔri denkɛ Balam tun bɛ Angeyasi fɛ kɛlɛ la, a y'a ye ko Zefo ye se sɔrɔ Angeyasi kan, a bolila ka bɔ yen ka taa Kitim.
2 Zefo ni Kitim bɔnsɔnw y'a minɛ ni bonyaba ye, katuguni Zefo tun bɛ Balam ka hakilitigiya dɔn, Zefo ye nilifɛn caman di Balam ma, a tora a fɛ.
3 Zefo seginna ka bɔ kɛlɛ la tuma min na, a y'a fɔ ko Kitim bɔnsɔn minnu taara kɛlɛ la, olu bɛɛ ka jate.
4 Zefo nisɔndiyara o ko la, a ye a ka masaya kura kɛ, ka dumuni kɛ a ka jamanadenw bɛɛ ye.
5 Nka Zefo hakili ma jigin Matigi la, a m'a jate ko Matigi y'a dɛmɛ kɛlɛ la, ani ko a y'ale n'a ka mɔgɔw kisi Afiriki masakɛ bolo, nka a tun bɛ taama hali bi Kitim bɔnsɔnw ni Esawu den juguw ka siraw la, ka baara kɛ ala wɛrɛw ye, a

balimakɛw Esawu denw ye minnu kalan a la O de kosɔn a fɔra ko: Juguya bɛ bɔ mɔgɔ jugu la.»
6 Zefo ye masaya kɛ Kitimu bɔnsɔn bɛɛ kun na, nka a ma Matigi dɔn min y'a ni a ka mɔgɔw bɛɛ kisi Afiriki masakɛ bolo. Afiriki kɛlɛbolow ma na Kitimu tugun ka nafolo minɛ i n'a fɔ a delila ka kɛ cogo min na, bawo u tun bɛ Zefo ka sebaaya dɔn min ye u bɛɛ faga npan da la, o de la Angeyasi siranna Elifazi denkɛ Zefo ɲɛ, ani Kitimu bɔnsɔnw ɲɛ tile bɛɛ la.
7 Zefo seginna ka bɔ kɛlɛ la tuma min na, Zefo y'a ye ko a ye se sɔrɔ Afiriki mɔgɔw bɛɛ kan cogo min na, ka u faga kɛlɛ la npan da la, o tuma na, Zefo ye laadilikan di ni Kitimu bɔnsɔnw ye, ko u ka taa Misira ka taa kɛlɛ kɛ ni Yakuba denkɛw ye ani ni Misira masakɛ Faraon ye.
8 Katuguni Zefo y'a mɛn ko Misira cɛ barikamaw sara, ko Yusufu ni a balimakɛ Yakuba denkɛw sara, ko u denw bɛɛ, Israɛl bɔnsɔnw tora Misira.
9 Zefo y'a miiri ka taa u ni Misira jamana bɛɛ kɛlɛ, walisa ka a balimaw Esawu bɔnsɔnw hakɛ ta.
10 Zefo ye cidenw ci Edɔmu masakɛ Bedad denkɛ Hadad ni a balima Esawu bɔnsɔn bɛɛ ma.
11 Aw m'a fɔ ko aw tɛna kɛlɛ kɛ ni farafinna masakɛ ye katuguni a ye aw ka layidu kɔnɔmɔgɔ dɔ ye wa? A filɛ ne ye kɛlɛ kɛ n'a ye ka a ni a ka mɔgɔw bɛɛ bugɔ.»
12 O de y'a to ne y'a latigɛ ka Misira ni Yakuba denw kɛlɛ minnu bɛ yen, ne na ne hakɛ bɔ u la, Yusufu ni a balimakɛw ni a bɛnbaw ye min kɛ an na Kanan jamana na, tuma min na u taara u fa su don Heburɔni.
13 Ni aw b'a fɛ ka na ne fɛ ka ne dɛmɛ u ni Misira kɛlɛli la, an na an balimaw ka kow hakɛ bɔ.
14 Esawu bɔnsɔnw ye Zefo ka kumaw lamɛn, Esawu denw ye jamaba lajɛ ɲɔgɔn fɛ, u taara Zefo ni Kitim bɔnsɔnw dɛmɛ kɛlɛ la.
15 Zefo ye ci bila kɔrɔnfɛla mɔgɔw bɛɛ ma ani Ismaɛl bɔnsɔn bɛɛ ma ni nin kuma suguw ye, u y'u yɛrɛ lajɛ ka taa Zefo ni Kitim bɔnsɔnw dɛmɛ Misira kɛlɛ la.
16 O masakɛw bɛɛ, Edɔmu masakɛ ni kɔrɔnfɛmɔgɔw ni Ismaɛl bɔnsɔnw bɛɛ ani Kitim masakɛ Zefo bɔra ka taa u ka kɛlɛbolow bɛɛ labɛn Heburuni.
17 U ka sigiyɔrɔ tun ka gɛlɛn kosɛbɛ, a janya tun bɛ se tile saba taama ma, jama tun ka ca i n'a fɔ cɛncɛn min bɛ kɔgɔji da la.
18 O masakɛw bɛɛ n'u ka kɛlɛbolow jiginna ka taa Misira jamana bɛɛ kɛlɛ kɛlɛ la.
19 Misira jamana bɛɛ ye u ka kibaruya mɛn, u fana ye cɛ waa kɛmɛ saba ɲɔgɔn lajɛ ɲɔgɔn fɛ, Misira jamana mɔgɔw ni Misira duguw bɛɛ.
20 Misira cɛw fana ye ci bila ka taa Israɛldenw fɛ minnu tun bɛ Gosɛn jamana na o donw na, u ka na u fɛ ka taa kɛlɛ kɛ ni o masakɛw ye.
21 Israɛl cɛw ye ɲɔgɔn lajɛ, u tun bɛ cɛ kɛmɛ ni bi duuru ɲɔgɔn bɔ, u taara kɛlɛ la ka Misirakaw dɛmɛ.
22 Israɛlkaw ni Misirakaw bɔra, cɛ waa kɛmɛ saba ni mɔgɔ kɛmɛ ni bi duuru ɲɔgɔn, u taara o masakɛw fan fɛ kɛlɛ la, ka u bila ka bɔ Gosɛn jamana kɔkan Patrosi kɛrɛfɛ.
23 Misirakaw ma da Israɛl la ka taa ɲɔgɔn fɛ u ka sigiyɔrɔw la kɛlɛ la, katuguni Misirakaw bɛɛ y'a fɔ ko: «N'a sɔrɔ Israɛldenw bɛna an don Esawu ni Ismaɛl bɔnsɔnw bolo, katuguni u balimaw don.»
24 Misirakaw bɛɛ y'a fɔ Israɛldenw ye ko: «Aw ka to yan ɲɔgɔn fɛ aw jɔyɔrɔ la, an na taa Esawu ni Ismaɛl bɔnsɔn kɛlɛ, ni o masakɛw ye se sɔrɔ an kan, aw ka na u kan pewu ka an dɛmɛ, Israɛldenw y'o kɛ.»
25 Kitim masakɛ Esawu denkɛ Elifaz denkɛ Zefo, ani Edɔmu masakɛ Bedad denkɛ Hadadi, ani u ka sigiyɔrɔw bɛɛ, ani kɔrɔnfɛmɔgɔw bɛɛ, ani Ismaɛl bɔnsɔn, jama minnu tun ka ca i n'a fɔ cɛncɛn, olu ye u sigi ɲɔgɔn fɛ Patɔrɔsi kɔdingɛ kɔnɔ, Takipankɛsi kɛrɛfɛ.
26 Siri Bewori denkɛ Balam tun bɛ Zefo ka sigiyɔrɔ la, katuguni a ni Kitimu bɔnsɔnw nana kɛlɛ la, ani Balam tun ye cɛ ye min bonyalen don kosɛbɛ Zefo n'a ka cɛdenw ɲɛ na.
27 Zefo y'a fɔ Balam ye ko: «I ka subagaya kɛ an ye, walisa an k'a dɔn jɔn bɛna se sɔrɔ kɛlɛ la, anw wala Misirakaw.»
28 Balaam wulila ka subagaya kɛcogo kɔrɔbɔ, a tun bɛ se kosɛbɛ o dɔnni na, nka a hakili ɲagamina, baara tiɲɛna a bolo.
29 A y'a kɔrɔbɔ kokura nka a ma ɲɛ, Balam jigi tigɛra o la, ka a to yen, a ma o dafa, katuguni o bɔra Matigi de yɔrɔ, walisa ka Zefo n'a ka mɔgɔw bila Israɛldenw bolo, olu minnu tun y'u jigi da Matigi kan, u bɛnbaw ka Ala, u ka kɛlɛ la.
30 Zefo ni Hadad y'u ka kɛlɛbolow bila kɛlɛ la, Misirakaw bɛɛ taara u kɛlɛ u kelen na, cɛ waa kɛmɛ saba ɲɔgɔn, Israɛl mɔgɔ kelen si tun tɛ u fɛ.
31 Misirakaw bɛɛ ye kɛlɛ kɛ ni o masakɛw ye Patorosi ni Takipankɛsi kɛrɛfɛ, kɛlɛ juguyara Misirakaw fɛ.
32 Masakɛw barika tun ka bon ni Misirakaw ye o kɛlɛ la, Misira cɛ kɛmɛ ni biwɔɔrɔ ɲɔgɔn binna o don na, ani masakɛw ka kɛlɛbolo cɛ bi saba ɲɔgɔn, Misira cɛw bɛɛ bolila ka bɔ masakɛw ɲɛkɔrɔ, o de la Esawu ni Ismaɛl bɔnsɔnw tugura Misirakaw nɔfɛ, ka u gosi fo ka se Israɛldenw ka sigiyɔrɔ tun bɛ yɔrɔ min na.
33 Misirakaw bɛɛ pɛrɛnna Israɛldenw ma ko: «A' ye teliya ka an dɛmɛ ka an kisi Esawu ni Ismaɛl ni Kitim bɔnsɔnw bolo.»
34 Israɛldenw ka cɛ kɛmɛ ni bi duuru bolila ka bɔ u jɔyɔrɔ la ka taa o masakɛw ka sigiyɔrɔw la, Israɛldenw ye u wele Matigi u ka Ala ma ko a k'u kisi.
35 Matigi ye Israɛl lamɛn, Matigi ye masakɛ cɛdenw bɛɛ di u bolo, Israɛldenw ye o masakɛw kɛlɛ, Israɛldenw ye masakɛ cɛ waa naani ɲɔgɔn faga.
36 Matigi ye siranba don masakɛw ka sigiyɔrɔ la fo Israɛldenw siranna.
37 Masakɛw ka kɛlɛbolow bɛɛ bolila ka bɔ Israɛldenw ɲɛkɔrɔ, ani Israɛldenw y'u nɔfɛ ka u faga fo ka se Kus jamana dancɛw ma.
38 Israɛldenw ye cɛ waa fila faga sira kan, u si ma bin.
39 Misirakaw y'a ye tuma min na ko Israɛldenw ye kɛlɛ kɛ ni cɛ damadɔw ye ni masakɛw ye.
40 Misirakaw bɛɛ siranna kosɛbɛ u ka ɲɛnamaya ɲɛ kɛlɛ barikama kosɔn, Misirakaw bɛɛ bolila, u kelen-kelen bɛɛ y'u dogo kɛlɛbolow ɲɛ, u y'u dogo sira la, u ye Israɛldenw to kɛlɛ la.
41 Israɛldenw ye bugɔli juguba lase masakɛw ma, u kɔseginna ka bɔ u la ka taa u gɛn ka taa Kus jamana dancɛ la.
42 Misirakaw ye ko min kɛ u la, Israɛl bɛɛ y'o dɔn, ko u bolila u ɲɛ kɛlɛ la, ka u to kɛlɛ la u kelen na.

43 Israɛldenw fana ye nanbara kɛ, Israɛldenw seginna ka bɔ kɛlɛ la tuma min na, u ye Misirakaw dɔw sɔrɔ sira kan ka u faga yen.
44 Ka u faga tuma min na, u ye nin kuma fɔ u ye.
45 Mun de y'a to aw taara an fɛ ka an to mɔgɔ damadɔw la ka taa nin masakɛw kɛlɛ, jamaba tun bɛ minnu bolo ka an faga, walisa aw ka se ka aw yɛrɛw niw kisi o cogo la?
46 Israɛldenw ye minnu kunbɛn sira kan, u y'a fɔ ɲɔgɔn ye ko: «Aw ka bugɔ, ka bugɔ, katuguni a ye Ismaɛl walima Edɔmu walima Kitimu bɔnsɔn ye, u jɔlen tora a kun na k'a faga, u y'a dɔn ko Misiraka don.
47 Israɛldenw ye o kow kɛ ni nanbara ye Misirakaw kama, katuguni u ye u bila kɛlɛ la ka boli u ɲɛ.
48 Israɛldenw ye cɛ kɛmɛ fila ɲɔgɔn faga Misira cɛw la sira kan.
49 Israɛldenw ye kojugu min kɛ u la, Misirakaw bɛɛ ye o ye, o de la Misira jamana bɛɛ siranna kosɛbɛ Israɛldenw ɲɛ, k'a masɔrɔ u y'u ka fangaba ye, u si ma bin.
50 Israɛldenw bɛɛ seginna ni ɲagali ye Gosɛn sira kan, Misira jamana tɔw kelen-kelen bɛɛ seginna u ka yɔrɔ la.

SABABU 65NAN

1 O kow kɔfɛ, Misira masakɛ Faraon ka ladilikɛlaw bɛɛ ni Misira cɛkɔrɔbaw bɛɛ ye ɲɔgɔn lajɛ ka taa masakɛ ɲɛ kɔrɔ ka u biri duguma, ka sigi a ɲɛ kɔrɔ.
2 Misira ladilikɛlaw ni cɛkɔrɔbaw y'a fɔ masakɛ ye.
3 A filɛ, Israɛlkaw ka jama ka bon, wa u fanga ka bon ni an ye, u ye kojugu minnu kɛ an na sira kan, an seginnen kɔ kɛlɛ la, i bɛ olu bɛɛ dɔn.
4 I fana y'u ka sebaaya barikama ye, katuguni o sebaaya bɔra u bɛnbaw la, katuguni cɛ damadɔw de jɔlen tora jamaba dɔ kama minnu ka ca i ko cɛncɛn, ka u bugɔ npan da la, mɔgɔ kelen ma bin u yɛrɛ la, fo ni u tun ka ca, u tun na u halaki pewu.
5 Sisan, aw ka laadilikan di an ma an ka kan ka min kɛ u la, fo an ka u halaki dɔoni dɔoni an cɛma, walisa u kana caya an ma jamana kɔnɔ.
6 Katuguni ni Israɛldenw cayara jamana kɔnɔ, u na kɛ an balilan ye, ni kɛlɛ dɔ nana kɛ, u ni u fanga belebeleba bɛna fara an jugu kan, ka an kɛlɛ, ka an halaki jamana kɔnɔ, ka taa a fɛ.
7 Masakɛ ye Misira cɛkɔrɔbaw jaabi k'a fɔ u ye ko: «Nin ye fɛɛrɛ ye min laadilen don Israɛl kama, an tɛna bɔ min na.
8 A filɛ o jamana kɔnɔ, Pitɔmu ni Ramɛsɛw bɛ yen, dugu minnu barika ma kɛlɛ kɛlɛ kama.
9 Sisan aw fana taa namara kɛ u ye, ka kumakan dɔ fɔ Misira ni Gosɛn duguw la masakɛ ka ci fɔlen ye.
10 Misira cɛw bɛɛ, Gosɛn ni Patorosi ani u sigibagaw bɛɛ! masakɛ y' a fɔ an ye ko an ka Pitɔmu ni Ramɛsi jɔ , k' u barika bonya kɛlɛ kama . aw minnu b'a fɛ ka so jɔ ni an ye Misira jamana bɛɛ la, ani Israɛl bɔnsɔn bɛɛ la, aw kelen-kelen bɛɛ ka sara di u ma don o don masakɛ ka yamaruya la. o de la aw ka taa fɔlɔ ka namara kɛ, ka aw yɛrɛ lajɛ ka na Pitɔmu ni Ramɛsɛsi ka so jɔ.
11 Ka aw to so jɔli la, aw ka o weleweleda sugu kɛ Misira jamana bɛɛ la don o don masakɛ ka ci fɔlen fɛ.
12 Ni Israɛl bɔnsɔn dɔw nana so jɔ ni aw ye, aw na u ka sara di u ma don o don tile damadɔ kɔnɔ.
13 U kɛlen kɔ ka so jɔ ni aw ye u ka don o don sara kama, aw ka aw yɛrɛ sama ka bɔ u la don o don kelen-kelen gundo la, o kɔfɛ aw na wuli ka kɛ u ka baara ɲɛmɔgɔw ni u ka kuntigiw ye, aw bɛna u to kɔfɛ ka so jɔ ni sara tɛ, ni u banna, o kɔfɛ, aw bɛ u wajibiya ni aw seko bɛɛ ye ka so jɔ.
14 N'aw y'o kɛ, a na ɲɛ an bolo ka an ka jamana barika bonya Israɛldenw kama, katuguni so jɔli ni baara sɛgɛn kosɔn, Israɛldenw bɛna dɔgɔya, katuguni aw bɛna u bɔsi u musow la don o don.
15 Misira cɛkɔrɔbaw bɛɛ ye masakɛ ka laadilikan mɛn, o laadilikan diyara u ni Faraon ka baarakɛlaw ni Misira jamana bɛɛ ɲɛ na, u ye masakɛ ka fɔta kɛ.
16 Baarakɛlaw bɛɛ taara masakɛ fɛ, u ye welewele da Misira jamana bɛɛ la, Takpanches ni Gosɛn duguw bɛɛ la, ani Misira lamini duguw bɛɛ la.
17 Esawu ni Ismaɛl denw ye min kɛ an na, aw y'o ye.
18 O de y'a to masakɛ y'a fɔ an ye ko an ka jamana barika bonya, ka Pitɔmu ni Ramɛsɛ duguw jɔ, ka u barika bonya kɛlɛ kama, ni u nana an kɛlɛ tugun.
"
20 Misira ni Israɛldenw bɛɛ ye Faraon ka baarakɛlaw ka kuma fɔlenw bɛɛ mɛn tuma min na, Misirakaw ni Israɛldenw nana ka so jɔ ni Faraon ka baarakɛlaw ye, Pitɔmu ni Ramɛsi, nka Levi bɔnsɔnw si ma na ni u balimaw ye ka so jɔ.
21 Faraon ka baarakɛlaw bɛɛ n'a ka kuntigiw nana fɔlɔ ni nanbara ye ka so jɔ ni Israɛl bɛɛ ye i n'a fɔ don o don sara baarakɛlaw, u y'u ka don o don sara di Israɛl ma fɔlɔ.
22 Faraon ka baarakɛlaw ye so jɔ ni Israɛl bɛɛ ye, ka baara kɛ ni Israɛl ye kalo kelen kɔnɔ.
23 Kalo laban na, Faraon ka baarakɛlaw bɛɛ y'a daminɛ ka bɔ gundo la Israɛlkaw fɛ don o don.
24 Israɛl tora o baara la o waati la, nka u ye don o don sara sɔrɔ, katuguni Misira cɛ dɔw tun bɛ baara kɛ ni Israɛl ye o waati la. o de kosɔn Misirakaw ye u ka sara di Israɛl ma o donw na , walisa olu fana, u baarakɛɲɔgɔnw Misirakaw ka se ka u ka baara sara ta.
25 San kelen ni kalo naani bannen kɔ, Misirakaw bɛɛ bɔra Israɛldenw cɛma, fo Israɛldenw kelenpe tora o baara la.
26 Misirakaw bɛɛ bɔlen kɔ Israɛldenw cɛma, u kɔseginna ka kɛ u degunbagaw ni kuntigiw ye, u dɔw jɔlen tora Israɛldenw kunna ka kɛ baarakɛlaw kuntigiw ye, u ye fɛn o fɛn di u ma u ka baara sara la.
27 Misirakaw tun bɛ o cogo de kɛ Israɛldenw na don o don, walisa ka tɔɔrɔ u ka baara la.
28 Israɛldenw bɛɛ tun bɛ baara la u kelen na, Misirakaw y'u yɛrɛ tanga sara si di Israɛldenw ma kabini o waati.
29 Israɛl cɛ dɔw ma sɔn ka baara kɛ sara ma di u ma tuma min na, wari ɲinibagaw ni Faraon ka baarakɛlaw ye u degun ka u bugɔ ni bugɔlibaw ye, ka u lasegin fanga la ka taa baara kɛ n'u balimaw ye. Misirakaw bɛɛ ye o cogo la Israɛldenw na tile bɛɛ.
30 Israɛldenw bɛɛ siranna kosɛbɛ Misirakaw ɲɛ o ko la, Israɛldenw bɛɛ seginna ka taa baara kɛ u kelen na k'a sɔrɔ u ma sara.
31 Israɛldenw ye Pitɔmu ni Ramɛsɛsi jɔ, Israɛldenw bɛɛ ye o baara kɛ, dɔw ye birikiw dila, dɔw ye so jɔ, ani Israɛldenw ye Misira jamana bɛɛ jɔ ani k'a kogow jɔ, ani Israɛldenw ye baara kɛ san caman kɔnɔ, fo waati sera, Matigi hakili jiginna u la ka u labɔ Misira.
32 Nka Levi bɔnsɔnw ma baara kɛ ni u balimaw Israɛl ye, kabini u daminɛ na fo ka na se u bɔdon na ka bɔ Misira.

33 Levi bɔnsɔnw bɛɛ y'a dɔn ko Misirakaw ye nin kumaw bɛɛ fɔ Israɛldenw ye ni nanbara ye, o de kosɔn Levi bɔnsɔnw y'u yɛrɛ tanga baara ma n'u balimaw ye.
34 Misirakaw ma u ɲɛmajɔ ka Levi denw bila baara la o kɔfɛ, k'a masɔrɔ u tun ma kɛ u balimaw fɛ fɔlɔ, o de kosɔn Misirakaw y'u to u kelen na.
35 Misirakaw bolow tun bɛ to ka Israɛldenw kɛlɛ o baara la.
36 Misirakaw ye Israɛldenw ka ɲɛnamaya dusu tiɲɛ ni baara gɛlɛnw ye, ni bɔgɔdaga ni birikiw ye, ani foro baara sifa bɛɛ la.
37 Israɛldenw ye Misira masakɛ Mɛlɔli wele ko: «Misira masakɛ Merɔri», katuguni a ka waati la, Misirakaw tun ye u ka ɲɛnamaya dusu tiɲɛ ni baara sifa bɛɛ ye.
38 Misirakaw ye baara minnu kɛ ka Israɛldenw bila baara la, u tun bɛ baara minnu kɛ ni gɛlɛya ye, walisa ka Israɛldenw tɔɔrɔ, nka ni u tun bɛ u tɔɔrɔ ka taa a fɛ, u tun bɛ ka caya ka taa a fɛ, ka Misirakaw dusu kasi Israɛldenw kosɔn.

SABABU 66NAN

1 O wagati la, Edɔmu masakɛ Bɛdadi denkɛ Hadadi sara, ani Samla min bɔra Mɛsreka, kɔrɔnfɛla mɔgɔw ka jamana na, olu ye masaya kɛ a nɔ na.
2 Misira masakɛ Faraon ka masaya san tan ni sabanan na, o min kɛra Israɛldenw jigintɔ san kɛmɛ ni mugan ni duurunan ye Misira, Samla ye masaya kɛ Edɔmu kan san tan ni segin.
3 A ye masaya kɛ tuma min na, a y'a ka kɛlɛbolow sama ka taa Elifazi denkɛ Zefo ni Kitimu bɔnsɔnw kɛlɛ, katuguni u ye kɛlɛ kɛ ni Afiriki masakɛ Angeyasi ye, ka a ka kɛlɛbolo bɛɛ halaki.
4 Nka a ma kɛlɛ kɛ ni a ye, katuguni Esawu bɔnsɔnw y'a bali k'a fɔ ko: «A ye u balimakɛ ye, o de la Samla ye Esawu bɔnsɔnw ka kuma lamɛn, ka kɔsegin n'a ka kɛlɛbolow bɛɛ ye Edɔmu jamana na, a ma taa Elifaz denkɛ Zefo kɛlɛ.
5 Misira masakɛ Faraon ye o kuma mɛn k'a fɔ ko: «Edɔmu masakɛ Samla y'a latigɛ ka Kitim bɔnsɔnw kɛlɛ, o kɔfɛ, a na na Misira kɛlɛ.»
6 Misirakaw ye o ko mɛn tuma min na, u ye dɔ fara Israɛldenw ka baara kan, walisa Israɛldenw kana kɛ u la i ko u ye u kɛ cogo min na u ka kɛlɛ la ni Esawu bɔnsɔnw ye Hadad ka waati la.
7 Misirakaw y'a fɔ Israɛldenw ye ko: «Aw ka teliya ka aw ka baara kɛ, ka aw ka baara ban, ka jamana barika bonya, walisa aw balimaw Esawu denw kana na an kɛlɛ, katuguni aw de kosɔn u na na an kɛlɛ.»
8 Israɛldenw tun bɛ Misirakaw ka baara kɛ don o don, Misirakaw tun bɛ Israɛldenw tɔɔrɔ walisa ka dɔ bɔ u la jamana kɔnɔ.
9 Nka Misirakaw ye baara caya Israɛldenw kan cogo min na, o cogo kelen na, Israɛldenw cayara ka caya, ka Misira jamana bɛɛ fa Israɛldenw na.
10 Israɛl jigintɔ san kɛmɛ ni mugan ni duurunan na Misira, Misirakaw bɛɛ y'a ye ko u ka laadilikan ma ɲɛ Israɛl kama, nka u cayara ka bonya, Misira jamana ni Gosɛn jamana faw fa Israɛl bɔnsɔnw na.
11 Misira cɛkɔrɔbaw bɛɛ n'a ka hakilitigiw taara masakɛ ɲɛ kɔrɔ ka u biri a ɲɛ kɔrɔ k'u sigi a ɲɛ kɔrɔ.
12 Misira cɛkɔrɔbaw bɛɛ ni a ka hakilitigiw y'a fɔ masakɛ ye ko: «Masa ka ɲɛnamaya fo abada. i ye laadilikan di an ma Israɛldenw kama, an ye u kɛ ka kɛɲɛ ni masakɛ ka kuma ye.
13 Ka kɛɲɛ ni baara cayalenba ye, u bɛ bonya ka bonya jamana kɔnɔ, ka jamana bɛɛ fa u la.
14 Sisan an makɛ ni an masakɛ, Misira jamana bɛɛ ɲɛ bɛ i la walisa ka laadilikan di u ma ni i ka hakilitigiya ye, u bɛ se ka se sɔrɔ Israɛl kan cogo min na k'u halaki, walima k'u dɔgɔya jamana kɔnɔ. Masakɛ y'u jaabi ko: «A' ye ladili di aw ma nin ko in na walisa an k'a dɔn an bɛna min kɛ u la.»
15 Masakɛ ka ladilikɛla dɔ, min tɔgɔ ye ko Job, ka bɔ Mezopotami Uz jamana na, o ye masakɛ jaabi ko:
16 Ni a diyara masakɛ ye, a ka a ka jɔnkɛ ka laadilikan lamɛn. Masakɛ y'a fɔ a ye ko: «A fɔ.»
17 Job y'a fɔ masakɛ ni kuntigiw ni Misira cɛkɔrɔbaw bɛɛ ɲɛkɔrɔ.
18 Masakɛ ye laadilikan min laadi fɔlɔ Israɛldenw ka baara ko la, o ka ɲi kosɛbɛ.
19 Nka nin ye laadilikan ye min fɛ aw bɛ se ka dɔ bɔ u la, ni a ka di masakɛ ye ka u tɔɔrɔ.
20 A filɛ, an tun bɛ siran kɛlɛ ɲɛ kabini tuma jan, an ko: «Ni Israɛl den kɛra jamana kɔnɔ, u na an gɛn ka bɔ jamana kɔnɔ.»
21 Ni a diyara masakɛ ye, masakɛ ka sariya dɔ ka bɔ kɛnɛ kan, ka sɛbɛn Misira sariyaw kɔnɔ min tɛna ban, ko den cɛman o den bangera Israɛldenw fɛ, a joli ka bɔn dugukolo kan.
22 Ni aw ye nin kɛ, ni Israɛl den cɛmanw bɛɛ sara, u ka kɛlɛ juguw na ban. masakɛ k' o kɛ ka heburu lajiginnimusow bɛɛ ci ka yamaruya di u ma nin ko in na k' a faga ; o ko diyara masakɛ ni kuntigiw ye, masakɛ y'a kɛ ka kɛɲɛ ni Job ka kuma ye.
23 Masakɛ ye ci bila ka Heburuw ka lajiginnimusow wele u ka u wele, u kelen tɔgɔ ko Sefra, tɔ kelen tɔgɔ ko Puwa.
24 Lajiginnimusow nana masakɛ ɲɛ kɔrɔ ka jɔ a ɲɛ kɔrɔ.
25 Masakɛ y'a fɔ u ye ko: «Ni aw ye lajiginnimuso ka baara kɛ Heburu musow ye, ka u ye sigilan kan, ni denkɛ don, aw ka a faga, nka ni denmuso don, a na ɲɛnamaya.»
26 Nka ni aw ma nin ko in kɛ, ne na aw ni aw ka sow bɛɛ jeni tasuma la.
27 Nka lajiginnimusow tun bɛ siran Elohim ɲɛ, u ma Misira masakɛ ni a ka kuma lamɛn, Heburu musow tun bɛ denkɛ walima denmuso bange lajiginnimuso fɛ tuma min na, lajiginnimuso tun bɛ fɛn bɛɛ kɛ den ye, k'a to a ka ɲɛnamaya. o cogo la lajiginnimusow tun bɛ tile bɛɛ kɛ .
28 O ko fɔra masakɛ ye, a ye ci bila ka lajiginnimusow wele k'a fɔ u ye ko: «Mun na aw ye nin ko in kɛ ka denw kisi?
29 Lajiginnimusow y'u jaabi ka kuma ɲɔgɔn fɛ masakɛ ɲɛ kɔrɔ ko:
30 Masakɛ kana miiri ko Heburu musow bɛ i ko Misira musow, katuguni Israɛl denw bɛɛ kɛnɛya ra, sani lajiginnimuso ka na u fɛ, u bɛ bange, anw i ka jɔnmusow, tile caman kɔnɔ, Heburu muso si ma bange an kan, katuguni Heburu musow bɛɛ ye u yɛrɛ ka lajiginnimusow ye, katuguni u ye lajiginnimuso ye.
31 Faraon ye u ka kuma mɛn ka da u la o ko la, lajiginnimusow taara masakɛ fɛ, Ala ye u minɛ koɲuman, jama cayara ka caya kosɛbɛ.

SABABU 67NAN

1 Levi bɔnsɔn cɛ dɔ tun bɛ Misira jamana la, o tɔgɔ tun ye Amramu ye, Kehati denkɛ, Levi denkɛ, Israɛl denkɛ.
2 O cɛ taara muso dɔ ta, o tɔgɔ ye ko a fa balimamuso Levi denmuso Jokebɛdi, a si tun bɛ san kɛmɛ ni mugan ni wɔɔrɔ la.
3 Muso kɔnɔ ta ka denmuso dɔ bange, a y'a tɔgɔ da ko Miriam, katuguni o donw na, Misirakaw ye Israɛldenw ka ɲɛnamaya dusu tiɲɛ.
4 A kɔnɔ ta ko kura ka denkɛ bange, a y'a tɔgɔ da ko Aron, katuguni a kɔnɔma donw na, Faraon y'a daminɛ ka Israɛl den cɛmanw joli bɔn.
5 O donw na, Elifaz denkɛ Zefo, Esawu denkɛ, Kitimu masakɛ, ani Janɛsi kɛra masakɛ ye a nɔ na.
6 Zefo ye masaya kɛ Kitimu bɔnsɔnw kun na, o kɛra san bi duuru ye, a sara ka su don Nabna dugu la Kitimu jamana na.
7 Kitim bɔnsɔnw ka cɛba dɔ Janɛsi ye masaya kɛ a nɔfɛ, a ye masaya kɛ san bi duuru kɔnɔ.
8 Kitimu masakɛ salen kɔ, Beɔri denkɛ Balam bolila ka bɔ Kitimu jamana na, a taara Misira Misira masakɛ Faraon fɛ.
9 Faraon y'a bisimila ni bonyaba ye, katuguni a y'a ka hakilitigiya mɛn, a ye nilifɛnw di a ma, k'a kɛ ladilikɛla ye, ka a bonya.
10 Balaam tora Misira, ka bonya da masakɛ ka faamaw bɛɛ kan, faamaw y'a kɔrɔta, katuguni u bɛɛ nege tun b'a la ka a ka hakilitigiya kalan.
11 Israɛl jigintɔ Misira san kɛmɛ ni bi sabanan na, Faraon ye siko kɛ ko a sigilen bɛ a ka masasigilan kan, a y'a ɲɛ kɔrɔta ka cɛkɔrɔba dɔ jɔlen ye a ɲɛfɛ, balansi tun bɛ cɛkɔrɔba bolo, balansi minnu bɛ kɛ jagokɛlaw fɛ.
12 Cɛkɔrɔba ye balansi ta k'u dulon Faraon ɲɛ kɔrɔ.
13 Cɛkɔrɔba ye Misira cɛkɔrɔbaw bɛɛ ni a ka faamaw ni cɛba bɛɛ minɛ k'u siri ɲɔgɔn na k'u don balansi kelen kɔnɔ.
14 A ye nɔnɔdennin dɔ ta k'a don balansi tɔ kelen kɔnɔ, dennin ye se sɔrɔ fɛn bɛɛ kan.
15 Faraon kabakoyara o yelifɛn sirannin in na, mun na dennin ka se ka fɛn bɛɛ kɛ, Faraon kununna k'a ye ko o ye sugo ye.
16 Faraon wulila sɔgɔmada joona fɛ ka a ka baarakɛlaw bɛɛ wele ka o sugo lakali u ye, cɛw siranna kosɛbɛ.
17 Masakɛ y'a fɔ a ka hakilitigiw bɛɛ ye ko: «Ne ye sugo min kɛ, ne ka o kɔrɔ fɔ aw ye, walisa ne ka o dɔn.»
18 Bewori denkɛ Balam ye masakɛ jaabi k'a fɔ a ye ko: «O kɔrɔ tɛ foyi wɛrɛ ye ni kojuguba tɛ min bɛna bɔ Misira jamana kan don labanw na.»
19 Denkɛ dɔ na bange Israɛl ye min bɛna Misira ni a kɔnɔmɔgɔw bɛɛ halaki, ka Israɛldenw labɔ Misira ni bolo barikama ye.
20 O de kosɔn sisan, masakɛ, i ka ladili kɛ o ko la, walisa i ka Israɛldenw ka jigiya ni u ka jigiya tiɲɛ, sani nin ko jugu ka wuli Misira.
21 Masakɛ y'a fɔ Balam ye ko: «An na mun kɛ Israɛl la?» tiɲɛ na, cogo dɔ kɔfɛ, an ye ladilikan di u ma fɔlɔ, an ma se ka se sɔrɔ u kan.
22 Sisan, aw ka laadilikan di aw ma fana, an ka se sɔrɔ u kan.
23 Balam ye masakɛ jaabi ko: «I ka ci bila ka taa i ka ladilikɛla fila wele, an na a lajɛ u ka laadilikan ye min ye o ko la, o kɔfɛ, i ka baaraden na kuma.»
24 Masakɛ ye ci bila ka taa a ka ladilikɛla fila wele ka na a ka ladilikɛla Rewɛl, Madiyankaw ni Uzikaw ka Job wele, u nana sigi masakɛ ɲɛkɔrɔ.
25 Masakɛ y'a fɔ u ye ko: «Ne ye sugo min kɛ, aw ye o mɛn. o de kosɔn sisan, aw ka laadilikan di ani ka a dɔn ani ka a lajɛ min bɛna kɛ Israɛldenw na, an bɛ se ka se sɔrɔ u kan cogo min na, sani u ka juguya ka bɔ an na.
26 Madiyankaw Rewɛl ye masakɛ jaabi k'a fɔ ko: «Masa ka ɲɛnamaya, masakɛ ka ɲɛnamaya fo abada.»
27 Ni a ka di masakɛ ye, a ka Heburuw bila ka u bila, a kana a bolo kɔrɔta u kama.
28 Matigi ye mɔgɔ minnu sugandi fɔlɔfɔlɔ, ka olu ta ka kɛ a ka ciyɛn ta ye ka bɔ dugukolo kan siyaw bɛɛ ni dugukolo kan masakɛw cɛma. Jɔn bɛ yen min y'a bolo kɔrɔta u kama k'a sɔrɔ a ma ɲangi, u ka Ala ma hakɛ bɔ minnu na?
29 Tiɲɛ na, i b'a dɔn ko Ibrahima jigintɔ Misira tuma min na, Misira masakɛ kɔrɔ Faraon ye a muso Saran ye, k'a muso furu, katuguni Ibrahima y'a fɔ ko: «Ne balimamuso don, katuguni a siranna, Misira cɛw kana a faga a muso kosɔn.»
30 Misira masakɛ ye Sara minɛ tuma min na, Ala ye a ni a somɔgɔw faga ni tɔɔrɔba ye, fo ka a muso Sara lasegin Ibrahima ma, o kɔ, a kɛnɛyara.
31 Filisitikaw ka masakɛ Gerarika Abimelɛki, Ala ye Ibrahima muso Sara ɲangi, a ye kɔnɔbara bɛɛ bali, k'a ta cɛw la ka taa baganw na.
32 U ka Ala nana Abimelɛki fɛ sugo la sugo la k'a lasiran walisa a ka Sara min minɛ Ibrahima la, a ka o lasegin Ibrahima ma, o kɔfɛ, Gerarikaw bɛɛ ɲangira Sara kosɔn, Ibrahima ye a ka Ala deli u kosɔn, a y'a deli a fɛ, a y'u kɛnɛya.
33 Abimelɛki siranna o juguya bɛɛ ɲɛ, min nana a ni a ka mɔgɔw kan, a seginna a muso Saran Ibrahima fɛ, ka nilifɛn caman di a ma.
34 A ye Isaka fana gɛn ka bɔ Gerar, Ala ye kabako kɛ a la, fo Gerar jibolisiraw bɛɛ jara, u jiriw ma den.
35 Fɔ ka se Gerar Abimelɛki ni a terikɛ Ahuzati ni a ka kɛlɛbolo kuntigi Pikol taara a fɛ, u y'u biri a ɲɛ kɔrɔ duguma.
36 U y'a deli ko a ka delili kɛ u ye, a ye Matigi deli u kosɔn, Matigi y'a deli a fɛ, a y'u kɛnɛya.
37 Yakuba fana kisilen don a ka kantigiya fɛ ka bɔ a balimakɛ Esawu bolo, ani a ba balimakɛ Sirikɛ Laban bolo, olu minnu tun y'a faga. o cogo kelen na, Kanan masakɛw bɛɛ bolo minnu nana a ni a denw kɛlɛ walisa k'u halaki, ka Matigi y'u kisi u bolo, fo u y'u wuli ka u bugɔ, katuguni jɔn de y'a bolo kɔrɔta u kama k'a sɔrɔ a ma jalaki?
38 Tiɲɛ na, Faraon fɔlɔ, i facɛ Faraon ye Yakuba denkɛ Yusufu kɔrɔta ka tɛmɛ Misira jamana kuntigiw bɛɛ kan.
39 O kɔ, a y'a fɔ Yakuba n'a denw ye ko u ka jigin Misira, walisa Misira jamana ni Gosɛn jamana ka kisi kɔngɔ ma u ka jogo ɲumanw fɛ.
40 Sisan, ni a ka di i ye, i ka Israɛldenw halakili dabila, nka ni i sago tɛ u ka sigi Misira, i ka u bila ka bɔ yan, ka taa Kanan jamana na, u bɛnbaw tun sigilen bɛ yɔrɔ min na.
41 Faraon ye Jetro ka kuma mɛn tuma min na, a dimina kosɛbɛ, fo a wulila ni maloya ye ka bɔ masakɛ ɲɛ kɔrɔ, ka taa Madiyan, a ka jamana, ka Yusufu ka bere ta.
42 Masakɛ y'a fɔ Uzika Job ye ko: «Job bɛ mun fɔ, ani i ka laadilikan ye mun ye Heburuw ko la?»

43 Job y'a fɔ masakɛ ye ko: «Jamana sigibagaw bɛɛ bɛ i ka fanga kɔrɔ, masakɛ ka a kɛ i ko a ka di a ye.»
44 Masakɛ y'a fɔ Balam ye ko: «Balam, i bɛ mun fɔ, i ka kuma fɔ walisa an ka o mɛn.»
45 Balam y'a fɔ masakɛ ye ko: «Masakɛ ye laadilikan minnu bɛɛ lase Heburuw ma, olu na kisi, masakɛ tɛna se sɔrɔ u kan ni laadilikan si ye.»
46 Ni i b'a fɛ ka dɔ bɔ u la tasuma manaman fɛ, i tɛ se ka se sɔrɔ u kan, k'a masɔrɔ u ka Ala ye u fa Ibrahima kisi Kaldekaw ka Uri. Ni i b'a fɛ k'u halaki ni npan ye, siga t'a la k'u fa Isaka kisi o ma, sagaden dɔ bilala a nɔ na.
47 Ni i b'a fɛ ka dɔ bɔ u la ni baara gɛlɛnw ni baara gɛlɛnw ye, i tɛna se sɔrɔ hali o la, katuguni u fa Yakuba ye baara kɛ Laban ye baara gɛlɛnw bɛɛ la, ka ɲɛtaa sɔrɔ.
48 Sisan, masakɛ, i ka ne ka kuma lamɛn, katuguni laadilikan min bɛ u kama, i bɛna se sɔrɔ o kan, i kana bɔ o la, o de ye nin ye.
49 Ni a diyara masakɛ ye, a ka yamaruya di u denw bɛɛ ma minnu bɛna bange kabini bi, u ka fili ji la, katuguni o de fɛ, i bɛ se k'u tɔgɔ ko, katuguni u si ma kɔrɔbɔ nin cogo la.
50 Masakɛ ye Balam ka kuma mɛn, o ko diyara masakɛ ni kuntigiw ye, masakɛ ye Balam ka kuma fɔ.
51 Masakɛ y'a fɔ ko: «Den cɛman o den bangera Heburuw fɛ kabini bi, o bɛɛ ka fili ji la.»
52 Faraon y'a ka jɔnw bɛɛ wele k'a fɔ ko: «Isirayɛlidenw bɛ taa Gosɛn jamana yɔrɔ bɛɛ la, k'a lajɛ ko denkɛ kelen-kelen minnu bangera Heburuw fɛ, olu na fili baji la, nka aw ka denmuso kelen-kelen bɛɛ bila ka ɲɛnamaya.»
53 Isirayɛlidenw ye o mɛn tuma min na, Faraon ye ci min fɔ ko u ka u den cɛmanw fili baji la, jama dɔw farala u musow kan, dɔw nɔrɔla u la.
54 Kabini o don na, jiginni waati sera Israɛl musow ma minnu tora u cɛw fɛ, u taara foro la ka den sɔrɔ yen, ka u denw to foro la ka segin u ka so.
55 Matigi min ye kali u bɛnbaw ye ko a bɛna u caya, o y'a ka cidenyabaara mɛlɛkɛ dɔ ci sankolo la, ka den kelen-kelen bɛɛ ko ji la, ka tulu kɛ u la k'u siri, ka kabakurun nɔgɔlen fila don a bolo, a ye nɔnɔ min ka bɔ kelen na ani ka bɔ dɔ wɛrɛ la, ka a kunsigi falen fo ka se a gɛnɛgɛnɛw ma. ka a dusu saalo ani ka nɔrɔ a la, a ka hinɛ fɛ a ko la.
56 Ala hinɛra u la tuma min na, a y'a fɛ k'u caya dugukolo kan, a ye yamaruya di a ka dugukolo ma walisa u ka mara o kɔnɔ fo u kɔrɔbaya waati, o kɔfɛ, dugukolo y'a da wuli k'u fɔɔnɔ ka bɔ dugu kɔnɔ i n'a fɔ dugukolo binkɛnɛ, ani kungo binw, u kelen-kelen bɛɛ seginna u ka denbaya ma a fa ka so , u tora u fɛ .
57 Israɛl bɔnsɔn denmisɛnw tun bɛ dugukolo kan i ko kungo kɔnɔ binkɛnɛ, Elohim ka nɛɛma barika la u ye.
58 Misirakaw bɛɛ y'o ye tuma min na, u kelen-kelen bɛɛ taara u ka foro la n'u ka misiw ni u ka sɛnɛfɛnw ye.
59 U tun bɛ sɛnɛ kɛ tuma min na, u ma se ka Israɛl bɔnsɔn denmisɛnw tɔɔrɔ, o de la jama cayara ka bonya kosɛbɛ.
60 Faraon y'a fɔ a ka sɔrɔdasi ɲɛmɔgɔw ye don o don ko u ka taa Gosɛn ka taa Israɛldenw ka denw ɲini.
61 U ye kelen ɲini ka sɔrɔ tuma min na, u y'a bɔ a ba disi la ni fanga ye, k'a fili ba la, nka u ye denmuso to a ba fɛ. Misirakaw ye Israɛldenw kɛ ten tile bɛɛ.

SABABU 68NAN

1 O waati la, Ala ni tun bɛ Aron balimamuso Amramu denmuso Miriam kan, a taara kiraya kɛ so ko la, ko: «Denkɛ dɔ na bange an ye ka bɔ ne fa ni ne ba la nin sen in na, a na Israɛl kisi Misira bolo.»
2 Amram y'a denmuso ka kuma mɛn tuma min na, a taara a muso ta ka segin so kɔnɔ, Faraon y'a fɔ Yakuba ka soden cɛman bɛɛ ka fili ji la tuma min na.
3 O la sa, Amramu y'a muso Jokebɛdi minɛ, san saba a gɛnnen kɔ, a nana a fɛ ka kɔnɔ ta.
4 Kalo wolonwula tɛmɛnen kɔ a kɔnɔmaya kɔfɛ, a ye denkɛ bange, so bɛɛ falenna yeelenba la i n'a fɔ tile ni kalo yeelen bɔ waati la.
5 Muso y'a ye tuma min na ko den ka di, ko a ka di a ye, a y'a dogo kalo saba kɔnɔ so kɔnɔ.
6 O waatiw la, Misirakaw ye jɛkafɔ kɛ ka Heburukaw bɛɛ halaki yen.
7 Misira musow taara Gosɛn, Israɛldenw tun bɛ yɔrɔ min na, u ye u denmisɛnninw ta u kamankunw kan, u denmisɛnnin minnu tun tɛ se ka kuma fɔlɔ.
8 O donw la, Israɛl bɔnsɔn musow tun bɛ bange tuma min na, muso kelen-kelen bɛɛ tun y'a denkɛ dogo Misirakaw ɲɛ na, walisa Misirakaw kana u bangeli dɔn, u kana u halaki jamana kɔnɔ.
9 Misira musow taara Gosɛn, u den minnu tɛ se ka kuma, olu tun bɛ u kamankunw kan, Misira muso dɔ donna Heburu muso dɔ ka so tuma min na, a den ye kasi daminɛ.
10 Denmisɛnnin min tun bɛ so kɔnɔ, o y'a jaabi tuma min na, Misira musow taara o fɔ Faraon ka so.
11 Faraon ye a ka sɔrɔdasi kuntigiw ci ka taa denmisɛnw minɛ k'u faga. Misirakaw ye Heburu musow kɛ ten tile bɛɛ.
12 O waati la, kalo saba ɲɔgɔn ka bɔ Jokebɛdi denkɛ dogolen kɔ, o ko dɔnna Faraon ka so.
13 Muso y'i teliya ka taa a denkɛ ta sani sɔrɔdasi kuntigiw ka na, a ye bɔgɔdaga dɔ ta a ye, ka nɔgɔ ni bɔgɔmugu kɛ o la, ka den don o kɔnɔ, ka o bila darapow kɔnɔ baji da la.
14 A balimamuso Miriam jɔlen tora yɔrɔ jan walisa k'a dɔn min bɛna kɛ a la ani a ka kuma bɛna kɛ min ye.
15 O waati la, Elohim ye funteni juguba ci Misira jamana na, o ye hadamaden farisogo jeni i n'a fɔ tile a lamini na, ka Misirakaw degun kosɛbɛ.
16 Misirakaw bɛɛ jiginna ka taa u ko baji la, funteni min tun bɛ u sogo jeni.
17 Faraon denmuso Batiya fana taara a ko baji la, funteni min tun bɛ ka ban.
18 Batiya y'a ɲɛ kɔrɔta baji la, a ye kurunba ye ji kan, ka a ka jɔnmuso ci ka taa a ta.
19 A y'a da wuli ka den ye, a ye den kasitɔ ye, a hinɛ donna a la, a ko: «Nin ye Heburu den dɔ ye.»
20 Misira muso minnu tun bɛ taama ba da la, olu bɛɛ tun b'a fɛ ka sin di a ma, nka a ma sɔn ka sin di a ma, katuguni o ko bɔra Matigi de yɔrɔ, walisa k'a lasegin a ba sin na.
21 O waati la, a balimamuso Miriam tun bɛ Misira musow cɛma ba da la, a ye o ko ye, a y'a fɔ Faraon denmuso ye ko: «Ne bɛ taa Heburu musow denmuso dɔ ta, walisa a ka den sin di i ma wa?»
22 Faraon denmuso y'a fɔ a ye ko: «Taa, sungurunnin taara den ba wele.»
23 Faraon denmuso y'a fɔ Jokebɛdi ye ko: «I ka den in ta ka sin di ne ma, ne na i ka sara sara i ye, warijɛ fila don o don. muso ye den ta ka sin di a ma.

24 San fila bannen kɔ, den kɔrɔbayara tuma min na, a nana n'a ye Faraon denmuso fɛ, a kɛra a denmuso ye, a y'a tɔgɔ da Musa, katuguni a ko: «Ne y'a sama ka bɔ ji la.»
25 A fa Amramu y'a tɔgɔ da ko Chabar, katuguni a ko: «A ye a muso min kɔsegin, a y'o kɛ ale de kosɔn.»
26 A ba Jokebɛdi y'a tɔgɔ da ko Jekutiɛl, katuguni a ko: «Ne jigi b'a kan Sebaayabɛɛtigi fɛ, Ala y'a lasegin ne ma.»
27 A balimamuso Miriam y'a wele ko Jered, katuguni a jiginna a nɔfɛ baji la walisa k'a dɔn a laban bɛna kɛ cogo min na.
28 A balimakɛ Aron y'a tɔgɔ da ko Abi Zanuki, k'a fɔ ko: «Ne fa ye ne ba to a kɔsegin a ma.»
29 Amramu facɛ Kehati y'a tɔgɔ da ko Abidɔri, katuguni Ala ye Yakuba ka so karilen dilan, fo u ma se k'u den cɛmanw fili ji la tun.
30 U ka den ladonbaa y'a wele ko Abi Soko k'a fɔ a ye ko: «A dogolen tun don a ka finiso kɔnɔ kalo saba kɔnɔ, Hama bɔnsɔnw kosɔn.»
31 Israɛl bɛɛ y'a tɔgɔ da Netanɛli denkɛ Semaya, k'a masɔrɔ u y'a fɔ ko: «A ka waati la, Ala ye u ka kulekan mɛn ka u kisi u tɔɔrɔbagaw ma.»
32 Musa tun bɛ Faraon ka so, a kɛra Faraon denmuso Batiya ye i ko denkɛ, Musa lamɔna masakɛ denw cɛma.

SABABU 69NAN

1 Edɔmu masakɛ sara o donw na, a ka masaya san tan ni segin na, a su donna a ka Alabatosoba kɔnɔ, a ye min jɔ a yɛrɛ ye, k'a kɛ a ka masaya sigiyɔrɔ ye Edɔmu jamana na.
2 Esawu denw ye ci bila ka taa Petɔri, o min bɛ baji da la, u ye kamalennin dɔ ta ka bɔ yen, a ɲɛw cɛ ka ɲi, a cɛ ka ɲi, o tɔgɔ ko Saul, k'a kɛ masakɛ ye Samla nɔ na.
3 Saul ye masaya kɛ Esawu bɔnsɔn bɛɛ kun na Edɔmu jamana na san binaani kɔnɔ.
4 Misira masakɛ Faraon y'a ye tuma min na ko Balam ye laadilikan min laadi Israɛl bɔnsɔn ko la, o ma ɲɛ, nka u bɛ den sɔrɔ hali bi, u cayara ka caya Misira jamana fan bɛɛ la.
5 Faraon y'a fɔ o donw na ko kibaru duman ka fɔ Israɛldenw ye Misira jamana bɛɛ la ko: «Mɔgɔ si kana dɔ bɔ a ka don o don baara la.»
6 Cɛ min bɛ dɛsɛ a ka don o don baara la, a kɛra bɔgɔdaga ye wo, a kɛra biriki ye wo, o tuma na, a denkɛ dɔgɔkɛ ka bila u nɔ na.
7 Misirakaw ka baara barika bonyana Israɛldenw kan o donw na, ni biriki kelen dɛsɛra mɔgɔ dɔ ka don o don baara la, Misirakaw tun bɛ a denkɛ fitinin minɛ fanga la a ba fɛ, k'a don boon kɔnɔ, a fa tun ye biriki min to a dɛsɛlen ye, o nɔ na.
8 Misirakaw tun bɛ o kɛ Israɛldenw bɛɛ la don o don, o donw bɛɛ la waati jan kɔnɔ.
9 Nka Levi kabila ma baara kɛ ni Israɛldenw ye minnu tun ye u balimaw ye kabini fɔlɔfɔlɔ, katuguni Levi bɔnsɔnw tun bɛ Misirakaw ka namara dɔn fɔlɔ, u tun bɛ min kɛ Israɛldenw ye fɔlɔ.

SABABU 70NAN

1 Kabini Musa wolola san sabanan na, Faraon sigilen tun bɛ dumuni dɔ la, masamuso Alparaniti tun sigilen bɛ a kinin fɛ, Batiya tun sigilen bɛ a kinin fɛ, cɛnin Musa tun dalen bɛ a disi la, ani Beɔri denkɛ Balam n'a denkɛ fila, ani masaya kuntigiw bɛɛ tun sigilen bɛ tabali la masakɛ ɲɛkɔrɔ.
2 O cɛnin y'a bolo kɔrɔta masakɛ kun na, ka masafugulan bɔ masakɛ kun na k'a da a yɛrɛ kun na.
3 Masakɛ ni kuntigiw ye cɛnin ka baara ye tuma min na, masakɛ ni kuntigiw siranna kosɛbɛ, cɛ kelen y'a jira a sigiɲɔgɔn na ko a kabakoyara.
4 Masakɛ y'a fɔ kuntigiw ye minnu tun bɛ a ɲɛfɛ tabali la ko: «Aw kuntigiw, aw bɛ mun fɔ nin ko in na, ani kiritigɛ bɛna kɛ mun ye cɛnin kan nin wale in kosɔn?»
5 Lagbɛrikɛla Beɔri denkɛ Balam y'a jaabi masakɛ ni kuntigiw ɲɛ kɔrɔ k'a fɔ ko: «Ne makɛ ni masakɛ, i hakili to o sugo la kabini tile caman kabini tile caman, ani i ka baaraden ye min kɔrɔ fɔ i ye.»
6 O de y'a to nin ye den ye min bɔra Heburuw denw na, Ala ni bɛ min kɔnɔ, ne makɛ masakɛ kana miiri ko nin kamalennin in ye nin ko in kɛ k'a sɔrɔ a ma a dɔn.
7 Heburu denkɛ don, hakilitigiya ni hakilitigiya bɛ a fɛ hali ni a ye denmisɛn ye, a ye o kɛ ni hakilitigiya ye ka Misira masaya sugandi a yɛrɛ ye.
8 Heburuw bɛɛ tun bɛ cogo min na ka masakɛw ni u ka mɔgɔba dɔw lafili, ka o kow bɛɛ kɛ ni nanbara ye, walisa ka dugukolo masakɛw ni u ka cɛdenw yɛrɛyɛrɛ.
9 Tiɲɛ na, i b'a dɔn ko u fa Ibrahima ye nin wale kɛ, o min ye Babɛl masakɛ Nimrɔd ni Gerar masakɛ Abimelɛki ka kɛlɛbolo lafili, ka Hɛti bɔnsɔnw ka jamana ni Kanan masaya bɛɛ minɛ.
10 A jiginna Misira ka a fɔ a muso Sara la ko: «Ne balimamuso don, walisa ka Misira ni a masakɛ lafili.»
11 A denkɛ Isaka fana taara Gerar ka sigi yen tuma min na, a ka fanga ye se sɔrɔ Filisitikaw ka masakɛ Abimelɛki ka kɛlɛbolo kan.
12 A tun b'a miiri fana ka Filisitikaw ka masaya senna tiɲɛ, k'a fɔ ko a muso Rebɛka ye a balimamuso ye.
13 Yakuba fana ye janfa kɛ a balimakɛ la, ka a ka kɔrɔsigi ni a ka dugawu bɔ a bolo.
14 O kɔ, a taara Padan-Aram a ba balimakɛ Laban ka so, ka a denmuso ni a ka baganw ni a bolofɛnw bɛɛ sɔrɔ a fɛ ni hakilitigiya ye, ka boli ka segin Kanan jamana na a fa fɛ.
15 A denkɛw y'u balimakɛ Yusufu feere, o min jiginna Misira ka kɛ jɔn ye, ka bila kasobon kɔnɔ san tan ni fila kɔnɔ.
16 Fɔlɔ Faraon ye sugo kɛ ka a bɔ kasobon kɔnɔ ka a bonya ka tɛmɛ Misira kuntigiw bɛɛ kan, a ka sugo kɔrɔ fɔli kosɔn.
17 Elohim ye kɔngɔ don jamana fan bɛɛ la tuma min na, a ye ci bila ka na n'a fa ni a balimakɛw bɛɛ ye, ani a fa ka somɔgɔw bɛɛ, k'u dɛmɛ ni sɔngɔ ni sara tɛ, ka Misirakaw san jɔnw ye.
18 O de y'a to ne matigi masakɛ filɛ nin denmisɛnnin wulila u nɔ na Misira, ka u ka kɛwalew kɛ ka kɛɲɛ ni u ka kɛwalew ye, ka fɛn fitininw kɛ masakɛ ni kuntigiw ni kiritigɛlaw bɛɛ fɛ.
19 Ni a diyara masakɛ ye, an k'a joli bɔn dugukolo kan sisan, walisa a kana bonya ka kuntigiya bɔ i bolo, ka Misira jigiya halaki a kɛlen kɔ ka masaya kɛ.»
20 Balam y'a fɔ masakɛ ye ko: «An ka Misira kiritigɛlaw ni a hakilitigiw bɛɛ wele, k'a dɔn ni saya kiri bɛ nin cɛnin kan i ko i y'a fɔ cogo min na, o kɔ, an na a faga.»
21 Faraon ye ci bila ka Misira hakilitigiw bɛɛ wele, u taara masakɛ ɲɛ kɔrɔ, Matigi ka mɛlɛkɛ dɔ nana u cɛma, a kɛra i ko Misira hakilitigiw dɔ.

22 Masakɛ y'a fɔ hakilitigiw ye ko: «Tiɲɛ na, nin Heburu denkɛ min bɛ so kɔnɔ, o ye min kɛ, aw ye o mɛn, Balam ye kiri tigɛ o ko la ten.»
23 Sisan, aw ka kiri tigɛ aw fana kan k'a lajɛ cɛnin ka kan ka min kɛ a ka kɛwale kosɔn.
24 Mɛlɛkɛ min tun bɛ i ko Faraon ka hakilitigi dɔ, o y'a jaabi nin cogo la Misira hakilitigiw bɛɛ ɲɛ kɔrɔ ani masakɛ ni kuntigiw ɲɛ kɔrɔ.
25 Ni a diyara masakɛ ye, a ka mɔgɔ dɔw ci ka na ni onisi kabakurun ni tasumamugu ye a ɲɛkɔrɔ, k'u bila den ɲɛ kɔrɔ, ni den y'a bolo kɔrɔta ka onisi kabakurun minɛ, an na a dɔn ko kamalennin ye a ka ko kɛlenw bɛɛ kɛ ni hakilitigiya ye, an ka kan k'a faga.
26 Nka ni a y'a bolo kɔrɔta kɔɔri kan, an na a dɔn ko a ma o kɛ ni dɔnniya ye, a na ɲɛnamaya.
27 O ko diyara masakɛ ni kuntigiw ɲɛ na, masakɛ ye Matigi ka mɛlɛkɛ ka kuma fɔ.
28 Masakɛ y'a fɔ ko u ka na ni onisi kabakurun ni kɔɔri ye ka bila Musa ɲɛkɔrɔ.
29 U ye cɛnin bila u ɲɛ kɔrɔ, cɛnin y'a ɲini k'a bolo kɔrɔta oniki kabakurun na, nka Matigi ka mɛlɛkɛ y'a bolo minɛ k'a da bɔgɔdaga kan, kɔɔri fagara a bolo la, k'a kɔrɔta k'a don a da la, k'a dawolo yɔrɔ dɔ ni a nɛnkun yɔrɔ dɔ jeni, ka girinya a da la ani kan.
30 Masakɛ ni kuntigiw y'o ye tuma min na, u y'a dɔn ko Musa ma kɛ ni hakilitigiya ye ka masafugulan bɔ masakɛ kun na.
31 Masakɛ ni kuntigiw y'u yɛrɛ tanga den fagali ma, o de la Musa tora Faraon ka so ka bonya, Matigi tora a fɛ.
32 Ka cɛnin to masakɛ ka so, a tun bɛ fini bilenman don, a bonyalen don masakɛ denw cɛma.
33 Musa kɔrɔla masakɛ ka so tuma min na, Faraon denmuso Batiya y'a jate denkɛ ye, Faraon somɔgɔw bɛɛ y'a bonya, Misirakaw bɛɛ siranna a ɲɛ.
34 Don o don, a tun bɛ taa Gosɛn jamana na, a balimaw Israɛldenw tun bɛ yɔrɔ min na, Musa tun bɛ u ye don o don ninakilidegun ni baara gɛlɛnw na.
35 Musa y'u ɲininka ko: «Mun na nin baara bɛ kɛ aw ye don o don?
36 U ye ko minnu bɛɛ kɛ u la, ani Faraon ye ci minnu fɔ u ye sani a ka bange, u y'o bɛɛ fɔ a ye.
37 Beɔri denkɛ Balam ye laadilikan minnu bɛɛ fɔ u ye, ani a ye laadilikan minnu kɛ a kama walisa k'a faga, k'a sɔrɔ a ye masafugulan bɔ a kun na, u y'o bɛɛ fɔ a ye.
38 Musa y'o mɛn tuma min na, a ka dimi juguyara Balam ma, a y'a ɲini k'a faga.
39 Balaam siranna Musa ɲɛ, a ni a denkɛ fila wulila ka bɔ Misira, u bolila ka u niw kisi, ka taa Kusi jamana na, Kusi masakɛ Kikianus fɛ.
40 Musa tora masakɛ ka so kɔnɔ ka bɔ ka don, Matigi ye nɛɛma di a ma Faraon ni a ka jɔnw bɛɛ ɲɛ na ani Misirakaw bɛɛ ɲɛ na, u ye Musa kanu kosɛbɛ.
41 Don min na Musa taara Gosɛn ka taa a balimaw ye, a ye Israɛldenw ye u ka doni ni u ka baara gɛlɛnw na, Musa dusu tiɲɛna u ko la.
42 Musa seginna Misira ka na Faraon ka so, ka na masakɛ ɲɛ kɔrɔ, Musa y'i biri masakɛ ɲɛ kɔrɔ.
43 Musa y'a fɔ Faraon ye ko: «Ne makɛ, ne nana delili fitinin dɔ ɲini i fɛ, i kana ne ɲɛda lakolon. Faraon y'a fɔ a ye ko: «A fɔ.»
44 Musa y'a fɔ Faraon ye ko: «Israɛl bɔnsɔn minnu bɛ Gosɛn, i ka don kelen di i ka jɔnw ma, u ka lafiɲɛ u ka baara la.»
45 Masakɛ ye Musa jaabi k'a fɔ ko: «Ne ye i ɲɛda kɔrɔta nin ko in na walisa k'i ka delili dafa.»
46 Faraon y'a fɔ ko u ka welewele da Misira ni Gosɛn jamanaw bɛɛ la.
47 Masakɛ y'a fɔ aw ye Israɛl bɔnsɔn bɛɛ fɛ, aw ka kan ka aw ka baara ni aw ka baara kɛ tile wɔɔrɔ kɔnɔ, nka tile wolonwulanan na, aw ka lafiɲɛ, aw kana baara si kɛ ka kɔn o ɲɛ, aw ka tile bɛɛ kɛ ten, i ko masakɛ ni Batiya denkɛ Musa y'a fɔ cogo min na.
48 Masakɛ ye min di a ma, Musa nisɔndiyara o la, Israɛldenw bɛɛ ye Musa ka ci fɔlen kɛ cogo min na.
49 O ko bɔra Matigi yɔrɔ ka taa Israɛldenw ma, katuguni Matigi tun y'a daminɛ ka hakili jigin Israɛldenw na walisa k'u kisi u bɛnbaw kosɔn.
50 Matigi tora Musa fɛ, a tɔgɔ bɔra Misira jamana bɛɛ la.
51 Musa kɛra mɔgɔba ye Misirakaw bɛɛ ni Israɛldenw bɛɛ ɲɛ na, a tun bɛ koɲuman ɲini a ka jamana Israɛl ye, ka hɛrɛ kumaw fɔ masakɛ ye u ko la.

SABABU 71NAN

1 Musa si tun ye san tan ni segin ye tuma min na, a tun b'a fɛ ka a fa ni a ba ye, a taara u fɛ Gosɛn, Musa sera Gosɛn, a sera yɔrɔ la, Israɛldenw tun bɛ baara kɛ yɔrɔ min na, a ye u ka doni kɔlɔsi, a ye Misiraka dɔ ye a bɛ ka a balima Heburuw dɔ bugɔ.
2 Cɛ min bugɔra, o ye Musa ye tuma min na, a bolila ka taa a fɛ ka dɛmɛ ɲini, katuguni cɛ Musa bonyalen don kosɛbɛ Faraon ka so kɔnɔ, a y'a fɔ a ye ko: «Ne makɛ ka ne dɛmɛ, nin Misiraka nana ne ka so su fɛ, ka ne siri, ka na ne muso fɛ ne ɲɛ kɔrɔ, sisan a b'a ɲini ka ne ni bɔsi ne la.»
3 Musa y'o ko jugu mɛn tuma min na, a dimina Misiraka la, a y'i jɛngɛ ka taa nin fan fɛ, a y'a ye ko mɔgɔ si tɛ yen, a ye Misiraka bugɔ k'a dogo cɛncɛn na, ka Heburuka kisi a gosibaga bolo.
4 Heburukaw taara a ka so, Musa seginna a ka so, ka bɔ ka segin masakɛ ka so.
5 Cɛ seginnen so, a y'a miiri k'a muso ban, katuguni a tun man ɲi Yakuba ka so kɔnɔ, cɛ ka na a muso fɛ muso nɔgɔlen kɔfɛ.
6 Muso taara o fɔ a balimaw ye, muso balimakɛw y'a ɲini k'a faga, a bolila ka taa a ka so ka boli.
7 O tile filanan na, Musa taara a balimaw fɛ k'a ye ko cɛ fila bɛ ka ɲɔgɔn sɔsɔ.
8 A y'a jaabi k'a fɔ a ye ko: «Jɔn de y'i sigi kuntigi ye ani ka kiri tigɛ an kun na?» i b'a fɛ ka ne faga i ko i ye Misiraka faga cogo min na wa? Musa siranna k'a fɔ ko: «Tiɲɛ na, o ko dɔnna wa?»
9 Faraon ye o ko mɛn, a y'a fɔ ko Musa ka faga, o de la Ala y'a ka mɛlɛkɛ ci ka taa a yɛrɛ jira Faraon na i n'a fɔ garadiw kuntigi dɔ.
10 Matigi ka mɛlɛkɛ ye npan ta ka bɔ garadiw kuntigi bolo, k'a kunkolo bɔ ni o ye, katuguni garadiw kuntigi bɔɲɔgɔnko jiginna ka kɛ Musa bɔɲɔgɔnko ye.
11 Matigi ka mɛlɛkɛ ye Musa kininbolo minɛ k'a labɔ Misira, k'a bila ka bɔ Misira jamana kɔkan, tile binaani taama.

12 A balimakɛ Aron kelenpe tora Misira jamana la, a ye kiraya kɛ Israɛldenw ye.
13 Matigi aw bɛnbaw ka Ala ko: «Aw kelen-kelen bɛɛ ka u ɲɛw ka ko haramulenw fili, aw kana aw nɔgɔ ni Misira boliw ye.»
14 Israɛldenw murutira, u ma sɔn ka Aron lamɛn o waati la.
15 Matigi y'a miiri k'u halaki, ni Matigi hakili tora layidu min na ni Ibrahima ni Isaka ani Yakuba ye.
16 O waatiw la, Faraon bolo tun ka jugu Israɛldenw ma, ka u mugumugu ka u degun fo waati min na Ala y'a ka kuma ci ka u kɔlɔsi.

SABABU 72NAN

1 O donw na, kɛlɛba donna Kusi bɔnsɔnw ni kɔrɔnfɛmɔgɔw ni Aramu cɛ, u murutira Kusi masakɛ ma, u tun bɛ min bolo.
2 O cogo la, Kusi masakɛ Kikianus taara ni Kusi denw bɛɛ ye, jamana minnu tun ka ca i n'a fɔ cɛncɛn, a taara Aram ni kɔrɔnfɛmɔgɔw kɛlɛ, walisa k'u kolo.
3 Kikianus bɔra tuma min na, a ye subagatɔ Balam to, n'a denkɛ fila ye, ka dugu kɔlɔsi, ani jamanaden dɔgɔmanninw.
4 Kikianus bɔra ka taa Aram ni kɔrɔnfɛ denw fɛ, a ye kɛlɛ kɛ u fɛ k'u bugɔ, u bɛɛ binna jogin na Kikianus n'a ka mɔgɔw ɲɛkɔrɔ.
5 A y'u caman minɛ jɔnya la, a y'u kolo i n'a fɔ fɔlɔ, a y'u sigi u ka jamana kan walisa ka jago ta u fɛ i n'a fɔ a delila ka kɛ cogo min na.
6 Beɔri denkɛ Balam, Kusi masakɛ y'a to a ka dugu ni dugu faantanw kɔlɔsi tuma min na, a wulila ka laadi jamana mɔgɔw fɛ, u ka muruti masakɛ Kikianus ma, u kana a to a ka don dugu kɔnɔ, a sera so tuma min na.
7 Jamana mɔgɔw y'a lamɛn, u ye kali a la k'a kɛ masakɛ ye u ni a denkɛ fila ka kɛ kɛlɛbolo kuntigiw ye.
8 U wulila ka dugu kogow kɔrɔta a fan fila la, ka boon barikamaba dɔ jɔ.
9 Nkɔni sabanan na, u ye kɔw sɔgɔ dugu ni baji cɛ min ye Kus jamana bɛɛ lamini, u ye baji bɔ yen.
10 Nɔngɔn naaninan na, u ye sa caman lajɛ u ka lafililiw ni u ka lafililiw fɛ, ka dugu barika bonya ka sigi yen, mɔgɔ si ma bɔ ka don u ɲɛfɛ.
11 Kikianus ye Aram ni kɔrɔnyanfan denw kɛlɛ ani a y'u kolo i n'a fɔ fɔlɔ, u y'u ka delila ka sara di a ma, a taara ka segin a ka jamana na.
12 Kusi masakɛ Kikiyanus gɛrɛla a ka dugu la tuma min na ani kɛlɛbolo kuntigiw bɛɛ n'a fɛ, u y'u ɲɛ kɔrɔta k'a ye ko dugu kogow jɔlen don, u kɔrɔtara kosɛbɛ, o de la cɛw kabakoyara o la.
13 U y'a fɔ ɲɔgɔn ye ko: «K'a masɔrɔ u y'a ye ko an ma mɛn, kɛlɛ la, u siranna an ɲɛ kosɛbɛ, o de y'a to u ye nin ko kɛ ka dugu kogow kɔrɔta ka u barika bonya walisa Kanan masakɛw kana na u kɛlɛ.
14 Masakɛ ni sɔrɔdasiw gɛrɛla dugu da la, u ye u ɲɛ kɔrɔta k'a ye ko dugu daaw bɛɛ datugulen don, u ye kɔlɔsilikɛlaw wele k'a fɔ ko: «A' ye da wuli an ye walisa an ka don dugu kɔnɔ.»
15 Kɔlɔsilikɛlaw ma sɔn ka da wuli u ye ka kɛɲɛ ni u ka masakɛ Balam ka yamaruya ye, u ma sɔn u ka don u ka dugu kɔnɔ.
16 U ye kɛlɛ kɛ n'u ye dugu da kɛrɛfɛ, kɛlɛcɛ kɛmɛ ni bisaba binna Kikianus o don na.
17 O duguje, u tora kɛlɛ la, u ye kɛlɛ kɛ ba da la. u y' u jija ka tɛmɛ nka u ma se , o de la u dɔw binna dingɛw kɔnɔ ka sa .
18 Masakɛ y'a fɔ u ye ko u ka jiriw tigɛ walisa ka kurunba dilan, u bɛ se ka tɛmɛ minnu kan ka taa u fɛ, u y'o kɛ.
19 U sera kɔdingɛw yɔrɔ la tuma min na, ji tun bɛ ka wuli ka taa a fɛ, ka cɛ kɛmɛ fila minnu tun bɛ kurun tan kan, olu binna.
20 O tile sabanan na, u nana kɛlɛ kɛ saw tun bɛ yɔrɔ min na, nka u ma se ka gɛrɛ yen, katuguni saw ye cɛ kɛmɛ ni biwolonwula faga u la, u ye Kusi kɛlɛ dabila, u ye Kusi lamini san kɔnɔntɔn kɔnɔ, mɔgɔ si ma bɔ ka don.
21 Kɛlɛ ni Kus lamini waati min na, Musa bolila Misira ka bɔ Faraon bolo, Faraon min tun b'a fɛ k'a faga, katuguni a ye Misiraka faga.
22 Musa si tun ye san tan ni segin ye tuma min na a bolila Misira ka bɔ Faraon ɲɛ kɔrɔ, a bolila ka boli ka taa Kikianus ka sigiyɔrɔ la, o min tun bɛ Kus lamini o waati la.
23 Musa ye san kɔnɔntɔn kɛ Kusi masakɛ Kikianus ka sigiyɔrɔ la, u ye Kus lamini waati bɛɛ, Musa bɔra ka don u fɛ.
24 Masakɛ ni kuntigiw ni kɛlɛcɛw bɛɛ tun bɛ Musa kanu, katuguni a tun ka bon, a tun ka kan, a janya tun bɛ i ko waraba bonyalen, a ɲɛda tun bɛ i ko tile, a fanga tun bɛ i ko waraba, ani a tun ye ladilikɛla ye masakɛ fɛ.
25 san kɔnɔntɔn bannen kɔ, bana jugu dɔ minɛna Kikianus fɛ, a ka bana y'a minɛ, a sara a tile wolonwulanan na.
26 O la sa, a ka baarakɛlaw y'a su don a la ka taa n'a ye, k'a su don dugu da la, Misira worodugu fan fɛ.
27 U ye boon barikaman cɛɲumanba dɔ jɔ a kan, ka kabakurun belebelebaw da a jukɔrɔ.
28 Masakɛ ka sariya karamɔgɔw ye u ka masakɛ Kikianus ka sebaaya bɛɛ sɛbɛn o kabakurunw kan, ani a ye kɛlɛ minnu kɛ, olu bɛɛ sɛbɛnnen bɛ yen bi.
29 Kusi masakɛ Kikianus salen kɔfɛ, o ye a ka cɛdenw ni a ka kɛlɛbolow dusu tiɲɛ kosɛbɛ kɛlɛ kosɔn.
30 U y'a fɔ ɲɔgɔn ye ko: «An ka kan ka min kɛ nin waati in na, aw k'o fɔ an ye, k'a sɔrɔ an sigilen bɛ kungokolon kɔnɔ san kɔnɔntɔn ka bɔ an ka sow la.»
31 n'an ko an bɛna dugu kɛlɛ, an caman na bin jogin walima ka faga, ni an tora yan lamini na, an fana na sa.
32 Sisan, Siran masakɛw ni kɔrɔnfɛmɔgɔw bɛɛ na a mɛn ko an ka masakɛ sara, u na barika sɔrɔ ka bin an kan ni juguya ye, u na an kɛlɛ, ka mɔgɔ tolen si to an na.
33 Sisan, an ka taa masakɛ sigi an kun na, ka to o lamini na fo dugu ka di an ma.»
34 U tun b'a fɛ ka cɛ dɔ sugandi o don na ka kɛ masakɛ ye Kikianus ka kɛlɛbolo la, u ma fɛn sugandilen si sɔrɔ i n'a fɔ Musa ka masaya kɛ u kan.
35 U ye teliya ka u kelen-kelen bɛɛ ka finiw bɔ ka u fili duguma, ka kuluba dɔ kɛ ka Musa bila a kan.
36 U wulila ka burufiyɛkan fɔ ka pɛrɛn a ɲɛ kɔrɔ k'a fɔ a ye ko: «Masa ka ɲɛnamaya, masakɛ ka ɲɛnamaya!»
37 Jama ni faamaw bɛɛ ye kali a la ko u bɛna masamuso Adoniyasi di a ma, o min ye Kikianus muso ye, o ye Musa kɛ masakɛ ye u kun na.
38 Kuskaw bɛɛ ye welewele da o don na ko: «Mɔgɔ kelen-kelen bɛɛ ka kan ka fɛn dɔ di Musa ma.»
39 U ye sɛbɛnfura dɔ labɔ o kulu kan, u kelen-kelen bɛɛ y'a bolofɛn dɔ fili o kɔnɔ, kelen ye sanu tulolanɛgɛ ye, tɔ kelen ye warijɛ ye.

40 Kusi bɔnsɔnw ye onisi kabakurunw ni bdeliyɔmu ni perlew ani kabakurunw kɛ Musa ye o kulu kan, warijɛ ni sanu camanba fana.
41 Musa ye warijɛ ni sanu ni minɛnw bɛɛ ta, ani bdeliyɔmu ni oniksi kabakurunw, Kus bɔnsɔn bɛɛ ye minnu di a ma, k'u bila a ka nafolomafɛnw cɛma.
42 Musa ye masaya kɛ Kusi bɔnsɔnw kun na o don na, Kusi masakɛ Kikianus nɔ na.

SABABU 73NAN

1 Misira masakɛ Faraon ka masaya san bi duuru ni duurunan na, o kɔrɔ ye ko Israɛldenw jiginna Misira san kɛmɛ ni bi duuru ni wolonwulanan na, Musa ye masaya kɛ Kus.
2 Musa ye san mugan ni wolonwula sɔrɔ tuma min na a ye masaya daminɛ Kusi kan, a ye san binaani masaya kɛ.
3 Matigi ye nɛɛma ni nɛɛma di Musa ma Kusi bɔnsɔnw bɛɛ ɲɛ na, Kusi denw y'a kanu kosɛbɛ, o de la Matigi ni mɔgɔw ka diyara Musa ye.
4 A ka masaya tile wolonwulanan na, Kus bɔnsɔnw bɛɛ lajɛlen ye Musa ɲɛ kɔrɔ ka u biri a ɲɛ kɔrɔ duguma.
5 Denmisɛnw bɛɛ kumana ɲɔgɔn fɛ masakɛ ɲɛkɔrɔ ko: «A' ye laadilikan di an ma walisa an k'a dɔn min bɛna kɛ dugu in na.»
6 A bɛ san kɔnɔntɔn bɔ sisan, an ye dugu lamini, nka an ma an denw ni an musow ye.
7 Masakɛ y'u jaabi ko: «Ni aw ye ne kan lamɛn ne ka ci fɔlen bɛɛ la, Matigi na dugu di an bolo, an na a kolo.»
8 Sabu n'an ye kɛlɛ kɛ n'u ye i n'a fɔ kɛlɛ fɔlɔ min kɛra n'u ye sanni Kikianus ka sa, an caman bɛna bin jogin na i n'a fɔ fɔlɔ.
9 Sisan, a filɛ nin ye ladili ye aw ye nin ko in na. ni aw ye ne kan lamɛn, o tuma na dugu na don an bolo.»
10 Kɛlɛbolow bɛɛ ye masakɛ jaabi ko: «An makɛ bɛna ci min fɔ, an na o bɛɛ kɛ.»
11 Musa y'a fɔ u ye ko: «Tɛmɛ ka kumakan dɔ fɔ jama bɛɛ ye kaburu kɔnɔ.
12 Masakɛ b'a fɔ nin cogo la ko: «A' ye taa kungo kɔnɔ ka na ni wuludenw dɔ ye, u kelen-kelen bɛɛ ka denmisɛnnin kelen kelen bɛɛ bolo.»
13 Mɔgɔ o mɔgɔ bɛ masakɛ ka kuma tijɛ, ni a ma na n'a den ye, o tigi na sa, masakɛ na a bolofɛnw bɛɛ ta.
14 Ni i nana n'u ye, u na kɛ i bolo, i na u lamɔ fo u ka bonya, i na u kalan nɛgɛso boli la, i n'a fɔ wuludenninw bɛ kɛ cogo min na.
15 Kusi bɔnsɔn bɛɛ ye Musa ka kuma mɛn, u wulila ka kibaru duman fɔ u ka sigiyɔrɔ bɛɛ la.
16 Aw bɛɛ, Kusi denw, masakɛ ka yamaruya ye ko aw bɛɛ ka taa kungo kɔnɔ, ka wuludenninw minɛ yen, u kelen-kelen bɛɛ k'u denw minɛ u bolo, ka na n'u ye so.
17 Mɔgɔ o mɔgɔ bɛ masakɛ ka yamaruya tijɛ, o tigi bɛ sa, masakɛ na a bolofɛnw bɛɛ ta.
18 Jama bɛɛ y'o kɛ, u bɔra ka taa kungo kɔnɔ ka yele jirisunw kan ka u minɛ, u kelen-kelen bɛɛ ye denmisɛnnin kelen minɛ u bolo, wuludenw bɛɛ, u nana n'u ye kungo kɔnɔ k'u lamɔ masakɛ ka yamaruya fɛ, u y'u kalan ka wuluwulu kɛ, i n'a fɔ wuludenninw.
19 Kɔnɔw lamɔlen kɔ, masakɛ y'a fɔ ko kɔngɔ ka kɛ u la tile saba kɔnɔ, jama bɛɛ y'o kɛ.
20 O tile sabanan na, masakɛ y'a fɔ u ye ko: «Aw ka barika don aw la ka kɛ cɛ jagɛlɛnw ye, ka aw kelen-kelen bɛɛ ka kɛlɛkɛminɛnw ni u ka npan don a la, ka aw kelen-kelen bɛɛ ka sow ta ka u ka wuludennin minɛ u kelen-kelen bɛɛ bolo.
21 An na wuli ka dugu kɛlɛ saw bɛ yɔrɔ min na. jama bɛɛ y'a kɛ i ko masakɛ y'a fɔ cogo min na.
22 U kelen-kelen bɛɛ y'u denkɛ minɛ u bolo, u taara, u sera saw yɔrɔ la tuma min na, masakɛ y'a fɔ u ye ko: «Aw kelen-kelen bɛɛ ka u ka wuludennin ci saw ma.»
23 U kelen-kelen bɛɛ y'u ka wuludenw ci ka kɛɲɛ ni masakɛ ka fɔta ye, denw bolila ka bin saw kan k'u bɛɛ dun k'u halaki ka bɔ o yɔrɔ la.
24 Masakɛ ni jama y'a ye ko saw bɛɛ halakira o yɔrɔ la, jama bɛɛ ye kulekanba bɔ.
25 U gɛrɛla ka dugu kɛlɛ ka dugu minɛ k'a minɛ, ka don dugu kɔnɔ.
26 O don na, dugu kɔnɔ mɔgɔw bɛɛ la mɔgɔ waa kelen ni kɛmɛ sara, nka mɔgɔ kelen ma sa.
27 Kusi denw bɛɛ kelen kelen bɛɛ taara u ka so, u muso ni a denw ni a ta bɛɛ fɛ.
28 Lagbɛrikɛla Balam y'a ye ko dugu minɛna, a ye da wuli, a ni a denkɛ fila ni a balimakɛ seegin bolila ka segin Misira Misira masakɛ Faraon fɛ.
29 U ye jinɛw ni subagayakɛlaw ye minnu kofɔlen bɛ sariya kitabu kɔnɔ, u jɔlen tun bɛ Musa kɛlɛ tuma min na Matigi ye tɔɔrɔw lase Misira jamana ma.
30 Musa ye dugu minɛ a ka hakilitigiya fɛ, Kusi denw y'a sigi masasigilan kan Kusi masakɛ Kikianus nɔ na.
31 U ye masafugulan da a kun na, ka Kusi masamuso Adoniyasi di a ma, Kikianus muso.
32 Musa siranna a bɛnbaw ka Matigi Ala ɲɛ, fo a ma na a fɛ, a ma a ɲɛw wuli fana.
33 Musa hakili jigira cogo min na Ibrahima y'a ka jɔnkɛ Eliezer kali a la k'a fɔ a ye ko: «I kana muso ta Kanan denmusow cɛma ne denkɛ Isaka ye.»
34 Yakuba bolila a balimakɛ ɲɛ tuma min na a y'a fɔ a ye ko: «I kana muso ta Kanan denmusow la, i kana jɛɲɔgɔnya kɛ ni Hamu bɔnsɔn si ye.»
35 Matigi an ka Elohim ye Nuhun denkɛ Hama ni a denw n'a bɔnsɔn bɛɛ ka jɔnw ye Sɛmu bɔnsɔnw ni Yafeti bɔnsɔnw ni u kɔfɛ bɔnsɔnw ye jɔnw ye fo abada.
36 O de y'a to Musa m'a dusukun ni a ɲɛw wuli Kikianus muso kan, a kɛlen kɔ ka masaya kɛ Kusi kun na.
37 Musa siranna Matigi a ka Ala ɲɛ a si bɛɛ la, Musa taamana Matigi ɲɛ kɔrɔ tijɛ na, a dusukun ni a ni bɛɛ, a ma kɔsegin sira ɲuman kan a si bɛɛ la. a ma ban ka bɔ sira kan min bɛ taa kinin fɛ walima numan fɛ, Ibrahima ni Isaka ni Yakuba tun taamana sira min kan.
38 Musa ye barika don Kusi bɔnsɔnw ka masaya la, ka Kusi bɔnsɔnw bilasira ni a ka hakilitigiya ye min tun bɛ kɛ tuma bɛɛ, Musa ye ɲɛtaa sɔrɔ a ka masaya la.
39 O waati la, Aram ni kɔrɔnfɛmɔgɔw y'a mɛn ko Kusi masakɛ Kikiyanus sara, o la, Aram ni kɔrɔnfɛmɔgɔw murutira Kusi ma o donw na.
40 Musa ye Kusi bɔnsɔnw bɛɛ lajɛ, jamana barikamaba, cɛ waa bisaba ɲɔgɔn, ka taa kɛlɛ kɛ ni Aram ni kɔrɔnfɛmɔgɔw ye.
41 U taara kɔrɔnfɛmɔgɔw fɛ fɔlɔ, kɔrɔnfɛmɔgɔw y'u ka kibaru mɛn tuma min na, u taara u kunbɛn ka kɛlɛ kɛ n'u ye.

42 Kɛlɛ juguyara kɔrɔnfɛmɔgɔw ma, o de la Matigi ye kɔrɔnfɛmɔgɔw bɛɛ di Musa bolo, cɛ kɛmɛ saba ɲɔgɔn binna ka faga.
43 Kɔrɔnfɛmɔgɔw bɛɛ kɔseginna ka kɔsegin, o de la Musa ni Kusi bɔnsɔnw tugura u kɔ ka u kolo, ka takasi don u la i ko u delila cogo min na.
44 Musa ni a ka jama bɛɛ bɔra yen ka taa Aram jamana na kɛlɛ la.
45 Aramkaw fana taara u kunbɛn, u ye kɛlɛ kɛ u fɛ, Matigi y'u don Musa bolo, Aram cɛ caman binna ka jogin.
46 Aram fana ye Musa ni Kusi mɔgɔw kolo, ka u ka impositi di u ma cogo min na.
47 Musa ye Aram ni kɔrɔnfɛmɔgɔw bila ka kolo Kusi bɔnsɔnw ye, Musa ni a fɛ mɔgɔw bɛɛ y'u kɔsegin Kusi jamana na.
48 Musa barika bonyana Kusi bɔnsɔnw ka masaya la, Matigi tora a fɛ, Kusi bɔnsɔnw bɛɛ siranna a ɲɛ.

SABABU 74NAN

1 Sanw laban na, Edɔmu masakɛ Saul sara, Akbɔri denkɛ Baal Kanan kɛra masakɛ ye a nɔ na.
2 Musa ka masaya san tan ni wɔɔrɔnan na Kus kan, Akbɔri denkɛ Baal Kanan ye masaya kɛ Edɔmu jamana na san bisaba ni segin kɔnɔ.
3 A ka waati la, Mowabu murutira Edɔmu fanga ma, a tun bɛ Edɔmu ka fanga kɔrɔ kabini Bedad denkɛ Hadad ka waati la, o min ye u ni Madiyan gosi, ka Mowabu bila Edɔmu bolo.
4 Akbɔri denkɛ Baal Kanan kɛra masakɛ ye Edɔmu mara la tuma min na, Mowabu bɔnsɔn bɛɛ y'u ka kantigiya bɔ Edɔmu la.
5 Afiriki masakɛ Angeyasi sara o donw na, a denkɛ Azirubali kɛra masakɛ ye a nɔ na.
6 O donw na, Kitim bɔnsɔnw ka masakɛ Janɛsi sara, u y'a su don a ka batoso kɔnɔ, a ye min jɔ a yɛrɛ ye Kanopi kɛnɛba kɔnɔ, ka kɛ sigiyɔrɔ ye, Latinus ye masaya kɛ a nɔ na.
7 Musa ka masaya san mugan ni filanan na Kusi bɔnsɔnw kan, Latin ye masaya kɛ Kitimu bɔnsɔnw kan san binaani ni duuru.
8 A ye sankanso belebeleba ni barikamaba dɔ jɔ a yɛrɛ ye, ka Alabatosoba cɛɲi dɔ jɔ o kɔnɔ a sigiyɔrɔ kama, walisa k'a ka mara ɲɛminɛ i n'a fɔ a tun bɛ kɛ cogo min na.
9 A ka masaya san sabanan na, a ye welewele da a ka cɛ setigiw bɛɛ ye, olu minnu ye kurun caman dilan a ye.
10 Latin y'a ka kɛlɛbolo bɛɛ lajɛ, u nana kurunw kɔnɔ, ka taa kɛlɛ kɛ ni Azdrubal denkɛ Angeas ye Afiriki masakɛ fɛ, u nana Afiriki ka kɛlɛ kɛ ni Azdrubal n'a ka kɛlɛbolo ye.
11 Latin ye se sɔrɔ Azdrubal kan, Latin ye jibolisira minɛ Azdrubal fɛ, a fa tun nana ni min ye Kitim denw fɛ, tuma min na a ye Uzi denmuso Janiya ta ka kɛ muso ye, o la, Latin ye jibolisira da wuli, ka Azdrubal kɛlɛbolo bɛɛ gosi kosɛbɛ.
12 Azdrubal cɛ barikama tɔw y'u barika bonya, u dusukunw falenna keleya la, u ye saya ɲini, ka kɛlɛ kɛ tugun ni Kitim masakɛ Latin ye.
13 Kɛlɛ juguyara farafinna cɛw bɛɛ kan, u bɛɛ jogin na Latin n'a ka mɔgɔw ɲɛ kɔrɔ, masakɛ Azdrubal fana binna o kɛlɛ la.
14 Denmuso cɛɲiba dɔ tun bɛ masakɛ Azirubali bolo, a tɔgɔ ko Uspezena, Afiriki cɛw bɛɛ y'a bɔɲɔgɔnko siri u ka finiw kan, a cɛɲi ni a cɛɲi kosɔn.
15 Latin cɛw ye Azdrubal denmuso Ushpezena ye k'a tanu u ka masakɛ Latin ye.
16 Latin ye yamaruya di ko u ka na n'a ye a fɛ, Latin ye Ushpezena ta ka kɛ muso ye, a kɔseginna ka taa Kitim.
17 Angeas denkɛ Azdrubal salen kɔfɛ, Latinus seginna a ka jamana kan ka bɔ kɛlɛ la, Afiriki sigibagaw bɛɛ wulila ka Angeas denkɛ Anibal minɛ, Azdrubal dɔgɔkɛ, ka a kɛ masakɛ ye a balimakɛ nɔ na, jamana bɛɛ kan Afiriki.
18 A ye masaya kɛ tuma min na, a y'a latigɛ ka taa Kitimu ka kɛlɛ kɛ ni Kitimu bɔnsɔnw ye, walisa ka a balimakɛ Azrubali ni Afiriki sigibagaw ka kow hakɛ bɔ, a y'o kɛ.
19 A ye kurun caman dilan, a ni a ka kɛlɛbolo bɛɛ donna o kɔnɔ ka taa Kitim.
20 Anibali ye kɛlɛ kɛ ni Kitimu bɔnsɔnw ye, Kitimu bɔnsɔnw jogin na Anibali ni a ka kɛlɛbolo ɲɛkɔrɔ, anibali ye a balimakɛ ka kow hakɛ bɔ.
21 Anibali ye san tan ni segin kɛlɛ kɛ ni Kitimu bɔnsɔnw ye san tan ni segin kɔnɔ, anibali ye sigi Kitimu jamana na ka a sigi yen ka mɛn.
22 Anibali ye Kitimu bɔnsɔnw faga kosɛbɛ, a ye u ka cɛba ni u ka kuntigiw faga, ka cɛ tɔw bɛɛ faga.
23 donw ni sanw bannen kɔ, Anibali seginna a ka Afiriki jamana na, a ye masaya kɛ a balimakɛ Azdrubali nɔ na.

SABABU 75NAN

1 O waati la, Israɛldenw jigintɔ Misira san kɛmɛ ni biwɔɔrɔnan na, cɛ jagɛlɛn ba bisaba bɔra Misira ka bɔ Misira ka bɔ Israɛl bɔnsɔn na.
2 U y'a fɔ ko Matigi ye waati min sigi Israɛl bɔnsɔn ye fɔlɔ waatiw la, a tun ye o waati dafa.
3 O cɛw y'u cɛsirilanw siri, u kelen-kelen bɛɛ y'u ka npan da u kɛrɛ fɛ, u kelen-kelen bɛɛ k'u ka kɛlɛkɛminɛnw da a kan, u y'u jigi da u ka fanga kan, ka bɔ Misira ni bolo barikama ye.
4 Nka u ma na ni dumunifɛn si ye sira la, warijɛ ni sanu dɔrɔn, hali nbuuru si ma na o don kama u bolo, katuguni u tun b'a miiri k'u ka balo sɔrɔ sara la Filisitikaw fɛ, ni o tɛ, u tun bɛna o ta ni fanga ye.
5 O cɛw tun ye cɛ barikamaw ni jagɛlɛnw ye kosɛbɛ, cɛ kelen tun bɛ se ka mɔgɔ ba kelen nɔfɛ ani mɔgɔ fila tun bɛ se ka mɔgɔ ba tan gosi, o de la u y'u jigi da u fanga kan ka taa ɲɔgɔn fɛ i n'a fɔ u tun bɛ cogo min na.
6 U y'u ɲɛsin Gati jamana ma, u jiginna ka Gati sagagɛnnaw sɔrɔ u bɛ ka Gati bɔnsɔnw ka baganw balo.
7 U y'a fɔ sagagɛnnaw ye ko: «A' ye saga dɔw di an ma sara la, an ka dumuni kɛ, katuguni kɔngɔ bɛ an na, katuguni an ma dumuni kɛ bi.»
8 Sagagɛnnaw y'a fɔ ko: «An ka sagaw wala an ka baganw don wa? Efrayimu denw gɛrɛla ka u minɛ ni fanga ye.
9 Gati sagagɛnnaw ye pɛrɛn u kan ko u ka kulekan mɛnna yɔrɔ jan, o de la Gatikaw bɛɛ bɔra ka taa u fɛ.
10 Gatikaw ye Efrayimu bɔnsɔnw ka kɛwale juguw ye tuma min na, u seginna ka Gati mɔgɔw lajɛ, u kelen-kelen bɛɛ y'u ka kɛlɛkɛminɛnw don ka taa Efrayimu bɔnsɔnw fɛ kɛlɛ la.
11 U ye kɛlɛ kɛ ni u ye Gati kɔdingɛ kɔnɔ, kɛlɛ juguyara, u ye mɔgɔ caman faga ɲɔgɔn na o don na.

12 O tile filanan na, Gati bɔnsɔnw ye ci bila ka taa Filisitikaw ka duguw bɛɛ la ko u ka na u dɛmɛ.
13 Aw ka na an fɛ ka an dɛmɛ, walisa an ka Efrayimu denw faga, minnu bɔra Misira ka na an ka baganw minɛ, ka an kɛlɛ kun tɛ.
14 Kɔngɔ ni minnɔgɔ ye Efrayimu bɔnsɔnw ni sɛgɛn, katuguni u tun ma dumuni kɛ tile saba kɔnɔ. Cɛ waa binaani bɔra Filisitikaw ka duguw la ka taa Gati mɔgɔw dɛmɛ.
15 O cɛw tun bɛ kɛlɛ la ni Efrayimu bɔnsɔnw ye, Matigi ye Efrayimu bɔnsɔnw don Filisitikaw bolo.
16 U ye Efrayimu bɔnsɔn bɛɛ faga, minnu bɔra Misira.
"
18 Filisitikaw fana cɛma, mɔgɔ waa mugan ɲɔgɔn binna.
19 Efrayimu bɔnsɔn minnu fagara, olu tora Gati kɔdingɛ kɔnɔ tile caman ni san caman kɔnɔ, nka u ma na ni u ye ka taa u su don, o kɔji tun falen bɛ mɔgɔw kolow la.
20 Cɛ minnu bolila kɛlɛ la, olu taara Misira, ka ko kɛlenw bɛɛ fɔ Israɛldenw bɛɛ ye.
21 U facɛ Efrayimu ye u dusu kasi tile caman kɔnɔ, a balimakɛw nana a dusu saalo.
22 A sera a muso ma, a ye denkɛ bange, a y'a tɔgɔ da ko Beriya, katuguni muso tun ye bɔnɛ sɔrɔ a ka so.

SABABU 76NAN

1 Amramu denkɛ Musa tun ye masakɛ ye Kusi jamana na o donw na, a ye ɲɛtaa sɔrɔ a ka masaya la, ka Kusi bɔnsɔnw ka kuntigiya ɲɛminɛ tilennenya ni tilennenya ni tilennenya la.
2 Kusi bɔnsɔn bɛɛ ye Musa kanu a kɛlen ka masaya kɛ u kun na, Kus jamana sigibagaw bɛɛ siranna a ɲɛ kosɛbɛ.
3 Musa ka masaya san binaaninan na Kusi kan, Musa sigilen tun bɛ masasigilan kan, ka masamuso Adoniyasi to a ɲɛfɛ.
4 Masamuso Adoniyasi y'a fɔ masakɛ ni kuntigiw ɲɛ kɔrɔ ko: «Aw Kusi bɔnsɔnw ye mun kɛ kabini waati jan?»
5 Tiɲɛ na, aw b'a dɔn ko nin cɛ in ye masaya kɛ Kusi kun na kabini san binaani, a ma gɛrɛ ne la, a ma baara kɛ Kusi bɔnsɔnw ka ala ye.
6 Aw Kusi denw, aw ka lamɛnni kɛ, nin cɛ kana kɛ masakɛ ye aw kun na tun i ko a tɛ an farisogo la cogo min na.
7 A filɛ ne denkɛ Menakrus kɔrɔla, a ka kɛ i kuntigi ye, katuguni a ka fisa i ma ka baara kɛ i makɛ denkɛ ye, ka tɛmɛn ka baara kɛ dunan dɔ ye, Misira masakɛ ka jɔn.
8 Masamuso Adoniyasi ye kuma minnu fɔ u tulo la, Kus bɔnsɔn mɔgɔw ni faamaw bɛɛ y'o mɛn.
9 Jama bɛɛ tun bɛ ka u labɛn fo wula fɛ, sɔgɔma, u wulila sɔgɔma ka Kikianus denkɛ Menakrus kɛ masakɛ ye u kun na.
10 Kusi bɔnsɔnw bɛɛ siranna ka u bolo kɔrɔta Musa kama, katuguni Matigi tun bɛ Musa fɛ, Kusi bɔnsɔnw hakili jigira u ka kalili la Musa ye, o de kosɔn u ma kojugu si kɛ a la.
11 Nka Kus bɔnsɔnw ye nilifɛn caman di Musa ma ka a ci ka bɔ u fɛ ni bonyaba ye.
12 Musa bɔra Kus jamana na ka taa so ka masaya dabila Kusi kan, Musa bɔra Kus jamana na tuma min na, a si tun bɛ san biwɔɔrɔ ni wɔɔrɔ la, katuguni o ko tun bɛ Matigi de bolo, katuguni waati min latigɛra kɔrɔlen donw na, walisa ka Israɛl labɔ Hama bɔnsɔnw ka tɔɔrɔ la, o sera.
13 Musa taara Madiyan, katuguni a siranna ka segin Misira Faraon kosɔn.
14 Madiyanka Rewɛl denmuso wolonwula bɔra ka taa u fa ka sagaw balo.
15 U sera kɔlɔn da la ka ji sama ka taa u fa ka sagaw ji la.
16 Madiyan sagagɛnnaw nana u gɛn, Musa wulila k'u dɛmɛ ka sagaw ji di u ma.
17 U sera u facɛ Rewɛl fɛ so, ka Musa ye min kɛ u ye, u y'o fɔ a ye.
18 U y'a fɔ u ye ko: «Misiraka dɔ ye an kisi sagagɛnnaw bolo, a ye ji bɔ an ye ka sagaw ji di u ma.»
19 Rewɛl y'a fɔ a denmusow ye ko: «A bɛ min?» mun de y'a to i ye cɛ to yen?
20 Rewɛl ye ci bila k'a wele k'a ta ka na n'a ye so, ka dumuni kɛ n'a ye.
21 Musa y'a fɔ Rewɛl ye ko a bolila Misira ani ko a ye masaya kɛ Kus dugu kɔnɔ san binaani, o kɔfɛ, u ye fanga ta a bolo ka a bila ka taa hɛrɛ la ni bonya ni nilifɛnw ye.
22 Rewɛl ye Musa ka kuma mɛn tuma min na, Rewɛl y'a fɔ a yɛrɛ kɔnɔ ko: «Ne na nin cɛ bila kasobon kɔnɔ, ne bɛna Kus bɔnsɔnw bɛn o yɔrɔ la, katuguni a bolila ka bɔ u ɲɛ.»
23 U y'a minɛ k'a don kasobon kɔnɔ, Musa tora kaso la san tan kɔnɔ, ka Musa to kasobon kɔnɔ, Rewɛl denmuso Zipora hinɛ donna a la, ka a dɛmɛ ni dumuni ni ji ye tuma bɛɛ.
24 Israɛldenw bɛɛ tun bɛ Misira jamana kɔnɔ ka baara gɛlɛn sifa bɛɛ kɛ Misirakaw ye.
25 O waati la, Matigi ye Misira masakɛ Faraon bugɔ, ka kunatɔya tɔɔrɔ k'a ta a senkɔrɔ fo a kunkolo la. Israɛldenw ka juguya kosɔn, o tɔɔrɔ in bɔra Matigi fɛ o waati la Misira masakɛ Faraon kan.
26 Matigi tun ye a ka mɔgɔw Israɛldenw ka delili lamɛn, u ka kulekan sera a ma u ka baara gɛlɛn kosɔn.
27 O bɛɛ n'a ta, a ka dimi ma bɔ u la, Faraon bolo kɔrɔtalen tun bɛ Israɛl bɔnsɔn na hali bi, Faraon y'a kɔ gɛlɛya Matigi ɲɛ kɔrɔ, ka dɔ fara a ka jɔnya kan Israɛldenw kan, ka u ka ɲɛnamaya dusu tiɲɛ ni baara gɛlɛn sugu bɛɛ ye.
28 Matigi ye tɔɔrɔ lase Misira masakɛ Faraon ma tuma min na, a y'a ɲini a ka hakilitigiw ni jinɛw fɛ u k'a kɛnɛya.
29 A ka hakilitigiw ni jinɛw y'a fɔ a ye ko: «Ni denmisɛnninw joli donna joginda la, a na kɛnɛya.»
30 Faraon y'u lamɛn, ka a ka baarakɛlaw bila ka taa Gosɛn ka taa Israɛldenw fɛ.
31 Faraon ka baarakɛlaw taara ka Israɛldenw ka denmisɛnninw ta ka bɔ u ba disi la ni fanga ye, ka na n'u ye Faraon fɛ don o don, denmisɛn kelen don o don, dɔgɔtɔrɔw y'u faga k'u da tɔɔrɔ la. u tun bɛ o cogo la tile bɛɛ kɔnɔ.
32 Faraon ye den minnu faga, olu hakɛ tun ye kɛmɛ saba ni biwolonwula ni duuru ye.
33 Nka Matigi ma Misira masakɛ ka dɔgɔtɔrɔw lamɛn.
34 Faraon tɔɔrɔla san tan kɔnɔ o tɔɔrɔ fɛ, o bɛɛ n'a ta, Faraon dusukun tun ka gɛlɛn kosɛbɛ Israɛldenw ma.
35 San tan bannen kɔ, Matigi tora ka Faraon tɔɔrɔ ni tɔɔrɔ juguw ye.
36 Matigi y'a bugɔ ni kuru jugu ni bana ye a kɔnɔbara la.
37 O waati la, Faraon ka cidenyabaarakɛla fila bɔra Gosɛn jamana na, Israɛldenw bɛɛ tun bɛ yɔrɔ min na, ka taa Faraon ka so k'a fɔ a ye ko: «An y'a ye ko Israɛldenw sɛgɛnnen don u ka baara la, u ma u ka baara kɛ.
38 Faraon y'a ka baarakɛlaw ka kuma mɛn tuma min na, a ka dimi juguyara Israɛldenw ma kosɛbɛ, katuguni a dusu tiɲɛna kosɛbɛ a farikolo dimi kosɔn.

39 A y'a jaabi ko: «Israɛldenw y'a dɔn ko ne bananen don, u bɛ kɔsegin ka an mafiŋɛya, o de kosɔn sisan, aw ka ne ka wotoro siri ne ye, ne na taa Gosɛn, ka Israɛldenw ka nisɔndiya ye, u bɛ ne tulo geren ni min ye. o cogo la a ka baarakɛlaw ye wotoro siri a ye.
40 U y'a minɛ k'a bila so kan, katuguni a tun tɛ se ka so boli a yɛrɛ ma.
41 A ye sotigi tan ni sennamɔgɔw tan ta ka taa Israɛldenw fɛ Gosɛn.
42 U sera Misira dancɛ la tuma min na, masakɛ ka sow tɛmɛna ka taa yɔrɔ fitinin dɔ la, rezɛn nakɔ dingɛ kɔnɔ, kogo bɛ a fan fila bɛɛ la, dugukolo duguma ni kɛnɛba tun bɛ fan dɔ fɛ.
43 Sow bolila teliya la o yɔrɔ la ka ɲɔgɔn digi, so tɔw fana ye masakɛ ka so digi.
44 Masakɛ ka sow binna kɛnɛba kan k'a sɔrɔ masakɛ tun bɛ a kan, a bintɔ, wotoro y'i yɛlɛma masakɛ ɲɛda la ka sow da masakɛ kan, masakɛ pɛrɛnna, katuguni a farisogo tun bɛ dimi kosɛbɛ.
45 Masakɛ farisogo bɔra a la, a kolow karilen don, a ma se ka wuli, katuguni o ko bɔra Matigi de yɔrɔ, katuguni Matigi tun ye a ka jamana Israɛldenw ka kulekan ni u ka tɔɔrɔw mɛn.
46 A ka baarakɛlaw y'a ta u kamankunw kan dɔɔnin dɔɔnin, ka na n'a ye Misira, sotigi minnu tun bɛ a fɛ, olu fana seginna Misira.
47 U y'a da a ka dilan kan, masakɛ y'a dɔn ko a laban sera ka sa, o de la a muso masamuso Aparaniti nana kule masakɛ ɲɛ kɔrɔ, masakɛ ye kasiba kɛ n'a ye.
48 A ka faamaw ni a ka jɔnw bɛɛ nana o don na ka masakɛ ye o tɔɔrɔ la.
49 Masakɛ kuntigiw ni a ladilikɛlaw bɛɛ ye masakɛ laadi ko a ka mɔgɔ o mɔgɔ sugandi a denkɛw cɛma, a ka kɛ masakɛ ye a nɔ na.
50 Denkɛ saba ni denmuso fila tun bɛ masakɛ fɛ, a muso masamuso Aparaniti ye minnu bange a ye.
51 U tɔgɔw tun ye fɔlɔ ye Otiri, filanan Adikam, ani sabanan Moriyɔn, ani u balimamuso kɔrɔba Batiya ni Akuzi tɔ kelen.
52 Masakɛ den fɔlɔ Otiri tun ye naloman ye, a tun bɛ teliya ka kuma a ka kuma fɔ.
53 Nka Adikam tun ye nanbarakɛla ni hakilitigi ye, a tun bɛ Misira hakilitigiya bɛɛ dɔn, nka a ɲɛda tun man ɲi, a farikolo tun ka bon, a janya tun ka surun kosɛbɛ. a janya tun ye mɛtɛrɛ kelen ye.
54 Masakɛ y'a denkɛ Adikam ye min hakili ka di ani hakilitigi ye fɛn bɛɛ la, masakɛ y'a latigɛ ko a ka kɛ masakɛ ye a nɔ na a salen kɔfɛ.
55 A ye Abilot denmuso Geduda furu a ye, a si tun ye san tan ye, a ye denkɛ naani bange a ye.
56 O kɔ, a taara muso saba ta ka denkɛ 8 ni denmuso saba bange.
57 O ɲagami ye masakɛ minɛ kosɛbɛ, a sogo kasa tun bɛ i n'a fɔ sogo sogo min bɛ fili foro la samiyɛ waati, tile funteni waati.
58 Masakɛ y'a ye tuma min na ko a ka bana barika bonyana kosɛbɛ, a y'a fɔ ko u ka na n'a denkɛ Adikam ye, u y'a kɛ jamana masakɛ ye a nɔ na.
59 San saba bannen kɔ, masakɛ sara maloya ni maloya ni farinya fɛ, a ka baarakɛlaw y'a ta ka taa a su don Misira masakɛw kaburu kɔnɔ Zoan Mizrayimu.
60 Nka u ma a su don a la i n'a fɔ a tun bɛ kɛ cogo min na masakɛw fɛ, katuguni a farisogo tun tolilen don, u ma se ka gɛrɛ a la k'a sɔgɔsɔgɔ kasa jugu kosɔn, o de la u y'a su joona.
61 O juguya bɔra Matigi la a ma, katuguni Matigi tun ye kojugu min kɛ Israɛl la a ka waati la.
62 A sara ni siran ni maloya ye, a denkɛ Adikam kɛra masakɛ ye a nɔ na.

SABABU 77NAN

1 Adikam ye san mugan sɔrɔ Misira masaya la, a ye san naani masaya kɛ.
2 Israɛl jigintɔ Misira san kɛmɛ fila ni wɔɔrɔnan na, Adikam ye masaya kɛ Misira jamana kan, nka a ma mɛn a ka masaya la Misira jamana kan, i n'a fɔ a bɛnbaw ye masaya kɛ cogo min na.
3 A facɛ Melol ye masaya kɛ san bi kɔnɔntɔn ni naani Misira, nka a banana san tan, a sara, katuguni a tun ye mɔgɔ jugu ye Matigi ɲɛ kɔrɔ.
4 Misirakaw bɛɛ ye Adikam tɔgɔ da Faraon i n'a fɔ a bɛnbaw tɔgɔ, i ko u tun bɛ kɛ cogo min na Misira.
5 Faraon ka hakilitigiw bɛɛ ye Adikam tɔgɔ da ko Ahuz, katuguni a bɛ wele ko Ahuz Misirakan na.
6 Adikam tun cɛ ka jugu kosɛbɛ, a tun ye mɛtɛrɛ kelen ni mɛtɛrɛ kelen ye, a kunsigi tun ka bon fo ka se a senkɔniw ma.
7 Faraon sigilen tun bɛ a fa ka masasigilan kan ka kɛ masakɛ ye Misira jamana kan.
8 Ka a to masaya la, a ye kojugu kɛ ka tɛmɛ a fa ni masakɛw bɛɛ kan.
9 A n'a ka jɔnw taara Gosɛn Israɛldenw fɛ, a ye baara barika bonya u kan, a y'a fɔ u ye ko: «Aw ka don o don baara dafa, aw kana aw bolow lajɔ an ka baara la kabini bi, i ko aw y'a kɛ cogo min na ne fa ka waati la.»
10 A ye kuntigiw bila u kun na ka bɔ Israɛldenw cɛma, ka baara ɲɛmɔgɔw bila a ka jɔnw cɛma.
11 A ye biriki sumanikɛlan dɔ da u kan ka kɛɲɛ ni o hakɛ ye don o don, ka kɔsegin ka taa Misira.
12 O waati la, Faraon ka baara kuntigiw ye ci bila Israɛl bɔnsɔn kuntigiw ma ka kɛɲɛ ni Faraon ka ci fɔlen ye.
13 Faraon ko: «A' ye aw ka baara kɛ don o don, ka aw ka baara ban, ka don o don biriki sumanikɛlan labato. ka dɔ bɔ foyi la.
14 A na kɛ ko ni aw dɛsɛra aw ka don o don biriki la, ne na aw denmisɛnninw bila u nɔ na.
15 Misira baara ɲɛmɔgɔw y'o kɛ o donw na i ko Faraon y'a fɔ u ye cogo min na.
16 Ni dɛsɛ tun bɛ Israɛldenw ka don o don biriki sumani na tuma o tuma, Faraon ka baara ɲɛmɔgɔw tun bɛ taa Israɛldenw musow fɛ ka Israɛldenw ka denmisɛnninw ta fo ka se biriki dɛsɛ hakɛ ma, u tun bɛ u ta ni fanga ye u ba kɔ la, k'u bila boon kɔnɔ birikiw nɔ na.
17 U faw ni u baw tun bɛ ka kasi ka kasi tuma min na u ye u denmisɛnninw ka kasikan mɛn boon kogo la.
18 Baara kuntigiw ye se sɔrɔ Israɛl kan, ko Israɛldenw ka u denw bila boon kɔnɔ, fo cɛ dɔ y'a denkɛ bila kogo la ka bɔgɔdaga da a kan, k'a sɔrɔ a ɲɛw bɛ kasi a kɔrɔ, a ɲɛji bɛ jigin a den kan.

19 Misira baarakɛlaw ye o kɛ Israɛl denmisɛnw na tile caman kɔnɔ, mɔgɔ si ma hinɛ Israɛl denmisɛnw na, wa u ma hinɛ u la.
20 Denmisɛn minnu fagara boon kɔnɔ, olu bɛɛ hakɛ tun ye kɛmɛ fila ni biwolonwula ye, u ye dɔw jɔ u faw ka birikiw nɔ na, u ye dɔw sama ka bɔ boon kɔnɔ ka sa.
21 Isirayɛlidenw ye baara min kɛ Adikam ka waati la, o baara tun ka ca ni gɛlɛya ye a fa ka waati la.
22 Israɛldenw tun bɛ sɔgɔsɔgɔ don o don u ka baara gɛlɛn kosɔn, katuguni u tun y'a fɔ u yɛrɛ kɔnɔ ko: «Ni Faraon na sa tuma min na, a denkɛ na wuli ka an ka baara nɔgɔya!»
23 Nka u ye dɔ fara o kɔfɛ baara kan ka tɛmɛ fɔlɔ ta kan, Israɛldenw ye sɔgɔsɔgɔ kɛ o ko la, u ka kulekan wulila ka taa Elohim fɛ u ka baara kosɔn.
24 O donw la, Ala ye Israɛldenw ni u ka kulekan mɛn.
25 Ala ye Israɛldenw ka doni ni u ka baara gɛlɛnw ye o donw na, a y'a latigɛ ka u kisi.
26 Amramu denkɛ Musa tun sirilen bɛ kasobon kɔnɔ o waatiw la, Madiyanka Rewɛl ka so kɔnɔ, Rewɛl denmuso Zipora tun bɛ a dɛmɛ ni dumuni ye gundo la don o don.
27 Musa tora kasobon kɔnɔ Rewɛl ka so kɔnɔ san tan kɔnɔ.
28 Faraon ka masaya san fɔlɔ min kɛra Misira jamana kan, san tan bannen kɔ, a fa nɔ na.
29 Zipora y'a fɔ a fa Rewɛl ye ko: «Mɔgɔ si tɛ ɲininkali kɛ wala ka Heburu cɛ ɲini, i ye min siri kaso la san tan kɔnɔ sisan.»
30 Sisan, ni a ka di i ye, an ka ci bila ka taa a lajɛ ni a ɲɛnama don walima ni a sara, nka a fa tun t'a dɔn ko muso y'a dɛmɛ.
31 A fa Rewɛl y'a jaabi ko: «A delila ka cɛ dɔ bila kaso la san tan kɔnɔ, dumuni t'a la, ka ɲɛnamaya kɛ wa?
32 Sipora y'a fa jaabi ko: «Tiɲɛ na, i y'a mɛn ko Heburuw ka Ala ka bon, a ka jugu, a bɛ kabakow kɛ u ye tuma bɛɛ.»
33 Ale de ye Ibrahima kisi Kaldekaw ka Uri, ka Isaka kisi a fa ka npan ma, ani Yakuba ka bɔ Matigi ka mɛlɛkɛ bolo, o min tun bɛ kɛlɛ kɛ n'a ye Yabuki bajida la.
34 A ye ko caman kɛ nin cɛ fana fɛ, a y'a kisi Misira baji la ani Faraon ka npan ma ani Kusi bɔnsɔnw ma, o cogo kelen na, a bɛ se k'a kisi kɔngɔ ma k'a ɲɛnamaya.
35 O ko diyara Rewɛl ɲɛ na, a y'a kɛ ka kɛɲɛ ni a denmuso ka kuma fɔlen ye, ka ci bila kasobon kɔnɔ walisa k'a dɔn Musa ka ko kɛlenw.
36 A ye cɛ Musa ye min sigilen bɛ kasobon kɔnɔ, a jɔlen bɛ a senw kan ka a bɛnbaw ka Ala tanu ani ka a deli.
37 Rewɛl y'a fɔ ko Musa ka bɔ kasobon kɔnɔ, o de la u y'a kunsigi tigɛ, a y'a ka kaso finiw yɛlɛma ka dumuni kɛ.
38 O kɔ, Musa taara Rewɛl nakɔ kɔnɔ min bɛ so kɔfɛ, a ye Matigi a ka Ala deli yen, ale min ye kabakobaw kɛ a ye.
39 K'a to Ala delili la, a y'a filɛ a fan dɔ fɛ, ka safir bere dɔ bila dugukolo la, o min turulen bɛ nakɔ cɛmancɛ la.
40 A gɛrɛla bere la k'a filɛ, k'a ye ko Matigi Elohim Elohim tɔgɔ sɛbɛnnen bɛ o bere kan.
41 A y'a kalan k'a bolo kɔrɔta k'a tigɛ i n'a fɔ kungo jiri ka bɔ kungo kɔnɔ, bere tun bɛ a bolo.
42 An ka Ala ka baara bɛɛ kɛra bere min na, a kɛlen kɔ ka sankolo ni dugukolo ni u kɛlɛbolow bɛɛ da, kɔgɔjiw ni bajiw ani u jɛgɛw bɛɛ.
43 Elohim ye Hadama gɛn ka bɔ Edɛn nakɔ kɔnɔ tuma min na, a ye bere minɛ a bolo la ka taa dugukolo sɛnɛ.
44 O bere jigira Nuhun ma ka di Sɛm n'a bɔnsɔnw ma fo ka se Heburuka Ibrahima bolo.
45 Ibrahima ye a bolofɛn bɛɛ di a denkɛ Isaka ma tuma min na, a ye o bere fana di a ma.
46 Yakuba bolila ka taa Padan-Aram tuma min na, a y'o minɛ a bolo, a seginna a fa fɛ tuma min na, a ma o to a kɔ.
47 A jiginna Misira tuma min na, a y'o ta a bolo k'a di Yusufu ma, a niyɔrɔ kelen tun ka ca ni a balimaw ye.
48 Yusufu salen kɔ, Misira faamaw donna Yusufu ka so, bere donna Madiyanka Rewɛl bolo, a bɔra Misira tuma min na, a y'o minɛ a bolo k'a turu a ka nakɔ kɔnɔ.
49 Kinikaw ka cɛfarinw bɛɛ y'a ɲini k'a denmuso Sipora sɔrɔ tuma min na, nka u ma se.
50 O bere tora Rewɛl nakɔ kɔnɔ, fo ka na a minɛ.
51 Rewɛl ye bere ye Musa bolo tuma min na, a kabakoyara o la, a y'a denmuso Sipora di a ma ka kɛ muso ye.

SABABU 78NAN

1 O waati la, Edɔmu masakɛ Akbɔri denkɛ Baal Kanan sara, a su donna a ka so Edɔmu jamana na.
2 A salen kɔ, Esawu denw ye ci bila ka taa Edɔmu jamana na, ka cɛ dɔ ta yen min tun bɛ Edɔmu, o tɔgɔ ko Hadad, ka o kɛ masakɛ ye u kun na, u ka masakɛ Baal Kanan nɔ na.
3 Hadad ye masaya kɛ Edɔmu bɔnsɔnw kan san binaani ni seegin.
4 A ye masaya kɛ tuma min na, a y'a latigɛ ka Mowabu bɔnsɔnw kɛlɛ, k'u bila Esawu bɔnsɔnw ka fanga kɔrɔ i n'a fɔ u tun bɛ cogo min na fɔlɔ, nka a ma se, katuguni Mowabu mɔgɔw y'o mɛn, u wulila ka teliya ka masakɛ dɔ sugandi u balimaw cɛma.
5 O kɔ, u ye jamaba dɔw lajɛ ɲɔgɔn fɛ, ka u balimaw ci Amɔn bɔnsɔnw ma walisa u ka Edɔmu masakɛ Hadad kɛlɛ.
6 Hadad ye Mowabu mɔgɔw ka ko kɛlen mɛn, a siranna u ɲɛ kosɛbɛ, a y'a yɛrɛ tanga u kɛlɛli ma.
7 O donw na, Amramu denkɛ Musa ye Madiyankaw ka Rewɛl denmuso Zipora ta ka kɛ muso ye.
8 Sipora taamana Yakuba denmusow ka siraw kan, a ma dɔgɔya Saran ni Rebɛka ni Raselı ni Lea ka tilennenya la.
9 Sipora kɔnɔ ta ka denkɛ bange, a y'a tɔgɔ da Gɛrɛsɔm, katuguni a ko: «Ne tun ye dunan ye jamana wɛrɛ la. Nka a ma a kɔkolo boloko, a facɛ Rewɛl ka ci fɔlen kosɔn.
10 A ye kɔnɔ ta tugun ka denkɛ bange, nka a ye a kɔkolo boloko ka a tɔgɔ da ko Eliezer, katuguni Musa y'a fɔ ko: «Katuguni ne bɛnbaw ka Ala ye ne dɛmɛbaga ye, ka ne kisi Faraon ka npan ma.»
11 Misira masakɛ Faraon ye dɔ fara Israɛldenw ka baara kan kosɛbɛ o donw na.
12 A y'a fɔ ko: «Aw kana bɔgɔ di jama ma tun, u ka biriki dilan ni min ye, u ka taa bɔgɔ lajɛ u yɛrɛw ye, u bɛ se k'a sɔrɔ cogo min na.»
13 U bɛna biriki minnu dilan, olu fana ka di don o don, u kana dɔ bɔ foyi la u la, katuguni u tɛ baara la.
14 Israɛldenw y'o mɛn, u ye kasi ka sɔgɔsɔgɔ, ka pɛrɛn Matigi ma u niw ka dusukasi kosɔn.
15 Matigi ye Israɛldenw ka kulekan mɛn, a y'a ye ko Misirakaw tun bɛ u tɔɔrɔ cogo min na.
16 Matigi keleyara a ka mɔgɔw ni a ka ciyɛn ko la, a y'u kan mɛn, a y'a latigɛ ka u bɔ Misira tɔɔrɔ la, ka Kanan jamana di u ma ka kɛ u ta ye.

SABABU 79NAN

1 O donw na, Musa tun bɛ ka a facɛden Rewɛl Madiyan ka sagaw balo Sin kungokolon kɔfɛ.
2 Don dɔ la, bakɔrɔn dɔ bɔra sagakulu la, Musa tugura o kɔ, ka se Ala ka kulu la, Horɛbu.
3 A sera Horɛbu tuma min na, Matigi y'i yɛrɛ jira a la yen kungo kɔnɔ, a y'a ye ko kungo bɛ ka jeni ni tasuma ye, nka tasuma tun tɛ se ka a jeni.
4 Musa kabakoyara kosɛbɛ o yeli la, o de y'a to kungo ma ban, a gɛrɛla ka nin fɛn barikama in ye, Matigi ye Musa wele ka bɔ tasuma la, k'a fɔ a ye ko a ka jigin Misira, Misira masakɛ Faraon fɛ, walisa ka Israɛldenw bila ka bɔ a ka baara la.
5 Matigi y'a fɔ Musa ye ko: «Taa ka segin Misira, katuguni cɛ minnu tun bɛ i faga ɲini, olu bɛɛ sara, i na kuma Faraon fɛ ko a ka Israɛldenw bila ka bɔ a ka jamana na.»
6 Matigi y'a jira a la ko a ka taamashyɛnw ni kabakow kɛ Misira jamana na Faraon ni a ka mɔgɔw ɲɛ kɔrɔ, walisa u ka da a la ko Matigi de y'a ci.
7 Matigi ye ci min fɔ a ye, Musa ye o bɛɛ lamɛn, a seginna a facɛ fɛ ka o ko fɔ a ye, Rewɛl y'a fɔ a ye ko: «Taa hɛrɛ la.»
8 Musa wulila ka taa Misira.
9 A tun b'a fɛ k'a faga a denkɛ fɔlɔ kosɔn, katuguni Matigi tun ye layidu min ta ni Ibrahima ye, a ma o tigɛ.
10 Musa tun ye a somɔgɔw ka kumaw lamɛn, a tun ye minnu fɔ a ye, ko a kana a denkɛ fɔlɔ bolokoli, o de y'a to a ma a boloko.
11 Sipora ye Matigi ka mɛlɛkɛ ye, a tun bɛ cogo ɲini Musa kama.
12 Sipora ye teliya ka farakurun nɔgɔlen dɔw ta minnu tun bɛ yen, ka a denkɛ boloko, ka a cɛ ni a denkɛ kisi Matigi ka mɛlɛkɛ bolo.
13 Musa balimakɛ Amram denkɛ Aron tun bɛ Misira ka taama ba da la o don na.
14 Matigi y'i yɛrɛ jira a la o yɔrɔ la k'a fɔ a ye ko: «Taa Musa fan fɛ kungokolon kɔnɔ, a taara a kunbɛn Ala ka kulu kan, a y'a susu.»
15 Aron y'a ɲɛ kɔrɔta ka Musa muso Zipora n'a denw ye.
16 Musa y'a fɔ a ye ko: «Ala ye ne muso ni ne denkɛw ye Madiyan. O ko ye Aron dusu kasi muso n'a denw kosɔn.
17 Aron y'a fɔ Musa ye ko: «I ka muso n'a denw bila ka taa a fa ka so, Musa ye Aron ka kuma lamɛn ka o kɛ.»
18 Sipora kɔseginna n'a denw ye, u taara Rewɛl ka so, ka to yen fo waati sera, Matigi taara bɔ a ka mɔgɔw ye, ka u labɔ Misira ka bɔ Faraon bolo.
19 Musa ni Aron nana Misira Israɛldenw ka jɛkulu la, u ye Matigi ka kuma bɛɛ fɔ u ye, jama nisɔndiyara kosɛbɛ.
20 O dugusagwɛ, Musa ni Aron wulila sɔgɔmada fɛ, u taara Faraon ka so, ka Ala ka bere minɛ u bolo.
21 U sera masakɛ ka da la tuma min na, warabilen fila tun sirilen bɛ yen ni nɛgɛminɛnw ye, mɔgɔ si tun tɛ bɔ u ɲɛ na, fo ni masakɛ ye yamaruya di minnu ma, u ka na, ni lafilibagaw nana ka warabilenw sama u ka lafilili fɛ, o de y'u lase masakɛ ma.
22 Musa y'i teliya ka bere kɔrɔta warabilenw kan, k'u lajɔ, Musa ni Aron donna masakɛ ka so.
23 Warabilenw fana nana n'u ye ɲagali la, u tugura u nɔfɛ ka ɲagali i ko wulu bɛ ɲagali a makɛ kosɔn ni a bɔra foro la.
24 Faraon y'o ye tuma min na, a kabakoyara o la, a siranna kosɛbɛ o ko la, katuguni u yecogo tun bɛ i ko Elohim denw.
25 Faraon y'a fɔ Musa ye ko: «I bɛ mun ɲini? U y'a jaabi ko: «Matigi Heburuw ka Ala ye an ci i ma k'a fɔ i ye ko: «I ka ne ka mɔgɔw bila ka baara kɛ ne ye.»
26 Faraon y'u ka kuma mɛn tuma min na, a siranna kosɛbɛ u ɲɛ kɔrɔ, a y'a fɔ u ye ko: «Taa bi ka segin ne fɛ sini, u ye masakɛ ka kuma kɛ.»
27 U taara tuma min na, Faraon ye ci bila ka taa jinɛwelelikɛla Balam ni a denkɛ Yanɛsi ni Jambresi fɛ, ani masakɛ ka subagatɔw ni subagatɔw ni ladilikɛlaw bɛɛ fɛ, u bɛɛ nana sigi masakɛ ɲɛkɔrɔ.
28 Musa ni a balimakɛ Aron ye kuma minnu fɔ a ye, masakɛ ye olu bɛɛ fɔ u ye, subagayakɛlaw y'a fɔ masakɛ ye ko: «Nka cɛw nana i ma cogo di, waraba minnu tun sirilen bɛ da la?
29 Masakɛ y'a fɔ ko: «Katuguni u ye u ka bere kɔrɔta warabilenw kama k'u lajɔ ka na ne fɛ, warabaw fana ɲagalila u kɔrɔ i ko wulu bɛ ɲagali a makɛ kunbɛn cogo min na.»
30 Beɔri denkɛ Balam ye masakɛ jaabi ko: «Nin tɛ mɔgɔ wɛrɛ ye ni an bɔɲɔgɔnko subagatɔw tɛ.»
31 Sisan, aw ka ci bila ka u wele, u ka na, an na u kɔrɔbɔ, masakɛ y'o kɛ.
32 Sɔgɔma, Faraon ye ci bila ka Musa ni Aron wele u ka na masakɛ ɲɛ kɔrɔ, u ye Ala ka bere ta ka taa masakɛ fɛ ka kuma a fɛ.
33 Matigi Heburuw ka Ala y'a fɔ nin cogo la ko: «I ka ne ka mɔgɔw ci walisa u ka baara kɛ ne ye.»
34 Masakɛ y'a fɔ u ye ko: «Nka jɔn na da aw la ko aw ye Elohim ka cidenw ye, ko aw nana ne fɛ a ka cikan fɛ?»
35 Sisan, aw ka kabako wala taamashyɛn dɔ kɛ o ko la, o tuma na aw bɛ kuma minnu fɔ, aw na da olu la.
36 Aron y'a teliya ka bere bɔ a bolo la Faraon ni a ka jɔnw ɲɛ kɔrɔ, ka bere yɛlɛma ka kɛ sa ye.
37 Lagbɛrikɛlaw y'o ye, u kelen-kelen bɛɛ y'u ka bere fili duguma ka kɛ saw ye.
38 Aron ka bere sa y'a kun kɔrɔta k'a da wuli walisa ka subagayakɛlaw ka berew munumunu.
39 Lagbɛrikɛla Balam y'a jaabi ko: «Nin fɛn in kɛra kabini fɔlɔfɔlɔ, sa ka a tɔɲɔgɔnw munumunu, ka fɛn ɲɛnamaw dun.»
40 Sisan, i k'a lasegin bere la i n'a fɔ a tun bɛ cogo min na fɔlɔ, an fana na an ka berew lasegin i n'a fɔ u tun bɛ cogo min na fɔlɔ, ni i ka bere na an ka berew munumunu, o tuma na, an na a dɔn ko Ala ni bɛ i kɔnɔ, ni o tɛ, i ye bololabaarakɛla dɔrɔn de ye i n'a fɔ anw.
41 Aron ye teliya k'a bolo kɔrɔta ka sa kɔ minɛ k'a kɛ bere ye a bolo, jinɛw y'o ɲɔgɔn kɛ n'u ka berew ye, u kelen-kelen bɛɛ y'u ka sa kɔ minɛ, u kɛra berew ye i n'a fɔ fɔlɔ.
42 U seginna berew la tuma min na, Aron ka bere y'u ka berew munumunu.
43 Masakɛ y'o ye tuma min na, a y'a fɔ ko u ka na ni sɛbɛnw ye minnu bɛ Misira masakɛw kofɔ, u nana ni Sɛbɛnw ye, Misira masakɛw ka tariku sɛbɛnw, Misira boliw bɛɛ sɛbɛnnen bɛ min kɔnɔ, k'a masɔrɔ u tun b'a miiri ka Jehowa tɔgɔ sɔrɔ o kɔnɔ, nka u ma o sɔrɔ.
44 Faraon y'a fɔ Musa ni Aron ye ko: «Ne ma aw ka Ala tɔgɔ sɛbɛnnen sɔrɔ nin kitabu kɔnɔ, ne tɛ a tɔgɔ dɔn.»
45 Ladilikɛlaw ni hakilitigiw y'a jaabi ko: «An y'a mɛn ko Heburuw ka Ala ye hakilitigiw denkɛ ye, masakɛ kɔrɔw denkɛ.»

46 Faraon y'i ɲɛsin Musa ni Aron ma k'a fɔ u ye ko: «Aw ye Matigi min kofɔ, ne tɛ o dɔn, ne tɛna a ka mɔgɔw ci.»
47 U y'a jaabi k'a fɔ masakɛ ye ko: «Matigi Ala ka Ala ye a tɔgɔ ye, a y'a tɔgɔ fɔ an ye kabini an bɛnbaw ka donw, ka an ci k'a fɔ a ye ko: «Taa Faraon fɛ k'a fɔ a ye ko: «Ne ka mɔgɔw ci ka baara kɛ ne ye.»
48 Sisan, i ka an ci, an ka taama tile saba kɔnɔ kungokolon kɔnɔ, ka saraka bɔ a ye, katuguni kabini an jiginna Misira, a ma saraka jɛnita ni saraka walima saraka bɔ an bolo, ni i ma an ci, a ka dimi bɛna bonya i kama, a na Misira gosi ni banajugu ye walima ni bana ye npan.
49 Faraon y'a fɔ u ye ko: «A' ye a ka sebaaya ni a ka sebaaya fɔ ne ye sisan. u y'a fɔ a ye ko: «A ye sankolo ni dugukolo, kɔgɔjiw ni u jɛgɛw bɛɛ da, a ye yeelen da, ka dibi da, ka sanji lase dugukolo ma ka ji kɛ a la, ka binw ni binw falen, ka hadamaden ni baganw ni kungo kɔnɔ baganw da, sankolo kɔnɔw ni kɔgɔji jɛgɛw, ani a da fɛ u bɛ balo ka sa.
50 Tiɲɛ na, a ye i da i ba kɔnɔ, ka ɲɛnamaya ninakili don i kɔnɔ, ka i lamɔ ka i bila Misira masasigilan kan, a na i ninakili ni i ni bɔ i bolo, ka i segin dugukolo kan, i bɔra yɔrɔ min na.
51 Masakɛ dimina u ka kumaw kosɔn, a y'a fɔ u ye ko: «Nka siyaw ka Ala bɛɛ cɛma, jɔn bɛ se ka nin kɛ?» ne ka baji ye ne ta ye, ne y'a dilan ne yɛrɛ ye.
52 A y'u gɛn ka bɔ a bolo, a y'a fɔ ko Israɛl ka baara ka juguya ka tɛmɛ kunun ni fɔlɔ ta kan.
53 Musa ni Aron bɔra masakɛ ɲɛ kɔrɔ, u y'a ye ko Israɛldenw tun bɛ cogo jugu la, katuguni baara ɲɛmɔgɔw ye u ka baara gɛlɛya kosɛbɛ.
54 Musa seginna Matigi fɛ k'a fɔ ko: «Mun y'a to i ye i ka mɔgɔw minɛ cogo jugu la?» I ye ne ci min ma, kabini ne nana ka kuma Faraon fɛ, a ye baara jugu kɛ Israɛl bɔnsɔn na kosɛbɛ.
55 Matigi y'a fɔ Musa ye ko: «I na a ye ko Faraon bɛna Israɛldenw bila ka bɔ a ka jamana na ni a bolo kɔrɔtalen ni tɔɔrɔba ye.»
56 Musa ni Aron tora u balimaw cɛma Israɛldenw cɛma Misira.
57 Israɛldenw fana ye u ka ɲɛnamaya dusu tiɲɛ, u ye baara gɛlɛn min kɛ u kan.

SABABU 80NAN

1 San fila bannen kɔ, Matigi ye Musa ci kokura Faraon ma walisa a ka Israɛldenw labɔ ka u bila ka bɔ Misira jamana na.
2 Musa taara Faraon ka so, Matigi min ye a ci, a ye Matigi ka kuma fɔ a ye, nka Faraon ma Matigi ka kuma lamɛn, Ala ye a ka sebaaya lawuli Misira jamana na Faraon n'a ka jamanadenw kan, Ala ye Faraon n'a ka mɔgɔw faga ni tɔɔrɔba ye.
3 Matigi ye ci bila Aron bolo ka Misira ji bɛɛ yɛlɛma ka kɛ joli ye.
4 Misiraka dɔ nana ji min ka ji min tuma min na, a y'a filɛ a ka daga kɔnɔ k'a ye ko ji bɛɛ jiginna ka kɛ joli ye. A nana a ka jifilen min tuma min na, jifilen kɔnɔ ji kɛra joli ye.
5 Muso dɔ y'a ka mugu mugumugu k'a ka dumunifɛnw tobi tuma min na, u cogoya yɛlɛmana ka kɛ joli ye.
6 Matigi ye ci bila ka taa u ka ji bɛɛ la ka sagaw labɔ, sagaw bɛɛ donna Misirakaw ka so kɔnɔ.
7 Misirakaw ye minni kɛ tuma min na, u kɔnɔw tun bɛ fa saɲɔw la, u tun bɛ dɔn kɛ u kɔnɔbara la i n'a fɔ u bɛ dɔn kɛ cogo min na ni u bɛ baji kɔnɔ.
8 U ka minniji ni u ka tobilikɛji bɛɛ jiginna ka kɛ wuluw ye, ni u dalen tun bɛ u ka dilanw kan, u sumaya ye wuluw bange.
9 O bɛɛ n'a ta, Matigi ka dimi ma bɔ u la, a bolo kɔrɔtalen don Misirakaw bɛɛ kama walisa k'u faga ni tɔɔrɔba bɛɛ ye.
10 A ye ci bila ka u buguri gosi ka kɛ ntumuw ye, ntumuw kɛra Misira jamana na fo ka se mɛtɛrɛ fila ma dugukolo kan.
11 Ntumuw tun ka ca kosɛbɛ, hadamaden ni bagan sogo la, Misira sigibagaw bɛɛ la, Matigi ye wuluw ci masakɛ ni masamuso ma, o ye Misira dusu kasi kosɛbɛ wuluw kosɔn.
12 O bɛɛ n'a ta, Matigi ka diminya ma kɔsegin, a bolo kɔrɔtalen tun bɛ Misira jamana kan.
13 Matigi ye kungo sogo sifa bɛɛ ci Misira, u nana Misira jamana bɛɛ halaki, mɔgɔw ni baganw ni jiriw ani Misira fɛn bɛɛ.
14 Matigi ye sa tasumamanw ni wuluw ni sosow ni wuluwuluw ni wuluwuluw ci.
15 Ntumuw ni wuluwuluw ni wuluwuluw ni wuluwuluw ni wuluwuluw, u kelen-kelen bɛɛ bɛ ɲɔgɔn sɔrɔ ka kɛɲɛ n'u suguya ye.
16 Fɛnɲɛnɛmaw ni bagan kamanw bɛɛ nana Misira ka Misirakaw dusu kasi kosɛbɛ.
17 Ntumuw ni wuluw donna Misirakaw ɲɛw ni u tulo la.
18 Nɛgɛso nana u kan k'u gɛn ka bɔ yen ka taa u kɔnɔna so kɔnɔ, ka tugu u nɔfɛ.
19 Misirakaw y'u dogo tuma min na baganw ka kuluba kosɔn, u y'u ka daaw datugu u kɔfɛ, Ala ye yamaruya di Sulanuti ma min tun bɛ kɔgɔji la, ko a ka wuli ka taa Misira.
20 Bolo janw tun b'a bolo, u janya tun ye mɛtɛrɛ tan ye ka tɛmɛ cɛ kelen ta kan.
21 A taara so sanfɛlanw kan ka jiribolo ni duguma da wuli k'u tigɛ, k'a bolo kɔrɔta ka don so kɔnɔ ka dawolo ni dawolo bɔ ka Misira sow da.
22 O kɔfɛ, baganw nana Misira sow kɔnɔ, baganw ye Misirakaw halaki, ka u dusu kasi kosɛbɛ.
23 O bɛɛ n'a ta, Matigi ka dimi ma bɔ Misirakaw la.
24 Elohim ye banaba ci ka na Misira jamana bɛɛ la, sow ni faliw ni ɲɔgɔmɛw ni misiw ni sagaw ani hadamadenw na.
25 Misirakaw wulila sɔgɔmada joona fɛ ka taa n'u ka baganw ye baganmarayɔrɔ la, u y'a sɔrɔ u ka baganw bɛɛ salen don.
26 Misirakaw ka baganw la kelen dɔrɔn tora tan o tan, ani Israɛl ka bagan minnu tun bɛ Gosɛn, olu si ma sa.
27 Elohim ye funu jenilen dɔ ci Misirakaw sogo la, o ye u fariw pɛrɛn, o kɛra nɛba ye Misirakaw bɛɛ la, k'a ta u senw senw na ka taa a bila u kunkolow la.
28 Tobi caman tun bɛ u farisogo la, fo u sogo tiɲɛna fo ka toli ka toli.
29 O bɛɛ n'a ta, Matigi ka diminya ma kɔsegin, a bolo kɔrɔtalen tun bɛ Misira jamana bɛɛ kan.
30 Matigi ye sanbɛlɛba ci, o ye u ka rezɛnsunw gosi ka u jiriden jiriw kari ka u ja fo u binna u kan.
31 Bin bilenman bɛɛ jara ka halaki, katuguni tasuma ɲagaminen jiginna sanbɛlɛ cɛma, o de kosɔn sanbɛlɛ ni tasuma ye fɛn bɛɛ jeni.
32 Mɔgɔw ni bagan minnu tun bɛ kɛnɛ kan, olu fana halakira tasuma ni sanbɛlɛ fɛ, warabilenw bɛɛ sɛgɛnna.

33 Matigi ye ntuba caman ci ka na Misira, Chasel, Salom, Chargol ani Chagole.
"
35 Matigi ye kɔgɔji fiɲɛba dɔ wuli min ye ntumuw bɛɛ ta ka u fili Kɔgɔji Bilen kɔnɔ. Ntumu kelen ma to Misira dancɛ kɔnɔ.
36 Elohim ye dibi don Misira jamana kan, fo Misira jamana ni Patorosi jamana bɛɛ dibi donna tile saba kɔnɔ, fo mɔgɔ ma se k'a bolo kɔrɔta a da la.
37 O waati la, Israɛlkaw caman sara, minnu murutira Matigi ma, minnu ma Musa ni Aron lamɛn, nka u ma da u la ko Ala de ye u ci.
38 Min tun y'a fɔ ko: «An tɛna bɔ Misira, walisa an kana halaki kɔngɔ fɛ kungokolon lakolon dɔ la.»
39 Matigi ye u tɔɔrɔ dibi tile saba kɔnɔ, Israɛldenw y'u su don o donw na, k'a sɔrɔ Misirakaw ma u dɔn, wa u ma ɲagali u kosɔn.
40 Dibi donna kosɛbɛ Misira jamana na tile saba kɔnɔ, mɔgɔ o mɔgɔ tun jɔlen bɛ dibi donna tuma min na, o tigi tora a nɔ na, min sigilen tun bɛ yen, o tora a nɔ na, min dalen tun bɛ to ka da o cogo kelen na, taamakɛla tora duguma o yɔrɔ kelen na. O ko kɛra Misirakaw bɛɛ la fo dibi ka tɛmɛn.
41 Dibi donw tɛmɛna, Matigi ye Musa ni Aron ci ka taa Israɛldenw fɛ k'a fɔ ko: «A' ye aw ka seli seli kɛ ka aw ka Tɛmɛnkan seli kɛ, katuguni ne nana su cɛmancɛ la Misirakaw bɛɛ cɛma, ka u den fɔlɔw bɛɛ faga, k'a ta cɛ den fɔlɔw la ka taa a bila bagan fɔlɔw la, ni ne ye aw ka Tɛmɛnkan seli ye.
42 Matigi ye min fɔ Musa ni Aron ye, Israɛldenw ye o kɛ ten.
43 Su cɛmancɛ la, Matigi bɔra Misira jamana cɛma ka Misirakaw den fɔlɔw bɛɛ faga, k'a ta hadamaden den fɔlɔw la ka taa a bila bagan fɔlɔw la.
44 Faraon ni a ka baarakɛlaw bɛɛ ani Misirakaw bɛɛ wulila su fɛ, kulekanba donna Misira jamana bɛɛ la o su fɛ, katuguni so si tun tɛ yen, su tun tɛ min kɔnɔ.
45 Misira den fɔlɔw ja minnu tun jalen bɛ kogow la u ka sow kɔnɔ, olu fana tiɲɛna ka bin duguma.
46 Hali u denkɛ fɔlɔ minnu sara ka kɔn nin ɲɛ, u ye minnu su don u ka so kɔnɔ, Misira wuluw y'u sɔgɔ o su in na, ka u sama Misirakaw ɲɛkɔrɔ k'u fili u ɲɛ.
47 Misirakaw bɛɛ y'a ye ko juguya min kɛra u la yɔrɔnin kelen, Misirakaw bɛɛ pɛrɛnna ni kanba ye.
48 O su in na, Misira denbayaw bɛɛ kasila, u kelen-kelen bɛɛ ka kasi u denkɛ kosɔn, u kelen-kelen bɛɛ u denmuso kosɔn, u den fɔlɔw kosɔn, Misira mankan mɛnna yɔrɔ jan o su in na.
49 Faraon denmuso Batiya taara ni masakɛ ye o su in na ka Musa ni Aron ɲini u ka so, u y'u sɔrɔ u ka so, u bɛ dumuni kɛ ka minni kɛ ka ɲagali ni Israɛl bɛɛ ye.
50 Batiya y'a fɔ Musa ye ko: «Ne ye koɲuman min kɛ i la, o sara ye nin ye wa?»
51 Musa y'a fɔ a ye ko: «Tiɲɛ na, Matigi ye tɔɔrɔ tan lase Misira ma. kojugu dɔ nana i la ka bɔ u dɔ la wa? u dɔ la kelen ye nɔ bila i la wa? A ko: «Ayi.»
52 Musa y'a fɔ a ye ko: «Hali ni i ye i ba bange fɔlɔ ye, i tɛna sa, kojugu si tɛna se i ma Misira jamana cɛma.»
53 A y'a fɔ a ye ko: «Ni ne ye masakɛ ni ne balimakɛ ni a ka somɔgɔw ni a ka jamanadenw bɛɛ ye nin kojugu in na, minnu den fɔlɔw bɛ halaki ni Misira den fɔlɔw bɛɛ ye?»
54 Musa y'a fɔ a ye ko: «Tiɲɛ na, i balimakɛ ni a ka somɔgɔw ni a ka jamanadenw, Misira denbayaw ma sɔn ka Matigi ka kumaw lamɛn, o de y'a to nin kojugu in nana u kan.»
55 Misira masakɛ Faraon gɛrɛla Musa ni Aron ni Israɛlden dɔw fɛ minnu tun bɛ u fɛ o yɔrɔ la.
56 Aw ka wuli ka aw balimaw minɛ, Israɛl bɔnsɔn minnu bɛ jamana kɔnɔ, n'u ka sagaw ni misiw, ani u ta bɛɛ, u tɛna foyi to yen, u ka Matigi aw ka Ala deli ne ye dɔrɔn.
57 Musa y'a fɔ Faraon ye ko: «Hali ni i ye i ba den fɔlɔ ye, i kana siran, katuguni i tɛna sa, katuguni Matigi y'a fɔ i ye ko i ka ɲɛnamaya, walisa k'a ka sebaaya ni a bolo kɔrɔtalen barikama jira i la.»
58 Faraon y'a fɔ ko u ka Israɛldenw bila ka taa, Misirakaw bɛɛ ye barika don u la ka u bila, katuguni u ko: «An bɛɛ bɛ halaki.»
59 Misirakaw bɛɛ ye Israɛldenw bila ka taa ni nafolo caman ye, sagaw ni misiw ani fɛn sɔngɔ gɛlɛnw, ka kɛɲɛ ni Matigi ka kalili ye ale ni an Fa Ibrahima cɛ.
60 Israɛldenw ye taa su fɛ tuma min na, Misirakaw nana u fɛ ka u labɔ tuma min na, u y'a fɔ u ye ko: «An ye sonw ye wa an ka taa su fɛ wa?»
61 Israɛldenw ye warijɛ minɛnw ni sanu minɛnw ni finiw ɲini Misirakaw fɛ, Israɛldenw ye Misirakaw ka finiw bɔ u la.
62 Musa y'i teliya ka wuli ka taa Misira ba la, ka na ni Yusufu ka sanubɔlan ye ka taa n'a ye.
63 Israɛldenw fana nana ni u fa ka sanubɔlan ye.

SABABU 81NAN

1 Israɛldenw taara ka bɔ Ramɛsɛsi ka taa Sukɔti, cɛ waa kɛmɛ wɔɔrɔ ɲɔgɔn senna, ka fara denmisɛnninw n'u musow kan.
2 Jama ɲagaminen dɔ fana taara n'u ye, sagaw ni sagaw, bagan caman fana.
3 Israɛl bɔnsɔn minnu tun sigilen bɛ Misira jamana na baara gɛlɛnw na, olu ka sigili kɛra san kɛmɛ fila ni tan ye.
4 San kɛmɛ fila ni tan bannen kɔ, Matigi ye Israɛldenw labɔ Misira ni bolo barikama ye.
5 Israɛldenw bɔra Misira ani Gosɛn ani Ramɛsɛ, ka u sigi Sukɔti kalo fɔlɔ tile tan ni duurunan na.
6 Matigi ye u den fɔlɔ minnu faga, Misirakaw ye olu bɛɛ su don.
7 Israɛldenw bɔra Sukɔti ka taa u sigi Etɔm kungokolon da la.
8 Misirakaw ye u den fɔlɔw su don o tile sabanan na, cɛ caman wulila ka bɔ Misira ka taa Israɛl nɔfɛ ka u lasegin Misira, katuguni u nimisara ko u ye Israɛldenw bila ka bɔ u ka jɔnya la.
9 Cɛ dɔ y'a fɔ a sigiɲɔgɔn ye ko: «Tiɲɛ na, Musa ni Aron kumana Faraon fɛ ko: «An na tile saba taama kungokolon kɔnɔ ka saraka bɔ Matigi an ka Ala ye.»
10 Sisan an ka wuli sɔgɔmada joona fɛ ka u lasegin, ni u seginna an fɛ Misira u makɛw fɛ, o tuma na, an na a dɔn ko dannaya bɛ u la, nka ni u ma segin, an na kɛlɛ kɛ n'u ye, ka u lasegin ni fangaba ni bolo barikama ye.
11 Faraon ka faamaw bɛɛ wulila sɔgɔma, ani cɛ waa kɛmɛ wolonwula ɲɔgɔn, u bɔra Misira o don na ka se Israɛldenw tun bɛ yɔrɔ min na.

12 Misirakaw bɛɛ y'a ye k'a ye ko Musa ni Aron ni Israɛldenw bɛɛ sigilen bɛ Pi-hahiroti ɲɛkɔrɔ, u bɛ dumuni kɛ ka minni kɛ ka Matigi ka seli kɛ.
13 Misirakaw bɛɛ y'a fɔ Israɛldenw ye ko: «Tiɲɛ na, aw y'a fɔ ko an bɛna tile saba taama kungokolon kɔnɔ ka saraka bɔ an ka Ala ye ka segin.»
14 O de y'a to i taara tile duuru bɔ sisan, mun na i tɛ segin i makɛw fɛ?
15 Musa ni Aron y'u jaabi ko: «Katuguni Matigi an ka Ala ye seereya kɛ an ko la ko: `Aw tɛna segin Misira tun, nka an bɛna an yɛrɛ bila jamana dɔ la, nɔnɔ ni mɔni bɛ woyo yɔrɔ min na, i ko Matigi an ka Ala tun ye kalifa an bɛnbaw ma cogo min na ko a bɛna o di an ma.»
16 Misira faamaw y'a ye tuma min na ko Israɛldenw ma u lamɛn ka segin Misira, u y'u cɛsiri ka taa kɛlɛ kɛ ni Israɛl ye.
17 Matigi ye Israɛldenw dusukun barika bonya Misirakaw ko la, fo u ye u bugɔ kosɛbɛ, kɛlɛ juguyara Misirakaw kan, Misirakaw bɛɛ bolila ka bɔ Israɛldenw ɲɛkɔrɔ, katuguni u caman halakira Israɛl bolo.
18 Faraon ka faamaw taara Misira k'a fɔ Faraon ye ko: «Israɛl bɔnsɔn bolila, u tɛna segin Misira tun.
19 Faraon ye o kuma mɛn, a dusukun ni a ka jamanadenw bɛɛ dusukun wulila Israɛl kama, u nimisara ko u ye Israɛl ci. Misirakaw bɛɛ ye Faraon laadi ko a ka tugu Israɛldenw kɔ walisa u ka segin u ka doni kan.
20 U kelen-kelen bɛɛ y'a fɔ u balimakɛ ye ko: «An ye mun kɛ, ko an ye Israɛl bila ka bɔ an ka jɔnya la?»
21 Matigi ye Misirakaw bɛɛ dusukun barika bonya ka tugu Israɛldenw nɔfɛ, katuguni Matigi tun b'a fɛ ka Misirakaw ci Kɔgɔji Bilen kɔnɔ.
22 Faraon wulila k'a ka wotoro siri, a y'a fɔ Misirakaw bɛɛ ye u ka ɲɔgɔn lajɛ, cɛ kelen ma to yen fo denmisɛnninw ni musow.
23 Misirakaw bɛɛ taara ni Faraon ye ka taa Israɛldenw nɔfɛ, Misirakaw ka sigiyɔrɔ tun ka bon kosɛbɛ, u tun ka gɛlɛn kosɛbɛ, cɛ waa kɛmɛ tan ɲɔgɔn.
24 O sigiyɔrɔ bɛɛ taara Israɛldenw nɔfɛ walisa k'u lasegin Misira.
25 Israɛldenw y'u ɲɛ kɔrɔta k'a ye ko Misirakaw bɛɛ bɛ ka tugu u nɔfɛ, Israɛldenw siranna kosɛbɛ u ɲɛ na, Israɛldenw ye kule Matigi ye.
26 Misirakaw kosɔn, Israɛldenw y'u tila ka kɛ kulu naani ye, u hakilinaw tilalen don ɲɔgɔn na, katuguni u siranna Misirakaw ɲɛ, Musa kumana u kelen-kelen bɛɛ fɛ.
27 U ka kulu fɔlɔ tun ye Rubɛn ni Simeɔn ni Isakar bɔnsɔnw ye.
28 Musa y'a fɔ u ye ko: «Aw kana siran, aw ka jɔ ka Matigi ka kisili ye aw ye bi.»
29 U ka kulu filanan tun ye Zabulɔn bɔnsɔn ni Bɛnzamɛn ni Naftali bɔnsɔn ye, u y'a latigɛ ka segin Misira ni Misirakaw ye.
30 Musa y'a fɔ u ye ko: «Aw kana siran, katuguni aw ye Misirakaw ye bi cogo min na, aw tɛna u ye tugun fo abada.»
31 Jɛkulu sabanan tun ye Juda ni Yusufu bɔnsɔnw ye, u y'a latigɛ ka taa Misirakaw kunbɛn ka kɛlɛ kɛ n'u ye.
32 Musa y'a fɔ u ye ko: «A' ye jɔ aw nɔw la, katuguni Matigi na aw kɛlɛ, aw na makun.»
33 U ka kulu naaninan tun ye Levi ni Gad ani Aser bɔnsɔnw ye, u y'a latigɛ ka taa Misirakaw cɛma ka u maloya, Musa y'a fɔ u ye ko: «Aw ka to aw jɔyɔrɔw la, aw kana siran, aw ka Matigi wele dɔrɔn walisa a ka aw kisi u bolo.»
34 O kɔ, Musa wulila ka bɔ jama cɛma ka Matigi deli k'a fɔ ko:
35 Matigi dugukolo bɛɛ ka Ala, i ye i ka mɔgɔw kisi sisan, i ye minnu labɔ Misira, Misirakaw kana u yɛrɛ bonya ko sebaaya ni sebaaya ye u ta ye.
36 Matigi y'a fɔ Musa ye ko: «Mun na i bɛ pɛrɛn ne fɛ?» a fɔ Israɛldenw ye ko u na taa, ka i ka bere kɔrɔta kɔgɔji kan k'a tila, Israɛldenw na tɛmɛ a fɛ.»
37 Musa y'o kɛ, a y'a ka bere kɔrɔta kɔgɔji kan k'a tila.
38 Kɔgɔji ji tilalen don yɔrɔ tan ni fila ye, Israɛldenw tun bɛ tɛmɛ ni sennasanbaraw ye i ko cɛ bɛ tɛmɛ sira labɛnnen fɛ cogo min na.
39 Matigi y'a ka kabakow jira Israɛldenw na Misira ani kɔgɔji la Musa ni Aron bolo.
40 Israɛldenw donna kɔgɔji la tuma min na, Misirakaw nana u nɔfɛ, kɔgɔji ji seginna u kan, u bɛɛ binna ji la, fo Faraon, o min ye barika da Matigi ye ka da a la, o de kosɔn Matigi ma a halaki o waati la ni Misirakaw ye.
41 Matigi y'a fɔ mɛlɛkɛ dɔ ye ko a ka a ta ka bɔ Misirakaw cɛma, olu minnu y'a fili Ninivɛ jamana kan, ka a kɛ masakɛ ye waati jan kɔnɔ.
42 Matigi ye Israɛl kisi Misira bolo o don na, Israɛldenw bɛɛ y'a ye ko Misirakaw halakira, u ye Matigi boloba ye, a ye min kɛ Misira ani kɔgɔji la.
43 Musa ni Israɛldenw ye nin dɔnkili da Matigi ye don min na Matigi ye Misirakaw bin u ɲɛ kɔrɔ.
44 Israɛl bɛɛ ye dɔnkili da ɲɔgɔn fɛ ko: «Ne na dɔnkili da Matigi ye katuguni a kɔrɔtalen don kosɛbɛ, a ye so ni a sotigi fili kɔgɔji la. A filɛ, a sɛbɛnnen bɛ Elohim ka sariya kitabu kɔnɔ.
45 O kɔfɛ, Israɛldenw taara u ka taama sira kan, ka u sigi Mara, Matigi ye sariyaw ni kiritigɛlaw di Israɛldenw ma o yɔrɔ la Mara.
46 U bɔra Mara ka taa Elim, jibolisira tan ni fila ni dajiri biwolonwula tun bɛ Elim dugu kɔnɔ.
47 U bɔra Elim ka taa Sin kungokolon kɔnɔ, u bɔlen kɔ Misira kalo filanan tile tan ni duurunan na.
48 O wagati la, Matigi ye manɛ di Israɛldenw ma u ka dumuni kɛ, Matigi ye dumuni lase u ma ka bɔ sankolo la don o don.
49 Israɛldenw ye manɛ dun san binaani kɔnɔ, u tora kungokolon kɔnɔ, fo ka se Kanan jamana ma walisa k'a minɛ.
50 U bɔra Sin kungokolon kɔnɔ ka u sigi Alusi.
51 U bɔra Alusi ka taa u sigi Refidim.
52 Israɛldenw tun bɛ Refidim tuma min na, Esawu denkɛ Elifaz denkɛ Amalɛki nana kɛlɛ kɛ ni Israɛl ye.
53 A nana ni cɛ kɛmɛ seegin ni kelen ye, subagayakɛlaw ni subagatɔw, ka a labɛn kɛlɛ kama ni Israɛl ye Refidim.
54 U ye kɛlɛba ni kɛlɛ juguba kɛ Israɛl kama, Matigi ye Amalɛki ni a ka mɔgɔw don Musa ni Israɛldenw bolo, ani Nun denkɛ Josue bolo, Efratekaw, Musa ka baaraden.
55 Israɛldenw ye Amalɛki ni a ka mɔgɔw faga npan da la, nka kɛlɛ juguyara Israɛldenw ma kosɛbɛ.
56 Matigi y'a fɔ Musa ye ko: «I ka nin ko sɛbɛn ka kɛ i hakilijigin ye gafe dɔ kɔnɔ, k'a bila i ka baaraden Nun denkɛ Josue bolo, i ka ci bila Israɛldenw ma ko: «Ni i sera

Kanan jamana na, i na Amalɛki hakilijigin bɔ sankolo jukɔrɔ pewu.»
57 Musa y'o kɛ, a ye kitabu ta ka nin kumaw sɛbɛn a kan.
58 I hakili to Amalɛki ye min kɛ i la sira kan, i bɔra Misira tuma min na.
59 O de ye i kunbɛn sira kan ka i kɔfɛla gosi, hali minnu barika tun ka dɔgɔ i kɔfɛ, i sɛgɛnnen ni i sɛgɛnnen tuma min na.
60 O de y'a to ni Matigi i ka Elohim ye lafiɲɛ di i juguw bɛɛ ma i lamini na jamana kɔnɔ, Matigi i ka Ala bɛ min di i ma ka kɛ i ka ciyɛn ta ye, i na Amalɛki hakili jigin ka bɔ sankolo jukɔrɔ, i tɛna ɲinɛ o kɔ.
61 Masakɛ min na hinɛ Amalɛki la wala a hakili la wala a bɔnsɔn na, ne na o ɲini a fɛ, ne na a tigɛ ka bɔ a ka mɔgɔw cɛma.»
62 Musa ye o kow bɛɛ sɛbɛn kitabu dɔ kɔnɔ, a ye ci bila Israɛldenw ma ko u ka o kow bɛɛ labato.

SABABU 82NAN

1 Israɛldenw bɔra Refidim ka u sigi Sinayi kungokolon kɔnɔ, u bɔlen kɔ Misira kalo sabanan na.
2 O waati la, Musa facɛden Rewɛl nana ni a denmuso Zipora n'a denkɛ fila ye, katuguni Matigi ye kabako minnu kɛ Israɛl ye, a y'u kisi Misira bolo, a ye olu mɛn.
3 Rewɛl sera Musa fɛ kungokolon kɔnɔ, a sigilen tun bɛ yɔrɔ min na, Elohim ka kulu tun bɛ yɔrɔ min na.
4 Musa taara a cɛkɔrɔba kunbɛn ni bonyaba ye, Israɛl bɛɛ tun bɛ a fɛ.
5 Rewɛl ni a denw tora Israɛldenw cɛma tile caman kɔnɔ, Rewɛl ye Matigi dɔn kabini o don.
6 Kabini Israɛldenw bɔra Misira kalo sabanan na, o tile wɔɔrɔnan na, Matigi ye ci fɔlen tan di Israɛl ma Sinayi kulu kan.
7 Israɛl bɛɛ ye o ci fɔlenw bɛɛ mɛn, Israɛl bɛɛ nisɔndiyara kosɛbɛ Matigi la o don na.
8 Matigi nɔɔrɔ tora Sinayi kulu kan, a ye Musa wele, Musa nana sankaba cɛma ka wuli kulu kan.
9 Musa tora kulu kan tile binaani ni su binaani. a ma nbuuru dun, a ma ji min, Matigi y'a kalan sariyaw ni kiritigɛlaw la walisa ka Israɛldenw kalan.
10 Matigi ye ci tan minnu fɔ Israɛldenw ye, a ye olu sɛbɛn kabakurun fila kan, a ye minnu di Musa ma walisa a ka ci bila Israɛldenw ma.
11 Tile binaani ni su binaani bannen kɔ, Matigi ye kuma ban Musa fɛ Sinayi kulu kan tuma min na, Matigi ye kabakurun sɛbɛnnenw di Musa ma, minnu sɛbɛnnen bɛ ni Ala bolokɔfɛfɛn ye.
12 Israɛldenw y'a ye tuma min na ko Musa jiginna ka bɔ kulu kan tuma min na, u ye Aron lamini k'a fɔ ko: «An t'a dɔn Musa ko min kɛra a la.»
13 Sisan, i ka wuli ka ala dɔ dilan an ye min bɛna taa an ɲɛ, walisa i kana sa.»
14 Aron siranna jama ɲɛ kosɛbɛ, a y'a fɔ u ye ko u ka na ni sanu ye a fɛ, ka o kɛ misiden mɔlen ye jama ye.
15 Matigi y'a fɔ Musa ye sani a ka jigin ka bɔ kulu kan ko: «I jigin, katuguni i ye i ka jamana minnu labɔ Misira, olu y'u yɛrɛ tiɲɛ.»
16 U ye misiden mɔlen dɔ dilan u yɛrɛ ye, ka u biri a ɲɛ kɔrɔ, sisan aw ka ne to yen, walisa ne ka u ban dugukolo kan, katuguni u ye jama gɛlɛnw ye.
17 Musa ye Matigi ɲɛda deli, ka Matigi deli jama ko la, u ye misiden min dilan, o kɔfɛ, a jigira ka bɔ kulu kan, ka kabakurun sɛbɛn fila tun bɛ a bolo, Ala ye minnu di a ma a ka ci bila Israɛldenw ma.
18 Musa gɛrɛla sigiyɔrɔ la tuma min na, ka jama ye misiden min dilan, Musa diminna kosɛbɛ, a ye o kabakurunw kari kulu jukɔrɔ.
19 Musa sera sigiyɔrɔ la, a ye misiden ta k'a jeni ni tasuma ye, k'a mugu fo a ka kɛ buguri finman ye, k'a seri ji kan k'a di Israɛldenw ma u ka min.
20 Cɛ waa saba ɲɔgɔn minnu ye misiden dila, olu sara ɲɔgɔn ka npanw fɛ.
21 O dugusagwɛ Musa y'a fɔ jama ye ko: «Ne bɛ taa Matigi fɛ, n'a sɔrɔla ne bɛ se ka jurumu kafari aw ka jurumuw la, aw ye minnu kɛ Matigi ye.»
22 Musa taara Matigi fɛ tugun, a tora Matigi fɛ tile binaani ni su binaani.
23 Tile binaani kɔnɔna na, Musa ye Matigi deli Israɛldenw kosɔn, Matigi ye Musa ka delili lamɛn, Matigi ye a deli Israɛl kosɔn.
24 Matigi y'a fɔ Musa ye ko a ka kabakurun sɛbɛn fila tigɛ ka taa n'u ye Matigi fɛ, ale min na ci tan sɛbɛn u kan.
25 Musa y'o kɛ, a jigira ka o sɛbɛnfura fila tigɛ ka taa Sinayi kulu la Matigi fɛ, Matigi ye ci fɔlen tan sɛbɛn o sɛbɛnfura kan.
26 Musa tora Matigi fɛ tile binaani ni su binaani kɔnɔ, Matigi y'a kalan sariyaw ni kiritigɛlaw ka sariyaw ni kiritigɛlaw ka kow lase Israɛl ma.
27 Matigi y'a fɔ a ye Israɛldenw bonya la ko u ka yɔrɔ senuma dɔ dilan Matigi ye, walisa a tɔgɔ ka lafiɲɛ o kɔnɔ, Matigi ye yɔrɔ senuma ni a minɛnw bɛɛ bɔɲɔgɔnko jira a la.
28 Tile binaani bannen kɔ, Musa jigira ka bɔ kulu kan, o sɛbɛnfura fila tun bɛ a bolo.
29 Musa taara Israɛldenw fɛ ka Matigi ka kumaw bɛɛ fɔ u ye, ka sariyaw ni sariyakolow ani kiritigɛlaw kalan u ye Matigi ye minnu kalan a ye.
30 Musa ye Matigi ka kuma fɔ Israɛldenw ye ko yɔrɔ senuma ka kɛ a ye walisa a ka sigi Israɛldenw cɛma.
31 Matigi ye koɲuman minnu fɔ u ye Musa sababu la, jama nisɔndiyara kosɛbɛ, u ko: «Matigi ye min fɔ i ye, an na o bɛɛ kɛ.»
32 Jama wulila i ko cɛ kelen ka saraka caman di Matigi ka yɔrɔ senuma ma, u kelen-kelen bɛɛ nana ni Matigi ka saraka ye yɔrɔ senuma baara ni a ka baara bɛɛ kama.
33 Israɛldenw bɛɛ nana ni sanu ni warijɛ ani nɛgɛfugulan ani fɛn o fɛn ye min bɛ se ka baara kɛ yɔrɔ senuma kɔnɔ.
34 Hakilitigi minnu tun bɛ baara kɛ, olu bɛɛ nana Matigi ka yɔrɔ senuma jɔ, ka kɛɲɛ ni Matigi ka ci fɔlenw bɛɛ ye, u kelen-kelen bɛɛ tun bɛ baara min kɛ. Hakilitigiw bɛɛ dusukun ye yɔrɔ senuma ni a kɔnɔfɛnw ni minɛnw bɛɛ dilan baara senuma kama, i ko Matigi tun y'a fɔ Musa ye cogo min na.
35 Fanibugu yɔrɔ senuma baara dafara kalo duuru laban na, Matigi ye min fɔ Musa ye, Israɛldenw ye o bɛɛ kɛ.
36 U ye yɔrɔ senuma ni a kɔnɔfɛnw bɛɛ lase Musa ma. i ko Matigi ye ja min jira Musa la, o cogo kelen na, Israɛldenw fana y'o kɛ ten.
37 Musa ye o baara ye, u y'o kɛ i ko Matigi y'a fɔ a ye cogo min na, Musa ye dugawu kɛ u ye.

SABABU 83NAN

1 Kalo tan ni fila la, kalo tile mugan ni sabanan na, Musa ye Aron ni a denkɛw ta, ka u ka finiw don, ka u mun ka u kɛ i ko Matigi y'a fɔ a ye cogo min na, Matigi ye saraka minnu ci a ma o don na, Musa ye olu bɛɛ lase.
2 O kɔfɛ, Musa ye Aron n'a denkɛw ta k'a fɔ u ye ko: «Aw ka to tile wolonwula kɔnɔ fanibugu da la, katuguni ci fɔra ne ye nin cogo la.»
3 Matigi ye ci min fɔ u ye Musa sababu la, Aron ni a denkɛw ye o bɛɛ kɛ, ka tile wolonwula kɛ fanibugu da la.
4 Tile 8nan don, kalo fɔlɔ don fɔlɔ, Israɛldenw bɔra Misira san filanan kɔnɔ, Musa ye yɔrɔ senuma jɔ, Musa ye finiso kɔnɔfɛnw bɛɛ ni yɔrɔ senuma kɔnɔfɛnw bɛɛ bila, ka Matigi ka ci fɔlen bɛɛ kɛ.
5 Musa ye Aron ni a denkɛw wele, u nana ni saraka jɛnita ni jurumu saraka ye u yɛrɛw ni Israɛldenw ye, i ko Matigi tun y'a fɔ Musa ye cogo min na.
6 O don na, Aron denkɛ fila minnu ye Nadab ni Abihu ye, olu ye tasuma wɛrɛ ta ka na n'a ye Matigi ɲɛ kɔrɔ, ale min ma ci fɔ u ye, tasuma bɔra Matigi ɲɛ kɔrɔ ka u jeni, u sara Matigi ɲɛ kɔrɔ o don na.
7 Musa ye yɔrɔ senuma jɔli dafa don min na, Israɛl bɔnsɔn kuntigiw y'a daminɛ ka na n'u ka sarakaw ye Matigi ɲɛ kɔrɔ, sarakabɔlan dabɔli kama.
8 U tun bɛ na ni u ka sarakaw ye tile kelen kɔnɔ, kuntigi kelen don o don tile tan ni fila kɔnɔ.
9 U kelen-kelen bɛɛ tun bɛ na ni saraka minnu ye u ka waati la, warijɛ daga kelen min girinya tun ye sekel kɛmɛ ni bi saba ye, warijɛ daga kelen min girinya ye sekel biwolonwula ye ka kɛɲɛ ni yɔrɔ senuma sekel sekel ye, o fila bɛɛ falen bɛ mugu ɲuman na, ka tulu ɲagami tulu la ka kɛ dumunikɛ saraka ye.
10 Kuyɛri kelen, sanu sekɛli tan, o falen bɛ wusulan na.
11 Misiden kelen, sagaden kelen, sagaden kelen min si bɛ san fɔlɔ la, olu ka kɛ saraka jɛnita ye.
12 Bakɔrɔn dennin kelen ka kɛ jurumu saraka ye.
13 Misi fila ni sagaden duuru ni bakɔrɔn duuru ani sagaden duuru minnu si bɛ san kelen na, olu ka kɛ hɛrɛ saraka ye.
14 Israɛl kuntigi tan ni fila tun bɛ kɛ ten don o don.
15 O kɔfɛ, kalo tile tan ni saba don na, Musa ye ci bila Israɛldenw ma ko u ka Tɛmɛnkan seli kɛ.
16 Israɛldenw ye Tɛmɛnkan seli kɛ a waati la kalo tile tan ni naaninan na, i ko Matigi tun y'a fɔ Musa ye cogo min na, Israɛldenw fana ye o kɛ ten.
17 Kalo filanan na, o don fɔlɔ la, Matigi y'a fɔ Musa ye.
"
19 Musa y'o kɛ, Aron nana ni Israɛl kuntigi tan ni fila ye, u ye Israɛldenw jate Sinayi kungokolon kɔnɔ.
20 Israɛldenw hakɛ tun bɛ mɔgɔ waa kɛmɛ wɔɔrɔ ni saba ni kɛmɛ duuru ni bi duuru la ka kɛɲɛ ni u bɛnbaw ka sow ye.
21 Nka Levi bɔnsɔnw ma jate u balimaw cɛma, olu minnu ye Israɛl bɔnsɔnw ye.
22 Israɛl bɔnsɔn cɛman minnu si bɛ kalo kelen na ka tɛmɛ o kan, olu hakɛ kɛra mɔgɔ waa mugan ni fila ni kɛmɛ fila ni biwolonwula ni saba ye.
23 Levi bɔnsɔn minnu si bɛ kalo kelen na ka taa a fɛ, olu hakɛ tun ye mɔgɔ waa mugan ni fila ye.
24 Musa ye sarakalasebaaw ni Levitew kelen-kelen bɛɛ bila u ka baara la ani u ka doni na, ka baara kɛ finiso senuma yɔrɔ la, i ko Matigi tun y'a fɔ Musa ye cogo min na.
25 Kalo tile mugannan don, sankaba bɔra seereya fanibugu kɔnɔ.
26 O waati la, Israɛldenw tora u ka taama la ka bɔ Sinayi kungokolon kɔnɔ, u ye tile saba taama kɛ, sankaba y'a lafiɲɛ Paran kungokolon kan. O yɔrɔ la, Matigi ka dimi donna Israɛl kɔrɔ, katuguni u tun ye Matigi dimi ka dumuni ɲini a fɛ, walisa u ka dumuni kɛ.
27 Matigi ye u kan lamɛn ka dumuni di u ma kalo kelen kɔnɔ.
28 Nka o kɔ, Matigi ka dimi juguyara u kɔrɔ, a ye u faga kosɛbɛ, u su donna o yɔrɔ la.
29 Israɛldenw y'o yɔrɔ tɔgɔ da ko Kebɔrɔti Hatawa, katuguni sogo nege bɛ mɔgɔw su don yen.
30 U bɔra Keburɔti Hatawa ka taa u sigi Hazeroti, Paran kungokolon kɔnɔ.
31 Israɛldenw tora Hazeroti tuma min na, Matigi ka dimi juguyara Miriam kɔrɔ Musa kosɔn.
32 A tun bɛ kaso la tile wolonwula kɔnɔ, fo ka se a ka kuna kɔfɛ.
33 O kɔ, Israɛldenw bɔra Hazeroti ka u sigi Paran kungokolon laban na.
34 O waati la, Matigi y'a fɔ Musa ye ko a ka cɛ tan ni fila ci ka bɔ Israɛl bɔnsɔn na, cɛ kelen ka taa kabila dɔ la, ka taa Kanan jamana sɛgɛsɛgɛ.
35 Musa ye o cɛ tan ni fila ci ka taa Kanan jamana na ka taa a sɛgɛsɛgɛ, ka jamana bɛɛ sɛgɛsɛgɛ ka bɔ Sin kungokolon na ka taa a bila Rekɔb, i selen Kamɔti.
36 Tile binaani tɛmɛnen kɔ, u sera Musa ni Aron ma, u ye kibaruya lase a ma i ko a tun bɛ u dusukun na cogo min na, cɛ tan ye o ko jugu lase Israɛldenw ma, u ye jamana min sɛgɛsɛgɛ, k'a fɔ ko: «A ka fisa an ma ka segin Misira ka tɛmɛn ka taa nin jamana in na, jamana min bɛ a sigibagaw ban.»
37 Nka, Nun denkɛ Josue ni Jefune denkɛ Kalɛb, olu minnu tun bɛ dugukolo sɛgɛsɛgɛbagaw la, olu ko: «Jamana ka ɲi kosɛbɛ.»
38 Ni Matigi diyara an ye, o tuma na, a na an lase nin jamana in na, k'a di an ma, katuguni jamana don, nɔnɔ ni mɔni bɛ woyo.
39 Nka Israɛldenw ma sɔn ka u lamɛn, cɛ tan minnu ye jamana ko jugu fɔ.
40 Matigi ye Israɛldenw ka ŋunuŋunukan mɛn, a dimina ka kali ko:
41 Siga t'a la, nin bɔnsɔn jugu si tɛna jamana ye kabini san mugan ka tɛmɛ o kan, fo Jefune denkɛ Kaleb ni Nun denkɛ Josue.
42 Siga t'a la, nin bɔnsɔn juguw na halaki kungokolon in kɔnɔ, u denw na na o jamana la k'a ta. o cogo la, Matigi ka diminya donna Israɛl kɔrɔ, ka u bila ka yaala kungokolon kɔnɔ san binaani kɔnɔ fo ka se o bɔnsɔn jugu laban ma, katuguni u ma tugu Matigi kɔ.
43 Jama ye waati jan kɛ Paran kungokolon kɔnɔ, o kɔfɛ, u taara kungokolon kɔnɔ Kɔgɔji Bilen sira fɛ.

SABABU 84NAN

1 O waati la, Levi denkɛ Kehat denkɛ Jetzer denkɛ Kore ye Israɛl bɔnsɔn caman minɛ, u wulila ka sɔsɔli kɛ ni Musa ni Aron ani jama bɛɛ ye.

2 Matigi dimina u kɔrɔ, dugukolo y'a da wuli k'u munumunu, u ka sow ni u ka fɛnw bɛɛ, ani Kore ka cɛw bɛɛ.
3 O kɔ, Elohim ye jama lamini Seyiri kulu sira fɛ ka mɛn.
4 O waati la, Matigi y'a fɔ Musa ye ko: «I kana kɛlɛ kɛ Esawu denw kama, katuguni ne tɛna u bolofɛn si di i ma, i sennasanbara bɛ se ka min sen don a la cogo min na, katuguni ne ye Seyiri kulu di Esawu ka ciyɛn ye.»
5 O de y'a to Esawu denw ye Seyiri bɔnsɔnw kɛlɛ fɔlɔ, Matigi ye Seyiri bɔnsɔnw don Esawu bɔnsɔnw bolo, ka u halaki ka bɔ u ɲɛ kɔrɔ, Esawu denw tora u nɔ na fo ka na se bi ma.
6 O de y'a to Matigi y'a fɔ Israɛldenw ye ko: «Aw kana aw balima Esawu denw kɛlɛ, katuguni foyi tɛ aw ta ye u ka jamana kɔnɔ, nka aw bɛ se ka dumuni san u fɛ wari la ka o dun, ka ji san u fɛ wari la ka o min.
7 Israɛldenw ye Matigi ka kuma kɛ.
8 Israɛldenw ye kungokolon lamini ka Sinayi kulu sira lamini ka mɛn, u ma maga Esawu denw na, u tora o mara la san tan ni kɔnɔntɔn kɔnɔ.
9 O waati la, Kitim bɔnsɔnw ka masakɛ Latinus sara, a ka masaya san binaani ni duurunan na, o ye Israɛldenw bɔlen Misira san tan ni naaninan ye.
10 U y'a su don a ka yɔrɔ la, a ye min jɔ a yɛrɛ ye Kitimu jamana na, Abiminasi ye masaya kɛ a nɔ na san bisaba ni seegin kɔnɔ.
11 Israɛldenw ye Esawu bɔnsɔnw dancɛ tɛmɛ o donw na, san tan ni kɔnɔntɔn laban na, u sera Mowabu kungokolon sira fɛ.
12 Matigi y'a fɔ Musa ye ko: «I kana Mowabu lamini, i kana u kɛlɛ, katuguni ne tɛna u ka jamana si di i ma.»
13 Israɛldenw tɛmɛna Mowabu kungokolon sira fɛ san tan ni kɔnɔntɔn kɔnɔ, nka u ma kɛlɛ kɛ u fɛ.
14 Israɛldenw bɔra Misira san bisaba ni wɔɔrɔnan na, Matigi ye Amɔriw ka masakɛ Sihɔn dusukun gosi, ka kɛlɛ kɛ ka taa Mowabu bɔnsɔnw kɛlɛ.
15 Sihɔn ye cidenw bila ka taa Misira masakɛ ka ladilikɛla Janɛsi denkɛ Bewori ni a denkɛ Balam fɛ, walisa u ka Mowabu danga, walisa a ka don Sihɔn bolo.
16 Cidenw taara ni Janɛsi denkɛ Bewori ni a denkɛ Balam ye ka bɔ Petɔri, Mezopotami jamana na, o cogo la, Beɔri ni a denkɛ Balam sera Sihɔn dugu la, u ye Mowabu ni u ka masakɛ danga Amɔriw ka masakɛ Sihɔn ɲɛkɔrɔ.
17 Sihɔn taara ni a ka kɛlɛbolo bɛɛ ye, ka taa Mowabu ka kɛlɛ kɛ u fɛ, ka u kolo, Matigi y'u don a bolo, Sihɔn ye Mowabu masakɛ faga.
18 Sihɔn ye Mowabu duguw bɛɛ minɛ kɛlɛ la. a ye Hɛsibɔni fana ta u bolo, katuguni Ɛsibɔni tun ye Mowabu dugu dɔ ye, Sihɔn y'a ka kuntigiw n'a ka faamaw bila Ɛsibɔni, Hɛsibɔni kɛra Sihɔn ta ye o waatiw la.
19 O de y'a to ntalen fɔbaga Beɔri ni a denkɛ Balam ye nin kuma fɔ ko: «A' ye na Ɛsibɔni, Sihɔn dugu na jɔ ka sabati.»
20 Bɔnɛ bɛ i la Mowabu! aw tununna, aw Kemosikaw! A filɛ, a sebɛnnen bɛ Elohim ka sariya kitabu kan.»
21 Sihɔn ye Mowabu minɛ tuma min na, a ye garadiw bila dugu minnu na Mowabu bolo, Mowabu bɔnsɔn caman binna kɛlɛ la Sihɔn bolo, a ye u minɛ kosɛbɛ, denkɛw ni denmusow, ka u ka masakɛ faga. Sihɔn kɔseginna a yɛrɛ ka jamana na.
22 Sihɔn ye warijɛ ni sanu caman di Beɔri ni a denkɛ Balam ma, ka u bila ka taa Mezopotami jamana na, u ka jamana na.
23 O waati la, Israɛldenw bɛɛ bɔra Mowabu kungokolon sira kan ka segin ka Edɔmu kungokolon lamini.
24 O la sa, jama bɛɛ sera Sin kungokolon kɔnɔ, u bɔlen kɔ Misira san binaaninan kalo fɔlɔ la, Israɛldenw sigira yen Kadɛsi, Sin kungokolon kɔnɔ, Miriam sara o yɔrɔ la, a su donna yen.
25 O wagati la, Musa ye cidenw ci Edɔmu masakɛ Hadad ma k'a fɔ ko: «I balimakɛ Israɛl b'a fɔ ko: «A to ne ka tɛmɛ i ka jamana kɔnɔ, an tɛna tɛmɛ foro ni rezɛn nakɔ fɛ, an tɛna kɔlɔn ji min. an bɛna taama masakɛ ka sira kan .
26 Edɔmu y'a fɔ a ye ko: «I tɛna tɛmɛ ne ka jamana kɔnɔ.
27 Esawu bɔnsɔnw ma sɔn ka Israɛldenw tɛmɛ u ka jamana kɔnɔ, o de la Israɛldenw bɔra u la, u ma kɛlɛ kɛ u fɛ.
28 Sani o ka kɛ, Matigi tun ye ci bila Israɛldenw ma ko: «Aw kana Esawu denw kɛlɛ, o de kosɔn Israɛldenw bɔra u la, u ma kɛlɛ kɛ u fɛ.»
29 Israɛldenw bɔra Kadɛsi, ka taa Hɔri kulu la.
30 O waati la, Matigi y'a fɔ Musa ye ko: «A fɔ i balimakɛ Aron ye ko a na sa yen, katuguni ne ye jamana min di Israɛldenw ma, a tɛna na o la.»
31 Matigi ka ci fɔlen Aron wulila Hor kulu kan san binaaninan na, kalo duurunan na, kalo tile fɔlɔ la.
32 Aron sara Hori kulu la, a si tun ye san kɛmɛ ni mugan ni saba ye.

SABABU 85NAN

1 Kanan masakɛ Arad min sigilen bɛ saheli fan fɛ, o y'a mɛn ko Israɛldenw nana sɛgɛsɛgɛlikɛlaw ka sira fɛ, a y'a ka kɛlɛbolow labɛn ka taa Israɛldenw kɛlɛ.
2 Israɛldenw siranna a ɲɛ kosɛbɛ, katuguni kɛlɛboloba ni girinmanba tun b'a bolo, o de la Israɛldenw y'a latigɛ ka segin Misira.
3 Israɛldenw kɔsegira tile saba taama na ka taa Maserati Bɛni Jaakɔn, katuguni u siranna kosɛbɛ masakɛ Aradi kosɔn.
4 Israɛldenw ma se ka segin u sigiyɔrɔw la, o de la u tora Beni Jaakɔn tile bisaba kɔnɔ.
5 Levi bɔnsɔnw y'a ye tuma min na ko Israɛldenw tɛna kɔsegin, u keleyara Matigi kosɔn, u wulila ka kɛlɛ kɛ u balimaw Israɛlkaw fɛ, ka mɔgɔba dɔ faga u la, ka u wajibiya ka kɔsegin u yɔrɔ la, Hori kulu.
6 U seginna tuma min na, masakɛ Aradi tun bɛ ka a ka kɛlɛbolo labɛn hali bi Israɛldenw kɛlɛli kama.
7 Israɛl ye layidu ta ko: «Ni i ye nin jama don ne bolo, ne na u ka duguw halaki pewu.»
8 Matigi ye Israɛl ka kuma lamɛn, a ye Kanankaw don u bolo, ka u ni u ka duguw halaki pewu, ka o yɔrɔ tɔgɔ da ko Horma.
9 Israɛldenw bɔra Hori kulu la ka u sigi Oboti, u bɔra Oboti ka sigi Ije-abarim, Mowabu dankan na.
10 Israɛldenw ye ci bila Mowabu ma k'a fɔ ko: «An ka tɛmɛ i ka jamana fɛ ka don an nɔ na, nka Mowabu mɔgɔw ma sɔn Israɛldenw ka tɛmɛ u ka jamana kɔnɔ, katuguni Mowabu mɔgɔw siranna kosɛbɛ ko Israɛldenw kana kɛ u la i ko Amorkaw ka masakɛ Sihɔn y'a kɛ u la cogo min na, o min ye u ka jamana minɛ ka u caman faga.

11 O de kosɔn Mowabu ma sɔn Israɛldenw ka tɛmɛ a ka jamana kɔnɔ, Matigi ye ci bila Israɛldenw ma ko: «U kana Mowabu kɛlɛ, o de la Israɛldenw bɔra Mowabu.»
12 Israɛldenw bɔra Mowabu dankan na, ka se Arnɔn fan dɔ fɛ, Mowabu dancɛ la, Mowabu ni Amɔrikaw cɛ, ka u sigi Amɔriw ka masakɛ Sihɔn dankan na, Kedemɔti kungokolon kɔnɔ.
13 Israɛldenw ye cidenw bila ka taa Amɔriw ka masakɛ Sihɔn fɛ.
14 An ka tɛmɛ i ka jamana kɔnɔ, an tɛna wuli ka taa forow la wala rezɛn nakɔw la, an na tɛmɛ masakɛ ka siraba fɛ fo an ka tɛmɛ i ka dankan fɛ, nka Sihɔn ma sɔn ka tɛmɛ Israɛldenw fɛ.
15 Sihɔn ye Amɔrikaw bɛɛ lajɛ ka taa kungokolon kɔnɔ ka taa Israɛldenw kunbɛn, a ye Israɛl kɛlɛ Yahaz.
16 Matigi ye Amɔriw ka masakɛ Sihɔn don Israɛldenw bolo, Israɛl ye Sihɔn mɔgɔw bɛɛ faga ni npan da la, ka Mowabu ka kow hakɛ bɔ.
17 Israɛldenw ye Sihɔn jamana minɛ k'a ta Aramu la ka taa a bila Yabuki la, ka se Amɔni bɔnsɔnw ma.
18 Israɛl ye o duguw bɛɛ minɛ, Israɛl ka sigi Amɔrikaw ka duguw bɛɛ la.
19 Israɛldenw bɛɛ y'a latigɛ ka kɛlɛ kɛ ni Amɔn bɔnsɔnw ye, ka u ka jamana fana minɛ.
20 O la sa, Matigi y'a fɔ Israɛldenw ye ko: «Aw kana Amɔn bɔnsɔnw lamini, aw kana kɛlɛ lawuli u kama, katuguni ne tɛna foyi di aw ma u ka jamana la, ani Israɛldenw ye Matigi ka kuma lamɛn, u ma Amɔn bɔnsɔnw kɛlɛ.
21 Israɛldenw y'u kɔ tigɛli kɛ Basan sira fɛ ka taa Basan masakɛ Og ka jamana na, Basan masakɛ Og bɔra ka taa Israɛldenw kunbɛn kɛlɛ la, cɛ jagɛlɛn caman tun bɛ a fɛ, ani kɛlɛbolo barikamaba dɔ tun bɛ Amɔrikaw fɛ.
22 Basan masakɛ Og tun ye cɛba ye, nka a denkɛ Naaron fanga tun ka bon kosɛbɛ.
23 Og y'a fɔ a dusukun na ko: «Israɛl ka kulu bɛɛ bɛ parsa saba bɔ, sisan ne na u faga yɔrɔnin kelen ni npan ni tama tɛ.»
24 Og wulila Yahaz kulu kan ka kabakurun belebeleba kelen ta o la, a janya tun ye parsa saba ye, k'o da a kun na, k'a latigɛ k'o fili Israɛldenw ka sigiyɔrɔ kan, ka Israɛldenw bɛɛ bugɔ ni o kabakurun ye.
25 Matigi ka mɛlɛkɛ nana kabakurun sɔgɔ Og kun na, kabakurun binna Og kɔ la, Og binna dugukolo kan kabakurun girinya kosɔn a kɔ la.
26 O wagati la, Matigi y'a fɔ Israɛldenw ye ko: «Aw kana siran a ɲɛ, katuguni ne ye ale ni a ka mɔgɔw bɛɛ n'a ka jamana bɛɛ di aw bolo, aw na a kɛ a la i ko aw ye Sihɔn kɛ cogo min na.»
27 Musa jiginna a fɛ ni Israɛl bɔnsɔn damadɔ ye, Musa ye Og bugɔ ni bere ye a senkɔniw na k'a faga.
28 O kɔ, Israɛldenw tugura Og denw n'a ka mɔgɔw bɛɛ nɔfɛ, u ye u bugɔ k'u halaki fo mɔgɔ tolen si ma to u la.
29 O kɔfɛ, Musa ye Israɛl bɔnsɔn dɔw ci ka taa Yaazer lajɛ, katuguni Yazer tun ye dugu tɔgɔba ye.
30 Sɛgɛsɛgɛlikɛlaw taara Yazeri ka a sɛgɛsɛgɛ, u y'u jigi da Matigi kan, u ye Yaazer cɛw kɛlɛ.
31 O cɛw ye Yaazer ni a duguw minɛ, Matigi y'u don u bolo, ka Amɔrikaw gɛn ka bɔ yen.
32 Israɛldenw ye Amɔri masakɛ fila ka jamana minɛ, dugu biwɔɔrɔ minnu tun bɛ Jurdɛn baji da la, k'a ta Arnɔn kɔ la ka taa se Ɛrman kulu ma.
33 Israɛldenw taara Mowabu kɛnɛba la min bɛ Jurdɛn baji da la, Jeriko da la.
34 Israɛldenw ye kojugu minnu kɛ Amɛrikaw ka masakɛ fila la, Sihɔn ni Ɔg, Mowabu mɔgɔw bɛɛ ye olu mɛn, o de la Mowabu mɔgɔw bɛɛ siranna kosɛbɛ Israɛldenw ɲɛ.
35 Mowabu cɛkɔrɔbaw y'a fɔ ko: «Amɔrikaw ka masakɛ fila, Sihɔn ni Ɔg, minnu fanga tun ka bon ni dugukolo masakɛw bɛɛ ye, olu ma se ka jɔ Israɛldenw kama, an bɛ se ka jɔ u ɲɛ na cogo di?»
36 Tiɲɛ na, u ye ci bila an ma ka kɔn sisan ko an ka tɛmɛ an ka jamana kan u ka sira kan, an ma sɔn u ma, sisan u na u kɔsegin an ma n'u ka npan girinmanw ye k'an halaki. Mowabu dusu tiɲɛna Israɛl bɔnsɔn kosɔn, u siranna u ɲɛ kosɛbɛ.
37 Mowabu cɛkɔrɔbaw y'a latigɛ ka u ka cɛden dɔ minɛ, n'o ye Mowabu Sipɔri denkɛ Balak ye, k'a kɛ masakɛ ye o waati la.
38 Mowabu cɛkɔrɔbaw wulila ka ci bila Madiyan bɔnsɔnw ma walisa u ka bɛn u ma, katuguni kɛlɛba ni juguya tun bɛ Mowabu ni Madiyɛn cɛ o donw na, k'a ta Edɔmu masakɛ Bɛdad denkɛ Hadad ka waati la, o min ye Madiyan kɛlɛ Mowabu foro la fo ka na se bi ma.
39 Mowabu denw ye ci bila Madiyan bɔnsɔnw ma, u ni u ni ɲɔgɔn cɛ bɛn, Madiyɛn cɛkɔrɔbaw nana Mowabu jamana na ka bɛn sigi Madiyan bɔnsɔnw ye.
40 Mowabu cɛkɔrɔbaw ye ladili kɛ ni Madiyɛn cɛkɔrɔbaw ye u ka kan ka min kɛ walisa ka u ni kisi Israɛl ma.
41 Mowabu bɔnsɔn bɛɛ y'a fɔ Madiyɛn cɛkɔrɔbaw ye ko: «Sisan, Israɛldenw bɛ an lamini fɛnw bɛɛ sɔgɔ i ko misi bɛ foro bin ɲimi cogo min na, katuguni u ye Amɔri masakɛ fila minnu barika ka bon ni an ye, olu de kɛra ten.»
42 Madiyan cɛkɔrɔbaw y'a fɔ Mowabu ye ko: «An y'a mɛn ko Amorkaw ka masakɛ Sihɔn ye aw kɛlɛ tuma min na, a ye se sɔrɔ aw kan ka aw ka jamana minɛ tuma min na, a ye ci bila ka bɔ Mezopotami ka taa Zanɛsi denkɛ Bewori ni a denkɛ Balam fɛ, u nana aw danga. O de y'a to Sihɔn bolo ye se sɔrɔ aw kan, fo a ye aw ka jamana minɛ.
43 Sisan, aw ka aw ci a denkɛ Balam fɛ, katuguni a tora a ka jamana kɔnɔ hali bi, ka a ka sara di a ma, walisa aw bɛ siran mɔgɔ minnu ɲɛ, a ka na olu bɛɛ danga. Mowabu cɛkɔrɔbaw ye o kuma mɛn, a diyara u ye ka ci bila Beɔri denkɛ Balam ma.
44 Mowabu masakɛ Zipɔri denkɛ Balak ye cidenw ci Balam ma.
45 A filɛ, jama dɔ bɔra Misira, u bɛ dugukolo datugu ka to ne kɔrɔ.
46 Sisan, i ka na nin jama danga ne kosɔn, k'a masɔrɔ u barika ka bon ne ma, n'a sɔrɔla ne na se sɔrɔ ka u kɛlɛ, k'u gɛn ka bɔ yen, katuguni ne y'a mɛn ko i ye dugawu kɛ mɔgɔ min ye, o ye dubaden ye, i ye min danga, o dangalen don.
47 Balak ka cidenw taara Balam fɛ ka na ni Balam ye walisa ka mɔgɔw danga walisa u ka Mowabu kɛlɛ.
48 Balam nana Balak fɛ ka Israɛl danga, Matigi y'a fɔ Balam ye ko: «Aw kana nin jama danga, katuguni a ye dubaden ye.»

49 Balak tun bɛ Balam deli don o don ko a ka Israɛl danga, nka Balam ma Balak lamɛn Matigi ka kuma kosɔn, a ye min fɔ Balam ye.
50 Balak y'a ye tuma min na ko Balam tɛ sɔn a sago ma, a wulila ka taa so, Balam fana seginna a ka jamana na, a bɔra yen ka taa Madiyan.
51 Israɛldenw taara ka bɔ Mowabu kɛnɛba la, ka u sigi Jurdɛn baji la ka bɔ Bɛti-jesimɔti fo ka taa se Abɛli-sitimu ma, Mowabu kɛnɛba dancɛ la.
52 Israɛldenw tora Sitimu kɛnɛ kan tuma min na, u y'a daminɛ ka jatɔya kɛ ni Mowabu denmusow ye.
53 Israɛldenw gɛrɛla Mowabu la, Mowabu mɔgɔw y'u ka fanibuguw jɔ Israɛldenw ka sigiyɔrɔ kɛrɛfɛ.
54 Mowabu denw siranna Israɛldenw ɲɛ, Mowabu denw y'u denmusow ni u musow bɛɛ ta, u ɲɛda cɛɲi ni u cɛ ka ɲi, ka sanu ni warijɛ ani fini sɔngɔ gɛlɛnw don u la.
55 Mowabu denw ye o musow sigi u ka fanibugu da la walisa Israɛldenw ka u ye ka u kɔsegin u ma, u kana Mowabu kɛlɛ.
56 Mowabu bɔnsɔn bɛɛ y'o kɛ Israɛldenw ye, cɛ kelen-kelen bɛɛ y'u muso n'u denmuso bila u ka fanibugu da la, Israɛldenw bɛɛ ye Mowabu bɔnsɔnw ka ko kɛlenw ye, Israɛldenw y'u ɲɛsin Mowabu denmusow ma k'u nege don u la, u taara u fɛ.
57 Ni Heburukan dɔ nana Mowabu fanibugu da la, ka Mowabu denmuso dɔ ye, k'a deli a dusukun na, ka kuma a fɛ fanibugu da la, k'a sɔrɔ u tun bɛ kuma ɲɔgɔn fɛ, fanibugu cɛw tun bɛ bɔ ka kuma Heburukan na i n'a fɔ nin kumaw.
58 Tiɲɛ na, aw b'a dɔn ko an ye balimaw ye, an bɛɛ ye Loti bɔnsɔnw ye ani a balimakɛ Ibrahima bɔnsɔnw, mun na aw tɛna to an fɛ, mun na aw tɛna an ka dumuni ni an ka saraka dun?
59 Mowabu denw y'a degun ni u ka kumaw ye, k'a lafili u ka kuma fɔlenw fɛ, u y'a sigi fanibugu kɔnɔ ka tobili kɛ ka saraka bɔ a ye, a y'u ka saraka ni u ka nbuuru dɔ dun.
60 U ye diwɛn di a ma, a ye dɔlɔ min, ka dɔlɔ min, u ye sunguru cɛɲi dɔ bila a ɲɛkɔrɔ, a y'a diyagoya kɛ cogo min na, katuguni a tun t'a dɔn a bɛ min kɛ, i n'a fɔ a tun ye diwɛn caman min cogo min na.
61 O cogo la Mowabu denw ye Israɛl ma o yɔrɔ la, Sitimu kɛnɛ kan, Matigi ka dimi ye Israɛl ma o ko kosɔn, ka banajugu bila u cɛma, ka cɛ waa mugan ni naani sara Israɛldenw cɛma.
62 Simeɔn bɔnsɔn cɛ dɔ tun bɛ yen, o tɔgɔ ko Zimri, Salu denkɛ, o ni Madiyankaw ka Kosbi, Madiyan masakɛ Zuru denmuso tun bɛ ɲɔgɔn fɛ Israɛldenw bɛɛ ɲɛ na.
63 Sarakalasebaa Aron denkɛ Elazer denkɛ Finɛsi ye Zimri ka ko jugu in ye, a ye tama ta ka wuli ka taa u nɔfɛ, ka u fila bɛɛ sɔgɔ ka u faga, banajugu banna Israɛl bɔnsɔn na.

SABABU 86NAN

1 O waati la, banajugu bannen kɔ, Matigi y'a fɔ Musa ni sarakalasebaa Aron denkɛ Elazer ye.
2 Isirayɛlidenw ka jamakulu bɛɛ kuntigiw jate, k'a ta san mugan ni kɔ la.
3 Musa ni Elazer ye Israɛldenw jate ka kɛɲɛ ni u ka denbayaw ye, Israɛl bɛɛ hakɛ kɛra mɔgɔ waa wolonwula ni kɛmɛ wolonwula ni bi saba ye.
4 Levi bɔnsɔn minnu si bɛ kalo kelen na ka tɛmɛ o kan, olu hakɛ tun ye mɔgɔ waa mugan ni saba ye, Musa ni Aron ye mɔgɔ minnu jate Sinayi kungokolon kɔnɔ, cɛ si tun tɛ olu cɛma.
5 Matigi tun y'a fɔ u ye ko u bɛna sa kungokolon kɔnɔ, o de la u bɛɛ sara, mɔgɔ si ma to u la fo Jefune denkɛ Kaleb ni Nun denkɛ Josue.
6 O kɔ, Matigi y'a fɔ Musa ye ko: «A fɔ Israɛldenw ye ko u ka u balimaw Israɛl bɔnsɔn hakɛ bɔ Madiyan na.»
7 Musa y'o kɛ, Israɛldenw ye cɛ waa tan ni fila sugandi u cɛma, kabila kelen kɔnɔ.
8 Israɛldenw ye kɛlɛ kɛ ni Madiyan ye, u ye cɛ kelen-kelen bɛɛ faga, Madiyɛn kuntigi duuru fana, ani Beɔri denkɛ Balam.
9 Israɛldenw ye Madiyɛn musow minɛ jɔnya la, u denmisɛnninw ni u ka baganw ni u ta bɛɛ.
10 U ye fɛnw bɛɛ minɛ ka taa ni u ye Musa ni Elazer fɛ Mowabu kɛnɛ kan.
11 Musa ni Elazer ni jama kuntigiw bɛɛ bɔra ka taa u kunbɛn ni ɲagali ye.
12 U ye Madiyɛn ka nafolo bɛɛ tila, Israɛldenw tun ye u hakɛ bɔ Madiyan na u balimaw Israɛl bɔnsɔn kosɔn.

SABABU 87NAN

1 O waati la, Matigi y'a fɔ Musa ye ko: «I ka donw bɛ ka surunya, i ka i ka baarakɛla Nun denkɛ Josue minɛ k'a bila fanibugu kɔnɔ, ne na ci fɔ a ye, Musa y'o kɛ.»
2 Matigi y'i yɛrɛ jira fanibugu kɔnɔ sankaba jɔlen dɔ la, sankaba jɔlen jɔlen tun bɛ fanibugu da la.
3 Matigi ye Nun denkɛ Josue ci a ma k'a fɔ a ye ko: «I ka barika sɔrɔ ka i jagɛlɛya, katuguni ne ye kalifa kɛ jamana min na, ne na kɛ i fɛ.»
4 Musa y'a fɔ Josue ye ko: «I ka barika sɔrɔ ka i ja gɛlɛya, katuguni i na Israɛldenw kɛ jamana ciyɛn ye, Matigi na kɛ i fɛ, a tɛna i bila, a tɛna i bila, i kana siran, i kana i fari faga.»
5 Musa ye Israɛldenw bɛɛ wele k'a fɔ u ye ko: «Matigi aw ka Ala ye koɲuman minnu kɛ aw ye kungokolon kɔnɔ, aw ye olu bɛɛ ye.»
6 O de kosɔn sisan, aw ka nin sariya kumaw bɛɛ labato, ka taama Matigi aw ka Ala ka sira kan, Matigi ye sira min ci aw ma, aw kana aw kɔ tigɛli kɛ ka taa kinin fɛ wala numan fɛ.
7 Musa ye Israɛldenw kalan sariyaw ni kiritigɛlaw ni sariyakolow la, u ka o kɛ jamana kɔnɔ i ko Matigi y'a fɔ a ye cogo min na.
8 A ye Matigi ka sira ni a ka sariyaw kalan u la. A filɛ, u sɛbɛnnen bɛ Elohim ka sariya kitabu kan, a ye min di Israɛldenw ma Musa bolo.
9 Musa ye ci fɔ Israɛldenw ye ka ban, Matigi y'a fɔ a ye ko: «Yɛlɛn Abarim kulu la ka sa yen, i ka i lajɛ i ka jama cɛma i ko i balimakɛ Aron lajɛra cogo min na.»
10 Musa taara i ko Matigi y'a fɔ a ye cogo min na, a sara o yɔrɔ la Mowabu jamana na Matigi ka fɔ la, san binaaninan na, ka bɔ Israɛldenw ka bɔ Misira jamana na.
11 Israɛldenw kasila Musa kosɔn Mowabu kɛnɛ kan tile bisaba kɔnɔ, Musa kasi ni dusukasi donw dafara.

SABABU 88NAN

1 Musa salen kɔ, Matigi y'a fɔ Nun denkɛ Josue ye.
2 Wuli ka Jurdɛn baji tɛmɛ ka taa jamana na, ne ye min di Israɛldenw ma, i na Israɛldenw kɛ jamana ciyɛn ye.

3 Aw senw na senna yɔrɔ o yɔrɔ, k'a ta Liban kungokolon na ka taa a bila Perati bajiba la, o na kɛ aw ta ye.
4 Mɔgɔ si tɛna jɔ i kama i ka ɲɛnamaya bɛɛ kɔnɔ. i ko ne tun bɛ Musa fɛ cogo min na, ne na kɛ i fɛ ten, dɔrɔn ka barika sɔrɔ ani ka jagɛlɛya ɲuman sɔrɔ ka sariya bɛɛ labato, Musa ye min ci i ma, i kana bɔ sira kan ka taa kinin fɛ walima numan fɛ, walisa i ka se ka ɲɛtaa sɔrɔ i ka ko kɛlenw bɛɛ la.
5 Josue ye ci fɔ Israɛl ka kuntigiw ye ko: «Aw ka tɛmɛn kaburu kɔnɔ ka ci bila jama ma, k'a fɔ ko: «Aw ka dumuni labɛn aw yɛrɛ ye, katuguni tile saba wɛrɛ kɔnɔ aw na Jurdɛn baji tɛmɛ ka jamana minɛ.»
6 Israɛldenw ka kuntigiw y'o kɛ, u ye ci bila jama ma, ka Josue ka ci fɔlenw bɛɛ kɛ.
7 Josue ye cɛ fila ci ka taa Jeriko jamana sɛgɛsɛgɛ, o cɛw taara Jeriko sɛgɛsɛgɛ.
8 Tile wolonwula tɛmɛnen kɔ, u sera Josue ma sigiyɔrɔ la, k'a fɔ a ye ko: «Matigi ye jamana bɛɛ don an bolo, a sigibagaw bɛ siran an kosɔn.»
9 O kɔfɛ, Josue ni Israɛl bɛɛ wulila sɔgɔma, ka bɔ Sitim, Josue ni Israɛl bɛɛ ye Zurudɛn baji tigɛ. Josue si tun ye san biwɔɔrɔ ni fila ye tuma min na a ni Israɛl ye Zurudɛn baji tigɛ.
10 Jama bɔra Jurdɛn kalo fɔlɔ tile tannan na, u y'u sigi Giligal dugu la, Jeriko kɔrɔnyanfan fɛ.
11 Israɛldenw ye Tɛmɛnkan seli kɛ Giligali dugu la, Jeriko kɛnɛ kan, o kalo tile tan ni naaninan na, i ko a sɛbɛnnen bɛ Musa ka sariya kɔnɔ cogo min na.
12 Manɛ tun bɛ ban o waati la Tɛmɛnkan seli don na, manɛ tun tɛ Israɛldenw bolo tun, u ye Kanan jamana sɛnɛfɛnw dun.
13 Jeriko tun datugulen don pewu Israɛldenw kama, mɔgɔ si ma bɔ ka don.
14 Kalo filanan na, kalo tile fɔlɔ la, Matigi y'a fɔ Josue ye ko: «Wuli ka Jeriko di i bolo ni a mɔgɔw bɛɛ ye. Aw ka kɛlɛcɛw bɛɛ ka dugu lamini, siɲɛ kelen don o don, aw ka kɛ ten tile wɔɔrɔ kɔnɔ.
15 Sarakalasebaaw na burufiyɛkan fɔ, ni aw ye burufiyɛkan mɛn, jama bɛɛ na pɛrɛn kosɛbɛ, ko dugu kogow ka bin. jama bɛɛ na wuli u kelen-kelen bɛɛ kɛlɛɲɔgɔn kama.
16 Josue y'o kɛ ka kɛɲɛ ni Matigi ye ci fɔ a ye cogo min na.
17 Tile wolonwulanan na, u ye dugu lamini siɲɛ wolonwula, sarakalasebagaw ye burufiyɛkan fɔ.
18 O tile wolonwulanan na, Josue y'a fɔ jama ye ko: «Aw ka pɛrɛn, katuguni Matigi ye dugu bɛɛ don an bolo.»
19 Dugu ni a kɔnɔfɛnw bɛɛ na danga Matigi ɲɛ kɔrɔ, ka aw yɛrɛ tanga o danga ma, walisa aw kana Israɛl ka sigiyɔrɔ dangalen kɛ ka u tɔɔrɔ.
20 Nka warijɛ ni sanu ni nɛgɛ ni nɛgɛ bɛɛ na don Matigi ka nafolo marayɔrɔ la.
21 Jama ye burufiyɛkan fɔ ka pɛrɛn kosɛbɛ, Jeriko kogow binna, jama bɛɛ wulila, u kelen-kelen bɛɛ y'a ɲɛfɛ, ka dugu minɛ ka dugu kɔnɔfɛnw bɛɛ halaki pewu, cɛ ni muso, denmisɛnninw ni mɔgɔkɔrɔbaw, misiw ni sagaw ni faliw, ni npan da ye.
22 U ye dugu bɛɛ jeni ni tasuma ye. Warijɛ ni sanu ni nɛgɛ ni nɛgɛ minɛnw dɔrɔn de don Matigi ka nafolo marayɔrɔ la.
23 Josue ye kali o waati la ko: «Jeriko jɔbaa dangalen don. a na a jusigilan sigi a denkɛ fɔlɔw la, a na a dondaw jɔ a denkɛ dɔgɔkɛ la.
24 Zabdi denkɛ Karmi denkɛ Akan, Zabdi denkɛ, Zabdi denkɛ, Juda denkɛ Zera denkɛ, ye janfa kɛ o fɛn dangalen na, ka o fɛn dangalen dɔ ta k'a dogo fanibugu kɔnɔ, Matigi ka dimi ye Israɛl ma.
25 O kɔfɛ, Israɛldenw seginna ka bɔ Jeriko jeni na tuma min na, Josue ye cɛ dɔw ci ka taa Ayi fana lajɛ, ka taa a kɛlɛ.
26 Cɛw taara Ayi dugu lajɛ, u seginna k'a fɔ ko: «Jamana bɛɛ kana taa n'i ye Ayi, cɛ waa saba ɲɔgɔn ka taa dugu minɛ, katuguni cɛw ka dɔgɔ.»
27 Josue y'o kɛ, Israɛl bɔnsɔn cɛ waa saba ɲɔgɔn taara n'a ye.
28 Kɛlɛ juguyara Israɛl kama, Ayi cɛdenw ye Israɛl cɛ bi saba ni wɔɔrɔ faga, Israɛldenw bolila ka bɔ Ayi cɛw ɲɛ.
29 Josue y'o ye tuma min na, a y'a ka finiw tigɛ k'i biri duguma Matigi ɲɛ kɔrɔ, ale ni Israɛl cɛkɔrɔbaw, ka buguri da u kun na.
30 Josue y'a fɔ ko: «Mun na Matigi i ye nin jama lase Jurdɛn baji cɛma?» Israɛldenw kɔseginlen kɔ u juguw ma, ne bɛna mun fɔ?
31 O de y'a to Kanankaw bɛɛ, minnu sigilen bɛ jamana kɔnɔ, olu na o ko mɛn ka an lamini ka an tɔgɔ tigɛ.
32 Matigi y'a fɔ Josue ye ko: «Mun y'a to i binna i ɲɛda kan?» Wuli ka jigin, katuguni Israɛldenw ye jurumu kɛ ka fɛn dangalen dɔ ta. Ne tɛna kɛ u fɛ tun fo n'u ye fɛn dangalen halaki ka bɔ u cɛma.
33 Josue wulila ka jama lajɛ ka na ni Urim ye Matigi ka yamaruya la, ka Juda kabila minɛ, Karmi denkɛ Akan minɛna.
34 Josue y'a fɔ Akan ye ko: «I ye min kɛ, i ka o fɔ ne denkɛ ye, Akan ko: «Ne ye Sinari fini ɲuman dɔ ye nafolomafɛnw cɛma, ani warijɛ sekeli kɛmɛ fila, ani sanu sɔgɔlen min girinya ye sekel bi duuru ye. Ne ye u nege don u la ka u minɛ, u bɛɛ dogolen bɛ dugukolo la fanibugu cɛmancɛ la.
35 Josue ye cɛ dɔw ci ka taa u ta Akan ka fanibugu kɔnɔ, ka na n'u ye Josue fɛ.
36 Josue ye Akan ni o minɛnw ni a denkɛw ni a denmusow ani a ta bɛɛ ta ka taa n'u ye Akɔri kɔdingɛ kɔnɔ.
37 Josue ye u jeni tasuma na yen, Israɛldenw bɛɛ ye Akan bon ni kabakurunw ye, ka kabakurun kulu dɔ lawuli a kan, o de y'a to a y'o yɔrɔ wele ko Akɔri kɔdingɛ, o de la Matigi ka dimi sumayara, o kɔfɛ, Josue nana dugu kɔnɔ ka a kɛlɛ.
38 Matigi y'a fɔ Josue ye ko: «I kana siran, i kana siran, a filɛ, ne ye Ai ni a ka masakɛ ni a ka mɔgɔw bila i bolo, i na u kɛ i ko i ye Jeriko n'a masakɛ kɛ cogo min na, i ka nafolo ni a baganw dɔrɔn de ta ka kɛ i yɛrɛw ye. ka lamini dɔ bila dugu kama a kɔfɛ .
39 Josue ye Matigi ka kuma kɛ ka kɛɲɛ ni Matigi ka kuma ye, a ye cɛ jagɛlɛn ba bisaba sugandi kɛlɛdenw cɛma, ka u ci ka u dogo dugu kɔnɔ.
40 A y'a fɔ u ye ko: «Ni aw ye an ye tuma min na, an na boli u ɲɛ ni namara ye, u na tugu an nɔfɛ, aw na wuli ka bɔ u lamini na ka dugu minɛ, u y'o kɛ.»
41 Josue ye kɛlɛ kɛ, dugu cɛdenw bɔra ka taa Israɛl fan fɛ, k'a sɔrɔ u tun t'a dɔn ko u tun bɛ u dogo dugu kɔfɛ.
42 Josue ni Israɛldenw bɛɛ y'a kɛ i n'a fɔ u sɛgɛnnen don u ɲɛ kɔrɔ, u bolila kungokolon sira fɛ ni namara ye.
43 Ayi cɛw ye mɔgɔw bɛɛ lajɛ dugu kɔnɔ ka tugu Israɛldenw nɔfɛ, u bɔra ka u sama ka bɔ dugu kɔnɔ, mɔgɔ si ma to yen, u ye dugu da wulilen to ka tugu Israɛldenw nɔfɛ.

44 Minnu tun dalen bɛ dogo la, olu wulila ka bɔ u sigiyɔrɔw la, ka teliya ka na dugu kɔnɔ, k'a ta ka tasuma don a la, Ayi cɛw kɔseginna, ka dugu sisi wulilen ye sankolo la, u ma se ka kɔsegin sira kelen fɛ walima sira wɛrɛ fɛ.
45 Ayi cɛdenw bɛɛ tun bɛ Israɛl cɛma, dɔw tun bɛ fan fɛ, dɔw tun bɛ fan dɔ fɛ, u ye u bugɔ fo u si ma to.
46 Israɛldenw ye Ayi masakɛ Mɛlosi minɛ a ɲɛnama, ka na n'a ye Josue fɛ, Josue y'a dulon jiri la ka sa.
47 Israɛldenw seginna dugu kɔnɔ, u ye dugu jeni kɔfɛ, u ye dugu kɔnɔmɔgɔw bɛɛ faga ni npan da ye.
48 Ayi cɛw minnu binna, cɛ ni muso, olu hakɛ tun ye mɔgɔ waa tan ni fila ye. U ye baganw ni dugu nafolomafɛnw dɔrɔn ta u yɛrɛ bolo, ka kɛɲɛ ni Matigi ka kuma fɔlen ye Josue ye.
49 Jurdɛn kɔ fɛ masakɛw bɛɛ, Kanan masakɛw bɛɛ ye kojugu min kɛ Jeriko ni Ai la, u y'o mɛn, u y'u lajɛ ka taa Israɛl kɛlɛ.
50 Gabayɔn duguməgɔw dɔrɔn de siranna kosɛbɛ ka kɛlɛ kɛ ni Israɛldenw ye walisa u kana halaki, o de la u ye namara kɛ ka taa Josue ni Israɛl bɛɛ fɛ k'a fɔ u ye ko: «An bɔra jamana jan na, sisan aw ka layidu ta an fɛ.»
51 Gabayɔn duguməgɔw sera Israɛldenw ma, Israɛldenw ye layidu ta u fɛ, ka hɛrɛ kɛ u fɛ, jama kuntigiw ye kali u ye, nka o kɔfɛ, Israɛldenw y'a dɔn ko u ye u sigiɲɔgɔnw ye, ko u sigilen bɛ u cɛma.
52 Nka Israɛldenw ma u faga. Katuguni u tun ye kali u ye Matigi tɔgɔ la, u kɛra yiri tigɛlaw ni jibɔlaw ye.
53 Josue y'a fɔ u ye ko: «Mun na aw ye ne lafili ka nin ko in kɛ an na?» U y'a jaabi ko: «I ye min kɛ Amɔri masakɛw bɛɛ la, o bɛɛ fɔra i ka jɔnw ye, an siranna kosɛbɛ an ka ɲɛnamaya ɲɛ, an ye nin ko kɛ.»
54 Josue ye u sigi o don na ka yiri tigɛ ka ji bɔ, ka u tila jɔnw ye Israɛl kabilaw bɛɛ ye.
55 Jerusalɛm masakɛ Adonizedɛk ye Israɛldenw ka ko kɛlenw bɛɛ mɛn Jeriko ni Ai, a ye ci bila ka taa Heburun masakɛ Hoham ni Piramu masakɛ fɛ Yarmuti, ani Lakisi masakɛ Yafiya ni Egilon masakɛ Deber.
56 Aw ka na ne fɛ ka ne dɛmɛ, walisa an ka Israɛldenw ni Gabayɔn sigibagaw faga, minnu ye bɛn sigi ni Israɛldenw ye.
57 U y'u lajɛ ɲɔgɔn fɛ, Amɔri masakɛ duuru taara n'u ka sigiyɔrɔw bɛɛ ye, jamaba minnu tun ka ca i n'a fɔ kɔgɔji da la cɛncɛn.
58 O masakɛw bɛɛ nana u sigi Gabayɔn ɲɛfɛ, u ye kɛlɛ daminɛ Gabayɔn duguməgɔw fɛ, Gabayɔn cɛdenw bɛɛ ye ci bila ka taa Josue fɛ k'a fɔ ko: «Yɛlɛn joona an fɛ ka an dɛmɛ, katuguni Amɔri masakɛw bɛɛ lajɛlen ye an kɛlɛ.»
59 Josue ni kɛlɛcɛw bɛɛ bɔra Giligal, Josue barika banna ka na o masakɛ duuru ninnu faga ni fagaliba ye.
60 Matigi ye u maloya Israɛl denw ɲɛ kɔrɔ, u ye u faga ni fagali jugu ye Gabayɔn dugu kɔnɔ, ka tugu u nɔfɛ sira la min bɛ taa Bɛti Ɔrɔn fo Makeda, u bolila ka bɔ Israɛldenw ɲɛ.
61 U bolitɔ tuma min na, Matigi ye sanbɛlɛ ci u ma ka bɔ sankolo la, u caman sara sanbɛlɛ fɛ ka tɛmɛ Israɛldenw fagali kan.
62 Israɛldenw tugura u nɔfɛ, u tun bɛ ka u bugɔ sira kan hali bi.
63 U tun bɛ ka gosi tuma min na, tile tun bɛ ka dɔgɔya ka taa wula fɛ, Josue y'a fɔ jama bɛɛ ɲɛ na ko: «Tile, i jɔ Gabayɔn dugu la, ka kalo kɛ Ajalon kɔdingɛ kɔnɔ, fo jamana ka a yɛrɛ hakɛ bɔ a juguw la.»
64 Matigi ye Josue kan lamɛn, tile jɔlen tora sankolo cɛma, a jɔlen tora yɔrɔ kelen na waati bi wɔɔrɔ ni bi saba, kalo fana jɔlen tora yɔrɔ kelen na, a ma teliya ka jigin tile kuuru bɛɛ la.
65 O don ɲɔgɔn ma kɛ, o don ɲɛfɛ, wala o kɔfɛ, Matigi ye mɔgɔ dɔ kan lamɛn, katuguni Matigi ye kɛlɛ kɛ Israɛl ye.

SABABU 89NAN

1 Josue ye nin dɔnkili da don min na, Matigi ye Amɔrikaw bila Josue ni Israɛl bɔnsɔn bolo don min na, a y'a fɔ Israɛl bɛɛ ɲɛ na.
2 Matigi, i ye kobaw kɛ. jɔn bɛ i ko i? ne dawolo na dɔnkili da i tɔgɔ la.»
3 Ne ka ɲumanya ni ne ka kɛlɛbolo, ne ka sankansoba, ne na dɔnkili kura da i ye, ne na dɔnkili da i ye ni barika dali ye, e ye ne ka kisili fanga ye.
4 Dugukolo kan masakɛw bɛɛ na i tanu, diɲɛ kuntigiw na dɔnkili da i ye, Israɛldenw na nisɔndiya i ka kisili la, u na dɔnkili da ka i ka sebaaya tanu.
5 Matigi, an ye an ka dannaya fɔ i ye. an ko e de ye an ka Ala ye, katuguni i tun ye an dogoyɔrɔ ni sankanso barikama ye an juguw kama.
6 An pɛrɛnna i ma, an ma maloya, an jigi dalen bɛ i la ka kisi. an kulela i ma tuma min na, i ye an kan mɛn, i ye an niw kisi npan ma, i ye i ka nɛɛma jira an na, i ye i ka kisili di an ma, i ye an dusukunw nisɔndiya ni i fanga ye.
7 I bɔra an ka kisili kama, i ye i ka mɔgɔw kunmabɔ ni i bolo ye. i ye an jaabi ka bɔ i ka senuya sankolo la, i ye an kisi mɔgɔ ba tan ma.
8 Tile ni kalo jɔlen tora sankolo la, i jɔlen tora i ka diminya la an degunbagaw kama, ka ci bila i ka kiriw ma u kan.
9 Dugukolo kuntigiw bɛɛ wulila, siyaw ka masakɛw tun ye ɲɔgɔn lajɛn, u ma jɔrɔ i ɲɛ kɔrɔ, u tun bɛ i ka kɛlɛw nege.
10 I wulila u kama i ka diminya la, ka i ka diminya jigin u kan. i ye u halaki i ka diminya la, ka u tigɛ i dusukun na.»
11 Siyaw halakira i ka diminya fɛ, masayaw dɔgɔyara i ka diminya kosɔn, i ye masakɛw jogin i ka dimi don na.
12 I ye i ka dimi bɔn u kan, i ka diminya ye u minɛ. i ye u ka tilenbaliya lase u ma, ka u tigɛ u ka juguya la.
13 U ye jaan dɔ labɔ, u binna o kɔnɔ, u dogolen jaan kɔnɔ, u sen minɛna.
14 I bolo labɛnnen don i juguw bɛɛ ye minnu y'a fɔ ko: «U ye jamana minɛ u ka npan fɛ, u sigira dugu kɔnɔ u bolo fɛ. i ye u ɲɛda fa maloya la, i ye u biɲɛw jigin duguma, i ye u lasiran i ka diminya la, ka u halaki i ka dimi na.
15 Dugukolo yɛrɛyɛrɛla ka yɛrɛyɛrɛ i ka fɔɲɔba mankan fɛ u kan, i ma u niw bali saya la, ka u niw jigin kaburu la.
16 I ye u nɔfɛ i ka fɔɲɔba la, i y'u ban i ka fɔɲɔba la, i y'u ka sanji yɛlɛma ka kɛ sanbɛlɛ ye, u binna dingɛ dunbaw kɔnɔ fo u kana se ka wuli.
17 U suw tun bɛ i n'a fɔ binkɛnɛ minnu fililen don siraw cɛmancɛ la.
18 U halakira ka halaki i ka diminya kosɔn, i ye i ka mɔgɔw kisi ni i ka sebaaya ye.
19 O de kosɔn an dusukunw bɛ ɲagali i ko la, an niw bɛ kɔrɔta i ka kisili la.
20 An nɛnw na i ka sebaaya fɔ, an na dɔnkili da ka i ka kabako kɛwalew tanu.

21 Katuguni i ye an kisi an juguw ma, i ye an kisi an ma minnu wulila an kama, i ye u halaki an ɲɛ kɔrɔ ka u degun an sen kɔrɔ.
22 Matigi i juguw bɛɛ na halaki ten, mɔgɔ juguw na kɛ i n'a fɔ bɔgɔ min bɛ ci fiɲɛ fɛ, i kanubagaw na kɛ i ko jiriw turulen ji da la.
23 Josue ni a fɛ Israɛl bɛɛ seginna ka taa u ka sigiyɔrɔ la Giligal, u kɛlen kɔ ka masakɛw bɛɛ gosi, fo mɔgɔ tolen si ma to u la.
24 Masakɛ duuru bolila u kelen na senna ka bɔ kɛlɛ la, ka u dogo kuluba dɔ kɔnɔ, Josue y'u ɲini kɛlɛyɔrɔ la, nka a ma u sɔrɔ.
25 O kɔfɛ, a fɔra Josue ye ko: «Masakɛw sɔrɔla, u dogolen bɛ kɔdingɛ dɔ kɔnɔ.»
26 Josue y'a fɔ ko: «Aw ka mɔgɔ dɔw sigi kɔdingɛ da la ka u kɔlɔsi, walisa u kana taa. Israɛldenw y'o kɛ.
27 Josue ye Israɛl bɛɛ wele k'a fɔ kɛlɛcɛw ye ko: «Aw ka aw senw da o masakɛw kɔ kan, Josue ko: «Matigi na aw juguw bɛɛ kɛ ten.»
28 O kɔfɛ, Josue ye ci fɔ ko u ka masakɛw faga ka u fili kɔdingɛ kɔnɔ, ka kabakurun belebelebaw da kɔdingɛ da la.
29 O kɔfɛ, Josue ni a fɛ mɔgɔw bɛɛ taara Makeda.
30 A ye dugu kɔnɔ mɔgɔw ni dugu kɔnɔfɛnw bɛɛ halaki pewu, ka masakɛ ni a ka mɔgɔw kɛ i ko a ye Jeriko kɛ cogo min na.
31 A tɛmɛna yen ka taa Libna, a ye kɛlɛ kɛ ni o ye, Matigi y'a don a bolo, Josue y'o ni npan da la, ani a ni bɛɛ, ka a kɛ a ni a masakɛ la, i ko a ye Jeriko kɛ cogo min na.
32 A bɔra yen ka taa Lakisi ka kɛlɛ kɛ, Gaza masakɛ Horamu wulila ka taa Lakisi cɛdenw dɛmɛ, Josue y'a ni a ka mɔgɔw faga fo mɔgɔ si ma to a bolo.
33 Josue ye Lakisi ni a mɔgɔw bɛɛ minɛ, a y'a kɛ Libna cogo min na.
34 Josue bɔra yen ka taa Egilɔn, a y'o fana minɛ, a y'o ni a mɔgɔw bɛɛ faga ni npan da la.
35 O yɔrɔ la, a tɛmɛna Heburun, k'a kɛlɛ, k'a minɛ k'a halaki pewu, ka segin ka bɔ yen ni Israɛl bɛɛ ye Debir, k'a kɛlɛ k'a faga ni npan da ye.
36 A ye mɔgɔ bɛɛ halaki a kɔnɔ, a ma mɔgɔ si to yen, a y'a kɛ Jeriko la cogo min na.
37 Josue ye Amorkaw ka masakɛw bɛɛ faga k'a ta Kadɛsi-barnee fo Aza, ka u ka jamana minɛ o yɔrɔnin bɛɛ, katuguni Matigi ye kɛlɛ kɛ Israɛl ye.
38 Josue ni Israɛl bɛɛ taara sigiyɔrɔ la Giligal.
39 O waati la, Kazɔri masakɛ Yabin ye Josue ka ko kɛlenw bɛɛ mɛn Amɔri masakɛw la, Yabin ye ci bila ka taa Madiyɛn masakɛ Jobat ni Simrɔn masakɛ Laban ni Aksaf masakɛ Jefal ani Amɔri masakɛw bɛɛ ma.
40 Aw ka teliya ka na an fɛ ka an dɛmɛ, walisa an ka Israɛldenw faga, sani u ka na an kan ka an kɛ i ko u ye Amɔri masakɛ tɔw kɛ cogo min na.
41 O masakɛw bɛɛ ye Kazɔri masakɛ Yabin ka kuma lamɛn, u taara ni u ka sigiyɔrɔw bɛɛ ye, masakɛ tan ni wolonwula, u ka mɔgɔw tun ka ca i n'a fɔ cɛncɛn kɔgɔji da la, sow ni wotoro jatebaliw, u nana u sigi ɲɔgɔn fɛ Merɔmu ji la, u ye ɲɔgɔn sɔrɔ ka taa Israɛl kɛlɛ.
42 Matigi y'a fɔ Josue ye ko: «I kana siran u ɲɛ, katuguni sini nin waati in na, ne na u fagalenw bɛɛ don i ɲɛ kɔrɔ, i na u ka sow sɔgɔ ka u ka wotoroninw jeni tasuma la.»
43 Josue ni kɛlɛcɛw bɛɛ barika banna ka u bugɔ, u binna u bolo, katuguni Matigi tun y'u don Israɛldenw bolo.
44 Israɛldenw tugura o masakɛw bɛɛ nɔfɛ n'u ka sigiyɔrɔw ye, ka u faga fo mɔgɔ si ma to u la, Josue ye u kɛ i ko Matigi y'a fɔ a ye cogo min na.
45 O waati la, Josue seginna Kazɔri, k'a faga ni npan ye, ka mɔgɔ bɛɛ halaki a kɔnɔ, k'a jeni ni tasuma ye.
46 A bɔra yen ka taa Aksaf, a ye Simrɔn kɛ cogo min na.
47 A bɔra yen ka taa Adulam, a ye dugu kɔnɔ mɔgɔw bɛɛ faga, a ye Adulam kɛ i n'a fɔ a ye Aksaf ni Simrɔn kɛ cogo min na.
48 A ye masakɛ minnu kɛlɛ, a tɛmɛna u fɛ ka taa masakɛw ka duguw bɛɛ la, ka jamana minnu tora, a ye olu bɛɛ faga ka u halaki pewu.
49 Israɛldenw y'u ka nafolo ni u ka baganw dɔrɔn de ta ka kɛ fɛn minɛta ye, nka u ye hadamaden o hadamaden gosi, u ma a to ni si ka ɲɛnamaya.
50 Matigi y'a fɔ Musa ye cogo min na, Josue ni Israɛl bɛɛ fana ma dɛsɛ foyi la.
51 Josue ni Israɛldenw bɛɛ ye Kanan jamana bɛɛ faga i ko Matigi tun y'a fɔ u ye cogo min na, ka u ka masakɛw bɛɛ faga, u kɛlen masakɛ bisaba ni kelen ye, Israɛldenw y'u ka jamana bɛɛ minɛ.
52 Sihɔn ni Og ka masaya minnu bɛ Jurdɛn kɔ fɛ, Musa ye dugu caman minɛ minnu na, Musa ye olu di Rubɛnkaw ni Gadkaw ni Manase kabila tilancɛ ma.
53 Josue ye masakɛw bɛɛ faga minnu tun bɛ Jurdɛn kɔ fɛ tilebin fɛ, ka u kɛ ciyɛn ye kabila kɔnɔntɔn ni Israɛl kabila tilancɛ ma.
54 Josue ye san duuru kɛ kɛlɛ la ni o masakɛw ye, ka u ka duguw di Israɛldenw ma, jamana lafiyalen don kɛlɛ fɛ Amɔrikaw ni Kanankaw ka duguw bɛɛ kɔnɔ.

SABABU 90NAN

1 O waati la, Israɛldenw ye Zurudɛn baji tigɛlen kɔfɛ san duurunan na, Israɛldenw lafiɲɛnen kɔ ka bɔ u ka kɛlɛ la ni Kanankaw ye, o waati la, kɛlɛba ni kɛlɛ juguw kɛra Edɔmu ni Kitim bɔnsɔnw cɛ, Kitim bɔnsɔnw ye Edɔmu kɛlɛ.
2 Kitim masakɛ Abianus bɔra o san na, o kɔrɔ ye ko a ka masaya san bisaba ni kelennan na, ani Kitimu bɔnsɔnw ka cɛfarinba dɔ bɔra a fɛ, ka taa Seyiri ka Esawu bɔnsɔnw kɛlɛ.
3 Edɔmu masakɛ Hadad y'a ka kibaruya mɛn, a taara a kunbɛn ni jamaba ni kɛlɛbolo barikama ye.
4 Kitimu bolo sera Esawu bɔnsɔnw kan, Kitimu bɔnsɔnw ye cɛ waa mugan ni fila faga, Esawu bɔnsɔn bɛɛ bolila ka bɔ u ɲɛ.
5 Kitim bɔnsɔnw tugura u nɔfɛ, u sera Edɔmu masakɛ Hadad ma, o min tun bɛ boli u ɲɛ, u y'a minɛ a ɲɛnama, ka taa n'a ye Kitimu masakɛ Abianus fɛ.
6 Abiyansi y'a fɔ ko a ka faga, Edɔmu masakɛ Hadad sara a ka masaya san binaani ni seginnan na.
7 Kitimu bɔnsɔnw tora ka tugu Edɔmu kɔ, u ye u faga kosɛbɛ, Edɔm ka kolo Kitimu bɔnsɔnw kɔrɔ.
8 Kitimu bɔnsɔnw ye Edɔmu mara, Edɔmu kɛra Kitimu bɔnsɔnw bolo ka kɛ masaya kelen ye kabini o don.
9 Kabini o waati la, u ma se ka u kun kɔrɔta tugun, u ka masaya kɛra kelen ye ni Kitimu bɔnsɔnw ye.
10 Abiyansi ye sɔrɔdasi kuntigiw bila Edɔmu dugu kɔnɔ, Edɔmu bɔnsɔn bɛɛ kɛra Abianus kolo ye, ka taa a ka jamana Kitimu la.

11 A seginna tuma min na, a ye a ka kuntigiya kuraya, ka masaso belebeleba dɔ jɔ a yɛrɛ ye, min barika ka bon, ka kɛ masakɛ sigiyɔrɔ ye.
12 O waatiw la, Israɛldenw ye Kanankaw ni Amɔrikaw bɛɛ gɛn ka bɔ yen, Josue kɔrɔla ka kɔrɔbaya.
13 Matigi y'a fɔ Josue ye ko: «I kɔrɔla, i ka ɲɛnamaya kɔrɔla, jamana fanba tora ka kɛ i ta ye.»
14 Sisan, aw ka nin jamana tila ka kɛ ciyɛn ye kabila kɔnɔntɔn ni Manase kabila tilancɛ ma, Josue wulila ka Matigi y'a fɔ a ye cogo min na.
15 A ye jamana bɛɛ tila Israɛl kabilaw ye ka kɛ ciyɛn ye ka kɛɲɛ ni u tilayɔrɔw ye.
16 Nka a ma ciyɛn di Levi kabila ma, Matigi ka sarakaw ye u ka ciyɛn ye i ko Matigi tun y'a fɔ u ye cogo min na Musa bolo.
17 Josue ye Heburun kulu di Jefune denkɛ Kaleb ma, a niyɔrɔ kelen ka tɛmɛ a balimaw kan, i ko Matigi y'a fɔ cogo min na Musa barika la.
18 O de y'a to Heburun kɛra Kalɛbu ni a denw ka ciyɛn ye fo ka na se bi ma.
19 Josue ye jamana bɛɛ tila Israɛl bɛɛ ye ni kala ye, ka kɛ ciyɛn ye, i ko Matigi y'a fɔ a ye cogo min na.
20 Israɛldenw ye duguw di Levitew ma ka bɔ u ka ciyɛn na, ka baganw ni u ka nafolo marayɔrɔw di u ma, i ko Matigi tun y'a fɔ Musa ye cogo min na, a ka Israɛldenw kɛ ten, u ye jamana tila ni kalata ye wo, a kɛra fɛnba ye wo, a kɛra jamana fitinin ye wo.
21 U taara jamana ta ka kɛɲɛ n'u dancɛw ye, Israɛldenw ye ciyɛn di Nun denkɛ Josue ma u cɛma.
22 Matigi ka kuma barika la, u ye dugu min ɲini a fɛ, o di a ma, Timnat-serac min bɛ Efrayimu kulu kan, a ye dugu jɔ ka sigi o kɔnɔ.
23 Sarakalasebaa Elazer ni Nun denkɛ Josue ani kabila faw kuntigiw ye o ciyɛn tila Israɛldenw ye ni kala ye Silo, Matigi ɲɛ kɔrɔ, finiso da la, ka jamana tilali dabila.
24 Matigi ye o jamana di Israɛldenw ma, u y'a minɛ i ko Matigi tun y'a fɔ u ye cogo min na, i ko Matigi tun ye kali u bɛnbaw ye cogo min na.
25 Matigi ye lafiɲɛ di Israɛldenw ma ka bɔ u juguw bɛɛ la u lamini na, mɔgɔ si ma jɔ u kama, Matigi ye u juguw bɛɛ di u bolo, Matigi ye koŋuman minnu fɔ Israɛldenw ye, foyi si ma ban, ɔwɔ, Matigi ye fɛn bɛɛ kɛ.
26 Josue ye Israɛldenw bɛɛ wele ka duba u ye k'a fɔ u ye ko u ka baara kɛ Matigi ye, o kɔfɛ, a y'u bila ka taa u ka dugu la, u kelen-kelen bɛɛ taara u ka ciyɛn na.
27 Israɛldenw ye baara kɛ Matigi ye Josue ka tile bɛɛ kɔnɔ, Matigi ye lafiɲɛ di u ma ka bɔ u lamini yɔrɔ bɛɛ la, ka sigi u ka duguw kɔnɔ lafiya la.
28 O donw na, Kitimu masakɛ Abianus sara, a ka masaya san bisaba ni seeginnan na, o ye a ka masaya san wolonwulanan ye Edɔmu kan, u y'a su don a nɔ na, a ye min jɔ a yɛrɛ ye, Latinus ye masaya kɛ a nɔ na san bi duuru.
29 A ka masaya waati la, a ye kɛlɛbolo dɔ lawuli, a taara kɛlɛ kɛ ni Britania ni Kernania sigibagaw ye, Yawan denkɛ Elisa bɔnsɔnw.
30 O kɔ, a y'a mɛn ko Edɔmu murutira ka bɔ Kitimu bolo, Latinus taara u fɛ ka u bugɔ k'u kolo, k'u bila Kitimu bɔnsɔnw bolo, Edɔmu kɛra masaya kelen ye ni Kitimu bɔnsɔnw ye o tile bɛɛ.
31 San caman kɔnɔ, masakɛ si tun tɛ Edɔmu, u ka kuntigiya tun bɛ Kitimu bɔnsɔnw ni u ka masakɛ fɛ.
32 Israɛldenw ye Zuruden tɛmɛni kɔfɛ san mugan ni wɔɔrɔnan na, o ye san biwɔɔrɔ ni wɔɔrɔnan ye, Israɛldenw bɔlen kɔ Misira.
33 Josue ye Israɛl bɛɛ wele, u ka cɛkɔrɔbaw, u ka kiritigɛlaw ni u ka kuntigiw, Matigi ye lafiɲɛ di Israɛldenw bɛɛ ma ka bɔ u juguw bɛɛ la u lamini na i ta.
34 Sisan, aw ka barika don Musa ka sariya kumaw bɛɛ labato ani k'u labato, aw kana bɔ a la ka taa kinin fɛ walima numan fɛ, ka na siyaw cɛma minnu tora jamana kɔnɔ. aw kana u ka ala tɔgɔ fɔ fana, nka aw ka nɔrɔ Matigi aw ka Ala la, i ko aw y'a kɛ cogo min na fo ka na se bi ma.»
35 Josue ye Israɛldenw laadi kosɛbɛ ko u ka baara kɛ Matigi ye u si bɛɛ la.
36 Israɛldenw bɛɛ y'a fɔ ko: «An ni an denw, an denw ni an bɔnsɔn na baara kɛ Matigi an ka Ala ye fo abada.»
37 Josue ye layidu ta ni jama ye o don na, a ye Israɛldenw bila ka taa, u kelen-kelen bɛɛ taara u ka ciyɛn ni u ka dugu la.
38 O donw la, Israɛldenw tun sigilen bɛ lafiya la u ka duguw kɔnɔ tuma min na, u ye u bɛnbaw ka kabilaw ka sanubɔlanw su don, u ye minnu lamɔ ka bɔ Misira, u kelen-kelen bɛɛ ye u denw ka ciyɛn ta, Yakuba denkɛ tan ni fila ye u su don Israɛldenw bolo.
39 U ye Yakuba denkɛ tan ni fila su don dugu minnu kɔnɔ ka bɔ Misira, olu tɔgɔw filɛ nin ye.
40 U ye Rubɛn ni Gad su don Jurdɛn baji fɛ, Romi jamana na, Musa tun ye min di u denw ma.
41 Simeɔn ni Levi ye Mauda su don dugu kɔnɔ, a ye o min di Simeɔn bɔnsɔnw ma, dugu baganmara tun ye Levi bɔnsɔnw ta ye.
42 U ye Juda su don Bɛnzamɛn dugu la Bɛtilɛhɛm kɛrɛfɛ.
43 U ye Isaka ni Zabulɔn kolo su don Sidɔn dugu kɔnɔ, yɔrɔ min binna u denw bolo.
44 Dan su donna a denw ka dugu la Esitaɛl, ka Naftali ni Aser su don Kadɛsi-naftali, u kelen-kelen bɛɛ ye u ka yɔrɔ di u denw ma.
45 U ye Yusufu kolow su don Sikɛm dugu la, Yakuba ye foro min san Hamɔri fɛ, ka kɛ Yusufu ka ciyɛn ye.
46 U ye Bɛnzamɛn su don Jerusalɛm Jebusekaw kɛrɛfɛ, o min dira Bɛnzamɛn bɔnsɔnw ma. Israɛldenw kelen-kelen bɛɛ y'u faw su don a denw ka dugu kɔnɔ.
47 San fila bannen kɔ, Nun denkɛ Josue sara, a si tun ye san kɛmɛ ni tan ye, Josue ye Israɛl kiri tigɛ waati min na, o kɛra san mugan ni seegin ye, Israɛl ye baara kɛ Matigi ye a si bɛɛ la.
48 Josue ni a ka kɛlɛw ni a ka kɔrɔfɔli minnu ye Israɛl kɔrɔfɔ ni minnu ye, ani a ye ci min fɔ u ye, ani dugu minnu tun bɛ Israɛldenw bolo a ka waati la, olu tɔgɔw sɛbɛnnen bɛ Josue ka kumaw kitabu kɔnɔ ka ɲɛsin Israɛldenw ma, ani Matigi ka kɛlɛw kitabu kɔnɔ, Musa ni Josue ni Israɛldenw ye minnu sɛbɛn.
49 Israɛldenw ye Josue su don a ka ciyɛn dancɛ la, Timnati-seraki dugu la, o min dira a ma Efrayimu kulu kan.
50 Aron denkɛ Elazer sara o donw na, u y'a su don kulu dɔ la, o min tun dira a denkɛ Fineya ma, o min dira a ma Efrayimu kulu kan.

SABABU 91NAN

1 O waati la, Josue salen kɔ, Kanan bɔnsɔnw tun bɛ jamana kɔnɔ hali bi, Israɛldenw y'a latigɛ k'u gɛn ka bɔ yen.

2 Israɛldenw ye Matigi ɲininka ko: «Jɔn na fɔlɔ ka taa an fɛ Kanankaw fɛ ka u kɛlɛ?» Matigi ko: «Juda na wuli.»
3 Juda bɔnsɔnw y'a fɔ Simeɔn ye ko: «Yɛlɛn n'an ye an ka jate la, an na Kanankaw kɛlɛ, an fana na taa ni i ye, i ka jate la, o cogo la, Simeɔn bɔnsɔnw taara ni Juda bɔnsɔnw ye.»
4 Juda bɔnsɔnw wulila ka Kanankaw kɛlɛ, o de la Matigi ye Kanankaw don Juda bɔnsɔn bolo, u ye cɛ waa tan faga Bezek dugu kɔnɔ.
5 U ni Adonibɛzɛk ye kɛlɛ kɛ Bɛzɛki dugu kɔnɔ, a bolila ka bɔ u ɲɛ, u tugura a nɔfɛ k'a minɛ, u y'a minɛ k'a bolokɔnincininw ni a senkɔniw tigɛ.
6 Adɔnibɛzɛki y'a fɔ ko: «Masakɛ saba ni tan, minnu bolokɔnincininw ni u senkɔniw tigɛra, olu ye u ka dumuniw lajɛ ne ka tabali kɔrɔ i ko ne y'a kɛ cogo min na, o de la Ala ye ne sara, u nana n'a ye Jerusalɛm, a sara yen.»
7 Simeɔn bɔnsɔnw taara ni Juda bɔnsɔnw ye, u ye Kanankaw faga ni npan da la.
8 Matigi tora Juda mɔgɔw fɛ, u ye kulu minɛ, Yusufu denw taara Betɛli, o ye Luz ye, Matigi tun bɛ u fɛ.
9 Yusufu denw ye Betɛli lajɛ, kɔlɔsilikɛlaw ye cɛ dɔ ye min bɛ ka bɔ dugu kɔnɔ, u y'a minɛ k'a fɔ a ye ko: «Dugu dondaw jira an na sisan, an na ɲumanya jira i la.»
10 O cɛ ye dugu dondaw jira u la, Yusufu denw nana dugu bugɔ ni npan da ye.
11 U ye cɛ n'a ka denbaya bila ka taa, ka taa Hɛtiw fɛ, ka dugu dɔ jɔ, a y'o tɔgɔ da Luz, o cogo la, Israɛldenw bɛɛ sigira u ka duguw la, Israɛl denw tora u ka duguw la, ani Israɛldenw ye baara kɛ Matigi ye Josue ka donw bɛɛ la, ani cɛkɔrɔbaw ka donw bɛɛ, minnu ye u ka waati janya Josue kɔfɛ, ka Elohim ka baara belebeleba ye Matigi, a tun ye min kɛ Israɛl ye.
12 Maakɔrɔw ye Israɛl kiri tigɛ Josue salen kɔfɛ san tan ni wolonwula kɔnɔ.
13 Cɛkɔrɔbaw bɛɛ fana ye Israɛl ka kɛlɛw kɛ Kanankaw fɛ ani Matigi ye Kanankaw gɛn ka bɔ Israɛldenw ɲɛkɔrɔ, walisa ka Israɛldenw bila u ka jamana kɔnɔ.
14 A ye kuma minnu fɔ Ibrahima ni Isaka ni Yakuba ye, a ye olu bɛɛ dafa, ani a ye kalili min kɛ u ni u denw ye, Kanan jamana.
15 Matigi ye Kanan jamana bɛɛ di Israɛldenw ma, i n'a fɔ a ye kali u bɛnbaw ye cogo min na, Matigi ye lafiya di u ma u lamini mɔgɔw fɛ, Israɛldenw tora u ka duguw kɔnɔ lafiya la.
16 Matigi ka tanu fo abada, amiina ni amiina.
17 Aw ka barika don aw yɛrɛw la, aw minnu jigi dalen bɛ Matigi kan, aw bɛɛ dusukun ka jagɛlɛya sɔrɔ. A laban.